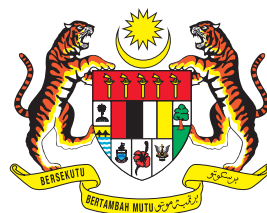

2012

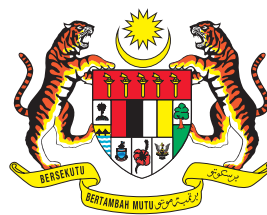

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA AKTIVITI KEMENTERIAN/JABATAN DAN PENGURUSAN SYARIKAT KERAJAAN PERSEKUTUAN SIRI 1

JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA

2012

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

AKTIVITI KEMENTERIAN/JABATAN DAN PENGURUSAN SYARIKAT KERAJAAN PERSEKUTUAN

SIRI 1

Untuk Mengetahui Tindakan-Tindakan Yang Telah/Sedang/Akan Diambil Oleh Pihak Kementerian/Jabatan/Syarikat Kerajaan Terhadap Isu-Isu Yang Dilaporkan Dalam Laporan Ini, Sila Baca Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KANDUNGAN

KANDUNGAN

vii	KATA PENDAHULUAN
xi	INTISARI LAPORAN
	 BAHAGIAN I
	PENGURUSAN AKTIVITI KEMENTERIAN/JABATAN KERAJAAN PERSEKUTUAN
3	1. Pendahuluan
	 JABATAN PERDANA MENTERI
3	AGensi PENGUATKUASAAN MARITIM MALAYSIA
	2. Pengurusan Penerimaan Aset Alih Dan Tak Alih
19	JABATAN PERPADUAN NEGARA DAN INTEGRASI NASIONAL
	3. Pengurusan Geran, Bayaran Aktiviti Dan Pengumpulan Maklumat Rukun Tetangga
	 KEMENTERIAN KEWANGAN
	 LEMBAGA HASIL DALAM NEGERI MALAYSIA
39	4. Projek Pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran Dan Gudang Bangi
61	5. Pengurusan Skim Bayaran Ansuran Syarikat (Borang CP204)
	 JABATAN KASTAM DIRAJA MALAYSIA
72	6. Pengurusan Aktiviti Eksport
89	7. Pengurusan Risiko Untuk Pelepasan Dagangan Import Kargo Udara
	 KEMENTERIAN KERJA RAYA
	 JABATAN KERJA RAYA
107	8. Pentadbiran Kontrak Bagi Projek JKR
	 KEMENTERIAN PENGANGKUTAN
125	9. Projek Peningkatan Lapangan Terbang Antarabangsa Kota Kinabalu Sabah
	 KEMENTERIAN WILAYAH PERSEKUTUAN DAN KESEJAHTERAAN BANDAR
	 DEWAN BANDARAYA KUALA LUMPUR
153	10. Pengurusan Projek Kemudahan Rekreasi Di Sekitar Bandaraya Kuala Lumpur
	 KEMENTERIAN PELAJARAN MALAYSIA
182	11. Pengurusan Program Susu 1Malaysia
201	12. Projek Pembinaan Dan Perolehan Peralatan Prasekolah
236	13. Pengurusan Perkhidmatan Kebersihan Bangunan Dan Kawasan Di Sekolah/Institusi Pendidikan

	KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA
271	14. Pengurusan Program Latihan Kejururawatan
296	15. Pengurusan Ambulans
	KEMENTERIAN PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN
	JABATAN BOMBA DAN PENYELAMAT MALAYSIA
321	16. Pengurusan Kenderaan Dan Jentera
	KEMENTERIAN PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT
353	17. Pengurusan Pemberian Bantuan Kewangan Kepada Badan-Badan Bukan Kerajaan (NGO)
	KEMENTERIAN PERTAHANAN
378	18. Pengurusan Rangsum Kering Bagi Tentera Laut Diraja Malaysia
	KEMENTERIAN DALAM NEGERI
393	19. Pembinaan Kompleks CIQ Dan Jeti Penumpang Di Muara Sungai Melaka, Melaka
	POLIS DIRAJA MALAYSIA
406	20. Pengurusan Perolehan Pesawat Beechcraft King Air 350 Untuk Pasukan Gerakan Udara
	JABATAN PENDAFTARAN PERTUBUHAN MALAYSIA
429	21. Pengurusan Aktiviti Pendaftaran Pertubuhan
	HASIL PENGAUDITAN YANG DILAPORKAN SECARA RINGKAS
	KEMENTERIAN KEWANGAN
	Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia
455	22. <i>Case Management System</i> (CMS)
	BAHAGIAN II
	PENGURUSAN SYARIKAT KERAJAAN PERSEKUTUAN
461	23. Pendahuluan
462	24. Pendinginan Megajana Sdn. Bhd.
490	25. Sarawak Hidro Sdn. Bhd.
528	26. Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd.
550	27. Technology Park Malaysia College Sdn. Bhd.
565	PENUTUP

KATA PENDAHULUAN

KATA PENDAHULUAN

1. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit penyata kewangan, pengurusan kewangan, aktiviti Kementerian/Jabatan serta pengurusan syarikat Kerajaan Persekutuan dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong untuk mendapatkan perkenan supaya Laporan itu dibentangkan di Parlimen. Mulai tahun 2013, Laporan Ketua Audit Negara akan dibentangkan di Parlimen pada setiap kali Parlimen bersidang atau pun tiga kali setahun selaras dengan Program Transformasi Kerajaan 2.0 bagi Inisiatif Bidang Keberhasilan Utama Nasional (NKRA) untuk membanteras rasuah. Bagi memenuhi tanggungjawab ini, Jabatan Audit Negara telah menjalankan 4 jenis pengauditan seperti berikut:

1.1. Pengauditan Penyata Kewangan - untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Persekutuan bagi tahun berkenaan menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

1.2. Pengauditan Pematuhan - untuk menilai sama ada pengurusan kewangan di Kementerian/Jabatan Persekutuan dilaksanakan mengikut undang-undang dan peraturan kewangan yang berkaitan.

1.3. Pengauditan Prestasi - untuk menilai sama ada sesuatu aktiviti Kerajaan Persekutuan dilaksanakan dengan cekap, berhemat dan mencapai objektif/matlamat yang ditetapkan.

1.4. Pengauditan Pengurusan Syarikat Kerajaan - untuk menilai sama ada pengurusan syarikat Kerajaan Persekutuan telah dilaksanakan dengan teratur.

2. Laporan saya mengenai pelaksanaan aktiviti Kementerian/Jabatan Persekutuan dan pengurusan syarikat Kerajaan bagi tahun 2012 mengandungi 2 bahagian seperti berikut:

Bahagian I : Pelaksanaan Aktiviti Kementerian/Jabatan Kerajaan Persekutuan

Bahagian II : Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan

3. Seksyen 6(d), Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara menjalankan pengauditan untuk menilai sama ada aktiviti Kerajaan diuruskan dengan cekap, berhemat dan selaras dengan objektif aktiviti berkenaan. Pengauditan tersebut melibatkan pelbagai aktiviti seperti pembinaan, infrastruktur, penyenggaraan, pengurusan aset, penguatkuasaan undang-undang, perolehan, pengurusan hasil, pelajaran, kesihatan, modal insan, pentadbiran kontrak, sosial dan program peningkatan sosioekonomi. Laporan ini mengandungi perkara yang telah diperhatikan

hasil daripada pengauditan terhadap 21 program/aktiviti/projek di bawah 15 Kementerian/Jabatan Persekutuan dan pengurusan 4 syarikat Kerajaan. Pada umumnya, terdapat kelemahan seperti *improper payment*; kerja/bekalan tidak mengikut spesifikasi/tidak berkualiti/tidak sesuai; kelewatan tidak munasabah; pembaziran; kelemahan pengurusan hasil dan kelemahan pengurusan aset Kerajaan. Kelemahan tersebut adalah disebabkan oleh kecuai dalam mematuhi peraturan/prosedur yang ditetapkan oleh Kerajaan; kurang teliti semasa merancang program/aktiviti/projek dan menetapkan skop serta spesifikasi tender; tidak memantau dengan kerap dan teliti kerja kontraktor/vendor/perunding; kurang kemahiran dalam pengurusan projek; lewat membuat keputusan mengenai perolehan; sistem maklumat Kementerian/Jabatan/Agensi yang tidak lengkap dan tidak kemas kini; kurang memberi perhatian terhadap keberhasilan/impak sesuatu program/aktiviti/projek; kekurangan peruntukan untuk penyenggaraan aset dan kekurangan pegawai untuk mengutip hasil.

4. Bagi membantu Kementerian/Jabatan/Syarikat Kerajaan memperbetulkan kelemahan yang dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara bagi tahun 2010 dan 2011, sebanyak 653 syor telah dikemukakan untuk tujuan tersebut. Dalam Laporan Ketua Audit Negara bagi tahun 2012 Siri 1 ini, sebanyak 143 syor telah dikemukakan kepada Kementerian/Jabatan/Syarikat Kerajaan berkenaan untuk tindakan pembetulan atau bagi mengelakkan kelemahan yang sama daripada berulang. Jabatan ini akan membuat pemantauan secara berterusan bagi memastikan tindakan yang sewajarnya diambil oleh pihak yang berkenaan terhadap syor tersebut dan akan melaporkan kedudukan terkini dalam Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2013.

5. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai Kementerian/Jabatan/Syarikat Kerajaan yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara
Malaysia

Putrajaya
25 Mac 2013

INTISARI LAPORAN

INTISARI LAPORAN

BAHAGIAN I – PELAKSANAAN AKTIVITI KEMENTERIAN JABATAN KERAJAAN PERSEKUTUAN

JABATAN PERDANA MENTERI

Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia

1. Pengurusan Penerimaan Aset Alih Dan Tak Alih

a. Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia (APMM) ditubuhkan setelah satu kajian pengurusan maritim dijalankan oleh Kerajaan pada bulan April 1999. Hasil daripada kajian tersebut menunjukkan penguatkuasaan berkaitan maritim tidak begitu berkesan kerana terdapat lebih 12 jabatan/agensi yang bertanggungjawab dalam pengurusan maritim secara langsung. Hal ini mengakibatkan pertindihan dari segi fungsi dan bidang tanggungjawab serta penggunaan sumber secara tidak ekonomik. Pada bulan Ogos 2002, Kerajaan Persekutuan telah bersetuju dengan penubuhan APMM sebagai Pasukan Pengawal Pantai yang bersepadu melalui proses penggabungan agensi penguat kuasa maritim sedia ada. Kerajaan memutuskan APMM akan mengambil alih tugas kawalan pantai daripada agensi maritim yang terlibat seperti Pasukan Gerakan Marin (PGM) daripada Polis Diraja Malaysia (PDRM), Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM), Jabatan Perikanan, Jabatan Laut Malaysia dan juga Tentera Laut Diraja Malaysia (TLDM). Berdasarkan keputusan Kerajaan ini, kesemua agensi terlibat kecuali TLDM, perlu menyerahkan aset yang berkaitan dengan penguatkuasaan maritim. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara umumnya pengurusan penerimaan aset alih dan tak alih APMM adalah memuaskan. Bagaimanapun aset yang diterima/dikongsi bersama adalah kurang memuaskan seperti berikut:

- i. usia kapal/bot yang diterima melebihi tempoh jangka hayat;
- ii. aset tak alih yang diterima rosak dan terbiar;
- iii. aset tak alih tidak diterima sepenuhnya;
- iv. jeti/pejabat yang diserahkan/dikongsi tidak dapat/tidak sesuai digunakan;
- v. jeti di daerah maritim Tawau yang diserahkan kepada APMM tidak ekonomik untuk dibaiki;
- vi. aset yang diserahkan tidak dapat diubah suai;
- vii. borang KEW. PA aset alih (kapal/bot) tidak disediakan; dan
- viii. perjawatan kapal/bot yang diserahkan tidak diisi.

b. Pihak Audit mengesyorkan supaya APMM mempertimbangkan perkara berikut:

- i. mengambil langkah dengan segera terhadap aset tak alih yang telah rosak dan terbiar sama ada dibaiki atau dilupuskan;
- ii. perbincangan semula perlu dibuat dengan pihak yang terlibat seperti PGM, JKDM dan Jabatan Perikanan supaya jeti yang dikongsi boleh digunakan. Selain itu, ruang pejabat yang mencukupi juga perlu disediakan untuk memastikan

keselesaian anggota APMM. Antara perkara yang boleh dibincangkan adalah memilih kawasan yang sesuai dijadikan jeti operasi dan permohonan penambahan ruang pejabat untuk operasi penguatkuasaan;

- iii. pembinaan jeti yang baru perlu dibuat di daerah maritim Tawau bagi memastikan operasi penguatkuasaan APMM tidak terjejas;
- iv. APMM perlu mencari jalan penyelesaian terhadap bangunan pangkalan Kuala Kedah bagi memastikan bangunan tersebut dapat digunakan;
- v. anggota APMM yang terlibat perlu diberi pendedahan mengenai pengurusan aset APMM berdasarkan kepada pekeliling yang berkaitan bagi memastikan pengurusan aset dapat dilaksanakan dengan teratur; dan
- vi. penambahan perjawatan anggota APMM perlu dibuat dengan segera memandangkan tawaran yang diberikan kepada anggota PGM dan JKDM untuk menyertai APMM tidak mendapat sambutan. Operasi APMM akan terjejas akibat kekurangan anggota untuk mengendalikan kapal/bot yang diserahkan.

Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional

2. Pengurusan Geran, Bayaran Aktiviti Dan Pengumpulan Maklumat Rukun Tetangga

- a. Rukun Tetangga telah ditubuhkan oleh Kerajaan di bawah Peraturan-peraturan Perlu 1975 (Rukun Tetangga) (P.U.(A) 279/75) pada tahun 1975 bagi tujuan kawalan keselamatan melalui rondaan wajib oleh pemastautin disebabkan ancaman anasir subversif pada ketika itu. Fungsi Kawasan Rukun Tetangga (KRT) kemudiannya telah diperluaskan dari semasa ke semasa oleh Jabatan Perpaduan Dan Integrasi Nasional (JPNIN) dengan menggalakkan KRT melaksanakan aktiviti yang berteraskan perpaduan, kemasyarakatan, kebajikan, pendidikan, ekonomi atau aktiviti yang dapat memberi manfaat kepada masyarakat setempat. Objektif pelaksanaan aktiviti Rukun Tetangga adalah untuk memelihara, meningkat serta mengukuhkan perpaduan dan integrasi nasional selaras dengan dasar Kerajaan/peraturan yang telah ditetapkan. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara keseluruhannya pengurusan geran/bayaran dan pengumpulan maklumat Rukun Tetangga oleh JPNIN adalah kurang memuaskan dan perlu dipertingkatkan. Antara kelemahan yang dikenal pasti adalah seperti berikut:

- i. jumlah geran yang disalurkan tidak seragam;
- ii. prosedur pengagihan geran/bayaran aktiviti Rukun Tetangga yang tidak teratur;
- iii. laporan/statistik aktiviti KRT melalui Sistem Maklumat JPNIN yang tidak kemas kini;
- iv. rekod/laporan aktiviti/kewangan KRT tidak diselenggara dengan kemas kini oleh JPNIN;
- v. maklumat bilangan aktiviti di dalam borang pengumpulan maklumat Rukun Tetangga tidak dapat disahkan;
- vi. justifikasi penilaian tahap keaktifan KRT tidak dapat disahkan;
- vii. perjawatan tidak diisi/secara pentadbiran/*one man show* di JPNIN daerah; dan
- viii. kemudahan kenderaan yang terhad bagi tujuan penyeliaan KRT.

- b. Pihak Audit mengesyorkan JPNIN melaksanakan perkara seperti berikut:
- i. menetapkan jumlah geran yang perlu disalurkan kepada KRT mengikut tahap keaktifan di peringkat ibu pejabat bagi tujuan penyeragaman. Justifikasi yang sewajarnya hendaklah disediakan secara bertulis oleh JPNIN Negeri sekiranya jumlah geran yang perlu disalurkan kepada KRT adalah melebihi/kurang daripada jumlah yang ditetapkan;
 - ii. menetapkan keperluan pematuhan yang jelas/secara bertulis kepada KRT untuk melaksanakan pengurusan kewangan selaras dengan Panduan Pengendalian Akaun Dan Inventori Rukun Tetangga yang disediakan. JPNIN juga perlu memberikan latihan yang secukupnya dalam bidang pengurusan kewangan Kerajaan kepada KRT. Selain itu, pemantauan terhadap pengurusan kewangan KRT oleh JPNIN perlu dipertingkatkan;
 - iii. melaksanakan penilaian mengenai tahap penerimaan/kebolehcapaian/kebolehlaksanaan KRT untuk mengunci masuk maklumat yang diperlukan ke dalam modul e-RT di dalam Sistem Maklumat JPNIN;
 - iv. menyelenggara rekod laporan aktiviti Rukun Tetangga dengan kemas kini di dalam fail dan mengeluarkan surat peringatan/amaran kepada KRT yang tidak memberikan kerjasama untuk menghantar maklumat yang diperlukan;
 - v. memastikan Borang Penilaian Prestasi KRT disediakan dan dapat disemak silang/disokong dengan laporan aktiviti yang dikemukakan oleh KRT;
 - vi. menilai semula keperluan guna tenaga di setiap JPNIN Daerah bagi memastikan tanggungjawab penyeliaan KRT/pentadbiran pejabat dapat dilaksanakan dengan berkesan; dan
 - vii. menyegerakan perolehan kenderaan bagi menggantikan kenderaan JPNIN yang telah rosak dan tidak ekonomik untuk dibaiki.

KEMENTERIAN KEWANGAN

Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia

3. Projek Pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran Dan Gudang Bangi

- a. Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia (LHDNM) telah merancang untuk membina Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang dalam Rancangan Malaysia Kelapan (RMKe-8). Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang merupakan keperluan dalam melaksanakan Sistem Taksir Sendiri (STS) yang berperanan untuk memproses dan menyimpan borang cukai pendapatan. Bagi melaksanakan projek pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang, LHDNM telah mendapat kelulusan Kementerian Kewangan Malaysia bagi pembelian tapak tanah seluas 3.1 ekar di Lot Institusi 2, Seksyen 9, Bandar Baru Bangi, Selangor secara rundingan terus dengan Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor (PKNS). Projek ini telah diberi kelulusan untuk dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9). Kontrak pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi bernilai RM57.60 juta ini telah ditawarkan kepada S. N. Akmida Holdings Sdn. Bhd. Pengauditan yang dijalankan mendapati pengurusan projek pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi adalah kurang memuaskan. Antara kelemahan yang dikenal pasti adalah seperti berikut:

- i. projek tidak dapat disiapkan dalam tempoh penyiapan asal di mana 2 lanjutan masa selama 643 hari telah diluluskan. Tempoh lanjutan masa yang diberi ini telah melebihi tempoh kontrak asal dalam kontrak iaitu selama 616 hari;
 - ii. perunding utama masih belum mendapatkan kelulusan bangunan selamat untuk diduduki daripada pihak Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia walaupun projek telah disiapkan pada bulan Oktober 2011;
 - iii. Pusat Pemprosesan Pandan Indah, Kuala Lumpur masih belum dipindah ke Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi. Kelewatan LHDNM berpindah ke bangunan ini telah menyebabkan pihak LHDNM terpaksa menanggung kos sewaan berjumlah RM4.70 juta yang dikira dari tarikh Sijil Perakuan Siap Kerja (CPC) dikeluarkan pada 28 Oktober 2011 sehingga bulan Februari 2013. Manakala bayaran utiliti dan khidmat pengawal keselamatan berjumlah RM505,600 sehingga bulan Februari 2013 ditanggung di bawah peruntukan projek ini sejak bangunan ini siap dibina pada bulan Oktober 2011;
 - iv. pembayaran berjumlah RM529,733 kepada 4 syarikat perunding yang dilantik pada tahun 2003 merupakan satu pembaziran kerana laporan yang dikeluarkan tidak dapat digunakan;
 - v. sebanyak 8 Arahan Perubahan Kerja (APK) melibatkan perubahan/tambahan kerja kepada kontrak asal dengan kos tambahan berjumlah RM3.27 juta tidak mendapat kelulusan Unit Perancang Ekonomi;
 - vi. reka bentuk tidak sesuai/tidak praktikal dan kualiti kerja pembinaan tidak memuaskan; dan
 - vii. perancangan penempatan Pusat Khidmat Pelanggan (PKP) oleh LHDNM adalah kurang memuaskan kerana keputusan LHDNM untuk menentukan lokasi penempatan PKP mengambil masa selama satu tahun 9 bulan.
- b. Bagi memperbaiki kelemahan yang dibangkitkan dan juga memastikan perkara yang sama tidak berulang dalam pelaksanaan projek lain, pihak Audit mengesyorkan supaya LHDNM dan JKR memberi pertimbangan kepada perkara berikut:
- i. LHDNM perlu membuat perancangan yang teliti semasa penyediaan brif projek;
 - ii. LHDNM dan JKR perlu memastikan perunding utama bertanggungjawab ke atas keseluruhan perancangan, reka bentuk, pengurusan dan koordinasi dengan perunding/agensi lain;
 - iii. LHDNM perlu mendapatkan kelulusan daripada Unit Perancang Ekonomi bagi sebarang tambahan/perubahan skop projek;
 - iv. JKR perlu mengambil tindakan terhadap perunding utama kerana kurang memantau/menyelia projek berkenaan sehingga berlakunya masalah kualiti kerja yang tidak mencapai piawaian yang ditetapkan; dan
 - v. JKR perlu memastikan pemantauan secara berterusan terhadap kerja yang dilaksanakan oleh kontraktor bagi mengelakkan berlakunya kerosakan/kecacatan yang ketara akibat daripada kerja yang tidak dibuat dengan sempurna atau tidak berkualiti.

Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia

4. Pengurusan Skim Bayaran Ansuran Syarikat (Borang CP204)

- a. Di bawah Sistem Taksir Sendiri (STS), sesebuah syarikat adalah bertanggungjawab untuk melaporkan dan membayar cukai pendapatan secara sukarela. Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia (LHDNM) akan mengeluarkan Borang Anggaran Cukai (Borang CP204) secara berperingkat mengikut tarikh penutupan akaun syarikat. Syarikat hendaklah mengemukakan borang yang telah dilengkapkan tidak lewat daripada 30 hari sebelum bermulanya tempoh asas bagi sesuatu tahun taksiran. Setiap ansuran anggaran cukai hendaklah dibayar pada atau sebelum tarikh yang kena dibayar mulai bulan ke-2 tempoh asas bagi sesuatu tahun taksiran iaitu pada hari ke-10 bagi sesuatu bulan kalendar. Notis Anggaran Cukai Kena Dibayar (Borang CP205) akan dikeluarkan kepada pembayar cukai yang gagal mengemukakan Borang CP204. Kegagalan mematuhi jadual pembayaran ansuran anggaran cukai ini akan menyebabkan kenaikan cukai sebanyak 10% ke atas ansuran yang tidak/kurang/lewat dibayar. Kenaikan cukai 10% juga dikenakan sekiranya perbezaan antara cukai sebenar dengan anggaran cukai dipinda atau anggaran cukai asal melebihi 30% daripada cukai sebenar. Kegagalan/kelewatan untuk mengemukakan anggaran cukai merupakan satu kesalahan mengikut Akta Cukai Pendapatan (ACP) 1967. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara keseluruhannya pengurusan skim bayaran ansuran cukai syarikat adalah memuaskan. Bagaimanapun terdapat beberapa kelemahan dalam aspek pelaksanaan aktiviti seperti berikut:
 - i. Borang CP204 dikeluarkan kepada syarikat yang tidak layak dikenakan cukai;
 - ii. kenaikan cukai di bawah subseksyen 107C(9) ACP 1967 tidak dikenakan berjumlah RM136,335 terhadap kegagalan bayaran bagi anggaran cukai yang dikemukakan oleh syarikat melalui Borang CP204;
 - iii. kenaikan cukai di bawah Seksyen 103 ACP 1967 tidak dikenakan berjumlah RM41,193 terhadap tunggakan cukai;
 - iv. tindakan pendakwaan tidak diambil terhadap 5,181 syarikat yang gagal/lewat menjelaskan bayaran kompaun CP204;
 - v. kelewatan memulakan tindakan prosiding mahkamah terhadap 61 syarikat yang gagal menjelaskan bayaran kompaun CP204; dan
 - vi. kelewatan tindakan pendakwaan kerana memberi ruang untuk mengeluarkan surat peringatan akibat kegagalan bayaran kompaun CP204 kepada 245 syarikat.
- b. Bagi mempertingkatkan lagi pengurusan skim bayaran ansuran syarikat, adalah disyorkan supaya LHDNM mempertimbangkan perkara berikut:
 - i. mengenal pasti status sebenar cukai kena dibayar bagi setiap syarikat sebelum Borang CP204 dikeluarkan;
 - ii. memohon penambahan pegawai di Jabatan/Cawangan LHDNM yang berkaitan untuk melaksanakan kerja pendakwaan terhadap kes yang gagal membayar kompaun CP204 bagi mengatasi masalah kelewatan dalam mengambil tindakan pendakwaan;

- iii. memastikan Jabatan/Cawangan LHDNM mengambil tindakan pendakwaan dengan segera terhadap syarikat yang gagal menjelaskan bayaran kompaun CP204 dalam tempoh yang ditetapkan. Sehubungan ini, pemantauan perlu dibuat oleh Ibu Pejabat LHDNM; dan
- iv. memastikan tindakan pendakwaan tidak ditangguhkan dengan mengeluarkan surat peringatan kepada syarikat. Bagi tujuan ini, tempoh masa tindakan pengeluaran surat peringatan perlu ditetapkan dan tempoh masa menunggu maklum balas syarikat terhadap surat peringatan juga perlu ditentukan.

KEMENTERIAN KEWANGAN

Jabatan Kastam Diraja Malaysia

5. Pengurusan Aktiviti Eksport

- a. Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM) bertanggungjawab memungut cukai tidak langsung seperti duti import, duti eksport, duti eksais, cukai jualan, cukai perkhidmatan dan juga levi yang dikenakan ke atas urus niaga perdagangan serta perindustrian yang dijalankan di Malaysia. JKDM juga turut menyediakan fasilitasi perkastaman kepada sektor perdagangan dan perindustrian bagi kemudahan urus niaga serta mempertingkatkan pematuan perundangan supaya tidak berlaku ketirisan hasil negara. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara umumnya pengurusan aktiviti eksport oleh JKDM adalah baik kerana telah diuruskan dengan teratur. Bagaimanapun, terdapat beberapa perkara yang perlu diambil perhatian oleh JKDM seperti berikut:
 - i. *Standard Operating Procedures* (SOP) berkaitan pengurusan dan kawalan operasi pengeksporan petroleum mentah tidak lengkap dan kurang jelas telah mengakibatkan kawalan fizikal terhadap pengeksporan petroleum mentah yang kurang memuaskan;
 - ii. masih terdapat kes ejen penghantaran yang membawa sendiri borang ikrar kepada Pegawai Penaksir;
 - iii. kelemahan dalam pemantauan antara kedua-dua stesen penerima dan penghantar telah mengakibatkan sebanyak 9,444 Borang K8 masih berstatus belum selesai; dan
 - iv. terdapat kelewatan mengikrar serta membayar duti eksport minyak mentah.
- b. Bagi mempertingkatkan lagi pengurusan hasil daripada aktiviti eksport supaya dapat dilaksanakan dengan teratur, pihak Audit mengesyorkan JKDM hendaklah memberi pertimbangan yang sewajarnya terhadap syor seperti berikut:
 - i. mengambil tindakan segera untuk membuat kajian semula terhadap SOP berkaitan pengurusan aktiviti eksport supaya sentiasa kemas kini, relevan dan jelas;
 - ii. mengambil tindakan terhadap stesen Kastam yang membenarkan ejen penghantaran membawa sendiri borang ikrar kepada Pegawai Penaksir;
 - iii. mengambil inisiatif untuk mengemaskinikan status Borang K8 dan mengenal pasti dagangan yang masih belum diikrarkan serta mengambil tindakan sewajarnya terhadap pemohon/ejen yang gagal mematuhi peraturan yang ditetapkan;

- iv. memastikan pemantauan berterusan terhadap Borang K8 dilakukan oleh kedua-dua stesen penerima dan penghantar; dan
- v. memberi amaran kepada syarikat minyak yang lewat membuat pengikraran dan membayar duti.

Jabatan Kastam Diraja Malaysia

6. *Pengurusan Risiko Untuk Pelepasan Dagangan Import Kargo Udara*

- a. Pelepasan dagangan import oleh Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM) adalah tertakluk kepada undang-undang yang ditetapkan oleh Kerajaan dan garis panduan yang ditetapkan oleh Pertubuhan Kastam Antarabangsa (WCO). JKDM bertanggungjawab untuk memastikan pergerakan kapal, kenderaan, pesawat udara dan barang dagangan yang merentasi sempadan antarabangsa mematuhi perundangan Kastam dan peraturan perdagangan yang berkuat kuasa. Antara strategi yang dikenal pasti dapat membantu JKDM melaksanakan fungsi dan tugas yang dipertanggungjawabkan adalah memantapkan fasilitasi pergerakan aliran perdagangan yang sah dengan mewujudkan satu Sistem Pengurusan Risiko Yang Bersepadu. Pengurusan risiko ini dapat membantu JKDM mengenal pasti dan menumpukan kepada transaksi/pengimport yang berisiko tinggi bagi tujuan semakan dokumen terperinci, intervensi/pemeriksaan fizikal atau pengauditan pasca import seterusnya mengekang ketirisan hasil dan kemasukan barangan yang dilarang ke dalam negara. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, nilai dagangan import melalui kargo udara adalah berjumlah RM337.594 bilion (20.7%) daripada RM1,627.411 bilion nilai keseluruhan dagangan import negara. Pengauditan yang dijalankan mendapati pengurusan risiko tidak digunakan secara menyeluruh oleh JKDM terhadap pelepasan dagangan import kargo udara. Selain itu, terdapat beberapa kelemahan yang ditemui seperti berikut:
 - i. rangka kerja pengurusan risiko dan struktur pengurusan risiko JKDM adalah tidak memadai serta tidak selaras dengan garis panduan dan standard pengurusan risiko yang dikeluarkan oleh WCO;
 - ii. JKDM tidak mempunyai sistem dan prosedur pengurusan risiko yang komprehensif dan kemas kini;
 - iii. modal insan yang terlatih dalam teknik pengurusan risiko yang terkini masih belum mencukupi kerana latihan di luar negara yang mempunyai sistem pengurusan risiko yang maju tidak diteruskan sejak tahun 2009;
 - iv. konsep pengurusan risiko masih belum diaplikasikan sepenuhnya terhadap proses pelepasan barangan/kargo memandangkan intervensi/pemeriksaan fizikal masih dilakukan dengan kerap terhadap barangan/kargo yang tidak diberi penarafan berisiko oleh Cawangan *Customs Verification Initiatives* (CVI); dan
 - v. program pemantauan/kaji semula supaya rangka kerja pengurusan risiko dapat ditambah baik secara berterusan tidak disediakan/dilaksanakan.
- b. Pihak Audit mengesyorkan supaya JKDM memberi pertimbangan yang sewajarnya terhadap perkara seperti berikut:
 - i. mewujudkan rangka kerja dan struktur pengurusan risiko selaras dengan garis panduan serta standard pengurusan risiko yang dikeluarkan oleh WCO;

- ii. menyediakan sistem dan prosedur pengurusan risiko yang komprehensif dan kemas kini;
- iii. memastikan anggota Kastam yang terlibat dalam pengurusan risiko dilatih dengan teknik pengurusan risiko yang terkini daripada negara yang mempunyai sistem pengurusan risiko yang maju;
- iv. memastikan konsep pengurusan risiko diaplikasikan sepenuhnya oleh semua Stesen Kastam Kargo Udara. Selain itu, mesin pengimbas perlu disediakan untuk mempercepatkan proses pemeriksaan Kastam selaras dengan *SAFE Framework Of Standards To Secure And Facilitate Global Trade*;
- v. menyediakan program pemantauan dan kaji semula yang sesuai supaya rangka kerja pengurusan risiko dapat ditambah baik secara berterusan; dan
- vi. mengkaji semula keperluan perjawatan yang bersesuaian dan mengambil tindakan *redeployment* bagi memastikan pengisiannya supaya pengurusan risiko dapat dilaksanakan secara menyeluruh di seluruh negara.

KEMENTERIAN KERJA RAYA

Jabatan Kerja Raya

7. Pentadbiran Kontrak Bagi Projek JKR

- a. Pentadbiran dan pengawasan kontrak memainkan peranan yang penting dalam perolehan Kerajaan bagi memastikan kontraktor memenuhi semua obligasinya di bawah kontrak yang ditandatangani. Adalah menjadi tanggungjawab setiap pegawai untuk memastikan Kerajaan mendapat nilai dan faedah maksimum bagi bayaran yang dibuat oleh Kerajaan. Bagi perolehan kerja, ianya hendaklah meliputi skop kerja yang ditetapkan dan dipersetujui dalam tawaran/kontrak. Di samping itu, kerja hendaklah disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan dalam kontrak. Jika kontraktor lewat menyiapkan kerja, maka tindakan hendaklah diambil untuk mengenakan denda. Berdasarkan Statistik Laporan SKALA, Jabatan Kerja Raya (JKR) telah menguruskan 633 projek sambungan mengikut RMKe-9 yang bernilai RM36.740 bilion. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara keseluruhannya pentadbiran kontrak bagi projek JKR adalah kurang memuaskan kerana terdapat beberapa kelemahan dari segi pematuhan kepada peraturan yang ditetapkan. Antara kelemahan tersebut adalah:
 - i. syarat kontrak tidak selaras dengan Surat Pekeliling Perbendaharaan;
 - ii. ketidakseragaman dalam penggunaan borang kontrak piawaian JKR;
 - iii. tempoh liputan sah laku dan nilai bon pelaksanaan/wang jaminan tidak tepat;
 - iv. polisi insurans tidak diuruskan dengan teratur;
 - v. kelewatan meluluskan lanjutan masa; dan
 - vi. kecacatan lambat diperbaiki.
- b. Bagi memperbaiki kelemahan dalam laporan ini, pihak Audit mengesyorkan pihak JKR mengambil tindakan seperti berikut:
 - i. memastikan syarat kontrak adalah sentiasa selaras dengan peraturan yang berkuat kuasa;

- ii. mengeluarkan arahan kepada semua pejabat JKR di seluruh negara untuk menyeragamkan penggunaan borang kontrak piawaian yang baru supaya peraturan baru dapat dikuatkuasakan bagi menjamin kepentingan Kerajaan dan kontraktor;
- iii. penyeliaan dan pemantauan perlu dipertingkatkan bagi memastikan semua dokumen penting disediakan dengan tepat untuk menjaga kepentingan Kerajaan;
- iv. bagi kecacatan kerja yang lambat/gagal diperbaiki oleh kontraktor asal, JKR perlu melantik pihak ketiga untuk memperbaiki kecacatan tersebut. Kos terlibat boleh dikenakan kepada Bon Pelaksanaan/tuntutan yang belum dijelaskan kepada kontraktor asal selaras dengan syarat kontrak; dan
- v. meningkatkan kemahiran pegawai dalam proses pentadbiran kontrak dengan memberi kursus kepada pegawai terlibat.

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN

8. *Projek Peningkatan Lapangan Terbang Antarabangsa Kota Kinabalu Sabah*

- a. Projek Peningkatan Lapangan Terbang Antarabangsa Kota Kinabalu, Sabah (Projek KKIA) yang terletak di Daerah Penampang, Sabah merupakan projek peningkatan lapangan terbang sedia ada bagi membolehkan pengendalian penumpang dan operasi pesawat yang lebih baik. Projek KKIA melibatkan 2 pakej iaitu Pakej 1 adalah menaik taraf bangunan Terminal 1 dari aspek peningkatan keluasan lantai; *passenger loading bridge*; *baggage reclaim carousel*; tempat letak kenderaan terbuka dan *aircraft parking bays*. Manakala bagi Pakej 2, projek menaik taraf melibatkan peningkatan *airside*, Terminal 2 (LCCT) dan menara kawalan trafik udara serta bangunan pentadbiran Jabatan Penerbangan Awam. Kos bagi Pakej 1 adalah bernilai RM720 juta dengan tempoh yang ditetapkan untuk menyiapkan projek ialah selama 36 bulan iaitu mulai 21 Mei 2006 hingga 20 Mei 2009 dan kos projek Pakej 2 berjumlah RM720 juta dengan tempoh penyediaan selama 36 bulan iaitu mulai 21 April 2006 hingga 20 April 2009. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara keseluruhannya projek peningkatan KKIA adalah kurang memuaskan kerana terdapat beberapa kelemahan dalam pelaksanaannya. Bagaimanapun, prestasi fizikal keseluruhan projek bagi Pakej 1 adalah mengikut jadual setelah mengambil kira 3 lanjutan masa selama 290 hari. Manakala bagi Pakej 2, prestasi fizikal sebenar setakat 31 Mei 2012 adalah 94.3% berbanding dengan yang dijadualkan iaitu 94.2% setelah mengambil kira 5 lanjutan masa selama 1,106 hari dan perjanjian tambahan selama 8 bulan. Antara kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut:
 - i. ketidakpatuhan undang-undang alam sekitar dan masalah pengambilan tanah sebelum projek dimulakan;
 - ii. isu *interfacing* antara kontraktor Pakej 1 dan Pakej 2 dalam menjalankan kerja menaik taraf;
 - iii. kerja naik taraf tidak mengikut spesifikasi/tidak berkualiti;
 - iv. sebahagian komponen kerja Pakej 2 tidak siap/terbengkalai; dan
 - v. sebahagian kemudahan yang siap dibina tidak digunakan.

- b. Pihak Audit mengesyorkan supaya Kementerian Pengangkutan mengambil tindakan terhadap perkara berikut:
- i. memperuntukkan masa sekurang-kurangnya selama setahun dari tarikh permohonan dikemukakan kepada Pentadbir Tanah untuk urusan pengambilan tanah dalam jadual pelaksanaan projek Kementerian akan datang. Sehubungan itu, semua proses pengambilan tanah perlu dipercepatkan dan memastikan peruntukan projek digunakan untuk maksud wang itu diperuntukkan;
 - ii. memberi perhatian serius dalam pentadbiran kontrak dan memastikan setiap terma kontrak diperhalusi serta dianalisis supaya ianya menjamin kepentingan Kerajaan;
 - iii. melakukan penilaian yang tepat terhadap baki kerja yang gagal disiapkan oleh GUSB dan melantik kontraktor baru bagi menyiapkan Pakej 2 serta memperbaiki kerja-kerja yang tidak berkualiti; dan
 - iv. memastikan objektif Projek KKIA berdasarkan *master plan* tercapai. Antara kriteria dalam *master plan* tersebut adalah menjurus kepada pembesaran infrastruktur di persekitaran Terminal 1 yang merupakan Terminal Utama KKIA. Justeru, Kementerian perlu bertegas dalam memastikan segala tindakan dilaksanakan secara sistematik termasuk menggesa AirAsia berpindah dari Terminal 2 ke Terminal 1.

DEWAN BANDARAYA KUALA LUMPUR

9. *Pengurusan Projek Kemudahan Rekreasi Di Sekitar Bandaraya Kuala Lumpur*

- a. Projek Kemudahan Rekreasi di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur bertujuan untuk menyediakan landskap bandar yang indah, bersih dan kemas dengan ciri-ciri reka bentuk pengindahan yang dinamik dan menyeluruh bagi kepuasan semua warga kota dan pelancong. Projek ini meliputi penyenggaraan taman awam; penyenggaraan tanah lapang dan taman permainan kanak-kanak serta penyenggaraan/andaman pokok dan menaik taraf landskap sedia ada. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, sebanyak RM182.76 juta telah diperuntukkan bagi pengurusan Projek Kemudahan Rekreasi dan hanya sejumlah RM123.32 juta (67.5%) telah dibelanjakan sehingga bulan Disember 2012. Jabatan Landskap Dan Rekreasi (JLR), Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL) bertanggungjawab terhadap perancangan, pengurusan dan penyenggaraan landskap bandar di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur. Komponen utama projek ini meliputi Landskap Lembut (Softscape), Landskap Kejur (Hardscape) dan Bangunan. Pengauditan yang dijalankan mendapati prestasi fizikal 4 daripada 5 projek yang diaudit adalah kurang memuaskan kerana gagal disiapkan mengikut jadual asal. Kontraktor terlibat telah diluluskan antara satu hingga 3 lanjutan masa melibatkan tempoh antara 174 hingga 617 hari. Selain itu, pengurusan 5 projek ini juga kurang memuaskan kerana terdapat kelemahan seperti berikut:
- i. siasatan/penilaian awal tapak projek tidak dilakukan;
 - ii. projek yang telah disiapkan masih tidak dapat diguna atau dinikmati oleh orang awam dan pelancong;
 - iii. pelaksanaan projek tidak mengikut terma, syarat dan spesifikasi kontrak;

- iv. JLR tidak menggunakan sepenuhnya Garis Panduan Landskap, Jabatan Landskap Negara dan peraturan lain yang berkaitan sebagai panduan untuk mempraktikkan amalan terbaik;
 - v. JLR tidak menyelenggarakan rekod inventori aset hidup; dan
 - vi. JLR tidak menguruskan penyenggaraan landskap dan kemudahan rekreasi dengan memuaskan.
- b. Bagi memperbaiki kelemahan yang dibangkitkan, disyorkan supaya DBKL mempertimbangkan perkara berikut:
- i. siasatan/penilaian awal tapak projek perlu dibuat terlebih dahulu bagi setiap projek yang dilaksanakan;
 - ii. kemudahan yang telah siap perlu dimanfaatkan dengan sepenuhnya bagi mengelakkan pembaziran;
 - iii. pemantauan perlu dipertingkatkan semasa projek dilaksanakan untuk memastikan kerja dilaksanakan mengikut terma, syarat dan spesifikasi yang ditetapkan dalam kontrak; dan
 - iv. penyenggaraan berkala perlu dilaksanakan mengikut jadual yang ditetapkan bagi memastikan projek dapat dimanfaatkan sepenuhnya. Selain itu, pemantauan perlu dipertingkatkan bagi menghindari kes vandalisme dan kecurian.

KEMENTERIAN PELAJARAN MALAYSIA

10. Pengurusan Program Susu 1Malaysia

- a. Program Susu 1Malaysia (PS1M) adalah kesinambungan Program Susu Sekolah (PSS) yang dimulakan pada tahun 1983 dan dilaksanakan oleh Kementerian Pelajaran Malaysia (Kementerian) bagi meningkatkan tahap pemakanan murid-murid sekolah rendah terutamanya di luar bandar. Tujuan program ini adalah untuk membina generasi baru yang lebih cerdas, kuat, sihat dan secara mentalnya lebih dinamik pada masa depan. Di bawah PS1M, murid-murid sekolah akan diberi susu *Ultra High Temperature* (UHT) yang dinikmati lebih 3 juta murid di seluruh negara melibatkan 7,733 buah sekolah rendah. Kementerian Kewangan pada awal tahun 2011 telah meluluskan perolehan bagi PS1M melalui 4 Kontraktor berjumlah RM188.33 juta. Bagaimanapun, nilai sebenar kontrak setelah Kementerian memperincikan semula kriteria penerima susu adalah berjumlah RM170.93 juta. Kontraktor adalah bertanggungjawab sepenuhnya di sepanjang pembekalan susu sehingga susu yang dibekalkan diminum oleh murid dengan selamat. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara umumnya pengurusan PS1M adalah kurang memuaskan berdasarkan prestasi bulan Januari 2011 sehingga Julai 2012, di mana bekalan hanya mencapai 21.9% dan perbelanjaan mencapai 39.7%. Kelemahan lain pengurusan PS1M adalah seperti berikut:
- i. beberapa syarat kontrak tidak dipatuhi khasnya kehadiran *Person In Charge* (PIC) atau wakil kontraktor pada setiap sesi minum susu, bahan pembuangan (kotak susu) tidak dilupuskan, buku panduan tidak dibekalkan, poster tidak dipamerkan di tempat yang sesuai serta penerangan dan pendidikan kepada guru dan murid tidak dijalankan;

- ii. tempat penyimpanan stok susu yang kurang sesuai; dan
 - iii. berlaku kelewatan pembekalan susu ke beberapa buah sekolah.
- b. Bagi memperbaiki kelemahan yang dibangkitkan dan seterusnya meningkatkan mutu pengurusan PS1M, pihak terlibat perlu memberi pertimbangan terhadap perkara berikut:
- i. Kementerian perlu meningkatkan aspek pemantauan terhadap pengendalian susu oleh Kontraktor agar susu yang dibekalkan sentiasa berkeadaan baik dan selamat diminum oleh murid-murid sekolah. Kementerian juga hendaklah memastikan Kontraktor mematuhi syarat kontrak supaya PS1M dilaksanakan dengan sempurna dan pihak sekolah tidak dibebankan dengan tugas di luar tanggungjawab;
 - ii. Kementerian perlu menyemak semula tempoh dan syarat kontrak yang tidak munasabah, tidak jelas dan memperincikannya dengan mengambil kira bilangan dan lokasi sekolah rendah dalam program ini, keupayaan kontraktor untuk menyediakan PIC pada setiap sesi minum susu di setiap sekolah serta kemudahan logistik dan gudang penyimpanan susu bagi membolehkan kontraktor merancang strategi kewangan dan sumber manusia, peralatan dan logistik serta mematuhi syarat-syarat kontrak dengan lebih berkesan;
 - iii. kontraktor perlu memberi penerangan dan pendidikan secara berkala kepada guru/murid yang terlibat dengan PS1M. Contohnya, dengan mengadakan aktiviti pendidikan dalam bentuk visual (CD) yang ditayangkan semasa sesi minum susu. Pelantikan PIC hendaklah dibuat secara teratur dan sah supaya pelaksanaan penyeliaan dan pemantauan dapat dilakukan dengan lebih berkesan. Selain itu, poster hendaklah disediakan dan dipamerkan di tempat yang mudah dibaca oleh murid dan guru;
 - iv. Kementerian perlu menyediakan rekod/format penerimaan dan pengagihan susu yang seragam dan memastikan sekolah terlibat menyelenggarakan rekod tersebut dengan kemas kini bagi tujuan kawalan dan pengesanan stok susu;
 - v. Kementerian perlu mengenal pasti ruang yang sesuai dan selamat untuk penyimpanan susu di sekolah bagi mengelakkan susu tercemar, berisiko keracunan dan kecurian; dan
 - vi. Kementerian hendaklah mengenakan denda bagi kes kelewatan pembekalan susu dan menuntutnya daripada kontraktor yang berkenaan.

KEMENTERIAN PELAJARAN MALAYSIA

11. Projek Pembinaan Dan Perolehan Peralatan Prasekolah

- a. Bidang pendidikan merupakan salah satu daripada 6 Keberhasilan Utama Negara (NKRA). Aspirasi NKRA Pendidikan adalah untuk mempertingkatkan pencapaian pelajar secara menyeluruh serta meningkatkan akses kepada pendidikan berkualiti. Kementerian Pelajaran Malaysia (Kementerian) telah menetapkan 4 bidang fokus di bawah NKRA Pendidikan dan salah satu daripadanya adalah pendidikan prasekolah. Kementerian telah mengenal pasti 7 teras bagi memperkasa tadbir urus dan pelaksanaan pendidikan prasekolah yang berkualiti. Salah satu daripada teras tersebut ialah menambah bilangan kelas prasekolah di kawasan yang mempunyai

permintaan tinggi, kawasan miskin bandar, luar bandar dan pedalaman. Bagi tujuan ini, Kementerian telah melaksanakan Projek Peluasan Prasekolah dengan membina dan menyiapkan bangunan prasekolah dan kemudahan lain yang berkaitan termasuk perolehan peralatan prasekolah. Projek ini telah dilaksanakan dalam 3 fasa yang melibatkan 1,237 sekolah dan 1,330 kelas. Pelaksanaan projek ini meliputi 3 kategori iaitu Bina Baru, Ubah Suai dan Siap Bina. Pengauditan yang dijalankan mendapati prestasi Projek Peluasan Prasekolah bagi kategori Bina Baru adalah kurang memuaskan kerana 19 (82.6%) daripada 23 projek telah lewat disiapkan antara 44 hingga 571 hari. Bagi 7 projek Ubah Suai yang diaudit, prestasinya adalah baik kerana projek telah dapat disiapkan mengikut jadual. Bagaimanapun, masih terdapat kelemahan dalam pengurusan projek ini yang boleh menjejaskan objektif pelaksanaannya seperti berikut:

- i. terdapat kelemahan dalam perancangan projek seperti pengagihan bilangan projek kepada kontraktor yang tidak mengambil kira faktor jarak antara lokasi bagi projek-projek di bawah sub pakej yang sama dan tempoh penyiapan projek yang kurang sesuai;
 - ii. pemilihan tapak dan kategori projek yang tidak dibuat dengan teliti telah memberi kesan terhadap kos projek dan tempoh penyiapan serta mengakibatkan panduan yang ditetapkan tidak dipatuhi;
 - iii. reka bentuk bangunan bagi projek Bina Baru Fasa 1 dan perolehan peralatan tidak mengikut panduan yang dikeluarkan oleh Bahagian Pembangunan Kurikulum pada tahun 2008;
 - iv. terdapat peralatan prasekolah/kerja yang tidak mematuhi spesifikasi dan tidak berkualiti;
 - v. sebanyak 26 unit/set peralatan tidak dibekalkan bagi 9 prasekolah, manakala 250 unit/set peralatan kurang dibekalkan bagi 7 prasekolah dan peralatan belum dibekalkan bagi 5 prasekolah kerana bangunan prasekolah yang belum disiapkan; dan
 - vi. pengurusan kontrak kurang memuaskan kerana 8 daripada 19 kontrak telah lewat ditandatangani antara 34 hingga 146 hari daripada tarikh yang sepatutnya. Selain itu, peraturan yang berkaitan dengan *Integrity Pact* tidak dipatuhi sepenuhnya.
- b. Bagi memastikan segala kelemahan Projek Peluasan Prasekolah diperbaiki/dipertingkatkan serta Kerajaan mendapat *value for money*, pihak Audit mengesyorkan semua pihak yang terlibat mengambil langkah seperti berikut:
- i. Kementerian perlu meneliti semula kaedah pengagihan projek kepada kontraktor supaya lebih munasabah dan mampu disiapkan mengikut tempoh yang ditetapkan. Tempoh kelewatan penyiapan projek boleh disingkatkan sekiranya perancangan, pelaksanaan dan pengagihan bilangan projek kepada kontraktor mengambil kira keupayaan kontraktor, kesukaran perhubungan lokasi projek, faktor cuaca serta tempoh penyiapan projek. Selain itu, pemantauan rapi dan koordinasi yang berkesan di antara Kementerian, perunding dan kontraktor dalam menguruskan projek ini juga boleh mempercepatkan penyiapan projek;

- ii. Kementerian perlu memastikan semua kelas prasekolah direka bentuk mengikut spesifikasi yang telah ditetapkan bagi memastikan sesi Pengajaran dan Pembelajaran dilaksanakan dalam suasana kondusif dan semua ruang Pengajaran dan Pembelajaran dapat digunakan secara maksimum. Pelan lantai bagi kerja ubah suai dan pembinaan bangunan serta senarai spesifikasi peralatan prasekolah hendaklah diedarkan kepada Jabatan Pelajaran Negeri (JPN) dan Pejabat Pelajaran Daerah (PPD) yang terlibat sebagai rujukan;
- iii. Perunding/JPN/PPD perlu memastikan kerja yang dilaksanakan oleh kontraktor mematuhi syarat di dalam skop kerja/spesifikasi kontrak. Bagi kerja yang tidak dilaksanakan dan tidak mengikut spesifikasi tetapi telah dibayar hendaklah dilaksanakan/diperbetulkan segera atau kos bagi setiap kerja tersebut ditolak daripada pembayaran akhir kepada kontraktor;
- iv. semua kerja pembinaan yang kurang memuaskan dan kecacatan yang berlaku perlu dikenal pasti dan diperbaiki dengan sempurna oleh kontraktor dalam tempoh yang ditetapkan. Ia bagi mengelakkan Kerajaan mengalami kerugian kerana perlu menanggung kos pembaikan berkaitan. Manakala bagi projek yang telah tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan, Kementerian hendaklah mengambil tindakan proaktif dengan menyediakan peruntukan yang mencukupi dan melantik kontraktor untuk kerja penyenggaraan;
- v. Kementerian perlu memastikan semua peralatan disemak, diuji dan diperiksa oleh perunding dan kontraktor serta JPN/PPD/sekolah semasa proses penyerahan projek. Senarai spesifikasi peralatan yang dibekalkan perlu disediakan bagi memudahkan pihak sekolah mengenal pasti peralatan yang diterima menepati spesifikasi yang ditetapkan serta dalam keadaan baik, sempurna dan selamat untuk digunakan. Ia juga bagi memudahkan pihak sekolah menyediakan rekod peralatan sepertimana yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 dan Bil. 5 Tahun 2009; dan
- vi. Kementerian hendaklah mematuhi peraturan pengurusan kontrak dengan mempercepatkan proses menandatangani kontrak dan melengkapkannya dengan tarikh. Peraturan berhubung *Integrity Pact* juga perlu dipatuhi sepenuhnya bagi menjaga kepentingan Kerajaan.

KEMENTERIAN PELAJARAN MALAYSIA

12. Pengurusan Perkhidmatan Kebersihan Bangunan Dan Kawasan Di Sekolah/Institusi Pendidikan

- a. Kementerian Pelajaran Malaysia (Kementerian) telah mendapatkan perkhidmatan syarikat swasta untuk melaksanakan perkhidmatan Kebersihan Bangunan dan Kawasan (KBK) di sekolah/institusi pendidikan dengan hasrat untuk memastikan kualiti perkhidmatan kebersihan yang baik diberikan di premis berkenaan. Antara tujuannya adalah untuk mewujudkan persekitaran sekolah yang bersih, ceria dan sihat kepada warga pendidik/sekolah bagi melahirkan suasana pengajaran dan pembelajaran yang kondusif. Pengauditan mendapati pengurusan perkhidmatan KBK adalah kurang memuaskan. Kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut:

- i. pengurusan kontrak tidak teratur di mana 6 daripada 20 kontrak yang diaudit telah lewat ditandatangani antara 28 hingga 81 hari dan 13 syarikat telah lewat mengemukakan Bon Pelaksanaan antara 3 hingga 173 hari;
 - ii. terma kontrak tidak jelas/tidak lengkap apabila bilangan mesin/peralatan tidak mengikut kadar yang seragam dan munasabah, maklumat profil pekerja hanya dikemukakan atas permintaan sahaja, dan kekerapan pemantauan oleh penyelia tidak ditetapkan;
 - iii. ketidakpatuhan syarikat terhadap terma dan syarat kontrak mengakibatkan perkhidmatan tidak dilaksanakan dengan memuaskan;
 - iv. bayaran untuk perkhidmatan pembersihan tidak teratur di mana pemotongan tidak dikenakan terhadap ketidakhadiran pekerja; dan
 - v. pemantauan tidak dilaksanakan secara berkala.
- b. Bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan dan untuk meningkatkan kecekapan dalam pengurusan perkhidmatan KBK, pihak Audit mengesyorkan semua pihak terlibat mengambil tindakan seperti berikut:
- i. Kementerian perlu melaksanakan proses perolehan perkhidmatan KBK mengikut peraturan yang telah ditetapkan oleh Kerajaan. Tindakan amaran atau pembatalan tawaran kontrak hendaklah diambil terhadap syarikat yang gagal menyerahkan Bon Pelaksanaan dalam tempoh yang ditetapkan;
 - ii. Kementerian hendaklah menyemak semula klausa kontrak yang tidak jelas, tidak memihak kepada Kerajaan dan memperincikannya supaya tidak timbul kekeliruan serta salah tafsir semasa melaksanakan perkhidmatan KBK agar penguatkuasaan dapat dilaksanakan dengan lebih berkesan;
 - iii. Kementerian hendaklah menyediakan dokumentari dalam bentuk video bagi memberi pemahaman yang lebih berkesan kepada pihak Pejabat Pelajaran Daerah (PPD)/sekolah tentang cara-cara perkhidmatan KBK yang sepatutnya dilaksanakan oleh pihak syarikat;
 - iv. Kementerian/Jabatan Pelajaran Negeri (JPN)/PPD/sekolah perlu bertegas dan tidak bertolak ansur terhadap syarikat yang tidak mematuhi terma dan syarat kontrak, dengan mengenakan denda serta melaporkan perkhidmatan yang tidak berkualiti itu kepada pihak berkuasa. Kementerian seterusnya boleh menamatkan dan menyenaraihitamkan syarikat yang masih gagal mematuhi syarat kontrak serta memperbaiki prestasi perkhidmatannya;
 - v. Kementerian perlu menyiasat semua tuntutan oleh pihak syarikat dan jika berlaku pengurangan tempoh masa bekerja, pemotongan hendaklah dibuat. Manakala bagi kes lebihan bayaran, tuntutan pembayaran balik perlu dibuat kepada pihak syarikat dan tindakan yang sewajarnya perlu diambil terhadap pihak yang bertanggungjawab;
 - vi. Kementerian perlu merangka kaedah pemprosesan tuntutan yang lebih efisien dan memastikan pembayaran dapat dilaksanakan dalam tempoh yang ditetapkan. Garis panduan hendaklah dikeluarkan mengenai kaedah pengenaan denda yang boleh dikenakan jika berlaku pelanggaran terma dan syarat kontrak bagi menjadi panduan JPN/PPD/sekolah dan memberikan keseragaman pelaksanaannya; dan

- vii. pihak JPN/PPD perlu melaksanakan pemantauan secara berjadual dan mengejut bagi memastikan pihak syarikat melaksanakan perkhidmatan dengan baik dan memuaskan. Pemantauan ke sekolah-sekolah juga boleh menjelaskan sebarang kekeliruan yang mungkin timbul dalam penafsiran kontrak di peringkat sekolah.

KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA

13. Pengurusan Program Latihan Kejururawatan

- a. Kementerian Kesihatan Malaysia (Kementerian) bertanggungjawab melaksanakan program latihan kejururawatan ke arah menghasilkan jururawat yang terlatih dan mencukupi bagi memenuhi keperluan semasa dan masa hadapan hospital dan klinik kerajaan. Pada tahun 2012, Kementerian memiliki 11 Kolej Kejururawatan dan 5 Kolej Sains Kesihatan Bersekutu dengan jumlah pelatih seramai 8,489 orang. Di samping itu, bagi tempoh tahun 2001 hingga 2012 seramai 3,409 jururawat pelatih ditempatkan di beberapa Institut Latihan Swasta (ILS) melalui *program outsourcing* seperti di Kolej MAHSA, SEGI, PUSRAWI dan MASTERSKILL yang melibatkan kos pengajian berjumlah RM194 juta (tidak termasuk biasiswa dan elaun pelajar). Terdapat 2 program latihan ditawarkan di Kolej Jururawat iaitu program asas kejururawatan (program diploma) yang dijalankan dalam tempoh 3 tahun bagi tujuan pelantikan jururawat dan program pengkhususan (diploma lanjutan) yang diadakan dalam tempoh 6 hingga 12 bulan bagi jururawat yang sedang berkhidmat. Pengauditan pengurusan program latihan kejururawatan Kementerian yang dijalankan mendapati keseluruhannya adalah memuaskan. Bagaimanapun terdapat beberapa kelemahan seperti berikut:
- i. kekosongan perjawatan tidak diisi dan lantikan sebagai pengajar tidak mematuhi garis panduan Lembaga Jururawat Malaysia (LJM);
 - ii. bayaran uniform dan elaun jahit kepada pelatih *outsourcing* tidak mengikut kontrak;
 - iii. tiada garis panduan bagi kawalan penghutang;
 - iv. pemberian elaun upah jahit, uniform dan tuntutan perjalanan pelatih tanpa kelulusan pihak berkuasa;
 - v. kemudahan peralatan dan alat bantuan mengajar usang serta tidak mencukupi; dan
 - vi. kelemahan kontrak kawalan keselamatan.
- b. Bagi mengatasi kelemahan dan memastikan pengurusan program latihan kejururawatan dapat dilaksanakan secara teratur dan cekap, pihak Audit mengesyorkan pihak Kementerian mempertimbangkan tindakan-tindakan seperti berikut:
- i. tindakan segera perlu diambil dalam membuat pengagihan atau penempatan tenaga pengajar;
 - ii. syarat lantikan pengajar perlu seiring di antara ketetapan Suruhanjaya Perkhidmatan Awam dengan Lembaga Jururawat Malaysia bagi memastikan standard kualiti pengajaran adalah sama bagi semua institusi yang menawarkan program jururawat di Malaysia;

- iii. ILS yang terlibat dengan program *outsourcing* perlu membayar balik nilai pemberian uniform yang tidak mematuhi kontrak;
- iv. prosedur dan garis panduan terkini perlu diwujudkan bagi pengurusan kawalan penghutang dan tindakan sewajarnya perlu diambil bagi mengatasi hutang tertunggak;
- v. kemudahan dan elaun yang diberikan kepada jururawat pelatih perlu berdasarkan peraturan yang diluluskan oleh pihak berkuasa;
- vi. perhatian sewajarnya perlu diberikan terhadap kemudahan, peralatan infrastruktur dan prasarana yang disediakan di Kolej Kejururawatan; dan
- vii. mengkaji terma-terma sesuatu kontrak dengan teliti bagi memastikan kepentingan kerajaan dilindungi sebelum kontrak ditandatangani

KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA

14. Pengurusan Ambulans

- a. Perkhidmatan ambulans merupakan salah satu perkhidmatan yang sangat penting dalam mengendalikan serta memudahkan pengurusan kes kecemasan dan kemalangan. Setiap hospital dan klinik kesihatan perlu menyediakan perkhidmatan ambulans yang sistematik dan berkualiti bagi membantu pengendalian pesakit di peringkat jagaan primer untuk menggalakkan penyembuhan awal penyakit dan mengelakkan komplikasi serius dan seterusnya ke arah penjagaan kesihatan yang berkualiti. Pengurusan ambulans di hospital dipantau oleh Unit Perkhidmatan Kecemasan dan Ambulanti, Bahagian Perkembangan Perubatan, Kementerian Kesihatan Malaysia (Kementerian) manakala pengurusan ambulans di klinik kesihatan dipantau oleh Cawangan Kesihatan Primer, Bahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga, Kementerian. Sementara itu perkhidmatan penyenggaraan dan pembaikan ambulans dibuat oleh syarikat konsesi yang dipantau oleh Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan, Kementerian. Manakala pengurusan penyenggaraan ambulans di klinik kesihatan masih dibuat oleh pihak pentadbiran Pejabat Kesihatan Daerah/Bahagian yang berkaitan. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara keseluruhan prestasi pengurusan ambulans adalah memuaskan kerana kebanyakan kelemahan yang dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006 tidak berlaku lagi dan telah diambil tindakan kecuali isu *Key Performance Indicator* (KPI) bagi ambulans keluar daripada hospital tidak dapat disahkan. Di samping itu, masih terdapat kelemahan lain yang perlu diberi perhatian oleh Kementerian seperti berikut:

- i. tiada kontrak formal diwujudkan bagi perolehan ambulans di peringkat negeri;
- ii. pelantikan Jawatankuasa Penentuan Spesifikasi tidak dibuat secara bertulis;
- iii. perjanjian sewaan perkhidmatan bot ambulans tidak sempurna dan kawalan terhadap borang penggunaan bot tidak teratur;
- iv. kontrak perolehan lewat ditandatangani antara 21 hingga 157 hari;
- v. pindaan klausa kontrak tidak teratur;
- vi. siasatan kes kemalangan yang melibatkan ambulans belum diselesaikan oleh pihak Polis Diraja Malaysia (PDRM) antara 116 hingga 1,048 hari; dan

- vii. tempoh penyenggaraan ambulans yang lama oleh syarikat konsesi antara 20 hingga 118 hari.
- b. Bagi mengatasi kelemahan ini, pihak Audit mengesyorkan Kementerian mempertimbangkan langkah seperti berikut:
 - i. mengkaji semula mekanisme pengukur prestasi yang lebih sesuai meliputi tempoh masa sampai di lokasi kemalangan/kejadian sebagai KPI yang perlu dipenuhi bagi menjamin keselamatan dan kesihatan pesakit;
 - ii. memastikan pengurusan perolehan dan penyewaan ambulans adalah teratur serta mewujudkan perjanjian yang lebih menyeluruh;
 - iii. mewujudkan kontrak formal dan menandatangani kontrak dengan segera bagi memastikan kepentingan Kerajaan terjamin serta mematuhi peraturan kewangan mengenai tatacara pengurusan perolehan;
 - iv. memastikan pindaan syarat perjanjian dibuat dengan teratur dan disemak oleh Peguam Negara atau Penasihat Undang-undang;
 - v. meningkatkan kerjasama dengan pihak berkaitan bagi memastikan kes kemalangan diselesaikan dengan segera untuk membolehkan proses pembaikan, tuntutan insurans dan pelupusan dilaksanakan; dan
 - vi. memantau penyenggaraan ambulans.

KEMENTERIAN PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN

Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia

15. Pengurusan Kenderaan Dan Jentera

- a. Kenderaan dan jentera bomba merupakan elemen penting untuk memastikan sesuatu pelaksanaan operasi menyelamat mencapai kejayaan. Setiap kenderaan dan jentera perlu sentiasa berada dalam keadaan siap sedia; digunakan secara optimum serta disenggarakan dengan teratur, cekap dan berkesan bagi tujuan yang ditetapkan. Kenderaan dan jentera Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia (JBPM) meliputi jentera bomba, kenderaan/jentera khas, kenderaan utiliti, kenderaan marin dan pesawat. Setakat bulan September 2012, JBPM memiliki sebanyak 3,164 unit kenderaan dan jentera pelbagai fungsi yang mana nilai aset keseluruhannya adalah berjumlah RM1.397 bilion. Bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012 sejumlah RM1.005 bilion telah dibelanjakan bagi perolehan kenderaan dan jentera, manakala sejumlah RM206.76 juta telah dibelanjakan bagi tujuan penyenggaraan kenderaan dan jentera bomba. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara keseluruhannya pengurusan kenderaan dan jentera JBPM berada pada tahap memuaskan. Bagaimanapun, masih terdapat beberapa kelemahan yang perlu diberi perhatian dan diambil tindakan penambahbaikan seperti berikut:
 - i. prestasi perkhidmatan udara dan norma keluaran darat tidak dapat dicapai;
 - ii. sebanyak 53 (96%) daripada balai bomba tidak memenuhi norma keperluan kenderaan/jentera yang telah ditetapkan;
 - iii. pengagihan tidak mengikut perancangan asal;

- iv. Pangkalan Udara Bertam tidak digunakan sepenuhnya dan kualiti pembinaan tidak memuaskan;
 - v. terdapat kelemahan di dalam mengawal setiap pergerakan peralatan operasi di JBPM negeri dan balai bomba;
 - vi. pengurusan peralatan operasi/skuba dan alat ganti kenderaan/jentera kurang memuaskan;
 - vii. pengurusan berkaitan penyenggaraan kenderaan/jentera kurang memuaskan; dan
 - viii. pengurusan pelupusan bagi kenderaan/jentera/alat ganti pesawat atau kenderaan adalah kurang memuaskan.
- b. Bagi memastikan objektif pengurusan kenderaan dan jentera bomba tercapai dan Kerajaan memperoleh *value for money* terhadap pengurusan aset tersebut, adalah disyorkan supaya JBPM mengambil tindakan penambahbaikan seperti berikut:
- i. mengkaji semula norma keperluan dan keluaran kenderaan/jentera berdasarkan faktor seperti ruang penyimpanan kenderaan yang terhad, perjawatan sedia ada, balai bomba yang mempunyai kenderaan berusia serta keluasan kawasan liputan;
 - ii. memastikan setiap permohonan pembinaan pangkalan udara/balai bomba baru perlu diselaraskan dengan permohonan perjawatan serta fasiliti yang diperlukan agar setiap kemudahan yang disediakan dapat digunakan dengan segera dan sepenuhnya;
 - iii. menyediakan satu mekanisme yang sesuai untuk mengawal pergerakan peralatan operasi dan peralatan skuba untuk memudahkan pengesanan serta mengelakkan berlakunya kehilangan;
 - iv. memantau dan membuat pemeriksaan secara berkala bagi memastikan semua urusan pengagihan, pendaftaran, penyelenggaraan rekod serta tindakan pelupusan dibuat dengan teratur;
 - v. menyediakan ruang penyimpanan yang mencukupi bagi memastikan semua aset/inventori diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan;
 - vi. menetapkan tempoh masa bagi sesuatu kerja pembaikan agar kenderaan/jentera dan peralatan sentiasa berada di dalam keadaan baik dan siap sedia serta dapat digunakan secara optimum;
 - vii. mengadakan latihan secara berkala di kalangan pegawai aset di JBPM Negeri, Pejabat Zon dan Balai-balai Bomba berhubung Tatacara Pengurusan Aset Dan Stor; dan
 - viii. menyediakan perjawatan mekanik yang mencukupi bagi memastikan semua kerja pembaikan dan penyenggaraan dilaksanakan mengikut norma yang ditetapkan serta diuruskan dengan teratur.

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT

16. Pengurusan Pemberian Bantuan Kewangan Kepada Badan-badan Bukan Kerajaan (NGO)

- a. Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga Dan Masyarakat (Kementerian) melalui 3 agensinya iaitu Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM), Jabatan Pembangunan Wanita (JPW) dan Lembaga Penduduk Dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) bertanggungjawab menyediakan pelbagai program pembangunan sosial bercorak kebajikan, perlindungan, penjagaan, pemulihan komuniti, kekeluargaan dan latihan. Menyedari hakikat bahawa Kementerian tidak dapat melaksanakan sendiri program pembangunan sosial disebabkan beberapa kekangan yang dihadapi, maka kerjasama dan penglibatan Badan-badan Bukan Kerajaan (NGO) diperlukan dalam menjayakan program ini. Antara insentif yang disediakan oleh Kementerian bagi menggalakkan NGO melaksanakan perkhidmatan kebajikan dan sosial ialah memberi bantuan kewangan yang terdiri daripada geran dan Bantuan Khas Perbendaharaan (BKP). Kajian ini adalah satu pengauditan semula terhadap kajian sama yang pernah dijalankan oleh Jabatan Audit Negara. Hasil kajian tersebut telah dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006. Pengauditan yang dijalankan mendapati pemberian bantuan kewangan kepada NGO secara amnya adalah selaras dengan hasrat Kerajaan iaitu untuk membolehkan NGO membantu Kerajaan dalam memantapkan institusi keluarga dan menangani gejala sosial. Bagaimanapun, pengauditan yang dijalankan mendapati pengurusan pemberian bantuan kewangan kepada NGO adalah kurang memuaskan kerana kelemahan yang dibangkitkan pada tahun 2006 masih belum diatasi sepenuhnya, di samping beberapa kelemahan yang baru dikenal pasti. Antara kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut:
 - i. pengagihan geran/BKP tidak mematuhi syarat yang ditetapkan di mana bayaran telah dibuat kepada NGO sebelum perjanjian ditandatangani;
 - ii. penggunaan Geran Rangsum, Geran Pentadbiran dan Elaun Khas Murid (Orang Kurang Upaya) oleh NGO tidak mematuhi syarat yang ditetapkan dalam perjanjian dan garis panduan yang dikeluarkan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat; dan
 - iii. lebih wang geran/BKP yang tidak digunakan oleh NGO tidak dikutip semula sepertimana yang ditetapkan dalam perjanjian.
- b. Bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan dan memastikannya tidak berulang lagi di masa hadapan, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga Dan Masyarakat serta agensi-agensi di bawahnya yang terlibat dalam pengurusan bantuan kewangan Kerajaan kepada NGO disyorkan mengambil tindakan seperti berikut:
 - i. mempertingkatkan pemantauan berdasarkan mekanisme yang ditetapkan bagi memastikan NGO mematuhi semua syarat yang ditetapkan dan tidak berlaku penyalahgunaan wang bantuan;
 - ii. menguatkuasakan syarat perjanjian dengan sepenuhnya dan mengambil tindakan yang tegas terhadap NGO yang gagal mematuhi syarat-syarat yang ditetapkan;

- iii. memungut semula baki wang bantuan yang tidak dibelanjakan oleh NGO selaras dengan syarat-syarat perjanjian; dan
- iv. mengkaji semula ketetapan utama aktiviti ini seperti skop perbelanjaan bagi memastikan objektif pemberian bantuan kewangan kepada NGO dapat dicapai sepenuhnya.

KEMENTERIAN PERTAHANAN

17. Pengurusan Rangsum Kering Bagi Tentera Laut Diraja Malaysia

- a. Pembekalan makanan bagi Angkatan Tentera Malaysia (ATM) adalah meliputi pembekalan rangsum kering/segar dan penyajian makanan. Berdasarkan Arahan Teknik Bekalan Makanan (ATBM), rangsum didefinisikan sebagai hak makanan mengikut sukatan untuk seorang anggota tentera bagi tempoh 24 jam bermula dari tempoh tengah malam hari berkenaan hingga tengah malam hari berikutnya. Bagi Tentera Laut Diraja Malaysia (TLDM), penyajian makanan adalah secara masak sendiri dan pembekalan rangsum adalah tertakluk kepada Sukatan Rangsum ATM seperti yang ditetapkan di dalam Perintah Majlis Angkatan Tentera Malaysia (PMAT) Bil. 7 Tahun 2003. Bahagian Perolehan, Kementerian Pertahanan (Kementerian) bertanggungjawab mengendalikan kontrak pembekalan rangsum kering yang diperlukan oleh TLDM. Pengauditan yang telah dijalankan mendapati pengurusan rangsum kering TLDM adalah kurang memuaskan. Antara kelemahan yang dikenal pasti adalah seperti berikut:
 - i. nilai kontrak yang terlalu tinggi berbanding nilai keperluan sebenar;
 - ii. kontrak lewat ditandatangani;
 - iii. syarat-syarat kontrak tidak dipatuhi/dilaksanakan;
 - iv. stor penyimpanan yang masih belum dibina;
 - v. kebersihan dan kaedah penyusunan di stor pengguna/*galley* yang kurang bersesuaian;
 - vi. rangsum kering yang disimpan melebihi tarikh tamat tempoh penggunaannya; dan
 - vii. penyelenggaraan rekod lejar dan pematuan peraturan kewangan yang tidak memuaskan.
- b. Bagi memastikan pengurusan rangsum kering TLDM diurus secara teratur, cekap dan berhemat, pihak Audit mengesyorkan pihak yang berkaitan mengambil langkah seperti berikut:
 - i. membuat kajian semula terhadap nilai kontrak pembekalan rangsum kering TLDM memandangkan jumlah bayaran sebenar yang dilakukan adalah jauh lebih rendah berbanding dengan nilai kontrak yang dimeterai;
 - ii. kontrak hendaklah ditandatangani dalam tempoh yang ditetapkan bagi memastikan kepentingan Kerajaan terjamin dan kontraktor terikat secara undang-undang bagi memenuhi kehendak kontrak;

- iii. mengambil langkah/tindakan awal terhadap kontraktor yang tidak mematuhi syarat kontrak supaya pembekalan rangsum yang dibuat adalah mengikut standard kualiti yang telah ditetapkan;
- iv. pembinaan stor penyimpanan dan pengisian perjawatan di Depot Logistik Wilayah Laut 3 perlu dilaksanakan bagi membolehkan ia berfungsi dengan lebih berkesan;
- v. memastikan kebersihan dan keselamatan di stor penyimpanan terjamin dan penyimpanan rangsum kering adalah mengikut keperluan; dan
- vi. memastikan peraturan kewangan sentiasa dipatuhi. Siasatan lanjut dan tindakan sewajarnya perlu diambil terhadap pegawai yang melanggar peraturan kewangan.

KEMENTERIAN DALAM NEGERI

18. *Pembinaan Kompleks CIQ Dan Jeti Penumpang Di Muara Sungai Melaka, Melaka*

- a. Projek Pembinaan Kompleks CIQ dan Jeti Penumpang di Muara Sungai Melaka (Projek Kompleks CIQ) merupakan projek di bawah Rancangan Malaysia Ke-9. Objektif projek ini adalah untuk menyediakan Kompleks *Custom, Immigration and Quarantine* (CIQ) dan jeti baru bersepadu untuk menggantikan kompleks dan jeti lama yang usang. Pada asalnya bagi melaksanakan Projek Kompleks CIQ, Dinamik Maju Corporation Sdn. Bhd. telah dilantik pada 2 Februari 2007 dengan kontrak bernilai RM32.89 juta. Bagaimanapun, kontrak ini telah ditamatkan secara penamatan bersama pada 17 September 2008. Pada 28 Julai 2010 kontraktor baru telah dilantik iaitu Pesona Metro Sdn. Bhd. untuk meneruskan kerja di tapak. Pengauditan yang telah dijalankan mendapati secara keseluruhannya pembinaan projek ini adalah memuaskan. Bagaimanapun, terdapat kelemahan antaranya seperti berikut:
 - i. hak milik tanah di Plot C tidak diselesaikan sebelum pembinaan;
 - ii. penggunaan *Industrialised Building System* (IBS) tidak tercapai;
 - iii. Program Penglibatan Kontraktor Kelas F tidak tercapai;
 - iv. kerja tidak mengikut spesifikasi/peraturan; dan
 - v. kualiti kerja kurang memuaskan.
- b. Pihak Audit mengesyorkan supaya Kementerian Dalam Negeri (KDN) dan Jabatan Kerja Raya (JKR) mengambil tindakan seperti berikut:
 - i. KDN hendaklah memastikan bahawa tanah untuk tapak pembinaan telah diambil milik sebelum pelaksanaan sesuatu projek bagi mengelakkan sebarang pertikaian;
 - ii. JKR hendaklah memastikan bahawa skor IBS dipatuhi dalam pelaksanaan projek ini untuk meningkatkan kualiti dan produktiviti pembinaan;
 - iii. JKR hendaklah memastikan bahawa Program Penglibatan Kontraktor Kelas F dipatuhi supaya mencapai objektifnya; dan
 - iv. JKR hendaklah memastikan kerja kontraktor adalah memuaskan dan kerja dilaksanakan mengikut spesifikasi dan peraturan yang telah ditetapkan.

Polis DiRaja Malaysia

19. Pengurusan Perolehan Pesawat Beechcraft King Air 350 Untuk Pasukan Gerakan Udara

- a. Unit Udara Polis DiRaja Malaysia (PDRM) telah ditubuhkan pada bulan Februari 1979 melalui keputusan Jemaah Menteri dan menetapkan bahawa semua pesawat Unit Udara PDRM didaftarkan sebagai pesawat awam. Tujuan utama penubuhan Unit ini adalah untuk menjalankan kerja pemantauan perairan negara, mencari dan menyelamatkan, membuat penghantaran pasukan kecil ke kawasan krisis dan menyediakan perkhidmatan udara kepada semua jabatan di bawah Kementerian Dalam Negeri (KDN). Pada 1 Mac 2012, secara rasminya Unit Udara PDRM telah ditukar nama kepada Pasukan Gerakan Udara (PGU) PDRM. Pada awal penubuhan, PGU mengguna pesawat berenjin satu untuk menjalankan operasi kepolisan. Bagaimanapun, pesawat ini mempunyai beberapa kelemahan/halangan antaranya mengehadkan jarak rondaan pantai, operasi penerbangan pada waktu malam dan tidak mempunyai kabin bertekanan yang menyebabkan krew penerbangan terdedah kepada risiko kekurangan oksigen. Pada bulan September 2005, PGU telah bersetuju terhadap cadangan KDN bagi perolehan pesawat baru yang lebih berkuasa tinggi dan canggih iaitu pesawat Beechcraft King Air 350. Perolehan pesawat telah dibuat secara rundingan terus dengan Hawker Pacific Airservices Ltd (HPA) melalui agennya EZ Aviation Sdn. Bhd. (EZA) dan harga rundingan kontrak perolehan pembekalan 5 unit pesawat adalah bernilai USD58.25 juta. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara keseluruhannya pengurusan perolehan pesawat Beechcraft King Air 350 adalah kurang memuaskan. Antara kelemahan yang dikenal pasti adalah berkaitan perkara seperti berikut:
 - i. ketidakpatuhan kepada syarat kontrak;
 - ii. kelewatan pembekalan pesawat;
 - iii. objektif latihan bagi juruterbang dan jurutera tidak tercapai; dan
 - iv. kekurangan tenaga kerja terutama bagi jawatan juruterbang dan jurutera.
- b. Pihak Audit menyarankan supaya KDN/PGU mempertimbangkan tindakan seperti berikut:
 - i. memastikan bayaran yang dibuat kepada pembekal telah mematuhi syarat yang ditetapkan dalam kontrak;
 - ii. memastikan klausa dalam kontrak berkaitan Ambil Alih Hak Milik dan Risiko perlu memihak kepada Kerajaan bagi mengelak kerugian dalam proses perolehan;
 - iii. mengenakan *Liquidated Ascertained and Damages* (LAD) terhadap pembekal kerana kelewatan pembekalan pesawat dan peralatan khas operasi selaras dengan syarat yang ditetapkan di dalam kontrak. Tindakan untuk menamatkan kontrak juga hendaklah diambil sekiranya pembekal gagal membekal pesawat 4 dan 5 seperti yang ditetapkan;
 - iv. memastikan maklumat terperinci berkaitan kos/harga sesuatu perolehan dinyatakan dengan jelas untuk mengenal pasti harga sebenar sesuatu barang yang diperoleh atau perkhidmatan yang dilakukan;
 - v. memastikan pembekal berusaha mendapatkan pengiktirafan Jabatan Penerbangan Awam (DCA) bagi juruterbang yang telah menghadiri latihan supaya boleh menjadi juruterbang pengajar;

- vi. mengambil tindakan yang lebih proaktif bagi memastikan jurutera dan mekanik PGU untuk lulus modul tambahan yang telah ditetapkan oleh DCA;
- vii. memastikan perancangan untuk jurutera memperoleh dan memiliki kelayakan yang sepatutnya supaya dapat menjalankan dan memperakui kerja penyenggaraan pesawat; dan
- viii. mengkaji keperluan jawatan juruterbang dan jurutera serta memastikan pihak yang berkaitan memberi perhatian yang sewajarnya untuk menambah perjawatan penting seperti juruterbang dan jurutera.

Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia

20. Pengurusan Aktiviti Pendaftaran Pertubuhan

- a. Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia (JPPM) telah ditubuhkan pada 1 September 1949 sebaik sahaja Ordinan Pertubuhan 1949 dikuatkuasakan. Jabatan ini mengambil alih tugas pendaftaran dan penguatkuasaan terhadap pertubuhan yang sebelum ini dilakukan oleh Pejabat Kesatuan Sekerja. Fungsi JPPM antaranya adalah mentadbir dan menguatkuasakan Akta Pertubuhan 1966, Peraturan-peraturan Pertubuhan 1984 dan dasar-dasar mengenai pertubuhan; mengawal dan mengawasi aktiviti pertubuhan supaya tidak bertentangan dengan keamanan, kebajikan, keselamatan, ketenteraman awam, ketertiban atau akhlak; dan memberi khidmat nasihat dan bimbingan berkaitan dengan aspek pengurusan pertubuhan serta mengurus dan menyimpan rekod pertubuhan yang berdaftar. Selaras dengan fungsi berkenaan, JPPM bertanggungjawab untuk mendaftar serta memantau pergerakan dan aktiviti pertubuhan di seluruh negara. Ini adalah bagi memastikan pertubuhan tidak melanggar perlembagaannya yang boleh menggugat keselamatan dan ketenteraman awam serta undang-undang negara. Pengauditan yang dijalankan mendapati secara keseluruhan pengurusan aktiviti pertubuhan adalah kurang memuaskan. Antara kelemahan yang ditemui adalah seperti berikut:
 - i. kelewatan meluluskan permohonan dan pendaftaran;
 - ii. sistem *Registrar Of Society Electronic System* (ROSES) yang dibangunkan tidak dapat digunakan sepenuhnya;
 - iii. kurang pemantauan dan kawalan termasuk penyerahan penyata tahunan, pemeriksaan bernotis dan tanpa notis;
 - iv. rekod aduan tidak lengkap dan kemas kini serta kelewatan menjalankan siasatan terhadap aduan yang diterima; dan
 - v. kelewatanewartakan pertubuhan yang dibatalkan.
- b. Pihak Audit mengesyorkan supaya JPPM memberi pertimbangan yang sewajarnya kepada perkara seperti berikut:
 - i. mengambil tindakan segera untuk membatalkan pendaftaran pertubuhan yang melanggar Akta Pertubuhan 1966 atau perlembagaan pertubuhan;
 - ii. membuat keputusan status permohonan dan meluluskan permohonan pendaftaran pertubuhan dalam tempoh masa yang ditetapkan;
 - iii. memastikan sistem yang dibangunkan mampu untuk membantu jabatan dalam mengurus pertubuhan dengan lebih cekap;

- iv. mengeluarkan perintah dan arahan berdasarkan Akta Pertubuhan 1966 bagi pertubuhan yang gagal menghantar penyata tahunan atau lewat menghantar penyata tahunan melebihi tempoh yang ditetapkan;
- v. menyediakan jadual rancangan dan menjalankan pemeriksaan bernotis dan tanpa notis ke atas pertubuhan yang berdaftar;
- vi. menjalankan siasatan terhadap aduan yang diterima dalam tempoh masa yang ditetapkan;
- vii. mewartakan pertubuhan yang dibatalkan dalam tempoh masa yang ditetapkan;
- viii. mengkaji semula struktur perjawatan di semua negeri supaya tugas kawalan dan pemantauan terhadap pertubuhan dapat dipertingkatkan; dan
- ix. memberi penekanan kepada kursus dan latihan berkaitan dengan pengurusan pertubuhan untuk pegawai dan kakitangan yang terlibat secara langsung dengan pengurusan aktiviti pendaftaran pertubuhan.

BAHAGIAN II – PENGURUSAN SYARIKAT KERAJAAN PERSEKUTUAN

21. Pendinginan Megajana Sdn. Bhd.

- a. Pendinginan Megajana Sdn. Bhd. (Megajana) ditubuhkan pada 1 September 1998 dan merupakan anak syarikat Cyberview Sdn. Bhd. (Cyberview) dengan modal dibenarkan RM50 juta serta modal berbayar RM26.42 juta. Pemegang saham asal Megajana adalah Seseni Energy Services Sdn. Bhd. (51%) dan TNB Energy Services Sdn. Bhd. (49%). Pada 1 Mac 2007, Cyberview telah menandatangani *Share Sale and Purchase Agreement* dengan pemegang saham asal untuk memiliki 100% saham Megajana pada harga RM2. Kemudian Cyberview telah menjual 49% sahamnya dalam Megajana kepada Cofely Malaysia Sdn. Bhd. dan telah menandatangani *Sale and Purchase Agreement* pada 23 November 2012 serta *Shareholders' Agreement* pada 17 Disember 2012. Megajana merupakan penyedia tunggal perkhidmatan pendinginan lingkaran di Cyberjaya. Aktiviti utama Megajana adalah untuk menjalankan perniagaan membangun, memiliki, mengendali, menyenggara, mempromosi, menjual, mengurus dan menservis Sistem Pendinginan Lingkaran. Konsep pembangunan Sistem Pendinginan Lingkaran (District Cooling System – “DCS”) di Cyberjaya telah digalakkan penggunaannya di Cyberjaya di bawah Garis Panduan Perancangan Fizikal untuk Koridor Raya Multimedia yang dikeluarkan oleh Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa Semenanjung Malaysia. Ia bertujuan untuk menjadikan Cyberjaya sebuah *Cybercity* bertaraf dunia. Pendapatan utama Megajana adalah daripada bayaran bil yang dikeluarkan kepada pemilik bangunan secara bulanan berdasarkan *Chilled Water (CW) consumptions and declared capacity*. Pengauditan yang dijalankan mendapati prestasi kewangan Megajana bagi tempoh tahun kewangan 2009 hingga 2011 adalah baik di mana telah mencatatkan peningkatan keuntungan 3 tahun berturut-turut. Pada keseluruhannya prestasi aktiviti juga adalah baik di mana telah dapat memenuhi kehendak pelanggan berdasarkan kepada maklum balas yang diterima daripada pelanggannya. Bagaimanapun, terdapat kelemahan dalam pengurusan aktiviti, pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat Megajana seperti berikut:

- i. pengukuran yang digunakan untuk menilai pencapaian Petunjuk Prestasi Utama (KPI) adalah berbeza setiap tahun. Perbezaan ini menyukarkan perbandingan mengikut tahun mengenai trend pencapaian setiap elemen/pengukuran;
 - ii. terdapat beberapa kelemahan dalam pengurusan aktiviti seperti tiada rekod yang lengkap diselenggarakan bagi kerja penyenggaraan yang dilaksanakan, perjanjian *Chill Water Purchase Agreement* (CWPA) tidak diperbaharui, tiada mekanisme yang sistematik bagi merekodkan aduan pelanggan serta tiada Sijil Pengesahan Pemeriksaan Jentera daripada Jabatan Keselamatan Dan Kesihatan Pekerja. Selain itu, sebanyak 2 buah alat ubah (Power Transformer) dengan kos berjumlah RM2.54 juta yang dibeli pada tahun 2010 tidak dapat digunakan disebabkan Tenaga Nasional Berhad tidak mempunyai sub-station 33kV di Cyberjaya; dan
 - iii. pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat tidak mematuhi peraturan yang ditetapkan seperti tiada *Standard Operating Procedure* (SOP) berkaitan pengurusan aset dan aktiviti utamanya; Lembaga Pengarah tidak bermesyuarat seperti ditetapkan oleh Pekeliling Perbendaharaan Bil. 12 Tahun 1993; tiada agenda khas berkaitan Megajana dalam mesyuarat Jawatankuasa Audit Cyberview; tiada sebarang audit dalaman dilaksanakan terhadap Megajana bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012; tiada bayaran dividen walaupun Megajana telah mendapat keuntungan 3 tahun berturut-turut; tiada perancangan latihan dan kakitangan tidak diberi latihan; tiada lantikan bertulis dibuat bagi pegawai yang terlibat sebagai Jawatankuasa Sebut Harga dan Tender; baucar bayaran tidak ditandatangani oleh pegawai yang diberi kuasa; daftar aset tidak dikemas kini dengan lengkap dan tiada pelabelan kod harta tetap pada aset.
- b. Bagi mengatasi kelemahan yang ditemui, pihak Audit mengesyorkan tindakan berikut hendaklah diberikan pertimbangan:
- i. Pengurusan Megajana perlu menetapkan secara konsisten elemen/kaedah pengukuran bagi menilai pencapaian sebenar KPInya setiap tahun;
 - ii. Lembaga Pengarah perlu memastikan pengurusan Megajana mematuhi SOP/prosedur yang telah disediakan dan menyelenggarakan rekod yang lengkap bagi memastikan kualiti perkhidmatan yang berterusan kepada pelanggan;
 - iii. Pengurusan dan Lembaga Pengarah Megajana/Cyberview perlu memastikan proses mendapatkan bekalan kuasa 33kV berjalan seperti yang dirancang bagi menjamin agenda nasional di Cyberjaya tercapai;
 - iv. Jawatankuasa Audit Cyberview perlu menetapkan satu agenda tetap berkaitan Megajana dan anak syarikatnya yang lain dalam mesyuarat Jawatankuasa Audit Cyberview di samping memastikan Unit Audit Dalam Cyberview merancang dan melaksanakan pengauditan yang menyeluruh terhadap Megajana secara tetap dan berkala;
 - v. Pengurusan Megajana perlu mewujudkan polisi latihan, menyediakan perancangan latihan tahunan serta menyediakan SOP berkaitan bagi memastikan kakitangan dapat meningkatkan pengetahuan dan kemahiran mereka secara berterusan;

- vi. Pengurusan Megajana perlu memastikan proses perolehan adalah teratur seperti ditetapkan dengan membuat pelantikan secara bertulis kepada pegawainya bagi menganggotai/mewakili mana-mana jawatankuasa yang di tubuh demi menjaga kepentingan syarikat;
- vii. Pengurusan Megajana perlu meningkatkan kawalan dalaman bagi proses pembayaran serta perbelanjaan melalui pemantauan berkala oleh pengurusan serta Unit Audit Dalam Cyberview; dan
- viii. Pengurusan Megajana perlu mewujudkan satu garis panduan yang menyeluruh terhadap kawalan aset; melaksanakan pemeriksaan aset/verifikasi aset bagi memastikan kewujudan dan keadaan aset; memastikan rekod penyenggaraan aset sentiasa dikemas kini dan aset dilabel sewajarnya bagi mengelakkan daripada berlakunya kehilangan ke atas aset dan menjamin keselamatan aset syarikat.

22. Sarawak Hidro Sdn. Bhd.

- a. Sarawak Hidro Sdn. Bhd. (SHSB), sebelum bulan April 2000 dikenali sebagai Bakun Hidro Sdn. Bhd. ditubuhkan pada 24 Januari 1994 dengan modal berbayar berjumlah RM1.156 bilion. Syarikat yang 99% sahamnya dimiliki oleh Menteri Kewangan Diperbadankan (MKD) ini telah diberi mandat bagi membangun dan menguruskan projek Hidroelektrik Bakun (projek Bakun) setelah Kerajaan memutuskan pengambilalihan semula projek ini pada bulan November 1997 daripada Ekran Berhad yang tidak berminat meneruskan projek ini akibat kegawatan ekonomi. Aktiviti utama SHSB merangkumi pembangunan projek Bakun dan pembekal tenaga mesra alam sekitar. Projek Bakun dibahagikan kepada 3 pakej utama iaitu pakej Kerja Sivil (CW), pakej kerja Elektro-Mekanikal (EM) dan pakej Talian Penghantaran (TR). Projek Bakun mula menjana tenaga pada bulan Ogos 2011 setelah perjanjian pembelian tenaga antara SHSB dan Syarikat SESCO Berhad (SESCO) dimuktamadkan pada 1 Jun 2011. Pengauditan yang dijalankan mendapati perkara seperti berikut:
 - i. prestasi kewangan SHSB bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011 adalah memuaskan dan berada pada tahap sederhana. Syarikat telah menjana keuntungan serta aliran tunai positif bagi 3 tahun berturut-turut (2009-2011). Bagaimanapun, keuntungan syarikat pada tahun 2009 dan 2010 disumbang oleh lain-lain pendapatan di mana 95% dijana daripada perolehan faedah atas deposit jangka pendek hasil pinjaman berjangka. Sebahagian besar nisbah kewangan adalah memuaskan dan syarikat ini berupaya beroperasi dengan mendapat pembiayaan dari luar;
 - ii. prestasi aktiviti SHSB kurang memuaskan kerana berlaku kelewatan penyediaan projek bagi 4 pakej kerja utama berbanding tarikh asal yang ditetapkan dalam kontrak di mana kontraktor telah diluluskan antara satu hingga 3 lanjutan masa melibatkan tempoh antara 555 hingga 1,403 hari. Selain itu, didapati 4 unit turbin kedua di bawah pakej kerja Elektro-Mekanikal (EM2) tidak berjaya disiapkan mengikut tarikh yang dinyatakan dalam Perjanjian Pembelian Tenaga serta berlaku *consumption shortfall* bagi bulan Januari, Julai dan Ogos 2012;

- iii. berlaku kelemahan dalam pengurusan aktiviti khususnya aspek pengurusan kontrak meliputi kontrak lewat ditandatangani, isu lanjutan masa yang menyebabkan risiko kerugian kepada SHSB serta isu pembaharuan bon pelaksanaan yang telah tamat tempoh. Selain itu, kelewatan penyiapan projek Pakej Kerja Sivil 2 (CW2) merupakan antara faktor yang menyebabkan kontraktor pakej kerja Elektro-Mekanikal menuntut ganti rugi kesan daripada kenaikan kos bahan dan buruh. Sehingga bulan Disember 2012, SHSB telah membayar sejumlah RM375 juta daripada keseluruhan tuntutan berjumlah RM431.59 juta yang diluluskan oleh Lembaga Pengarah Syarikat/Kementerian Kewangan; dan
 - iv. pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat SHSB adalah memuaskan serta selaras dengan peraturan yang ditetapkan kecuali perancangan strategik syarikat dan *Standard Operating Procedure* (SOP) bagi pengurusan kontrak/projek masih belum disediakan; kelemahan dalam urusan perbelanjaan serta kelemahan dalam urusan pengemaskinian daftar aset syarikat.
- b. Bagi memantapkan lagi keupayaan dan tadbir urus organisasi serta memastikan SHSB mencapai objektifnya, adalah disyorkan supaya pihak yang terlibat mengambil tindakan terhadap perkara berikut:
- i. Lembaga Pengarah SHSB perlu sentiasa memantau projek yang dilaksanakan dari semasa ke semasa dengan rapi bagi memastikan objektif dicapai dan dapat dimanfaatkan seperti yang disasarkan;
 - ii. pengurusan SHSB perlu memastikan perancangan strategik jangka pendek dan jangka panjang syarikat disediakan bagi menentukan hala tuju syarikat ini; dan
 - iii. pengurusan SHSB perlu segera menyediakan prosedur operasi yang standard bagi memastikan pengurusan kontrak/projek dibuat dengan lebih teratur dan konsisten.

23. Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd.

- a. Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. (HDC) yang ditubuhkan pada 18 September 2006 adalah syarikat milik penuh Menteri Kewangan Diperbadankan (MKD) dengan modal berbayar berjumlah RM95,000,002. Modal dibenarkan adalah berjumlah RM100 juta. Kerajaan Persekutuan melalui MKD memegang saham terbesar dengan 99.9% pegangan saham manakala Pesuruhjaya Tanah Persekutuan memiliki 1 saham bernilai RM1.00. Objektif utama HDC adalah untuk menyatupadukan negara-negara industri halal bagi membentuk asas satu masyarakat halal yang global, memperbaiki proses persijilan, menubuhkan Halal Support Centre serta memperkenalkan konsep Halal Malaysia. HDC ditubuhkan bagi memimpin semua inisiatif Kerajaan terhadap pembangunan sektor halal dan menyelaras pertumbuhan ekonomi halal secara menyeluruh serta mempromosikan Malaysia sebagai Hab Halal di peringkat antarabangsa. Peranan dan tanggungjawab utama HDC seperti yang ditetapkan oleh Kerajaan terbahagi kepada 3 Bahagian Strategik iaitu Pembangunan Industri Halal, Halal Integriti dan Penjenamaan dan Promosi Halal. Pengauditan yang dijalankan mendapati perkara berikut:

- i. prestasi pendapatan meningkat pada tahun 2011 setelah mengalami penurunan yang ketara pada tahun 2010 berbanding 2009. Pendapatan utama adalah daripada faedah deposit dengan bank/institusi kewangan dan sewaan tapak pameran. Prestasi perbelanjaan pula menunjukkan trend menurun sejak tahun 2009 hingga 2011. Kedudukan aliran tunai HDC menunjukkan trend menurun. Faktor utama penurunan adalah disebabkan HDC tidak menjana aliran tunai daripada aktiviti operasi sepanjang tempoh tahun 2009 hingga 2011;
 - ii. prestasi aktiviti secara keseluruhannya adalah kurang memuaskan dan perlu diberi perhatian oleh Lembaga Pengarah kerana pengurusan pembangunan industri halal tidak dapat dilaksanakan seperti yang dirancang; perancangan aktiviti yang tidak teratur; sebahagian kerja di bawah program bantuan Kerajaan tidak dapat dilaksanakan dalam tempoh yang ditetapkan; aktiviti yang dilaksanakan tidak mencapai objektif yang ditetapkan; perbelanjaan bagi penganjuran aktiviti halal tidak dibuat secara teratur; pemantauan tidak dilaksanakan sepenuhnya dan sebahagian kerja tidak didokumentasikan dengan lengkap; dan
 - iii. masih terdapat kelemahan dalam pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat yang perlu diperbaiki khususnya kelemahan pengurusan pembayaran walaupun isu yang sama telah dibangkitkan pada tahun 2009.
- b. Bagi membolehkan objektif penubuhan HDC dicapai seperti mana yang telah ditetapkan, adalah disyorkan supaya pihak yang terlibat memberi pertimbangan terhadap perkara berikut:
- i. pengurusan HDC mewujudkan atau mengkaji semula proses, prosedur serta mekanisme pelaksanaan semua program untuk memastikan ia dapat dilaksanakan dengan cekap dan berkesan serta menjaga kepentingan Kerajaan;
 - ii. pengurusan HDC mematuhi setiap peraturan kewangan yang berkuat kuasa bagi mewujudkan satu tadbir urus yang baik;
 - iii. MKD perlu mengkaji semula kewujudan HDC sebagai sebuah syarikat Kerajaan memandangkan HDC tidak berorientasikan keuntungan dan memerlukan peruntukan daripada Kerajaan untuk melaksanakan aktiviti utamanya; dan
 - iv. Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI) perlu berterusan mempertingkatkan pemantauan terhadap proses penyaluran peruntukan dan prestasi perbelanjaan sebagaimana yang ditetapkan dalam perjanjian perkhidmatan dengan HDC bagi memastikan peruntukan pembangunan dibelanjakan mengikut perancangan.

24. Technology Park Malaysia College Sdn. Bhd.

- a. Technology Park Malaysia College Sdn. Bhd. (TPMC) yang ditubuhkan pada 18 Ogos 1998 dengan modal berbayar berjumlah RM15 juta adalah milik penuh Technology Park Malaysia Corporation Sdn. Bhd. (TPM) dengan diberi mandat untuk pembentukan kolej. Aktiviti utama TPMC adalah menyediakan tempat pembelajaran bagi pengajian tinggi dalam bidang bioteknologi; sains biomedikal; kejuruteraan dan pengurusan perniagaan. Peringkat pengajian yang ditawarkan adalah ijazah secara berkembar dengan universiti luar negara; diploma; sijil dan

kursus jangka pendek. TPMC juga menjalankan latihan teknikal bernilai tinggi seperti kursus pembangunan modal insan dan program peningkatan skil industri. Pengauditan yang dijalankan mendapati perkara seperti berikut:

- i. secara keseluruhannya, prestasi kewangan syarikat adalah memuaskan kerana TPMC mampu menjana keuntungan operasi bagi 3 tahun (2009-2011) berturut-turut;
 - ii. pengurusan aktiviti TPMC adalah selaras dengan mandat yang diberikan kecuali kelemahan dalam bilangan pelajar yang aktif meneruskan pengajian; kelewatan membangunkan *College Management System* (CMS) serta penggunaan dana pinjaman bagi tujuan lain; dan
 - iii. pengurusan kewangan dan urus tadbir korporat TPMC pada umumnya adalah memuaskan.
- b. Bagi memastikan TPMC mencapai tujuan utama penubuhannya iaitu memberi perkhidmatan pembelajaran dan pengajian tinggi, adalah disyorkan supaya pihak pengurusan TPMC mempertimbangkan perkara berikut:
- i. memantau secara berterusan hala tuju pelajar setelah tamat pengajian dan mengatur langkah untuk membantu penempatan pelajar pada jurusan kerja yang sesuai;
 - ii. mengkaji semula sasaran pemasaran serta memastikan pelaksanaannya dibuat selaras dengan perancangan yang ditetapkan; dan
 - iii. memastikan bilangan pelajar yang meneruskan pengajian secara aktif dipertingkatkan bagi memberi imej baik kepada kolej dan dapat mengurangkan kos operasi.

BAHAGIAN I

PELAKSANAAN AKTIVITI
KEMENTERIAN/JABATAN KERAJAAN
PERSEKUTUAN

BAHAGIAN I

PELAKSANAAN AKTIVITI KEMENTERIAN/JABATAN KERAJAAN PERSEKUTUAN

1. PENDAHULUAN

Selain daripada menjalankan pengauditan kewangan, Jabatan Audit Negara dikehendaki juga di bawah Seksyen 6, Akta Audit 1957 mengaudit aktiviti Kementerian/Jabatan untuk menentukan sama ada ia dilaksanakan dengan cara yang teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang telah ditetapkan. Bagi memenuhi kehendak peruntukan Akta tersebut, 21 aktiviti di 15 Kementerian/Jabatan Kerajaan Persekutuan telah dipilih untuk dilaporkan bagi Siri 1. Hasil daripada pengauditan itu telah dibincangkan dengan pihak pengurusan Kementerian/Jabatan yang terlibat sebaik sahaja pengauditannya selesai dijalankan. Perkara yang diperhatikan daripada pengauditan, 20 aktiviti dilaporkan secara terperinci manakala satu aktiviti yang lain dilaporkan secara ringkas termasuk syor-syor Audit bagi menambah baik kelemahan yang dibangkitkan.

JABATAN PERDANA MENTERI

2. AGENSI PENGUATKUASAAN MARITIM MALAYSIA **- PENGURUSAN PENERIMAAN ASET ALIH DAN TAK ALIH**

2.1. LATAR BELAKANG

2.1.1. Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia (APMM) ditubuhkan setelah satu kajian pengurusan maritim dijalankan oleh Kerajaan Malaysia pada bulan April 1999. Hasil daripada kajian tersebut menunjukkan penguatkuasaan berkaitan maritim tidak begitu berkesan kerana terdapat lebih dari 12 Jabatan/Agensi yang bertanggungjawab dalam pengurusan maritim secara langsung. Hal ini mengakibatkan pertindihan dari segi fungsi dan bidang tanggungjawab serta penggunaan sumber secara tidak ekonomik. Pada bulan Ogos 2002, Kerajaan Persekutuan telah bersetuju dengan penubuhan APMM sebagai Pasukan Pengawal Pantai yang bersepadu melalui proses penggabungan agensi penguatkuasa maritim sedia ada. Akta Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia 2004 (Akta 633) telah diwartakan pada 1 Julai 2004 dan telah dikuatkuasakan pada 15 Februari 2005. APMM telah memulakan operasinya pada 30 November 2005.

2.1.2. Pada 26 November 2010, Jemaah Menteri telah membuat keputusan supaya APMM menjadi agensi tunggal penguatkuasaan maritim di Zon Maritim Malaysia. Kerajaan memutuskan APMM akan mengambil alih tugas kawalan pantai daripada agensi maritim yang terlibat seperti Pasukan Gerakan Marin (PGM) daripada Polis Diraja Malaysia (PDRM), Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM), Jabatan Perikanan, Jabatan Laut Malaysia dan juga Tentera Laut Diraja Malaysia (TLDM). Berdasarkan keputusan Kerajaan ini, kesemua agensi terlibat kecuali TLDM perlu menyerahkan aset yang berkaitan dengan penguatkuasaan maritim seperti kapal dan bot berkelajuan tinggi bagi melaksanakan operasi; markas operasi serta kuarters; Pusat Tahanan *Vessels* (PTV); lokap; stor simpanan senjata serta peluru dan bilik simpanan barang kes kepada APMM. Penyerahan aset alih dan tak alih ini bertujuan menjimatkan perbelanjaan Kerajaan.

2.1.3. Berdasarkan Mesyuarat Penyelarasan Antara Agensi-Agensi Penguatkuasaan Maritim Bil. 3 Tahun 2011 pada 29 April 2011, satu Jawatankuasa *Green Room* telah ditubuhkan. Mesyuarat ini dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara (KSN) dan dianggotai oleh Ketua Setiausaha Perbendaharaan (KSP), Peguam Negara, Ketua Setiausaha Kementerian Dalam Negeri (KDN), Ketua Polis Negara, Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam (KPPA), Ketua Pengarah APMM dan Ketua Pengarah JKDM. Hasil daripada perbincangan yang diadakan sebanyak 4 keputusan telah dicapai iaitu:

- i. PGM telah bersetuju untuk menyerahkan aset alih dan tak alih berserta dengan perjawatan bot dan kapal.
- ii. JKDM bersetuju menyerahkan aset alih berserta dengan perjawatan bersama bot dan kapal.
- iii. PGM, JKDM dan Jabatan Perikanan bersetuju berkongsi aset tak alih jabatan.
- iv. Bidang kuasa PGM dihadkan kepada pulau, tasik dan sungai.

2.1.4. Bahagian Hal Ehwal Pengurusan Maritim Malaysia (BHEPMM) adalah agensi penyelarasan di antara APMM dengan agensi yang terlibat bagi urusan penyerahan aset ini. Butirannya adalah seperti berikut:

JADUAL 2.1
BILANGAN ASET YANG DISERAHKAN/DIKONGSI BERSAMA DENGAN APMM

ASET ALIH DAN TAK ALIH AGENSI	KAPAL/BOT		MARKAS OPERASI		JETI		PEJABAT		RTV/PTV	
	SERAH	KONGSI	SERAH	KONGSI	SERAH	KONGSI	SERAH	KONGSI	SERAH	KONGSI
PGM	61	-	-	7	-	23	-	3	-	-
JKDM	30	-	-	-	-	10	-	-	-	-
JABATAN LAUT MALAYSIA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
JABATAN PERIKANAN	-	-	-	-	-	4	-	1	-	2
JUMLAH	91	-	-	7	-	37	1	4	-	2

2.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan penerimaan aset alih dan tak alih telah dirancang dan dilaksanakan dengan teratur bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

2.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan meliputi perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap penerimaan aset alih dan tak alih yang diterima oleh APMM daripada PGM, JKDM, Jabatan Perikanan dan Jabatan Laut Malaysia dari tahun 2010 hingga 2012. Pengauditan ini telah dijalankan di BHEPMM dan Ibu Pejabat APMM. Lawatan Audit juga telah dijalankan di 4 buah pejabat wilayah iaitu Wilayah Utara (Kedah), Wilayah Selatan (Johor), Wilayah Timur (Pahang) dan Wilayah Sabah. Sebanyak 59 (56%) daripada 91 buah kapal/bot yang diterima telah dipilih sebagai sampel untuk pengauditan.

2.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Metodologi pengauditan meliputi semakan fail, rekod dan dokumen yang berkaitan dengan pengurusan penerimaan aset alih dan tak alih yang diterima. Selain itu, lawatan fizikal juga telah dijalankan di 4 daerah Wilayah Maritim iaitu di Wilayah Utara, Wilayah Timur, Wilayah Selatan dan Wilayah Sabah. Temu bual dan perbincangan dengan pegawai yang terlibat juga turut dilaksanakan.

2.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Jun hingga Oktober 2012 mendapati secara umumnya pengurusan penerimaan aset alih dan tak alih APMM adalah memuaskan. Bagaimanapun aset yang diterima/dikongsi bersama adalah kurang memuaskan seperti berikut:

- i. usia kapal/bot yang diterima melebihi tempoh jangka hayat;
- ii. aset tak alih yang diterima rosak dan terbiar;
- iii. aset tak alih tidak diterima sepenuhnya;
- iv. jeti/pejabat yang diserahkan/dikongsi tidak dapat/tidak sesuai digunakan;
- v. jeti di daerah maritim Tawau yang diserahkan kepada APMM tidak ekonomik untuk dibaiki;
- vi. aset yang diserahkan tidak dapat diubah suai;
- vii. borang KEW. PA aset alih (kapal/bot) tidak disediakan; dan
- viii. perjawatan kapal/bot yang diserahkan tidak diisi.

Penjelasan lanjut berhubung dengan perkara yang ditemui serta maklum balas APMM adalah seperti di perenggan berikut:

2.5.1. Prestasi Penyerahan Dan Penerimaan Aset

Berdasarkan keputusan Mesyuarat Penyelarasan antara agensi-agensi penguatkuasaan maritim Bil. 3 Tahun 2011 pada 29 April 2011, setiap agensi maritim yang terlibat seperti PGM, JKDM, Jabatan Perikanan dan Jabatan Laut Malaysia hendaklah menyerahkan aset alih seperti kapal/bot dan aset tak alih seperti markas operasi, kuarters dan jeti kepada APMM bagi menempatkan anggotanya untuk melaksanakan operasi. Penerimaan aset alih adalah pada 4 Julai hingga 13 Julai 2011 manakala aset tak alih diterima pada 1 April hingga 12 September 2011. APMM telah menerima sebanyak 91 buah kapal/bot daripada PGM dan JKDM serta beberapa buah markas operasi, kuarters, jeti, Ruang Tahanan Vessel (RTV) dan Pusat Tahanan Vessels (PTV) daripada agensi yang terlibat. Semakan Audit mendapati perkara berikut:

2.5.1.1. Usia Kapal/Bot Yang Diterima Melebihi Tempoh Jangka Hayat

Menurut pihak APMM, berdasarkan standard maritim antarabangsa tempoh jangka hayat kapal/bot adalah antara 10 hingga 20 tahun. Usia kapal yang melebihi 30 tahun dianggap tidak selamat digunakan. Semakan Audit mendapati sebanyak 50 daripada 91 buah kapal/bot yang diserahkan kepada APMM telah berusia antara 10 hingga melebihi 40 tahun. Jangka hayat yang lama ini boleh membawa risiko kepada pengguna kapal/bot berkenaan semasa operasi penguatkuasaan. Adalah didapati 9 buah kapal PX kayu yang diterima oleh APMM daripada PGM telah berusia antara 42 hingga 47 tahun. Menurut maklumat APMM kesemua kapal/bot ini tidak dapat digunakan untuk operasi penguatkuasaan. Butiran mengenai jangka hayat kapal/bot dan keadaan bot adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 2.2
BILANGAN KAPAL/BOT YANG DITERIMA

USIA (Tahun)	BIL.
< 10	41
10 - 20	30
21 - 30	11
> 40	9
JUMLAH	91

Sumber: Maklumat APMM (08.03.2013)

GAMBAR 2.1

*Jeti Batu Uban, Pulau Pinang
- Kapal Kayu PX 13 Yang Hendak Dilupuskan
(09.07.2012)*

GAMBAR 2.2

*Jeti Batu Uban, Pulau Pinang
- Keadaan Kapal Kayu PX 13 Yang Telah Usang
(09.07.2012)*

GAMBAR 2.3

*Jeti DMS Bakar Batu, Johor
- Kapal Kayu PX 25 Yang Hendak Dilupuskan
(18.07.2012)*

GAMBAR 2.4

*Jeti DMS Bakar Batu, Johor
- Lantai Kayu Kapal PX 8 Telah Reput
(18.07.2012)*

Pada pendapat Audit, kapal/bot yang diserahkan kepada APMM bagi tujuan penguatkuasaan sepatutnya dalam keadaan baik/boleh digunakan dan tidak melebihi tempoh jangka hayatnya. Penerimaan kapal/bot yang kurang memuaskan mengakibatkan kos pembaikan yang tinggi sebelum ia boleh digunakan.

Maklum Balas APMM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Daripada 82 bot yang berusia kurang 30 tahun, sebanyak 69 buah kapal/bot telah siap disenggara dan beroperasi, baki 13 buah kapal/bot pula masih dalam senggaraan. Manakala 9 buah kapal PX kayu serahan daripada PGM sedang dalam proses pelupusan. Hasil pemeriksaan Lembaga Pemeriksa Pelupusan yang dilakukan pada bulan Februari 2013, mendapati 6 buah kapal PX Kayu disyorkan untuk diserahkan kepada Jabatan Taman Laut Malaysia; 2 buah kapal disyorkan untuk jualan secara lelong dan sebuah kapal lagi disyorkan untuk diserahkan kepada Jabatan Perikanan Sabah. Sehubungan itu, proses penyediaan kertas kerja sedang dibuat bagi memohon kelulusan Perbendaharaan dan dijangka proses pelupusan akan selesai dalam tempoh 3 bulan.

2.5.1.2. Ruang Pejabat/Kuarters Dalam Keadaan Rosak Dan Terbiar

Setiap aset yang diterima sepatutnya berada dalam keadaan baik dan boleh digunakan. Sekiranya berlaku kerosakan, tindakan pembaikan perlu dilakukan untuk memastikan aset yang diterima dapat digunakan secara optimum. Pemeriksaan Audit di Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman mendapati keadaan ruang pejabat serta kuarters yang diserahkan berada dalam keadaan yang tidak memuaskan seperti di **Gambar 2.5** hingga **2.11**. Keadaan ini telah menyebabkan ruang pejabat dan kuarters tersebut tidak sesuai untuk digunakan. Selain itu, lawatan Audit ke kawasan sekitar markas operasi juga mendapati ia tidak terurus dan terbiar seperti di **Gambar 2.12** hingga **2.14**.

GAMBAR 2.5

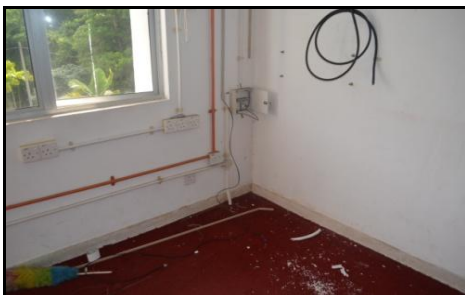
*Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Ruang Pejabat Yang Rosak
Dan Tidak Boleh Digunakan
(12.06.2012)*

GAMBAR 2.6

*Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Bilik Mesyuarat Yang Rosak
Dan Tidak Boleh Digunakan
(12.06.2012)*

GAMBAR 2.7

*Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Pendawaian Elektrik Di Ruang Pejabat
Yang Telah Rosak
(12.06.2012)*

GAMBAR 2.8

*Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Keadaan Pantri Yang Rosak
(12.06.2012)*

GAMBAR 2.9

*Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Keadaan Pantri Yang Rosak
(12.06.2012)*

GAMBAR 2.10

*Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Sinki Di Kuarters Markas Yang Rosak
Dan Tidak Boleh Digunakan
(12.06.2012)*

GAMBAR 2.11

Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Kuarters Masih Belum Diduduki
(12.06.2012)

GAMBAR 2.12

Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Pagar Gelanggang Tennis Yang Rosak
(12.06.2012)

GAMBAR 2.13

Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Rumput/Lalang Dibelakang Bangunan Pejabat
(12.06.2012)

GAMBAR 2.14

Markas Operasi PGM Wilayah 3, Kemaman
- Semak/Rumput Di Sekitar Kawasan Markas
(12.06.2012)

Maklum Balas APMM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Berdasarkan peruntukan yang terhad, sebanyak RM350,000 telah disalurkan bagi kerja-kerja pembaikan bangunan pejabat. Bangunan tersebut mula digunakan pada 24 Disember 2012. Manakala bagi penyenggaraan kuarters dan lain-lain kerja di Pangkalan Kemaman, skop kerja telah dimajukan ke Bahagian Hal Ehwal Penguatkuasaan Maritim Malaysia (BHEPMM) dan seterusnya diangkat ke Jabatan Perdana Menteri (JPM) dan Unit Perancang Ekonomi (UPE) dan pelaksanaan bergantung kepada kelulusan di bawah peruntukan pembangunan.

Pada pendapat Audit, berikutan aset yang diterima berada dalam keadaan kurang memuaskan, APMM telah mengambil tindakan yang sewajarnya untuk memastikan aset yang diterima dapat digunakan.

2.5.2. Pengurusan Aset Alih Dan Tak Alih

2.5.2.1. Jeti/Pejabat Yang Diserah/Dikongsi Tidak Dapat/Sesuai Digunakan

- a. Mengikut keputusan Mesyuarat *Green Room* Bil. 3 Tahun 2011, agensi seperti PGM, JKDM, Jabatan Perikanan dan Jabatan Laut Malaysia telah bersetuju untuk berkongsi jeti. Setiap agensi yang berkongsi aset hendaklah

mematuhi Memorandum Persefahaman (MoU) yang telah dipersetujui. Hasil dari keputusan mesyuarat tersebut mendapati APMM telah berkongsi sebanyak 23 jeti PGM, 10 jeti JKDM dan 2 RTV/PTV bersama Jabatan Perikanan. Pemeriksaan Audit mendapati 9 jeti yang dikongsi tidak dapat digunakan seperti di jadual berikut:

JADUAL 2.3
SENARAI JETI YANG DIKONGSI TETAPI TIDAK DAPAT DIGUNAKAN

NAMA JETI	AGENSI	MASALAH
Muar	PGM	JKR telah mengesahkan jeti tersebut usang dan tidak selamat digunakan. APMM tidak menggunakan jeti ini.
Pengkalan Rinting	PGM	Jeti tidak sesuai digunakan kerana air cetek. APMM tidak menggunakan jeti ini.
Limbang	PGM	APMM tidak menggunakan jeti ini kerana terletak jauh dari muara sungai.
Kuala Kedah	PGM	Jeti tidak sesuai digunakan kerana air cetek semasa surut. Ia tidak sesuai untuk kapal/bot APMM. (Rujuk Gambar 2.15 dan 2.16)
Sibu	PGM	APMM tidak menggunakan jeti ini kerana terletak jauh dari muara sungai.
Lumut	JKDM	Tidak digunakan kerana kapal/bot lebih sesuai menggunakan Jeti Perikanan Kg. Aceh.
Tanjung Gemok	JKDM	Jeti tidak sesuai digunakan kerana cetek ketika air surut.
Sungai Rengit	JKDM	Tidak sesuai digunakan kerana cetek ketika air surut.
Tampoi	Jabatan Perikanan Malaysia	Tidak sesuai digunakan kerana cetek ketika air surut.

Sumber: Rekod APMM

GAMBAR 2.15

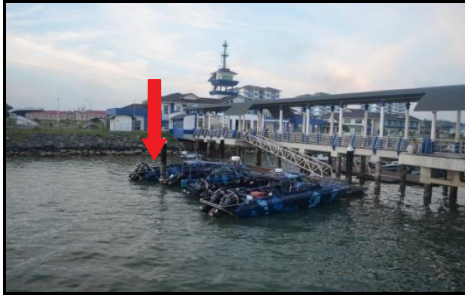
*Jeti Kuala Kedah
- Jeti Yang Tidak Sesuai Digunakan
Kerana Air Cetek/Kering
(10.07.2012)*

GAMBAR 2.16

*Jeti Kuala Kedah
- Bot/Kapal Tidak Dapat Merapat Ke Jeti
Kerana Air Cetek/Kering
(10.07.2012)*

- b. Lawatan Audit mendapati jeti yang dikongsi dengan PGM di Lahad Datu, Sabah adalah kurang sesuai dengan kapal/bot yang ditempatkan di situ. Ini disebabkan ruangan yang disediakan untuk kapal/bot adalah sempit dan tidak mempunyai ruang yang cukup untuk menempatkan 4 buah kapal/bot dalam satu masa. Ini menyebabkan 2 daripada 4 buah kapal/bot APMM yang sepatutnya diletakkan di situ, disimpan di jeti APMM Sandakan dan di jeti Jabatan Perikanan. Manakala baki 2 buah kapal/bot masih lagi dalam peringkat baikpulih. **Gambar 2.17** menunjukkan ruang jeti yang diberikan kepada APMM.

GAMBAR 2.17

*Jeti Lahad Datu, Sabah
- Ruangan Jeti Yang Sempit Untuk
Kapal/Bot Merapat Ke Jeti
(27.06.2012)*

- c. Berdasarkan kepada Minit Mesyuarat *Green Room*, APMM Bil. 1 Tahun 2011, PGM telah bersetuju supaya pemindahan aset PGM dilakukan secara berperingkat dan beransur-ansur melalui kaedah berkongsi ataupun gunasama. Mesyuarat juga bersetuju jeti dan pejabat pangkalan di Pelabuhan Klang, Selangor; Batu Uban, Pulau Pinang; dan Lahad Datu, Sabah melaksanakan konsep ini. Lawatan Audit mendapati ruang pejabat di Balai Polis Batu Uban, Pulau Pinang yang diserahkan bagi penempatan anggota APMM di Batu Uban adalah sempit dengan keluasan 396 meter persegi dan tidak dapat memuatkan kesemua 10 anggota yang bertugas dalam satu masa. Gambar berikut adalah berkaitan.

GAMBAR 2.18

*Pejabat Operasi APMM Batu Uban, Pulau Pinang
- Ruang Pejabat Balai Polis Batu Uban
Yang Diserahkan Kepada APMM
(09.07.2012)*

GAMBAR 2.19

*Pejabat Operasi APMM Batu Uban, Pulau Pinang
- Keadaan Ruang APMM Yang Sempit
(09.07.2012)*

GAMBAR 2.20

*Pejabat Operasi APMM Batu Uban, Pulau Pinang
- Ruang Rehat/Katil Bersekali
Dengan Ruang Pejabat APMM
(09.07.2012)*

GAMBAR 2.21

*Pejabat Operasi APMM Batu Uban, Pulau Pinang
- Ruang Rehat/Katil Bersekali
Dengan Ruang Pejabat APMM
(09.07.2012)*

Pada pendapat Audit, jeti yang diserahkan sepatutnya boleh digunakan/dikongsi bersama supaya tidak menjejaskan operasi penguatkuasaan APMM. Selain itu, ruang pejabat yang diserahkan perlu mengambilkira bilangan anggota yang ada bagi memastikan keselesaan anggota APMM. Penambahan peruntukan perlu dipertimbangkan oleh pihak Jabatan Perdana Menteri.

Maklum Balas APMM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

APMM bersetuju bahawa penyerahan jeti/pejabat yang diserahkan hendaklah boleh digunakan/dikongsi bersama dengan mengambil kira kekuatan anggota, bilangan kapal/bot dan aset APMM tanpa menjejaskan operasi penguatkuasaan. Oleh itu, bagi merealisasikan hasrat ini peruntukan tambahan wajar dipertimbangkan khususnya bagi membaik pulih supaya penggunaan/perkongsi jeti/pejabat berkenaan dapat dimanfaatkan selari dengan kekuatan dan keperluan operasi agensi.

2.5.2.2. Jeti Yang Diserah Tidak Ekonomik Untuk Dibaiki

PGM turut menyerahkan jeti di daerah maritim Tawau untuk kegunaan APMM. Bagaimanapun, jeti yang diserahkan tersebut tidak dapat digunakan. Ini berdasarkan kepada hasil Laporan Awal Pemeriksaan Jeti oleh Jabatan Kerja Raya (JKR) Kota Kinabalu pada 9 Februari 2012 yang menyatakan bahawa kebanyakan struktur utama seperti tiang, rasuk dan lantai konkrit telah retak dan permukaan konkrit pecah. Tanda-tanda retakan dan konkrit yang pecah ini menunjukkan bahawa kekuatan struktur jeti tersebut telah terjejas akibat daripada proses penghakisan yang teruk. Selain itu, banyak retakan baru dikesan pada struktur utama jeti. Merujuk kepada memorandum daripada Cawangan Rekabentuk dan Penyiasatan/Ibu pejabat JKR Sabah bertarikh 10 September 2002, ia dengan jelas menyatakan tidak ekonomik untuk melakukan sebarang kerja pembaikan terhadap jeti ini.

GAMBAR 2.22

GAMBAR 2.23

*Jeti Tawau
- Jeti Yang Diserah Tidak Ekonomik Untuk Dibaiki
(28.06.2012)*

Pada pendapat Audit, jeti yang tidak boleh digunakan dan tidak ekonomik untuk dibaiki sepatutnya tidak diserahkan kepada APMM oleh pihak PGM kerana ia boleh menjejaskan aktiviti penguatkuasaan APMM.

Maklum Balas APMM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

APMM bersetuju dengan pendapat Audit, jeti yang tidak boleh digunakan dan tidak ekonomik tidak patut diserahkan kepada APMM. Memandangkan keperluan jeti amat diperlukan oleh APMM, pertimbangan peruntukan wajar diberikan untuk pembinaan jeti baru bagi menempatkan kapal/bot APMM dan operasi penguatkuasaan dapat dilaksanakan dengan lebih berkesan.

2.5.2.3. Bangunan Yang Diserah Tidak Dapat Diubahsuai

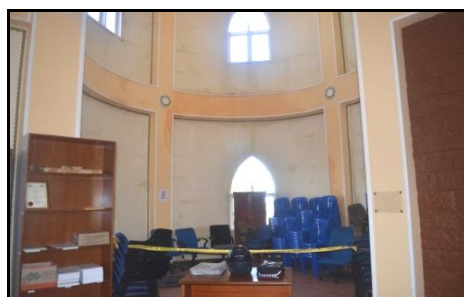
Salah satu aset yang diterima oleh APMM ialah bangunan pejabat pangkalan dan jeti di Kuala Kedah. Jabatan Laut Malaysia telah bersetuju menyerahkan Pangkalan Kuala Kedah mulai 1 April 2011 dan mula diduduki pada 27 April 2011. Pemeriksaan Audit mendapati pengubahsuaian bangunan yang melibatkan struktur asas bangunan tidak dapat dilakukan oleh pihak APMM disebabkan ketiadaan *construction drawing* atau pelan struktur rekaan asal bangunan tersebut. Pihak JKR telah menetapkan bahawa sebarang kerja pengubahsuaian bangunan ini perlu merujuk kepada pelan tersebut. Keadaan ini telah menyebabkan ruang pejabat bangunan ini tidak dapat diubahsuai dan digunakan mengikut keperluan sebenar. Selain itu, didapati aduan kerosakan juga kerap berlaku seperti pintasan elektrik, gangguan talian telefon dan kerosakan saliran paip yang boleh membahayakan keselamatan warga APMM. Gambar berikut adalah berkaitan.

GAMBAR 2.24

*Pejabat APMM Pangkalan Kuala Kedah
- Tiada Pelan Asal Untuk Mengubahsuai
Pejabat APMM
(17.10.2012)*

GAMBAR 2.25

*Pejabat APMM Pangkalan Kuala Kedah
- Tiada Stor Untuk Menempatkan
Barangan Yang Tidak Digunakan
(17.10.2012)*

GAMBAR 2.26

*Pejabat APMM Pangkalan Kuala Kedah
- Ruang Yang Terbuka
(17.10.2012)*

GAMBAR 2.27

GAMBAR 2.28

*Pejabat APMM Pangkalan Kuala Kedah
- Pintu Rosak Dan Disokong Dengan Kayu
Supaya Tidak Jatuh
(17.10.2012)*

GAMBAR 2.29

*Jeti APMM Pangkalan Kuala Kedah
- Jeti Tidak Dapat Digunakan Kerana Air Cetek
(17.10.2012)*

GAMBAR 2.30

*Jeti APMM Pangkalan Kuala Kedah
- Jeti Tidak Dapat Digunakan Kerana Air Cetek
(17.10.2012)*

Pada pendapat Audit, keperluan pengoperasian tidak dapat dicapai selaras dengan keperluan sebenar berikutan pengubahsuaian bangunan yang melibatkan struktur asas bangunan tidak dapat dilakukan oleh pihak APMM kerana ketiadaan *construction drawing*.

Maklum Balas APMM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

APMM telah mengemukakan surat kepada Ketua Pengarah Jabatan Kerja Raya (JKR) pada 17 Disember 2012 bagi mendapatkan nasihat untuk pengubahsuaian/pembaikan pejabat Pangkalan Kuala Kedah. Pihak JKR (Cawangan Pangkalan Udara dan Maritim (CPUM)) telah bersetuju untuk membantu dan meminta pihak APMM mengemukakan skop kerja tersebut untuk diteliti. Sehubungan itu, APMM akan mengemukakan skop kerja tersebut pada pertengahan bulan Mac 2013.

2.5.2.4. Daftar Dan Senarai Aset Alih Tidak Disediakan

- a. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, menetapkan setiap penerimaan, penggunaan, penyimpanan, pemeriksaan dan penyenggaraan hendaklah didaftarkan dan direkodkan. Ini termasuklah menandakan label 'Hak Kerajaan Malaysia' dan tanda 'Nombor Siri Pendaftaran'. Rekod yang disemak adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 2.4
BORANG/LAPORAN YANG DISEMAK

BORANG	LAPORAN
KEW.PA 2	Daftar Harta Modal
KEW.PA 4	Senarai Daftar Harta Modal
KEW.PA 6	Daftar Pergerakan Harta Modal Dan Inventori
KEW.PA 7	Senarai Aset Alih Kerajaan
KEW.PA 9	Borang Aduan Kerosakan Aset Alih Kerajaan
KEW.PA 13	Senarai Aset Yang Memerlukan Penyelenggaraan
KEW.PA 14	Daftar Penyelenggaraan Harta Modal

- b. Semakan Audit terhadap 31 buah kapal/bot mendapati borang KEW.PA 2, 4, 6, 7, 9, 13 dan 14 tidak disediakan. Pemeriksaan selanjutnya mendapati 35 buah kapal/bot tidak mempunyai label 'Hak Kerajaan' dan 'No. Siri Pendaftaran' harta modal/inventori. Hasil temu bual dengan pegawai kapal/bot yang terlibat mendapati anggota tidak didedahkan dengan tatacara penggunaan borang dan laporan seperti Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007.

Pada pendapat Audit, kekurangan pendedahan menyebabkan pengurusan aset yang diterima oleh APMM tidak dibuat berdasarkan kepada Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007.

Maklum Balas APMM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Cadangan mewujudkan jawatan Penolong Pegawai Aset telah dikemukakan kepada Perbendaharaan pada 4 Januari 2013 bagi mengatasi kekurangan pegawai yang menguruskan aset terutamanya melibatkan aset-aset di setiap kapal/bot bagi pejabat-pejabat di Wilayah, Daerah dan Pangkalan. Pada 14 Januari 2013, Perbendaharaan telah meluluskan pewujudan jawatan tersebut. Sehubungan itu, Ibu Pejabat APMM telah mengambil langkah mengadakan beberapa siri taklimat/kursus berkaitan dengan pengurusan aset kepada Penolong Pegawai Aset di peringkat Wilayah/Daerah/Pangkalan dan dijangka diselesaikan pada 31 Oktober 2013. Siri taklimat/khusus/latihan ini akan diteruskan pada masa akan datang bagi memastikan kepatuhan kepada arahan/pekeliling/peraturan yang berkuat kuasa dari masa ke semasa dan meningkatkan kecekapan dalam pengurusan aset.

2.5.2.5. Perjawatan Kapal/Bot Yang Diserah Tidak Diisi

- a. Berdasarkan kepada mesyuarat *Green Room* APMM, Bil. 1 Tahun 2011, setiap kapal/bot yang diserahkan kepada APMM, akan melibatkan penyerahan perjawatan bagi kapal/bot yang terlibat. Sebanyak 91 buah kapal/bot telah diserahkan oleh PGM dan JKDM kepada APMM antara 4 hingga 13 Julai 2011. Perjawatan yang terlibat adalah sebanyak 1,065 jawatan di mana ia melibatkan 570 jawatan daripada PGM dan 495 daripada JKDM. APMM telah memohon kepada Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) mewujudkan jawatan baru secara tukar ganti (*trade-off*) dengan jawatan JKDM dan PGM. Waran perjawatan secara *trade off* dengan JKDM adalah melalui Waran Perjawatan Bil. A 117 Tahun 2011 bertarikh 28 Jun 2011 yang berkuat kuasa mulai 1 Jun 2011 manakala *trade off* dengan PGM adalah melalui Waran Perjawatan Bil. A 123 Tahun 2011 bertarikh 13 Julai 2011 yang berkuat kuasa mulai 1 Jun 2011. Waran Perjawatan Bil. A 117 Tahun 2011 bertarikh 28 Jun 2011 telah dimansuhkan pada 31 Disember 2011 dan digantikan dengan Waran Perjawatan Bil. A17 Tahun 2012 bertarikh 26 Mac 2012 yang berkuat kuasa mulai 1 Januari 2012. Pemansuhan ini telah mengakibatkan pengurangan sebanyak 217 jawatan daripada 495 jawatan. Ini menjadikan jumlah jawatan yang ditawarkan oleh JKDM kepada APMM sebanyak 278 jawatan.
- b. Semakan Audit mendapati sebanyak 848 perjawatan JKDM dan PGM tidak diisi sepenuhnya bersama perjawatan kapal/bot yang diserahkan. Sebaliknya, hanya 65 anggota PGM dan 3 anggota JKDM telah memilih untuk menganggotai APMM iaitu sejumlah 19% anggota sahaja. Kekosongan yang masih belum diisi adalah sebanyak 780 perjawatan. Maklumat terperinci adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 2.5
PERJAWATAN YANG DITAWARKAN

AGENSI	BIL. PERJAWATAN YANG DITAWARKAN	PENGISIAN	KOSONG	PERATUS PENGISIAN (%)
Pasukan Gerakan Marin (PGM) Polis Diraja Malaysia (PDRM)	570	65	505	11
Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM)	278	3	275	8
JUMLAH	848	68	780	19

Pada pendapat Audit, tanpa anggota yang mencukupi aktiviti penguatkuasaan undang-undang dan ketenteraman yang merupakan antara fungsi utama APMM tidak dapat dilakukan dengan berkesan.

Maklum Balas APMM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Jumlah keseluruhan perjawatan APMM adalah sebanyak 5,170 jawatan sementara pengisiannya sehingga 4 Mac 2013 adalah 4,237 (81.95%) orang. Baki kekosongan jawatan berjumlah 362 akan diisi secara berperingkat mulai bulan Mac hingga September 2013. Manakala baki selebihnya akan diisi melalui pengambilan pada tahun 2014. Bagi perancangan perjawatan (force level) sehingga tahun 2020, APMM telah membentangkan cadangan keperluan perjawatan tersebut dalam Mesyuarat Eksekutif Bersama YAB Timbalan Perdana Menteri Bil. 3 Tahun 2012 pada 29 Oktober 2012. Jumlah perjawatan yang dirancang sebanyak 11,794 jawatan dan pelaksanaan pengambilan secara berfasa bermula pada tahun 2015 sehingga tahun 2020.

2.6. SYOR AUDIT

Bagi memperbaiki kelemahan yang dibangkitkan dalam laporan ini dan juga memastikan perkara yang sama tidak berulang, adalah disyorkan supaya APMM mempertimbangkan perkara berikut:

- 2.6.1. mengambil langkah dengan segera terhadap aset tak alih yang telah rosak dan terbiar sama ada dibaiki atau dilupuskan;
- 2.6.2. perbincangan semula perlu dibuat dengan pihak yang terlibat seperti PGM, JKDM dan Jabatan Perikanan supaya jeti yang dikongsi boleh digunakan. Selain itu, ruang pejabat yang mencukupi juga perlu disediakan untuk memastikan keselesaan anggota APMM. Antara perkara yang boleh dibincangkan adalah memilih kawasan yang sesuai dijadikan jeti operasi dan permohonan penambahan ruang pejabat untuk operasi penguatkuasaan;
- 2.6.3. pembinaan jeti yang baru perlu dibuat di daerah maritim Tawau bagi memastikan operasi penguatkuasaan APMM tidak terjejas;
- 2.6.4. APMM perlu mencari jalan penyelesaian terhadap bangunan pangkalan Kuala Kedah bagi memastikan bangunan tersebut dapat digunakan;
- 2.6.5. anggota APMM yang terlibat perlu diberi pendedahan mengenai pengurusan aset APMM berdasarkan kepada pekeliling yang berkaitan bagi memastikan pengurusan aset dapat dilaksanakan dengan teratur; dan

2.6.6. penambahan perjawatan anggota APMM perlu dibuat dengan segera memandangkan tawaran yang diberikan kepada anggota PGM dan JKDM untuk menyertai APMM tidak mendapat sambutan. Operasi APMM akan terjejas akibat kekurangan anggota untuk mengendalikan kapal/bot yang diserahkan.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 1-7 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

JABATAN PERDANA MENTERI

3. JABATAN PERPADUAN NEGARA DAN INTEGRASI NASIONAL **- PENGURUSAN GERAN, BAYARAN AKTIVITI DAN PENGUMPULAN** **MAKLUMAT RUKUN TETANGGA**

3.1. LATAR BELAKANG

3.1.1. Rukun Tetangga telah ditubuhkan oleh Kerajaan di bawah Peraturan-peraturan Perlu 1975 (Rukun Tetangga) (P.U.(A) 279/75) pada tahun 1975 bagi tujuan kawalan keselamatan melalui rondaan wajib oleh pemastautin disebabkan ancaman anasir subversif pada ketika itu. Peraturan tersebut memberikan kuasa kepada Ketua Pengarah Rukun Tetangga iaitu Ketua Pengarah Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional untuk menetapkan mana-mana kawasan dijadikan Kawasan Rukun Tetangga (KRT) dan melantik pemastautin atau orang yang mempunyai kepentingan dalam kawasan tersebut untuk menganggotai sebuah jawatankuasa yang menggerakkan KRT selaras dengan objektif yang ditetapkan.

3.1.2. Fungsi KRT kemudiannya telah diperluaskan dari semasa ke semasa oleh Jabatan Perpaduan Dan Integrasi Nasional (JPNIN) dengan menggalakkan KRT melaksanakan aktiviti yang berteraskan perpaduan, kemasyarakatan, kebajikan, pendidikan, ekonomi atau aktiviti yang dapat memberi manfaat kepada masyarakat setempat. Objektif pelaksanaan aktiviti Rukun Tetangga adalah untuk memelihara, meningkat serta mengukuhkan perpaduan dan integrasi nasional selaras dengan dasar Kerajaan/peraturan yang telah ditetapkan. Akta Rukun Tetangga 2012 (Akta 751) kemudiannya telah diwartakan pada bulan Jun 2012 dengan menetapkan peranan jawatankuasa KRT seperti berikut:

- i. menjalankan aktiviti bagi meningkatkan dan mengukuhkan semangat kejiranan, perpaduan, muhibah, keharmonian, keselesaan, keamanan, kerjasama, keselamatan, kebajikan, kesihatan, kesejahteraan ekonomi dan kualiti hidup di kalangan anggota masyarakat;
- ii. untuk menerima maklumat bagi memerhati dan menyiasat, semua isu mengenai konflik masyarakat di dalam kawasan dan melaporkan maklumat, pemerhatian dan penyiasatan itu kepada Ketua Pengarah Rukun Tetangga;
- iii. untuk mengambil langkah yang perlu atau wajar untuk membolehkan pemastautin melindungi diri mereka terhadap aktiviti jenayah atau bencana;
- iv. untuk menyediakan pengantaraan dalam masyarakat bagi maksud pendamaian atau selainnya menyelesaikan pertikaian atau perselisihan di kalangan anggota masyarakat; dan
- v. untuk menjalankan fungsi atau tugas lain yang diarahkan oleh Ketua Pengarah Rukun Tetangga dari semasa ke semasa.

3.1.3. JPNIN adalah agensi Kerajaan yang bertanggungjawab untuk mengawal selia/memantau/mengumpul maklumat aktiviti yang dilaksanakan oleh KRT. Maklumat aktiviti Rukun Tetangga di seluruh negara akan direkodkan/dikemas kini ke dalam Pangkalan Data Rukun Tetangga bagi tujuan pemantauan oleh JPNIN. Selain itu, JPNIN juga bertanggungjawab untuk memastikan geran/bayaran daripada Kerajaan disalurkan kepada KRT yang layak bagi tujuan pentadbiran/pelaksanaan aktiviti. Setakat bulan Disember 2012, sebanyak 6,061 KRT ditetapkan/dikawal selia oleh JPNIN manakala sejumlah RM142.92 juta pula telah dibelanjakan oleh Kerajaan antara tahun 2010 hingga 2012 dalam bentuk geran/bayaran untuk aktiviti Rukun Tetangga.

3.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan geran, bayaran aktiviti dan pengumpulan maklumat Rukun Tetangga telah diurus dengan teratur, cekap dan berhemat selaras dengan objektif yang telah ditetapkan.

3.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan meliputi perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap pengurusan geran, bayaran aktiviti dan pengumpulan maklumat Rukun Tetangga bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Pengauditan yang dijalankan meliputi Bahagian Pembangunan Komuniti (BPK) di peringkat ibu pejabat JPNIN, JPNIN Negeri Selangor, Sabah, Kelantan dan Johor yang merangkumi 12 pejabat JPNIN Daerah.

3.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan dijalankan dengan menyemak fail, rekod dan dokumen berkaitan di BPK di peringkat ibu pejabat JPNIN, JPNIN Negeri Selangor, Sabah, Kelantan, Johor dan 12 pejabat JPNIN Daerah. Di samping itu, lawatan ke 24 KRT di 4 negeri telah diadakan dan temu bual dengan pegawai yang terlibat serta Ahli Jawatankuasa KRT turut dijalankan.

3.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Jun hingga Ogos 2012 mendapati secara keseluruhannya pengurusan geran/bayaran dan pengumpulan maklumat Rukun Tetangga oleh JPNIN adalah kurang memuaskan dan perlu dipertingkatkan. Antara kelemahan yang dikenal pasti adalah seperti berikut:

- i. jumlah geran yang disalurkan tidak seragam;
- ii. prosedur pengagihan geran/bayaran aktiviti Rukun Tetangga yang tidak teratur;
- iii. laporan/statistik aktiviti KRT melalui Sistem Maklumat JPNIN yang tidak kemas kini;
- iv. rekod/laporan aktiviti/kewangan KRT tidak diselenggara dengan kemas kini oleh JPNIN;

- v. maklumat bilangan aktiviti di dalam borang pengumpulan maklumat Rukun Tetangga tidak dapat disahkan;
- vi. justifikasi penilaian tahap keaktifan KRT tidak dapat disahkan;
- vii. perjawatan tidak diisi/secara pentadbiran/*one man show* di JPNIN daerah; dan
- viii. kemudahan kenderaan yang terhad bagi tujuan penyeliaan KRT.

Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui dan maklum balas JPNIN adalah seperti di perenggan berikut:

3.5.1. Prestasi Kewangan

Bahagian Pembangunan Komuniti (BPK) di ibu pejabat JPNIN adalah bertanggungjawab bagi mengawal selia pengagihan geran/bayaran aktiviti Rukun Tetangga; pengurusan Tabika Perpaduan dan aktiviti lain yang berkaitan dengan pembangunan komuniti. BPK telah diperuntukkan sejumlah RM169.03 juta bagi tujuan tersebut di bawah Dasar Sedia Ada/Dasar Baru (Pembangunan Komuniti/Pengurusan)/*One Off* (NKRA 1Malaysia/NKRA Crime) bagi tahun 2010 hingga 2012. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM142.92 juta (84.5%) telah dibelanjakan bagi tujuan penyaluran geran dan bayaran aktiviti Rukun Tetangga. Butiran mengenai peruntukan dan perbelanjaan bagi tempoh tahun 2010 hingga bulan Ogos 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.1
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN AKTIVITI RUKUN TETANGGA
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA BULAN OGOS 2012

AKTIVITI	OBJEK SEBAGAI	TAHUN			JUMLAH
		2010	2011	2012	
		(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)
PERUNTUKAN					
Dasar Sedia Ada (Pembangunan Komuniti)	42000	2.32	18.85	18.85	40.02
	29000	27.01	11.21	12.15	50.37
Dasar Baru (Pembangunan Komuniti)	42000	20.00	-	-	20.00
<i>One Off</i> (NKRA 1Malaysia)	42000	3.74	18.31	-	22.05
	29000	7.80	19.81	-	27.61
<i>One Off</i> (NKRA Crime)	42000	-	2.63	-	2.63
	29000	-	0.38	-	0.38
Dasar Sedia Ada (Pengurusan)	42000	-	-	5.97	5.97
JUMLAH		60.87	71.19	36.97	169.03
PERBELANJAAN					
Dasar Sedia Ada (Pembangunan Komuniti)	42000	2.32	15.40	13.48	31.20
	29000	25.81	8.07	12.15	46.03
Dasar Baru (Pembangunan Komuniti)	42000	16.54	-	-	16.54
<i>One Off</i> (NKRA 1Malaysia)	42000	2.97	13.33	-	16.30
	29000	4.95	18.96	-	23.91
<i>One Off</i> (NKRA Crime)	42000	-	2.61	-	2.61
	29000	-	0.36	-	0.36
Dasar Sedia Ada (Pengurusan)	42000	-	-	5.97	5.97
JUMLAH		52.59	58.73	31.60	142.92
PERATUSAN (%)		86.4	82.5	85.5	84.5

3.5.2. Prestasi Pengurusan Geran/Bayaran Aktiviti Rukun Tetangga

3.5.2.1. Bagi tujuan pengoperasian dan pelaksanaan aktiviti, Kawasan Rukun Tetangga (KRT) diberikan bantuan kewangan oleh Kerajaan melalui penyaluran geran. Prosedur penyaluran geran yang dilaksanakan oleh JPNIN adalah berdasarkan kepada arahan Ketua Pengarah JPNIN melalui Surat Pekeliling Pentadbiran Rukun Tetangga Bil. 3 Tahun 2006 (Pengagihan Geran Peruntukan Rukun Tetangga). Surat pekeliling berkenaan menetapkan geran disalurkan kepada KRT sekali setahun bergantung kepada tahap keaktifan KRT yang dinilai oleh JPNIN Negeri/Daerah. Garis panduan penilaian tahap keaktifan KRT juga telah ditetapkan dalam surat pekeliling berkenaan di mana KRT yang dinilai mendapat markah 60% atau lebih dikategorikan sebagai aktif; 20% hingga 59% dikategorikan sederhana aktif; dan kurang daripada 20% adalah tidak aktif.

3.5.2.2. Borang penilaian prestasi KRT yang telah dilengkapkan oleh JPNIN Negeri/Daerah akan dikemukakan ke BPK di ibu pejabat bagi tujuan penyediaan laporan/menentukan jumlah keseluruhan geran yang akan disalurkan kepada KRT bagi setiap negeri. BPK akan mengeluarkan waran peruntukan kepada JPNIN Negeri selewat-lewatnya bulan Mac setiap tahun dan JPNIN Negeri akan mengagihkan geran kepada KRT selewat-lewatnya pada bulan April tahun yang sama.

3.5.2.3. Selain daripada pemberian geran, pelaksanaan aktiviti Rukun Tetangga juga dibiayai melalui peruntukan perolehan perkhidmatan iktisas/perkhidmatan lain/hospitaliti oleh JPNIN. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, sejumlah RM78.36 juta telah diperuntukkan kepada JPNIN dan sejumlah RM70.30 juta (89.8%) telah dibelanjakan. Aktiviti Rukun Tetangga yang dicadangkan oleh KRT hendaklah mendapat kelulusan daripada JPNIN Negeri dari aspek kesesuaian dan kos, dilaksanakan dan diperaku dengan sempurna sebelum bayaran dilakukan.

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Geran peruntukan untuk Rukun Tetangga yang tidak dapat dibelanjakan sepenuhnya pada tahun berkaitan adalah disebabkan terdapat KRT yang tidak aktif. Berdasarkan kriteria keaktifan yang ditetapkan, sebahagian daripada jumlah peruntukan tersebut tidak dapat disalurkan sebagai geran kepada KRT. Lebihan peruntukan tersebut dibelanjakan sebagai geran tambahan kepada KRT yang aktif oleh JPNIN Negeri. Selain itu, penerimaan peruntukan NKRA Keselamatan pada akhir tahun 2010 menyebabkan ibu pejabat dan sebahagian JPNIN negeri tidak dapat membelanjakan peruntukan tersebut sepenuhnya kerana kesuntukan masa.

3.5.2.4. Semakan Audit terhadap pengurusan geran/bayaran aktiviti Rukun Tetangga mendapati kelemahan seperti berikut:

a. Jumlah Geran yang Disalurkan Tidak Seragam

Semakan Audit mendapati ibu pejabat tidak menetapkan jumlah geran peruntukan yang perlu disalurkan kepada setiap KRT. Berdasarkan rekod dan dokumen yang disemak, penentuan jumlah geran yang disalurkan pada tahun semasa adalah diputuskan di peringkat JPNIN Negeri berdasarkan status KRT yang dikategorikan sama ada aktif/ sederhana aktif/tidak aktif pada tahun sebelumnya. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati tiada arahan/prosedur disediakan oleh ibu pejabat bagi menentukan bidang kuasa JPNIN Negeri untuk membuat penetapan jumlah geran tersebut. Semakan Audit selanjutnya terhadap 800 butiran tahap keaktifan KRT di negeri yang dilawati bagi tahun 2009 hingga 2011 mendapati jumlah geran yang disalurkan adalah tidak seragam sungguhpun KRT dikategorikan pada tahap keaktifan yang sama. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.2
JUMLAH GERAN YANG DISALURKAN TIDAK SERAGAM

TAHUN	KATEGORI KEAKTIFAN	NEGERI	JULAT JUMLAH GERAN TAHUNAN DISALURKAN (RM)						JUMLAH
			0 - 999	1,000 - 1,999	2,000 - 2,999	3,000 - 3,999	4,000 - 4,999	Melebihi 5,000	
			(Bil.)	(Bil.)	(Bil.)	(Bil.)	(Bil.)	(Bil.)	
2011	Aktif	Selangor	-	-	-	63	-	-	63
		Sabah	-	2	31	-	-	-	33
		Kelantan	2	-	26	-	-	-	28
		Johor	5	-	23	-	-	-	28
	Sederhana Aktif	Selangor	-	21	-	1	-	-	22
		Sabah	-	21	-	-	-	-	21
		Kelantan	5	10	1	-	-	-	16
		Johor	9	-	33	-	-	-	42
	Tidak Aktif	Selangor	5	-	-	-	-	-	5
		Sabah	-	9	1	-	-	-	10
		Kelantan	8	-	-	-	-	-	8
		Johor	5	-	1	-	-	-	6
2010	Aktif	Selangor	-	-	-	-	79	-	79
		Sabah	-	-	-	6	23	3	32
		Kelantan	2	-	-	-	26	-	28
		Johor	4	-	-	-	32	-	36
	Sederhana Aktif	Selangor	-	-	9	-	-	-	9
		Sabah	-	-	4	6	4	-	14
		Kelantan	2	-	-	-	7	-	9
		Johor	11	-	-	-	22	-	33
	Tidak Aktif	Selangor	2	-	-	-	-	-	2
		Sabah	-	7	2	-	-	-	9
		Kelantan	7	-	-	-	1	-	8
		Johor	3	-	-	-	4	-	7
2009	Aktif	Selangor	-	-	1	1	48	-	50
		Sabah	-	-	4	6	6	4	20
		Kelantan	2	-	-	-	12	-	14
		Johor	3	1	-	7	26	-	37
	Sederhana Aktif	Selangor	-	3	21	-	-	-	24
		Sabah	-	1	27	2	1	-	31
		Kelantan	7	-	1	-	11	-	19
		Johor	11	2	-	4	16	-	33

TAHUN	KATEGORI KEAKTIFAN	NEGERI	JULAT JUMLAH GERAN TAHUNAN DISALURKAN (RM)						JUMLAH
			0 - 999	1,000 - 1,999	2,000 - 2,999	3,000 - 3,999	4,000 - 4,999	Melebihi 5,000	
			(Bil.)	(Bil.)	(Bil.)	(Bil.)	(Bil.)	(Bil.)	
	Tidak Aktif	Selangor	2	3	-	-	-	-	5
		Sabah	4	-	-	-	-	-	4
		Kelantan	8	-	-	-	-	-	8
		Johor	5	-	-	-	2	-	7
JUMLAH			112	80	185	96	320	7	800

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Jumlah agihan geran adalah bergantung sepenuhnya kepada peruntukan kewangan yang diterima oleh JPNIN pada tahun semasa. Kebiasaannya, pada setiap tahun ibu pejabat akan mengeluarkan surat makluman kepada JPNIN Negeri berkenaan dengan kadar pengagihan geran KRT dan sememangnya tiada arahan atau pekeliling dikeluarkan bagi membenarkan JPNIN Negeri untuk membuat penetapan jumlah agihan geran sendiri. Berdasarkan teguran Audit, JPNIN telah mengambil inisiatif bagi menyelesaikan isu ini melalui pindaan terhadap Pekeliling Rukun Tetangga Tahun 2012 dan Prosedur ISO (MS ISO 9001:2008) di mana semua geran peruntukan diagihkan berdasarkan tempoh penubuhan. Bagaimanapun sekiranya JPNIN Negeri ingin membuat penetapan sendiri berdasarkan keperluan semasa negeri, pertimbangan dan kelulusan daripada Ketua Pengarah berserta justifikasi kukuh berkenaan perkara tersebut hendaklah diperolehi terlebih dahulu.

Pada pendapat Audit, jumlah geran yang tidak seragam diagihkan kepada KRT adalah disebabkan kelemahan perancangan dan pemantauan oleh ibu pejabat terhadap proses pengagihan yang dilakukan oleh JPNIN Negeri.

b. Prosedur Pengagihan Geran Dan Bayaran Aktiviti Rukun Tetangga Yang Tidak Teratur

Semakan Audit terhadap prosedur pengagihan geran dan pembayaran aktiviti Rukun Tetangga di 4 negeri yang dilawati mendapati perkara berikut:

- i. Peraturan kewangan menetapkan Pegawai Pengawal atau wakil yang diberi kuasa memperaku sesuatu bayaran adalah bertanggungjawab untuk memastikan penerima yang dinamakan dalam baucar bayaran adalah pihak yang berhak untuk menerima bayaran tersebut. Semakan Audit di negeri Sabah mendapati geran berjumlah RM352,360 bagi tahun 2010 dan 2011 telah disalurkan ke dalam 24 akaun bank Jawatankuasa Permuafakatan KRT di peringkat daerah sungguhpun tiada sebarang

arahan dikeluarkan oleh ibu pejabat bagi mewujudkan akaun bank atau menyalurkan geran ke jawatankuasa tersebut. Berdasarkan rekod yang disemak di JPNIN Negeri Sabah, Jawatankuasa Permuafakatan Rukun Tetangga dianggotai oleh pengerusi-pengerusi KRT yang ditetapkan dalam sesebuah daerah dan berperanan untuk menyelaras dan memberi nasihat mengenai aktiviti Rukun Tetangga bagi daerah tersebut. Semakan Audit juga mendapati JPNIN Negeri Sabah tidak mewujudkan mekanisme pemantauan yang berkesan terhadap perbelanjaan yang dilakukan oleh jawatankuasa berkenaan. Jumlah geran yang disalurkan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.3
PERUNTUKAN YANG DISALURKAN KEPADA
JAWATANKUASA PERMUAFAKATAN RUKUN TETANGGA DAERAH
DI NEGERI SABAH

DAERAH	TAHUN		JUMLAH (RM)
	2010 (RM)	2011 (RM)	
Beaufort	2,000	13,450	15,450
Sandakan	17,960	22,200	40,160
Beluran	10,500	14,700	25,200
Kinabatangan	10,500	16,200	26,700
Tawau	2,000	23,000	25,000
Lahad Datu	3,000	21,300	24,300
Tenom	-	9,300	9,300
Keningau	-	11,900	11,900
Tambunan	-	13,200	13,200
Sipitang	-	11,750	11,750
Kuala Penyu	-	9,500	9,500
Membakut	-	9,350	9,350
Papar	-	10,950	10,950
Penampang	-	11,600	11,600
Putatan	-	9,450	9,450
Kota Kinabalu	-	13,600	13,600
Tuaran	-	13,600	13,600
Kundasang	-	10,650	10,650
Ranau	-	10,650	10,650
Kota Marudu	-	13,500	13,500
Pitas	-	12,350	12,350
Telupid	-	1,500	1,500
Semporna	-	16,500	16,500
Kunak	-	6,200	6,200
JUMLAH	45,960	306,400	352,360

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Ibu pejabat telah mengeluarkan surat teguran kepada JPNIN Negeri Sabah bagi mengelakkan perkara ini berlaku pada masa hadapan dan mengarahkan semua akaun bank Jawatankuasa Permuafakatan Rukun Tetangga tersebut ditutup selewat-lewatnya akhir bulan Mac 2013.

- ii. Semakan Audit di negeri Selangor mendapati penerimaan geran berjumlah RM9,600 yang direkodkan oleh KRT Flat Taman Pandan Perdana, Hulu Langat dan KRT Taman Desa Jenderam Hilir, Sepang adalah bagi pihak 5 KRT yang lain. Semakan Audit juga mendapati tiada arahan dikeluarkan oleh ibu pejabat bagi membenarkan geran peruntukan untuk sesebuah KRT disalurkan ke dalam akaun bank KRT yang lain. Justifikasi secara bertulis berhubung JPNIN Negeri Selangor melaksanakan tindakan tersebut juga tidak dapat disemak di dalam fail berkaitan. Butiran geran yang disalurkan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.4
KRT YANG MENERIMA GERAN BAGI PIHAK KRT YANG LAIN DI NEGERI SELANGOR

DAERAH	PENERIMA PERUNTUKAN		PERUNTUKAN BAGI PIHAK	
	KRT	JUMLAH (RM)	KRT	JUMLAH (RM)
Hulu Langat	Flat Taman Pandan Perdana	4,800	Kampung Cheras Baru	4,800
Sepang	Taman Desa Jenderam Hilir	4,800	Pangsapuri Jati Mas	1,200
			Spring Court	1,200
			Penaga Mas	1,200
			Elite Apartment	1,200
JUMLAH		9,600	JUMLAH	9,600

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

JPNIN Selangor telah mengambil langkah dengan mengadakan perbincangan dengan pihak bank bagi memudahkan KRT membuka akaun bank pada masa akan datang dan memastikan perkara ini tidak berulang lagi.

Pada pendapat Audit tindakan JPNIN Negeri Sabah dan Selangor menyalurkan geran ke dalam akaun bank Jawatankuasa Permuafakatan/KRT bagi pihak KRT yang lain adalah tidak mematuhi peraturan kewangan semasa/arahan ibu pejabat.

- iii. Semakan Audit selanjutnya mendapati prosedur bagi pembayaran aktiviti Rukun Tetangga di bawah kod perbelanjaan Objek Sebagai (OS) 29000 – (Perkhidmatan Iktisas dan Perkhidmatan Lain Yang Dibeli Dan Hospitaliti) tidak ditetapkan secara bertulis oleh JPNIN. Kesannya, proses pembayaran aktiviti Rukun Tetangga dilakukan secara tidak seragam antara JPNIN Negeri yang dilawati. Terdapat JPNIN Negeri yang menggunakan/tidak menggunakan borang yang khusus bagi tujuan KRT menuntut pembayaran. Daftar mengenai permohonan KRT bagi pembiayaan melalui peruntukan tersebut juga tidak diselenggara di peringkat JPNIN Daerah yang dilawati kecuali JPNIN Daerah Ranau, Sepang dan Johor Bahru. Antara perbezaan proses pembayaran yang diperhatikan antara JPNIN Negeri yang dilawati adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.5
PROSES PEMBAYARAN AKTIVITI RUKUN TETANGGA
DILAKUKAN SECARA TIDAK SERAGAM

PROSES	JPNIN NEGERI			
	SELANGOR	KELANTAN	JOHOR	SABAH
	Ya (✓) / Tidak (X)			
KRT memohon kelulusan sebelum melaksanakan aktiviti dengan menggunakan borang khas berserta kertas kerja cadangan aktiviti/senarai perbelanjaan.	✓	X	✓	X
Perakuan dan sokongan JPNIN Daerah terhadap permohonan.	✓	X	✓	X
Kelulusan Pengarah JPNIN Negeri mengenai pelaksanaan aktiviti/jumlah bayaran.	✓	X	✓	X
Makluman oleh JPNIN Daerah kepada KRT mengenai keputusan permohonan dan peruntukan yang diluluskan.	✓	X	✓	X
KRT mengemukakan tuntutan pembayaran ke JPNIN Daerah dengan menggunakan borang khas.	Setelah aktiviti dilaksanakan dengan laporan bergambar.	✓	✓	X
	Sebelum aktiviti dilaksanakan.	✓	TB	TB
Perakuan JPNIN Daerah bahawa aktiviti telah dilaksanakan dengan sempurna dan memajukan ke JPNIN Negeri untuk pembayaran.	✓	✓	✓	X
Pembayaran ke dalam akaun bank KRT dengan kelulusan Pengarah JPNIN Negeri.	✓	✓	✓	✓
JPNIN Negeri memaklumkan kepada JPNIN Daerah/KRT mengenai pembayaran yang telah dilakukan.	X	X	X	X

- iv. Berdasarkan peraturan kewangan semasa, baucar bayaran hendaklah disediakan dan dilampirkan bersama dokumen sokongan yang lengkap seperti kelulusan dan laporan bergambar sebagai bukti bahawa aktiviti Rukun Tetangga telah dilaksanakan dengan sempurna dan diperaku oleh pegawai yang bertanggungjawab. Semakan Audit di pejabat JPNIN Negeri yang dilawati mendapati 147 (64.4%) daripada 228 sampel baucar bayaran aktiviti Rukun Tetangga yang disemak tidak dikembalikan bersama laporan aktiviti bergambar seperti yang ditetapkan. Butiran bilangan baucar bayaran yang telah disemak adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.6
BILANGAN BAUCAR BAYARAN AKTIVITI RUKUN TETANGGA YANG
TIDAK DIKEMBARKAN BERSAMA LAPORAN AKTIVITI BERGAMBAR

JPNIN NEGERI	BAUCAR BAYARAN		
	SAMPEL (Bil.)	TIADA LAPORAN BERGAMBAR	
		(Bil.)	(%)
Sabah	43	34	79.0
Selangor	150	89	59.3
Johor	35	24	68.6
JUMLAH	228	147	64.4

- v. Semakan Audit di JPNIN Negeri Sabah pula mendapati secara keseluruhannya bayaran dilakukan sebelum aktiviti Rukun Tetangga dilaksanakan. Semakan Audit selanjutnya mendapati baucar bayaran hanya dilampirkan dengan kertas cadangan/kertas kerja aktiviti tanpa sebarang perakuan bahawa aktiviti Rukun Tetangga tersebut telah dilaksanakan dengan sempurna.

- vi. Di JPNIN Daerah Sepang, Selangor pula, pihak Audit mendapati peruntukan untuk aktiviti Rukun Tetangga telah digunakan bagi tujuan perolehan kerja pembaikan Bangunan Tadika Perpaduan. Semakan Audit mendapati JPNIN Negeri Selangor mengeluarkan surat makluman kepada KRT Taman Jenderam Hilir bahawa sejumlah RM33,000 peruntukan aktiviti Rukun Tetangga yang disalurkan dalam akaun KRT tersebut adalah sebagai bayaran kepada kontraktor kerja pembaikan Tabika Perpaduan Siantan, Taman Putra Perdana, Sepang. Bagaimanapun, semakan Audit selanjutnya mendapati baucar bayaran dan dokumen sokongan berkaitan bayaran tersebut adalah bagi tujuan pelaksanaan Program Karnival Sukan dan Program Jamuan Hari Raya Qurban Tahun 2010 untuk KRT tersebut.

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

JPNIN telah mengambil tindakan penambahbaikan terhadap Pekeliling Rukun Tetangga 2012 dan Prosedur ISO (MS ISO 9001:2008) berkenaan dengan permohonan dan Tuntutan Bayaran Aktiviti di bawah OS29000 melalui Bengkel Penetapan Piawaian ISO Rukun Tetangga dan SRS yang diadakan pada 6 hingga 8 Mac 2013. Prosedur ISO tersebut dijangka akan berkuat kuasa pada bulan April 2013. Selain itu, kursus Prosedur Kewangan secara berkala akan dilaksanakan bagi memastikan kemahiran dan pengetahuan pegawai JPNIN Negeri/Daerah. Mulai tahun 2013, KRT juga akan dibekalkan dengan buku Panduan Pengurusan/Kewangan & Aset Alih KRT, Buku Tunai dan Baucar yang berkaitan. Surat amaran kepada Pengarah JPNIN Negeri Selangor telah dikeluarkan pada bulan Disember 2012 hasil daripada teguran Audit mengenai perbelanjaan kerja pembaikan Bangunan Tadika Perpaduan. Bagi mengelakkan perkara ini berulang, pemahaman mengenai Pekeliling Prosedur Peruntukan Kecemasan akan diberikan kepada pegawai JPNIN Negeri.

Pada pendapat Audit, secara keseluruhannya kelemahan pemantauan oleh pihak pengurusan JPNIN dan kurangnya kesedaran pegawai JPNIN berhubung pematuhan peraturan kewangan semasa menyebabkan pembayaran aktiviti Rukun Tetangga dilakukan secara tidak teratur.

3.5.3. Prestasi Pengumpulan Maklumat/Penilaian KRT

3.5.3.1. Prosedur ISO (MS ISO 9001:2008) - Pengumpulan Maklumat Rukun Tetangga (JPNIN/RT/05) telah disediakan oleh JPNIN bagi tujuan pengumpulan maklumat Rukun Tetangga. JPNIN Daerah adalah bertanggungjawab untuk

mendapatkan maklumat bilangan aktiviti yang dilaksanakan oleh KRT dan mengisi Borang Pengumpulan Maklumat Rukun Tetangga (JPNIN/RT/05) untuk dilaporkan ke JPNIN Negeri setiap bulan dan seterusnya kepada ibu pejabat untuk direkodkan/dikemas kini ke dalam Pangkalan Data Rukun Tetangga. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 sebanyak 557,618 aktiviti Rukun Tetangga di seluruh negara telah direkodkan ke dalam Pangkalan Data Rukun Tetangga. Berdasarkan jumlah aktiviti dan bilangan KRT bagi tempoh tahun tersebut, secara purata antara 30 hingga 38 aktiviti berjaya dilaksanakan oleh setiap KRT setiap tahun yang terlibat. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.7
BILANGAN AKTIVITI KRT BAGI TAHUN 2009 HINGGA 2011

BUTIRAN	TAHUN		
	2010 (Bil.)	2011 (Bil.)	2012 (Bil.)
Kawasan Rukun Tetangga	5,008	5,605	6,061
Aktiviti	191,709	169,672	196,237
PURATA	38	30	32

3.5.3.2. Lawatan Audit di JPNIN Negeri/Daerah mendapati beberapa kelemahan di dalam proses pengumpulan maklumat/penilaian KRT seperti berikut:

a. Laporan/Statistik Aktiviti KRT Melalui Sistem Maklumat JPNIN yang Tidak Kemas Kini

- i. Sistem Maklumat JPNIN telah dibangunkan dengan kos RM8.86 juta dan mula digunakan sejak bulan Mei 2007 bagi tujuan pengurusan aktiviti utama jabatan, permohonan atas talian dan juga pengumpulan maklumat aktiviti Rukun Tetangga. Sistem tersebut merangkumi 5 modul utama iaitu e-RT, e-SRS, e-TP, e-Bangunan dan i-DRT. Pengguna sistem yang disasar adalah pegawai di peringkat ibu pejabat, JPNIN Negeri/Daerah dan KRT.
- ii. Semakan Audit mendapati modul e-RT (sub modul aktiviti/kewangan/mesyuarat) berfungsi bagi tujuan pengumpulan maklumat penyata kewangan dan bilangan mesyuarat yang telah diadakan oleh KRT. Berdasarkan proses kerja yang disemak, setiap KRT sepatutnya mengunci masuk maklumat yang diperlukan tersebut ke dalam sistem dan laporan/statistik yang berkaitan akan dijana bagi tujuan pelaporan. Bagaimanapun, semakan Audit terhadap laporan capaian yang dijana melalui sistem tersebut mendapati tahap capaian KRT terhadap modul e-RT khususnya sub modul Kewangan adalah sangat rendah iaitu hanya 7.2%. Sehubungan itu, laporan/statistik yang dijana melalui sistem tersebut adalah tidak kemas kini dan tidak dapat digunakan bagi tujuan pelaporan bilangan aktiviti Rukun Tetangga.

Pada pendapat Audit, penggunaan modul e-RT di dalam Sistem Maklumat JPNIN tidak mencapai objektif yang disasarkan. JPNIN sepatutnya melaksanakan kajian mengenai tahap penerimaan/kebolehpasaran/kebolehlaksanaan KRT untuk mengunci masuk maklumat yang diperlukan ke dalam sistem tersebut terlebih dahulu.

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Selepas teguran Audit, JPNIN di peringkat ibu pejabat telah menubuhkan kumpulan Task Force Sistem JPNIN bagi memastikan peningkatan prestasi penggunaan modul e-RT (sub modul aktiviti/kewangan/mesyuarat). Beberapa Bengkel Pemantapan Sistem JPNIN telah/akan diadakan sepanjang bulan Oktober 2012 hingga akhir bulan Mac 2013 di negeri Johor, Sabah, Sarawak, Selangor, Kelantan, Pulau Pinang dan Pahang. Selain itu, terdapat peningkatan penggunaan modul e-RT (sub modul aktiviti/kewangan/mesyuarat) hasil daripada pemantauan melalui Mesyuarat Pengarah Bahagian/Negeri dan Mesyuarat Berkala bersama Pegawai Sistem Maklumat Negeri.

b. Ketepatan Bilangan Aktiviti Rukun Tetangga Tidak Dapat Disahkan

Semakan Audit di semua JPNIN Daerah yang dilawati mendapati Borang JPNIN/RT/05 yang menyatakan bilangan aktiviti Rukun Tetangga ada disediakan namun tidak dapat disahkan dengan rekod/dokumen yang boleh dirujuk sebagai bukti pelaksanaan di dalam fail KRT. Temu bual dengan pegawai yang terlibat mendapati bilangan aktiviti Rukun Tetangga ditentukan melalui laporan aktiviti bergambar yang sepatutnya dikemukakan oleh KRT setelah dilaksanakan. Bagaimanapun KRT kurang memberikan kerjasama untuk menghantar laporan tersebut sehingga menyebabkan pegawai JPNIN Daerah perlu mengambil tindakan alternatif lain bagi mendapatkan maklumat yang diperlukan antaranya membuat rujukan terhadap surat jemputan ke majlis/mesyuarat, khidmat pesanan ringkas (SMS), e-mel dan makluman KRT melalui laman sosial. Bagaimanapun, tindakan tersebut tidak direkodkan secara rasmi oleh pegawai yang bertanggungjawab. Selain itu, semakan Audit juga mendapati tiada prosedur/garis panduan ditetapkan oleh ibu pejabat bagi proses mendapatkan maklumat aktiviti daripada KRT. Bilangan aktiviti Rukun Tetangga yang tidak dapat disahkan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.8
BILANGAN AKTIVITI RUKUN TETANGGA
YANG TIDAK DAPAT DISAHKAN PELAKSANAANNYA

NEGERI	DAERAH	TAHUN		
		2009 (Bil.)	2010 (Bil.)	2011 (Bil.)
Selangor	Hulu Langat	9,416	5,107	4,588
	Klang	11,920	10,000	10,087
	Sepang	537	620	894
Johor	Johor Bahru	1,254	4,755	4,953
	Kulaijaya	2,346	2,062	2,086
	Pontian	522	518	540
Sabah	Kota Kinabalu	165	219	654
	Papar	1,033	705	873
	Ranau	204	935	2,104
	Kundasang	-	172	298
Kelantan	Kota Bharu	178	382	830
	Pasir Mas	855	1,517	8,666
	Tumpat	182	1,265	1,643
JUMLAH		28,612	28,257	38,216

Pada pendapat Audit, maklumat mengenai bilangan sebenar aktiviti Rukun Tetangga yang dilaksanakan di negeri yang dilawati adalah diragui ketepatannya memandangkan rekod/dokumen yang boleh dirujuk sebagai bukti pelaksanaan tidak diselenggarakan dengan memuaskan.

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Proses mendapatkan maklumat aktiviti KRT turut diberikan penambahbaikan melalui Bengkel Penetapan Piawaian ISO Rukun Tetangga dan SRS yang telah diadakan.

3.5.3.3. JPNIN Daerah adalah bertanggungjawab untuk membuat penilaian terhadap KRT setiap tahun bagi menentukan sama ada sesebuah KRT adalah aktif/ sederhana aktif/tidak aktif. Penentuan tahap keaktifan KRT adalah antara proses yang penting bagi menentukan sama ada KRT layak untuk menerima geran tahunan. Penilaian yang dilakukan adalah berdasarkan Panduan Penilaian Tahap Keaktifan KRT yang ditetapkan oleh JPNIN melalui Surat Pekeliling Pentadbiran Rukun Tetangga Bil. 3 Tahun 2006. Markah untuk penilaian tahunan hendaklah dilengkapkan di dalam Borang Penilaian KRT yang dilampirkan bersama surat pekeliling tersebut. KRT yang mendapat markah melebihi 60% dikategorikan aktif; 20% hingga 59% sebagai sederhana aktif; dan kurang 20% sebagai tidak aktif. Senarai KRT mengikut kategori keaktifan akan disediakan oleh JPNIN Daerah dan dikemukakan kepada JPNIN Negeri berserta salinan Borang Penilaian bagi setiap KRT sebagai dokumen sokongan. Antara kriteria yang ditetapkan bagi penilaian keaktifan KRT adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.9
PEMARKAHAN BAGI PENILAIAN KEAKTIFAN KRT OLEH JPNIN

KRITERIA	MARKAH (%)
PENGURUSAN RUKUN TETANGGA	
Cawangan dan Biro (Jiran Muda/Wanita/Warga Emas dan Tunas Jiran) ditubuhkan	10
Mesyuarat Jawatankuasa Rukun Tetangga/Jawatankuasa Kecil sekurang-kurangnya 6 kali setahun	10
Penyata Kewangan yang lengkap dikemukakan ke JPNIN Daerah setiap bulan	10
PELAKSANAAN AKTIVITI	
Sekurang-kurangnya 12 aktiviti dianjurkan/dilaksana oleh KRT/cawangannya dalam tempoh 1 tahun	50
Projek yang bercorak inovasi dilaksanakan	10
PELAKSANAAN SKIM RONDAAN SUKARELA (SRS)	10
JUMLAH	100

a. Justifikasi Penilaian Tahap Keaktifan KRT Tidak Dapat Disahkan

- i. Ibu pejabat menetapkan pegawai JPNIN Daerah bertanggungjawab untuk mengisi Borang Penilaian Prestasi dengan lengkap bagi setiap KRT di bawah penyeliaannya dan menyenaraikan markah penilaian di dalam Laporan Keaktifan KRT Daerah untuk dikemukakan kepada JPNIN Negeri. Semakan Audit terhadap Laporan Keaktifan KRT Daerah di negeri Johor dan Sabah mendapati markah penilaian diberikan kepada 146 KRT tanpa menggunakan borang penilaian yang sepatutnya. Sehubungan itu, justifikasi pemberian markah penilaian kepada 146 KRT tersebut tidak dapat ditentukan. Bilangan KRT yang terlibat adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.10
PENILAIAN TANPA MENGGUNAKAN BORANG PENILAIAN PRESTASI KRT

NEGERI	DAERAH	TAHUN/BILANGAN KRT			JUMLAH
		2009	2010	2011	
Johor	Johor Bharu	50	50	5	105
Sabah	Kota Kinabalu	1	-	25	26
	Papar	14	-	-	14
	Kundasang	1	-	-	1
JUMLAH		66	50	30	146

- ii. Selain itu secara keseluruhannya, justifikasi pemarkahan di Borang Penilaian Prestasi KRT (JPNIN/RT/03) yang disediakan oleh JPNIN Daerah yang dilawati tidak dapat disokong dengan dokumen/rekod seperti laporan aktiviti/minit mesyuarat/penyata kewangan bulanan. Berdasarkan temu bual bersama pegawai yang bertanggungjawab, penilaian sukar dijalankan disebabkan KRT kurang memberikan kerja sama untuk menghantar laporan aktiviti ke pejabat JPNIN Daerah sungguhpun aktiviti Rukun Tetangga sebenarnya memang dilaksanakan. Sehubungan itu, justifikasi pemarkahan adalah melalui pemantauan dan komunikasi dari semasa ke semasa antara KRT dan pegawai JPNIN yang menyelia KRT tersebut.

Pada pendapat Audit, justifikasi penilaian tahap keaktifan KRT oleh pegawai JPNIN Daerah dan penyelenggaraan rekod/dokumen berkaitan adalah tidak memuaskan.

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

JPNIN telah mengambil tindakan penambahbaikan terhadap Pekeliling Rukun Tetangga 2012 dan Prosedur ISO (MS ISO 9001:2008) berkenaan dengan permohonan dan Tuntutan Bayaran Aktiviti di bawah OS29000 melalui Bengkel Penetapan piawaian ISO Rukun Tetangga dan SRS yang diadakan pada 6 hingga 8 Mac 2013. Prosedur ISO tersebut dijangka akan berkuat kuasa pada bulan April 2013. Selain itu penilaian KRT akan dilakukan melalui Sistem Maklumat JPNIN dan latihan berkaitan penggunaan Sistem Maklumat JPNIN akan terus dilaksanakan bagi memastikan pegawai/KRT mahir menggunakannya.

3.5.4. Pengurusan Kewangan KRT

3.5.4.1. JPNIN Daerah adalah bertanggungjawab untuk memantau pengurusan kewangan KRT bagi memastikan geran yang disalurkan diurus dan dibelanjakan dengan teratur. Buku Panduan Pengendalian Akaun Dan Inventori Rukun Tetangga juga disediakan oleh ibu pejabat sebagai rujukan oleh KRT mengenai tatacara pengurusan kewangan/format buku tunai/penyata kewangan dan penyediaan laporan pelaksanaan aktiviti. Buku Panduan Pengendalian Akaun Dan Inventori Rukun Tetangga adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 3.1

*Bahagian Pembangunan Komuniti, JPNIN
- Buku Panduan Pengendalian Akaun Dan
Inventori Yang Disediakan Untuk KRT
(17.07.2012)*

3.5.4.2. Temu bual dengan Pengerusi/AJK di 24 KRT yang dilawati mendapati secara amnya pihak KRT mengetahui melalui kursus/tidak mengetahui langsung/tidak pasti mengenai buku Panduan Pengendalian Akaun Dan Inventori Rukun Tetangga yang disediakan. Sehubungan dengan itu, pihak Audit tidak dapat menentukan kaedah pemantauan/pengauditan/tindakan pembetulan oleh JPNIN bagi memastikan pengurusan kewangan KRT dilaksanakan selaras dengan panduan yang disediakan.

3.5.4.3. Semakan Audit terhadap rekod kewangan yang diselenggara oleh 24 KRT yang dilawati mendapati secara amnya adalah kurang memuaskan. Antara kelemahan yang diperhatikan seperti format buku tunai/penyata kewangan yang tidak seragam; proses kelulusan perbelanjaan yang kurang jelas; Pengerusi KRT/JPNIN Daerah tidak menjalankan semakan terhadap rekod kewangan dan dokumen sokongan seperti baucar/slip bank/bil/resit dan lain-lain butiran tidak diselenggara dengan teratur untuk tujuan pengauditan.

Pada pendapat Audit, pemantauan terhadap pengurusan kewangan KRT oleh JPNIN adalah lemah dan perlu dipertingkatkan.

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Mulai tahun 2013, KRT akan dibekalkan dengan buku Panduan Pengurusan/Kewangan Dan Aset Alih KRT, Buku Tunai dan Baucar yang berkaitan. Kursus/latihan berkaitan kewangan juga akan diwajibkan kepada semua Pengerusi/Setiausaha dan Bendahari KRT yang baru. Bagi KRT sedia ada, kursus pemantapan akan diberikan berdasarkan keperluan di setiap negeri. Pegawai JPNIN Daerah akan melaksanakan pemantauan secara berterusan terhadap KRT.

3.5.5. Perjawatan/Guna Tenaga

3.5.5.1. Adalah menjadi tanggungjawab Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan untuk menggunakan tenaga manusia secara optimum dari segi kedudukan (kekosongan dan pengisian) perjawatan. Walaupun pengisian kekosongan jawatan terletak di bawah bidang kuasa Suruhanjaya Perkhidmatan Awam, Pegawai Pengawal perlu sentiasa proaktif untuk memastikan kekosongan jawatan diisi dengan secepat mungkin. JPNIN Negeri/Daerah adalah bertanggungjawab untuk memantau/memberi khidmat nasihat kepada KRT di bawah penyeliaannya. Selain itu, urusan pentadbiran pejabat seperti pemfailan/perekodan juga perlu dilaksanakan bagi memastikan pelaporan kepada ibu pejabat disediakan dengan tepat/kemas kini.

3.5.5.2. Berdasarkan rekod yang disemak, secara keseluruhannya sebanyak 108 (99.1%) daripada 109 jawatan yang melibatkan tugas penyeliaan KRT dan pentadbiran pejabat telah diisi di JPNIN Negeri/Daerah yang dilawati. Bagaimanapun terdapat pegawai yang mengisi jawatan tersebut adalah secara pentadbiran dari pelbagai cawangan/bahagian/negeri yang lain mengikut keperluan. Semakan Audit selanjutnya mendapati penempatan pegawai secara pentadbiran tersebut memberi kesan terhadap bilangan pegawai di pejabat yang dilawati. Bilangan pegawai yang ditempatkan adalah antara 20% hingga 150% daripada perjawatan yang diluluskan. Di JPNIN Daerah Kota Kinabalu, Sabah,

seramai 2 daripada 3 pegawai yang mengisi perjawatan di pejabat tersebut telah dipindahkan secara pentadbiran ke pejabat lain sehingga menyebabkan tugas penyeliaan KRT di daerah tersebut dilakukan oleh seorang pegawai sahaja (*one man show*). Manakala di negeri Kelantan, penempatan pegawai di JPNIN Daerah Pasir Mas/Tumpat pula melebihi 50% daripada perjawatan yang diluluskan. Butiran pengisian jawatan dan penempatan pegawai secara pentadbiran adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 3.11
KEDUDUKAN PENGISIAN PERJAWATAN DI JPNIN NEGERI/DAERAH
YANG DILAWATI SETAKAT BULAN OGOS 2012

NEGERI	PEJABAT JPNIN	LULUS	ISI	ISI SEBENAR DI PEJABAT	
		(Bil.)	(Bil.)	(Bil.)	(%)
Sabah	Ibu Pejabat Negeri	12	12	16	133.3
	Kota Kinabalu	5	3	1	20.0
	Tuaran/Tambunan/Ranau/Kundasang/Sook	6	3	4	66.7
	Beaufort/Sepitang/Kuala Penyu/Penampang/Papar	5	4	5	100.0
Kelantan	Ibu Pejabat Negeri	14	13	11	78.6
	Kota Bharu/Pasir Puteh/Bachok	6	5	7	116.7
	Pasir Mas/Tumpat	4	3	6	150.0
Johor	Ibu Pejabat Negeri	15	14	11	73.3
	Johor Bahru	7	7	7	100.0
	Kulaijaya	0	0	3	-
	Pontian	3	3	3	100.0
Selangor	Ibu Pejabat Negeri	12	12	16	133.3
	Klang	6	5	7	116.7
	Hulu Langat	7	7	6	85.7
	Sepang	7	7	5	71.4
JUMLAH		109	98	108	99.1

Pada pendapat Audit, pengurusan perjawatan/guna tenaga di JPNIN Negeri/Daerah yang dilawati adalah lemah. Selain itu, pelaksanaan tanggungjawab secara *one man show* di JPNIN Daerah yang dilawati khususnya di Sabah adalah tidak sesuai dan meningkatkan risiko kegagalan pegawai untuk melaksanakan tanggungjawab bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kali terakhir JPNIN menerima kelulusan untuk penyusunan semula perjawatan keseluruhan adalah pada tahun 2008. Setelah inisiatif Transformasi Perkhidmatan Awam yang selari dengan inisiatif NKRA Jenayah (melibatkan JPNIN), pertambahan KRT telah meningkat dengan

ketara sehingga hampir 52% pertambahan jumlah sedia ada kepada 6,061 KRT pada Disember 2012. Kertas penyusunan semula perjawatan JPNIN telah dihantar kepada Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) untuk pertimbangan penambahan perjawatan dari 922 perjawatan pelbagai peringkat kepada 1,027 (penambahan 127 jawatan) pada 1 Mac 2013 yang lalu. Penambahan jawatan tersebut adalah bagi mengatasi masalah pelaksanaan tugas secara one man show dan memperkasakan lagi penyampaian perkhidmatan JPNIN kepada masyarakat.

3.5.6. Kemudahan Kenderaan Bagi Aktiviti Penyeliaan KRT

3.5.6.1. Skop aktiviti penyeliaan KRT meliputi lawatan ke premis/program KRT untuk meninjau keadaan/pelaksanaan sebenar aktiviti tersebut. Selain itu, adalah menjadi tanggungjawab pegawai JPNIN Negeri/Daerah untuk menghadiri mesyuarat/majlis/aktiviti yang dilaksanakan oleh KRT bagi tujuan bimbingan dan meningkatkan komitmen/motivasi KRT untuk menjalankan aktiviti yang mendatangkan manfaat kepada komuniti. Sehubungan itu, kenderaan rasmi adalah menjadi keperluan bagi JPNIN untuk melaksanakan aktiviti penyeliaan tersebut. Semakan Audit mendapati kemudahan kenderaan hanya disediakan di peringkat JPNIN Negeri. Sekiranya pegawai JPNIN Daerah memerlukan kenderaan rasmi untuk tujuan lawatan ke premis/program KRT, permohonan akan dilakukan terlebih dahulu kepada JPNIN Negeri dan tertakluk kepada kelulusan pengarah/kesediaan kenderaan tersebut. Sebagai alternatif, pegawai akan menggunakan kenderaan sendiri ke premis/aktiviti KRT dan mengemukakan tuntutan perjalanan.

3.5.6.2. Semakan Audit setakat bulan Ogos 2012 mendapati sebanyak 11 buah kenderaan diperuntukkan JPNIN Negeri Sabah/Kelantan/Selangor/Johor bagi tujuan operasi. Di negeri Sabah, sebanyak 2 buah kenderaan ditempatkan di ibu pejabat JPNIN Negeri dan satu di JPNIN Daerah Tawau. Bagaimanapun, sewaktu pengauditan dijalankan, semua kenderaan tersebut tidak dapat digunakan disebabkan rosak. Berdasarkan maklum balas JPNIN Negeri Sabah, semua kenderaan tersebut telah diperolehi antara tahun 1996 hingga 2004 yang sepatutnya dalam peringkat untuk dilupuskan. Semakan Audit di JPNIN Negeri Kelantan, Selangor dan Johor juga mendapati masalah yang sama berlaku di mana kenderaan yang disediakan telah berusia antara 6 hingga melebihi 11 tahun. Butiran mengenai kenderaan di JPNIN Negeri yang dilawati adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 3.12
BILANGAN KENDERAAN BERUSIA ANTARA 6 HINGGA MELEBIHI 11 TAHUN

JPNIN NEGERI	TAHUN			JUMLAH (Bil.)
	1-5 (Bil.)	6-10 (Bil.)	> 11 (Bil.)	
Sabah	-	1	2	3
Kelantan	-	2	1	3
Selangor	-	1	2	3
Johor	-	1	1	2
JUMLAH	-	5	6	11

GAMBAR 3.2

*JPNIN Negeri Sabah
- Kenderaan Yang Sedang Dibaiki
(Sumber: JPNIN Negeri Sabah)
(08.02.2013)*

GAMBAR 3.3

*JPNIN Negeri Sabah
- Kenderaan Yang Telah Dibaiki
(Sumber: JPNIN Negeri Sabah)
(08.02.2013)*

GAMBAR 3.4

*JPNIN Negeri Kelantan
- Kenderaan Yang Berusia Melebihi 11 Tahun
(Sumber: JPNIN Kelantan)
(08.02.2013)*

Maklum Balas Jabatan Perpaduan Negara Dan Integrasi Nasional Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Permohonan untuk mendapatkan kenderaan baru telah dibuat sejak tahun 2009 melalui permohonan Belanjawan Tahun 2011, 2012 dan 2013. Bagaimanapun permohonan tersebut telah masih ditolak oleh Kementerian Kewangan. JPNIN telah membuat permohonan sekali lagi melalui Belanjawan 2014 bagi mendapatkan 17 buah kenderaan baru dan 13 kenderaan sewaan SPANCO untuk kegunaan peringkat ibu pejabat, negeri dan daerah terutamanya di negeri Sabah dan Sarawak.

Pada pendapat Audit, perolehan kenderaan yang sesuai/baru hendaklah disegerakan bagi menggantikan kenderaan JPNIN yang telah rosak dan tidak ekonomi untuk dibaiki.

3.6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan pengurusan geran, bayaran aktiviti dan pengumpulan maklumat Rukun Tetangga dapat dipertingkatkan serta dilaksanakan dengan berkesan, adalah disyorkan supaya JPNIN mengambil langkah-langkah berikut:

3.6.1. menetapkan jumlah geran yang perlu disalurkan kepada KRT mengikut tahap keaktifan di peringkat ibu pejabat bagi tujuan penyeragaman. Justifikasi yang sewajarnya hendaklah disediakan secara bertulis oleh JPNIN Negeri sekiranya jumlah geran yang perlu disalurkan kepada KRT adalah melebihi/kurang daripada jumlah yang ditetapkan;

3.6.2. menetapkan keperluan pematuhan yang jelas/secara bertulis kepada KRT untuk melaksanakan pengurusan kewangan selaras dengan Panduan Pengendalian Akaun Dan Inventori Rukun Tetangga yang disediakan. JPNIN juga perlu memberikan latihan yang secukupnya dalam bidang pengurusan kewangan Kerajaan kepada KRT. Selain itu, pemantauan terhadap pengurusan kewangan KRT oleh JPNIN perlu dipertingkatkan;

3.6.3. melaksanakan penilaian mengenai tahap penerimaan/kebolehcapaian/kebolehlaksanaan KRT untuk mengunci masuk maklumat yang diperlukan ke dalam modul e-RT di dalam Sistem Maklumat JPNIN;

3.6.4. menyelenggara rekod laporan aktiviti Rukun Tetangga dengan kemas kini di dalam fail dan mengeluarkan surat peringatan/amaran kepada KRT yang tidak memberikan kerja sama untuk menghantar maklumat yang diperlukan;

3.6.5. memastikan Borang Penilaian Prestasi KRT disediakan dan dapat disemak silang/disokong dengan laporan aktiviti yang dikemukakan oleh KRT;

3.6.6. menilai semula keperluan guna tenaga di setiap JPNIN Daerah bagi memastikan tanggungjawab penyeliaan KRT/pentadbiran pejabat dapat dilaksanakan dengan berkesan; dan

3.6.7. menyegerakan perolehan kenderaan bagi menggantikan kenderaan JPNIN yang telah rosak dan tidak ekonomi untuk dibaiki.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 8-19 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN KEWANGAN

4. LEMBAGA HASIL DALAM NEGERI MALAYSIA

- PROJEK PEMBINAAN PUSAT PEMROSESAN, PENGELUARAN DAN GUDANG BANGI

4.1. LATAR BELAKANG

4.1.1. Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia (LHDNM) telah merancang untuk membina Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang dalam Rancangan Malaysia Kelapan (RMKe-8). Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang merupakan keperluan dalam melaksanakan Sistem Taksir Sendiri (STS) yang berperanan untuk memproses dan menyimpan borang cukai pendapatan yang dikemukakan oleh pembayar cukai di seluruh negara. Pada masa kini, Pusat Pemprosesan ditempatkan di bangunan yang disewa di Pandan Indah, Kuala Lumpur.

4.1.2. Bagi melaksanakan projek pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang, LHDNM telah mendapat kelulusan Kementerian Kewangan Malaysia bagi pembelian tapak tanah seluas 3.1 ekar di Lot Institusi 2, Seksyen 9, Bandar Baru Bangi, Selangor secara rundingan terus dengan Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor (PKNS). Memandangkan pada asalnya projek tersebut tidak dipohon dalam RMKe-8, LHDNM memohon supaya dimasukkan sebagai projek tambahan dalam Kajian Separuh Penggal RMKe-8 tetapi tidak diluluskan oleh Unit Perancang Ekonomi (UPE), Jabatan Perdana Menteri. Bagaimanapun, LHDNM telah melantik syarikat perunding untuk projek ini pada tahun 2003.

4.1.3. Projek ini telah diberi kelulusan untuk dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9). Lanjutan itu, Kementerian Kewangan Malaysia telah melantik semula syarikat perunding yang sama pada tahun 2007 bagi meneruskan projek pembinaan bangunan ini. Syarikat perunding yang dilantik merangkumi 4 bidang iaitu arkitek, sivil dan struktur, mekanikal dan elektrik serta ukur bahan. Perunding arkitek merupakan perunding utama dan bertanggungjawab ke atas keseluruhan perancangan, reka bentuk, pengurusan dan koordinasi dengan semua perunding serta Bahagian Pembangunan dan Pengurusan Fasiliti LHDNM dalam semua aspek skop projek ini.

4.1.4. Kontrak pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi bernilai RM57.60 juta ini telah ditawarkan kepada S.N. Akmida Holdings Sdn. Bhd. (SNAH). Skop kerja dan kemudahan yang dibangunkan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 4.1
SKOP KERJA DAN KEMUDAHAN YANG DIBANGUNKAN

SKOP KERJA	KEMUDAHAN YANG DIBANGUNKAN
i. Bangunan Gudang	a. 6 Tingkat Gudang Penyimpanan
	b. Dewan
ii. Bangunan Pejabat	a. Ruang Pejabat
	b. Bilik Server
	c. Pusat Khidmat Pelanggan
	d. Surau
	e. Kafeteria
	f. Taska
iii. Basemen dan Atrium	Ruang Letak Kereta
iv. <i>Connection Bridge</i>	
v. <i>TNB Sub Station</i>	
vi. Pondok Pengawal	

4.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi telah diurus dengan teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif pembinaan yang ditetapkan.

4.3. SKOP PENGAUDITAN

4.3.1. Pengauditan ini meliputi perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap projek pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi dengan tumpuan diberikan kepada beberapa aspek seperti pembelian tapak; pelantikan dan pembayaran kepada perunding dan kontraktor; pematuhan syarat kontrak dan kualiti pembinaan.

4.3.2. Pengauditan ini telah dijalankan di Bahagian Pembangunan dan Pengurusan Fasilitas LHDNM; Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri; Kementerian Kewangan Malaysia; JKR Cawangan Kerja Bangunan Am (CKBA); JKR Cawangan Kerja Ukur Bahan (CKUB); Ibu Pejabat JKR Negeri Selangor dan JKR Daerah Hulu Langat.

4.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Semakan telah dibuat terhadap fail, rekod dan dokumen berkaitan. Pihak Audit juga menemu bual pegawai yang terlibat dan melakukan pemeriksaan fizikal di tapak projek.

4.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Ogos hingga November 2012 mendapati pengurusan projek pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi adalah kurang memuaskan. Antara kelemahan yang dikenal pasti adalah seperti berikut:

- i. projek tidak dapat disiapkan dalam tempoh penyiapan asal di mana 2 lanjutan masa selama 643 hari telah diluluskan. Tempoh lanjutan masa yang diberi ini telah melebihi tempoh kontrak asal dalam kontrak iaitu selama 616 hari;
- ii. perunding utama masih belum mendapatkan kelulusan bangunan selamat untuk diduduki daripada pihak Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia walaupun projek telah disiapkan pada bulan Oktober 2011;
- iii. Pusat Pemprosesan Pandan Indah, Kuala Lumpur masih belum dipindah ke Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi. Kelewatan LHDNM berpindah ke bangunan ini telah menyebabkan pihak LHDNM terpaksa menanggung kos sewaan berjumlah RM4.70 juta yang dikira dari tarikh Sijil Perakuan Siap Kerja (CPC) dikeluarkan pada 28 Oktober 2011 sehingga bulan Februari 2013. Manakala bayaran utiliti dan khidmat pengawal keselamatan berjumlah RM505,600 sehingga bulan Februari 2013 ditanggung di bawah peruntukan projek ini sejak bangunan ini siap dibina pada bulan Oktober 2011;
- iv. pembayaran berjumlah RM529,733 kepada 4 syarikat perunding yang dilantik pada tahun 2003 merupakan satu pembaziran kerana laporan yang dikeluarkan tidak dapat digunakan;
- v. sebanyak 8 Arahan Perubahan Kerja (APK) melibatkan perubahan/tambahan kerja kepada kontrak asal dengan kos tambahan berjumlah RM3.27 juta tidak mendapat kelulusan Unit Perancang Ekonomi;
- vi. reka bentuk tidak sesuai/tidak praktikal dan kualiti kerja pembinaan tidak memuaskan; dan
- vii. perancangan penempatan Pusat Khidmat Pelanggan (PKP) oleh LHDNM adalah kurang memuaskan kerana keputusan LHDNM untuk menentukan lokasi penempatan PKP mengambil masa selama satu tahun 9 bulan.

Penjelasan lanjut berhubung dengan perkara yang dibangkitkan dan maklum balas LHDNM dan Kementerian Kerja Raya adalah seperti berikut:

4.5.1. Prestasi Pembinaan

4.5.1.1. Pencapaian Fizikal Projek

- a. Mengikut syarat kontrak, projek ini perlu disiapkan dalam tempoh 88 minggu dari tarikh pemilikan tapak oleh kontraktor iaitu pada 12 Februari 2008 dan dijangka siap pada 19 Oktober 2009. Semakan Audit mendapati JKR telah meluluskan 2 lanjutan masa selama 643 hari yang lebih lama daripada tempoh kontrak asal selama 616 hari. Maklumat terperinci mengenai lanjutan masa yang diluluskan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 4.2
MAKLUMAT MENGENAI LANJUTAN MASA YANG TELAH DILULUSKAN

PERKARA	TEMPOH DILIPUTI	SEBAB LANJUTAN MASA
Lanjutan Masa Pertama	20.10.2009 - 22.06.2010 (246 hari)	- Percanggahan lukisan kontrak dengan keluasan tapak sebenar. - Kelewatan menyediakan pindaan lukisan dan masalah reka bentuk asas bangunan.
Lanjutan Masa Kedua	23.06.2010 - 24.07.2011 (397 hari)	- Pindaan reka bentuk teknikal dan pertambahan skop kerja. - Kelewatan mendapat kebenaran penggunaan sementara lot tanah bersebelahan (Pusat Tenaga Malaysia) akibat kekurangan ruang kerja pembinaan.

- b. Semakan Audit selanjutnya mendapati JKR telah mengeluarkan Sijil Perakuan Kerja Tidak Siap pada 25 Julai 2011. Mengikut syarat kontrak, Denda Kerja Tidak Siap boleh dikenakan terhadap kontraktor atas kegagalan menyiapkan kerja dalam tempoh masa yang ditetapkan. SNAH telah dikenakan denda berjumlah RM1.05 juta bagi tempoh 25 Julai hingga 28 Oktober 2011 (96 hari). Denda ini telah dijelaskan oleh SNAH melalui potongan bayaran interim 40 hingga 43. Berdasarkan Sijil Perakuan Siap Kerja yang dikeluarkan, projek ini telah disiapkan pada 28 Oktober 2011. Manakala tempoh tanggungan kecacatan adalah selama setahun dari 29 Oktober 2011 hingga 28 Oktober 2012.
- c. Sehingga tarikh lawatan Audit pada 27 November 2012 iaitu selepas tarikh tamat tempoh tanggungan kecacatan pada 28 Oktober 2012, pihak perunding utama masih belum mendapatkan kelulusan bangunan selamat untuk diduduki daripada pihak Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia.

Pada pendapat Audit, kelewatan ini tidak sepatutnya berlaku sekiranya pihak perunding utama dapat menyelaraskan semua dokumen dengan cepat dan cekap bagi tujuan kelulusan Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Pihak JKR selaku pegawai penguasa projek perlu memberi arahan secara bertulis kepada perunding utama untuk pengeluaran Sijil Penyiapan dan Pematuhan (CCC). Sekiranya perunding utama gagal mematuhi arahan tersebut dalam tempoh masa yang munasabah, pihak JKR perlu memaklumkan kepada LHDNM berkenaan prestasi perunding tersebut supaya LHDNM dapat mengambil tindakan amaran secara bertulis kepada perunding utama. Jika perunding masih lagi ingkar mematuhi arahan tersebut, LHDNM akan membuat laporan kepada Lembaga Arkitek Malaysia untuk tindakan selanjutnya.

Maklum Balas Kementerian Kerja Raya Yang Diterima Pada 13 Mac 2013

Perunding utama bertanggungjawab mengenal pasti dan memenuhi keperluan pelanggan dan Pihak Berkuasa Tempatan sebagaimana yang dinyatakan dalam Term of Reference antara LHDNM dan perunding arkitek. Pihak JKR telah menghantar surat peringatan bertarikh 6 Julai 2012 kepada perunding utama untuk menyediakan lukisan dan dokumen berkaitan bagi mendapatkan kelulusan Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia.

4.5.1.2. Pencapaian Kewangan Projek

Bagi melaksanakan projek ini, peruntukan siling di bawah RMKe-9 berjumlah RM68 juta telah diluluskan pada 28 Februari 2008. Bagaimanapun, peningkatan peruntukan telah berlaku sebanyak 2 kali iaitu kepada RM84 juta pada tahun 2009 dan kepada RM94 juta pada tahun 2011. Berdasarkan kepada *As Tendered Detailed Abstract (ATDA) Rev.2* yang disediakan pada 5 Ogos 2011, kos pembinaan telah meningkat daripada RM57.60 juta kepada RM78.40 juta. Semakan Audit mendapati sejumlah RM76.28 juta (97.3%) telah dibayar kepada kontraktor sehingga bayaran interim ke-46 pada 30 Mei 2012. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 4.3
KOS KESELURUHAN PROJEK**

BUTIRAN	ATDA ASAL (RM Juta)	ATDA REV. 1 (RM Juta)	ATDA REV. 2 (RM Juta)
Kos Pembinaan	57.60	72.43	78.40
Perubahan Harga	1.50	1.50	3.86
Bayaran Kepada Kerajaan Tempatan/Utiliti	0.20	0.20	0.47
Kontigensi	0.95	2.12	1.25
Penyeliaan	0.28	0.28	0.28
Yuran Profesional	7.26	7.26	9.53
Pelbagai	0.21	0.21	0.21
KOS KESELURUHAN PROJEK	68.00	84.00	94.00

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Peningkatan kos disebabkan perubahan kerja yang terpaksa dilaksanakan disebabkan kegagalan oleh pihak lain yang terlibat seperti IKRAM Sdn. Bhd. dan perunding juru ukur tanah yang gagal melaksanakan tugas dengan cekap dan tepat. Tindakan undang-undang akan diambil terhadap pihak yang berkenaan. LHDNM akan menguruskan kerja ukur halus keluasan tanah tersebut untuk memuktamadkan keluasan tanah sebenar.

4.5.1.3. Pencapaian Outcome

- a. Berdasarkan Sijil Perakuan Siap Kerja (CPC) yang dikeluarkan oleh JKR, bangunan ini telah siap dibina pada 28 Oktober 2011. Bagaimanapun, bangunan ini masih belum diserahkan secara rasmi kepada LHDNM semasa lawatan Audit pada 27 November 2012. Lawatan Audit ini mendapati Pusat Pemprosesan di Pandan Indah, Kuala Lumpur masih belum berpindah ke bangunan ini kerana terdapat beberapa kerja tambahan bernilai RM6.88 juta yang perlu disiapkan. Kerja tambahan ini sepatutnya diberi perhatian pada peringkat awal lagi dan diambil kira/dimasukkan dalam tender asal projek. Kegagalan LHDNM untuk memastikan keperluan pada peringkat permulaan projek telah mengakibatkan kelewatan untuk menduduki bangunan ini. Sementara menunggu kerja tambahan ini siap, LHDNM terpaksa melanjutkan penyewaan ruang pejabat di Pandan Indah, Kuala Lumpur dengan jumlah sewaan berjumlah RM4.70 juta yang dikira dari tarikh CPC (28 Oktober 2011) dikeluarkan sehingga bulan Februari 2013. Tambahan pula, pihak JKR juga telah membayar bil utiliti dan khidmat pengawal keselamatan berjumlah RM505,600 dari tarikh CPC dikeluarkan sehingga bulan Februari 2013 dengan menggunakan peruntukan pembinaan projek ini.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Selain daripada kerja tambahan, masih terdapat beberapa skop kerja asal yang masih belum diselesaikan, sedangkan Perakuan Siap Kerja (CPC) telah dikeluarkan oleh JKR pada 28 Oktober 2011. Antara kerja asal yang masih belum selesai selepas tarikh CPC dikeluarkan adalah perolehan perabot; kerja testing & commissioning mekanikal & elektrik; pemeriksaan bangunan bersama pelanggan bagi tujuan penyerahan bangunan kepada LHDNM; penyerahan dan pengujian lif penumpang oleh kontraktor utama kepada JKR; pemeriksaan bangunan bagi sistem mekanikal dan pemeriksaan bangunan oleh Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia. Hasil pemeriksaan Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia didapati masih terdapat 25 perkara tidak memenuhi kehendak Jabatan berkenaan. Sehubungan ini, Pegawai Penguasa perlu memastikan semua kerja asal disiapkan sepenuhnya sebelum CPC dikeluarkan kepada kontraktor. Pegawai Penguasa perlu memastikan perunding utama mengeluarkan Sijil Penyediaan dan Pematuhan (CCC) kepada LHDNM supaya bangunan tersebut boleh diduduki dan diinsuranskan.

Maklum Balas Kementerian Kerja Raya Yang Diterima Pada 13 Mac 2013

Kelewatan LHDNM berpindah ke Bangunan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran Dan Gudang, Bangi berpunca daripada keperluan tambahan yang diminta oleh LHDNM pada peringkat akhir pelaksanaan melibatkan pemasangan Precision Aircond untuk bilik Server, kerja elektrik dan pemasangan kad akses.

- b. Semasa lawatan Audit di Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi pada 27 November 2012, semua perabot dan peralatan yang diterima telah siap dipasang tetapi belum dapat digunakan kerana pejabat LHDNM belum beroperasi.

Pada pendapat Audit, objektif penempatan Pusat Pemprosesan Pandan Indah ke Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi masih belum tercapai. Kelewatan LHDNM berpindah ke bangunan ini telah menyebabkan pihak LHDNM terpaksa menanggung kos sewaan. Manakala bayaran utiliti dan khidmat pengawal keselamatan ditanggung di bawah peruntukan projek ini.

4.5.2. Pengurusan Pembinaan

4.5.2.1. Pelantikan Perunding

- a. Peranan dan tanggungjawab perunding adalah sangat penting untuk menentukan kejayaan menyiapkan projek dalam tempoh yang ditetapkan dan mengelak daripada peningkatan kos. Kementerian Kewangan Malaysia telah meluluskan pelantikan 4 syarikat perunding pada bulan Ogos 2003 bagi projek ini. Syarikat perunding yang dilantik adalah bertanggungjawab terhadap perkara seperti berikut:
 - i. bertindak setiap masa untuk menjaga kepentingan Kerajaan dan mengambil semua langkah berpatutan untuk memastikan perbelanjaan pada tahap minimum selaras dengan amalan ekonomi dan kejuruteraan; dan
 - ii. menjalankan perkhidmatan dengan penuh teliti, cekap dan menepati kehendak kejuruteraan, pentadbiran dan amalan kewangan.
- b. LHDNM telah mengeluarkan surat niat kepada 4 syarikat perunding tersebut pada bulan Ogos dan Disember 2003. Semakan Audit mendapati pihak LHDNM telah menandatangani *Memorandum of Agreement* (MOA) bernilai RM611,774 dengan semua syarikat perunding. Daripada jumlah ini, sejumlah RM529,733 (86.6%) telah dibayar kepada syarikat perunding pada tahun 2005. Bagaimanapun, projek ini telah tertangguh pada tahun 2006

kerana tiada peruntukan kewangan dalam RMKe-8. Oleh yang demikian, laporan yang dikeluarkan oleh syarikat perunding telah tidak digunakan. Butiran senarai perunding yang dilantik adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 4.4
SENARAI PERUNDING YANG DILANTIK

NAMA PERUNDING	AMAUN KONTRAK (RM)	JUMLAH DIBAYAR (RM)
Perunding Arkitek - Shahrarun 77 Architects	152,399	152,399
Perunding Sivil dan Struktur - Atlas Engineering Consultant	19,899	20,894
Perunding Mekanikal dan Elektrikal - HSK Consult	19,972	20,961
Perunding Ukur Bahan - Eddie Jasmin Consulting	419,504	335,479
JUMLAH	611,774	529,733

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

LHDNM perlu membayar kos perunding bagi kerja reka bentuk yang telah dilaksanakan oleh perunding. Lukisan konsep asal yang disediakan oleh perunding dalam RMKe-8 tidak dapat digunakan kerana terdapat perubahan reka bentuk disebabkan oleh perancangan dan keperluan semasa operasi LHDNM dan dasar semasa Kerajaan apabila projek tersebut disambung semula pada RMKe-9. Perubahan reka bentuk disebabkan oleh keperluan tempat letak kereta tidak mencukupi; keluasan lantai telah bertambah daripada 26,662.94 meter persegi kepada lebih kurang 46,000 meter persegi dan perubahan bilangan tingkat daripada 5 tingkat kepada 7 tingkat (tidak termasuk 2 tingkat basement).

LHDNM akan membuat perancangan dengan lebih teliti untuk projek pembangunan yang baru, di mana LHDNM akan melalui proses Pengurusan Nilai bagi memastikan skop kerja dimuktamadkan di peringkat awal supaya tidak berlaku perubahan skop semasa pembinaan dilaksanakan.

Pada pendapat Audit, pembayaran sejumlah RM529,733 merupakan satu pembaziran kerana laporan yang dikeluarkan syarikat perunding tidak dapat digunakan.

- c. Kementerian Kewangan Malaysia telah melantik semula keempat-empat perunding tersebut pada 30 Januari 2007 bagi menjalankan kerja yang sama. Peraturan Kementerian Kewangan Malaysia (Manual Perolehan

Perkhidmatan Perunding-Edisi 2006) menghendaki surat perjanjian ditandatangani selewat-lewatnya satu bulan daripada tarikh lantikan perunding. Semakan Audit mendapati pemilik Eddie Jasmin Consulting (merupakan perniagaan milikan tunggal) telah meninggal dunia pada 24 Ogos 2007 menyebabkan MOA tidak sempat ditandatangani. Manakala bagi HSK Consult, MOA yang ditandatangani pula tidak bertarih. Bagaimanapun, semakan Audit selanjutnya mendapati bagi 3 MOA yang lain telah lewat ditandatangani antara 176 hingga 589 hari. Butiran kelewatan menandatangani MOA adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 4.5
KELEWATAN MENANDATANGANI MEMORANDUM OF AGREEMENT

NAMA PERUNDING	TARIKH		KELEWATAN (Hari)
	LANTIKAN	MEMORANDUM OF AGREEMENT	
Perunding Arkitek Shaharun 77 Architects	30.01.2007	24.08.2007	176
Perunding Sivil dan Struktur Atlas Engineering Consultant	30.01.2007	10.10.2008	589
Perunding Mekanikal dan Elektrikal HSK Consult	30.01.2007	Tiada Maklumat	-
Perunding Ukur Bahan Eddie Jasmin Consulting	MOA belum ditandatangani		
Perunding Ukur Bahan Q&C Juruukur Perunding	25.07.2008	01.06.2009	281

Nota: Memorandum of Agreement

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 19 Februari 2013

Kelewatan menandatangani MOA adalah disebabkan oleh isu urusan pentadbiran sepanjang tempoh pelantikan perunding dan penyediaan perjanjian.

- d. JKR telah menyediakan *As Tendered Detailed Abstract (Rev. 2)* bertarikh 5 Ogos 2011 yang menunjukkan pecahan nilai keseluruhan kontrak termasuk bayaran kepada yuran perunding (lantikan kedua) berjumlah RM9.53 juta. Semakan Audit terhadap lejar individu setakat 31 Oktober 2012 mendapati pembayaran yang telah dibuat kepada syarikat perunding berjumlah RM9.09 juta.
- e. Mengikut syarat pelantikan syarikat perunding, syarikat perunding perlu menyerahkan Pelan Lukisan Siap Bina (as built drawing plan) kepada perunding arkitek untuk dikumpulkan dan menyerah kepada JKR dengan segera sebaik sahaja ia diluluskan. Semakan Audit mendapati Pelan Lukisan Siap Bina telah diserahkan kepada JKR secara berasingan oleh setiap perunding tanpa melalui perunding arkitek.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 19 Februari 2013

Pihak JKR selaku pegawai penguasa projek perlu memberi arahan kepada perunding arkitek selaku perunding utama untuk menyelaraskan pengumpulan dan penyerahan semua lukisan siap bina.

Pada pendapat Audit, perunding arkitek yang merupakan perunding utama perlu bertanggungjawab untuk menyelaraskan pengumpulan dan penyerahan semua Pelan Lukisan Siap Bina selaras dengan kehendak terma rujukan lantikan.

4.5.2.2. Pelantikan Kontraktor

- a. Sembilan belas syarikat telah membida tender bagi projek ini. Berdasarkan penilaian yang dibuat oleh Jawatankuasa Tender JKR, S.N. Akmida Holdings Sdn. Bhd. (SNAH) telah dipilih untuk melaksanakan projek Pembinaan Pusat Pemprosesan, Pengeluaran dan Gudang Bangi. Pada 30 November 2007 Kementerian Kewangan Malaysia bersetuju dengan cadangan yang dikemukakan oleh JKR dan seterusnya memutuskan melaksanakan projek ini secara konvensional. Sehubungan ini, Surat Setuju Terima telah dikeluarkan oleh JKR kepada kontraktor pada 21 Januari 2008, JKR telah menandatangani kontrak dengan SNAH pada 21 Mei 2008 bernilai RM57.60 juta dan tempoh siap kerja ditetapkan selama 88 minggu. Semakan Audit mendapati pelantikan kontraktor adalah teratur di mana proses panggilan, pembukaan, penilaian dan keputusan tender mematuhi peraturan sedia ada.
- b. Antara syarat kontrak tersebut adalah SNAH dikehendaki mengemukakan Bon Pelaksanaan bernilai RM2.88 juta iaitu 5% daripada nilai kontrak dalam bentuk jaminan bank/insurans dan bayaran pendahuluan boleh dibayar kepada kontraktor ialah 25% daripada nilai kerja tertakluk kepada nilai maksimum RM10 juta. Semakan Audit mendapati SNAH telah mengemukakan jaminan bank bertarikh 17 Mac 2008 daripada Bank OCBC Berhad bernilai RM2.88 juta. Selain itu, kontraktor telah membayar balik pendahuluan berjumlah RM10 juta melalui potongan bayaran interim.

Pada pendapat Audit, pelantikan kontraktor adalah teratur.

4.5.2.3. Arahan Perubahan Kerja

- a. Semakan Audit mendapati sebanyak 14 Arahan Perubahan Kerja (APK) dan 3 Pelarasan Harga telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan Malaysia dalam projek ini yang melibatkan kos RM9.28 juta. Butiran APK dan Pelarasan Harga yang diluluskan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 4.6
ARAHAN PERUBAHAN KERJA YANG DILULUSKAN
OLEH KEMENTERIAN KEWANGAN MALAYSIA

NO. APK	KETERANGAN	TARIKH LULUS	JUMLAH (RM)
1	Perubahan Kerja Cerucuk	18.01.2010	4,810,622
2	Pembatalan Kemudahan Kenderaan Projek	18.01.2010	(200,000)
3	Perubahan Reka Bentuk Penawangan Elektrik TNB	16.11.2010	131,588
4	Perubahan Reka Bentuk Struktur <i>Retaining Wall</i>	20.11.2010	85,602
*5	Tambahan Kerja Penahan Tanah (<i>Sheet Piling</i>)	08.04.2011	167,801
6	Pembaikan Kawasan Pusat Tenaga Malaysia Yang Digunakan Sebagai Kawasan Kerja Sementara	10.06.2011	76,127
*7	Tambahan Rumah Pam, <i>Aluminium Louvres</i> Dan Tangki Sedutan	14.07.2011	181,668
*8	Tambahan Struktur Penyokong Bumbung Dan Siling Di Jambatan Aras 7	12.08.2011	34,402
*9	Perubahan Reka Bentuk Besmen	09.09.2011	2,587,687
10	Perubahan Kerja Elektrikal	09.09.2011	1,206,433
*11	Tambahan Bumbung Untuk <i>Chiller Room</i>	02.12.2011	21,506
*12	Sistem Telefon (Penambahan <i>Backbone</i> Dan <i>Horizontal</i>)	02.12.2011	71,871
*13	Tambahan Keperluan Tangki Air Dan Struktur Penyokong Di Menara 2	27.01.2012	31,683
*14	Penambahan <i>Smoke Spill Fan (Exhaust Fan)</i> Di Besmen	13.01.2012	177,430
15	Perubahan Reka Bentuk Rumah Sampah (pelarasan harga)		(5,590)
16	<i>Raised Floor At Server Rooms</i> (pelarasan harga)		0
17	Pengurangan Item <i>Sundries</i> Di Menara 1 (pelarasan harga)		(96,000)
JUMLAH			9,282,830

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

LHDNM telah merancang keperluan projek ini pada peringkat awal. Arahan Perubahan Kerja (APK) berlaku semasa proses pembinaan dilaksanakan untuk mematuhi keperluan teknikal. APK tersebut perlu dibuat disebabkan kegagalan pihak lain yang terlibat seperti IKRAM dan juru ukur tanah yang gagal melaksanakan tugas dengan cekap dan tepat.

Maklum Balas Kementerian Kerja Raya Yang Diterima Pada 13 Mac 2013

APK tambahan adalah disebabkan oleh permintaan pelanggan dan bagi memenuhi keperluan projek.

- b. Semakan Audit selanjutnya mendapati terdapat 8 APK (bertanda * dalam **Jadual 4.6**) melibatkan perubahan/tambahan kerja kepada kontrak asal dengan kos tambahan sejumlah RM3.27 juta tidak mendapat kelulusan daripada Unit Perancang Ekonomi (UPE).

Pada pendapat Audit, APK tambahan merupakan salah satu faktor yang menyebabkan kelewatan menyiapkan projek malahan ia menggambarkan projek ini tidak dirancang dengan teliti. Pihak syarikat perunding perlu membuat perancangan kerja yang teliti dan reka bentuk yang terperinci bagi mengelakkan banyak tambahan/perubahan kerja. Selain itu, pihak LHDNM perlu merujuk semula kepada pihak UPE untuk sebarang perubahan skop.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Merujuk kepada Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 Tahun 2007, segala kelulusan APK adalah di bawah tanggungjawab Pegawai Penguasa iaitu JKR. Oleh itu, pihak LHDNM perlu mendapatkan kelulusan UPE sekiranya berlaku perubahan skop kerja. Sehubungan ini, LHDNM akan memohon kelulusan UPE melalui Kementerian Kewangan Malaysia sekiranya APK tersebut dikategorikan sebagai perubahan skop kerja.

4.5.3. Kualiti Pembinaan

Kontrak menetapkan reka bentuk dan spesifikasi yang dihasilkan oleh kontraktor hendaklah tidak kurang dari kualiti yang telah dipersetujui. Lawatan Audit pada 31 Oktober dan 27 November 2012 mendapati reka bentuk tidak sesuai/tidak praktikal/dan kualiti kerja pembinaan tidak memuaskan seperti berikut:

4.5.3.1. Reka Bentuk Yang Tidak Sesuai/Tidak Praktikal/Tidak Memenuhi Keperluan Pengguna

Reka bentuk yang ditetapkan mestilah sesuai, praktikal dan memenuhi keperluan pengguna. Lawatan Audit mendapati reka bentuk yang tidak sesuai/tidak praktikal/tidak memenuhi keperluan pengguna antaranya adalah seperti air bertakung di antara ruang legar dua menara akibat tempias apabila hujan lebat, reka bentuk pintu satu daun tidak sesuai untuk mengangkut perkakasan ICT dan reka bentuk dinding jenis cermin tidak sesuai untuk bilik server. Contohnya adalah seperti gambar berikut:

GAMBAR 4.1

GAMBAR 4.2

*Pandangan Belakang Menara Dua (7 Tingkat), Dari Aras 7
- Kos Penyelenggaraan Bangunan Dijangka Tinggi Kerana Memerlukan Peralatan Khas
Seperti Skylift/Gondola Untuk Kerja Pembersihan
(27.11.2012)*

Maklum Balas Kementerian Kerja Raya Yang Diterima Pada 13 Mac 2013

Bangunan tinggi/bertingkat adalah disebabkan kekangan tapak serta kos tanah yang tinggi di kawasan Bandar Baru Bangi. Isu penyenggaraan tinggi seharusnya telah diambil kira semasa review pelan oleh LHDNM dan perunding pada peringkat penyediaan reka bentuk awal.

GAMBAR 4.3

*Ruang Legar Antara Dua Menara
- Air Bertakung Di Antara Dua Menara Akibat
Tempias Apabila Hujan Lebat
(27.11.2012)*

GAMBAR 4.4

*Ruang Legar Antara Dua Menara
- Tindakan Telah Diambil
(Sumber Gambar:
Kementerian Kerja Raya - 06.03.2013)*

Maklum Balas Kementerian Kerja Raya Yang Diterima Pada 13 Mac 2013

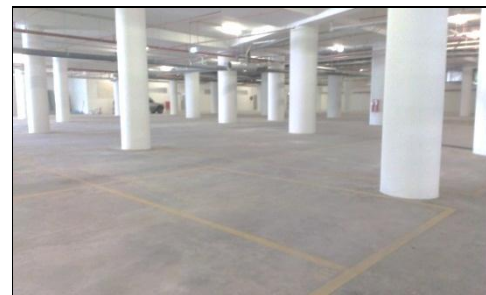
Isu tempias air hujan adalah tidak dijangka semasa peringkat reka bentuk oleh perunding. Tindakan telah diambil dengan pembinaan dinding kaca (Glazed Wall) bagi mengelakkan air limpahan hujan daripada masuk ke dalam dewan dan ruang lobi lif.

GAMBAR 4.5

*Tempat Meletak Kenderaan Di Basement 1
- Air Bertakung Akibat Tempias
(27.11.2012)*

GAMBAR 4.6

*Tempat Meletak Kenderaan Di Basement 1
- Tindakan Telah Diambil
(Sumber Gambar:
Kementerian Kerja Raya - 06.03.2013)*

Maklum Balas Kementerian Kerja Raya Yang Diterima Pada 13 Mac 2013

Air bertakung disebabkan kebocoran dan resapan air daripada ruang tempat letak kereta aras tanah (ground level). Tindakan pembetulan telah diambil dengan pembaikan semula expansion joint.

GAMBAR 4.7

Bilik Server, Aras 1, Menara Satu
- Reka Bentuk Pintu Satu Daun Tidak Sesuai Untuk Mengangkut Perkakasan ICT
(27.11.2012)

GAMBAR 4.8

Bilik Server, Aras 1, Menara Satu
- Reka Bentuk Dinding Jenis Cermin Tidak Sesuai Kerana Bilik Server Memerlukan Penghawa Dingin Beroperasi Selama 24 Jam. Perbezaan Suhu Di Antara Dalam Bilik Server Dan Bahagian Luar Cermin Akan Menyebabkan Pertumbuhan Kulat
(27.11.2012)

Maklum Balas Kementerian Kerja Raya Yang Diterima Pada 13 Mac 2013

Pada kontrak asal bilik ini adalah ruangan pejabat sahaja. Ia dipinda kepada bilik server setelah dipersetujui oleh LHDNM. Penggunaan kaedah lain yang lebih baik boleh ditanggung oleh pelanggan sendiri untuk mengawal suhu (contohnya langsir gelap, vertical blinds). Bagaimanapun, bahan seperti bata boleh mencacatkan rupa bentuk luaran bangunan.

4.5.3.2. Kualiti Kerja Pembinaan Tidak Memuaskan

Kerja pembinaan perlu dilaksanakan dengan kemas, sempurna pada tahap piawaian yang boleh diterima. Lawatan Audit mendapati beberapa kualiti kerja pembinaan yang tidak memuaskan seperti ditunjukkan dalam gambar berikut:

GAMBAR 4.9

Bilik Server, Aras 1, Menara Satu
- Sistem Pencegah Kebakaran CO2 Masih Tidak Disambungkan Dengan Sempurna Ke Pilot Cylinder
(27.11.2012)

GAMBAR 4.10

Bilik Server, Aras 1, Menara Satu
- Pendawaian Elektrik Untuk Pusat Data Masih Belum Siap Sepenuhnya
(27.11.2012)

GAMBAR 4.11

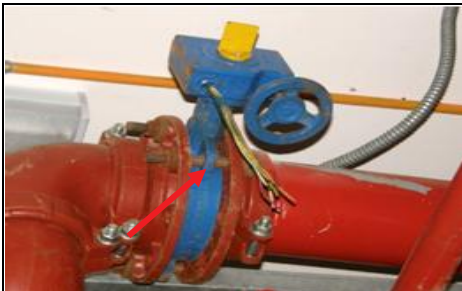
Aras 7, Menara Satu
- Terdapat Resapan Air Di Siling
(27.11.2012)

GAMBAR 4.12

Bilik Suis, Aras 7, Menara Satu
- Pemasangan Fire Barrier Yang Tidak Sempurna
(27.11.2012)

GAMBAR 4.13

Basement 1
- Pendawaian Pada Sprinkler Alarm Valve
Masih Belum Siap Sepenuhnya
(27.11.2012)

GAMBAR 4.14

Bilik Tangki Air, Basement 1
- Arah Pengaliran Air Tidak Dilabelkan
Pada Paip. Penemuan Ini Juga Terdapat
Di Semua Paip Yang Lain
(27.11.2012)

GAMBAR 4.15

Bilik Tangki Air, Basement 1
- Terdapat Lelehan Air Pada
Sambungan Gate Valve
(27.11.2012)

GAMBAR 4.16

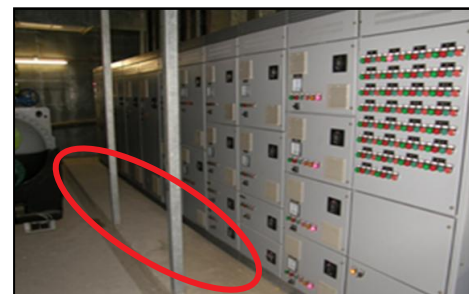
Bilik Tangki Air, Basement 1
- Pemasangan Gate Valve Yang Terlalu
Rapat Dengan Paip Menyukarkan
Kerja Penyelenggaraan
(27.11.2012)

GAMBAR 4.17

Bilik Tangki Air, Basement 1
- Pemasangan Level Indicator Untuk Tangki Air Tidak
Sempurna Kerana Dawai Pengukur Telah Putus Dan
Disambung Hanya Menggunakan Kabel. Aras Sebenar
Air Di Dalam Tangki Tidak Dapat Diukur Dengan Tepat
(27.11.2012)

GAMBAR 4.18

Bilik Chiller, Menara Satu
- Pelapik Getah Perlu Diletakkan Di Hadapan
Papan Suis Bagi Menjamin Keselamatan
(27.11.2012)

GAMBAR 4.19

*Aras Tangki Air & Chiller, Menara Satu
- Kerangka Besi Louvres Berkarat
(27.11.2012)*

GAMBAR 4.20

*Tempat Meletak Kenderaan Bawah Tanah Basement 1
- Kesan Resapan Air Pada Expansion Joint
(31.10.2012)*

GAMBAR 4.21

*Tempat Meletak Kenderaan Bawah Tanah Basement 1
- Kesan Resapan Air Di Kamera Litar
Tertutup (CCTV)
(31.10.2012)*

GAMBAR 4.22

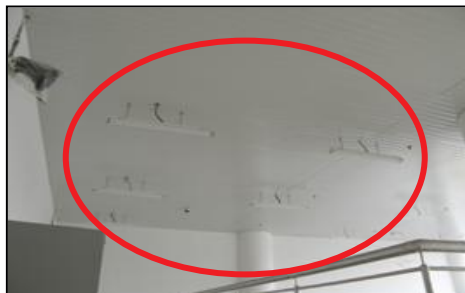
*Tempat Meletak Kenderaan Bawah Tanah Basement 1
- Pemasangan Jeriji Besi Yang Tidak Sepenuhnya.
Ruangan Terbuka Ini Membolehkan
Orang Luar Masuk Ke Basement
(27.11.2012)*

GAMBAR 4.23

*Bilik Tangki Bomba, Menara Satu
- Pemasangan Overflow Pipe Masih Belum Siap
Sepenuhnya Dan Tidak Dicat Dengan Warna Merah
- Air Sentiasa Keluar Dari Warning Pipe Sepanjang Masa
(27.11.2012)*

GAMBAR 4.24

*Koridor Di Menara Dua
- Kebanyakan Konduit Mudah Lentur
Telah Berkarat
(27.11.2012)*

GAMBAR 4.25

*Aras Bumbung Menara Satu
- Pemasangan Perlindungan Kilat Tidak Menepati Piawaian Kerana Tiada
Pemasangan "Air Terminal" Di Bahagian Atas Bumbung Bangunan
(27.11.2012)*

GAMBAR 4.26

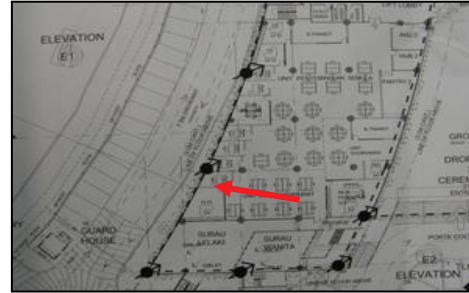

GAMBAR 4.27

- Terdapat Satu Sahaja Copper Cable Yang Disambungkan Pada Elektrod Bumi
(27.11.2012)

GAMBAR 4.28

- Lukisan Asal Yang Menunjukkan Copper Cable

GAMBAR 4.29

Jalan Masuk Di Hadapan Menara Satu
- Air Bertakung Di Atas Permukaan Jalan. Penemuan Ini Juga Terdapat Di Beberapa Lokasi Di Sekeliling Bangunan
(27.11.2012)

Pada pendapat Audit, perunding utama tidak menjalankan kerja pemantauan dan penyeliaan dalam tempoh kerja pembinaan. Pihak JKR juga telah memberi beberapa peringatan kepada perunding untuk membuat pemeriksaan sebelum tamat tempoh tanggungan kecacatan namun tidak dipatuhi juga. Ini menunjukkan *professional negligence* oleh pihak perunding. Selain itu, perunding utama juga tidak hadir semasa lawatan Audit pada 31 Oktober 2012 dan 27 November 2012.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

LHDNM telah mengambil inisiatif untuk menjalankan pemeriksaan bersama dan menemui banyak kecacatan dalam kerja pembinaan. LHDNM berpendapat reka bentuk terperinci bangunan disediakan oleh perunding utama dan disemak oleh JKR selaku Agensi Pelaksana sebelum proses tender dilaksanakan. Sehubungan ini, JKR telah mengeluarkan surat berkenaan kegagalan prestasi perunding utama kepada Bahagian Perolehan Kerajaan Kementerian Kewangan untuk tindakan selanjutnya berkaitan profesional negligence. LHDNM akan mendapatkan pandangan dan khidmat nasihat Jabatan Undang-Undang LHDNM dan JKR untuk cadangan pemotongan yuran perunding. Selain itu, LHDNM telah menerima laporan kegagalan prestasi perunding Arkitek melalui surat bertarikh 18 Februari 2013 dan akan mengemukakan laporan tersebut kepada Jabatan Undang-Undang LHDNM dan Lembaga Arkitek Malaysia selewat-lewatnya pada 22 Mac 2013.

Maklum Balas Kementerian Kerja Raya Yang Diterima Pada 13 Mac 2013

JKR telah mengambil tindakan. Antaranya JKR telah menghantar 5 surat amaran pada tahun 2012 kepada kontraktor untuk membaiki kecacatan; 3 surat pada tahun 2012 kepada perunding berhubung status kerja membaiki kecacatan dan kontraktor menjalankan kerja tanpa pengawasan dari pihak perunding; surat kepada Perbendaharaan Malaysia bertarikh 18 Februari 2013 berhubung kegagalan prestasi perunding arkitek melaksanakan tugas selaku perunding utama secara profesional. Bagaimanapun, segala kecacatan yang dikenal pasti semasa lawatan Audit telah diambil tindakan.

4.5.4. Perancangan Pembinaan

4.5.4.1. Penempatan Pusat Khidmat Pelanggan LHDNM

Pusat Khidmat Pelanggan (PKP) LHDNM pada asalnya dicadangkan untuk ditempatkan di Tingkat Bawah Menara 1. Pada 9 Jun 2008 LHDNM pula telah memutuskan supaya PKP ditempatkan di Tingkat 1 Menara 2. Keputusan ini telah diubah pada 3 September 2008 di mana LHDNM telah mengarahkan supaya mengeluarkan PKP daripada kontrak asal projek dan dipindahkan ke MITC Melaka. Bagaimanapun pada 9 Mac 2010, LHDNM memutuskan untuk menempatkan semula PKP di Tingkat 1 Menara 2 memandangkan LHDNM telah menarik balik cadangan penempatan PKP di MITC Melaka.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

LHDNM berpendapat perubahan penempatan lokasi PKP yang mengambil masa selama satu tahun 9 bulan bukanlah faktor penyumbang kelewatan projek tersebut. Ini adalah kerana PKP telah dimasukkan di dalam skop asal projek. Selain itu, perubahan penempatan lokasi PKP juga tidak menjejaskan aktiviti utama kerja di tapak kerana ianya bukan critical task di dalam projek ini. Sehubungan ini, LHDNM berpendapat semua pihak perlu membuat perancangan awal yang lebih teliti untuk memastikan projek LHDNM siap mengikut jadual dan operasi LHDNM tidak terganggu.

Pada pendapat Audit, perancangan penempatan PKP oleh LHDNM adalah kurang memuaskan kerana keputusan LHDNM untuk menentukan lokasi penempatan PKP mengambil masa selama satu tahun 9 bulan.

4.5.4.2. Kerja Tambahan Di Luar Tender Asal

Akibat daripada perancangan yang kurang memuaskan telah menyebabkan kerja tambahan seperti berikut:

a. Kerja Pemasangan *Precision Air Conditioning*

Menurut skop awal projek ini, bagi melindungi peralatan komputer di Bilik *Scanner* dan *Server* yang akan beroperasi sepanjang masa, peralatan hawa dingin yang sedia ada di Pusat Pemprosesan Pandan Indah, Kuala Lumpur akan digunakan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati peralatan hawa dingin tersebut tidak digunakan, sebaliknya satu tender akan dipanggil bagi *Precision Air Conditioning*. Bagaimanapun, sehingga 21 Februari 2013 tender tersebut masih belum dipanggil.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Kapasiti precision air-conditioning sedia ada tidak mencukupi ekoran pertambahan Server ICT berdasarkan perkembangan semasa sistem operasi berkomputer LHDNM. Sehubungan ini, permohonan ke UPE akan dibuat oleh Kementerian Kewangan Malaysia selepas menerima kos sebenar kerja tambahan daripada JKR.

b. Kerja Elektrikal Dan Pemasangan Kad Akses

Bangunan ini dibina bertujuan menyimpan borang pembayar cukai. Borang ini merupakan dokumen penting dan langkah bagi menjaga keselamatannya hendaklah diutamakan. Antara langkah tersebut termasuklah mengadakan sistem kad akses bagi mengawal aktiviti keluar/masuk ke bangunan tersebut. Semakan Audit mendapati sistem kad akses tidak diambil kira dalam perancangan pembinaan projek ini dan kerja tambahan telah ditawarkan.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 19 Februari 2013

Perunding elektrik memaklumkan dalam Mesyuarat Koordinasi Projek pada 20 April 2012 bahawa kapasiti sistem kad akses di Pandan Indah, Kuala Lumpur hanya 20% sahaja boleh digunakan semula berdasarkan keperluan semasa. Sehubungan ini, sistem kad akses yang baru perlu dipasang bersesuaian dengan keperluan semasa. Sehubungan ini, permohonan ke UPE akan dibuat oleh Kementerian Kewangan Malaysia selepas menerima kos sebenar kerja tambahan daripada JKR.

c. Kerja Pemasangan *Glazed Wall* Dan *Roof Re-Covering*

Reka bentuk bangunan ini tidak mengambil kira tempias air hujan semasa angin kencang dan hujan lebat yang boleh memasuki ruang lobi dan dewan. Keadaan ini boleh menyebabkan kerosakan lif di ruangan lobi dan pintu dewan. Bagi mengatasi masalah ini, satu tender kerja tambahan bernilai RM500,000 telah dibuat bagi memasang *Glazed Wall* dan *Roof Re-Covering*.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 19 Februari 2013 Dan 12 Mac 2013

*Reka bentuk bangunan adalah di bawah tanggungjawab JKR dan perunding arkitek. LHDNM difahamkan reka bentuk bangunan perlu diaudit oleh JKR setelah perunding arkitek mengemukakan cadangan reka bentuk. Bagaimanapun, Kementerian Kewangan telah meluluskan skop kerja tambahan memasang *Glazed Wall* dan *Roof Re-Covering* pada 21 Jun 2012. Sehubungan ini, permohonan ke UPE akan dibuat oleh Kementerian Kewangan Malaysia selepas menerima kos sebenar kerja tambahan daripada JKR.*

Pada pendapat Audit, perancangan keperluan projek pembinaan ini oleh LHDNM adalah tidak memuaskan. LHDNM kurang memberi perhatian tentang keperluannya di peringkat perancangan projek walaupun telah menggunakan khidmat perunding dan pemantauan oleh pihak JKR. Kerja tambahan ini sepatutnya telah diberi perhatian dan diambil kira pada peringkat awal pelaksanaan projek ini. Pihak Audit juga tidak dapat mengesahkan sama ada kerja tambahan di atas telah mendapat kelulusan UPE memandangkan tiada rekod mengenainya diperolehi.

4.5.5. Pemantauan

Pemantauan terhadap kerja pembinaan hendaklah sentiasa dilakukan secara berterusan bagi memastikan kerja yang dilaksanakan mengikut skop dan spesifikasi kerja serta disiapkan dalam masa yang ditetapkan. Semakan Audit terhadap pemantauan yang dijalankan terhadap kerja pembinaan ini mendapati perkara seperti berikut:

4.5.5.1. Mesyuarat Tapak

Mesyuarat tapak telah diadakan sebanyak 17 kali. Minit mesyuarat tapak telah disediakan untuk merekod segala masalah; kemajuan projek; sebab kelewatan; perancangan kerja; keputusan dan tindakan yang sedang dan akan diambil hasil daripada mesyuarat tersebut. Mesyuarat ini dipengerusikan oleh JKR.

4.5.5.2. Mesyuarat Teknikal

Mesyuarat teknikal ada dibuat mengikut keperluan projek sebanyak 31 kali setakat 14 September 2011. Antara perkara yang dibincangkan adalah berkaitan reka bentuk asas cerucuk, kerja mengecat bangunan, pemasangan siling, kerja *premix*, membaiki kerja kecacatan, pembersihan kawasan luar dan dalam serta pemeriksaan bersama JKR Hulu Langat.

4.5.5.3. Laporan Kemajuan

Bagi memantau kemajuan projek, pihak kontraktor telah menyedia dan menghantar laporan kemajuan projek setiap bulan. Laporan ini memberi gambaran sebenar status kemajuan kerja. Selain itu, Laporan *Quality Assurance And Quality Confirmation* juga dikemukakan oleh perunding selaku penyelia tapak.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

LHDNM berpendapat pemantauan rapi perlu dilaksanakan oleh pihak JKR sebagai Pegawai Penguasa projek. Sehubungan ini, semua pihak perlu membuat pemantauan rapi untuk memastikan projek LHDNM disiapkan mengikut jadual pelaksanaan projek yang ditetapkan.

Maklum Balas Kementerian Kerja Raya Yang Diterima Pada 13 Mac 2013

Pihak JKR telah memantau pelaksanaan projek ini melalui 17 kali Mesyuarat Tapak dan 31 kali Mesyuarat Teknikal. Bagaimanapun, wakil perunding yang dilantik oleh LHDNM masih gagal melaksanakan tugas secara profesional dan cekap. Sebagai penambahbaikan, dicadangkan semua pelantikan perunding untuk projek akan datang yang dikendalikan oleh JKR diuruskan JKR. Selain itu, dicadangkan juga projek akan datang perlu melalui proses Pengurusan Nilai bagi menetapkan objektif, skop, tempoh pelaksanaan dan sebagainya.

Pada pendapat Audit, sungguhpun JKR telah mewujudkan mekanisme untuk memantau pelaksanaan projek ini, namun keberkesannya boleh dipersoalkan memandangkan prestasi projek kurang memuaskan.

4.6. SYOR AUDIT

Bagi memperbaiki kelemahan yang dibangkitkan dan juga memastikan perkara yang sama tidak berulang dalam pelaksanaan projek lain, adalah disyorkan supaya LHDNM dan JKR memberi pertimbangan kepada perkara berikut:

4.6.1. LHDNM perlu membuat perancangan yang teliti semasa penyediaan brif projek;

4.6.2. LHDNM dan JKR perlu memastikan perunding utama bertanggungjawab ke atas keseluruhan perancangan, reka bentuk, pengurusan dan koordinasi dengan perunding/agensi lain;

4.6.3. LHDNM perlu mendapatkan kelulusan daripada Unit Perancang Ekonomi bagi sebarang tambahan/perubahan skop projek;

4.6.4. JKR perlu mengambil tindakan terhadap perunding utama kerana kurang memantau/menyelia projek berkenaan sehingga berlakunya masalah kualiti kerja yang tidak mencapai piawaian yang ditetapkan; dan

4.6.5. JKR perlu memastikan pemantauan secara berterusan terhadap kerja yang dilaksanakan oleh kontraktor bagi mengelakkan berlakunya kerosakan/kecacatan yang ketara akibat daripada kerja yang tidak dibuat dengan sempurna atau tidak berkualiti.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 20-29 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN KEWANGAN

5. LEMBAGA HASIL DALAM NEGERI MALAYSIA

- PENGURUSAN SKIM BAYARAN ANSURAN SYARIKAT (BORANG CP204)

5.1. LATAR BELAKANG

5.1.1. Di bawah Sistem Taksir Sendiri (STS), sesebuah syarikat adalah bertanggungjawab untuk:

- i. membuat anggaran cukai pendapatan tahun taksiran semasa berdasarkan cukai tahun taksiran sebelum;
- ii. memohon pindaan anggaran cukai mengikut pendapatan semasa pada bulan ke-6 atau bulan ke-9 dalam tempoh asas;
- iii. membayar anggaran cukai di bawah skim bayaran ansuran cukai secara bulanan;
- iv. menaksir sendiri cukai pendapatan;
- v. mengemukakan Borang Cukai Pendapatan Syarikat (Borang C);
- vi. membayar baki cukai kena dibayar; dan
- vii. menyimpan rekod serta dokumen perniagaan syarikat selama 7 tahun bermula daripada akhir tahun dalam mana Borang C telah dikemukakan.

5.1.2. Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia (LHDNM) akan mengeluarkan Borang Anggaran Cukai (Borang CP204) secara berperingkat mengikut tarikh penutupan akaun syarikat. Syarikat hendaklah mengemukakan borang yang telah dilengkapkan tidak lewat daripada 30 hari sebelum bermulanya tempoh asas bagi sesuatu tahun taksiran. Setiap ansuran anggaran cukai hendaklah dibayar pada atau sebelum tarikh yang kena dibayar mulai bulan ke-2 tempoh asas bagi sesuatu tahun taksiran iaitu pada hari ke-10 bagi sesuatu bulan kalendar.

5.1.3. Notis Anggaran Cukai Kena Dibayar (Borang CP205) akan dikeluarkan kepada pembayar cukai yang gagal mengemukakan Borang CP204. Kegagalan mematuhi jadual pembayaran ansuran anggaran cukai akan menyebabkan kenaikan cukai sebanyak 10% ke atas ansuran yang tidak/kurang/lewat dibayar. Kenaikan cukai 10% juga dikenakan sekiranya perbezaan antara cukai sebenar dengan anggaran cukai dipinda atau anggaran cukai asal melebihi 30% daripada cukai sebenar. Kegagalan/kelewatan untuk mengemukakan anggaran cukai merupakan satu kesalahan mengikut Akta Cukai Pendapatan (ACP) 1967. LHDNM boleh mendakwa syarikat berkenaannya dan jika disabitkan kesalahan, syarikat boleh dikenakan denda di antara RM200 hingga RM2,000 atau hukuman penjara tidak melebihi 6 bulan atau kedua-duanya sekali.

5.1.4. Bilangan syarikat yang berstatus aktif bagi tempoh tahun 2008 hingga 2011 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 5.1
SYARIKAT BERSTATUS AKTIF BAGI TEMPOH TAHUN 2008 HINGGA 2011

TAHUN	BIL. SYARIKAT AKTIF
2008	432,371
2009	449,452
2010	455,764
2011	476,654

Sumber: Statistik Jabatan Pungutan Hasil LHDNM

5.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada skim bayaran ansuran pendapatan syarikat diuruskan dengan cekap, teratur dan mengikut undang-undang serta peraturan yang ditetapkan.

5.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan merangkumi Borang CP204 yang diuruskan di Cawangan Pungutan Kuala Lumpur bagi syarikat di Semenanjung Malaysia; Cawangan Pungutan, Kota Kinabalu bagi syarikat di Sabah dan Cawangan Pungutan, Kuching bagi syarikat di Sarawak. Selain daripada itu, semakan terhadap Notis Tawaran Kompaun CP204 juga dibuat di Unit Undang-undang di Jabatan Cukai Korporat, Kuala Lumpur; Cawangan Johor Bahru, Cawangan Kota Kinabalu dan Cawangan Kuching. Semakan Audit dijalankan terhadap 650 syarikat bagi tahun taksiran 2010. Pemilihan syarikat adalah berasaskan senarai Borang CP204 yang diterima di mana anggaran cukai melebihi RM200,000 dan 650 Notis Tawaran Kompaun CP204 yang dikeluarkan kepada syarikat bagi tahun taksiran 2010. Bilangan Borang CP204 dan Notis Tawaran Kompaun CP204 yang diaudit mengikut Cawangan LHDNM adalah seperti di jadual-jadual berikut:

JADUAL 5.2
BORANG CP204 YANG DIAUDIT

CAWANGAN PUNGUTAN LHDNM	BIL. BORANG CP204
Kuala Lumpur	400
Kuching	100
Kota Kinabalu	150
JUMLAH	650

JADUAL 5.3
NOTIS TAWARAN KOMPAUN CP204 YANG DIAUDIT

JABATAN/CAWANGAN LHDNM	BIL. NOTIS TAWARAN KOMPAUN CP204
Jabatan Cukai Korporat	250
Cawangan Kuching	100
Cawangan Kota Kinabalu	150
Cawangan Johor Bahru	150
JUMLAH	650

5.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak data dalam sistem iaitu Sistem Taksir Sendiri Syarikat (STSC), Sistem Taksir Sendiri Selain Syarikat (STSNC), *Document Management System* (DMS), fail pungutan, notis tawaran kompaun dan rekod pendakwaan. Selain itu, perbincangan dan temu bual dengan pegawai LHDNM yang berkenaan juga telah diadakan.

5.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Ogos hingga November 2012 mendapati secara keseluruhannya pengurusan skim bayaran ansuran cukai syarikat adalah memuaskan. Bagaimanapun daripada aspek pelaksanaan aktivitinya, terdapat beberapa kelemahan seperti berikut:

- i. Borang CP204 dikeluarkan kepada syarikat yang tidak layak dikenakan cukai;
- ii. kenaikan cukai di bawah subseksyen 107C(9) ACP 1967 tidak dikenakan berjumlah RM136,335 terhadap kegagalan bayaran bagi anggaran cukai yang dikemukakan oleh syarikat melalui Borang CP204;
- iii. kenaikan cukai di bawah Seksyen 103 ACP 1967 tidak dikenakan berjumlah RM41,193 terhadap tunggakan cukai;
- iv. tindakan pendakwaan tidak diambil terhadap 5,181 syarikat yang gagal/lewat menjelaskan bayaran kompaun CP204;
- v. kelewatan memulakan tindakan prosiding mahkamah terhadap 61 syarikat yang gagal menjelaskan bayaran kompaun CP204; dan
- vi. kelewatan tindakan pendakwaan kerana memberi ruang untuk mengeluarkan surat peringatan akibat kegagalan bayaran kompaun CP204 kepada 245 syarikat.

Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui dan maklum balas LHDNM adalah seperti di perenggan berikut:

5.5.1. Pengurusan Aktiviti

Berdasarkan Arahan Operasi Bil. 3 Tahun 2009 di bawah Program Operasi Percukaian Tahun 2009, pengeluaran Borang CP204 bagi kategori syarikat untuk tahun taksiran 2010 dilakukan secara bulanan mengikut tempoh perakaunan iaitu dalam tempoh 30 hari sebelum bermulanya tempoh asas bagi sesuatu tahun taksiran. Anggaran cukai yang kena dibayar bagi sesuatu tahun taksiran hendaklah tidak kurang daripada 85% anggaran cukai dipinda bagi tahun taksiran sebelumnya. Jika tiada pindaan anggaran cukai dikemukakan, anggaran cukai tahun semasa hendaklah tidak kurang daripada 85% anggaran cukai pada tahun taksiran sebelum. Bagi syarikat yang baru beroperasi, syarikat dikehendaki mengemukakan anggaran cukai melalui Borang CP204 kepada LHDNM dalam tempoh 3 bulan selepas tarikh syarikat mula beroperasi. LHDNM akan mengeluarkan Notis Bayaran Ansuran (Borang CP205) kepada syarikat jika:

- i. syarikat gagal/lewat mengemukakan Borang CP204;
- ii. rayuan oleh syarikat untuk mengemukakan anggaran cukai kurang daripada amaun yang ditetapkan tidak diluluskan oleh LHDNM; dan
- iii. anggaran cukai tidak menepati amaun anggaran cukai yang ditetapkan.

5.5.1.1. Pengeluaran Dan Penerimaan Borang CP204

Semakan Audit mendapati purata peratusan Borang CP204 yang diterima bagi tempoh tahun 2008 hingga 2011 adalah 49.8% daripada keseluruhan Borang CP204 yang dikeluarkan oleh LHDNM. Manakala purata peratusan Borang CP204 yang tidak diterima bagi tahun 2008 hingga 2011 adalah sebanyak 50.2%. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 5.4
BORANG CP204 YANG DIKELUARKAN, DITERIMA DAN TIDAK DITERIMA
BAGI TEMPOH TAHUN 2008 HINGGA 2011

TAHUN	*BIL. BORANG CP204 YANG DIKELUARKAN (a)	BORANG CP204 YANG DITERIMA		BORANG CP204 YANG TIDAK DITERIMA	
		*BIL. BORANG (b)	(%) (c = b / a x 100)	BIL. BORANG (d = a - b)	(%) (e = d / a x 100)
2008	394,482	195,771	49.6	198,711	50.4
2009	414,187	203,687	49.2	210,500	50.8
2010	413,426	207,197	50.1	206,229	49.9
2011	420,934	211,928	50.3	209,006	49.7
JUMLAH	1,643,029	818,583	49.8	824,446	50.2

Sumber: (*) - Statistik Jabatan Pungutan Hasil LHDNM

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

LHDNM akan mengeluarkan Anggaran Cukai (CP205) di bawah kuasa Ketua Pengarah bagi kes yang tidak mengemukakan anggaran cukai. Kes terlibat merupakan kes amaun anggaran tahun taksiran sebelum adalah RM600 dan ke atas. LHDNM juga akan mengeluarkan kompaun terhadap kes berkenaan.

5.5.1.2. Pengeluaran Borang CP205

Semakan Audit selanjutnya mendapati bagi syarikat yang gagal mengemukakan Borang CP204 bagi tempoh tahun 2008 hingga 2011, LHDNM telah mengeluarkan Borang CP205 pada kadar purata 7.1% sahaja. Manakala Borang CP205 yang tidak perlu dikeluarkan oleh LHDNM adalah sebanyak 92.9% bagi syarikat yang tidak mengemukakan Borang CP204. Ini adalah disebabkan syarikat tidak layak dikenakan cukai bagi tahun taksiran terlibat dan juga kerana amaun anggaran cukai adalah kurang daripada amaun minimum RM600 yang ditetapkan. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 5.5
PENGELUARAN BORANG CP205 BAGI TEMPOH TAHUN 2008 HINGGA 2011

TAHUN	BIL. BORANG CP204 YANG TIDAK DITERIMA (a)	BORANG CP205 YANG DIKELUARKAN		BORANG CP205 TIDAK PERLU DIKELUARKAN	
		*BIL. BORANG (b)	(%) (c = b / a x 100)	BIL. BORANG (d = a - b)	(%) (e = d / a x 100)
2008	198,711	14,451	7.3	184,260	92.7
2009	210,500	15,386	7.3	195,114	92.7
2010	206,229	14,621	7.1	191,608	92.9
2011	209,006	13,783	6.6	195,223	93.4
JUMLAH	824,446	58,241	7.1	766,205	92.9

Sumber: () - Statistik Jabatan Pungutan Hasil LHDNM*

Pada pendapat Audit, LHDNM perlu mengenal pasti status sebenar cukai kena dibayar bagi setiap syarikat. Maklumat cukai yang tepat adalah penting agar Borang CP204 tidak dikeluarkan kepada syarikat yang tidak layak dikenakan cukai. Impaknya mengurangkan bilangan Borang CP204 yang perlu dikeluarkan serta menjimatkan kos urusan Borang CP204.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

LHDNM telah memberi perkhidmatan kepada syarikat untuk mendapatkan Borang CP204 melalui pengeluaran borang, melalui laman web atau mengemukakan anggaran cukai melalui e-Filing. Borang CP204 tidak akan dikeluarkan kepada syarikat yang telah mengemukakan CP204 secara e-Filing pada tahun taksiran sebelum. Kriteria pengeluaran CP204 akan dikemas kini bagi memastikan CP204 tidak dikeluarkan kepada syarikat yang tidak layak dikenakan cukai.

5.5.2. Kenaikan Cukai

5.5.2.1. Kenaikan Cukai Tidak Dikenakan Terhadap Kegagalan Bayaran Ansuran Anggaran Cukai

Mengikut subseksyen 107C(9) ACP 1967, LHDNM boleh mengenakan kenaikan cukai sebanyak 10% terhadap ansuran anggaran cukai yang tidak dibayar/kurang dibayar/lewat dibayar oleh syarikat dalam tempoh 14 hari dari tarikh yang ditetapkan. Bagaimanapun, berkuat kuasa mulai 18 Ogos 2010, tempoh kelonggaran bayaran ansuran anggaran cukai adalah 7 hari dari tarikh kena dibayar. Semakan Audit mendapati sehingga bulan November 2012, terdapat 15 syarikat yang tidak dikenakan kenaikan cukai berjumlah RM136,335 terhadap ketidakpatuhan bayaran ansuran anggaran cukai iaitu melibatkan 11 kes ansuran bulanan tidak dibayar, 18 kes ansuran bulanan kurang dibayar dan 23 kes ansuran bulanan lewat dibayar. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 5.6
KENAIKAN CUKAI TIDAK DIKENAKAN TERHADAP KEGAGALAN
BAYARAN ANSURAN ANGGARAN CUKAI

CAWANGAN PUNGUTAN LHDNM	BIL. SYARIKAT	TIDAK DIBAYAR		KURANG DIBAYAR		LEWAT DIBAYAR		JUMLAH	
		BIL. KES	JUMLAH (RM)	BIL. KES	JUMLAH (RM)	BIL. KES	JUMLAH (RM)	BIL. KES	(RM)
Kuala Lumpur	8	11	28,725	12	10,979	13	49,552	36	89,257
Kota Kinabalu	2	-	-	-	-	5	31,220	5	31,220
Kuching	5	-	-	6	4,352	5	11,506	11	15,858
JUMLAH	15	11	28,725	18	15,331	23	92,278	52	136,335

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 8 Februari 2013 Dan 12 Mac 2013

Cawangan LHDNM sentiasa berusaha untuk mengambil tindakan pengenaan kenaikan cukai di bawah subseksyen 107C(9) ACP 1967 ke atas semua syarikat yang layak. Bagaimanapun, kekangan pegawai menyebabkan tindakan segera kenaikan cukai bulanan tidak dapat diambil ke atas setiap ansuran. Tindakan penambahbaikan akan diambil dengan melaksanakan kenaikan subseksyen 107C(9) ACP 1967 secara automatik melalui Sistem Taksir Sendiri (STS).

5.5.2.2. Kenaikan Cukai Tidak Dikenakan Terhadap Tunggakan Cukai

Cawangan Pungutan adalah dikehendaki menguatkuasakan Seksyen 103 ACP 1967 dengan mengenakan kenaikan cukai sebanyak 10% atau maksimum 15% mengikut tempoh tunggakan cukai kepada syarikat yang tidak menjelaskan tunggakan cukai. Semakan Audit mendapati sehingga bulan November 2012, terdapat satu syarikat di Cawangan Pungutan Kuala Lumpur dan satu syarikat di Cawangan Kuching yang mempunyai tunggakan cukai melibatkan 2 kes tidak dikenakan kenaikan cukai berjumlah RM41,193.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 8 Februari 2013 Dan 12 Mac 2013

Cawangan LHDNM sentiasa berusaha untuk mengambil tindakan pengenaan kenaikan cukai di bawah Seksyen 103 ACP 1967 ke atas semua syarikat yang layak dikenakan kenaikan cukai. Bagaimanapun, kekangan pegawai menyebabkan tindakan segera diambil dahulu bagi kes yang melibatkan amaun yang besar. Kenaikan automatik Seksyen 103 ACP 1967 melalui sistem telah dijalankan secara berperingkat mulai bulan Disember 2012 mengikut tahun taksiran berdasarkan kod taksiran dan kod bayaran. Bagi kes yang tidak dikenakan kenaikan cukai secara automatik, tindakan kenaikan cukai secara manual adalah berdasarkan senarai tunggakan hasil yang dikeluarkan setiap awal tahun.

Pada pendapat Audit, kenaikan cukai yang tidak dikenakan terhadap kegagalan bayaran ansuran anggaran cukai CP204 adalah kurang memuaskan kerana berdasarkan sampel Audit terdapat sebanyak 15 syarikat yang tidak dikenakan kenaikan cukai berjumlah RM136,335. Selain itu, terdapat satu syarikat di Cawangan Pungutan Kuala Lumpur dan satu syarikat di Cawangan Kuching yang mempunyai tunggakan cukai melibatkan 2 kes tidak dikenakan kenaikan cukai berjumlah RM41,193. Keadaan ini menyebabkan Akaun Belum Terima LHDNM terkurang nyata di Penyata Kewangan Kerajaan Persekutuan. Ini adalah kerana kegagalan bayaran (lewat/kurang/tidak bayar) skim ansuran anggaran cukai CP204 dan kegagalan bayaran (lewat/kurang/tidak bayar) ansuran tunggakan cukai telah layak untuk kenaikan cukai subseksyen 107C(9) ACP 1967 dan Seksyen 103 ACP 1967 tetapi kenaikan cukai belum dikira secara manual untuk mendebitkan lejar pembayar cukai. Bagi menjamin Kerajaan tidak kehilangan hasil, LHDNM perlu mencari jalan penyelesaian terhadap kekangan pegawai dengan mengenakan kenaikan cukai secara automatik bagi mengurangkan penggantungan kepada tenaga manusia dalam tindakan kenaikan cukai.

5.5.3. Notis Tawaran Kompaun CP204

Setiap syarikat perlu mengemukakan anggaran cukai dalam Borang CP204 bagi sesuatu tahun taksiran tidak lewat daripada 30 hari sebelum bermulanya tempoh asas bagi sesuatu tahun taksiran. Bagi syarikat yang baru beroperasi, anggaran cukai hendaklah dikemukakan dalam tempoh 3 bulan selepas syarikat mula beroperasi. Jika syarikat gagal mematuhi, tindakan pendakwaan boleh diambil di bawah subseksyen 120(1)(f) ACP 1967. Bagaimanapun, tindakan tawaran untuk kompaun kesalahan akan dibuat terlebih dahulu sebelum tindakan pendakwaan diambil. Notis Tawaran Kompaun CP204 dan surat permohonan untuk kes dikompaun akan dikeluarkan kepada syarikat secara berkelompok melalui STSC berdasarkan tempoh asas. Kuasa untuk mengkompaun kesalahan diberi di bawah Seksyen 124 ACP 1967. Mengikut Memo Timbalan Ketua Pengarah (Operasi Percukaian) Bil. LHDN.01/45.3/274/7 bertarikh 19 Mei 2009, kadar kompaun yang ditetapkan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 5.7
KADAR KOMPAUN TERHADAP SYARIKAT YANG GAGAL
MENGEMUKAKAN BORANG CP204

AMAUN ANGGARAN CUKAI KENA DIBAYAR (RM)	AMAUN KOMPAUN (RM)
Melebihi 1,000,000	1,000
500,001 hingga 1,000,000	500
250,001 hingga 500,000	250
600 hingga 250,000	200

Butiran lanjut bilangan kompaun, jumlah anggaran cukai dan jumlah kompaun bagi 4 Jabatan/Cawangan LHDNM untuk tahun taksiran 2010 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 5.8
STATISTIK BILANGAN SYARIKAT YANG DIKENAKAN KOMPAUN,
JUMLAH ANGGARAN CUKAI DAN JUMLAH KOMPAUN
BAGI TAHUN TAKSIRAN 2010

JABATAN/ CAWANGAN LHDNM	BIL. SYARIKAT	JUMLAH ANGGARAN CUKAI (RM)	JUMLAH KOMPAUN (RM)
Jabatan Cukai Korporat	6,050	216,743,030	1,235,900
Kota Kinabalu	415	13,387,555	85,650
Kuching	264	7,330,721	54,100
Johor Bahru	1,043	29,836,716	212,700
JUMLAH	7,772	267,298,022	1,588,350

Nota: Statistik Daripada Senarai File Transfer Protocol (FTP), Jabatan Pungutan Hasil LHDNM

5.5.3.1. Tindakan Selepas Notis Tawaran Kompaun CP204 Dikeluarkan

Syarikat perlu membayar kompaun dalam tempoh 30 hari dari tarikh Notis Tawaran Kompaun CP204. Semakan Audit setakat bulan November 2012 mendapati perkara berikut:

- a. sebanyak 812 syarikat telah menjelaskan bayaran kompaun berjumlah RM163,200;
- b. Cawangan Kota Kinabalu dan Cawangan Johor Bahru telah mengambil tindakan pendakwaan terhadap 68 syarikat yang gagal membayar kompaun;
- c. sebanyak 1,708 (22%) daripada 7,772 syarikat yang dikeluarkan Notis Tawaran Kompaun CP204 telah ditarik balik. Antara sebab notis tersebut ditarik balik adalah seperti berikut:
 - i. syarikat telah mengemukakan Borang CP204 dalam tempoh yang ditetapkan;
 - ii. notis tidak dapat diserahkan kepada syarikat;
 - iii. pengarah syarikat meletak jawatan/meninggal dunia; dan
 - iv. syarikat tidak menjalankan perniagaan.
- d. terdapat 3 syarikat di Cawangan Johor Bahru yang telah membayar denda berjumlah RM700 kepada mahkamah; dan
- e. LHDNM belum mengambil tindakan pendakwaan terhadap 5,181 syarikat (66.7%) daripada 7,772 syarikat melibatkan 4 Jabatan/Cawangan. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 5.9
TINDAKAN SELEPAS NOTIS TAWARAN KOMPAUN CP204
DIKELUARKAN BAGI TAHUN TAKSIRAN 2010

JABATAN/ CAWANGAN LHDNM	BIL. SYARIKAT	MENJELASKAN BAYARAN KOMPAUN			TINDAKAN PENDAKWAAN	BIL. TARIK BALIK	BAYARAN KEPADA MAHKAMAH		TINDAKAN PENDAKWAAN BELUM DIAMBIL	
		BIL. SYARIKAT	JUMLAH ANGGARAN CUKAI (RM Juta)	JUMLAH KOMPAUN (RM)			BIL. SYARIKAT	JUMLAH DENDA (RM)	BIL. SYARIKAT	(%)
Jabatan Cukai Korporat	6,050	361	6.69	72,200	-	1,340	-	-	4,349	71.9
Kota Kinabalu	415	201	3.82	40,300	26	114	-	-	74	17.8
Kuching	264	22	1.73	4,750	-	71	-	-	171	64.8
Johor Bahru	1,043	228	7.30	45,950	42	183	3	700	587	56.3
JUMLAH	7,772	812	19.54	163,200	68	1,708	3	700	5,181	66.7

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 8 Februari 2013 Dan 12 Mac 2013

Memo peringatan akan dikeluarkan kepada semua Cawangan selewat-lewatnya pada bulan Mac 2013 supaya Cawangan dapat mengambil tindakan pendakwaan bagi kes yang tidak membuat bayaran kompaun. Kekangan pegawai telah menyebabkan tindakan segera pendakwaan tidak dapat diambil terhadap kes yang gagal membayar kompaun. Bagi Cawangan Kuching, setakat 17 Januari 2013 sebanyak 122 syarikat daripada 171 syarikat dalam proses tindakan mahkamah. Selain itu, 13 syarikat lain di Cawangan Kuching telah membayar kompaun berjumlah RM2,600.

5.5.3.2. Kelewatan Tindakan Prosiding Mahkamah Terhadap Syarikat Yang Gagal Membayar Kompaun CP204

Sekiranya bayaran kompaun CP204 gagal dijelaskan dalam tempoh 30 hari, LHDNM boleh mengambil tindakan pendakwaan di bawah subseksyen 120(1)(f) ACP 1967. Semakan Audit mendapati Cawangan Kota Kinabalu dan Cawangan Johor Bahru lewat mendaftarkan kes ke mahkamah antara 44 hari hingga 81 hari melibatkan 61 syarikat. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 5.10
KELEWATAN TINDAKAN PENDAKWAAN

JABATAN/ CAWANGAN LHDNM	BIL. SYARIKAT	JUMLAH ANGGARAN CUKAI (RM Juta)	JUMLAH KOMPAUN (RM)	< 6 BULAN	> 6 BULAN HINGGA 1 TAHUN	> 1 TAHUN HINGGA 3 TAHUN
Kota Kinabalu	19	0.17	3,800	-	-	19 (414 hingga 620 hari)
Johor Bahru	42	0.37	8,400	10 (44 hingga 170 hari)	13 (198 hingga 364 hari)	19 (369 hingga 841 hari)
JUMLAH	61	0.54	12,200	10 (44 hingga 170 hari)	13 (198 hingga 364 hari)	38 (369 hingga 841 hari)

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 8 Februari 2013 Dan 12 Mac 2013

Memo peringatan akan dikeluarkan kepada semua Cawangan selewat-lewatnya pada bulan Mac 2013 supaya Cawangan dapat mengambil tindakan pendakwaan bagi kes yang tidak membuat bayaran kompaun. Kekangan pegawai telah menyebabkan tindakan segera pendakwaan tidak dapat diambil terhadap kes yang gagal membayar kompaun.

5.5.3.3. Surat Peringatan Dikeluarkan Kepada Syarikat Yang Gagal Membayar Notis Tawaran Kompaun CP204

Prosedur kerja tindakan kompaun CP204 tidak menetapkan bahawa surat peringatan perlu dikeluarkan kepada syarikat yang gagal membayar kompaun CP204. Semakan Audit mendapati Jabatan Cukai Korporat dan Cawangan Kota Kinabalu telah mengeluarkan surat peringatan kepada syarikat bagi tahun taksiran 2010. Tempoh surat peringatan yang dikeluarkan kepada 245 syarikat adalah antara 174 hingga 817 hari selepas mengambil kira 30 hari dari tarikh Notis Tawaran Kompaun CP204. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 5.11
TEMPOH SURAT PERINGATAN DIKELUARKAN KEPADA SYARIKAT YANG GAGAL MEMBAYAR NOTIS TAWARAN KOMPAUN CP204 BAGI TAHUN TAKSIRAN 2010

JABATAN/ CAWANGAN LHDNM	BIL. SYARIKAT	JUMLAH ANGGARAN CUKAI (RM Juta)	JUMLAH KOMPAUN (RM)	< 6 BULAN	> 1 TAHUN HINGGA 3 TAHUN
Jabatan Cukai Korporat	195	38.06	46,050	-	195 (522 hingga 817 hari)
Kota Kinabalu	50	0.94	10,000	48 (174 dan 175 hari)	2 (754 hari)
JUMLAH	245	39.00	56,050	48 (174 dan 175 hari)	197 (522 hingga 817 hari)

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 8 Februari 2013 Dan 12 Mac 2013

Merujuk kepada Pekeliling Operasi Bil. 22 Tahun 2008 bertajuk Tindakan Ke Atas Syarikat Yang Gagal Mengemukakan Borang Anggaran Cukai CP204, tidak dinyatakan tindakan surat peringatan boleh dilakukan. Jabatan Pungutan Hasil akan mengeluarkan memo selewat-lewatnya pada bulan Mac 2013 bagi menasihati Cawangan supaya mengambil tindakan yang sepatutnya mengikut prosedur bagi kes kegagalan pengemukakan Borang CP204. Bagaimanapun, selepas teguran Audit, Jabatan Cukai Korporat telah melaksanakan tindakan pendaftaran kes ke mahkamah melibatkan 41 kes. Selain itu, Jabatan Cukai Korporat akan mengambil tindakan pendaftaran kes ke mahkamah terhadap 154 kes yang lain.

Pada pendapat Audit, tindakan yang diambil oleh LHDNM terhadap Notis Tawaran Kampaun CP204 yang dikeluarkan adalah tidak memuaskan kerana tindakan pendakwaan masih belum diambil terhadap 5,005 syarikat yang belum menjelaskan bayaran kampaun atau 64.4% daripada 7,772 syarikat melibatkan 4 Jabatan/Cawangan LHDNM. Tindakan prosiding mahkamah juga lewat diambil terhadap syarikat yang gagal membayar kampaun CP204 melibatkan 61 syarikat di antara 44 hari hingga 841 hari. Selain itu, amalan mengeluarkan surat peringatan kepada syarikat yang gagal membayar kampaun CP204 dan menunggu maklum balas syarikat akan menyebabkan kelewatan tindakan pendakwaan yang sepatutnya dilaksanakan selepas luput tempoh bayaran kampaun.

5.6. SYOR AUDIT

Bagi mempertingkatkan lagi pengurusan skim bayaran ansuran syarikat, adalah disyorkan supaya LHDNM mempertimbangkan perkara berikut:

5.6.1. mengenal pasti status sebenar cukai kena dibayar bagi setiap syarikat sebelum Borang CP204 dikeluarkan;

5.6.2. memohon penambahan pegawai di Jabatan/Cawangan LHDNM yang berkaitan untuk melaksanakan kerja pendakwaan terhadap kes yang gagal membayar kampaun CP204 bagi mengatasi masalah kelewatan dalam mengambil tindakan pendakwaan;

5.6.3. memastikan Jabatan/Cawangan LHDNM mengambil tindakan pendakwaan dengan segera terhadap syarikat yang gagal menjelaskan bayaran kampaun CP204 dalam tempoh yang ditetapkan. Sehubungan ini, pemantauan perlu dibuat oleh Ibu Pejabat LHDNM; dan

5.6.4. memastikan tindakan pendakwaan tidak ditangguhkan dengan mengeluarkan surat peringatan kepada syarikat. Bagi tujuan ini, tempoh masa tindakan pengeluaran surat peringatan perlu ditetapkan dan tempoh masa menunggu maklum balas syarikat terhadap surat peringatan juga perlu ditentukan.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 30-35 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN KEWANGAN

6. JABATAN KASTAM DIRAJA MALAYSIA - PENGURUSAN AKTIVITI EKSPORT

6.1. PENDAHULUAN

6.1.1. Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM) bertanggungjawab memungut cukai tidak langsung seperti duti import, duti eksport, duti eksais, cukai jualan, cukai perkhidmatan dan juga levi yang dikenakan ke atas urus niaga perdagangan serta perindustrian yang dijalankan di Malaysia. Di samping memungut cukai, JKDM turut menyediakan fasilitasi perkastaman kepada sektor perdagangan dan perindustrian bagi kemudahan urus niaga serta mempertingkatkan pematuhan perundangan supaya tidak berlaku ketirisan hasil negara.

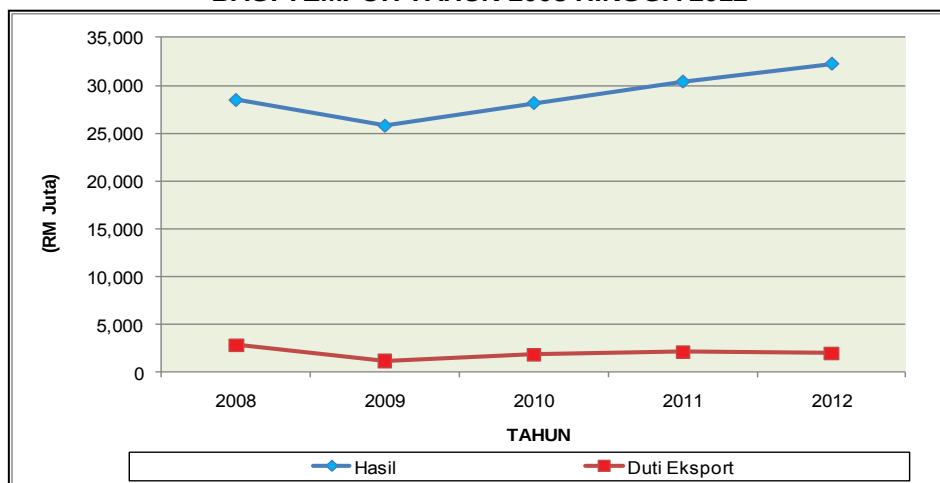
6.1.2. Bagi tempoh tahun 2008 hingga 2012, jumlah pungutan hasil JKDM berjumlah RM145.017 bilion. Pada tahun 2008 JKDM berjaya memungut hasil berjumlah RM28.464 bilion dan ia meningkat kepada RM32.237 bilion dan berjaya mencapai sasarannya, iaitu RM32 bilion pada tahun 2012. Bagi tempoh yang sama, duti eksport yang dipungut adalah berjumlah RM9.798 bilion (6.8% daripada jumlah keseluruhan hasil kastam). Prestasi pungutan hasil keseluruhan dan duti eksport bagi tempoh tahun 2008 hingga 2012 adalah seperti di jadual dan carta berikut:

JADUAL 6.1
PUNGUTAN HASIL DAN DUTI EKSPORT BAGI TEMPOH TAHUN 2008 HINGGA 2012

PERKARA	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012* (RM Juta)	JUMLAH (RM Juta)
Hasil	28,463.92	25,785.36	28,151.15	30,379.51	32,237.07	145,017.01
Duti Eksport	2,778.89	1,152.14	1,810.15	2,088.65	1,968.43	9,798.26
(%)	9.8	4.5	6.4	6.9	6.1	6.8

Nota: () - Data Diambil Pada Bulan Januari 2013*

CARTA 6.1
PUNGUTAN HASIL DAN DUTI EKSPORT
BAGI TEMPOH TAHUN 2008 HINGGA 2012

6.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Objektif pengauditan ini adalah untuk menilai sama ada aktiviti eksport diuruskan dengan teratur bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

6.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan meliputi aspek pengurusan eksport bagi tempoh tahun 2011 hingga 2012. Empat Pejabat Kastam Negeri dengan pungutan duti eksport tertinggi telah dipilih sebagai sampel audit iaitu Johor dan Selangor (untuk pengeksporan barangan selain daripada petroleum mentah) serta Terengganu dan Wilayah Persekutuan (W.P.) Labuan (untuk pengeksporan petroleum mentah). Sehubungan dengan itu, skop pengauditan ini tertumpu kepada pengeksporan melalui laut dan darat sahaja dan tidak termasuk eksport melalui udara.

6.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak dokumen dan rekod yang berkaitan pengurusan aktiviti eksport. Temu bual dan perbincangan dengan pegawai Kastam dijalankan untuk mendapatkan maklumat serta menjalankan *walk-through test* untuk menentukan proses sebenar pengurusan aktiviti eksport.

6.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan pada bulan Julai hingga Oktober 2012 mendapati secara umumnya pengurusan aktiviti eksport oleh JKDM adalah baik kerana telah diuruskan dengan teratur. Bagaimanapun, terdapat beberapa perkara yang perlu diambil perhatian seperti berikut:

- i. *Standard Operating Procedures* (SOP) berkaitan pengurusan dan kawalan operasi pengeksporan petroleum mentah tidak lengkap dan kurang jelas telah mengakibatkan kawalan fizikal terhadap pengeksporan petroleum mentah kurang memuaskan;
- ii. masih terdapat kes ejen penghantaran yang membawa sendiri borang ikrar kepada Pegawai Penaksir;
- iii. kelemahan dalam pemantauan antara kedua-dua stesen penerima dan penghantar telah mengakibatkan sebanyak 9,444 Borang K8 masih berstatus belum selesai; dan
- iv. terdapat kelewatan mengikrar serta membayar duti eksport minyak mentah.

Penjelasan lanjut berhubung perkara yang ditemui dan maklum balas JKDM adalah seperti di perenggan berikut:

6.5.1. Prestasi Pungutan Duti Eksport

6.5.1.1. Pada tahun 2011, duti eksport yang dipungut oleh JKDM adalah berjumlah RM2.089 bilion. Bagaimanapun, pada tahun 2012 jumlah pungutan

duti eksport telah menurun kepada RM1.968 bilion iaitu penurunan sebanyak RM0.121 bilion (5.8%). Daripada keseluruhan duti eksport yang dipungut, 97.9% ialah duti eksport untuk komoditi petroleum mentah dan 1.5% ialah duti daripada eksport isirung kelapa sawit. Manakala baki sebanyak 0.6% adalah daripada eksport minyak kelapa sawit, rotan, kayu balak, besi serta komoditi yang lain. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.2
PUNGUTAN DUTI EKSPORT PADA TAHUN 2011 DAN 2012

KOMODITI	2011		2012	
	(RM)	PERATUS (%)	(RM)	PERATUS (%)
Petroleum Mentah	2,004,794,391	95.985	1,927,695,102	97.931
Isirung Kelapa Sawit	73,037,698	3.497	29,370,385	1.492
Duti Eksport Lain	9,974,890	0.477	6,542,321	0.333
Minyak Kelapa Sawit Mentah/Proses	166,470	0.008	4,193,980	0.213
Rotan	512,816	0.024	179,056	0.009
Kayu Balak	155,055	0.007	143,152	0.007
Besi	5,822	0.001	278,390	0.014
Galian Lain	5,250	0.001	23,413	0.001
JUMLAH	2,088,652,392	100	1,968,425,799	100

Sumber: Cawangan Teknologi Maklumat, JKDM

6.5.1.2. Pungutan duti eksport berjumlah RM1.968 bilion bagi tahun 2012 hanya mencapai 86.4% berbanding sasaran yang ditetapkan berjumlah RM2.278 bilion. Perbezaan ini dipengaruhi oleh penurunan harga petroleum mentah dan minyak sawit. Prestasi pungutan duti eksport berbanding sasaran bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.3
PUNGUTAN DUTI EKSPORT BERBANDING
SASARAN BAGI TEMPÖH TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	SASARAN (RM Juta)	KUTIPAN SEBENAR (RM Juta)	PENCAPAIAN (%)
2010	1,195.66	1,810.15	151.4
2011	2,049.22	2,088.65	101.9
2012	2,278.58	1,968.43	86.4

6.5.1.3. Prestasi pungutan duti eksport bagi tempoh tahun 2011 hingga 2012 mengikut JKDM Negeri adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.4
PRESTASI PUNGUTAN DUTI EKSPORT BAGI TAHUN 2011 DAN 2012

JKDM NEGERI	2011 (RM)	2012 (RM)	KENAIKAN/ (PENURUNAN) (%)
Terengganu	605,179,546	543,898,310	(10.1)
W.P. Labuan	841,113,345	504,427,707	(40.0)
Sabah	30,810,875	426,180,426	> 100
Sarawak	579,229,568	369,692,365	(36.2)

JKDM NEGERI	2011 (RM)	2012 (RM)	KENAIKAN/ (PENURUNAN) (%)
Kelantan	4,338	105,737,887	> 100
Johor	18,323,283	11,306,078	(38.3)
Selangor	12,722,955	6,319,355	(50.3)
Pulau Pinang	340,044	280,728	(17.4)
Pahang	270,008	248,866	(7.8)
Perlis	167	234,688	> 100
W.P. Kuala Lumpur/KLIA	355,211	95,946	(73.0)
Kedah	8,010	2,057	(74.3)
Perak	295,042	1,373	(99.5)
Melaka	0	13	-
JUMLAH	2,088,652,392	1,968,425,799	(5.8)

Sumber: Cawangan Teknologi Maklumat, JKDM

Nota : W.P. - Wilayah Persekutuan

KLIA - Kuala Lumpur International Airport

- a. Semakan Audit mendapati JKDM W.P. Labuan yang mengutip duti eksport berjumlah RM841.11 juta pada tahun 2011 merupakan pemungut duti eksport yang paling tinggi pada tahun tersebut. Bagaimanapun, pungutan duti eksport oleh JKDM W.P. Labuan telah menurun kepada RM504.43 juta (40%) pada tahun 2012 disebabkan tanggungjawab memungut duti eksport minyak mentah Kikeh (Kikeh Crude Oil) telah dipindahkan ke JKDM Sabah pada awal tahun 2012. Ini secara langsung mengakibatkan JKDM Sabah berjaya mengutip duti eksport berjumlah RM426.18 juta pada tahun 2012 berbanding hanya RM30.81 juta pada tahun 2011. Analisis selanjutnya mendapati pungutan duti eksport petroleum mentah bagi JKDM W.P. Labuan telah menurun sejumlah RM336.68 juta (40%) pada tahun 2012. Manakala JKDM Sabah memungut sejumlah RM412.35 juta duti eksport petroleum mentah pada tahun 2012 iaitu peningkatan sejumlah RM412.10 juta (melebihi 100%) berbanding tahun 2011. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.5
PERBANDINGAN PUNGUTAN DUTI EKSPORT
PETROLEUM MENTAH JKDM W.P. LABUAN DAN SABAH

JKDM NEGERI	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	PENINGKATAN/ (PENURUNAN) (RM Juta)	PENINGKATAN/ (PENURUNAN) (%)
W.P. Labuan	841.06	504.38	(336.68)	(40.0)
Sabah	0.25	412.35	412.10	> 100

- b. Pungutan duti eksport oleh JKDM Terengganu menurun sebanyak 10.1% iaitu daripada RM605.18 juta pada tahun 2011 kepada RM543.90 juta pada tahun 2012 disebabkan sebahagian pungutan duti eksport petroleum mentah telah dipindahkan ke JKDM Kelantan pada pertengahan tahun 2012. Akibatnya JKDM Kelantan berjaya mengutip duti eksport berjumlah RM105.73 juta berbanding hanya RM4,338 sahaja pada tahun 2011.

Pada pendapat Audit, prestasi pungutan duti eksport pada tahun 2012 adalah memuaskan walaupun menurun sebanyak 5.8% berbanding dengan tahun 2011 kerana penurunan harga petroleum mentah dan minyak sawit. Bagaimanapun, pungutan duti eksport telah menyumbang kepada pencapaian sasaran keseluruhan hasil JKDM yang berjumlah RM32.237 bilion.

6.5.2. Undang-undang Dan Peraturan Serta *Standard Operating Procedures* (SOP) Dalam Pengurusan Aktiviti Eksport

6.5.2.1. Dalam melaksanakan tugas taksiran duti eksport, JKDM telah diberi kuasa melalui undang-undang dan peraturan-peraturan seperti berikut:

- a. Akta Kastam 1967;
- b. Peraturan-peraturan Kastam 1977;
- c. Peraturan-peraturan Kastam (Kaedah Penilaian) 1999;
- d. Perintah Kastam (Larangan Eksport) 2008;
- e. Perintah Duti Kastam 2007;
- f. Perintah Duti Kastam (Pengecualian) (Pindaan) 2011;
- g. Perintah Tetap Petroleum;
- h. Akta Cukai Jualan 1972;
- i. Peraturan-peraturan Cukai Jualan (Kaedah Penilaian) 2002;
- j. Akta Kemajuan Petroleum 1974;
- k. Perintah Cukai Jualan (Kadar-kadar Cukai) 1997; dan
- l. Perintah Cukai Jualan (Pengecualian) 2008.

6.5.2.2. Bagi memastikan pengurusan aktiviti eksport dapat dilaksanakan dengan teratur dan berkesan, JKDM telah mengeluarkan Perintah Tetap Kastam (PTK), Perintah Tetap Petroleum (PTP), Perintah Am Jabatan (PAJ) dan surat pekeliling sebagai SOP.

6.5.2.3. Semakan Audit terhadap undang-undang dan peraturan serta SOP dalam pengurusan aktiviti eksport mendapati JKDM telah diberi kuasa melalui undang-undang dan peraturan yang memadai untuk melaksanakan tugas taksiran duti eksport. Bagaimanapun, terdapat SOP yang tidak lengkap serta kurang jelas seperti berikut:

- a. PTP Bil. 15 dikeluarkan pada 15 Jun 2009 dengan tujuan memberi garis panduan kepada pegawai Kastam yang menjalankan tugas mengawal dan mengesahkan pemindahan dan pengeksportan minyak mentah yang dikeluarkan daripada tangki simpanan terapung luar pantai. Perintah ini menetapkan pegawai yang bertugas hanya perlu **“membuat pemeriksaan dan ukur tangki sebulan sekali sahaja atau bila didapati perlu oleh Pengarah Kastam Negeri atau Ketua Stesen yang mengawal bagi setiap pelantar minyak di luar pantai.”** Antara asas pengurangan kawalan fizikal terhadap setiap pengeksportan petroleum mentah adalah:

- i. semua sifir tentukuran (*calibration table*) bagi menentukan kuantiti petroleum mentah di dalam tangki telah diperakukan oleh juruukur bebas bertauliah dan disahkan oleh pihak berkuasa SIRIM;
 - ii. setiap kali pemunggahan minyak akan disaksikan dan disahkan bersama oleh pihak penjual, pembeli dan juruukur bebas bertauliah dari segi kuantiti dan kualiti; dan
 - iii. mengurangkan risiko bahaya yang terpaksa dilalui oleh pegawai Kastam yang bertugas.
- b. Tanggungjawab “**membuat pemeriksaan dan ukur tangki sebulan sekali sahaja atau bila didapati perlu oleh Pengarah Kastam Negeri atau Ketua Stesen yang mengawal bagi setiap pelantar minyak di luar pantai**” adalah kurang jelas dan telah mengakibatkan kekeliruan di kalangan pegawai Kastam yang diberi tanggungjawab tersebut. Berdasarkan temu bual dengan pegawai Kastam yang terlibat, ada yang berpendapat bahawa pemeriksaan fizikal ke tangki simpanan terapung luar pantai hendaklah dilakukan sekurang-kurangnya sebulan sekali, manakala ada yang berpendapat pemeriksaan fizikal hanya dilaksanakan sekiranya didapati perlu oleh Pengarah Kastam Negeri atau Ketua Stesen. Manakala pegawai Kastam di JKDM Labuan berpendapat pemeriksaan fizikal di pelantar minyak adalah tidak perlu kerana terdapat Memorandum Persefahaman dengan syarikat minyak berkenaan.
- c. Walaupun PTP Bil. 15 menetapkan pemeriksaan atau kawalan fizikal tidak perlu dilaksanakan setiap kali berlakunya pemindahan dan pengeksportan petroleum mentah, perenggan 4.1.1 dalam PTP yang sama menetapkan sebaik sahaja tiba di pelantar minyak, pegawai Kastam hendaklah **memeriksa sil Kastam yang dipasang pada saluran keluar “outlet manifold” dalam keadaan baik dan utuh**. Tanggungjawab ini adalah tidak relevan kerana sil Kastam tersebut tidak dimeterai oleh pegawai Kastam semasa pemindahan dan pengeksportan petroleum mentah yang tidak disaksikan atau diperiksa secara fizikal oleh Pegawai Kastam.
- d. PTP Bil. 15 tidak menetapkan keperluan untuk melaporkan hasil pemeriksaan fizikal ke pelantar minyak atau merekodkan lawatan tersebut ke dalam daftar yang diselenggarakan khas untuk tujuan tersebut.

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

PTP Bil. 15 adalah merupakan SOP bagi pegawai Kastam menjalankan kerja pengeksportan minyak mentah di luar pantai sahaja. Satu SOP baru yang menyeluruh berkaitan prosedur pengeksportan minyak mentah di luar pantai dan di darat telah dimasukkan dalam pelan Tindakan Strategik Bahagian Cukai Dalam Negeri Tahun 2013 yang dijadualkan siap pada bulan Ogos 2013. JKDM bersetuju lawatan ke pelantar minyak perlu direkodkan.

Pada pendapat Audit, undang-undang dan peraturan berkaitan taksiran duti eksport adalah mencukupi dan memadai. Bagaimanapun, SOP berkaitan pengurusan dan kawalan operasi pengeksportan petroleum mentah adalah tidak lengkap dan kurang jelas.

6.5.3. Proses Taksiran Duti Eksport

6.5.3.1. Secara umumnya, proses taksiran duti eksport yang ditetapkan dalam undang-undang dan peraturan adalah seperti berikut:

- a. pengeksportan hendaklah dilakukan di tempat mendarat yang sah dan mendapat kebenaran pegawai Kastam serta pada hari yang ditetapkan seperti dinyatakan dalam Seksyen 26, 27, 28 dan 29 Akta Kastam 1967;
- b. Seksyen 80 (1) Akta Kastam 1967 menetapkan barangan berduti atau tidak berduti yang dieksport perlu diikrarkan melalui borang ikrar Kastam No. 2 (Borang K2) dengan memberi maklumat yang lengkap dan tepat berhubung dengan barangan yang dieksport selaras dengan Seksyen 84, 85, 86 dan 87 Akta Kastam 1967;
- c. Pegawai Penaksir akan menyemak kod penjenisan dan penilaian ke atas barang yang diikrarkan dalam Borang K2 dan memberi arahan untuk menjalankan pemeriksaan fizikal sekiranya perlu. Pengiraan duti eksport dilakukan secara automatik melalui Sistem Maklumat Kastam (SMK); dan
- d. duti eksport bagi barangan berduti hendaklah dibayar sebelum pelepasan barang dan mestilah mendapat kebenaran pegawai Kastam seperti dinyatakan dalam Seksyen 80(4) Akta Kastam 1967.

6.5.3.2. Semakan dan analisis Audit terhadap proses taksiran duti eksport mendapati perkara berikut:

- a. Pada tahun 2012, jumlah pengeksportan dari segi bilangan pengikraran melalui Borang K2 di seluruh negara telah meningkat 6.1% berbanding tahun 2010. Pada tahun 2012, sebanyak 4.06 juta Borang K2 telah didaftarkan berbanding 3.83 juta pada tahun 2010. Untuk tempoh tahun 2010 hingga 2012, sebanyak 11.80 juta Borang K2 telah didaftarkan di seluruh negara seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.6
BORANG K2 DIDAFHTARKAN DAN PENINGKATAN TAHUNAN
UNTUK TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	BIL. BORANG K2 DIDAFHTARKAN	PENINGKATAN (%)
2010	3,826,658	-
2011	3,916,958	2.4
2012	4,059,192	3.6
JUMLAH	11,802,808	6.1*

Nota: () - Peningkatan Tahun 2012 Berbanding Tahun 2010*

- b. Sebanyak 290 sampel Borang K2 telah disemak di Stesen Kastam Pelabuhan Pasir Gudang dan Pelabuhan Tanjung Pelepas, Johor Bahru, Johor pada 17 dan 18 Julai 2012 serta di Stesen Kastam Pelabuhan Barat dan Pelabuhan Utara, Klang, Selangor pada 30 dan 31 Julai 2012. Daripada bilangan sampel Audit yang dipilih, sebanyak 263 (90.7%) Borang K2 merupakan pengeksportan bagi barangan yang tidak berduti seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.7
BORANG K2 DIAUDIT

STESEN KASTAM	BIL. BORANG K2 DISEMAK	BIL. BORANG K2 (BARANGAN BERDUTI)	BIL. BORANG K2 (BARANGAN TIDAK BERDUTI)
Pelabuhan Barat, Klang, Selangor	58	13	45
Pelabuhan Utara, Klang, Selangor	104	13	91
Pelabuhan Pasir Gudang, Johor	82	1	81
Pelabuhan Tanjung Pelepas, Johor	46	0	46
JUMLAH	290	27	263

- c. Secara keseluruhannya, hasil pengauditan terhadap 290 Borang K2 mendapati proses taksiran telah dijalankan dengan teratur mengikut peraturan dan undang-undang yang ditetapkan.
- d. Pengikraran melalui Borang K2 telah dibuat oleh ejen secara *online submission*. Namun begitu, masih berlaku kes ejen membawa Borang K2 kepada Pegawai Penaksir di Stesen Tanjung Pelepas, Johor. Perkara ini adalah bertentangan dengan Perintah Am Jabatan Bil. 103 yang menetapkan bahawa setiap borang ikrar yang didaftarkan tidak boleh diserahkan kembali kepada pengimport/pengeksporth atau ejen penghantaran sehingga borang berkenaan selesai disemak dan duti/cukai dijelaskan. **Isu ini pernah dibangkitkan dalam “Kajian Audit Pengurusan Taksiran Duti Kastam Terhadap Barangan Yang Diimport” dan dilaporkan dalam Laporan Ketua Audit Negara (LKAN) tahun 2008.** Walaupun, JKDM telah mengambil tindakan dengan mengeluarkan Surat Arahan Bil. KE.HE(44)607/01/Klt7(36) bertarikh 14 April 2009, namun isu ini didapati masih berulang seperti yang dilaporkan dalam **LKAN tahun 2011, kajian Audit bertajuk “Pengauditan Terhadap Pengurusan Taksiran Duti Import”**.
- e. Kebanyakan dagangan yang dieksport dilepaskan secara *direct release*, iaitu tanpa pemeriksaan fizikal oleh pegawai Kastam. Ini adalah kerana kebanyakan dagangan eksport seperti perabot adalah tidak berduti dan pemeriksaan fizikal melibatkan kos pengangkutan kepada pihak pengeksporth apabila dagangan dibawa ke tempat pemeriksaan Kastam. Oleh itu, JKDM hanya menjalankan pemeriksaan fizikal berdasarkan penarafan risiko terhadap pengeksporth, ejen atau dagangan.

- f. Adalah didapati bilangan pemeriksaan fizikal telah meningkat dari 112,672 (2.9%) pada tahun 2010 kepada 211,849 (5.2%) pada tahun 2012. Statistik pemeriksaan fizikal yang telah dijalankan terhadap pengikraran eksport di seluruh negara bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.8
PEMERIKSAAN FIZIKAL TERHADAP PENGIKRARAN EKSPORT
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	BIL. BORANG K2 DIDAFTAR	PEMERIKSAAN FIZIKAL	
		BIL.	(%)
2010	3,826,658	112,672	2.9
2011	3,916,958	174,153	4.4
2012	4,059,192	211,849	5.2
JUMLAH	11,802,808	498,674	4.2

- g. Peningkatan peratusan dalam pemeriksaan fizikal disebabkan antara lainnya, penarafan risiko yang dilakukan oleh Cawangan *Customs Verification Initiatives* (CVI) serta kes penyeludupan kereta diikrarkan sebagai perabot pada tahun 2011 yang mengakibatkan setiap pengeksportan perabot diperiksa oleh pihak Kastam. **Bagaimanapun, pada tahun 2012 sindiket curi kenderaan juga cuba mengeksportkan kenderaan tersebut dengan mengikrarkannya sebagai lampin.** Contoh kes rampasan oleh pihak Polis DiRaja Malaysia (PDRM) ke atas kenderaan curi untuk dieksport adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 6.1

Banting, Selangor
- Kenderaan Diikrarkan Sebagai Perabot
Dirampas Oleh PDRM
(Sumber: The Star Online Pada 1 Julai 2011)

GAMBAR 6.2

Kampung Baru, Subang, Selangor
- Kenderaan Diikrarkan Sebagai Lampin
Dirampas Oleh PDRM
(Sumber: The Star Online Pada 29 Mei 2012)

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 25 Februari 2013

Sebagai tindakan segera, stesen yang terlibat telah menggunakan System Tray sejak 11 Februari 2013 di mana semua dokumen berkaitan pelepasan dagangan diletakkan di dalam tray di kaunter pegawai penyelia. Oleh itu, agen tiada akses untuk memilih pegawai penaksir sendiri. Dokumen dan

borang taksiran ini akan diagihkan oleh penyelia kepada pegawai penaksir. Stesen tersebut juga telah merancang untuk menggunakan Queue System (QMS) untuk urusan taksiran kastam setelah mendapat peruntukan kewangan tambahan daripada pihak Ibu Pejabat.

Pada pendapat Audit, proses taksiran duti eksport telah dijalankan dengan teratur kecuali kes di mana ejen penghantaran membawa sendiri Borang K2 kepada Pegawai Penaksir di Stesen Tanjung Pelepas, Johor. Jika tidak ditangani, isu ini akan memberi ruang kepada ejen memilih sendiri pegawai Kastam untuk berurusan dan sekiranya tidak dibendung ia boleh mempengaruhi taksiran yang dibuat dan memberi ruang dan peluang berlakunya penyelewengan.

6.5.4. Pemindahan Barangan Berduti (Borang K8 Eksport)

6.5.4.1. Proses pemindahan barangan berduti untuk dieksport adalah seperti berikut:

- a. Mengikut Peraturan 31, Peraturan-peraturan Kastam 1977, apabila barangan yang dikenakan duti hendak dipindahkan kesemua/sebahagian dari satu gudang kastam/gudang berlesen/gudang yang dilesenkan di bawah Seksyen 65A/Kedai Bebas Cukai di bawah Seksyen 65D/depo pedalaman dilesenkan di bawah Seksyen 65E untuk dieksport, pemunya hendaklah mengemukakan kepada pegawai Kastam di gudang di mana barang itu disimpan dan satu permohonan dalam Borang K8 untuk kebenaran pemindahan tersebut.
- b. Stesen penghantar akan memasang sil Kastam terhadap kenderaan sebelum ia berlepas ke stesen penerima. Stesen penerima akan memecahkan sil tersebut untuk mendapatkan sampul yang mengandungi Borang K8 dan mengesahkan nombor sil adalah sama dengan Borang K8 yang berada dalam kenderaan. Pendaftaran Borang K8 akan dibuat dan setelah kelulusan diberi oleh pegawai penaksir dan status *Temporary Release* bertukar kepada status *Process Complete*.
- c. Surat Pekeliling Bahagian Kastam Bil. 7 Tahun 2007 menetapkan stesen penghantar hendaklah memantau dan memastikan Borang K8 telah diterima di stesen penerima dalam tempoh 3 hari. Sekiranya rekod Borang K8 tidak mendapat status *Process Complete* selepas tempoh tersebut, surat peringatan hendaklah dihantar ke stesen penerima dengan salinan kepada agen penghantaran. Sekiranya imbalan tidak dapat diselesaikan dalam tempoh 14 hari, pemindahan dagangan melalui Borang K8 berikutnya hendaklah disekat melalui SMK.

6.5.4.2. Borang K8 eksport yang masih berstatus *Temporary Release* setakat bulan Disember 2012 adalah seperti berikut:

JADUAL 6.9
BORANG K8 EKSPORT BERSTATUS
TEMPORARY RELEASE BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	BIL. K8
2005 hingga 2010	4,774
2011	2,109
2012	2,561
JUMLAH	9,444

Sumber: Cawangan Teknologi Maklumat, JKDM

6.5.4.3. Semakan Audit di Stesen Kastam Pelabuhan Tanjung Pelepas dan Pelabuhan Pasir Gudang di Johor serta Pelabuhan Utara dan Pelabuhan Barat, Selangor mendapati perkara berikut:

- a. Sehingga bulan Oktober 2012, terdapat sebanyak 2,188 Borang K8 yang belum diselesaikan atau masih berstatus *Temporary Release* seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.10
BORANG K8 INCOMING YANG BELUM DISELESAIKAN

STESEN PENERIMA	BIL. BORANG K8 YANG BELUM SELESAI			JUMLAH
	2010	2011	2012	
Pelabuhan Tanjung Pelepas, Johor	63	66	121	250
Pelabuhan Pasir Gudang, Johor	24	112	73	209
Pelabuhan Utara, Klang, Selangor	264	198	518	980
Pelabuhan Barat, Klang, Selangor	278	149	322	749
JUMLAH	629	525	1,034	2,188

Sumber: Cawangan Teknologi Maklumat, JKDM

- b. Berdasarkan temu bual dengan pegawai Kastam yang bertanggungjawab, antara sebab Borang K8 masih berstatus *Temporary Release* walaupun melebihi tempoh masa yang ditetapkan adalah kerana:
- i. bagi kontena yang mempunyai lebih daripada satu set Borang K8, pegawai Kastam hanya mengemas kini status satu Borang K8 sahaja;
 - ii. dagangan tidak sampai ke stesen penerima;
 - iii. dagangan tidak melalui pegawai Kastam atau syarikat melakukan pecah sil Kastam sendiri; atau
 - iv. status Borang K8 tidak dikemaskinikan walaupun dagangan telah selesai diambil tindakan.
- c. Bagi imbalan tidak diselesaikan dalam tempoh 14 hari, pemindahan dagangan melalui Borang K8 berikutnya tidak disekat dalam SMK. Bagaimanapun, menurut maklum balas yang diterima, tindakan menghantar notis peringatan telah dibuat kepada syarikat yang mempunyai baki Borang K8 yang belum selesai. Sekiranya syarikat masih gagal memberi maklum balas yang memuaskan, tindakan akan diambil untuk menahan dagangan syarikat yang terlibat.

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 25 Februari 2013

Mulai 1 Februari 2013, satu SOP bertajuk “Tindakan Menyelesaikan Borang Kastam No. 8 Yang Masih Berstatus Temporary Release” telah dikeluarkan bersama Webpage Borang K8 bagi tempoh Januari 2010 hingga Disember 2012 untuk tindakan oleh stesen penghantar dan stesen penerima. Tindakan ini akan dijalankan sehingga bulan Jun 2013. Pegawai Focal Point dan Pemantau Negeri telah dilantik untuk memastikan K8 berstatus Temporary Release mencapai sifar. Setakat 25 Februari 2013, daripada 2,188 Borang K8 yang berstatus Temporary Release di 4 stesen yang diaudit, 1,271 telah selesai. Manakala 86 Borang K8 masih dalam tindakan penyelesaian dan 831 borang tidak diterima masuk.

Pada pendapat Audit, kelemahan dalam pemantauan antara kedua-dua stesen penerima dan penghantar telah mengakibatkan banyak Borang K8 yang masih berstatus belum selesai dan sekiranya tindakan tidak diambil, ia mudah disalahgunakan dan memberi ruang kepada penyelewengan serta aktiviti penyeludupan keluar.

6.5.5. Pengeksportan Petroleum Mentah

6.5.5.1. Aktiviti pengeksportan petroleum mentah dijalankan di 5 negeri iaitu di Kerteh, Terengganu; Miri dan Bintulu, Sarawak; Kota Kinabalu, Sabah; W.P. Labuan; dan Kota Bharu, Kelantan. Terdapat 3 cara simpanan petroleum mentah iaitu:

a. Terminal Petroleum Mentah

Petroleum mentah dari pelantar disalurkan ke terminal menggunakan saluran paip seperti di Terengganu Crude Oil Terminal di Kertih, Terengganu; Miri Crude Oil Terminal di Miri, Sarawak; Bintulu Crude Oil Terminal di Bintulu, Sarawak, Labuan Crude Oil Terminal di W.P. Labuan dan Sabah Oil & Gas Terminal di Kimanis, Sabah.

b. *Floating Production Storage and Offloading (FPSO)*

Pengeluaran, Penyimpanan dan Pemindahan Terapung (FPSO) adalah merupakan satu kemudahan sistem tangki terapung (biasanya kapal tangki yang telah diubah suai) yang digunakan oleh industri minyak dan gas luar pantai (**Gambar 6.3**). Ia direka untuk menerima kesemua pengeluaran minyak atau gas yang dikeluarkan oleh medan minyak atau gas yang berhampiran, memprosesnya, dan menyimpannya sehingga minyak atau gas ini boleh dipindahkan kepada kapal tangki atau melalui saluran paip ke terminal petroleum mentah yang berdekatan.

c. Floating Storage and Offloading Area (FSOA)

Penyimpanan dan Pemindahan Terapung (FSOA) adalah sama dengan FPSO kecuali FSOA (**Gambar 6.4**) tidak memiliki kemudahan pemrosesan yang biasanya dilakukan di pelantar pemrosesan pusat.

GAMBAR 6.3

FPSO Kikeh, Sabah
(Sumber: Laman Web Offshore-technology.com)

GAMBAR 6.4

*FSO Orkid, Joint Development Area,
Malaysia - Vietnam*
(Sumber: Laman Web Petrovietnam)

6.5.5.2. Semua aktiviti pengeksporan petroleum mentah dari Malaysia dilakukan menggunakan kapal tangki sama ada dari terminal simpanan di darat atau pun terus dari kapal tangki simpanan di laut. Kuantiti minyak yang dieksport disukat melalui 3 cara iaitu bacaan meter pelepasan, sukatan di tangki simpanan minyak dan sukatan di tangki kapal pengangkut. Kuantiti yang digunakan ialah berdasarkan kepada *bill of lading* yang disahkan oleh kapten kapal setelah dipersetujui oleh semua pihak berkenaan (pembeli, penjual, juruukur dan pegawai Kastam).

6.5.5.3. Kawalan Kastam ke atas aktiviti eksport petroleum mentah adalah seperti berikut:

- a. syarikat minyak akan terlebih dahulu memaklumkan aktiviti eksport kepada JKDM;
- b. pegawai Kastam akan memaklumkan sama ada akan pergi ke luar pantai bagi melihat aktiviti berkaitan;
- c. pemeriksaan dan ukur tangki di luar pantai hendaklah dijalankan sebulan sekali atau bila didapati perlu oleh Pengarah Kastam Negeri atau Ketua Stesen yang mengawal bagi setiap pelantar;
- d. bagi terminal di darat, pegawai Kastam akan hadir menyaksikan kerja pengukuran tangki minyak;
- e. surat izin belayar akan dikeluarkan oleh pihak Kastam; dan
- f. syarikat akan mengemukakan Borang K2 bagi eksport dari Malaysia dan Borang JDA 2 bagi eksport dari Kawasan Pembangunan Bersama Malaysia - Thailand dan dokumen sokongan (seperti *bill of lading*, *certificate of quantity*, *certificate of quality*, *certificate of origin*, *surveyor report* dan *invois jualan*) untuk bagi tujuan pengiraan taksiran duti.

6.5.5.4. Semakan Audit terhadap proses taksiran duti eksport petroleum mentah mendapati perkara berikut:

- a. Bagi tujuan pengeksporan petroleum mentah, bilangan Borang K2 yang telah didaftarkan di Pejabat Kastam Kerteh, Terengganu dan W.P. Labuan adalah sebanyak 1,645 dan 1,187 masing-masing pada tahun 2011 dan 2012. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.11
BORANG K2 PETROLEUM YANG DIDAFTRAR PADA TAHUN 2011 DAN 2012

STESEN KASTAM	BIL. BORANG K2 DIDAFTRARKAN		
	2011	2012	JUMLAH
Kerteh, Terengganu	1,520	1,133	2,653
W.P. Labuan	125	54	179
JUMLAH	1,645	1,187	2,832

- b. Daripada jumlah Borang K2 yang telah didaftarkan pada tahun 2011 dan 2012, sebanyak 454 dan 226 masing-masingnya adalah untuk pengeksporan petroleum mentah yang berduti. Duti eksport yang dipungut untuk tempoh 2 tahun oleh kedua-dua Pejabat Kastam berkenaan adalah berjumlah RM2.495 bilion. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.12
BORANG K2 PETROLEUM BERDUTI DAN DUTI EKSPORT
BAGI TAHUN 2011 DAN 2012

STESEN KASTAM	2011		2012		JUMLAH EKSPORT (RM Juta)
	K2 BERDUTI	NILAI DUTI EKSPORT (RM Juta)	K2 BERDUTI	NILAI DUTI EKSPORT (RM Juta)	
Kerteh, Terengganu	366	605.18	189	543.90	1,149.08
W.P. Labuan	88	841.06	37	504.39	1,345.45
JUMLAH	454	1,446.24	226	1,048.29	2,494.53

Sumber: Stesen Kastam Negeri Dan Cawangan Teknologi Maklumat, JKDM

- c. Berdasarkan temu bual dengan pegawai Kastam di Stesen Kastam Kerteh, pemeriksaan tangki simpanan terapung luar pantai ada dijalankan sebulan sekali. Bagaimanapun, pihak Audit tidak dapat mengesahkannya kerana tiada rekod diselenggarakan bagi membuktikan lawatan pemeriksaan telah dijalankan.
- d. Di Stesen Kastam W.P. Labuan, kawalan fizikal dan pengesahan terhadap pemindahan dan pengeksporan petroleum mentah dan kerja ukur tangki tidak pernah dijalankan. Ini adalah kerana pegawai di stesen tersebut merujuk kepada Memorandum Persefahaman yang telah dipersetujui di antara JKDM dengan syarikat minyak. Tujuan memorandum tersebut diadakan adalah untuk mewujudkan kawalan dokumentasi yang lebih berkesan serta menjadikan ianya satu prosedur pelepasan terus tanpa pemeriksaan Kastam. Bagaimanapun, semakan Audit selanjutnya mendapati

memorandum tersebut hanya terpakai bagi **produk petroleum/aktiviti hiliran** di premis berlesen di bawah Seksyen 20, Akta Eksais 1976 atau gudang petroleum yang dilesenkan di bawah Seksyen 25, Akta Eksais 1976 atau Seksyen 65, Akta Kastam 1967.

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

MOU di antara JKDM dengan syarikat petroleum hiliran hanyalah melibatkan kawalan ke atas kilang penapisan dan depoh produk petroleum yang dilesenkan oleh jabatan. Bagi eksport petroleum mentah, ianya tidak tertakluk kepada MOU tersebut di mana tiada sebuah syarikat petroleum hulu pun yang terlibat dengan MOU berkenaan. Oleh itu JKDM bersetuju dan mengarahkan supaya Stesen W.P. Labuan mematuhi perintah tetap yang telah dikeluarkan melalui surat rujukan KE.HF.(88)650/02-7(4) pada 6 Mac 2013.

Pada pendapat Audit, pengurusan serta pemeriksaan fizikal Kastam terhadap aktiviti pengeksportan petroleum mentah adalah kurang memuaskan dan ia disebabkan oleh kekeliruan pegawai Kastam memahami PTP Bil. 15 yang kurang jelas.

6.5.6. Taksiran Duti Eksport Petroleum Mentah

6.5.6.1. Taksiran duti eksport petroleum mentah adalah berdasarkan undang-undang dan peraturan seperti berikut:

- a. kadar duti/cukai eksport ialah 10% dari nilai petroleum mentah;
- b. penilaian harga petroleum mentah yang dieksport adalah berdasarkan penilaian yang ditetapkan oleh Menteri Kewangan mengikut kuasa di bawah Seksyen 12, Akta Kastam 1967. Perintah tersebut diwartakan 2 kali sebulan melalui Perintah Kastam (Nilai-nilai Minyak Mentah Petroleum). Nilai petroleum mentah adalah berdasarkan kepada jenis dan kualiti petroleum mentah;
- c. syarikat minyak diberikan kemudahan terhadap pengecualian bayaran duti eksport petroleum mentah oleh Menteri Kewangan di bawah peruntukan Seksyen 14(2), Akta Kastam 1967. Surat pengecualian akan dikeluarkan mengikut syarat yang ditetapkan iaitu petroleum mentah tersebut hendaklah dieksport sendiri oleh syarikat dan secara terus ke luar negara. Syarikat hendaklah menuntut pengecualian semasa petroleum mentah berkenaan dieksport di dalam Borang K2; dan
- d. penangguhan pengikraran eksport dan bayaran dutinya adalah kemudahan yang sah di sisi undang-undang seperti yang dinyatakan dalam Seksyen

87A, Akta Kastam 1967, di mana barang dibenarkan untuk dieksport dahulu tanpa menggunakan Borang K2 tetapi mesti diikrarkan dan dibayar dalam tempoh 7 hari dari tarikh ianya dieksport.

6.5.6.2. Semakan Audit terhadap taksiran duti eksport petroleum mentah mendapati bagi tempoh tahun 2011 hingga bulan September 2012, Pejabat Kastam W.P. Labuan telah memproses sebanyak 179 Borang K2 untuk pengeksporan petroleum mentah. Daripada bilangan tersebut, terdapat 34 kes (19%) kelewatan (melebihi 7 hari) pengikraran dan bayaran duti berjumlah RM326.58 juta. Tempoh kelewatan adalah di antara 1 hingga 10 hari. Semakan Audit selanjutnya mendapati tiada tindakan diambil terhadap syarikat yang lewat membuat pengikraran dan bayaran duti kastam. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 6.13
DUTI EKSPORT LEWAT DIBAYAR
BAGI TEMPOH TAHUN 2011 HINGGA BULAN SEPTEMBER 2012

TEMPOH KELEWATAN (Hari)	BIL. BORANG K2	JUMLAH (RM Juta)
1	5	38.25
2	5	53.85
3	9	91.37
4	3	36.39
5	3	31.77
6	1	10.90
7	5	45.63
8	2	10.52
10	1	7.90
JUMLAH	34	326.58

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 27 Februari 2013

Pihak JKDM Labuan telah mengeluarkan surat amaran pada 5 Februari 2013 kepada syarikat minyak berkenaan bagi memastikan kelewatan seperti ini tidak akan berlaku lagi. Surat tawaran kompaun juga telah dikeluarkan pada 27 Februari 2013. Pemantauan berterusan akan dibuat ke atas perkara ini.

Pada pendapat Audit, taksiran duti eksport tidak dilaksanakan dengan teratur apabila tiada tindakan diambil terhadap syarikat yang lewat membuat pengikraran dan bayaran duti.

6.6. SYOR AUDIT

Bagi mempertingkatkan lagi pengurusan hasil dari aktiviti eksport supaya dapat dilaksanakan dengan teratur, JKDM hendaklah memberi pertimbangan yang sewajarnya terhadap syor seperti berikut:

- 6.6.1. mengambil tindakan segera untuk membuat kajian semula terhadap SOP berkaitan pengurusan aktiviti eksport supaya sentiasa kemas kini, relevan dan jelas;
- 6.6.2. mengambil tindakan terhadap stesen Kastam yang membenarkan ejen penghantaran membawa sendiri borang ikrar kepada Pegawai Penaksir;
- 6.6.3. mengambil inisiatif untuk mengemas kini status Borang K8 dan mengenal pasti dagangan yang masih belum diikrarkan serta mengambil tindakan sewajarnya terhadap pemohon/ejen yang gagal mematuhi peraturan yang ditetapkan;
- 6.6.4. memastikan pemantauan berterusan terhadap Borang K8 dilakukan oleh kedua-dua stesen penerima dan penghantar;
- 6.6.5. memastikan Pejabat Kastam W.P. Labuan menjalankan pemeriksaan fizikal terhadap pengeksportan petroleum mentah seperti kehendak PTP Bil. 15;
- 6.6.6. mengeluarkan arahan supaya semua pemeriksaan fizikal di pelantar minyak dilaporkan secara bertulis atau direkodkan dalam daftar yang diselenggarakan; dan
- 6.6.7. memberi amaran kepada syarikat minyak yang lewat membuat pengikraran dan membayar duti.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 36-39 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN KEWANGAN

7. JABATAN KASTAM DIRAJA MALAYSIA **- PENGURUSAN RISIKO UNTUK PELEPASAN DAGANGAN IMPORT KARGO UDARA**

7.1. LATAR BELAKANG

7.1.1. Pelepasan dagangan import oleh Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM) adalah tertakluk kepada undang-undang yang ditetapkan oleh Kerajaan dan garis panduan yang ditetapkan oleh Pertubuhan Kastam Antarabangsa (WCO). JKDM bertanggungjawab untuk memastikan pergerakan kapal, kenderaan, pesawat udara dan barang dagangan yang merentasi sempadan antarabangsa mematuhi perundangan Kastam dan peraturan perdagangan yang berkuat kuasa. Selain itu, JKDM juga berperanan untuk memberikan perkhidmatan mudah cara (fasilitasi) kepada sektor perdagangan dan perindustrian.

7.1.2. Berdasarkan Pelan Strategik Jabatan Kastam Diraja Malaysia (PSJKDM) bagi tahun 2010 hingga 2014, antara strategi yang dikenal pasti dapat membantu JKDM melaksanakan fungsi dan tugas yang dipertanggungjawabkan adalah memantapkan fasilitasi pergerakan aliran perdagangan yang sah dengan mewujudkan satu Sistem Pengurusan Risiko Yang Bersepadu (Integrated Risk Management System) di seluruh negara. Memandangkan bilangan transaksi perdagangan import, eksport dan transit yang tinggi, pengurusan risiko dapat membantu JKDM mengenal pasti dan menumpukan kepada transaksi/pengimport yang berisiko tinggi bagi tujuan semakan dokumen terperinci, intervensi/pemeriksaan fizikal atau pengauditan pasca import seterusnya mengekang ketirisan hasil dan kemasukan barangan yang dilarang ke dalam negara. Manakala transaksi/pengimport yang diklasifikasi sebagai berisiko rendah dapat dilepaskan dengan segera daripada kawalan Kastam sekali gus memberikan fasilitasi perdagangan yang cekap dan berkesan.

7.1.3. Selain Kuala Lumpur International Airport (KLIA), Sepang, import kargo udara adalah melalui 5 negeri yang mempunyai lapangan terbang antarabangsa iaitu negeri Johor, Pulau Pinang, Sabah, Sarawak dan Selangor. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, nilai dagangan import melalui kargo udara adalah berjumlah RM337.594 bilion (20.7%) daripada RM1,627.411 bilion nilai keseluruhan dagangan import negara. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 7.1
NILAI DAGANGAN IMPORT KARGO UDARA
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	NILAI DAGANGAN IMPORT		PERATUSAN (%)
	KESELURUHAN (RM Bilion)	KARGO UDARA (RM Bilion)	
2010	505.620	107.371	21.2
2011	542.325	116.118	21.4
2012	579.466	114.105	19.7
JUMLAH	1,627.411	337.594	20.7

Sumber: Laporan Analisis Prestasi Kargo Udara, Cawangan (CVI) 2010 - 2012

7.1.4. Pada tahun 2012, hasil yang telah dipungut oleh JKDM adalah berjumlah RM32.237 bilion di mana sejumlah RM1.421 bilion (4.4%) daripada jumlah tersebut adalah melalui import kargo udara. Prestasi pungutan hasil import kargo udara bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 7.2
PRESTASI PUNGUTAN HASIL IMPORT KARGO UDARA
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

PEJABAT KASTAM NEGERI	2010	2011	2012	JUMLAH
	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)
Selangor	655.08	812.80	887.63	2,355.51
KLIA	414.44	459.36	489.19	1,362.99
Sabah	104.57	55.96	5.17	165.70
Pulau Pinang	24.14	23.04	26.06	73.24
Sarawak	9.80	10.05	12.48	32.33
Johor	0.82	0.42	-	1.24
JUMLAH	1,208.85	1,361.63	1,420.53	3,991.01

Sumber: Revenue Monitoring System (RMS) JKDM

7.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan risiko digunakan oleh JKDM dalam pelepasan dagangan import kargo udara.

7.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan merangkumi aspek perancangan, pelaksanaan, pemantauan dan penilaian terhadap pengurusan risiko pelepasan dagangan import kargo udara bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Bagaimanapun, skop pengauditan tidak termasuk pengimportan melalui mel dan kurier udara. Pengauditan ini dijalankan di Cawangan Customs Verification Initiatives (CVI), Bahagian Perkhidmatan Teknik (PERTEK), Ibu Pejabat JKDM dan 5 Stesen Kastam Kargo Udara seperti berikut:

JADUAL 7.3
STESEN KASTAM KARGO UDARA YANG DILAWATI

KOD	STESEN KASTAM KARGO UDARA	NEGERI
W20	Kuala Lumpur International Airport (KLIA), Sepang	Selangor
B16	Lapangan Terbang Sultan Abdul Aziz Shah (LTSAAS), Subang	
P24	Kompleks Kargo Udara Kedua (KKUK), Bayan Lepas	Pulau Pinang
S23	Kargo Udara Kota Kinabalu	Sabah
Y34	Kargo Udara Kuching	Sarawak

7.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Metodologi pengauditan meliputi semakan dokumen dan rekod yang berkaitan pengurusan risiko. Temu bual/perbincangan dengan pegawai yang berkenaan dan *walk-through test* telah dijalankan untuk menentukan proses sebenar pengurusan risiko.

7.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan pada bulan Jun hingga November 2012 mendapati pengurusan risiko tidak digunakan secara menyeluruh oleh JKDM terhadap pelepasan dagangan import kargo udara. Selain itu, terdapat beberapa kelemahan yang ditemui seperti berikut:

- i. rangka kerja pengurusan risiko dan struktur pengurusan risiko JKDM adalah tidak memadai serta tidak selaras dengan garis panduan dan standard pengurusan risiko yang dikeluarkan oleh WCO;
- ii. JKDM tidak mempunyai sistem dan prosedur pengurusan risiko yang komprehensif dan kemas kini;
- iii. modal insan yang terlatih dalam teknik pengurusan risiko yang terkini masih belum mencukupi kerana latihan di luar negara yang mempunyai sistem pengurusan risiko yang maju tidak diteruskan sejak tahun 2009;
- iv. konsep pengurusan risiko masih belum diaplikasikan sepenuhnya terhadap proses pelepasan barangan/kargo memandangkan intervensi/pemeriksaan fizikal masih dilakukan dengan kerap terhadap barangan/kargo yang tidak diberi penarafan berisiko oleh Cawangan CVI; dan
- v. program pemantauan/kaji semula supaya rangka kerja pengurusan risiko dapat ditambahbaik secara berterusan tidak disediakan/dilaksanakan.

Bagaimanapun, pelaksanaan penarafan risiko oleh Cawangan CVI dan tindakan susulan oleh Stesen Kastam Kargo Udara adalah baik kerana menyumbang kepada peningkatan hasil JKDM.

Penjelasan lanjut serta maklum balas JKDM adalah seperti di perenggan berikut:

7.5.1. Kaedah Pengurusan Risiko

Pengurusan risiko JKDM adalah tertakluk kepada standard yang ditetapkan oleh WCO hasil daripada Revised Kyoto Convention 2006 yang ditandatangani oleh Malaysia pada bulan Jun 2008. Pengurusan risiko ditakrifkan oleh WCO sebagai amalan dan prosedur yang diaplikasikan secara sistematik bagi mendapatkan maklumat yang perlu untuk pihak Kastam mengenal pasti pergerakan/penghantaran barangan yang berisiko. Secara umumnya pengurusan risiko yang efektif hendaklah mempunyai elemen berikut:

- i. rangka kerja (framework) disediakan oleh pihak pengurusan atasan sebagai hala tuju perjalanan yang tepat di peringkat awal;
- ii. infrastruktur dari aspek sistem dan prosedur yang komprehensif dan kemas kini; dan
- iii. modal insan dan latihan yang mencukupi.

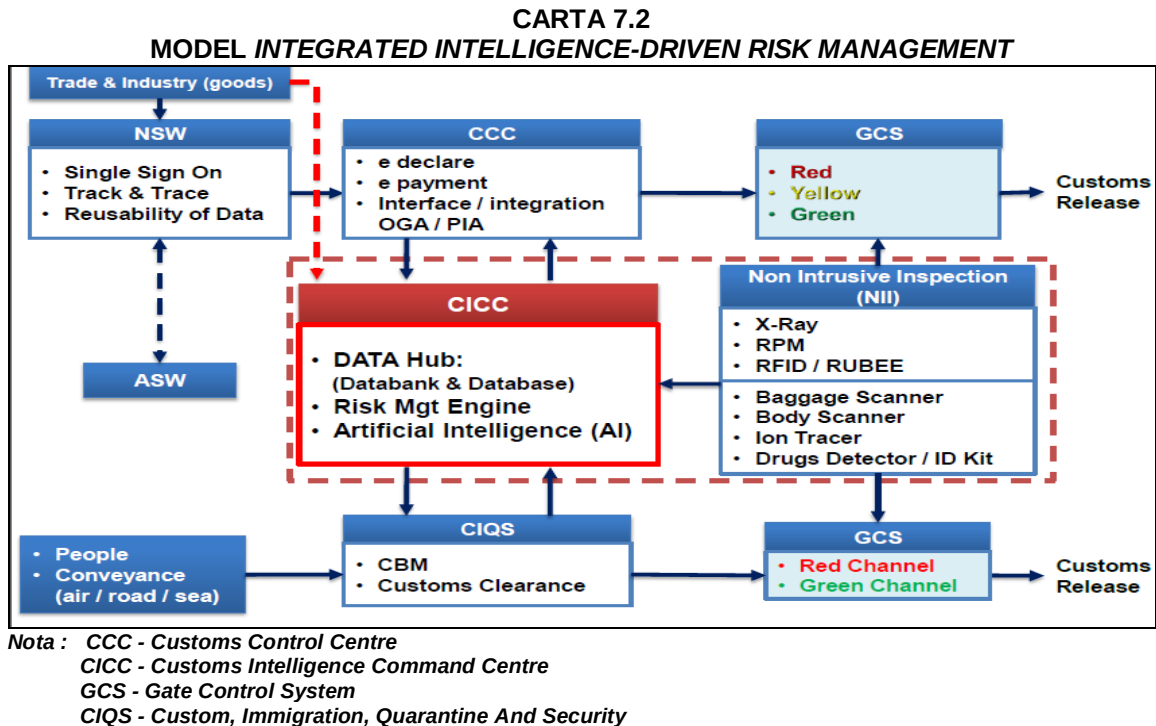
Semakan Audit terhadap kaedah pengurusan risiko oleh JKDM mendapati perkara berikut:

7.5.1.1. Rangka Kerja Pengurusan Risiko

- a. Berdasarkan garis panduan yang dikeluarkan oleh WCO, tanggungjawab pengurusan risiko hendaklah dipusatkan di peringkat ibu pejabat. Pihak pengurusan tertinggi adalah bertanggungjawab untuk memastikan polisi, rangka kerja dan infrastruktur pengurusan risiko diwujudkan bagi memastikan pengurusan risiko dijadikan sebahagian daripada proses perancangan pengurusan organisasi Kastam.
- b. Dalam membangunkan Rangka Kerja Pengurusan Risiko, JKDM telah menggunakan model ISO 31000:2009 (Prinsip dan Garis Panduan Generik Pengurusan Risiko) seperti mana yang dibentangkan oleh Ketua Pengarah JKDM semasa *World Customs And Trade Forum*, di Guangzhou, China pada bulan November 2011. Rangka Kerja Generik tersebut adalah seperti di carta berikut:

- c. Dalam pembentangan kertas di forum yang sama, Ketua Pengarah JKDM juga telah memaklumkan bahawa model ***Integrated Intelligence-Driven Risk Management*** merupakan amalan terbaik yang menjadi panduan JKDM. Model tersebut adalah seperti di carta berikut:

- d. Berdasarkan ucapnama Timbalan Ketua Pengarah Kastam Penguatkuasaan di mesyuarat Bahagian Pengurusan Pematuhan pada bulan Julai 2010, keberkesanan pengurusan risiko banyak bergantung kepada data yang lengkap. Oleh itu, aspek pengurusan statistik dan analisis data wajar diberi perhatian yang serius. Kedudukan data yang sekarang berada dalam *silo* adalah tidak kondusif dan usaha untuk mengintegrasikan data dan mewujudkan pusat data perlu disegerakan. Pemusatan data sangat diperlukan bagi membolehkan pewujudan Customs Intelligence Command Centre (CICC) untuk kegunaan semua Bahagian dalam JKDM.
- e. Semakan Audit terhadap rangka kerja pengurusan risiko JKDM mendapati perkara berikut:
- i. struktur organisasi pengurusan risiko di bawah penyeliaan pihak pengurusan tertinggi di JKDM adalah tidak jelas sehingga menyebabkan pelaksanaan dan pemantauan pengurusan risiko JKDM tidak dapat dijalankan secara efektif;
 - ii. amalan terbaik JKDM melalui Model Integrated Intelligence Driven Risk Management tidak dapat dilaksanakan sepenuhnya kerana CICC masih belum diwujudkan dan kedudukan data masih berada dalam keadaan *silo* sehingga kini; dan

- iii. tiada koordinasi antara semua Bahagian JKDM terhadap maklumat risiko dari sumber dalaman dan luaran yang dapat digunakan kerana CICC masih belum diwujudkan. Pelaksanaan dan pemantauan pengurusan risiko JKDM juga tidak dapat dijalankan secara berkesan.

Pada pendapat Audit, rangka kerja pengurusan risiko dan struktur pengurusan risiko JKDM adalah tidak memadai serta tidak selaras dengan garis panduan pengurusan risiko yang dikeluarkan oleh WCO.

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 18 Mac 2013

JKDM bersetuju bahawa tiada perkongsian data antara Bahagian Penguatkuasaan (Pusat Risikan Kastam - PRisKa), Pasca Import, Bahagian Perkastaman, PERTEK dan Cukai Dalam Negeri (CDN). Kedudukan data masih berada dalam keadaan silo disebabkan JKDM masih tidak mempunyai sistem pangkalan data/maklumat bersepadu. Namun begitu, perkongsian data secara manual berdasarkan permohonan oleh setiap bahagian yang memerlukan maklumat tersebut ada dilakukan. Pengurusan risiko yang komprehensif telah dibincangkan di dalam beberapa forum termasuk Mesyuarat Pengarah-Pengarah Kastam Se-Malaysia dan keperluan ini telah diambil kira dalam pembangunan sistem u-Customs. Pada masa ini, sistem u-Customs pada peringkat proses penilaian tender.

7.5.1.2. Sistem Dan Prosedur Pengurusan Risiko

Selaras dengan garis panduan pengurusan risiko yang dikeluarkan oleh WCO pada bulan Jun 2003, sistem dan prosedur pengurusan risiko yang komprehensif dan kemas kini hendaklah diwujudkan supaya dapat meningkatkan keberkesanan pengurusan risiko. Semakan Audit terhadap sistem dan prosedur pengurusan risiko JKDM mendapati perkara berikut:

- a. JKDM telah mengeluarkan garis panduan pengurusan risiko melalui Perintah Am Jabatan Bil. 98 pada tahun 2004 yang menetapkan struktur dan pelaksanaan program pengurusan risiko sebagai rujukan di semua negeri dan stesen. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati pengurusan risiko tidak dilaksanakan berdasarkan garis panduan tersebut sama ada di peringkat Ibu Pejabat mahupun di 5 Stesen Kastam Kargo Udara yang dilawati. Selain itu, semakan Audit juga mendapati garis panduan tersebut tidak dikemas kini sejak ianya dikeluarkan pada tahun 2004 sehingga tarikh pengauditan dijalankan. Berdasarkan temu bual dengan pegawai di 5 Stesen Kastam Kargo Udara yang dilawati, kewujudan Perintah Am tersebut tidak disedari dan ini telah mengakibatkan tiada prosedur pengurusan risiko yang seragam dilaksanakan di peringkat negeri;

- b. pada tahun 2008, JKDM telah mewujudkan Cawangan *Customs Verification Initiatives* (CVI) di peringkat Ibu Pejabat yang terlibat secara langsung dalam pengurusan risiko. CVI berperanan untuk mengumpulkan data analisis penting bagi mengenal pasti barangan yang berisiko tinggi sekali gus memberi petunjuk kepada pegawai Kastam untuk menjalankan intervensi/pemeriksaan fizikal. Bagaimanapun, pengumpulan data oleh CVI adalah atas usaha sendiri kerana CICC masih belum diwujudkan; dan
- c. Cawangan CVI menggunakan platform Sistem Maklumat Kastam (SMK) dengan mengaplikasikan konsep pengurusan risiko untuk mempercepatkan pelepasan barang dagangan dari kawalan Kastam dan menambahbaik tahap pematuhan pengimport, pengeksport dan ejen penghantaran kepada perundangan Kastam. Antara kaedah yang digunakan adalah seperti berikut:
 - i. mengumpul data berkaitan dengan barang dagangan import, eksport dan pemindahan;
 - ii. mengumpul dan menganalisis data yang diperolehi dari bahagian atau cawangan lain untuk dijadikan indikator risiko;
 - iii. membuat profil risiko dengan menggunakan Modul Selektiviti SMK untuk tujuan penyaringan bagi laluan pemeriksaan ke atas pengikraran pengimportan, pengeksportan dan penggudangan;
 - iv. membuat penyaringan rambang dengan menyemak secara manual ke atas borang ikrar import dan eksport;
 - v. memantau penyaringan yang dibuat oleh Modul Selektiviti SMK untuk memastikan proses pelepasan barang dagangan berjalan lancar; dan
 - vi. menyediakan laporan analisis dan penyata bulanan aktiviti.

Pada pendapat Audit, JKDM tidak mempunyai sistem dan prosedur pengurusan risiko yang komprehensif dan kemas kini sungguhpun Cawangan CVI telah ditubuhkan.

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 18 Mac 2013

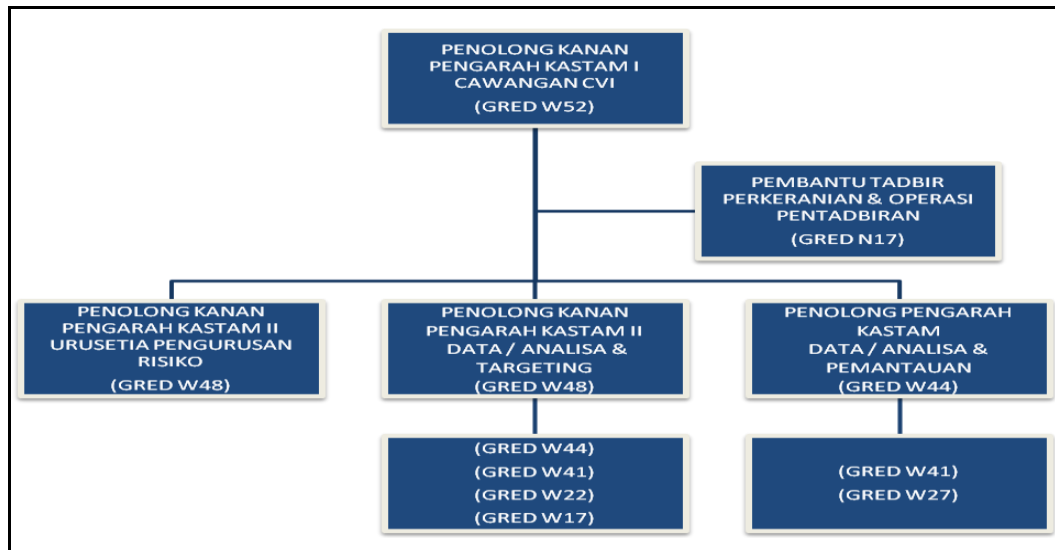
JKDM mengakui tidak mempunyai sistem dan prosedur pengurusan risiko yang komprehensif dan kemas kini dengan penubuhan Cawangan CVI sahaja. Selain itu, tiada koordinasi antara maklumat-maklumat risiko dari sumber dalaman dan luaran yang dapat digunakan oleh semua Bahagian JKDM kerana CVI bukan pusat pengumpulan data tetapi peranannya hanyalah tertumpu kepada pengurusan risiko pelepasan dagangan selaras dengan Standard 6 Revised Kyoto Convention (RKC) dengan menggunakan data daripada SMK untuk membuat analisis dan selektiviti. JKDM akan mengambil tindakan dengan merekayasa semula Perintah Am Jabatan Bil. 98 yang dikeluarkan pada bulan September 2004. Pada masa yang sama sistem u-Customs telah mengambil kira proses pengurusan risiko bersepadu dalam JKDM.

7.5.1.3. Modal Insan Pengurusan Risiko

Modal insan yang mencukupi dan terlatih dalam teknik pengurusan risiko yang terkini adalah penting bagi memastikan pengurusan risiko dapat dilaksanakan dengan efektif. Semakan Audit terhadap modal insan pengurusan risiko JKDM mendapati perkara berikut:

- a. Cawangan CVI, peringkat Ibu Pejabat diketuai oleh seorang Penolong Kanan Pengarah Kastam I, Gred W52. Struktur organisasi Cawangan CVI adalah seperti di carta berikut:

CARTA 7.3
STRUKTUR ORGANISASI CAWANGAN CVI SETAKAT AKHIR TAHUN 2012

- b. Bilangan jawatan yang diluluskan untuk Cawangan CVI adalah seramai 10 pegawai dan seorang pegawai Gred W17 telah ditempatkan secara pentadbiran. Setakat akhir tahun 2012, terdapat 2 jawatan Gred W41 masih belum diisi seperti di jadual berikut:

JADUAL 7.4
KEDUDUKAN PERJAWATAN CAWANGAN CVI SETAKAT 31 DISEMBER 2012

GRED PEGAWAI	BIL. JAWATAN		
	DILULUSKAN	DIISI	KOSONG
W52	1	1	0
W48	2	2	0
W44	2	2	0
W41	2	0	2
W27	1	1	0
W22	1	1	0
W17*	0	1	(1)
N17	1	1	0
JUMLAH	10	9	1

Nota: () - Jawatan Gred W17 Ditempatkan Secara Pentadbiran*

- c. Sejak penubuhan Cawangan CVI, pegawainya telah diberi peluang untuk menghadiri kursus secara intensif berkaitan pengurusan risiko sama ada di dalam atau luar negara yang mempunyai sistem pengurusan risiko yang maju. Bagaimanapun, kursus/latihan di luar negara hanya pernah dihadiri pada tahun 2009 sahaja. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 7.5
KURSUS KHAS PENGURUSAN RISIKO
YANG DIHADIRI OLEH PEGAWAI CAWANGAN CVI PADA TAHUN 2009

KURSUS	TARIKH	TEMPAT
Pengurusan Risiko	2 - 6 Mac 2009	Institut Pengurusan Peladang, Langkawi
Lanjutan Pengurusan Risiko	24 - 30 Mei 2009	Osaka, Jepun
Penggunaan Alat Dan Teknologi Dalam Pengesanan Dagangan	15 - 16 Oktober 2009	Radisson Hotel, Lima, Peru

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 18 Mac 2013

Semasa peringkat awal penubuhan Cawangan CVI, pegawai telah diberi peluang untuk menghadiri kursus-kursus berkaitan pengurusan risiko di dalam dan di luar negara. Untuk tahun seterusnya pegawai-pegawai tersebut juga dilatih untuk meningkatkan pengetahuan dan kompetensi secara latihan di tempat kerja dan juga melalui inisiatif diri dan self learning. Bagaimanapun, jabatan tetap akan menghantar pegawai Cawangan CVI dan pegawai JKDM yang lain untuk menghadiri kursus berkaitan penilaian risiko di luar negara. Pada masa ini, JKDM mempunyai beberapa pegawai yang berkompetensi dalam bidang pengurusan risiko hasil daripada pendedahan di dalam dan luar negara.

Pada pendapat Audit, JKDM masih belum mempunyai modal insan yang mencukupi dan terlatih dalam teknik pengurusan risiko yang terkini.

7.5.2. Pelaksanaan Pengurusan Risiko

Pelaksanaan pengurusan risiko oleh JKDM merangkumi proses penarafan oleh Cawangan CVI, tindakan oleh pegawai Kastam di Stesen Kastam Kargo Udara dan penilaian terhadap pencapaian pengurusan risiko yang dilaksanakan. Semakan Audit terhadap pelaksanaan pengurusan risiko oleh JKDM mendapati perkara berikut:

7.5.2.1. Penarafan Risiko Dan Tindakan Susulan

Sebanyak 191 (14.2%) daripada 1,343 Borang K1 di 5 Stesen Kastam Kargo Udara yang telah diberi taraf risiko tinggi oleh Cawangan CVI pada bulan

Oktober dan November 2012 telah dipilih untuk dijadikan sampel pengauditan. Semakan Audit terhadap sampel tersebut mendapati perkara berikut:

- a. Kesemua arahan pemeriksaan dokumen/fizikal bagi barang dagangan yang diberi penarafan risiko tinggi oleh Cawangan CVI telah dilaksanakan oleh pegawai Kastam yang hak di Stesen Kastam Kargo Udara berkaitan. Contoh intervensi/pemeriksaan fizikal yang dijalankan semasa lawatan Audit adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 7.1

*Pejabat Pemeriksaan Kastam Import/Eksport, KLIA, Sepang
- Pemeriksaan Fizikal Dagangan Kargo Udara Oleh Pegawai Kastam
(15.10.2012)*

GAMBAR 7.2

GAMBAR 7.3

*Pejabat Pemeriksaan Kastam Import/Eksport, KLIA, Sepang
- Pemeriksaan Fizikal Barangan Peribadi
(28.11.2012)*

GAMBAR 7.4

*Pejabat Pemeriksaan Kastam Import/Eksport, KLIA, Sepang
- Pemeriksaan Fizikal Minuman Keras
(29.11.2012)*

GAMBAR 7.5

*Kompleks Kargo Udara Kedua, Bayan Lepas, Pulau Pinang
- Pemeriksaan Fizikal Barangan Elektronik
(20.11.2012)*

GAMBAR 7.6

*Kompleks Kargo Udara Kedua, Bayan Lepas, Pulau Pinang
- Rampasan Barang Terlarang Oleh Kastam
(23.11.2012)*

- b. Sebanyak 40 Borang K1 (20.9%) daripada 191 borang yang disemak mempunyai kesalahan ikrar seperti perbezaan kod tariff, nilai dan kuantiti

melibatkan cukai yang diselamatkan sejumlah RM12,133. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 7.6
SAMPEL CAWANGAN CVI IMPORT KARGO UDARA

STESEN KASTAM KARGO UDARA	BIL. BORANG K1			PERATUSAN (%)	CUKAI DISELAMATKAN (RM)
	TARAF RISIKO OLEH CAW. CVI	DISEMAK	MEMPUYAI KESALAHAN		
L TSAAS, Subang	290	84	14	16.7	3,620
KLIA, Sepang	880	54	11	20.4	3,247
KKUK, Bayan Lepas	102	38	11	28.9	2,201
Kargo Udara Kuching	39	7	2	28.6	1,876
Kargo Udara KK	32	8	2	25.0	1,189
JUMLAH	1,343	191	40	20.9	12,133

- c. Sebagai contoh, intervensi/pemeriksaan fizikal di LTSAAS, Subang mendapati barang dagangan Global Light Swap Package adalah barangan gantian atau *spare parts* (kod tarif 8517.70.900) tetapi telah diikrarkan sebagai produk siap penuh menggunakan kod tarif 8517.12.000. Barangan gantian mempunyai implikasi duti sejumlah RM588 (cukai perkhidmatan 10%) berbanding produk siap penuh. Barang dagangan yang dimaksudkan adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 7.7

GAMBAR 7.8

*Lapangan Terbang Sultan Abdul Aziz Shah, Subang
- Barangan Spare Parts Yang Diikrarkan Sebagai Produk Siap
(08.11.2012)*

- d. Semakan Audit mendapati intervensi/pemeriksaan fizikal tambahan oleh pegawai Kastam turut dijalankan terhadap barangan/kargo yang tidak diberikan penarafan berisiko/arahan pemeriksaan oleh Cawangan CVI di Stesen Kastam Kargo Udara yang dilawati. Intervensi/pemeriksaan fizikal yang dijalankan tersebut adalah berdasarkan Seksyen 13 Akta Kastam 1967 di mana pegawai Kastam yang hak (Pegawai Penaksir) adalah diberi kuasa untuk menentukan pengelasan jenis barangan/kargo dan tahap pemeriksaannya. Semakan Audit selanjutnya terhadap 732 Borang K1 mendapati kekerapan intervensi/pemeriksaan fizikal melalui kuasa Pegawai Penaksir adalah lebih tinggi iaitu 541 (73.9%) berbanding 191 (26.1%) yang diarahkan oleh CVI. Butirannya adalah seperti jadual berikut:

JADUAL 7.7
PERBANDINGAN PENGGUNAAN MODUL SELEKTIVITI SMK
DENGAN PEMILIHAN SECARA MANUAL

STESEN KASTAM KARGO UDARA	JUMLAH SAMPEL	PERBANDINGAN			
		CVI	(%)	PP*	(%)
Kargo Udara Kuching	81	7	8.6	74	91.4
Kargo Udara Kota Kinabalu	59	8	13.6	51	86.4
KKUK, Bayan Lepas	175	38	21.7	137	78.3
KLIA, Sepang	190	54	28.4	136	71.6
L TSAAS, Subang	227	84	37.0	143	63.0
JUMLAH	732	191	26.1	541	73.9

Nota: PP - Pegawai Penaksir

- e. Sebagai penambahbaikan proses rampasan barangan larangan, mulai bulan November 2012, JKDM telah melaksanakan Sistem Tahanan Dagangan Kastam di Kompleks Kargo Udara Kedua (KKUK), Bayan Lepas. Bilik Tahanan Dagangan disediakan khusus untuk menempatkan barangan terlarang sebelum diserahkan kepada Bahagian Penguatkuasaan/Agensi lain yang berkaitan. Bilik Tahanan Dagangan KKUK, Bayan Lepas yang dilawati adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 7.9

GAMBAR 7.10

*Kompleks Kargo Udara Kedua (KKUK), Bayan Lepas, Pulau Pinang
 - Bilik Tahanan Dagangan Kargo Udara
 (23.11.2012)*

- f. Bagi tujuan penilaian risiko, WCO SAFE *Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade* menetapkan peralatan pemeriksaan seperti mesin pengimbas harus disediakan dan digunakan untuk pemeriksaan Kastam. Alat ini dapat membantu pihak Kastam memastikan barangan import yang diikrar dan duti/cukai yang dibayar adalah betul di samping mengesan dan menghalang barang yang berbahaya/terlarang seperti dadah dan senjata api, tanpa mengganggu aliran perdagangan yang sah. Bagaimanapun, semua Stesen Kastam Kargo Udara yang dilawati tidak mempunyai mesin pengimbas di pintu pelepasan Kastam. Lawatan Audit ke Zon Bebas Maskargo dan Kuala Lumpur Airport Services (KLAS) pula mendapati mesin pengimbas hanya digunakan untuk barangan dagangan bagi tujuan eksport sahaja. Berdasarkan temu bual dengan pegawai Maskargo dan KLAS, tanggungjawab untuk membuat pengesanan melalui mesin pengimbas terletak pada negara pengeksport dan bukan negara pengimport.

Pada pendapat Audit, arahan intervensi/pemeriksaan fizikal terhadap barangan/kargo berdasarkan penarafan risiko dari Cawangan CVI dipatuhi dengan baik oleh pegawai Kastam di Stesen Kastam Kargo Udara. Bagaimanapun, konsep pengurusan risiko masih belum diaplikasikan sepenuhnya terhadap proses pelepasan barangan/kargo dari kawalan Kastam memandangkan intervensi/pemeriksaan fizikal terhadap barangan/kargo yang tidak diberi penarafan berisiko oleh Cawangan CVI masih dilakukan dengan kerap. Sehubungan itu, penyediaan mesin pengimbas di Stesen Kastam Kargo Udara adalah penting bagi mempercepatkan proses pemeriksaan yang dilakukan.

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 18 Mac 2013

Perolehan mesin pengimbas Jabatan adalah bergantung kepada peruntukan kewangan yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan manakala penempatannya adalah berdasarkan keutamaan iaitu di lokasi yang berpotensi mengutip duti/cukai. Bagaimanapun, Jabatan pernah mengemukakan kertas cadangan kepada Kementerian Kewangan pada bulan Ogos 2012 untuk perolehan mesin pengimbas di stesen-stesen seluruh negara termasuk di Stesen Kastam Kargo Udara seperti di Kota Kinabalu, Bayan Lepas, KLIA (Kompleks Kargo) dan Sarawak. Setakat ini, JKDM telah diluluskan peruntukan untuk 4 unit pengimbas bagasi dan 2 unit pengimbas badan di Harbour City Pelabuhan Klang; 5 unit mesin pengimbas kargo untuk pelabuhan-pelabuhan utama serta 10 unit pengimbas bagasi dan 2 unit pengimbas badan bagi keperluan KLIA2. Cawangan CVI hanya memberi alert dan Seksyen 13 Akta Kastam 1967 memperuntukkan pegawai penaksir boleh menilai, menimbang, mengukur atau memeriksa barang-barang bagi menentukan kelas barang-barang tersebut sama ada berduti atau tidak berduti kastam. Dalam hal ini, pegawai penaksir tidak terikat sepenuhnya kepada alert yang dikeluarkan oleh CVI semasa membuat taksiran dan pelepasan dagangan.

7.5.2.2. Pencapaian Penarafan Risiko

Semakan Audit terhadap hasil penilaian prestasi Cawangan CVI dan tindakan susulan oleh Stesen Kastam Kargo Udara berkaitan dengan pelaksanaan pengurusan risiko mendapati perkara berikut:

- a. Untuk tempoh tahun 2010 hingga 2012, sebanyak 4,428,432 Borang K1 telah diberi penarafan berisiko rendah, sederhana atau tinggi. Daripada bilangan Borang K1 tersebut, sebanyak 4,179,933 (94.4%) telah diberi pelepasan terus, 235,084 (5.3%) diperiksa bersama dokumen sokongannya dan 13,415 (0.3%) telah dibuat intervensi/pemeriksaan fizikal. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 7.8
STATISTIK PENARAFAN RISIKO PELEPASAN DAGANGAN
IMPORT KARGO UDARA BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	PENARAFAN BORANG K1 (Bil.)	DIBERI PELEPASAN TERUS		DIPERIKSA BERSAMA DOKUMEN SOKONGAN		DILAKUKAN INTERVENSI/ PEMERIKSAAN FIZIKAL	
		(Bil.)	(%)	(Bil.)	(%)	(Bil.)	(%)
2010	1,427,766	1,377,022	96.5	45,887	3.2	4,857	0.3
2011	1,447,857	1,369,145	94.6	73,880	5.1	4,832	0.3
2012	1,552,809	1,433,766	92.3	115,317	7.4	3,726	0.3
JUMLAH	4,428,432	4,179,933	94.4	235,084	5.3	13,415	0.3

Sumber: Laporan Analisis Prestasi Kargo Udara Cawangan CVI 2010 - 2012

- b. Hasil daripada pemeriksaan dokumen dan intervensi/pemeriksaan fizikal barangan/kargo yang diberi penarafan risiko oleh Cawangan CVI, sebanyak RM13.45 juta hasil cukai/duti dapat diselamatkan bagi tahun 2010 hingga 2012 di seluruh negara. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 7.9
CUKAI YANG DISELAMATKAN MENGIKUT STESEN KASTAM KARGO UDARA
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

STESAN KASTAM KARGO UDARA	2010 (RM)	2011 (RM)	2012 (RM)	JUMLAH (RM)
KLIA, Sepang	2,465,655	3,690,751	4,030,982	10,187,388
LTSAAS, Subang,	372,171	933,459	774,105	2,079,735
KKUK, Bayan Lepas	179,874	321,175	346,622	847,671
LTA MasKargo, Bayan Lepas	53,819	77,674	113,685	245,178
Kargo Udara Kuching	4,729	16,944	18,371	40,044
Kargo Udara Kota Kinabalu	5,940	11,260	9,285	26,485
Senai, Johor	7,880	-	-	7,880
Kargo Udara Bintulu, Sarawak	1,572	1,920	2,932	6,424
Kargo Udara Miri, Sarawak	3,684	813	1,174	5,671
Kargo Udara Sandakan, Sabah	-	-	905	905
Kargo Udara Tawau, Sabah	-	-	73	73
Kargo Udara Sibu, Sarawak	-	-	-	-
JUMLAH	3,095,324	5,053,996	5,298,134	13,447,454

Sumber: Laporan Analisis Prestasi Kargo Udara Cawangan CVI 2010 - 2012

- c. Berdasarkan jumlah cukai yang diselamatkan, Cawangan CVI telah mengenal pasti 14 jenis barang dagangan yang kerap disalah ikrar mengenai kod tarif, nilai dan kuantiti. Sebanyak 63.5% hingga 92.7% daripada hasil yang dapat diselamatkan bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 adalah daripada pengimportan barangan elektrik dan tekstil. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 7.10
CUKAI YANG DISELAMATKAN MENGIKUT JENIS BARANG DAGANGAN
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

JENIS BARANG DAGANGAN	PERATUSAN BERDASARKAN CUKAI YANG DISELAMATKAN		
	2010 (%)	2011 (%)	2012 (%)
Barangan Elektrik	18.36	57.66	50.73
Tekstil	45.16	35.04	34.95
Rokok	5.86	0.59	-
<i>Auto Part</i>	-	-	2.18
Barangan Besi Keluli	10.15	2.33	1.67
Barangan Plastik	8.82	2.01	-
Minuman Keras	-	0.81	-
Kenderaan	-	-	-
Lain-lain Barangan	0.11	0.33	6.43
Barangan Makanan	0.15	-	-
Barangan Optik	-	0.06	-
Mesin	4.59	1.17	4.04
Barangan Kimia	3.53	-	-
Barangan Logam	3.27	-	-
JUMLAH	100.00	100.00	100.00

Sumber: Laporan Analisis Prestasi Kargo Udara Cawangan CVI 2010 - 2012

Pada pendapat Audit, pelaksanaan pengurusan risiko oleh Cawangan CVI dan tindakan susulan oleh Stesen Kastam Kargo Udara adalah baik serta telah menyumbang kepada peningkatan hasil JKDM.

7.5.3. Program Pemantauan Dan Kajian Semula

Pemantauan dan penilaian adalah proses yang penting dalam pengurusan risiko. Melalui pemantauan, impak sebenar, faedah, dan kos strategi pengurusan risiko boleh dibandingkan dengan sasaran yang telah ditetapkan dalam perancangan awal. Penilaian pula adalah bagi memastikan keutamaan pengurusan risiko tidak berubah dan rangka kerja pengurusan risiko adalah relevan dengan keadaan semasa. Secara umumnya, program pemantauan dan kajian semula adalah bagi tujuan penambahbaikan rangka kerja pengurusan risiko secara berterusan. Semakan Audit terhadap program pemantauan dan penilaian pengurusan risiko JKDM mendapati perkara berikut:

7.5.3.1. Unit Data/Analisa Dan Pemantauan

Unit Data/Analisa Dan Pemantauan, Cawangan CVI adalah unit yang bertanggungjawab memantau aktiviti penarafan risiko JKDM. Semakan Audit mendapati unit ini diketuai oleh seorang pegawai Gred W44 dan dibantu oleh seorang pegawai Gred W41 dan seorang pegawai Gred W27. Bagaimanapun,

jawatan pegawai Gred W41 di unit ini tidak pernah diisi sejak Cawangan CVI ditubuhkan.

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 18 Mac 2013

Tugas setiap pegawai Cawangan CVI telah diselaraskan semula dan semua pegawai terlibat dengan aspek data/analisis dan pemantauan.

7.5.3.2. Program Pemantauan

Tiada program pemantauan pengurusan risiko diwujudkan dan Jawatankuasa Pengurusan Risiko peringkat Ibu Pejabat JKDM tidak ditubuhkan. Ini adalah disebabkan peraturan atau arahan khusus berkaitannya tidak dikeluarkan.

7.5.3.3. Jawatankuasa Pemantauan Harga Dan Penjenisan

- a. Perintah Tetap Kastam Bil. 70 [Garis Panduan Prosedur Penubuhan Jawatankuasa Pemantauan Harga Dan Penjenisan (JKPHP)] menetapkan JKPHP perlu ditubuhkan di setiap negeri dengan peranan dan tanggungjawab seperti berikut:
 - i. menganalisis data berhubung penilaian dan penjenisan barangan import;
 - ii. mengambil tindakan susulan ke atas laporan Cawangan Risikan dan Siasatan mengenai barangan risiko tinggi, pengimport/ejen yang kerap melakukan fraud;
 - iii. mengenal pasti pegawai penaksir yang berulang kali melakukan kesilapan penjenisan dan penilaian;
 - iv. memastikan setiap cawangan/unit berinteraksi dan bertukar maklumat tentang penyelewengan melibatkan penjenisan dan penilaian; dan
 - v. mengenal pasti barangan import yang kerap kali menimbulkan kekeliruan penjenisan yang menyebabkan kurang pungut duti/cukai.
- b. JKPHP dikehendaki mengadakan mesyuarat sekurang-kurangnya 3 bulan sekali supaya keputusan dapat dimaklumkan kepada cawangan/unit dan pegawai berkaitan untuk tindakan susulan. Selain itu, JKPHP juga bertanggungjawab untuk memantau pelaksanaan pengurusan risiko di peringkat negeri. Bagaimanapun, semakan Audit di 5 negeri yang dilawati mendapati hanya JKDM Pulau Pinang sahaja yang mengadakan mesyuarat JKPHP mengikut kekerapan yang ditetapkan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 7.11
MESYUARAT JAWATANKUASA PEMANTAUAN HARGA DAN PENJENISAN
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

PEJABAT KASTAM NEGERI/ STESEN KASTAM KARGO UDARA	BIL. MESYUARAT DIADAKAN		
	2010	2011	2012
Pulau Pinang	3	3	4
KLIA	TM	3	2
Sarawak	2	2	1
Selangor	-	-	1
Sabah	-	1	-

Nota: TM - Tiada Maklumat

Maklum Balas Jabatan Kastam Diraja Malaysia Yang Diterima Pada 18 Mac 2013

Surat peringatan telah dikeluarkan kepada semua Pengarah Kastam Negeri pada 21 Februari 2013.

Pada pendapat Audit program pemantauan JKDM terhadap pengurusan risiko adalah lemah dan kajian semula terhadap rangka kerja pengurusan risiko perlu dilakukan bagi tujuan penambahbaikan secara berterusan.

7.6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan pengurusan risiko untuk pelepasan dagangan import kargo udara dapat digunakan secara berkesan di seluruh negara, adalah disyorkan supaya JKDM memberi pertimbangan yang sewajarnya terhadap perkara seperti berikut:

- 7.6.1. mewujudkan rangka kerja dan struktur pengurusan risiko jabatan selaras dengan garis panduan dan standard pengurusan risiko yang dikeluarkan oleh WCO;
- 7.6.2. menyediakan sistem dan prosedur pengurusan risiko yang komprehensif dan kemas kini;
- 7.6.3. memastikan anggota Kastam yang terlibat dalam pengurusan risiko dilatih dengan teknik pengurusan risiko yang terkini daripada negara yang mempunyai sistem pengurusan risiko yang maju;
- 7.6.4. memastikan konsep pengurusan risiko diaplikasikan sepenuhnya oleh semua Stesen Kastam Kargo Udara;
- 7.6.5. menyediakan mesin pengimbas untuk digunakan bagi menjalankan pemeriksaan selaras dengan *SAFE Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade*;

7.6.6. menyediakan program pemantauan dan kaji semula yang sesuai supaya rangka kerja pengurusan risiko dapat ditambah baik secara berterusan; dan

7.6.7. mengkaji semula keperluan perjawatan yang bersesuaian dan mengambil tindakan *redeployment* bagi memastikan pengisiannya supaya pengurusan risiko dapat dilaksanakan secara menyeluruh di seluruh negara.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 40-44 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN KERJA RAYA

8. JABATAN KERJA RAYA

- PENTADBIRAN KONTRAK BAGI PROJEK JKR

8.1. LATAR BELAKANG

Pentadbiran dan pengawasan kontrak memainkan peranan yang penting dalam perolehan Kerajaan bagi memastikan kontraktor memenuhi semua obligasinya di bawah kontrak yang ditandatangani. Adalah menjadi tanggungjawab setiap pegawai untuk memastikan Kerajaan mendapat nilai dan faedah maksimum bagi bayaran yang dibuat oleh Kerajaan. Bagi perolehan kerja, ia hendaklah meliputi skop kerja yang ditetapkan dan dipersetujui dalam tawaran/kontrak. Di samping itu, kerja hendaklah disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan dalam kontrak. Jika kontraktor lewat menyiapkan kerja, maka tindakan hendaklah diambil untuk mengenakan denda. Berdasarkan Statistik Laporan SKALA, Jabatan Kerja Raya (JKR) telah menguruskan 633 projek sambungan mengikut RMKe-9 yang bernilai RM36.740 bilion.

8.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan bagi menilai sama ada pentadbiran dan pengawasan kontrak bagi projek JKR diuruskan dengan teratur, cekap dan berhemat.

8.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan adalah tertumpu kepada kontrak kerja yang meliputi aspek bon pelaksanaan/wang jaminan pelaksanaan, wang pendahuluan kepada kontraktor, polisi insurans, lanjutan masa kontrak pembinaan, perakuan muktamad, pelepasan bon pelaksanaan/wang jaminan pelaksanaan kepada kontraktor dan kuasa menandatangani dokumen. Sebanyak 50 projek Persekutuan bernilai RM4.680 bilion telah dipilih untuk dinilai pengurusan pentadbiran kontrak dan pejabat yang dilawati adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 8.1
PEJABAT YANG DILAWATI**

NEGERI	PEJABAT JKR
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	- JKR Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur - Cawangan Kontrak Dan Ukur Bahan - Cawangan Kerja Kesihatan - Cawangan Jalan - Pasukan Projek ECER - Cawangan Pangkalan Udara Dan Maritim
Selangor	JKR Selangor
Terengganu	- JKR Terengganu - Pejabat Pasukan Projek Lebuhraya Pantai Timur 2, Terengganu
Pahang	JKR Pahang

8.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak Statistik Laporan SKALA di JKR serta rekod dan dokumen projek berkaitan. Temu bual dengan pegawai dan kakitangan yang terlibat juga telah dijalankan.

8.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan pada bulan Jun hingga Ogos 2012 mendapati secara keseluruhannya pentadbiran kontrak bagi projek JKR adalah kurang memuaskan kerana terdapat beberapa kelemahan dari segi pematuhan kepada peraturan yang ditetapkan. Antara kelemahan tersebut adalah:

- i. syarat kontrak tidak selaras dengan Surat Pekeliling Perbendaharaan;
- ii. ketidakseragaman dalam penggunaan borang kontrak piawaian JKR;
- iii. tempoh liputan sah laku dan nilai bon pelaksanaan/wang jaminan tidak tepat;
- iv. polisi insurans tidak diuruskan dengan teratur;
- v. kelewatan meluluskan lanjutan masa;
- vi. kecacatan lambat diperbaiki; dan
- vii. kelewatan mengeluarkan perakuan muktamad.

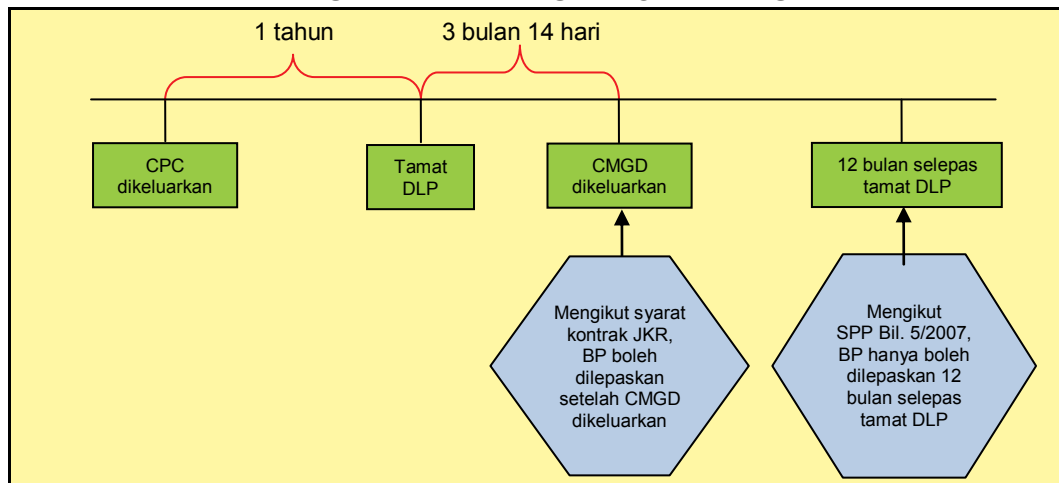
Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui dan maklum balas JKR adalah seperti di perenggan berikut:

8.5.1. Dokumen/Syarat Kontrak

8.5.1.1. Syarat Pelepasan Bon Pelaksanaan Tidak Selaras Dengan Kehendak Surat Pekeliling Perbendaharaan

Surat Pekeliling Perbendaharaan (SPP) Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan bahawa Bon Pelaksanaan hendaklah dilepaskan/dipulangkan 12 bulan selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan atau setelah Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan dikeluarkan, mengikut mana yang **terkemudian**. Semakan Audit mendapati syarat kontrak dalam borang kontrak piawaian JKR bagi kedua-dua kontrak konvensional dan kontrak reka dan bina (semakan tahun 2007 dan 2010) tidak selaras dengan kehendak pelepasan Bon Pelaksanaan yang ditetapkan dalam SPP Bil. 5 Tahun 2007. Mengikut syarat kontrak JKR, Bon Pelaksanaan (atau apa-apa bakinya yang masih ada untuk kredit kontraktor) bolehlah dilepaskan atau dipulangkan kepada kontraktor apabila siap memperbaiki semua kecacatan, kekecutan atau kerosakan lain yang mungkin kelihatan semasa Tempoh Tanggungan Kecacatan dan setelah diberi Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan bagi seluruh kerja. Perbezaan syarat pelepasan Bon Pelaksanaan antara syarat kontrak JKR dengan SPP Bil. 5 Tahun 2007 adalah seperti yang dijelaskan di rajah berikut:

RAJAH 8.1
PERBEZAAN SYARAT PELEPASAN BON PELAKSANAAN

***Nota :** CPC - Perakuan Siap Kerja (Certificate of Practical Completion)
DLP - Tempoh Tanggungan Kecacatan (Defects Liability Period)
CMGD - Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan (Certificate of Completion of Making Good Defects)
BP - Bon Pelaksanaan

***Andaian :** Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan (bagi projek konvensional) dikeluarkan 3 bulan 14 hari selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan

Mengikut syarat kontrak JKR, sekiranya Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan dikeluarkan 3 bulan 14 hari selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan, Bon Pelaksanaan boleh dilepaskan. Namun, mengikut SPP Bil. 5 Tahun 2007, Bon Pelaksanaan hendaklah dilepaskan 12 bulan selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan atau setelah Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan dikeluarkan, mengikut mana yang **terkemudian**. Dalam keadaan seperti yang ditunjukkan di **Rajah 8.1** di atas, Bon Pelaksanaan tidak boleh dilepaskan setelah Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan dikeluarkan, tetapi sepatutnya dilepaskan 12 bulan selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan.

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Menurut klausa 13.1(a) Syarat-syarat Kontrak PWD 203/203A (Rev. 2007 dan 1/2010) serta klausa 10.1 Syarat-syarat Kontrak PWD DB (Rev. 2007 dan 1/2010), Bon Pelaksanaan hendaklah berkuatkuasa sehingga 12 bulan selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan atau apabila terkeluarnya Perakuan Siap Membaiki Kecacatan, mengikut mana yang terkemudian. Menurut klausa 13.5 Syarat-syarat Kontrak PWD 203/203A dan klausa 10.6 Syarat-syarat Kontrak PWD DB pula, Bon Pelaksanaan (atau bakinya) boleh dilepaskan setelah siap membaiki semua kecacatan, kekecutan atau ketidaksempurnaan lain dan apabila terkeluarnya Perakuan Siap Membaiki Kecacatan. Sehubungan itu, Bon Pelaksanaan boleh dilepaskan setelah Perakuan Siap Membaiki Kecacatan dikeluarkan dan tidak perlu menunggu sehingga 12 bulan selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan oleh kerana kontraktor telahpun melaksanakan obligasinya di bawah kontrak.

Memandangkan SPP Bil. 5/2007 telah menyatakan bahawa Bon Pelaksanaan hendaklah dipulangkan 12 bulan selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan atau setelah Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan dikeluarkan, mengikut mana yang terkemudian, maka tindakan sedemikian masih boleh dilakukan di mana ia tidak bercanggah dengan kedua-dua klausa 13.5 dan 10.6 syarat-syarat kontrak tersebut di atas. Borang kontrak PWD 203/203A (Rev.1/2010) dan PWD DB (Rev.1/2010) telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan melalui S/K.KEW/PK/PP/1100/000000/10/31 JLD.31 SK.8(7) bertarikh 8 Februari 2012 dan ia digubal oleh Jabatan Peguam Negara bertujuan untuk melindungi kepentingan Kerajaan.

Pada pendapat Audit, syarat kontrak masih lagi tidak selaras dengan SPP Bil. 5 Tahun 2007 berkenaan dengan pelepasan Bon Pelaksanaan. Pihak JKR perlu berbincang dengan Jabatan Peguam Negara untuk mengambilkira kehendak SPP Bil.5 Tahun 2007 dalam syarat kontrak.

8.5.1.2. Ketidakteraturan Dalam Penggunaan Borang Kontrak Piawaian JKR

Semakan Audit mendapati borang kontrak JKR 203A (Rev.2007) telah digunakan untuk kontrak JKR/IP/CKUB/159/2008 - "Projek Naik Taraf Jalan Laluan 8 Dari Kg. Relong, Pahang Ke Gua Musang, Kelantan (Fasa 1 - Segmen 5)" yang ditandatangani pada 3 Februari 2009. Bagaimanapun terdapat sejumlah 10 kontrak yang ditandatangani selepas Februari 2009 masih menggunakan borang JKR 203A (Semakan 10/83). Berdasarkan temu bual dengan pegawai JKR, ketidakseragaman ini berlaku kerana tiada arahan rasmi dikeluarkan mengenai penggunaan borang kontrak JKR 203A (Rev. 2007).

Pada pendapat Audit, penggunaan borang JKR 203A (Semakan 10/83) bagi kontrak yang ditandatangani selepas Februari 2009 adalah tidak wajar kerana sebahagian syarat kontrak di borang JKR 203A (Semakan 10/83) tidak mematuhi peraturan baru yang berkuat kuasa dan sebarang proses tender semula juga perlu menggunakan borang yang baru. Pihak JKR terutamanya CKUB hendaklah mengeluarkan arahan kepada semua pejabat JKR di seluruh negara untuk menyeragamkan penggunaan borang kontrak piawaian yang baru supaya peraturan semasa dapat dikuatkuasakan bagi menjamin kepentingan Kerajaan dan kontraktor.

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Pejabat JKR yang terlibat memaklumkan proses penyediaan dokumen kontrak dibuat oleh Cawangan Kontrak Dan Ukur Bahan (CKUB), Ibu Pejabat JKR. Selain itu, ketidakseragaman penggunaan borang adalah

disebabkan projek yang ditender semula menggunakan borang yang sama bagi mengelakkan masalah perundangan. Pihak CKUB memaklumkan bahawa pihaknya telah mengambil tindakan dengan mengeluarkan Surat Arahan KPKR Bil. 4/2011 bertarikh 24.6.2011 bagi penggunaan borang kontrak JKR 203/203A (Rev. 1/2010) dan juga borang kontrak JKR DB (Rev. 1/2010) bagi kesemua pelaksanaan projek di bawah seliaan Jabatan Kerja Raya.

8.5.1.3. Pelantikan Pengarah Projek Tidak Mengikut Surat Arahan KPKR

Surat Arahan Ketua Pengarah Kerja Raya (KPKR) Bil. 6/2009 bertarikh 2 September 2009 telah menetapkan penentuan Pengarah Projek bagi projek reka dan bina berdasarkan nilai kontrak. Semakan Audit mendapati Ketua Penolong Pengarah (Pendidikan) telah dilantik sebagai Pengarah Projek bagi satu projek reka dan bina di Sabak Bernam, Selangor. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 8.2
PELANTIKAN PENGARAH PROJEK TIDAK MENGIKUT SURAT ARAHAN KPKR

PEJABAT	PROJEK	JENIS KONTRAK	TARIKH TANDATANGAN DOKUMEN KONTRAK DAN NILAI	PENGARAH PROJEK
JKR Selangor	Pakej 5 Projek SJK(T) (ZON 2) Bagi Negeri Selangor - SJK(T) Ladang Tumbuk, Kuala Langat, SJK(T) Ampar Tenang, Sepang, SJK(T)Teluk Merbau, Sepang, SJK(T) Ladang Sabak Bernam, Sabak Bernam dan SJK(T) Ladang Sungai Bernam, Sabak Bernam	Reka Dan Bina	29.01.2010 RM8.03 juta	Ketua Penolong Pengarah (Pendidikan), JKR Selangor

Pada pendapat Audit, pemilihan Pengarah Projek hendaklah mematuhi penentuan yang ditetapkan.

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Pembentangan akan dibuat dalam Mesyuarat Pengurusan JKR Selangor yang akan datang pada 19 Februari 2013 berhubung perkara ini agar segala kekeliruan dapat dijelaskan dan difahami oleh semua pihak supaya perkara ini tidak berulang pada masa depan.

8.5.1.4. Dokumen Ditandatangani Oleh Pegawai Yang Tidak Diberi Kuasa

Dokumen/Perakuan yang dikeluarkan di bawah kontrak hendaklah ditandatangani oleh pegawai yang diberi kuasa. Surat Arahan KPKR Bil. 6/2009 telah pun memperuntukkan jadual bagi "Pegawai Yang Berkuasa Menandatangani Perakuan-Perakuan Yang Dikeluarkan Di Bawah Kontrak

Berdasarkan Syarat-syarat Kontrak JKR 203/203A Dan Reka Dan Bina". Semakan Audit mendapati dokumen kontrak bagi 3 projek telah ditandatangani oleh pegawai yang tidak diberi kuasa. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 8.3
DOKUMEN DITANDATANGANI OLEH PEGAWAI YANG TIDAK DIBERI KUASA

PROJEK	JENIS DOKUMEN YANG DITANDATANGANI	PEGAWAI YANG TANDATANGAN	SEPATUTNYA
Projek Menaik Taraf Jalan Bukit Besi (Laluan Persekutuan 132), Dungun Terengganu	Perakuan Siap Kerja (CPC)	Jurutera Daerah Dungun	CPC sepatutnya ditandatangani oleh P.P atau wakil P.P Kerja Utama
Cadangan Pembinaan Ibu Pejabat Polis Daerah (IPD) Sentul, Kuala Lumpur	Arahan Perubahan Kerja (APK) 7	Wakil Pegawai Penguasa (P.P) Utama	APK sepatutnya ditandatangani oleh P.P
Mereka Bentuk, Membina, Menyiapkan, Menguji Dan Mentaullahkan Kompleks Sukan Komuniti – Pakej 1	CPC Bagi Tapak Projek di Melaka; Pagoh, Johor; Kota Tinggi, Johor dan Ledang, Johor	Jurutera Daerah	CPC sepatutnya ditandatangani oleh P.P atau wakil P.P Kerja Utama

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Satu projek telah diambil tindakan pembetulan manakala bagi 2 lagi projek pihaknya mengambil maklum mengenai kesilapan yang berlaku dan menjelaskan bahawa kesilapan berlaku disebabkan Jurutera Daerah telah terlepas pandang dari segi peruntukan kontrak dan wakil Pegawai Penguasa Kerja Utama menanggung kerja Pegawai Penguasa yang sedang dalam tempoh cuti sakit.

Pada pendapat Audit, hanya pegawai yang diberi kuasa boleh menandatangani dokumen/perakuan yang dikeluarkan di bawah kontrak supaya tidak mendatangkan sebarang implikasi perundangan.

8.5.2. Bon Pelaksanaan

8.5.2.1. Ketidaktepatan Bon Pelaksanaan/Wang Jaminan Pelaksanaan

SPP Bil. 5 Tahun 2007 telah menetapkan bahawa bagi kontrak kerja yang bernilai melebihi RM200,000, kontraktor perlu mengemukakan Bon Pelaksanaan sebanyak 5% daripada jumlah harga kontrak atau memilih Bon Pelaksanaan dalam bentuk Wang Jaminan Pelaksanaan yang dibuat melalui potongan sebanyak 10% daripada setiap bayaran interim sehingga mencapai jumlah 5% daripada jumlah harga kontrak. Tempoh sah laku Bon Pelaksanaan hendaklah dari tarikh kuat kuasa kontrak sehingga 12 bulan selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan. Daripada 50 projek yang dipilih untuk pengauditan,

kontraktor bagi 32 projek telah mengemukakan Bon Pelaksanaan manakala kontraktor bagi 18 projek lagi telah memilih Wang Jaminan Pelaksanaan. Semakan Audit mendapati bahawa terdapat kesilapan tempoh liputan sah laku Bon Pelaksanaan bagi 3 projek dengan liputan yang kurang antara 260 hingga 365 hari. Manakala, terdapat satu projek yang amaun Wang Jaminan Pelaksanaan telah terlebih dipotong berjumlah RM32,232. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 8.4
KETIDAKTEPATAN BON PELAKSANAAN/WANG JAMINAN PELAKSANAAN (WJP)

BON PELAKSANAAN (BP)			
PROJEK	LIPUTAN BP SEHINGGA	LIPUTAN BP SEPATUTNYA SEHINGGA	TEMPOH LIPUTAN TERKURANG
Projek Lebuhraya Pantai Timur Fasa 2, [(Pakej 8: Dari CH 85,000 (Felda Kerteh 6, Peringkat 1) Ke CH 91,800 (Felda Kerteh 2, Peringkat 2) - Menyiapkan Baki Kerja Yang Belum Siap] Daerah Dungun, Terengganu Darul Iman	12.04.2014	30.12.2014	262 hari (8 bulan 17 hari)
Bangunan Pusat Pendokumentasian Dan Pemuliharaan Bahan-Bahan Pandang Dengar Negara	01.10.2011	17.06.2012	260 hari (8 bulan 17 hari)
Cadangan Membina Dan Menyiapkan Klinik Kesihatan Jenis 2 (18ce, 8dce) Bandar Cheras (Lady Templer) Dengan Pejabat Kesihatan Dan Kuarters Integrasi Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	05.06.2012	05.06.2013	365 hari (1 tahun)
WANG JAMINAN PELAKSANAAN (WJP)			
PROJEK	POTONGAN WJP (RM)	POTONGAN WJP YANG SEPATUTNYA (RM)	TERLEBIH POTONGAN (RM)
Pembinaan Kuarters Dan Menaik Taraf Pusat Serenti Gambang, Kuantan, Pahang Darul Makmur	430,230	397,997	32,232

8.5.2.2. Bon Pelaksanaan Tidak Dilanjutkan Selepas Lanjutan Masa Diluluskan/Tempoh Lanjutan Silap

Mengikut SPP Bil. 5 Tahun 2007, tempoh sah laku Bon Pelaksanaan hendaklah dari tarikh kuat kuasa kontrak sehingga 12 bulan selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan. Jika berlaku kelewatan dalam penyiapan projek, tindakan serta merta hendaklah diambil oleh agensi untuk memastikan tempoh sah laku Bon Pelaksanaan dilanjutkan, tidak kira sama ada Kerajaan mengenakan ganti rugi tertentu atau ganti rugi ditetapkan atau lanjutan masa (EOT) diluluskan. Semakan Audit mendapati Bon Pelaksanaan bagi 4 projek tidak dilanjutkan selepas EOT diluluskan manakala lanjutan Bon Pelaksanaan bagi 2 projek silap dengan tempoh liputan yang kurang antara 104 hingga 226 hari. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 8.5
BON PELAKSANAAN (BP) TIDAK DILANJUTKAN SELEPAS LANJUTAN MASA
DILULUSKAN/TEMPOH LANJUTAN SILAP

PROJEK	EOT YANG TERLIBAT	KESILAPAN
Projek Lebuhraya Pantai Timur Fasa 2, Terengganu [Pakej 9B: Dari CH 102,500 Ke CH 107,700 (Hutan Simpan Bukit Bauk) - Menyiapkan Baki Kerja Yang Belum Siap], Daerah Dungun, Terengganu Darul Iman	No. 1	BP tidak dilanjutkan
Pusat Latihan Polis Di Mukim Pelangai, Bentong Pahang	No. 1	Tempoh liputan yang kurang ialah 104 hari (3 bulan 13 hari)
Bangunan Pusat Pendokumentasian & Pemuliharaan Bahan - Bahan Pandang Dengar Negara	No. 2	BP tidak dilanjutkan
Mereka Bentuk, Membina, Menyiapkan, Menguji Dan Mentauliahkan Kompleks Sukan Komuniti - Pakej 1	No. 1	BP tidak dilanjutkan
Cadangan Membina Dan Menyiapkan Klinik Kesihatan Jenis 2 (18CE, 8DCE) Bandar Cheras (Lady Templar) Dengan Pejabat Kesihatan Dan Kuarters Integrasi Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	No. 1	Tempoh liputan yang kurang ialah 226 hari (7 bulan 12 hari)
Projek Menaik Taraf Lapangan Terbang Kuala Terengganu. Pakej IV (B) - Penambakan Laut Dan Kawalan Hakisan Pantai	No.1	BP tidak dilanjutkan

8.5.2.3. Bon Pelaksanaan Luput Sebelum Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan Dikeluarkan

Sekiranya kontraktor gagal memperbaiki kerja kecacatan dalam tempoh yang ditetapkan, Pegawai Penguasa atau Pengarah Projek boleh melantik pihak ketiga untuk membaikinya dan kos terlibat boleh dikenakan kepada Bon Pelaksanaan atau tuntutan yang belum dijelaskan kepada kontraktor. Semakan Audit mendapati Bon Pelaksanaan bagi 2 projek telah luput sebelum kecacatan siap dibaiki dan sebelum Perakuan Siap Memperbaiki Kecacatan (CMGD) dikeluarkan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 8.6
BON PELAKSANAAN LUPUT SEBELUM CMGD DIKELUARKAN

PROJEK	TARIKH LUPUT BON PELAKSANAAN	TARIKH PERAKUAN SIAP MEMPERBAIKI KECACATAN
Projek Menaik Taraf Jalan Bukit Besi (Laluan Persekutuan 132), Dungun Terengganu	26.05.2011	CMGD masih belum dikeluarkan
Cadangan Projek Menaik Taraf Laluan B09/FT015 Dari Lapangan Terbang Subang Ke Hospital Sungai Buloh, Selangor	16.05.2012	30.07.2012

Nota: CMGD - Certificate of Completion of Making Good Defects

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Tempoh Bon Pelaksanaan yang silap telah dilanjutkan kepada tempoh yang betul. Wang Jaminan Pelaksanaan yang terlebih potong telah pun dipulangkan kepada pihak kontraktor. Selain itu, bagi kerja pembaikan yang telah selesai dijalankan, CMGD akan dikeluarkan. Manakala bagi pembaikan yang dilaksanakan oleh pihak ketiga, kos tersebut telah ditolak dari pembayaran muktamad.

Pada pendapat Audit, selain melindungi hak pihak yang memasuki kontrak, Bon Pelaksanaan/Wang Jaminan Pelaksanaan amat penting bagi menjamin kepentingan Kerajaan. Sehubungan dengan itu, pihak JKR harus memastikan ketepatan amaun dan tempoh liputan Bon Pelaksanaan/WJP serta memastikan Bon Pelaksanaan dilanjutkan selepas EOT diluluskan dan memastikan Bon Pelaksanaan tidak luput sebelum CMGD dikeluarkan supaya sebarang kerugian Kerajaan dari segi tanggungan kecacatan dapat dituntut dari Bon Pelaksanaan.

8.5.3. Pendahuluan Kepada Kontraktor

8.5.3.1. Jaminan Bayaran Pendahuluan Tidak Dilanjutkan Selepas Lanjutan Masa Diluluskan/Tempoh Lanjutan Silap

Mengikut SPP Bil. 5 Tahun 2007, tempoh sah laku jaminan untuk bayaran pendahuluan mestilah meliputi tempoh kontrak atau ke satu tempoh lanjutan yang diluluskan. Selepas EOT diluluskan, Jaminan Wang Pendahuluan yang belum direkup sepenuhnya juga perlu dilanjutkan kepada satu tarikh yang dijangka siap (Buku Panduan Pentadbiran Kontrak Kerja Raya). Semakan Audit mendapati jaminan untuk bayaran pendahuluan bagi 3 projek tidak dilanjutkan selepas EOT diluluskan manakala tempoh lanjutan silap untuk satu projek dengan liputan kurang 25 hari. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 8.7
JAMINAN UNTUK BAYARAN PENDAHULUAN TIDAK DILANJUTKAN SELEPAS LANJUTAN MASA DILULUSKAN/TEMPOH LANJUTAN SILAP

PROJEK	EOT YANG TERLIBAT	TARIKH EOT DILULUSKAN	BAKI WANG PENDAHULUAN YANG BELUM DIREKUP SEMASA EOT DILULUSKAN (RM Juta)	KESILAPAN
Projek Lebuhraya Pantai Timur Fasa 2, Terengganu [Pakej 9B: Dari CH 102,500 Ke CH 107,700 (Hutan Simpan Bukit Bauk) - Menyiapkan Baki Kerja Yang Belum Siap], Daerah Dungun, Terengganu Darul Iman	No. 1	22.02.2012	10.00	Jaminan tidak dilanjutkan
Pusat Berita Bersepadu Di Angkasapuri Kuala Lumpur	No. 2	13.08.2010	1.51	Jaminan tidak dilanjutkan
Mereka Bentuk, Membina, Menyiapkan, Menguji Dan Mentauliahkan Kompleks Sukan Komuniti - Pakej 1	No. 1	05.03.2008	4.14	Liputan tempoh lanjutan kurang 25 hari
Pembinaan Jalan Pintas Rawang Bagi Mengatasi Kesesakan Lalu Lintas Di Bandar Rawang Secara 'Design And Build'	No. 1	11.01.2008	0.73	Jaminan tidak dilanjutkan

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Satu projek, iaitu Projek Lebuhraya Pantai Timur Fasa 2 telah diambil tindakan pembetulan dengan melanjutkan jaminan bank untuk bayaran pendahuluan kepada tempoh yang betul sehingga 30 Julai 2013, manakala bayaran pendahuluan bagi 3 projek lagi telah direkup sepenuhnya. Pemantauan pengurusan wang pendahuluan termasuk tarikh luput jaminan dan tuntutan bayaran telah dijadikan agenda dalam Mesyuarat Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) Jabatan dan pejabat yang bertanggungjawab akan diingatkan untuk mengambil tindakan sewajarnya. Perkara ini juga telah ditekankan dalam Surat Arahan KPKR Bil. 13/2011 – Penambahbaikan Kepada Prosedur Penyediaan Bayaran Bagi Kontrak Kerja.

Pada pendapat Audit, tempoh sah laku jaminan yang silap boleh mengakibatkan kegagalan mengutip balik Wang Pendahuluan Kepada Kontraktor dan seterusnya akan menyebabkan kerugian kepada Kerajaan dan kehilangan wang awam. Pihak JKR perlu memastikan tempoh sah laku jaminan untuk bayaran pendahuluan sentiasa meliputi tempoh kontrak atau tempoh lanjutan yang diluluskan. Tindakan segera perlu diambil untuk merampas jaminan wang pendahuluan sekiranya jaminan yang gagal dilanjutkan hampir luput.

8.5.4. Polisi Insurans

Mengikut syarat kontrak, kontraktor perlu mengambil polisi insurans kerja, polisi insurans tanggungan awam dan insurans pampasan pekerja. Insurans kerja perlu meliputi tempoh tamat kerja manakala insurans tanggungan awam pula perlu meliputi sehingga tamat tempoh memperbaiki kecacatan, iaitu **3 bulan 14 hari** selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan bagi kontrak konvensional dan **3 bulan 28 hari** selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan bagi kontrak reka dan bina. Buku Panduan Pentadbiran Kontrak Kerja Raya juga menetapkan tempoh liputan polisi insurans perlu dilanjutkan kepada satu tarikh yang dijangka siap sekiranya berlaku kelambatan dan lanjutan masa.

8.5.4.1. Kesilapan Tempoh Liputan Polisi Insurans Tanggungan Awam

Semakan Audit terhadap polisi insurans asal mendapati 9 projek mempunyai kesilapan dalam tempoh liputan insurans tanggungan awam di mana tempoh liputan kurang antara 14 hingga 380 hari. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 8.8
KESILAPAN TEMPOH LIPUTAN POLISI INSURANS TANGGUNGAN AWAM (ASAL)

PROJEK	TEMPOH LIPUTAN SEHINGGA	TEMPOH LIPUTAN YANG SEPATUT	TERKURANG (TEMPOH LIPUTAN)
Pakej 5 Projek SJK(T) (Zon 2) Bagi Negeri Selangor - SJK(T) Ladang Tumbuk, Kuala Langat, SJK(T) Ampar Tenang, Sepang, SJK(T) Teluk Merbau, Sepang, SJK(T) Ladang Sabak Bernam, Sabak Bernam Dan SJK(T) Ladang Sungai Bernam, Sabak Bernam	29.06.2011	13.07.2012	380 hari (1 tahun 14 hari)
Projek Menaik Taraf Jalan Bukit Besi (Laluan Persekutuan 132), Dungun Terengganu	09.05.2011	24.09.2011	15 hari
Bangunan Tambahan Jabatan A&E Dan Wad Hospital Bentong, Pahang - Pakej II (Reka & Bina)	15.12.2015	29.12.2015	14 hari
Bangunan Tambahan Baru INSPEN, (Annex Block), Daerah Sepang, Selangor	17.08.2011	31.08.2011	14 hari
Mereka Bentuk, Membina, Menyiapkan, Menguji Dan Mentaullahkan Kompleks Sukan Komuniti - Pakej 1	05.03.2008 tambah 27 bulan 14 hari	05.03.2008 tambah 27 bulan 28 hari	14 hari
<i>Expansion Of The Intensive Care Unit</i> Hospital Kuala Terengganu	27.07.2008	25.11.2010	14 hari
Kompleks Pakar Materniti Di Hospital Kuala Terengganu	28.03.2014	11.04.2014	14 hari
Cadangan Projek Menaik Taraf Laluan B09/FT015 Dari Lapangan Terbang Subang Ke Hospital Sungai Buloh, Selangor	25.12.2007 bagi Fasa 1 dan 30.10.2010 Fasa 2	08.01.2008 bagi Fasa 1 dan 13.11.2010 bagi Fasa 2	14 hari bagi Fasa 1 dan 14 hari bagi Fasa 2
Pembinaan Jalan Pintas Rawang Bagi Mengatasi Kesyakan Lalu Lintas Di Bandar Rawang Secara 'Design And Build'	25.04.2010	10.05.2010	15 hari

8.5.4.2. Polisi Insurans Tidak Dilanjutkan Selepas Lanjutan Masa Diluluskan/Tempoh Lanjutan Silap

Semakan Audit mendapati polisi insurans bagi 6 projek tidak dilanjutkan selepas EOT diluluskan manakala ada kesilapan kekurangan tempoh lanjutan polisi insurans bagi 9 projek antara 5 hari hingga 470 hari. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 8.9
POLISI INSURANS TIDAK DILANJUTKAN SELEPAS LANJUTAN MASA DILULUSKAN/TEMPOH LANJUTAN SILAP

POLISI INSURANS TIDAK DILANJUTKAN		
PROJEK	EOT YANG TERLIBAT	JENIS INSURANS
Politeknik Banting, Selangor (Reka Dan Bina): Pakej 2 - Bangunan Dan Kerja-Kerja Berkaitan	No. 2 dan 3	Tanggungjawab Awam & Kerja
UiTM Cawangan Selangor, Kampus Sungai Buloh - Fakulti Perubatan	No. 1	Tanggungjawab Awam & Kerja
Projek Lebuh raya Pantai Timur Fasa 2, Terengganu [Pakej 9B: Dari CH 102,500 Ke CH 107,700 (Hutan Simpan Bukit Bauk) - Menyiapkan Baki Kerja Yang Belum Siap], Daerah Dungun, Terengganu Darul Iman	No. 1	Tanggungjawab Awam & Kerja
Universiti Malaya (UM), Fakulti Alam Bina Dan Kemudahan Asas	No. 2	Tanggungjawab Awam & Kerja
Mereka Bentuk, Membina, Menyiapkan, Menguji Dan Mentaullahkan Kompleks Sukan Komuniti - Pakej 1	No. 1	Tanggungjawab Awam & Kerja
Projek Menaik Taraf Lapangan Terbang Kuala Terengganu. Pakej IV(B) - Penambakan Laut Dan Kawalan Hakisan Pantai	No. 1	Tanggungjawab Awam & Kerja

TEMPOH LANJUTAN SILAP					
PROJEK	EOT YANG TERLIBAT	JENIS INSURANS	TEMPOH LIPUTAN SEHINGGA	TEMPOH LIPUTAN YANG SEPATUTNYA	TEMPOH LIPUTAN TERKURANG
Pakej 5 Projek SJK(T) (Zon 2) Bagi Negeri Selangor - SJK(T) Ladang Tumbuk, Kuala Langat, SJK(T) Ampar Tenang, Sepang, SJK(T) Teluk Merbau, Sepang, SJK(T) Ladang Sabak Bernam, Sabak Bernam Dan SJK(T) Ladang Sungai Bernam, Sabak Bernam	No. 1	Tanggungan Awam & Kerja	11.10.2011	26.10.2012	381 hari (1 tahun 15 hari)
Menaik Taraf Jalan Persekutuan FR3 Dari Kuantan (KM.9) Ke Pekan (KM.46), Pahang Darul Makmur	No. 2	Tanggungan Awam	20.03.2015	20.04.2015	31 hari
Pembinaan Pejabat Ketua Pengarah Tanah Dan Galian Cawangan Pahang	No. 3	Tanggungan Awam	14.06.2012	29.06.2012	15 hari
		Kerja	28.02.2011	15.03.2011	15 hari
Pusat Berita Bersepadu Di Angkasapuri Kuala Lumpur	No. 1	Tanggungan Awam	31.12.2010	14.04.2012	470 hari
Bangunan Pusat Pendokumentasian Dan Pemuliharaan Bahan-Bahan Pandang Dengar Negara	No. 1	Tanggungan Awam	29.12.2011	11.01.2012	13 hari
Bangunan Tambahan Baru Inspec, (Annex Block), Daerah Sepang, Selangor	No. 1	Tanggungan Awam	04.03.2012	18.03.2012	14 hari
Expansion Of The Intensive Care Unit Hospital Kuala Terengganu	No. 1	Tanggungan Awam	09.05.2011	14.05.2011	5 hari
Cadangan Projek Menaik Taraf Laluan B09/FT015 Dari Lapangan Terbang Subang Ke Hospital Sungai Buloh, Selangor	No.1, 2, 4 dan 5	Tanggungan Awam	Sehingga Tarikh Siap Projek (Tambahan 27 bulan 14 hari)	Sehingga Tarikh Siap Projek (Tambahan 27 bulan 28 hari)	14 hari
	No. 3	Tanggungan Awam & Kerja	Maklumat tidak dikemukakan		
Pembinaan Jalan Pintas Rawang Bagi Mengatasi Kesyakan Lalu Lintas Di Bandar Rawang Secara 'Design And Build'	No. 1	Tanggungan Awam	13.12.2010	28.12.2010	15 hari
	No. 2	Tanggungan Awam	14.03.2012	27.03.2012	13 hari
	No. 3	Tanggungan Awam	22.08.2013	05.09.2013	14 hari
	No. 4	Tanggungan Awam	01.04.2014	12.04.2014	11 hari

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kesilapan ini diakui. Kontraktor telah diarahkan untuk melanjutkan polisi insurans dengan betul. Pihak JKR akan memastikan perkara ini tidak akan berulang pada projek yang lain.

Pada pendapat Audit, tempoh liputan polisi insurans amat penting terutamanya apabila berlaku kemalangan, kecederaan, kebakaran atau peristiwa yang tidak diingini. Sehubungan itu, pihak JKR perlu sentiasa meneliti klausa polisi insurans, memastikan ketepatan tempoh liputan polisi insurans dan memastikan polisi insurans dilanjutkan selepas kelulusan EOT supaya kerugian Kerajaan dan kontraktor dari kecelakaan dapat dituntut dari insurans yang dibeli.

8.5.5. Kelewatan Meluluskan Lanjutan Masa

Pegawai Penguasa perlu meluluskan EOT sebelum berakhirnya tarikh penyiapan yang dibenarkan dalam kontrak. Sekiranya keputusan serta pemakluman kepada kontraktor dibuat selepas tarikh penyiapan yang dibenarkan dalam kontrak berakhir, maka masa bukan lagi teras kepada kontrak (time is at large) dan dengan itu kontraktor hanya bertanggungjawab untuk menyiapkan kerja dalam tempoh yang munasabah.

Semakan Audit mendapati 15 EOT bagi 13 projek telah diluluskan selepas tarikh siap asal/semasa. Kelewatan tersebut adalah antara 4 hingga 336 hari. Malahan, 3 daripada EOT tersebut telah diluluskan selepas Perakuan Siap Kerja (CPC) dikeluarkan. Daripada 15 EOT yang lewat diluluskan, 11 tidak dikeluarkan Perakuan Kerja Tidak Siap (Certificate of Non-Completion - CNC), 3 ada dikeluarkan CNC dan dikenakan denda ganti rugi (Liquidated And Ascertained Damages - LAD) serta satu lagi ada dikeluarkan CNC tetapi LAD tidak dikenakan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 8.10
LANJUTAN MASA (EOT) DILULUSKAN SELEPAS TARIKH SIAP ASAL/SEMASA

PROJEK	EOT YANG TERLIBAT	TARIKH SIAP ASAL/ SEMASA	TARIKH EOT DILULUS	KELEWATAN	CNC DIKELUARKAN (✓ / X)	LAD DIKENAKAN (✓ / X)
Politeknik Banting, Selangor (Reka Dan Bina): Pakej 2 - Bangunan Dan Kerja-Kerja Berkaitan	No. 3	30.04.2012	11.05.2012	11 hari	X	X
UiTM Cawangan Terengganu, Kampus Bukit Besi	No. 3	19.04.2012	23.04.2012	4 hari	X	X
Universiti Malaysia Terengganu (UMT) Pakej 2a - Kompleks Makmal, Kompleks Kuliah Pusat Dan Fakulti Pengajian Maritim Dan Sains Marin	No. 3	31.08.2011	08.11.2011	69 hari (2 bulan 8 hari)	X	✓
	No. 4	31.01.2012	08.03.2012	37 hari (1 bulan 8 hari)	✓	✓
Pusat Latihan Polis Di Mukim Pelangai, Bentong Pahang	No. 1	16.02.2011	28.09.2011	224 hari (7 bulan 10 hari)	X	✓
Cadangan Pejabat Jabatan Kesihatan Negeri Pahang	No. 2	27.12.2011	20.03.2012	84 hari (2 bulan 24 hari)	✓	✓
Pusat Berita Bersepadu Di Angkasapuri Kuala Lumpur	No. 3	19.06.2011	12.08.2011	54 hari (1 bulan 23 hari)	X	X
Hospital Rehabilitasi Cheras (166 Katil), (Baru Pakej L - Cadangan Perpindahan KK2 Lady Templer Ke Menara PGRM Dan Kerja-Kerja Meroboh Bangunan Sedia Ada Di Tapak Hospital Rehabilitasi Cheras	No. 1	14.08.2010	23.08.2010	9 hari	X	X
	No. 2	14.12.2010	09.02.2011	57 hari (1 bulan 26 hari)	X	X

PROJEK	EOT YANG TERLIBAT	TARIKH SIAP ASAL/ SEMASA	TARIKH EOT DILULUS	KELEWATAN	CNC DIKELUARKAN (✓ / X)	LAD DIKENAKAN (✓ / X)
<i>The Design, Construction, Completion, Equipping, Commissioning And Maintenance Of Specialist Complex And Ambulatory Care Centre (ACC), Hospital Kuala Lumpur</i>	No. 1	14.12.2011	30.12.2011	16 hari	X	X
Kompleks Pakar Materniti Di Hospital Kuala Terengganu	No. 2	04.04.2012	22.05.2012	48 hari (1 bulan 18 hari)	X	X
<i>Redevelopment Of Kuala Terengganu Airport Project Package II - Terminal Building</i>	No. 1	19.08.2007	12.09.2007	24 hari	X	X
EOT DILULUSKAN SELEPAS CPC						
Cadangan Membina Dan Menyiapkan Klinik Kesihatan 3 (Cermai 2) Dan Kuarters Paya Besar, Kuantan, Pahang	No. 2	09.01.2011	15.04.2011	96 hari (3 bulan 6 hari) *Tarikh CPC 07.03.2011	X	✓
Cadangan Membina Dan Menyiapkan Klinik Kesihatan 3 (Cermai 2) Dan Kuarters Kurnia, Kuantan, Pahang	No. 2	22.02.2011	25.04.2011	62 hari (2 bulan 1 hari) *Tarikh CPC 25.03.2011	✓	X
Bangunan Pusat Pendokumentasian Dan Pemuliharaan Bahan-Bahan Pandang Dengar Negara	No. 2	14.09.2009	16.08.2010	336 hari (11 bulan 1 hari) *Tarikh CPC 01.12.2009	✓	✓

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kelewatan meluluskan Lanjutan Masa adalah disebabkan kontraktor lambat mengemukakan permohonan, pandangan dan ulasan pihak perunding untuk dikemukakan kepada Jawatankuasa Kelambatan Dan Lanjutan Masa mengambil masa yang lama serta kontraktor lewat mengemukakan endorsement bagi lanjutan masa tempoh insurans dan Bon Pelaksanaan. Menurut Seksyen 56(3) Akta Kontrak 1950, ia antara lain menyatakan semasa pihak Kerajaan menerima kemungkiran kontraktor, maka pihak Kerajaan hendaklah mengeluarkan satu notis (dalam hal ini Perakuan Kerja Tidak Siap) untuk memaklumkan bahawa pihak Kerajaan hendak mengenakan LAD.

Begitu juga bagi Lanjutan Masa di mana sekiranya Kerajaan sedikit lewat dalam meluluskannya, ia tidak bermakna masa tidak akan lagi menjadi teras kepada sesebuah kontrak tersebut. Namun terdapat perbezaan berkaitan dengan lanjutan masa yang disebabkan oleh kelewatan yang disumbangkan oleh pihak Kerajaan di mana sekiranya lanjutan masa tidak diberikan, maka masa tidak lagi menjadi teras.

Pada pendapat Audit, kelewatan mengeluarkan EOT dan kegagalan mengeluarkan CNC boleh menyebabkan berlakunya *time is at large* dan Kerajaan hilang hak ke atas kontraktor untuk menyiapkan kerja dalam tempoh yang ditetapkan. Manakala bagi projek yang ada dikeluarkan CNC dan ada dikenakan LAD, pihak Audit berpendapat bahawa LAD sementara tersebut boleh membawa implikasi kewangan kepada kontraktor. Sehubungan dengan itu, pihak JKR perlu memastikan EOT diluluskan sebelum tarikh siap asal/semasa sebagaimana yang ditetapkan oleh kerajaan.

8.5.6. Kecacatan Lambat Diperbaiki

Mengikut syarat kontrak, selepas Tempoh Tanggungan Kecacatan (Defects Liability Period - DLP) tamat, pemeriksaan perlu dibuat untuk memastikan kerja membaiki kecacatan telah dijalankan dengan sempurna. Sekiranya belum sempurna, kontraktor bagi kontrak konvensional diberi masa tidak melebihi **3 bulan 14 hari** untuk memperbaiki kerja tersebut manakala kontraktor bagi kontrak reka dan bina diberi masa tidak melebihi **3 bulan 28 hari**. Jika gagal, Pegawai Penguasa atau Pengarah Projek boleh melantik pihak ketiga untuk membaiki kecacatan tersebut dan kos terlibat boleh dikenakan kepada Bon Pelaksanaan atau tuntutan yang belum dijelaskan kepada kontraktor. Semakan Audit mendapati bahawa daripada 21 projek siap, kecacatan bagi 10 projek telah lambat diperbaiki dengan kelewatan antara 21 hingga 290 hari. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 8.11
KECACATAN LAMBAT DIBAIKI**

PROJEK	TARIKH PATUT SIAP MEMBAIKI	TARIKH CMGD	TARIKH AKHIR LAWATAN AUDIT	KELEWATAN
Projek Menaik Taraf Jalan Bukit Besi (Laluan Persekutuan 132), Dungun Terengganu	24.09.2011	-	02.07.2012	282 hari (9 bulan 8 hari)
Rehabilitasi Kem TD (Army Care) Untuk Batalion 12 RAMD (MEK) Kem Daralockwood, Kuantan, Pahang Darul Makmur	14.03.2012	-	20.07.2012	128 hari (4 bulan 6 hari)
Cadangan Membina Dan Menyiapkan Klinik Kesihatan 3 (Cermai 2) Dan Kuarters Paya Besar, Kuantan, Pahang	21.06.2012	-	20.07.2012	29 hari
Pembinaan Pejabat Ketua Pengarah Tanah Dan Galian Cawangan Pahang	29.06.2012	-	20.07.2012	21 hari
Pembinaan Perpustakaan, Asrama, Kemudahan Sukan, Pusat Pelajar Dan Kemudahan Sokongan Di UiTM Cawangan Pahang (Peruntukan PFI)	30.05.2012	-	20.07.2012	51 hari (1 bulan 21 hari)
Bangunan Pusat Pendokumentasian Dan Pemuliharaan Bahan-Bahan Pandang Dengar Negara	29.03.2012	-	25.07.2012	118 hari (3 bulan 27 hari)
Bangunan Tambahan Di Institut Kemajuan Desa (Infra), Bangi, Selangor	20.06.2012	-	25.07.2012	35 hari
Bangunan Tambahan Baru Inspen, (Annex Block), Daerah Sepang, Selangor	23.03.2012	23.05.2012	-	61 hari (2 bulan)
Cadangan Projek Menaik Taraf Laluan B09/FT015 Dari Lapangan Terbang Subang Ke Hospital Sungai Buloh, Selangor	14.10.2011	30.07.2012	-	290 hari (9 bulan 16 hari)

PROJEK	TARIKH PATUT SIAP MEMBAIKI	TARIKH CMGD	TARIKH AKHIR LAWATAN AUDIT	KELEWATAN
Projek Menaik Taraf Lapangan Terbang Kuala Terengganu: Pakej IV (A) - Pemanjangan Landasan Ke Arah Laut Dan Pembinaan Infrastruktur	29.05.2012	-	31.07.2012	63 hari (2 bulan 2 hari)

Nota: - Tarikh patut siap membaiki bagi projek konvensional adalah 3 bulan 14 hari selepas tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan manakala tarikh patut siap membaiki bagi projek reka dan bina adalah 3 bulan 28 hari selepas tamat tempoh tanggungan kecacatan.
- Sekiranya CMGD belum dikeluarkan, kelewatan dikira dari tarikh patut siap membaiki sehingga tarikh akhir lawatan Audit.

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Pejabat ini bersetuju bahawa sekiranya kontraktor lambat atau gagal membaiki kecacatan adalah wajar bagi pihak Jabatan melantik kontraktor yang berasingan bagi membaiki kecacatan yang terlibat. Meskipun demikian, pejabat ini berpendapat walaupun hak Kerajaan untuk melantik pihak ketiga diperuntukkan di dalam syarat kontrak, namun terdapat kekangan dari sudut peruntukan kewangan untuk berbuat demikian. Menurut klausa 48.2 syarat kontrak PWD 203/203A (Rev. 1/2010), ia antara lain menyatakan bahawa Kerajaan bolehlah menuntut daripada Bon Pelaksanaan (dalam hal ini termasuklah Jaminan Bon Pelaksanaan ataupun Wang Jaminan Pelaksanaan) untuk mendapatkan kembali kos membaiki kecacatan tersebut. Memandangkan peruntukan kewangan projek yang terhad, kos untuk membaiki kecacatan adalah juga terhad dan dengan itu ia menyukarkan tindakan untuk melantik kontraktor yang berasingan dan membiayai kos pembaikan yang terlibat. Merujuk kepada Arahan Perbendaharaan (AP) 200.4(b) yang menyatakan bahawa bagi kontrak kerja tempatan, perbelanjaan membaiki kecacatan yang dibiayai oleh Kementerian/Jabatan dalam tempoh tanggungan kecacatan hendaklah dituntut dari Bon Pelaksanaan dan tuntutan itu hendaklah dikreditkan ke dalam akaun hasil. Ini bermakna apabila pihak Kerajaan menuntut Bon Pelaksanaan sama ada dalam bentuk Jaminan Bon Pelaksanaan ataupun Wang Jaminan Pelaksanaan, wang tersebut hendaklah dikreditkan ke akaun hasil dan pihak Jabatan tidak dapat menggunakan wang hasil rampasan tersebut. Oleh yang demikian, adalah wajar Bon Pelaksanaan yang dituntut itu boleh dilunaskan demi untuk membiayai kos yang terlibat untuk membaiki kecacatan dengan melantik kontraktor yang berasingan sebagaimana yang diperuntukkan di dalam kontrak.

Dalam hal ini pihak Jabatan sudahpun memohon kepada Kementerian Kewangan untuk mengkaji semula AP 200.4(b) melalui surat pejabat ini bertarikh 27.9.2012 bil. (30)d/m.JKR:UB123/BDK.1/020.050/01 agar hasil rampasan atau penggunaan sebahagian daripada Jaminan Bon

Pelaksanaan dan juga Wang Jaminan Pelaksanaan (WJP) untuk menampung perbelanjaan pembaikan kecacatan dengan melantik kontraktor yang berasingan. Satu mesyuarat dengan pihak Kementerian Kewangan berkaitan dengan perkara yang sama telah diadakan pada 11 Januari 2013 di Kementerian Kewangan.

Berdasarkan perkembangan terkini, Bahagian Perolehan Kerajaan (BPK) Kementerian Kewangan bersetuju untuk menimbang untuk meminda AP 200.4(b) bagi membolehkan Jabatan Kerajaan menggunakan Bon Pelaksanaan tersebut untuk membaiki kecacatan dan tidak perlu memasukkannya ke dalam hasil.

Pada pendapat Audit, sekiranya kontraktor enggan/gagal memperbaiki kecacatan dalam tempoh yang ditetapkan, pihak JKR sepatutnya menguatkuasakan hak dengan melantik kontraktor yang berasingan sebagaimana yang diperuntukkan di dalam kontrak dan peraturan yang akan dipinda kelak.

8.5.7. Kelewatan Mengeluarkan Perakuan Muktamad

Berdasarkan syarat kontrak konvensional, Pegawai Penguasa hendaklah mengeluarkan Perakuan Muktamad dalam tempoh 3 bulan selepas tamatnya DLP bagi keseluruhan kerja atau 3 bulan selepas dikeluarkan CMGD, mengikut mana yang terkemudian. Semakan Audit mendapati Perakuan Muktamad bagi *Projek Redevelopment Of Kuala Terengganu Airport Project Package II - Terminal Building* masih belum dikeluarkan semasa lawatan Audit pada 31 Julai 2012 walaupun CMGD telah dikeluarkan pada Julai 2010 di mana kelewatan adalah selama 652 hari.

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kelewatan Perakuan Muktamad dikeluarkan adalah kerana memerlukan penelitian yang mendalam untuk menyediakan pengukuran semula kuantiti sementara bagi keseluruhan projek serta masih terdapat tuntutan secara loss and expenses yang masih menunggu untuk diluluskan di peringkat Jawatankuasa Tuntutan. Pejabat ini akan membuat perancangan lebih awal dan teliti dalam menjalankan sesuatu projek selepas ini agar kelewatan sebegini tidak akan berlaku. Pihak JKR juga telah mengeluarkan Surat Arahan KPKR Bil. 14/2012 mengenai Prosedur Baru Penutupan Akaun yang juga selaras dengan Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil 1/2012. Surat Arahan ini menggariskan tindakan yang perlu diambil untuk memastikan Penyata Akaun Muktamad dapat dikeluarkan dalam tempoh 6 bulan selepas tarikh Perakuan Siap Kerja.

Pada pendapat Audit, perakuan muktamad perlu dikeluarkan mengikut tempoh yang telah ditetapkan dalam syarat kontrak. Kelewatan mengeluarkan perakuan muktamad boleh mengakibatkan masalah kewangan kepada kontraktor.

8.6. SYOR AUDIT

Bagi memperbaiki kelemahan dalam laporan ini, dan berkesan dalam menjaga kepentingan kerajaan adalah disyorkan supaya pihak JKR selaku pelaksana utama projek Kerajaan mengambil tindakan seperti berikut:

8.6.1. memastikan syarat kontrak adalah sentiasa selaras dengan peraturan yang berkuat kuasa;

8.6.2. mengeluarkan arahan kepada semua pejabat JKR di seluruh negara untuk menyeragamkan penggunaan borang kontrak piawai yang baru supaya peraturan baru dapat dikuatkuasakan bagi menjamin kepentingan Kerajaan dan kontraktor;

8.6.3. penyeliaan dan pemantauan perlu dipertingkatkan bagi memastikan semua dokumen penting disediakan dengan tepat untuk menjaga kepentingan Kerajaan;

8.6.4. bagi kecacatan kerja yang lambat/gagal diperbaiki oleh kontraktor asal, JKR perlu melantik pihak ketiga untuk membaiki kecacatan tersebut. Kos terlibat boleh dikenakan kepada Bon Pelaksanaan/tuntutan yang belum dijelaskan kepada kontraktor asal selaras dengan syarat kontrak; dan

8.6.5. meningkatkan kemahiran pegawai dalam proses pentadbiran kontrak dengan memberi kursus kepada pegawai terlibat.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 45-57 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN

9. PROJEK PENINGKATAN LAPANGAN TERBANG ANTARABANGSA KOTA KINABALU SABAH

9.1. LATAR BELAKANG

9.1.1. Projek Peningkatan Lapangan Terbang Antarabangsa Kota Kinabalu, Sabah (Projek KKIA) yang terletak di Daerah Penampang, Sabah merupakan projek peningkatan lapangan terbang sedia ada bagi membolehkan pengendalian penumpang dan operasi pesawat yang lebih baik. Projek KKIA melibatkan 2 pakej iaitu Pakej 1 adalah menaik taraf bangunan Terminal 1 dari aspek peningkatan keluasan lantai; *passenger loading bridge*; *baggage reclaim carousel*; tempat letak kenderaan terbuka dan *aircraft parking bays*. Manakala bagi Pakej 2, projek menaik taraf melibatkan peningkatan *airside*, Terminal 2 (LCCT) dan menara kawalan trafik udara serta bangunan pentadbiran Jabatan Penerbangan Awam.

9.1.2. Kontraktor utama bagi Pakej 1 ialah WCT Engineering Berhad (WCT) dan Pakej 2 ialah Global Upline Sdn. Bhd. (GUSB). Kedua-dua kontraktor dilantik secara rundingan terus dengan pelaksanaan projek secara reka dan bina. Kos bagi Pakej 1 adalah bernilai RM720 juta dengan tempoh yang ditetapkan untuk menyiapkan projek ialah selama 36 bulan iaitu mulai 21 Mei 2006 hingga 20 Mei 2009. Manakala kos projek Pakej 2 berjumlah RM720 juta dengan tempoh penyediaan selama 36 bulan iaitu mulai 21 April 2006 hingga 20 April 2009.

9.1.3. Pegawai Penguasa (SO) bagi Projek KKIA ialah Ketua Setiausaha (KSU) Kementerian Pengangkutan, manakala KLIA Consultancy Services Sdn. Bhd. (KLIACS) telah dilantik sebagai perunding projek untuk memantau pelaksanaan projek serta menjaga kepentingan Kerajaan dalam tempoh kontrak berkuat kuasa.

9.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada Projek KKIA telah diuruskan dengan teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

9.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan ini meliputi perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap Projek KKIA bagi tempoh tahun 2006 hingga 2012. Pengauditan telah dijalankan di Kementerian Pengangkutan (Kementerian); Unit Perancang Ekonomi (UPE), Jabatan Perdana Menteri; Ibu Pejabat Jabatan Penerbangan Awam (DCA); DCA KLIA dan Sabah; Pejabat Perunding Projek (KLIACS); Malaysia Airports Holding Berhad (MAHB) Sepang dan Sabah; Jabatan Perlindungan Alam Sekitar Sabah (JPAS); Jabatan Alam Sekitar (JAS) dan Jabatan Tanah Dan Ukur Sabah (JTU).

9.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak rekod, fail dan dokumen di Kementerian/Jabatan/Agensi berkaitan. Lawatan ke tapak projek, temu bual dengan pegawai yang bertanggungjawab di Kementerian/Jabatan/Agensi yang terlibat dan pengedaran borang soal selidik kepada kumpulan sasaran juga turut dijalankan.

9.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Jun hingga Ogos 2012 mendapati secara keseluruhannya projek KKIA adalah kurang memuaskan kerana terdapat beberapa kelemahan dalam pelaksanaannya. Bagaimanapun, prestasi fizikal keseluruhan projek bagi Pakej 1 adalah mengikut jadual setelah mengambil kira 3 lanjutan masa selama 290 hari. Manakala bagi Pakej 2, prestasi fizikal sebenar setakat 31 Mei 2012 adalah 94.3% berbanding dengan yang dijadualkan iaitu 94.2% setelah mengambil kira 5 lanjutan masa selama 1,106 hari dan perjanjian tambahan selama 8 bulan. Antara kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut:

- i. ketidakpatuhan undang-undang alam sekitar serta terdapat masalah pengambilan tanah sebelum projek dimulakan;
- ii. isu *interfacing* antara kontraktor Pakej 1 dan Pakej 2 dalam menjalankan kerja menaik taraf;
- iii. kerja naik taraf yang tidak mengikut spesifikasi/tidak berkualiti;
- iv. sebahagian komponen kerja Pakej 2 tidak siap/terbengkalai; dan
- v. sebahagian kemudahan yang siap dibina tidak digunakan.

Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui dan maklum balas Kementerian adalah seperti di perenggan berikut:

9.5.1. Prestasi Projek

9.5.1.1. Prestasi Fizikal

- a. Tempoh asal yang ditetapkan untuk menyiapkan Pakej 1 adalah selama 36 bulan iaitu mulai 21 Mei 2006 hingga 20 Mei 2009. Sebanyak 3 lanjutan masa berjumlah 290 hari telah diluluskan menjadikan tarikh siap baru ialah pada 4 Mac 2010. Manakala tempoh yang ditetapkan untuk menyiapkan Pakej 2 adalah selama 36 bulan mulai 21 April 2006. Memandangkan Pakej 2 juga gagal disiapkan dalam tempoh asal yang ditetapkan, sebanyak 5 lanjutan masa berjumlah 1,106 hari telah diluluskan. Bagi Pakej 2, satu perjanjian tambahan telah dimeterai antara GUSB dengan Kementerian pada 13 Mac 2012 dengan kos berjumlah RM11.76 juta dan ini menjadikan tarikh siap baru ialah pada 31 Disember 2012. Mengikut perjanjian tambahan, terdapat 3 tarikh siap kerja yang berbeza yang masing-masingnya ialah Seksyen 1 pada 30 April 2012, Seksyen 2 pada 31 Ogos

2012 dan Seksyen 3 pada 31 Disember 2012. Jawatankuasa Tuntutan Kontrak telah meluluskan pembayaran berjumlah RM5.93 juta dan RM13.84 juta masing-masingnya sebagai kos tambahan sepanjang tempoh lanjutan masa Pakej 1 dan Pakej 2. Butiran mengenai lanjutan masa Pakej 1 dan Pakej 2 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 9.1
LANJUTAN MASA YANG DILULUSKAN

PAKEJ	LANJUTAN MASA	JUMLAH HARI	KOS TAMBAHAN (RM Juta)	SEBAB LANJUTAN MASA
1	1	85	5.93*	• Kelewatan kerja <i>interfacing</i> oleh kontraktor Pakej 2 (GUSB) iaitu bagi pembinaan <i>parking apron</i> .
	2	141		• Kelewatan kerja <i>interfacing</i> oleh kontraktor Pakej 2 (GUSB) iaitu bagi pembinaan <i>parking apron</i> dan membaik pulih bilik <i>constant current regulator</i> (CCR).
	3	64		• <i>Employer risk</i> .
2	1	239	13.84**	• Penangguhan penyerahan tapak kerja di <i>threshold runway</i> 20.
	2	155		• Penerbangan tidak berjadual mengganggu kerja di <i>runway</i> .
	3	43		• Kelewatan penyerahan tapak <i>approach light runway 02 offshore</i> .
	4	260		• Kelewatan menyiapkan kerja yang bukan berpunca daripada kesilapan dan kewajipan kontraktor.
	5	409		

Nota: (*) - Meliputi Lanjutan Masa Pertama Dan Kedua iaitu Kos Bayaran Tambahan Premium Untuk Insurans Dan Bon Pelaksanaan Yang Dinilai Mengikut Resit Sebenar Bayaran Serta Kos Pengulangan Yang Berdasarkan Kepada Penyenggaraan Bulanan/Harian Seperti Ditetapkan Dalam Kontrak.

(**) - Meliputi Lanjutan Masa Pertama Hingga Keempat iaitu Bayaran Mengikut Resit Sebenar Untuk Kerja Yang Telah Dilaksanakan Oleh Kontraktor, Bayaran Kos Mengikut Bulanan Sebagaimana Yang Ditetapkan Dalam Kontrak Dan Bayaran Kos Mengikut Peratus Pencapaian Kerja Bulanan.

- b. Setakat 31 Mei 2012, Pakej 1 telah disiapkan mengikut jadual manakala kemajuan kerja bagi Pakej 2 selepas diambil kira lanjutan masa kelima dan perjanjian tambahan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 9.2
STATUS KEMAJUAN MENGIKUT SKOP KERJA
BAGI PAKEJ 2 SETAKAT 31 MEI 2012

SKOP KERJA	PERANCANGAN (%)	SEBENAR (%)	PERBEZAAN (%)
<i>Building Works</i>	5.8	5.8	0
<i>Airside Civil Works</i>	72.0	72.1	+0.1
<i>Mechanical And Electrical Works</i>	15.3	15.3	0
<i>Ancillary Items And Provisional Sum</i>	1.1	1.1	0
JUMLAH	94.2	94.3	+0.1

- c. Semakan Audit mendapati Pakej 1 melibatkan 2 tarikh siap kerja iaitu pertama, *Taking Over Certificate* (TOC) dikeluarkan pada 30 September 2008 dan kedua, *Certificate Of Practical Completion* (CPC) dikeluarkan pada 4 Mac 2010. Tempoh tanggungan kecacatan pertama bermula dari 30 September 2008 hingga 29 September 2010 manakala tempoh kecacatan kedua bermula dari 4 Mac 2010 hingga 3 Mac 2012. Semakan

Audit selanjutnya mendapati senarai kecacatan pertama dan kedua yang masing-masingnya berjumlah 329 dan 224 telah dikemukakan oleh KLIACS kepada WCT. Berbanding senarai tersebut, didapati sebanyak 99.7% dan 44.2% daripada jumlah keseluruhan senarai kecacatan telah disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan.

- d. Semakan Audit mendapati komponen kerja bagi Pakej 2 iaitu *northern taxiway extension; apron parking and strengthening of apron; rehab, strengthening, widening, resurfing of existing taxiway and runway; main runway and taxiway* dan *earthworks and sea reclamation* menunjukkan peningkatan prestasi kerja yang sangat rendah oleh GUSB bagi tahun 2010 dan 2011 yang masing-masingnya 1.6% dan 3.6%. Selepas perjanjian tambahan ditandatangani, pihak Audit mendapati kemajuan kerja masih perlahan bagi tempoh 30 April hingga 31 Mei 2012 iaitu hanya 0.2% sahaja. Lawatan Audit ke beberapa lokasi tapak Projek KKIA pada 9 Julai 2012 mendapati tiada kerja yang sedang dijalankan oleh GUSB antaranya di *runway 20* dan *taxiway mike* seperti di **Gambar 9.1** dan **Gambar 9.2**. Perbincangan Audit dengan KLIACS dan GUSB berkaitan perkara ini mendapati kemajuan kerja yang rendah ini telah berlanjutan semenjak bulan Jun 2012.

GAMBAR 9.1

Runway 20

- Tiada Kerja Dilaksanakan Semasa Lawatan Audit
(09.07.2012)

GAMBAR 9.2

Taxiway Mike

- Tiada Kerja Dilaksanakan Semasa Lawatan Audit
(09.07.2012)

- e. Berdasarkan surat daripada GUSB kepada KLIACS pada 8 Julai 2010, didapati GUSB menghadapi kekangan kewangan disebabkan aliran tunai yang terjejas akibat daripada kesan kenaikan harga serta risiko luar biasa yang tidak diduga daripada kerja tanah dalam salah satu projek lapangan terbang yang diuruskannya. Keadaan tersebut turut menjejaskan pelaksanaan kerja bagi Projek KKIA. Semakan Audit mendapati ada antara sub-kontraktor yang menghadapi kesukaran melaksanakan kerja disebabkan tidak menerima bayaran daripada GUSB. Sebagai contoh, sub-kontraktor Pengurusan Ruang Udara iaitu Pans-Ops Aero tidak dapat memberi komitmen untuk memuktamadkan *Airspace Management And Operations Plan* (ATMOP) kerana tidak menerima bayaran selama 7 bulan dan memberi kesan kepada kelewatan skop kerja Pakej 2.

- f. Selain itu, kerja bagi Seksyen 1 yang sepatutnya disiapkan pada 30 April 2012 telah gagal disiapkan oleh GUSB. Semakan Audit mendapati kemajuan kerja untuk Seksyen 1 setakat bulan Jun 2012 adalah hanya 98.8%. Sehubungan itu, pada 16 Mei 2012, Sijil Tak Siap Kerja (CNC) bagi Seksyen 1 telah dikeluarkan kepada GUSB dan seterusnya Kadar Denda dan Ganti Rugi Ditetapkan (LAD) sejumlah RM2,598.34 sehari telah dikenakan kepada GUSB berkuat kuasa pada 1 Mei 2012 sehingga baki kerja disiapkan. Nilai baki kerja yang telah dikenakan LAD adalah berjumlah RM17.32 juta.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari Dan 15 Mac 2013

Lanjutan masa diberikan selaras dengan peruntukan kontrak. Manakala bagi baki senarai kecacatan pertama tidak dapat disiapkan dalam tempoh ditetapkan adalah kecacatan memperbaiki jalur siling aluminium yang kemik dan ia telah diselesaikan pada bulan Oktober 2012. Bagi baki senarai kecacatan kedua, sejumlah 125 kerja (55.8%) telah diselesaikan pada bulan Disember 2012. Manakala bagi Pakej 2, alasan yang dibangkitkan oleh GUSB mengenai kekangan kewangan yang dihadapinya tidak dipersetujui kerana justifikasi berkenaan tiada kaitan dengan Projek KKIA. Pihak KLIACS serta Kementerian telah beberapa kali menggesa GUSB untuk meningkatkan prestasi kerja di tapak. Namun, kegagalan GUSB melaksanakan perkara tersebut telah mengakibatkan kontrak GUSB ditamatkan pada 31 Disember 2012. Kementerian Kewangan (MOF) telah meluluskan permohonan untuk melantik kontraktor baru pada 14 Februari 2013 dan pelantikan perunding reka bentuk pada 18 Februari 2013. Baki kerja yang gagal disiapkan oleh GUSB akan disenaraikan dalam skop kerja kontraktor baru.

Pada pendapat Audit, Kementerian telah mengambil tindakan sewajarnya dengan menamatkan kontrak GUSB. Kementerian dan KLIACS hendaklah memantau pelaksanaan kerja kontraktor baru supaya dapat menyiapkan baki kerja dalam tempoh yang dipersetujui.

9.5.1.2. Prestasi Kewangan

a. Kos Projek

Mengikut klausa 1 *Conditions of Contract* (COC), harga kontrak untuk Pakej 1 dan Pakej 2 yang dipersetujui antara kontraktor dan Kerajaan adalah masing-masingnya berjumlah RM720 juta. Semakan Audit mendapati sehingga 31 Mei 2012, harga kontrak bagi kedua-dua pakej telah berubah setelah mengambil kira Arahan Perubahan Kerja (APK), Lanjutan Masa dan Perjanjian Tambahan menjadikan harga kontrak Pakej 1 ialah RM700.20 juta

dan Pakej 2 berjumlah RM773.29 juta. Peruntukan yang telah diluluskan dari tahun 2006 hingga 2012 pula adalah berjumlah RM707.83 juta bagi Pakej 1 dan RM784.08 juta bagi Pakej 2. Adalah didapati peratusan perbelanjaan berbanding peruntukan yang diluluskan bagi Pakej 2 adalah 93.3%. Ini antaranya disebabkan terdapat kerja yang masih belum disempurnakan oleh GUSB. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 9.3
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN SETAKAT 31 MEI 2012

PAKEJ	HARGA KONTRAK ASAL (RM Juta)	HARGA KONTRAK BARU (RM Juta)	PERUNTUKAN DILULUSKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN SEBENAR (RM Juta)	PERATUS PERBELANJAAN (%)
1	720.00	700.20	707.83	698.52	99.8
2	720.00	773.29	784.08	721.63	93.3
JUMLAH	1,440.00	1,473.49	1,491.91	1,420.15	

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

Lebih peruntukan diluluskan berbanding harga kontrak yang baru adalah merupakan peruntukan tambahan yang diperolehi oleh Kementerian. Manakala prestasi kewangan yang tidak selaras dengan peruntukan yang diluluskan adalah disebabkan oleh kegagalan GUSB untuk mengikuti program kerja yang disediakan.

b. Rolling Plan

Jemaah Menteri telah bersetuju supaya perancangan dan pelaksanaan program dan projek serta penyediaan siling di bawah RMKe-10 dibuat secara *Rolling Plan* (RP) setiap dua tahun. Melalui kaedah RP ini, Kerajaan mempunyai ruang untuk mengambil kira keutamaan dan mengelak berlakunya *over commitment* memandangkan siling peruntukan disediakan berdasarkan keupayaan semasa kewangan Kerajaan. Objektif pelaksanaan RP adalah untuk memudahkan UPE memantau kemajuan projek dari aspek kewangan. Peruntukan yang diluluskan bagi Projek KKIA meliputi RP 1 dan 2 dan ia berdasarkan unjuran perbelanjaan yang dikemukakan oleh Kementerian selepas sesi perbincangan antara UPE dengan Kementerian. Semakan Audit terhadap prestasi kewangan Projek KKIA berasaskan RP mendapati perkara berikut:

- i. sungguhpun Pakej 1 telah disiapkan pada 4 Mac 2010, namun peruntukan di bawah RP 1 telah diluluskan berjumlah RM10.50 juta. Peruntukan tersebut diluluskan kerana tuntutan WCT bagi kerja pengubahsuaian yang dibuatnya setelah GUSB gagal untuk menyiapkan sistem *Aeronautical Ground Lighting* (AGL) yang baru dan penyenggaraan *Constant Current Regulator* (CCR) sedia ada mengikut jadual yang ditetapkan. Selain itu, ia juga bagi membiayai kos tambahan akibat penangguhan penghantaran *Passenger Loading Bridge* (PLB) ke tapak binaan; dan

- ii. untuk Pakej 2, Kementerian telah diluluskan peruntukan bagi RP 1 berjumlah RM34.50 juta dan RM18.08 juta (52.4%) daripada jumlah itu telah dibelanjakan. Manakala bagi RP 2, peruntukan berjumlah RM20.60 juta telah diluluskan dan sehingga bulan Mei 2012 sejumlah RM12.26 juta (59.5%) telah dibelanjakan. Memandangkan terdapat lebih peruntukan bagi RP 1 akibat kemajuan kerja Pakej 2 yang perlahan, ia akan dibawa ke RP 2 kerana program kerja yang sepatutnya dilaksanakan dalam RP 1 tidak diselesaikan dan menyebabkan skop kerja tersebut terpaksa dibuat penjadualan semula dalam RP 2. Berdasarkan temu bual dengan UPE, projek pembangunan lain yang dirancang oleh Kementerian menggunakan peruntukan RP akan terjejas sekiranya terdapat projek dalam senarai Kementerian seperti projek KKIA yang tidak dapat diuruskan dengan jayanya.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

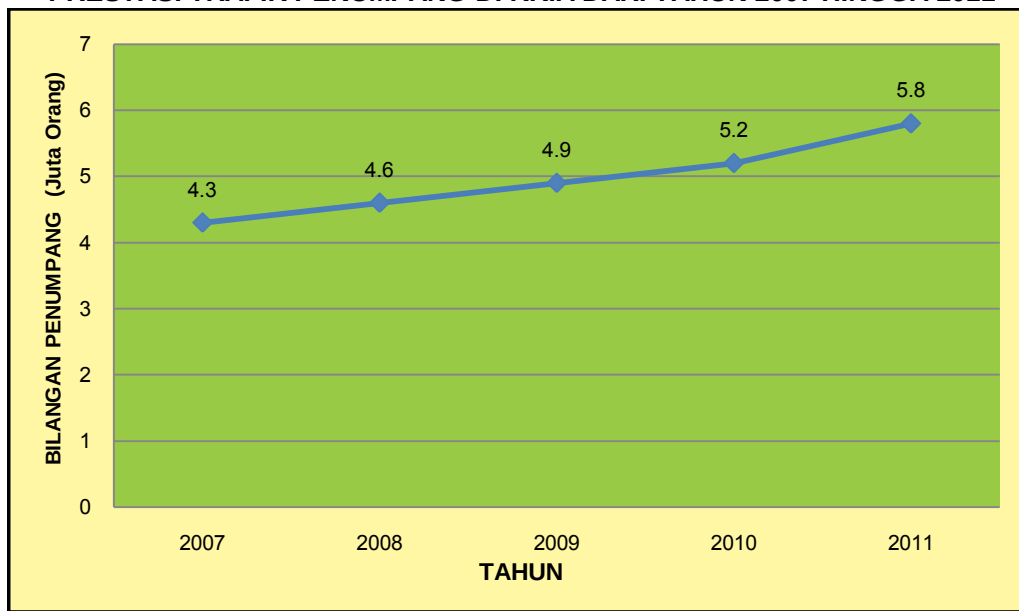
Kementerian telah menguruskan perbelanjaan secara teratur dan bersistematik dengan merangka unjuran perbelanjaan berasaskan kepada prestasi kemajuan projek. Masalah kewangan dalaman yang dihadapi oleh pihak kontraktor Pakej 2 adalah di luar kawalan Kementerian. Kementerian juga telah melakukan penyelarasan dalaman dengan memindahkan baki peruntukan yang tidak dapat dibelanjakan oleh kontraktor Pakej 2 ini kepada projek-projek lain yang lebih memerlukan.

9.5.2. Pengurusan Projek

9.5.2.1. Kajian Kemungkinan

- a. Berdasarkan Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1992, kajian kemungkinan yang meliputi analisis bagi menunjukkan sama ada sesuatu projek itu berdaya maju hendaklah dilakukan sebelum sesuatu projek dilaksanakan. Analisis tersebut antaranya hendaklah merangkumi analisis pasaran, kewangan, ekonomi, sosial dan teknikal serta kesan terhadap alam sekitar. Semakan Audit mendapati tiada kajian kemungkinan secara khusus untuk Projek KKIA dilakukan oleh Kementerian. Semakan Audit selanjutnya mendapati KLIACS turut berpendapat supaya satu kajian perlu dijalankan untuk mengkaji semula keupayaan semasa parkir *Apron* terutama yang melibatkan kehendak *Low Cost Carrier* akibat penambahan syarikat penerbangan seperti Fly Firefly Sdn. Bhd. dan kadar pertumbuhan penumpang yang meningkat. Perkara ini disebabkan reka bentuk Projek KKIA adalah berdasarkan kadar penumpang yang sederhana. Semakan Audit selanjutnya di Bahagian Udara, Kementerian mendapati prestasi trafik penumpang di KKIA bagi Terminal 1 dan 2 iaitu dari seramai 4.3 juta orang penumpang pada tahun 2007 ke 5.8 juta orang penumpang pada tahun 2011 menunjukkan peningkatan ketara daripada aspek penumpang seperti di rajah berikut:

RAJAH 9.1
PRESTASI TRAFIK PENUMPANG DI KKIA DARI TAHUN 2007 HINGGA 2011

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

Walaupun tiada kajian kemungkinan secara khusus, keperluan untuk peningkatan Projek KKIA telah dikenal pasti secara terperinci oleh Kementerian dalam Government Need Statement (GNS).

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Berdasarkan data pergerakan penumpang dan pesawat yang diperolehi dari DCA dan MAHB, Kementerian mendapati terdapat keperluan untuk menaiktaraf KKIA dilaksanakan segera. Ini kerana jumlah pergerakan penumpang telah melebihi kapasiti terminal iaitu 3 juta penumpang setahun. Kajian Pelan Induk Kebangsaan (PIK) oleh Malaysia Airports Holding Berhad pada tahun 2008 telah mengambil kira keperluan sehingga tahun 2056.

- b. Sungguhpun tiada kajian kemungkinan dibuat secara khusus untuk Projek KKIA, namun *master plan* pembangunan KKIA telah disediakan oleh Kementerian untuk rancangan pembangunan pengambilan tanah bagi 10 tahun yang bermula dari tahun 2006 hingga 2016. *Master plan* tersebut menjurus kepada pembesaran infrastruktur di persekitaran Terminal 1 yang merupakan Terminal Utama KKIA. Berdasarkan *master plan* tersebut, masih banyak tanah kosong di persekitaran Terminal 1 yang belum dibangunkan berbanding persekitaran Terminal 2 yang terhad kawasannya. Lawatan Audit ke persekitaran Terminal 1 dan Terminal 2 pada 9 dan 12 Julai 2012 mendapati lokasi tanah kosong adalah seperti yang digambarkan dalam *master plan* tersebut. Butirannya adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 9.3

Terminal 1
- Kawasan Berhampiran Terminal 1
Dalam Cadangan Untuk Dibangunkan
(09.07.2012)

GAMBAR 9.4

Terminal 2
- Kawasan Yang Terhad
Berhampiran Terminal 2
(09.07.2012)

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Walaupun tidak ada kajian kemungkinan secara khusus bagi KKIA, keperluan untuk menaik taraf lapangan terbang tersebut telah dikenal pasti secara terperinci oleh Kementerian dalam Government Need Statement (GNS). Kajian Pelan Induk Kebangsaan (PIK) adalah juga berdasarkan kepada keperluan GNS. Kementerian mengambil maklum terhadap cadangan penyediaan Kajian Kemungkinan akan disediakan terlebih dahulu sebelum sesuatu projek pembangunan baru melebihi RM50 juta.

Pada pendapat Audit, Kementerian telah mengambil tindakan yang tepat dengan menyediakan *master plan*. Bagaimanapun *master plan* ini perlu selari dengan kajian kemungkinan yang sepatutnya dibuat secara menyeluruh di peringkat awal sebelum Projek KKIA dijalankan. Sekiranya kajian hanya dijalankan untuk mengkaji semula keupayaan KKIA setelah Pakej 1 disiapkan dan Pakej 2 masih dalam proses pembinaan, ianya akan memberi kesan kepada peningkatan kos projek kerana skop asal projek akan berubah sejajar dengan kajian tersebut.

9.5.2.2. Pengambilan Tanah

a. Pengambilan Tanah Persendirian

Mengikut Ordinan Pengambilan Tanah Negeri Sabah Bab 69, pengisytiharan di bawah seksyen 3, antaranya menyatakan Kerajaan Negeri perlu mengisytiharkan tanah yang hendak diambil bagi maksud awam. Pada 5 Mei 2006, mesyuarat yang dipengerusikan oleh JKPTG telah memutuskan permohonan tanah milik persendirian di bahagian timur KKIA perlu dibuat untuk menempatkan *approach light*. Tanah tersebut merupakan sebahagian daripada tanah Kelab Lumba Kuda Diraja Sabah (RSTC). Semakan Audit mendapati perkara berikut:

- i. Sungguhpun permohonan pengambilan tanah telah diputuskan pada bulan Mei 2006, namun pewartaan tanah hanya dibuat pada 6 November 2008 dan 13 November 2008. Berdasarkan tarikh pewartaan bagi tujuan pengambilan tanah tersebut, KLIACS memaklumkan kerja di kawasan berkaitan telah dijadualkan semula pada 1 Februari 2009. Kesan terhadap kelewatan pewartaan tersebut telah menyebabkan 2 kali perubahan dalam penjadualan semula kerja tanah daripada tarikh asal yang ditetapkan iaitu pada 5 September 2006 (perbezaan sebanyak 879 hari) seperti di **Jadual 9.4**. RSTC seterusnya hanya bersetuju untuk membenarkan kerja dalam kawasan terlibat pada 5 Oktober 2009.

JADUAL 9.4
PENJADUALAN SEMULA PROGRAM KERJA TANAH DI TAPAK RSTC

BUTIRAN	PROGRAM ASAL	PERUBAHAN PERTAMA	PERUBAHAN KEDUA	BIL. HARI
Kerja Tanah	5 September 2006	21 Januari 2007	1 Februari 2009	879

- ii. Antara penyebab utama kelewatan kebenaran memasuki kawasan oleh RSTC adalah akibat kelewatan Kerajaan Negeri Sabah menyediakan kawasan sementara bagi operasi kandang kuda di Tambalang untuk RSTC. Ini menyebabkan kelewatan penyerahan kawasan kepada GUSB dan menjadi antara punca lanjutan masa diluluskan kepada GUSB. Jumlah peningkatan kos akibat lanjutan masa tersebut adalah RM9.05 juta, iaitu melebihi daripada kos pengambilan tanah yang berjumlah RM8.04 juta.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian telah memberi keutamaan dalam isu pengambilan tanah dan telah menghantar banyak surat peringatan/perhubungan kepada Jabatan Tanah Dan Ukur (JTU), Negeri Sabah.

Pada pendapat Audit, proses pengambilan tanah persendirian sepatutnya diberi keutamaan kerana implikasi kelewatan memberi kesan kepada projek ini. Selain itu, walaupun tanah telah diwartakan tetapi akibat syarat antara Kerajaan Negeri dengan RSTC tidak diselesaikan menyebabkan kebenaran masuk tapak ditangguhkan; kelulusan lanjutan masa dan kos kerja awalan projek bertambah.

b. Pengambilan Tanah Bukan Persendirian

Pengambilan tanah bukan persendirian melibatkan 3 lot tanah seluas 106.7 hektar dengan anggaran kos berjumlah RM32.21 juta, manakala anggaran cukai tahunan adalah berjumlah RM3.22 juta. Butiran lot tanah berserta pecahan premium dan cukai tahunan bagi setiap lot adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 9.5
LOT TANAH DAN KOS TANAH BUKAN PERSENDIRIAN

NO. LOT	KELUASAN (Hektar)	PREMIUM (RM Juta)	CUKAI TAHUNAN (RM Juta)	TUJUAN
PT2003010031*	67.4	29.20	2.92	Pembinaan landasan dan <i>taxiway</i> tambahan serta <i>approach light</i> di <i>Runway 02</i> .
PT2013010032**	6.3	2.71	0.27	Pembinaan <i>taxiway</i> selari.
PT2003010033**	33.0	0.30	0.03	Pembangunan infrastruktur KKIA iaitu menara kawalan trafik udara dan bangunan pejabat am Jabatan Penerbangan Awam.
JUMLAH	106.7	32.21	3.22	

Nota : (*) - Kos Adalah Berdasarkan Kelulusan Dari Setiausaha Hasil Bumi, Jabatan Ketua Menteri, Sabah
(**) - Kos Lot PT2013010032 Dan PT2003010033 Adalah Berdasarkan Anggaran DCA, Sabah

Semakan Audit terhadap pengambilan tanah bukan persendirian mendapati perkara berikut:

- i. Permohonan bagi lot PT2003010031 telah didaftarkan pada 17 Februari 2003. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati proses keseluruhan pengambilan tanah bagi lot tersebut mengambil masa yang lama. Adalah didapati proses permohonan tanah sehingga pembayaran premium tanah mengambil masa sehingga 2,780 hari. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 9.6
TEMPOH MASA BAGI PROSES PENGAMBILAN TANAH LOT PT2003010031

PERKARA	TARIKH	TEMPOH (Hari)
Permohonan Tanah	17 Februari 2003	-
Ulasan Juru Ukur Daerah	25 Februari 2004	373
Hantar Permohonan Kepada Pejabat Setiausaha Hasil Bumi	22 Mei 2006	817
Kelulusan Tanah	22 Februari 2007	276
Surat Tawaran Tanah	4 Oktober 2007	224
Perakuan Surat Tawaran Tanah dan Pembayaran Premium Tanah	28 September 2010	1,090
JUMLAH		2,780

- ii. Permohonan bagi lot PT2013010032 dan PT2003010033 telah dibuat pada tahun 2003. Hasil perbincangan Audit dengan Jabatan Tanah dan Ukur (JTU) Sabah dan KLIACS pada 5 dan 6 Julai 2012 mendapati permohonan bagi tanah lot PT2003010033 bertindih dengan permohonan Kerajaan Negeri untuk membina Terminal Bas Selatan (Kepayan) bersebelahan dengan KKIA.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari Dan 15 Mac 2013

Permohonan tanah-tanah tersebut telah dibuat pada tahun 2003 iaitu 3 tahun sebelum Projek KKIA dilaksanakan pada tahun 2006. DCA masih menunggu keputusan tawaran keluasan tanah daripada pihak JTU Sabah. Pada 24 Disember 2012, JTU memaklumkan bahawa tanah PT 2003010033

masih berstatus tanah Kerajaan Negeri Sabah dan permohonan ini masih dalam pertimbangan Kerajaan Negeri.

Pada pendapat Audit, proses perancangan dan permohonan pemilikan tanah sepatutnya dilaksanakan dengan lebih teratur. Bagi pemilikan tanah lot PT2003010031, pihak Audit berpendapat tempoh masa bagi proses pemilikan tanah adalah terlalu lama.

9.5.2.3. Pentadbiran Kontrak

a. Menandatangani Dokumen Kontrak

Dokumen kontrak mesti ditandatangani oleh kontraktor dan pegawai yang diberi kuasa untuk menandatangani bagi pihak Kerajaan di bawah Akta Kontrak Kerajaan 1949 (semakan 1973) [Akta 120]. Bahagian Kewangan, Kementerian telah mengeluarkan memo pada 10 Oktober 2006 dan 27 Julai 2006 yang masing-masingnya bagi Pakej 1 dan Pakej 2 yang menyatakan YB Menteri Pengangkutan telah bersetuju menurunkan kuasa untuk membolehkan Timbalan Ketua Setiausaha (Operasi) menandatangani dokumen kontrak Pakej 1 dan Pakej 2 bagi pihak Kerajaan. Bagaimanapun sehingga pengauditan selesai dijalankan, surat penurunan kuasa di bawah Seksyen 2, Akta Kontrak Kerajaan 1949 masih belum dikemukakan untuk pengesahan Audit.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari Dan 15 Mac 2013

Surat penurunan kuasa bagi Kontrak Projek KKIA tidak dapat dikesan sehingga kini. Kementerian telah mengeluarkan Surat Arahan Penurunan Kuasa yang baharu daripada YB Menteri Pengangkutan apabila berlaku pertukaran pegawai kanan dan had nilai kontrak yang melebihi kuasa yang diberikan sebelum ini selain mengemas kini sistem fail kontrak dari masa ke semasa.

Pada pendapat Audit, Kementerian perlu peka mengenai pentadbiran kontrak dengan memastikan setiap dokumen kontrak mestilah disimpan dengan selamat dan diuruskan secara sistematik.

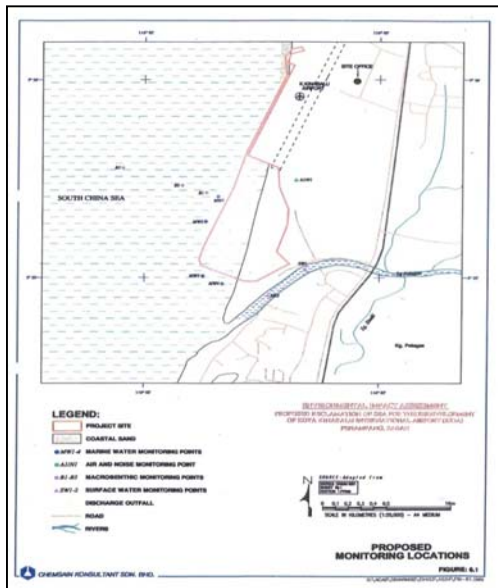
9.5.2.4. Pematuhan Undang-undang Alam Sekitar

a. *Environmental Impact Assesment (EIA)* Tambahan Dan Kajian Hidraulik

- i. Berdasarkan Enakmen Perlindungan Alam Sekitar 2002, EIA perlu disediakan untuk kelulusan Jabatan Perlindungan Alam Sekitar Sabah (JPAS) bagi aktiviti penebusgunaan tanah di tepi laut atau di tebing sungai sebelum projek dilaksanakan. Laporan EIA bagi aktiviti berkenaan untuk projek KKIA telah disediakan oleh perunding GUSB iaitu Chemsain

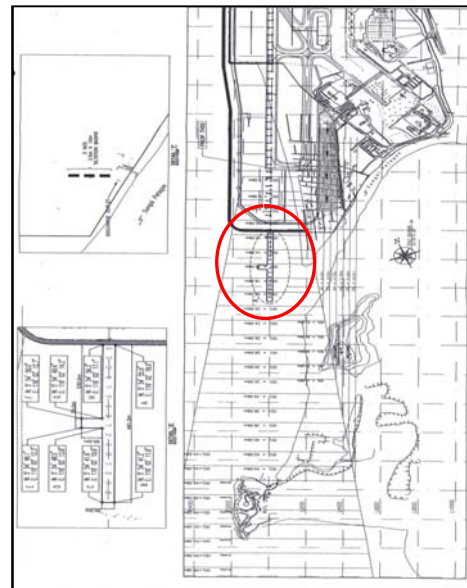
Konsultant Sdn. Bhd. (Chemsain) dan telah diluluskan oleh JPAS pada 13 Februari 2007. Bagaimanapun, adalah didapati pelan di dalam laporan EIA yang telah disediakan tersebut tidak menunjukkan lokasi bagi aktiviti pengorekan untuk komponen pembinaan *precision approach lighting* (PAL) seperti dalam **Gambar 9.5** dan **9.6**. Oleh itu, JPAS pada 16 Jun 2008 telah mengarahkan GUSB untuk mengemukakan *Supplementary Report*. Semakan Audit mendapati Chemsain telah mengemukakan laporan tersebut pada 1 Julai 2008.

GAMBAR 9.5

- Peta Sempadan Kawasan Penebusgunaan Bagi Tujuan Pembinaan Landasan Kapal Terbang Tidak Menunjukkan Kawasan Pembinaan PAL
(Sumber: Laporan EIA)
(22.12.2006)

GAMBAR 9.6

- Kawasan Pembinaan PAL Yang Ditunjukkan Di Dalam *Supplementary Report*
(Sumber: *Supplementary Report*)
(01.07.2008)

- ii. Berdasarkan *Supplementary Report*, sebanyak 16 PAL akan dibina di bahagian selatan kawasan penebusgunaan laut berhadapan dengan Muara Sg. Petagas. Bagi pembinaan PAL, kerja cerucuk diperlukan dan pengorekan pasir di dasar laut akan dilakukan. Berdasarkan pertambahan skop tersebut, JPAS telah mengarahkan GUSB melaksanakan kajian EIA tambahan dan kajian hidraulik. Bagaimanapun, pihak Audit mendapati hanya kajian hidraulik telah disediakan oleh GUSB tetapi ia mengambil masa selama satu tahun tujuh bulan untuk dikemukakan kepada JPAS dari tarikh yang ditetapkan.
- iii. Bagi penyediaan kajian EIA tambahan, Chemsain memaklumkan laporan mengenainya boleh dirujuk kepada laporan EIA yang disediakan perunding lain seperti EPR (Kuching) Sdn. Bhd. Ini kerana aktiviti pembinaan PAL adalah sebahagian daripada komponen projek landasan dan ia berasingan dengan aktiviti pengorekan pasir untuk pembinaan PAL yang sedang dijalankan oleh GUSB. Sehubungan itu, pada 9 Jun 2010, JPAS telah mengeluarkan surat untuk memaklumkan syarat tambahan kepada GUSB.

b. Kegagalan Kontraktor Mematuhi Syarat Tambahan

- i. Syarat tambahan yang perlu dipatuhi oleh GUSB adalah antaranya menyediakan Pelan Tindakan Pengurusan Pantai (PTPP) berkaitan dengan program pemantauan dan langkah pemuliharaan terhadap hakisan pantai. Bagaimanapun pada 29 Jun 2010, GUSB telah membuat rayuan kepada Kementerian supaya penyediaan PTPP dipertanggungjawabkan kepada Kementerian. Pada 3 Ogos 2010, Kementerian telah memaklumkan kepada JPAS bahawa kaedah pengorekan pasir di kawasan pembinaan adalah atas pilihan kontraktor sendiri dan sebarang kos yang terlibat dengannya adalah menjadi tanggungan kontraktor. Kementerian juga berpandangan PTPP perlu disediakan oleh kontraktor sepanjang tempoh projek termasuklah tempoh tanggungan kecacatan. Sehingga tarikh pengauditan selesai dijalankan, PTPP masih tidak disediakan oleh kontraktor seperti yang dikehendaki oleh JPAS.
- ii. Memandangkan PTPP masih gagal disediakan oleh GUSB, JPAS telah mengenakan pindaan terhadap syarat tambahan iaitu GUSB perlu menggunakan kaedah pembinaan PAL yang mesra alam tanpa melibatkan sebarang bentuk pengorekan pasir dasar laut atau pasir di kawasan Muara Sg. Petagas. Syarat tambahan tersebut juga dibuat berdasarkan daripada aduan awam; pemeriksaan JPAS ke tapak projek (**Gambar 9.7 dan 9.8**) serta penelitian semula terhadap laporan kajian hidraulik; *Supplementary Report* serta semua maklumat tambahan susulan oleh Chemsain.

GAMBAR 9.7

GAMBAR 9.8

Kg. Contoh, Petagas
- Kesan Kerosakan Yang Sedang Berlaku Di Pesisiran Pantai Berhampiran Dengan
Kg. Contoh, Petagas Iaitu Berhadapan Dengan Kawasan Cadangan Pengorekan
Pasir Laut Bagi Tujuan Pembinaan Precision Approach Lighting
(Sumber: JPAS)
(30.07.2010)

- iii. Semakan Audit selanjutnya mendapati pada 25 Januari 2011, Jabatan Pengairan Dan Saliran, Sabah (JPS) telah memberi maklum balas kepada JPAS berhubung kaedah pembinaan mesra alam yang dicadangkan. JPS berpandangan bahawa kaedah tersebut adalah memadai dan boleh dipertimbangkan berdasarkan faktor penggunaan *temporary steel staging as working platform* dan ianya bersifat

sementara. Seterusnya pada 31 Januari 2011, JPAS bersetuju dengan kaedah pembinaan PAL dengan menggunakan kaedah *temporary steel staging as working platform*.

- iv. Perjanjian tambahan pada 13 Mac 2012 yang bernilai RM11.76 juta telah ditandatangani di antara Kementerian dengan GUSB kerana penggunaan kaedah tersebut. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati GUSB telah melanggar perjanjian tambahan kerana melalui surat GUSB kepada JPAS pada 17 Mei 2012, GUSB akan meneruskan kerja pembinaan menggunakan *barge* yang akan menggantikan *temporary steel staging* seperti yang dipersetujui sebelum ini. Pada 28 Jun 2012, KLIACS telah mengeluarkan *Non Conformance Report* (NCR) kepada GUSB kerana menjalankan kerja tanpa menggunakan kaedah yang dibenarkan dan tanpa mengemukakan dokumen untuk kelulusan. Lawatan Audit selanjutnya pada 11 Julai 2012 ke lokasi projek mendapati tiada aktiviti pembinaan cerucuk PAL kerana *barge* telah rosak. Gambar di tapak pembinaan PAL adalah seperti berikut:

GAMBAR 9.9

Kawasan Pembinaan Precision Approach Lighting
- Piling Untuk Precision Approach Lighting
Yang Telah Dibina Oleh Pihak Kontraktor
(11.07.2012)

GAMBAR 9.10

Kawasan Pembinaan Precision Approach Lighting
- Barge Yang Digunakan Untuk Kerja-Kerja Piling
(11.07.2012)

- v. Sehingga tarikh pengauditan selesai dijalankan, adalah didapati JPAS masih belum meluluskan EIA (setelah tertakluk kepada syarat tambahan) bagi aktiviti kendalian GUSB tersebut.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari Dan 15 Mac 2013

Setelah penamatan GUSB pada 31 Disember 2012, kontraktor baru yang dilantik akan dipastikan untuk menjalankan kerja mengikut syarat dan peraturan EIA yang berkuat kuasa. Satu mesyuarat khas telah diadakan pada 25 Februari 2013 bagi mengenalpasti perkara-perkara berbangkit sebelum kerja dijalankan.

c. Kesan Terhadap Kelewatan Penyelesaian Masalah EIA

Semakan Audit mendapati kesan terhadap kelewatan dalam menyelesaikan masalah EIA menyebabkan masalah hakisan tanah masih berlaku di Muara Sg. Petagas. Hasil lawatan Audit pada 12 Julai 2012 ke Kg. Contoh, Petagas mendapati berlaku hakisan di kawasan pantai yang memberi kesan kepada rumah yang berada di kawasan berkenaan. Keadaan ini menyebabkan terdapat penduduk meninggalkan rumah mereka kerana faktor keselamatan. Terdapat juga penduduk yang membina benteng batu dengan kos pembinaan ditanggung oleh mereka sendiri. Keadaan berkenaan adalah seperti di **Gambar 9.11** hingga **Gambar 9.14**.

GAMBAR 9.11

Kg. Contoh

- Keadaan Rumah Yang Telah Ditinggalkan Kerana Hakisan Yang Berlaku Di Kawasan Rumah (12.07.2012)

GAMBAR 9.12

GAMBAR 9.13

Kg. Contoh

- Rumah Yang Masih Berpenghuni, Tanah Di Kawasan Rumah Telah Terhakis (12.07.2012)

GAMBAR 9.14

Kg. Contoh

- Salah Seorang Penduduk Kg. Contoh, Petagas Telah Meletakkan Batu Bersebelahan Rumah Sebagai Benteng Mencegah Ombak (12.07.2012)

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Pihak Kementerian telah menetapkan bahawa pembinaan PAL perlu mengikut kaedah mesra alam yang telah diluluskan oleh JAS sebelum ini iaitu secara staging platform. Memandangkan kelulusan sebelum ini diberikan kepada GUSB, maka kontraktor sivil baru yang dilantik bagi menyiapkan kerja tersebut perlu mengemukakan semula permohonan kepada JAS untuk kelulusan dengan menggunakan kaedah pembinaan yang sama.

Pada pendapat Audit, kelewatan menyelesaikan masalah EIA memberi kesan negatif kepada pelbagai aspek termasuk orang awam dan alam sekitar. Kementerian perlu memastikan kaedah bagi pembinaan *precision approach lighting* kelak tidak akan menyebabkan hakisan pantai.

9.5.2.5. Isu *Interfacing* Antara Kontraktor

Berdasarkan Klausa 31(f), (g) dan (h) COC, sekiranya kerja *interface* gagal dilaksanakan, kontraktor layak membuat tuntutan kos tambahan dan lanjutan masa. Sebahagian skop kerja kontraktor Pakej 2 (GUSB) adalah melibatkan kerja *interface* dengan kontraktor Pakej 1 (WTC). Semakan Audit mendapati kesan daripada kelembapan kemajuan kerja GUSB telah menyebabkan lanjutan masa pertama dan kedua kepada WCT diluluskan dan kos tambahan sepanjang tempoh 2 lanjutan masa tersebut berjumlah RM5.93 juta. Selain itu, WCT telah membuat tuntutan kos tambahan kerana kelewatan kerja *maintaining existing Constant Current Regulator (CCR)* dan *Aeronautical Ground Lighting (AGL) control room at ETB* dan penangguhan penghantaran *Passenger Loading Bridge (PLB)* ke tapak bina. Semakan Audit mendapati tuntutan WCT bagi kerja *maintaining existing CCR* dan *AGL control room at ETB* selepas perbincangan adalah berjumlah RM0.69 juta manakala jumlah yang disyorkan oleh KLIACS adalah berjumlah RM0.68 juta. Manakala tuntutan WCT bagi kerja melibatkan penangguhan penghantaran PLB ke tapak bina adalah berjumlah RM0.73 juta dan jumlah yang disyorkan oleh KLIACS adalah berjumlah RM0.26 juta. Bagaimanapun, semakan Audit terhadap butiran yang dilampirkan oleh Kementerian dalam notis penamatan pengambilan kontraktor kepada GUSB yang berkuat kuasa pada 31 Disember 2012 tidak menunjukkan jumlah penolakan tersebut.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

GUSB dan WCT telah mempunyai program kerja yang telah dipersetujui. Namun begitu, GUSB telah gagal mematuhi program tersebut dan telah mengakibatkan kelewatan kepada WCT. Surat peringatan daripada Kementerian telah diberikan dan perbincangan telah dibuat agar kontraktor dapat mematuhi program masing-masing. Penolakan nilai caj kelewatan (backcharge) kerja menyahtauliah peralatan CCR dan penyediaan Parking Apron di Bay 6, 7 dan 8 untuk pemasangan PLB akan dibuat apabila Akaun Muktamad disediakan.

9.5.3. Kualiti Pembinaan

9.5.3.1. Pemasangan *Instruments Landing System* (ILS) Tidak Mengikut Jadual

- a. *Instruments Landing System* (ILS) adalah suatu sistem yang digunakan oleh juruterbang untuk membuat pendaratan (*precision approach*) yang lebih selamat. Komponen sistem ini akan memberi panduan kepada juruterbang bagi membolehkan sesebuah pesawat dapat terbang ke tahap yang lebih tepat ke *center line runway* di samping paras ketinggian yang rendah lebih kurang 200 kaki sebelum membuat pendaratan. Berdasarkan perjanjian tambahan, pemasangan ILS yang merangkumi *localizer*, *distance measuring equipment* dan *glide path* adalah antara skop kerja di bawah Seksyen 2 dan dijadualkan untuk disiapkan pada 31 Ogos 2012. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati kemajuan kerja pada bulan Jun 2012 hanya 0.08% sahaja.
- b. Seterusnya, pihak Audit telah menemu bual juruterbang Malaysia Airlines (MAS) bagi perjalanan Kota Kinabalu ke Kuala Lumpur pada 13 Julai 2012 dan beliau berpendapat kelewatan dalam pemasangan ILS ini menyukarkan juruterbang untuk membuat pendaratan di paras yang lebih rendah terutamanya dalam keadaan cuaca buruk termasuk jerebu. Dalam keadaan cuaca baik, fasiliti ini masih diperlukan terutamanya oleh pesawat yang membawa penumpang (*commercial airlines*) bagi memberi jaminan dan keyakinan kepada juruterbang untuk membuat pendaratan. Selain itu, kelewatan dalam pemasangan ILS akan memberi kesan kepada aspek keselamatan.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

ILS adalah sebuah fasiliti yang meningkatkan kecekapan operasi kapal udara. ILS tidak mempengaruhi tahap keselamatan operasi kapal udara. Masih terdapat beberapa lapangan terbang dan landasan di negara ini yang tidak mempunyai ILS tetapi selamat digunakan untuk pendaratan kapal udara. Pada masa ini, pendaratan visual approach dan VOR/DME approach digunakan di LTAB Kota Kinabalu sejak 1 Mei 2012 selaras dengan AIP Supplement 21/2011 bertarikh 3 November 2011.

- c. Semakan Audit selanjutnya mendapati sebahagian peralatan ILS yang dibeli pada bulan Jun 2008 masih belum dipasang serta hanya disimpan dalam kontena dan stor. Perkara yang sama turut berlaku kepada *Aeronautical Ground Lighting* (AGL) yang dibuat perolehan pada bulan Jun 2007. Nilai peralatan yang belum dipasang ini tidak dapat ditentukan kerana kosnya dinyatakan secara *lump sum* di dalam kontrak. Butirannya adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 9.15

GAMBAR 9.16

Kontena/Stor Penyimpanan Berhampiran Pejabat Tapak
- Peralatan ILS Yang Belum Dipasang Dan Masih Disimpan Di Dalam Kontena
(10.07.2012)

GAMBAR 9.17

GAMBAR 9.18

Kontena/Stor Penyimpanan Berhampiran Pejabat Tapak
- Peralatan AGL Yang Belum Dipasang Dan Masih Disimpan Di Dalam Stor Penyimpanan
(09.07.2012)

- d. Pihak Audit selanjutnya dimaklumkan kedua-dua peralatan ini telah tamat tempoh jaminan kilang. Bagaimanapun, pihak GUSB menegaskan bahawa peralatan ini masih di bawah tanggungan GUSB sehingga tamat tempoh kecacatan selama dua tahun.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

Oleh kerana GUSB telah ditamatkan kontraknya, ujian terhadap peralatan ini akan dimasukkan ke dalam dokumen tender menyiapkan baki kerja. Oleh kerana peralatan tersebut merupakan peralatan specialist subcontractor, perlindungan waranti akan diperolehi daripada mereka. Sekiranya didapati tidak berfungsi atau tidak menepati kehendak kontrak, maka peralatan ini perlu diganti dan semua perbelanjaan lebihan ini akan di caj kepada GUSB ketika penyediaan Akaun Muktamad projek kelak.

Pada pendapat Audit, Kementerian perlu memastikan pemasangan ILS dimasukkan ke dalam skop kerja kontraktor baru. Selain itu, jaminan kilang adalah penting bagi memastikan peralatan yang dipasang adalah pada kondisi yang terbaik. Sekiranya jaminan kilang telah tamat lebih awal, kemungkinan untuk pihak Kerajaan menanggung kos kerosakan selepas tamat tempoh tanggungan kecacatan oleh kontraktor adalah tinggi. Komponen dan peralatan projek hendaklah disimpan dengan baik dan selamat bagi memastikan kualiti komponen dan peralatan berada pada tahap maksimum apabila dipasang.

9.5.3.2. Pembaikan *Runway* Dan *Taxiway* Tidak Mengikut Jadual

- a. Skop kerja Pakej 2 juga melibatkan kerja *rehabilitation and strengthening works* pada *runway* dan *taxiway* sedia ada dan ini meliputi kerja menaik taraf sistem perparitan dan pembinaan 3 buah *pumping station* untuk mengawal paras air di kawasan *runway*. Semakan Audit mendapati GUSB telah melakukan kerja-kerja pembaikan pada *runway* sebelum tempoh pembinaan bermula iaitu pada awal tahun 2006 bagi memastikan keadaan *runway* selamat digunakan. Namun, pada awal tahun 2009, kerja pembaikan di kawasan *runway* dan *taxiway* tidak dijalankan mengikut jadual.
- b. Semakan Audit mendapati mengikut perancangan, kerja perparitan sepatutnya dilaksanakan oleh GUSB mulai 10 Oktober 2006 sehingga 14 Januari 2009. Bagaimanapun, komponen kerja perparitan masih tidak disiapkan sepenuhnya sehingga *overall work programme* telah dijadualkan semula sebanyak 5 kali. Sebanyak 3 kolam takungan berserta *pump station* telah disiapkan tetapi ianya beroperasi secara manual dan hanya selepas perjanjian tambahan ditandatangani, *water level sensor* dan *permanent power supply* dipasang dan beroperasi sepenuhnya secara automatik.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

Ketiga-tiga pump station telah siap dan beroperasi secara automatik. Bagaimanapun, masih terdapat sepanjang 300 meter longkang yang menghubungkan kepada pump station 1 yang masih belum siap. Akan tetapi, dengan berfungsinya pump stations ini, paras air dapat dikawal. Baki kerja yang belum siap akan disiapkan oleh kontraktor baru.

- c. Semakan Audit mendapati setakat bulan Mei 2012, terdapat sebanyak 599 *potholes* yang dikenal pasti berlaku di *runway* dan *taxiway* semenjak bulan April 2010. Contoh gambar *potholes* adalah seperti di **Gambar 9.19** dan **9.20**. Semakan Audit turut mendapati sehingga 30 April 2012, kerja *overlay* terhadap *runway* dan *taxiway* yang merupakan skop kerja asal Pakej 2 masih belum disiapkan sepenuhnya.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

Tindakan memperbaiki potholes telah diambil oleh GUSB. Masalah potholes tidak berlaku lagi sejak Mei 2012 dan sehingga kini tidak ada kerosakan potholes dilaporkan sejak tarikh berkenaan. Setelah kerja-kerja disiapkan dengan sempurna nanti, maka ujian integriti akan dijalankan oleh pihak kontraktor. Sekiranya ujian-ujian yang dijalankan tidak mencapai tahap rekaan yang dikehendaki, maka kontraktor perlu membuat pembaikan ke atas runway dan taxiway sehingga ianya memenuhi keperluan kontrak.

GAMBAR 9.19

- Pothole Di Runway
(Sumber: MASB)
(27.06.2011)

GAMBAR 9.20

- Pothole Di Taxiway
(Sumber: MASB)
(27.06.2011)

Pada pendapat Audit, Kementerian perlu memastikan sebelum projek diserahkan kepada MAHB, ujian yang bersesuaian mengenai ketahanan kerja *overlay* yang telah dilakukan oleh GUSB dapat dibuktikan. Ini amat penting dari aspek keselamatan KKIA khususnya serta imej negeri Sabah dan Malaysia amnya.

9.5.3.3. Pembinaan Tidak Sesuai/Tidak Sempurna

a. Pam Di Kolam Takungan Tidak Berfungsi

KKIA terletak di kawasan di mana aras air dalam tanah adalah tinggi dan memerlukan sistem perparitan yang berkesan bagi mengelakkan banjir dan kerosakan pada struktur pembinaan seperti landasan, *taxiway* dan sistem AGL. Sebanyak 3 kolam takungan telah dibina sebagai kawasan tadahan sementara sebelum air dilepaskan ke saliran luar. Lawatan Audit pada 12 Julai 2012 ke kolam takungan no.3 mendapati 3 daripada 7 pam yang disediakan tidak berfungsi (**Gambar 9.21** dan **9.22**). Perkara ini telah diutarakan kepada GUSB dan KLIACS supaya tindakan pembaikan dapat diambil dan memastikan sistem pam dapat berfungsi dengan baik.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

Tiga pam yang rosak telah diambil untuk diperbaiki oleh GUSB. Bagaimanapun, 3 pam tersebut masih belum dipulangkan sehingga kini. Memandangkan kontrak GUSB telah ditamatkan, KLIACS telah meminta GUSB memulangkan semula pam berkenaan. Sekiranya GUSB gagal memulangkannya, kos 3 pam ini akan dituntut daripada GUSB kelak. Kolam takungan nombor 3 pada masa kini berfungsi dengan 4 pam sahaja. Namun, ketiga-tiga stesen pam di kolam-kolam takungan dapat mengawal paras air lapangan terbang. Pembaikan tapak panel kawalan akan dilaksanakan oleh kontraktor baru.

GAMBAR 9.21

*Kolam Takungan No. 3
- 3 Daripada 7 Pam Tidak Berfungsi
(12.07.2012)*

GAMBAR 9.22

*Kolam Takungan No. 3
- Panel Bertanda Menunjukkan Pam
Yang Tidak Berfungsi
(12.07.2012)*

9.5.3.4. Kerja Tidak Siap/Terbengkalai

a. Bilik Substesen Selatan

Berdasarkan kepada Peraturan-peraturan Elektrik 1994, peraturan 19(2), alas getah dengan saiz dan ketebalan yang sesuai hendaklah diletakkan di atas lantai di hadapan setiap papan suis untuk mencegah renjatan elektrik kepada pengguna dan bilik tersebut hendaklah sentiasa kering. Bagaimanapun didapati alas getah tidak diletakkan di hadapan papan suis di bilik Substesen Selatan seperti di **Gambar 9.23**. Selain itu, terdapat air bertakung di dalam parit laluan kabel dan kabel berada dalam keadaan terendam di dalam air seperti di **Gambar 9.24**. Kabel elektrik ini digunakan untuk operasi bagi peralatan AGL dan CCR serta digunakan secara aktif.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

Oleh kerana substesen belum diserahkan dan bagi mengelakkan kecurian, alas getah hanya akan dibekalkan setelah substesen diserahkan kepada operator. Baki kerja yang belum siap akan dilaksanakan oleh kontraktor baru. KLIACS akan memastikan kerja tersebut dilaksanakan mengikut kehendak dan piawaian yang ditetapkan.

GAMBAR 9.23

*Bilik Substesen Selatan
- Tiada Alas Getah Yang Diletakkan
Di Hadapan Papan Suis
(10.07.2012)*

GAMBAR 9.24

*Bilik Substesen Selatan
- Air Bertakung Di Dalam Parit Laluan Kabel
(10.07.2012)*

b. Apron Taxiway

Lawatan Audit pada 10 Julai 2012 mendapati kerja *pavement* di *apron taxiway* berhampiran *parking apron bay 4* hingga 6 masih tidak disiapkan oleh GUSB. Skop kerja ini telah dimasukkan dalam Perjanjian Tambahan bagi Seksyen 1 yang sepatutnya disiapkan pada 30 April 2012. Di samping itu, terdapat air bertakung di kawasan berkenaan seperti gambar di bawah. Air bertakung ini boleh mengakibatkan struktur turapan menjadi lemah.

GAMBAR 9.25

GAMBAR 9.26

*Apron Taxiway Bay 4 Hingga 6
- Kerja Pavement Yang Tertangguh Dan Keadaan Air Bertakung
(10.07.2012)*

c. Longkang Konkrit Jenis U-Shaped

Pihak Audit mendapati kerja membina longkang konkrit jenis *u-shaped* masih belum siap sepenuhnya. Jajaran longkang konkrit yang belum dibina menyebabkan air bertakung dan menjadi kawasan tumpuan burung bangau serta pembiakan nyamuk. Di samping itu, pengaliran air permukaan tidak dapat dialirkan dengan sempurna disebabkan tiada sambungan (box culvert) antara longkang konkrit dan kolam takungan. **Gambar 9.27** dan **9.28** menunjukkan perkara berkaitan.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

Setakat bulan November 2012, kerja-kerja tersenarai di (b) dan (c) masih tidak disiapkan oleh GUSB. Berkenaan isu ini, sijil tidak siap kerja untuk Seksyen 1 telah dikeluarkan. Baki kerja ini telah dinilai semula dan kontraktor baru akan mengambil alih dan menyiapkan kerja tersebut.

GAMBAR 9.27

*Bersebelahan Jalan Patrol
- Jajaran Longkang Konkrit Jenis U-Shaped
Yang Belum Dibina Sebelum Hujan
(10.07.2012)*

GAMBAR 9.28

*Bersebelahan Jalan Patrol
- Air Bertakung Di Jajaran Longkang Konkrit Jenis
U-Shaped Yang Belum Dibina Selepas Hujan
(12.07.2012)*

9.5.4. Penggunaan Fasilitas Yang Siap Dibina

Objektif pembinaan Terminal 1 adalah untuk menampung kapasiti 9 juta orang penumpang setahun. Manakala Terminal 2 direka untuk menampung kapasiti 3 juta orang penumpang setahun. Berdasarkan statistik daripada MAHB, jumlah penumpang di Terminal 1 dan Terminal 2 untuk tahun 2011 yang masing-masingnya adalah seramai 2.85 juta orang (31.7%) dan 2.96 juta orang (98.7%) berbanding kapasiti sebenar. Semakan Audit mendapati perkara berikut:

9.5.4.1. Keengganan AirAsia Berpindah Dari Terminal 2 Ke Terminal 1

Pembinaan Terminal 2 merupakan langkah sementara bagi mengelakkan kesesakan di Terminal 1 yang sedang dalam kerja penaiktarafan. Mesyuarat yang dipengerusikan oleh Timbalan Ketua Setiausaha (TKSU) dan dihadiri oleh wakil DCA, Kementerian, MAHB dan KLIACS pada 24 Februari 2011 telah memutuskan sebulat suara supaya AirAsia berpindah dari Terminal 2 ke Terminal 1. Pada 13 Jun 2011, Mesyuarat Majlis Ekonomi (EC) Bil. 18/2011 pula telah memutuskan supaya operasi syarikat penerbangan tambang murah perlu dipindahkan dari Terminal 2 ke Terminal 1. Perkara ini telah dimaklumkan kepada AirAsia dan AirAsia akan kembali beroperasi di Terminal 1 apabila Terminal 1 disiapkan. AirAsia telah menyatakan bahawa pihaknya bersedia berpindah dan beroperasi di Terminal 1 pada 1 Julai 2011. Semakan Audit selanjutnya mendapati sungguhpun Terminal 1 yang telah selesai kerja dinaiktaraf telah mula digunakan semenjak bulan Mac 2010, namun AirAsia enggan berpindah dari Terminal 2 ke Terminal 1 sehingga kini.

Pada pendapat Audit, Kementerian, DCA dan MAHB hendaklah tegas serta konsisten terhadap perkara ini dan pelan tindakan mengenai pelaksanaan keputusan Mesyuarat EC tersebut hendaklah dipatuhi.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

AirAsia pada dasarnya boleh berpindah ke Terminal 1. Bagaimanapun, masih terdapat kerja pembinaan di sebahagian connecting Taxiway Charlie dan Taxiway Mike yang belum siap. Keadaan ini akan menjejaskan kecekapan operasi serta meningkatkan kos operasi AirAsia jika operasinya dipindahkan ke Terminal 1. Perpindahan operasi AirAsia wajar dilaksanakan apabila kerja-kerja berkaitan siap sepenuhnya. MAHB akan mengeluarkan notis kepada AirAsia untuk berpindah setelah kontraktor baru selesai menyiapkan baki kerja Projek KKIA. Baki kerja yang dijangka akan siap pada pertengahan tahun 2013.

9.5.4.2. Operasi Dan Kos Penyenggaraan Terminal 1 Dan Terminal 2

- a. MAHB perlu melaksanakan penyenggaraan terhadap semua fasiliti di Terminal 1 termasuk peralatan yang dirizabkan untuk kegunaan Air Asia. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati peralatan tersebut masih tidak digunakan dan terbiar antaranya seperti di **Gambar 9.29** dan **9.30**. Kos terkumpul penyenggaraan sejak bulan April 2010 hingga Julai 2012 ialah RM0.6 juta.

GAMBAR 9.29

Terminal 1
- Baggage Handling System Yang Tidak Digunakan/Terbiar (12.07.2012)

GAMBAR 9.30

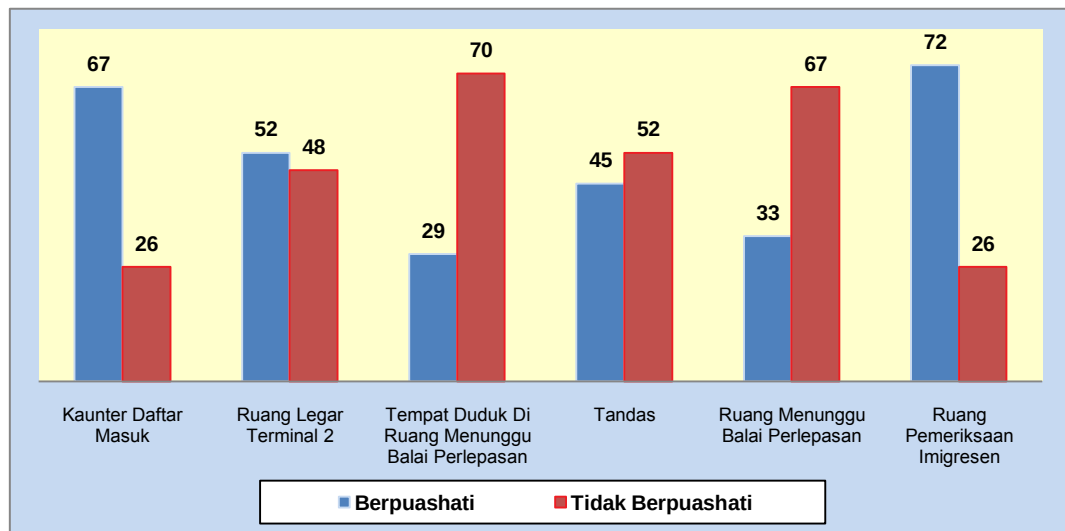
Terminal 1
- Flight Information Display Yang Tidak Digunakan/Terbiar (12.07.2012)

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

Peralatan di Terminal 1 tidak dikhaskan untuk operasi AirAsia sahaja malah ia digunakan oleh semua syarikat penerbangan. Berkenaan dengan jaminan peralatan, KLIACS memaklumkan bahawa jaminan berkenaan telah pun tamat. Semua peralatan yang dipasang mempunyai waranti. Di samping itu, kontraktor yang memasang peralatan berkenaan perlu memastikan ianya beroperasi dengan baik dalam tempoh kecacatan. Bagi mengelakkan pembaziran akibat peralatan tidak digunakan sepenuhnya, Kementerian akan menggesa AirAsia berpindah segera.

- b. Pada 12 Julai 2012 pihak Audit telah menjalankan kaji selidik berkenaan kepuasan penumpang terhadap kemudahan di Terminal 2. Borang kaji selidik ini telah diedarkan kepada seramai 100 penumpang dan pengguna di Terminal 2 yang dipilih secara rambang meliputi penumpang domestik dan antarabangsa. Hasil soal selidik yang dijalankan adalah seperti di rajah berikut:

RAJAH 9.2
HASIL KAJI SELIDIK KEPUASAN PENUMPANG TERHADAP
KEMUDAHAN DI TERMINAL 2

- c. Analisis Audit mendapati 3 daripada 6 kemudahan yang terdapat di Terminal 2 mencatatkan ketidakpuasan pengguna. Seramai 70 penumpang tidak berpuas hati dengan keadaan tempat duduk yang tidak mencukupi. Analisis Audit turut mendapati 67 penumpang tidak berpuas hati dengan keadaan ruang menunggu di balai pelepasan yang kecil dan sempit serta panas. Keadaan ini mengganggu keselesaan penumpang terutamanya ketika waktu puncak di antara jam 1 tengah hari hingga 4 petang. Seterusnya keadaan tandas yang sentiasa penuh dan basah menjadi rungutan penumpang. Berdasarkan analisis, pengguna dan penumpang di Terminal 2 menyarankan supaya kemudahan di Terminal 2 ditambah baik dengan penambahan tempat duduk di ruang menunggu untuk pelepasan, ruang tempat letak kereta ditambah, sistem siar raya perlu lebih jelas (kurangkan gema), pembesaran ruang menunggu pelepasan, sistem penyaman udara ditambah baik dan kebersihan tandas dipertingkatkan. Terdapat juga penumpang mencadangkan agar Terminal 2 dipindahkan ke Bangunan Terminal Utama (Terminal 1).

Pada pendapat Audit, perkhidmatan di Terminal 2 perlu dipindahkan ke Terminal 1 kerana Kerajaan telah menyediakan kemudahan yang mencukupi bagi mengatasi masalah kesesakan akibat penumpang yang semakin bertambah. Ini bagi memberikan keselesaan kepada penumpang sekali gus menaikkan imej Negeri Sabah dan Malaysia.

9.5.4.3. Penutupan Landasan KKIA

- a. Landasan KKIA didapati telah mengalami masalah teknikal pada 25 hingga 26 Oktober 2012 sehingga menyebabkan penutupan landasan pada tarikh tersebut. Berdasarkan kenyataan rasmi MAHB pada 25 Oktober 2012, insiden penutupan landasan ini adalah atas alasan keselamatan kerana

disyaki berlaku kebocoran kepada kabel elektrik lama yang mana ianya dalam proses penggantian dengan kabel elektrik baru oleh kontraktor. Pihak MAHB selaku pengendali KKIA juga telah mengesan kerosakan satu kabel elektrik *edger light* di landasan sedia ada. Ini adalah berdasarkan pemberitahuan kepada semua Syarikat Penerbangan melalui satu *Notice to Airmen* (NOTAM) yang dikeluarkan oleh MAHB untuk tempoh dari 8 hingga 31 Oktober 2012 yang memaklumkan hanya satu *runway edger light* yang beroperasi.

- b. Semakan Audit selanjutnya mendapati sungguhpun kerja penyenggaraan kabel elektrik lama di landasan sedia ada tidak termasuk dalam skop kerja projek GUSB, namun GUSB telah mengambil kira aduan MAHB mengenai keadaan kritikal *runway edger light*. Seterusnya, bagi menjalankan kerja *Emergency AGL Works - Change Over Existing Runway Edger Light Circuit to New Circuit And Light Fitting*, GUSB telah memohon tempoh 2 hari untuk ia diluluskan pada 5 hingga 6 Oktober 2012. Bagaimanapun, Kementerian memaklumkan GUSB tidak dapat menyiapkan kerja seperti yang dijadualkan kerana terdapat gangguan pendaratan kapal terbang pada 6 Oktober 2012. Pihak Audit juga mendapati tiada kesinambungan kerja dilakukan oleh GUSB selepas tarikh 6 Oktober 2012.
- c. Penutupan landasan tersebut telah menyebabkan gangguan penjadualan bagi 51 penerbangan yang melibatkan jumlah penumpang seramai 6,000 orang dari pelbagai lokasi serta pelbagai syarikat penerbangan.

Maklum Balas Kementerian Pengangkutan Yang Diterima Pada 7 Januari 2013

KLIACS telah mengesahkan bahawa semua kerja penukaran kabel telah siap dilaksanakan. Sistem AGL beroperasi pada double circuit dan mempunyai redundancy pada masa kecemasan. Oleh itu, lapangan terbang adalah selamat.

9.5.5. Mekanisme Pemantauan

9.5.5.1. Superintending Officer (SO)

Merujuk kepada perjanjian kontrak, SO Projek KKIA ialah Ketua Setiausaha Kementerian yang diberi kuasa untuk mengambil tindakan bagi pihak Kementerian Pengangkutan berkenaan dengan klausa tertentu di dalam perjanjian. Manakala Bahagian Pembangunan Kementerian adalah bertanggungjawab memantau pelaksanaan projek. Projek KKIA di bawah seliaan seorang Ketua Penolong Setiausaha (KPSU) dan dua orang Penolong Setiausaha (PSU). Bagi pemantauan terhadap kerja teknikal, ia dilaksanakan oleh KLIACS sebagai *Employer's Representative*. Semakan Audit mendapati Pasukan Projek telah melaksanakan tanggungjawab seperti yang telah ditetapkan.

9.5.5.2. Jabatan Penerbangan Awam (DCA)

Berdasarkan surat Menteri Pengangkutan kepada DCA bertarikh 7 Februari 2005, DCA adalah terlibat dengan Jawatankuasa Pemandu dan Jawatankuasa Teknikal untuk Projek KKIA. DCA juga memainkan peranan penting membantu dalam isu pengambilan tanah dan urusan Menara Kawalan Trafik Udara (ATC) terutama yang melibatkan hal ehwal negeri Sabah. Selain itu, DCA turut berperanan untuk memberi pandangan dari aspek teknikal iaitu berasaskan piawaian dan keselamatan semasa projek sedang dilaksanakan.

9.6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan kelemahan yang dibangkitkan tidak berulang di masa hadapan dan Kerajaan mendapat *value for money* atas perbelanjaan yang dilakukan, adalah disyorkan supaya Kementerian Pengangkutan mengambil tindakan terhadap perkara berikut:

9.6.1. memperuntukkan masa sekurang-kurangnya selama setahun dari tarikh permohonan dikemukakan kepada Pentadbir Tanah untuk urusan pengambilan tanah dalam jadual pelaksanaan projek Kementerian akan datang. Sehubungan itu, semua proses pengambilan tanah perlu dipercepatkan dan memastikan peruntukan projek digunakan untuk maksud wang itu diperuntukkan;

9.6.2. memberi perhatian serius dalam pentadbiran kontrak dan memastikan setiap terma kontrak diperhalusi serta dianalisis supaya ianya menjamin kepentingan Kerajaan;

9.6.3. melakukan penilaian yang tepat terhadap baki kerja yang gagal disiapkan oleh GUSB dan melantik kontraktor baru bagi menyiapkan Pakej 2 serta memperbaiki kerja-kerja yang tidak berkualiti; dan

9.6.4. memastikan objektif Projek KKIA berdasarkan *master plan* tercapai. Antara kriteria dalam *master plan* tersebut adalah menjurus kepada pembesaran infrastruktur di persekitaran Terminal 1 yang merupakan Terminal Utama KKIA. Justeru, Kementerian perlu bertegas dalam memastikan segala tindakan dilaksanakan secara sistematik termasuk menggesa AirAsia berpindah dari Terminal 2 ke Terminal 1.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 58-77 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN WILAYAH PERSEKUTUAN DAN KESEJAHTERAAN BANDAR

10. DEWAN BANDARAYA KUALA LUMPUR

- PENGURUSAN PROJEK KEMUDAHAN REKREASI DI SEKITAR BANDARAYA KUALA LUMPUR

10.1. LATAR BELAKANG

10.1.1. Projek Kemudahan Rekreasi di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur bertujuan untuk menyediakan landskap bandar yang indah, bersih dan kemas dengan ciri-ciri reka bentuk pengindahan yang dinamik dan menyeluruh bagi kepuasan semua warga kota dan pelancong. Ia meliputi projek penyenggaraan taman awam; penyenggaraan tanah lapang dan taman permainan kanak-kanak serta penyenggaraan/andaman pokok dan menaik taraf landskap sedia ada di Kuala Lumpur. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL) telah diperuntukkan sejumlah RM182.76 juta bagi pengurusan Projek Kemudahan Rekreasi. Daripada jumlah tersebut, hanya sejumlah RM123.32 juta (67.5%) telah dibelanjakan sehingga bulan Disember 2012 memandangkan terdapat projek yang telah dibatalkan atau ditangguhkan pelaksanaannya.

10.1.2. Jabatan Landskap Dan Rekreasi (JLR), DBKL bertanggungjawab terhadap perancangan, pengurusan dan penyenggaraan landskap bandar di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur. Bagi melaksanakan tanggungjawab tersebut, JLR mengguna pakai peraturan seperti berikut:

- a. Akta (Perancangan) Wilayah Persekutuan, 1982;
- b. Akta Jalan, Parit Dan Bangunan, 1974;
- c. Undang-undang Kecil Kerajaan Tempatan (Dataran Merdeka) (Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur), 1992;
- d. Undang-undang Kecil Tandas Awam (Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur), 1986;
- e. Undang-undang Kecil Kolam Renang (Wilayah Persekutuan), 1981;
- f. Undang-undang Kecil Taman (Wilayah Persekutuan), 1981; dan
- g. Garis Panduan Landskap Negara, 2008.

10.1.3. Komponen utama yang diliputi dalam Projek Kemudahan Rekreasi di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 10.1
KOMPONEN UTAMA PROJEK

KOMPONEN UTAMA	CONTOH ELEMEN YANG DISEDIAKAN
Landskap Lembut (Softscape)	Merujuk kepada landskap dalam bentuk sumber alam semula jadi. Meliputi pokok renek; tanaman penutup bumi; pokok utama; pokok buah-buahan; pokok hutan serta pokok herba dan rempah ratus.
Landskap Kejur (Hardscape)	Merujuk kepada landskap dalam bentuk struktur binaan manusia. Meliputi wakaf, taman permainan kanak-kanak, perabot taman, tandas, <i>retaining wall</i> , jambatan, <i>water features</i> , kolam tadahan, tong sampah, lampu taman, pintu masuk, bangku duduk/meja berkelah, papan tanda larangan/arrah, <i>amphitheatre</i> , siar kaki; sistem perparitan dan saliran, tempat letak kenderaan, laluan pejalan kaki dan jalan.
Bangunan	Meliputi pejabat pengurusan, kafeteria, stor kerja, stor simpanan, gerai jualan dan surau.

10.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada Projek Kemudahan Rekreasi di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur telah diurus dengan teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

10.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan ini meliputi perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap 5 Projek Kemudahan Rekreasi di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur dari tahun 2010 hingga 2012. Pengauditan telah dijalankan di Pejabat JLR, DBKL. Butiran lanjut projek yang diaudit adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 10.2
SENARAI PROJEK YANG DIAUDIT

PROJEK	KOS PROJEK (RM Juta)		LATAR BELAKANG
	KESELURUHAN	YANG DIAUDIT	
Pembangunan Taman Dusun Bandar (City Orchard Park), Jalan Bellamy, Kg. Delima, Kuala Lumpur	17.25	17.25	- Projek taman dusun buah pertama di Kuala Lumpur dengan kemudahan rekreasi dan riadah serta sebagai satu destinasi tumpuan warga kota/pelancong dalam mengenali, menikmati dan mempelajari pelbagai jenis buah-buahan tempatan di Malaysia. Taman ini dilengkapi dengan pelbagai kemudahan seperti infrastruktur; bangunan; landskap kejur dan landskap lembut. - Keluasan: 19 ekar (7.6 hektar) - Kaedah perolehan: Rundingan Terus - Kontraktor: Tetuan Zikhtar Associates Sdn. Bhd. - Pelaksanaan secara Reka dan Bina
Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, Setapak, Kuala Lumpur	7.86	7.86	- Projek taman yang direka bentuk untuk memenuhi keperluan rekreasi dan beriadah bagi penduduk setempat. - Keluasan Fasa 1: 26 ekar (10.4 hektar) - Kaedah perolehan: Tender Terbuka - Kontraktor: Iqtihad Maju Sdn. Bhd. - Pelaksanaan secara Reka dan Bina
Pembangunan Dan Meningkatkan Taraf Taman Tasik Titiwangsa, Kuala Lumpur	63.63	2.92 (Jet Fountain)	- Projek menaik taraf taman awam. - Taman ini dibina bagi memenuhi keperluan masyarakat untuk berinteraksi, berehat dan bersantai dalam suasana kehijauan. - Keluasan: 114 ekar (46.13 hektar) - Tempoh 2009 hingga 2012: 12 projek dirancang tetapi 8 di batal/tangguh. - Kaedah perolehan: Tender Terbuka - Kontraktor Projek <i>Jet Fountain</i>: A.S Engineering Sdn. Bhd. - Pelaksanaan secara Reka dan Bina

PROJEK	KOS PROJEK (RM Juta)		LATAR BELAKANG
	KESELURUHAN	YANG DIAUDIT	
Pembangunan Taman Rekreasi Bukit Kerinchi, Lembah Pantai, Kuala Lumpur	20.00	3.07 (Fasa 1)	- Projek meliputi 3 Fasa dan Fasa 1 telah disiapkan pada 30 Jun 2012. - Dibangunkan untuk menyediakan kemudahan rekreasi bagi berinteraksi, berehat dan bersantai dalam suasana hijau serta pengendalian rizab hutan. - Keluasan: 85.94 ekar (34.60 hektar) - Kaedah perolehan: Tender Terbuka - Kontraktor: Cahaya Berlian Sdn. Bhd.
Kerja Penyenggaraan Dan Pengindahan Taraf Landskap Di Sekitar Kuala Lumpur	12.00	12.00	- Projek membekal, menanam dan menyenggara kerja landskap lembut termasuk pokok tanaman nurseri. - Kontraktor bertanggungjawab menyenggara selama 2 minggu setelah pokok dibekalkan atau 6 bulan selepas pokok ditanam di tapak. - Jenis pokok yang ditanam terdiri pokok <i>sapling</i>, standard dan <i>heavy standard/semi instant</i> yang mempunyai saiz, ketinggian dan ukur lilit ditetapkan. - Pelaksanaan secara Bekal, Tanam dan Selenggara - Kontraktor: Landskap Anggun; De Excel Touch; Alif Consolidated Sdn. Bhd.; Tamam Corporation Jaya Sdn. Bhd.; Mazt Resources Sdn. Bhd.; Alunan Muhibah Sdn. Bhd.

10.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan dijalankan dengan menyemak fail, rekod dan dokumen serta menganalisis data yang berkaitan dengan pengurusan landskap dan kemudahan rekreasi di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur. Selain itu, lawatan dan pemeriksaan fizikal dijalankan di lokasi yang terlibat. Temu bual juga dijalankan dengan pegawai berkaitan bagi tujuan pengesahan maklumat.

10.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Jun hingga September 2012 mendapati prestasi fizikal 4 daripada 5 projek yang diaudit adalah kurang memuaskan kerana gagal disiapkan mengikut jadual asal. Kontraktor terlibat telah diluluskan antara satu hingga 3 lanjutan masa melibatkan tempoh antara 174 hingga 617 hari. Selain itu, pengurusan 5 projek ini juga kurang memuaskan kerana terdapat kelemahan seperti berikut:

- i. siasatan/penilaian awal tapak projek tidak dilakukan;
- ii. projek yang telah disiapkan masih tidak dapat diguna atau dinikmati oleh orang awam dan pelancong;
- iii. pelaksanaan projek tidak mengikut terma, syarat dan spesifikasi kontrak;
- iv. JLR tidak menggunakan sepenuhnya Garis Panduan Landskap, Jabatan Landskap Negara dan peraturan lain yang berkaitan sebagai panduan untuk mempraktikkan amalan terbaik;
- v. JLR tidak menyelenggarakan rekod inventori aset hidup; dan
- vi. JLR tidak menguruskan penyenggaraan landskap dan kemudahan rekreasi dengan memuaskan.

Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui dan maklum balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur adalah seperti di perenggan berikut:

10.5.1. Prestasi Projek

10.5.1.1. Pencapaian Fizikal Projek

- a. Berdasarkan kontrak, tarikh penyiapan bagi 5 projek yang diaudit adalah antara 32 hingga 96 minggu. Semakan Audit mendapati 4 daripada 5 projek ini gagal disiapkan mengikut tarikh siap asal dan telah diluluskan antara satu hingga 3 lanjutan masa [Extension of Time (EOT)] melibatkan tempoh antara 174 hingga 617 hari. Antara sebab lanjutan masa ialah persempadanan semula tapak projek; kerja ukur semula dan kerja reka bentuk pelan susun atur semula; halangan *accessibility* ke tapak projek disebabkan setinggan dan rumah ibadat serta masalah *remobilisation* pekerja dan jentera kontraktor. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 10.3
KEDUDUKAN PENYIAPAN PROJEK YANG DIAUDIT

PROJEK	NILAI KONTRAK (RM Juta)	TEMPOH KONTRAK	LANJUTAN MASA DILULUSKAN		TARIKH SIAP SEBENAR
			BIL.	TEMPOH (Hari)	
Pembangunan Taman Dusun Bandar (City Orchard Park), Jalan Bellamy, Kg. Delima, Kuala Lumpur	17.25	01.11.2007 - 31.10.2009	1.	01.11.2009 - 30.04.2010 (181 hari)	30.04.2010
Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, Setapak, Kuala Lumpur	7.86	09.06.2008 - 18.01.2009	1.	19.01.2009 - 29.03.2010 (435 hari)	22.07.2011
			2.	30.03.2010 - 13.05.2010 (45 hari)	
			3.	14.05.2010 - 27.09.2010 (137 hari)	
Pembangunan Dan Meningkatkan Taraf Taman Tasik Titiwangsa, Kuala Lumpur - <i>Jet Fountain</i>	2.92	21.01.2009 - 06.05.2009	-		06.05.2009
Pembangunan Taman Rekreasi Bukit Kerinchi, Lembah Pantai, Kuala Lumpur (Fasa 1)	3.07	25.07.2011 - 08.01.2012	1.	9.01.2011 - 15.04.2012 (98 hari)	30.06.2012
			2.	16.04.2012 - 15.05.2012 (30 hari)	
			3.	16.05.2012 - 30.06.2012 (46 hari)	
Kerja Penyenggaraan Dan Pengindahan Taraf Landskap Di Sekitar Kuala Lumpur	12.00	26.10.2009 - 25.03.2011	1.	26.03.2011 - 25.09.2011 (184 hari)	25.09.2011

- b. Bagi Projek Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, pihak Audit mendapati kontraktor [Iqtihad Maju Sdn. Bhd. (IMSB)] masih gagal menyiapkan projek ini selepas berakhirnya tempoh lanjutan masa yang

diluluskan iaitu 27 September 2010. Sepanjang tempoh pelaksanaan projek, IMSB telah diberi 9 surat peringatan/surat amaran dan 3 Sijil Kerja Tidak Siap. Projek hanya dapat disiapkan pada 22 Julai 2011. Selaras dengan syarat kontrak, kontraktor telah dikenakan *Liquidated Ascertained and Damages* (LAD) berjumlah RM655,600 untuk tempoh 28 September 2010 hingga 22 Julai 2011. Kontraktor telah memohon pengecualian terhadap LAD yang dikenakan. Bagaimanapun sehingga 19 Februari 2013, DBKL masih mengekalkan keputusan mengenakan LAD tersebut berdasarkan keputusan Mesyuarat Lembaga Perolehan Bil. 03/2012 yang diadakan pada 29 Februari 2012 untuk tidak meluluskan EOT No. 4 kepada kontraktor.

- c. Semakan selanjutnya mendapati kelewatan menyiapkan projek ini antaranya disebabkan oleh kelewatan IMSB memulakan kerja. Selain itu, ia juga disebabkan oleh kegiatan persendirian IMSB dalam aktiviti mengorek; memproses dan mengeluarkan pasir dari tapak projek di Taman Kejiranan Air Panas Setapak seperti di gambar berikut:

GAMBAR 10.1

GAMBAR 10.2

Taman Kejiranan Air Panas Setapak
- Aktiviti Mengorek Dan Memproses Pasir Di Tapak Projek
(16.04.2009)
(Sumber: JLR)

Pada pendapat Audit, prestasi fizikal kurang memuaskan memandangkan 4 daripada 5 projek tidak dapat disiapkan mengikut tempoh pelaksanaan kontrak yang asal.

10.5.1.2. Pencapaian Kewangan Projek

Bagi 5 projek yang diaudit, jumlah perbelanjaan setakat bulan Disember 2012 adalah RM42.08 juta (96.7%) daripada nilai projek berjumlah RM43.50 juta. Perbelanjaan ini termasuk kos pengambilan tanah. Selain itu, Arahan Perubahan Kerja (Kurangan) telah dikeluarkan bagi 2 projek. Status perbelanjaan projek adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 10.4
STATUS PERBELANJAAN PROJEK SETAKAT BULAN DISEMBER 2012

PROJEK	NILAI KONTRAK (RM Juta)	PERBELANJAAN		ARAHAN PERUBAHAN KERJA	TAMBAHAN/ (KURANGAN) (RM Juta)
		(RM Juta)	(%)		
Pembangunan Taman Dusun Bandar (City Orchard Park), Jalan Bellamy, Kg. Delima, Kuala Lumpur	17.25	16.95	98.0	1	(0.30)
Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, Setapak, Kuala Lumpur	7.86	7.62	97.0	-	-
Pembangunan Dan Meningkatkan Taraf Taman Tasik Titiwangsa, Kuala Lumpur - <i>Jet Fountain</i>	2.92	2.79	93.3	1	(0.20)
Pembangunan Taman Rekreasi Bukit Kerinchi, Lembah Pantai, Kuala Lumpur	3.07	2.56	83.4	-	-
Kerja Penyenggaraan Dan Pengindahan Taraf Landskap Di Sekitar Kuala Lumpur	12.00	11.76	98.0	-	-
JUMLAH	43.10	41.68	96.7	2	(0.50)

Pada pendapat Audit, prestasi kewangan projek pada umumnya adalah memuaskan kerana prestasi perbelanjaan mencapai sehingga 96.7%.

10.5.1.3. Pencapaian Outcome Projek

Selaras dengan Program Transformasi Kerajaan, *Key Performance Index* (KPI) hendaklah ditetapkan oleh Agensi dengan mengambil kira pendekatan yang boleh diukur selaras dengan objektif sesuatu program yang telah ditetapkan. Semakan Audit mendapati JLR, DBKL ada menetapkan KPI pada setiap tahun bagi Projek Kemudahan Rekreasi di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur. Walau bagaimanapun, pihak Audit tidak dapat memastikan sama ada penentuan KPI tersebut telah digunakan sebagai pengukuran pencapaian prestasi projek kerana status pencapaiannya tidak dikemaskinikan dan diperjelaskan dengan terperinci. **Pada pendapat Audit, JLR perlu menitikberatkan pencapaian prestasi projek dicapai mengikut indikator yang ditetapkan.**

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 21 Mac 2013

Adalah diakui tiada KPI yang ditetapkan bagi projek yang telah diaudit pada tahun 2007 hingga 2009. Bagi KPI JLR yang telah ditetapkan mulai tahun 2010, KPI tersebut dinilai pencapaiannya pada pertengahan dan akhir tahun. JLR juga akan membentuk Frame Work sebagai dasar bagi Projek Kemudahan Rekreasi yang akan datang meliputi fasiliti, pengurusan projek, penyenggaraan, prestasi kewangan dan kepuasan pengguna.

10.5.2. Pengurusan Pembangunan Projek

10.5.2.1. Siasatan/Penilaian Awal Tapak Projek

Berdasarkan Pekeliling Pesuruhjaya Tanah Persekutuan Bil. 1 Tahun 2003, agensi pemohon yang memerlukan tanah hendaklah mencari dan menentukan jajaran projek yang sesuai 2 tahun sebelum pelaksanaan projek. Bagi tujuan tersebut, DBKL perlu menjalankan perundingan antaranya dengan Jabatan Perancang Bandar Dan Desa (JPBD) dan JKPTG Negeri yang berkenaan serta menjalankan siasatan/penilaian awal tapak meliputi status pemilikan, *accessibility*, kesesuaian lokasi, keadaan fizikal tanah dan perancangan guna tanah sekitarnya. Semakan Audit mendapati tiada bukti menunjukkan DBKL telah menjalankan perundingan tersebut dan siasatan/penilaian awal tapak. Ini menyebabkan perkara seperti berikut:

- a. Bagi Projek Pembangunan Taman Dusun Bandar, terdapat kelewatan terhadap kelulusan perizaban tanah oleh JKPTG. Sungguhpun pihak DBKL telah memohon untuk perizaban tanah Kerajaan pada 29 Mei 2005, namun kelulusan Perizaban Tanah Bagi Maksud Awam hanya dikeluarkan pada 13 Ogos 2009 dan diwartakan pada 17 Februari 2010. Ini kerana sebahagian besar daripada tapak cadangan pembangunan projek berkenaan berada di luar rizab tanah yang diluluskan dan beberapa kawasan yang hendak dibangunkan oleh DBKL dimiliki oleh agensi lain seperti berikut:
 - i. PT 58 – Jabatan Perdana Menteri (JPM) yang akan digunakan untuk kuarters.
 - ii. PT 109 – Jabatan Alam Sekitar (JAS) yang akan dibangunkan sebuah pejabatnya.
 - iii. PT 1189 – Telekom Malaysia Berhad.
- b. Kelewatan perizaban tanah telah menyebabkan kerja awalan yang melibatkan persempadanan kawasan tidak dapat dilaksanakan. Kelewatan menentukan persempadanan ini telah mengganggu kelancaran pembangunan projek secara keseluruhannya. Reka bentuk projek juga telah diubah suai beberapa kali dan perkara tersebut telah menjadi antara alasan yang diberikan oleh kontraktor untuk memohon lanjutan masa.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 21 Mac 2013

Selepas persempadanan semula kawasan Taman Dusun Bandar dimuktamadkan, luasannya menjadi 76,890.34 meter persegi berbanding 26,951 meter persegi pada asalnya dan ini membolehkannya menjadi tarikan pelancong pada masa akan datang.

- c. Bagi Projek Pembangunan Taman Rekreasi Bukit Kerinchi, adalah didapati lokasi taman ini terletak di kawasan terpencil dan bersebelahan dengan tanah perkuburan. Laluan masuk ke taman ini juga didapati tidak begitu memuaskan di mana ia tidak rata dan sempit.

Pada pendapat Audit, kajian terperinci berhubung lokasi yang dipilih perlu dibuat dan masalah berkaitannya perlu diselesaikan dengan segera bagi memastikan kelancaran pelaksanaan projek.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 7 Mac 2013

Projek Pembangunan Taman Rekreasi Bukit Kerinchi dibuat memandangkan terdapat aliran anak sungai dan air terjun yang perlu diselamatkan dan dikekalkan keadaan semula jadinya yang dijangka akan menjadi tarikan utama bagi taman ini. Inisiatif bagi membangunkan taman rekreasi ini juga dijangka akan memberi nilai tambah kepada nilai harta tanah kawasan sekitar lembah pantai ini. Selain itu, kawasan luar di sekitar taman rimba ini akan dibangunkan oleh pemilik tanah sebagai kawasan perumahan dan komersial termasuk kawasan perkuburan tersebut akan diperindah dan dilengkapi dengan pembinaan sebuah masjid.

10.5.2.2. Kelewatan Menandatangani Kontrak

Berdasarkan Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, tempoh bagi menandatangani kontrak hendaklah dilaksanakan secepat mungkin selepas semua terma dan syarat dipersetujui oleh kedua-dua pihak dan selewat-lewatnya 4 bulan dari tarikh Surat Setuju Terima (SST). Bagaimanapun bagi Projek Pembangunan Taman Dusun Bandar, semakan Audit mendapati kontrak telah lewat ditandatangani melebihi 8 bulan, di mana ia hanya ditandatangani pada 19 Ogos 2008 berbanding tarikh pengeluaran SST pada 6 Ogos 2007.

Pada pendapat Audit, kelewatan menandatangani kontrak boleh menjejaskan kepentingan Kerajaan.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 21 Mac 2013

Memandangkan projek dilaksanakan secara design and build, kontraktor memerlukan masa untuk memuktamadkan reka bentuk terperinci yang hanya boleh dilaksanakan selepas persempadanan semula diselesaikan.

10.5.2.3. Penggunaan Projek Kemudahan Rekreasi Yang Dibangunkan/ Disediakan

- a. Setiap projek kemudahan rekreasi yang hendak dibangunkan sama ada pembangunan baru atau naik taraf perlu dirancang dengan teliti bagi memastikan kemudahan tersebut dapat dimanfaatkan oleh orang awam dengan selamat dan selesa. Secara umumnya kesemua projek yang dipilih telah dapat digunakan/dimanfaatkan kecuali bagi Projek Pembangunan Taman Dusun Bandar. Lawatan Audit pada 27 September 2012 mendapati taman tersebut masih belum dibuka kepada orang awam walaupun ia telah disiapkan pada 30 April 2010. Selain itu, kemudahan seperti bangunan *retail* dan kafeteria/bilik pameran yang telah siap dibina juga dibiarkan kosong dan tidak digunakan seperti di gambar berikut:

GAMBAR 10.3

*Taman Dusun Bandar
- Bangunan Retail Yang Telah Siap Dibina
Dibiarkan Kosong Dan Tidak Digunakan
(27.09.2012)*

GAMBAR 10.4

*Taman Dusun Bandar
- Bangunan Kafeteria/Bilik Pameran Yang
Telah Siap Dibina Dibiarkan Kosong
Dan Tidak Digunakan
(27.09.2012)*

- b. Projek Pembangunan Taman Dusun Bandar telah dilaksanakan oleh Zikhtar Associates Sdn. Bhd. (ZASB) yang dilantik melalui kaedah rundingan terus dengan kontrak bernilai RM17.25 juta. Berdasarkan Surat Ketua Setiausaha Perbendaharaan bertarikh 17 April 2002 mengenai Garis Panduan Permohonan Perolehan Secara Rundingan Terus, perolehan secara rundingan terus hanya boleh dilaksanakan setelah mendapat kelulusan daripada Kementerian Kewangan. Perolehan tersebut juga hanya boleh dipertimbangkan atas kriteria tertentu seperti keperluan mendesak; melibatkan keselamatan/strategik dan kontraktor yang terlibat adalah terhad. Bagaimanapun, pihak Audit mendapati kelulusan pelaksanaan projek ini secara rundingan terus tidak diperoleh daripada Kementerian Kewangan. Projek ini juga tidak memenuhi mana-mana kriteria untuk melayakkannya dilaksanakan secara rundingan terus sepertimana peraturan ditetapkan.
- c. Semakan selanjutnya mendapati projek ini tidak dapat dibangunkan mengikut objektif asal yang ditetapkan iaitu untuk mewujudkan sebuah taman awam di dalam dusun buah-buahan dan membolehkan pengunjung mempelajari pelbagai jenis buah-buahan tempatan di Malaysia. Mengikut perancangan asal, Taman Dusun Bandar akan ditanam dengan 100 jenis

spesies pokok yang kesemuanya merupakan pokok buah-buahan tempatan. Bagaimanapun, pihak Audit tidak dapat memastikan sama ada penanaman sebenar telah dibuat mengikut perancangan tersebut memandangkan tiada maklumat mengenainya. Berdasarkan bilangan pokok sebenar yang ditanam iaitu 2,528 pokok, hanya 573 (22.7%) daripadanya merupakan pokok buah-buahan tempatan manakala bakinya iaitu 1,955 pokok (77.3%) merupakan pokok hutan dan pokok buah-buahan liar (*wild fruit trees*). Selain itu, pihak Audit mendapati hanya RM2.31 juta (13.4%) daripada nilai kontrak berjumlah RM17.25 juta telah dibelanjakan untuk landskap lembut (*softscape*). Manakala bakinya yang berjumlah RM14.94 juta (86.6%) telah diperuntukkan untuk komponen-komponen lain iaitu bangunan dan landskap kejur (*hardscape*).

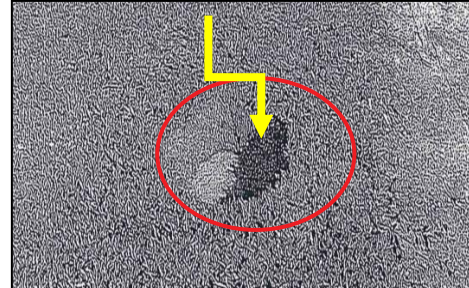
- d. Antara faktor kegagalan pembangunan projek ini ialah:
 - i. Zikhtar Associates Sdn. Bhd. (ZASB) dan perunding arkitek landskap iaitu Gold Green Associates Sdn. Bhd. (GGASB) tidak mempunyai kepakaran khusus dalam pembangunan dusun. Berdasarkan semakan terhadap profil syarikat semasa lantikan, didapati hanya 18% daripada projek kendalian ZASB melibatkan taman rekreasi, namun hanya terhad kepada kerja menanam dan memotong rumput di kawasan rizab jalan. Manakala hanya 8% daripada projek kendalian GGASB melibatkan taman rekreasi, namun hanya terhad kepada padang golf.
 - ii. Kaedah penanaman landskap lembut dan penyediaan tapak tanaman didapati tidak dibuat dengan sempurna. Contohnya adalah seperti berikut:
 - mengikut syarat kontrak mengenai Spesifikasi Untuk *Material and Workmanship* Bagi Melaksanakan Kerja Landskap Lembut, pihak ZASB, perunding dan subkontraktor dikehendaki memberi notis secara bertulis dalam tempoh 48 jam kepada *Project Director* (PD) iaitu pihak DBKL untuk memulakan kerja-kerja penanaman; *topsoiling*; menanam rumput; membaja dan lawatan penyenggaraan. Bagaimanapun, tiada bukti menunjukkan pihak ZASB telah memberikan notis tersebut, sebaliknya aktiviti penanaman pokok telah dimulakan tanpa makluman rasmi kepada pihak DBKL; dan
 - berdasarkan Garis Panduan Landskap Lembut Untuk Kerja Landskap yang dikeluarkan oleh Jabatan Landskap Negara, saiz lubang tanaman untuk pokok *transplant* seharusnya 2 kali ganda dari saiz bebola akar. Manakala untuk tanaman di kawasan tanah bermasalah, saiz lubang tanaman mestilah melebihi saiz piawaian untuk memastikan tanaman dapat tumbuh dengan baik. Memandangkan kerja penanaman pokok telah dijalankan di tapak, satu pemeriksaan telah dijalankan oleh JLR pada masa tersebut dan didapati saiz

lubang tanaman yang telah disediakan oleh kontraktor adalah tidak mengikut saiz piawaian yang ditetapkan seperti di **Gambar 10.5** dan **10.6**. Saiz lubang tanaman yang mematuhi piawaian bagi pokok instan (transplant) adalah seperti di **Gambar 10.7** dan **10.8**.

GAMBAR 10.5

GAMBAR 10.6

Taman Dusun Bandar

- Saiz Lubang Tanaman Tidak Mengikut Piawaian Jabatan Landskap Negara
(11.11.2009)
(Sumber: JLR)

GAMBAR 10.7

Taman Dusun Bandar

- Penggalan Lubang Tanaman Menggunakan
Jentera Untuk Pokok Instan (Transplant)
(01.01.2012)
(Sumber: JLR)

GAMBAR 10.8

Taman Dusun Bandar

- Saiz Lubang Untuk Tanaman Pokok Instan
(Transplant) Yang Mengikut Piawaian
(01.01.2012)
(Sumber: JLR)

- spesifikasi untuk *soils, materials and preparation* termasuk *soil mixes* dan sampel tanah untuk tanaman telah ditetapkan dalam syarat kontrak bagi kerja landskap lembut, di mana terdapat ketetapan bahawa kawasan *subsoil* yang akan dicampur dengan *topsoil* hendaklah diperiksa oleh wakil DBKL. Komposisi campuran *topsoil* dan kompos juga telah ditetapkan dalam syarat kontrak, di mana ia perlu diuji di makmal yang diiktiraf sebelum digunakan dan ia perlu dihantar untuk kelulusan DBKL. Bagaimanapun pihak Audit tidak menemui bukti yang menunjukkan ZASB telah memohon untuk pemeriksaan oleh wakil DBKL semasa penyediaan tapak tanaman. Selain itu, tiada bukti menunjukkan sampel *subsoil* dan *topsoil* telah dihantar kepada pihak DBKL untuk kelulusan.

- iii. Tiada bukti menunjukkan ZASB telah menjalankan penyenggaraan tanaman mengikut jadual berkala sejak penanaman dimulakan sehingga tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan (DLP) pada bulan April 2012.

Berdasarkan surat yang telah dikeluarkan oleh JLR pada 23 April 2012, JLR mendapati ZASB tidak menjalankan kerja-kerja penyenggaraan untuk penanaman landskap dengan sempurna sepanjang tempoh 18 bulan tersebut. Semakan Audit selanjutnya mendapati DBKL hanya mengambil tindakan untuk menolak kadar bayaran sejumlah RM57,000 (10%) daripada nilai komponen penyenggaraan yang ditetapkan.

- e. Lawatan Audit ke Taman Dusun Bandar pada 27 September 2012 mendapati pokok buah-buahan yang ditanam ZASB (pokok asal) masih dalam keadaan terbantut/tidak subur; dijangkiti penyakit; tidak berbuah dan ada yang telah mati. Bagaimanapun, tiada bukti menunjukkan DBKL menyediakan rekod terperinci mengenai statistik pokok asal yang terbantut/tidak subur; dijangkiti penyakit dan tidak berbuah. Semakan Audit selanjutnya mendapati sebanyak 1,084 (42.9%) pokok telah mati daripada 2,528 pokok asal yang ditanam di mana peratus kematian bagi pokok buah dan pokok hutan masing-masingnya ialah 55.1% dan 39.3%. Pihak DBKL telah mengambil tindakan untuk mengurangkan pembayaran melalui satu Arahan Perubahan Kerja (Kurangan) bernilai RM302,005 (termasuk 10% untuk penyenggaraan) bagi menyelaraskan kuantiti pokok yang telah mati. Perincian pokok asal yang telah mati adalah seperti di **Jadual 10.5** manakala contoh keadaan pokok yang terbantut pertumbuhannya; pokok yang berpenyakit dan pokok yang mati adalah seperti di **Gambar 10.9** dan **10.10**.

JADUAL 10.5
POKOK ASAL YANG TELAH MATI

JENIS POKOK	BIL. POKOK ASAL (Batang)	BIL. POKOK MATI	
		(Batang)	(%)
Lychee	61	56	91.8
Ciku	69	63	91.3
Cempedak	79	51	64.6
Durian	56	34	60.7
Mangga	90	56	62.2
Belimbing	101	35	34.7
Rambutan	76	18	23.7
Manggis	41	3	7.3
JUMLAH POKOK BUAH	573	316	55.1
Pokok Nadir	900	379	42.1
<i>Wild Fruit Trees</i>	1,055	389	36.9
JUMLAH POKOK HUTAN	1,955	768	39.3
JUMLAH KESELURUHAN POKOK	2,528	1,084	42.9

GAMBAR 10.9

Taman Dusun Bandar
- Pokok Rambutan Yang Berpenyakit
(27.09.2012)

GAMBAR 10.10

Taman Dusun Bandar
- Pokok Yang Mati
(27.09.2012)

- f. Pihak DBKL telah mengambil langkah penambahbaikan melalui perolehan tambahan bagi penanaman lain-lain pokok buah; pokok palma dan pokok instan (pokok yang telah mencapai tahap tumbesaran maksimum bertujuan untuk mendapatkan kesan penanaman segera). Pengurusan perolehan tambahan ini dilaksanakan melalui Arahan Kerja yang dikeluarkan kepada kontraktor berjadual sedia ada yang terlibat dalam projek penanaman pokok sekitar Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Semakan Audit mendapati sejumlah RM0.56 juta telah dibelanjakan melibatkan perolehan dan penanaman 386 pokok instan untuk menambah baik Taman Dusun Bandar seperti di jadual berikut:

JADUAL 10.6
PEROLEHAN POKOK INSTAN UNTUK MENAMBAH BAIK TAMAN DUSUN BANDAR

POKOK YANG DIBEKALKAN	KUANTITI (Batang)	KOS	
		SEUNIT (RM)	KESELURUHAN (RM)
A. SYARIKAT LIAN MONG INTERNATIONAL SDN. BHD.			
Dokong	6	8,500	51,000
Manggis	6	8,500	51,000
Rambutan	4	8,500	34,000
Pulasan	3	8,500	25,500
Bachang	4	4,800	19,200
Jambu Botol	5	2,500	12,500
Nam-nam	3	12,000	36,000
JUMLAH	31		229,200
B. MUHAMAD TAKYUDIN HJ. HASHIM			
Bacang	2	7,650	15,300
Ciku	1	7,650	7,650
Dokong	4	7,650	30,600
Duku Langsat	5	7,650	38,250
Durian	1	7,650	7,650
Kedondong	2	7,650	15,300
Langsat	3	7,650	22,950
Manggis	7	7,650	53,550
Mata Kuching	3	7,650	22,950
Pulasan	1	7,650	7,650
Rambutan	3	7,650	22,950
Rambai	10	2,000	20,000
Sentul	5	2,000	10,000
Beruas	5	2,000	10,000
Jambu Bol	4	2,000	8,000
Tampoi	4	2,000	8,000
JUMLAH	60		300,800

POKOK YANG DIBEKALKAN	KUANTITI (Batang)	KOS	
		SEUNIT (RM)	KESELURUHAN (RM)
C. TAMAMCORP JAYA SDN. BHD.			
Kelapa Gading	25	222.50	5,562.50
Kelapa Pandan	50	222.50	11,125.00
Cempedak	5	99.00	495.00
Belimbing Buluh	10	100.00	1,000.00
Belimbing Besi (Jenis Madu)	10	108.00	1,080.00
Jambu Air (Jenis Madu)	5	99.00	495.00
Rambutan (Gading)	5	110.00	550.00
Rambutan (Gula Batu)	5	110.00	550.00
JUMLAH	115		20,857.50
D. TETUAN LANDSKAP ANGGUN			
Gajus	10	80.10	801.00
Rambai	10	96.10	961.00
Limau Bali	10	96.10	961.00
Buah Nam-nam	10	106.80	1,068.00
Mentega	10	96.10	961.00
KerANJI	10	120.20	1,202.00
Jambu Air	10	88.10	881.00
Jambu Batu	10	102.40	1,024.00
Mata Kuching	10	88.10	881.00
Rukam Masam	10	80.10	801.00
Manggis	10	111.30	1,113.00
Melinjau	10	111.30	1,113.00
Duku Langsat	10	88.10	881.00
Buah Pala	10	80.10	801.00
Sentul	10	88.10	881.00
Kedondong	10	88.10	881.00
Kasturi Citrus	10	88.10	881.00
Limau Langat	10	88.10	881.00
JUMLAH (selepas 26% diskaun)	180		12,560.02
JUMLAH BESAR	386		563,417.52

Pada pendapat Audit, tindakan DBKL menambah baik Taman Dusun Bandar melalui pembelian pokok instan yang melibatkan pertambahan kos projek boleh dielakkan sekiranya ZASB membaik pulih kelemahan projek yang dikenal pasti semasa Tempoh Tanggungan Kecacatan. Selain itu, sungguhpun Taman Dusun Bandar masih belum dibuka kepada orang awam, kemudahan yang telah siap dibina perlu dimanfaatkan dengan menganjurkan aktiviti bersama dengan agensi lain seperti FAMA, Jabatan Pertanian, Jabatan Perhutanan dan sebagainya.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 7 dan 21 Mac 2013

DBKL sedang bekerjasama dengan FRIM bagi membaik pulih tanah di Taman Dusun Bandar yang dipercayai bermasalah kerana tapak ini merupakan tapak setinggan dan juga tapak pembuangan sampah dahulunya. Selain itu, cadangan DBKL untuk membuka Taman Dusun Bandar pada tahun 2012 tidak dapat dilaksanakan kerana terjadi

runtuhan tanah di lereng kolam dan kerja pembaikan cerun sedang giat dijalankan. Taman ini dijangka dibuka secara rasmi kepada warga kota pada pertengahan bulan Jun 2013 setelah pembaikan cerun disiapkan.

10.5.2.4. Kerja Tidak Mengikut Spesifikasi/Tidak Berkualiti

Syarat kontrak antaranya menetapkan bahawa pemantauan dan penyeliaan terhadap pelaksanaan projek termasuk aspek kualiti kerja adalah merupakan tanggungjawab perunding yang telah dilantik. Lawatan Audit pada bulan September 2012 mendapati sebahagian daripada kerja yang dilaksanakan tidak mengikut spesifikasi dan tidak berkualiti. Keterangan lanjut adalah seperti berikut:

a. Spesifikasi Kerja Landskap/Pembinaan

- i. Semakan Audit mendapati 6 komponen kerja melibatkan 2 projek yang bernilai RM25.11 juta tidak dilaksanakan mengikut spesifikasi. Butiran lanjut adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 10.7
KERJA TIDAK MENGIKUT SPESIFIKASI

PROJEK	KOMPONEN KERJA	SPESIFIKASI	KERJA SEBENAR DILAKSANAKAN
Pembangunan Taman Dusun Bandar (City Orchard Park), Jalan Bellamy, Kg. Delima, Kuala Lumpur	Pembekalan Peralatan Playground	Kontraktor perlu membekalkan 6 komponen peralatan <i>playground</i> dengan kos berjumlah RM194,200 yang meliputi <i>Playground Structure; Concrete Tunnel; Play Forte; Playground Furniture; Rubberized/Seamless Track; Playground Equipment.</i> (Gambar 10.11)	- Hanya satu komponen telah dibekalkan iaitu <i>Playground Equipment</i> dengan kos yang lebih tinggi iaitu RM230,000. (Gambar 10.12) - Tiada bukti menunjukkan terdapat justifikasi dan Arahan Perubahan Kerja (APK) telah diluluskan untuk perubahan skop kerja ini.
	Refurbishment Works Untuk Pejabat Pentadbiran	Pejabat pentadbiran perlu dibina dengan kos berjumlah RM116,100.	- Kontraktor hanya mengubah suai bangunan lama untuk digunakan sebagai Pejabat Pentadbiran dengan kos yang lebih tinggi iaitu RM290,000. (Gambar 10.13) - Tiada bukti justifikasi dan Arahan Perubahan Kerja (APK) telah diluluskan untuk perubahan skop kerja tersebut. - Berdasarkan pemeriksaan fizikal, didapati pengubahsuaian tersebut tidak dibuat secara menyeluruh, sebaliknya kebanyakan komponen/bentuk bangunan lama dikekalkan.
Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, Setapak, Kuala Lumpur (Berdasarkan laporan yang disediakan oleh JLR semasa projek)	Kerja Pembinaan Siar Kaki	<i>Compacted Hardcore</i> sepatutnya setebal 150mm. - Pasir setebal 50mm perlu digunakan. <i>Reinforce Concrete (R.C.)</i> slab sepatutnya setebal 150mm. <i>Pattern stamp concrete finish</i> sepatutnya setebal 25mm.	<i>Compacted Hardcore</i> hanya setebal kurang 25mm. - Tiada lapisan pasir digunakan. <i>Reinforce Concrete (R.C.)</i> slab hanya setebal 75mm hingga 100mm. <i>Pattern stamp concrete finish</i> hanya setebal 13mm; sepatutnya setebal 25mm. (Gambar 10.14)

PROJEK	KOMPONEN KERJA	SPESIFIKASI	KERJA SEBENAR DILAKSANAKAN
dalam peringkat pembinaan)	Penanaman Landskap	• Penanaman rumput menggunakan kaedah <i>spot turfing</i>. • Ketebalan <i>top soil</i> untuk penanaman rumput dan pokok renek ialah 300mm. • Kerja-kerja <i>top dressing</i> dan <i>rolling</i> atas rumput yang telah ditanam perlu dilaksanakan.	• Penanaman rumput tidak menepati spesifikasi kontrak, di mana kontraktor menggunakan kaedah <i>double spot turfing</i>. • Ketebalan <i>top soil</i> untuk penanaman rumput dan pokok renek kurang dari 300mm. • Kerja-kerja <i>top dressing</i> dan <i>rolling</i> atas rumput yang telah ditanam tidak dilaksanakan dan telah menyebabkan pertumbuhan rumput terbantut dan kurang subur memandangkan struktur tanah di tapak tidak begitu baik.
	Surau	Kemasan surau sepatutnya dipasang <i>tile</i> ataupun karpet.	Kemasan surau hanya dari jenis lepaan simen. (Gambar 10.15)
	Pembekalan Perabot Taman	Perabot taman seperti tempat duduk wakaf; tempat menyandar bangku taman dan meja <i>picnic</i> di taman sepatutnya diperbuat daripada kayu cengal.	Perabot taman seperti tempat duduk wakaf; tempat menyandar bangku taman dan meja <i>picnic</i> di taman hanya diperbuat daripada besi yang tidak berkualiti (nipis). (Gambar 10.16)

GAMBAR 10.11

Taman Dusun Bandar
- Peralatan Permainan Kanak-kanak
Dalam Shop Drawing
(27.09.2012)

GAMBAR 10.12

Taman Dusun Bandar
- Peralatan Permainan Kanak-kanak
Yang Sebenarnya Dibekalkan
(27.09.2012)

GAMBAR 10.13

Taman Dusun Bandar
- Bangunan Pejabat Pentadbiran
(27.09.2012)

GAMBAR 10.14

Taman Kejiranan Air Panas
- Pembinaan Siar Kaki Tidak Mengikut Spesifikasi
(06.09.2010)
(Sumber: JLR)

GAMBAR 10.15

Taman Kejiranan Air Panas
- Kemasan Lantai Surau Diperbuat
Daripada Lepaan Simen
(28.09.2012)

GAMBAR 10.16

Taman Kejiranan Air Panas
- Meja Picnic Diperbuat Daripada Besi
(28.09.2012)

- ii. Bagi Projek Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, Setapak kesan daripada kerja yang tidak mengikut spesifikasi, DBKL terpaksa membelanjakan kos tambahan untuk membaik pulih serta menaik taraf sebahagian kerja yang sama yang telah dijalankan oleh kontraktor asal. Jumlah kos terlibat untuk kerja baik pulih tersebut adalah RM2.32 juta di mana RM1.18 juta (50.8%) meliputi kerja *softscape* (**Jadual 10.8**). Butiran kerja baik pulih yang dijalankan adalah seperti berikut:

- pembersihan tapak daripada batu bata, konkrit, rumput, lalang, belukar, pokok dan pokok renek sedia ada;
- menaik taraf dengan menggantikan rumput dan *topsoil* sedia ada dengan rumput dan *topsoil* baru serta membaik pulih tapak dan menanam semula rumput secara *close turfing* di kawasan kerja yang dilaksanakan;
- membekal, menyediakan dan menanam pokok-pokok *heavy standard* bersaiz besar, berdaun lebat, subur dan tidak berpenyakit;
- memastikan pokok renek yang digunakan rimbun, segar dan tahan lama;
- membekal dan memasang *hardscape* seperti tong sampah;
- membekal dan membina siar kaki berserta bangku; dan
- menjalankan kerja pembinaan pagar dan kerja memasang pintu pagar.

JADUAL 10.8
ELEMEN KERJA TERLIBAT UNTUK MENAIK TARAF
TAMAN KEJIRANAN AIR PANAS

ELEMEN KERJA	KOS (RM)
Kerja Pendahuluan	121,347
Kerja Pembersihan Tapak Bina	67,198
Kerja <i>Pavement</i>	128,240
Kerja <i>Hardscape</i>	575,316
Kerja <i>Softscape</i>	1,180,459
<i>Provisional Sum</i>	250,000
JUMLAH KOS	2,322,560

Pada pendapat Audit, perubahan skop kerja yang telah dikurangkan dengan pertambahan kos untuk Taman Dusun Bandar adalah tidak munasabah dan tidak menjaga kepentingan Kerajaan. Berdasarkan peraturan biasa, perubahan skop kerja perlu diluluskan dan disahkan sebagai APK oleh jawatankuasa terlibat sebelum bayaran dimuktamadkan. Selain itu, sekiranya tindakan tegas diambil terhadap kontraktor untuk membaiki pulih kerosakan semasa dalam Tempoh Tanggungan Kecacatan, kos tambahan untuk menaik taraf kerja yang sama dapat dielakkan.

b. Kualiti Kerja

Mengikut Pekeliling Am Bil. 5 Tahun 2004, pelaksanaan projek pembangunan antaranya adalah untuk menyediakan kemudahan yang berkualiti tinggi. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati 10 kerja melibatkan 2 projek bernilai RM25.11 juta yang dilaksanakan oleh kontraktor tidak berkualiti. Butirannya adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 10.9
KERJA TIDAK BERKUALITI

PROJEK	LOKASI	KERJA TIDAK BERKUALITI
Pembangunan Taman Dusun Bandar (City Orchard Park), Jalan Bellamy, Kg. Delima, Kuala Lumpur	Bangunan Penyelenggaraan	Dinding bangunan telah retak. (Gambar 10.17)
	Kafeteria	Kemasan lantai tidak dibuat dengan sempurna. Lantai dan dinding dicemari dengan kesan resapan air. (Gambar 10.18)
	Tandas Wanita	Siling tandas mempunyai kesan resapan air yang masih belum dibaiki.
	Pergola Besi Dan Jambatan Reed	Pergola Besi dan Jambatan Reed berkarat.
	Pejabat Dan Surau Di Bangunan Pentadbiran	Terdapat kesan resapan air di dinding pejabat dan kawasan surau yang menyebabkan ia berkulat/berlumut. (Gambar 10.19 dan 10.20)
	Bilik Stor (Elektrik) Di Bangunan Pentadbiran	- Kemasan dinding tidak sempurna/tidak kemas. (Gambar 10.21) - Keadaan bilik kelihatan seperti tidak diubahsuai sungguhpun pengubahsuaian telah dibuat. - Dinding hanya ditampal dan tidak dicat semula oleh kontraktor.
Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, Setapak, Kuala Lumpur	Pejabat Pentadbiran	- Terdapat keretakan dan kesan resapan air di siling pejabat pentadbiran. - Terdapat keretakan dan kerosakan pada siling dan dinding. (Gambar 10.22) - Lampu <i>downlite</i> kebanyakannya telah rosak.
	Fasiliti Sukan	Fasiliti sukan seperti tiang gol berkarat. (Gambar 10.23)
	Landskap Kejur	- Penutup longkang pecah dan rosak. (Gambar 10.24) - Penutup tong sampah diperbuat daripada besi yang amat nipis dan tidak berkualiti serta berkarat. (Gambar 10.25)
	Kawasan Permainan Kanak-kanak	- Kemasan di Taman Permainan Kanak-kanak rosak. (Gambar 10.26) - Air bertakung di kawasan berhampiran Taman Permainan Kanak-kanak.

GAMBAR 10.17

*Taman Dusun Bandar
- Dinding Bangunan Penyenggaraan Retak
(27.09.2012)*

GAMBAR 10.18

*Taman Dusun Bandar
- Kemasan Lantai Bersimen Dan Dinding Kawasan
Dalam Bangunan Kafeteria Yang Tidak Sempurna
(27.09.2012)*

GAMBAR 10.19

*Taman Dusun Bandar
- Dinding Surau Berkulat/Berlumut
(27.09.2012)*

GAMBAR 10.20

*Taman Dusun Bandar
- Kesan Resapan Air Di Dinding Pejabat
(27.09.2012)*

GAMBAR 10.21

*Taman Dusun Bandar
- Kemasan Dinding Bilik Stor Tidak Sempurna
(27.09.2012)*

GAMBAR 10.22

*Taman Kejiranan Air Panas, Setapak
- Keretakan Siling Dan Dinding
Di Pejabat Pentadbiran
(27.09.2012)*

GAMBAR 10.23

*Taman Kejiranan Air Panas, Setapak
- Tiang Gol Berkarat
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.24

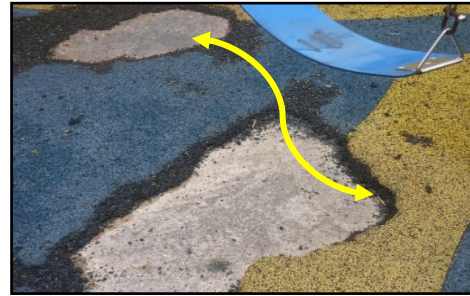
*Taman Kejiranan Air Panas, Setapak
- Penutup Longkang Rosak
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.25

*Taman Kejiranan Air Panas, Setapak
- Penutup Tong Sampah Diperbuat Daripada
Besi Yang Tidak Berkualiti Dan Berkarat
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.26

*Taman Kejiranan Air Panas, Setapak
- Kemasan Kawasan Permainan
Kanak-kanak Rosak
(28.09.2012)*

Pada pendapat Audit, DBKL perlu memantau dan menyelia kerja kontraktor bagi projek akan datang untuk memastikan ia sentiasa berkualiti. Kerja yang tidak berkualiti perlu diambil tindakan pembaikan dengan segera sebelum projek diserahkan kepada pengguna dan kontraktor yang ingkar perlu dikenakan tindakan tegas yang sewajarnya.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 7 Dan 21 Mac 2013

Mulai tahun 2009, DBKL telah mewujudkan Perintah Tetap Datuk Bandar - Pasukan Pemeriksa Bil. 1/2009, di mana pasukan pemeriksa dilantik menjalankan pengauditan terhadap kesemua projek DBKL yang dilaksanakan bagi memantau dan memeriksa pengurusan projek termasuk dari segi kelulusan, kehendak kewangan dan teknikal. Selain itu, DBKL telah memperkemas prosedur perancangan dan pelaksanaan projek landskap dengan mengguna pakai prosedur kualiti ISO mulai bulan Februari 2012. Melalui prosedur tersebut, kualiti kerja kontraktor akan dipantau dengan rapi sebelum penyerahan dibuat setelah kerja disiapkan.

10.5.2.5. Penanaman Pokok Di Lokasi Yang Sesuai

Prinsip penanaman yang ditetapkan dalam Garis Panduan Landskap Negara (GPLN) menekankan tentang keperluan penanaman yang bersesuaian dengan fungsi yang dikehendaki. Antara faktor penting yang perlu dipertimbangkan dalam penetapan kaedah penanaman adalah lokasi tanaman. Bagaimanapun, lawatan Audit mendapati bagi Kerja Penyenggaraan Dan Pengindahan Taraf Landskap Di Sekitar Kuala Lumpur, sebanyak 34,544 batang pokok telah ditanam setakat bulan Disember 2011 berbanding sasaran tahunan yang ditetapkan oleh JLR iaitu 30,000 batang pokok rendah. Sungguhpun bilangan penanaman sebenar melebihi sasaran yang ditetapkan, namun semakan Audit mendapati pemilihan lokasi penanaman adalah tidak sesuai. Ini kerana semasa

lawatan fizikal Audit di sepanjang Jalan Taman Desa, Kelang Lama, adalah diperhatikan sebanyak 200 batang pokok *cinnamomum iners* (kayu manis/medang teja) dengan kos berjumlah RM44,000 telah ditanam oleh kontraktor berhampiran kawasan hutan yang telah dipenuhi pokok rendang semula jadi seperti di gambar berikut:

GAMBAR 10.27

*Jalan Taman Desa, Kelang Lama
- Pokok Ditanam Di Kawasan Bersebelahan
Hutan (Tanah Persendirian)
(19.09.2012)*

GAMBAR 10.28

*Jalan Taman Desa, Kelang Lama
- Pokok Ditanam Di Kawasan Yang Terdapat
Pokok Rendang Semula Jadi
(19.09.2012)*

Pada pendapat Audit, perancangan yang teliti berhubung pemilihan lokasi tanaman boleh mengelakkan pembaziran.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 7 Mac 2013

DBKL telah memperkemaskan tatacara penanaman pokok berdasarkan Garis Panduan Landskap Negara dan telah mendapat persijilan MS ISO 9000 serta menjalin kerjasama dengan FRIM.

10.5.3. Perbandingan Harga

Berdasarkan Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, pengurusan perolehan hendaklah memberi pulangan yang terbaik bagi setiap ringgit yang dibelanjakan. Bagi menentukan sama ada perolehan elemen landskap projek yang dibuat memberi *value for money* kepada DBKL, perbandingan harga telah dibuat antara kadar DBKL dengan Jadual Kadar Harga yang dikeluarkan oleh Jabatan Landskap Negara (JLN) terhadap 9 jenis *softscape* daripada 3 spesies tanaman. Perbandingan dibuat dengan mengambil kira harga sebenar yang dibayar oleh DBKL setelah diselaraskan dengan kurangan sebanyak 26% daripada harga kos. Sungguhpun pelarasan sudah diambil kira, semakan Audit mendapati harga yang dibayar oleh DBKL lebih tinggi antara 11% hingga 134% berbanding Jadual Kadar Harga yang dikeluarkan oleh JLN. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 10.10
PERBANDINGAN KADAR HARGA DBKL DENGAN JABATAN LANDSKAP NEGARA

JENIS POKOK	UKUR LILIT/ TINGGI POKOK	UNIT	HARGA SEUNIT		JUMLAH HARGA DBKL (RM)	HARGA DIBAYAR DBKL (Selepas Diselaraskan Kurangan 26%)	JUMLAH HARGA JLN (RM)	PERBEZAAN	
			DBKL (RM)	JLN (RM)				HARGA (RM)	(%)
						(a)	(b)	(a) - (b)	
POKOK RENDANG (STANDARD)									
<i>Mimusops Elengi/ Bunga Tanjung</i>	80mm - 120mm diameter	65	200	90	13,000	9,620	5,850	3,770	64
POKOK HEAVY STANDARD/SEMI INSTANT									
<i>Langerstoemia Floribunda/ Bungor (Kedah Bungor)</i>	50mm - 80mm diameter	50	300	155	15,000	11,100	7,750	3,350	43
<i>Filliculm Decipiens</i>	50mm - 80mm diameter	25	300	138	7,500	5,550	3,450	2,100	61
<i>Hopeo Odorata (Merawan Siput Jantan)</i>	50mm - 80mm diameter	50	300	132	15,000	11,100	6,600	4,500	68
<i>Koompassia Excelsa/Tualang</i>	50mm - 80mm diameter	25	300	200	7,500	5,550	5,000	550	11
<i>Phoenix Sylvestris</i>	2.0m ketinggian dari paras tanah	50	454	230	22,695	16,794	11,500	5,294	46
BAMBOO SPESIES									
<i>Arundinaria Spp</i>	Saiz polibeg tidak kurang 10 inci	50	158	50	7,880	5,831	2,500	3,331	133
<i>Bambusa Textilis</i>	Saiz polibeg tidak kurang 10 inci	50	174	55	8,680	6,423	2,750	3,673	134
<i>Bambusa Ventricossa Yellow</i>	Saiz polibeg tidak kurang 10 inci	50	199	83	9,925	7,345	4,150	3,195	77
JUMLAH					107,180	79,313	49,550	29,763	60

Pada pendapat Audit, DBKL perlu membuat kajian pasaran yang teliti terhadap penetapan harga inventori landskap bagi mengelakkan kerugian kepada Kerajaan.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 21 Mac 2013

DBKL akan menyemak kadar harga pokok yang dikeluarkan oleh Jabatan Landskap Negara bagi membolehkan DBKL mendapat harga yang kompetitif (value for money). Kajian terhadap kadar harga juga telah dilaksanakan dengan membuat lawatan ke nurseri, di mana kadar harga tersebut turut mengambil kira kos buruh; kos pengangkutan dan logistik serta waktu penanaman.

10.5.4. Rekod Inventori Landskap

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 6 Tahun 2008 mengenai Tatacara Pengurusan Aset Hidup Kerajaan, setiap aset hidup Kerajaan mestilah didaftarkan daripada proses penerimaan sehinggalah proses pelupusan supaya pengurusannya dapat dilaksanakan secara teratur, cekap dan berkesan. Berdasarkan semakan dan temu bual dengan pegawai JLR, adalah didapati JLR tidak menyediakan satu sistem inventori landskap yang lengkap dan menyeluruh bagi tujuan merekodkan perincian maklumat mengenai pokok yang telah ditanam. Sehubungan itu, pihak Audit tidak dapat mengesahkan kuantiti, jenis dan jangka hayat sebenar pokok yang ditanam di sekitar Kuala Lumpur. Rekod yang disimpan hanya secara *piece-meal*. Selain itu, adalah didapati pelabelan landskap juga tidak dibuat dengan menyeluruh. Sebagai contoh, bagi Projek Pembangunan Taman Dusun Bandar, semua pokok instan masih belum dilabel/ditag.

Pada pendapat Audit, JLR perlu menyediakan sistem/rekod inventori landskap secara menyeluruh untuk memudahkan pemantauan dan penyenggaraan.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 7 Dan 21 Mac 2013

Mulai tahun 2012, DBKL telah merangka sistem baru bagi inventori pokok dengan menggunakan alat GPS. Setakat bulan Mac 2013, pokok yang telah diambil data adalah sebanyak 2,480 batang pokok manakala yang telah ditag dan dicerap koordinatnya adalah sebanyak 455 batang pokok.

10.5.5. Penyenggaraan

10.5.5.1. Memandangkan peruntukan yang besar telah dibelanjakan bagi tujuan pembangunan/naik taraf kemudahan rekreasi, adalah penting kemudahan tersebut disenggarakan dari semasa ke semasa bagi memastikan ia dapat dimanfaatkan sepenuhnya. Bagaimanapun, lawatan Audit pada bulan September 2012 mendapati 22 komponen/kerja yang telah disediakan/naik taraf berada dalam keadaan yang tidak memuaskan/kotor yang melibatkan 5 projek bernilai RM43.50 juta. Ia antaranya disebabkan oleh penyenggaraan yang kurang memuaskan oleh DBKL, di samping kegiatan vandalisme yang sukar dibendung di kalangan masyarakat serta masalah kecurian khususnya di Projek Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, Setapak. Kebanyakan kemudahan yang telah siap dibina/disediakan telah rosak akibat vandalisme yang serius dan berleluasa. Butirannya adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 10.11
PROJEK LANDSKAP YANG TIDAK DISENGGARAKAN

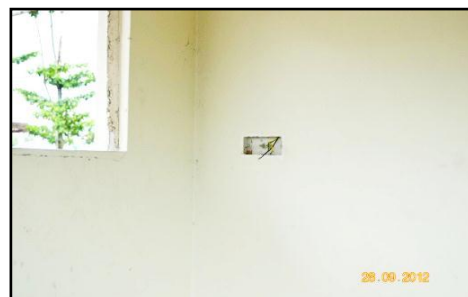
PROJEK	KETERANGAN PROJEK LANDSKAP YANG TIDAK DISENGGARA
Pembangunan Taman Dusun Bandar (City Orchard Park), Jalan Bellamy, Kg. Delima, Kuala Lumpur	Pokok instan yang dibeli dengan kos berjumlah RM0.57 juta untuk membaik pulih taman asal tidak disenggarakan dengan rapi sebagaimana ketetapan Garis Panduan Jabatan Landskap Negara. Kesannya, peratusan kematian pokok instan tersebut setakat tempoh pengauditan telah mencecah sehingga 22% (21 pokok) dengan kos berjumlah RM109,697 seperti di Jadual 10.12 . Penggantian tidak dapat dilakukan kerana kematian pokok berlaku selepas Tempoh Tanggungan Kecacatan. (Gambar 10.29)
Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, Setapak, Kuala Lumpur	- Sampah berselerak di kawasan taman. - Rumput panjang dan tidak disenggarakan dengan rapi. - Kiosk di taman kelihatan kotor dan telah dirosakkan. Cermin tingkap hilang, pintu kiosk ditebuk dan diconteng, suis dalam kiosk hilang dan kepingan siling hilang. (Gambar 10.30 dan 10.31) - Tandas kelihatan kotor dan tidak disenggarakan dengan baik. Cermin tingkap telah dicuri serta kepala paip dan pintu tandas telah dirosakkan. (Gambar 10.32 dan 10.33) - Pagar sempadan di taman telah dirosakkan. (Gambar 10.34) - Surau di taman kelihatan kotor dan tidak disenggarakan dengan baik. Surau telah dirosakkan di mana cermin dan bingkai tingkap telah dicuri, ruang pengudaraan di dinding telah dipecahkan, kepala paip telah hilang, lampu dan kepingan siling telah dicuri. (Gambar 10.35 dan 10.36) - Peralatan permainan dipecahkan dan diconteng. (Gambar 10.37) - Papan tanda diconteng. - Penutup sump telah dicuri dan ia boleh menjejaskan keselamatan pengunjung taman. (Gambar 10.38) - Perabot dan lampu taman telah dirosakkan.
Pembangunan Dan Meningkatkan Taraf Taman Tasik Titiwangsa, Kuala Lumpur	- Jubin bagi laluan pejalan kaki dan trek <i>jogging</i> serta batu penutup longkang telah pecah dan rosak. - Genting atap dan tiang wakaf telah pecah dan rosak. Sampah sarap juga diperhatikan dibuang tanpa dibersihkan di atas bumbung wakaf manakala tiang wakaf diconteng. - Dua tandas awam automatik yang berharga RM1.27 juta dalam keadaan kotor, rosak dan menjijikkan. (Gambar 10.39 dan 10.40) - Pokok renek tidak tumbuh dengan subur, segar dan diserang oleh serangga. - Rumput tumbuh panjang di tepi tasik dan masih belum dipotong. - Rumpai tumbuh di perairan tebing tasik dan belum dikaut keluar daripada tasik. Bagi rumpai yang telah dikaut keluar pula dibiarkan kering di tepi tasik. (Gambar 10.41)
Pembangunan Taman Rekreasi Bukit Kerinchi, Lembah Pantai, Kuala Lumpur	- Palang laluan masuk ke taman telah pecah dan rosak akibat perbuatan vandalisme. - Tandas awam di taman dalam keadaan kotor dan menjijikkan. (Gambar 10.42)
Kerja Penyelenggaraan Dan Pengindahan Taraf Landskap Di Sekitar Kuala Lumpur	- Pokok mati dan pokok tidak dipangkas. (Gambar 10.43) - Pokok tumpang tumbuh lebih tinggi daripada pokok sebenar.

GAMBAR 10.29

Taman Dusun Bandar
- Pokok Durian Instan Yang Telah Mati
(27.09.2012)

GAMBAR 10.30

Taman Kejiranan Air Panas
- Suis Dalam Kiosk Hilang
(28.09.2012)

GAMBAR 10.31

*Taman Kejiranan Air Panas
- Kepingan Siling Jatuh Dan Hilang
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.32

*Taman Kejiranan Air Panas
- Pintu Tandas Dirosakkan
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.33

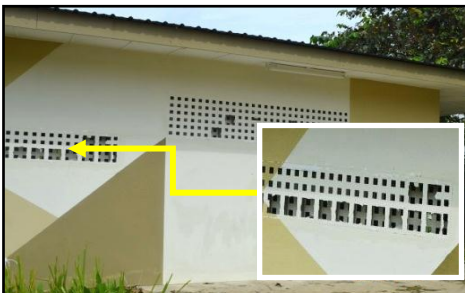
*Taman Kejiranan Air Panas
- Kepala Paip Dan Cermin Tingkap Hilang
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.34

*Taman Kejiranan Air Panas
- Pagar Sempadan Taman Dirosakkan
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.35

*Taman Kejiranan Air Panas
- Ruang Pengudaraan Di Dinding Surau Dipecahkan
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.36

*Taman Kejiranan Air Panas
- Kepala Paip Yang Telah Hilang
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.37

*Taman Kejiranan Air Panas
- Peralatan Permainan Dipecahkan
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.38

*Taman Kejiranan Air Panas
- Penutup Sump Telah Dicuri Dan Boleh
Membahayakan Pengguna
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.39

GAMBAR 10.40

Taman Tasik Titiwangsa
- Dua Unit Tandas Awam Automatik Yang Berharga RM1.27 Juta
Dalam Keadaan Kotor, Rosak Dan Menjijikkan
(27.09.2012)

GAMBAR 10.41

Taman Tasik Titiwangsa
- Rumpai Yang Telah Dikaut Keluar
Dibiarkan Kering Di Tepi Tasik
(27.09.2012)

GAMBAR 10.42

Taman Rekreasi Bukit Kerinchi
- Tandas Awam Dalam Keadaan
Kotor Dan Menjijikkan
(25.09.2012)

GAMBAR 10.43

Jalan Kg Pandan (Kg. Pandan)
- Pokok Mati
(18.09.2012)

JADUAL 10.12
POKOK INSTAN YANG MATI DI TAMAN DUSUN BANDAR

JENIS POKOK	BIL. YANG DIBEKAL (Batang)	BIL. YANG MATI		KOS SEUNIT (RM)	JUMLAH KOS (RM)
		(Batang)	(%)		
Pembekal: Muhamad Takyudin Hj. Hashim					
Durian	1	1	100	7,650	7,650
Bachang	2	2	100	7,650	15,300
Ciku	1	1	100	7,650	7,650
Langsat	3	2	66.7	7,650	15,300
Dokong	4	1	25.0	7,650	7,650
Manggis	7	3	42.9	7,650	22,950
Rambutan	3	1	33.3	7,650	7,650
Rambai (Asam Pahong)	10	4	40.0	2,000	8,000
JUMLAH	31	15	48.4		92,150
Pembekal: Syarikat Lian Mong International					
Manggis	6	2	33.3	8,500	17,000
JUMLAH	6	2	33.3		17,000

JENIS POKOK	BIL. YANG DIBEKAL (Batang)	BIL. YANG MATI		KOS SEUNIT (RM)	JUMLAH KOS (RM)
		(Batang)	(%)		
Pembekal: Tamamcorp Jaya Sdn. Bhd.					
Belimbing Madu	10	3	30.0	108	324
Kelapa Pandan	50	1	2.0	223	223
JUMLAH	60	4	6.7		547
JUMLAH BESAR	97	21	21.6		109,697

10.5.5.2. Antara sebab penyenggaraan yang teratur tidak dilaksanakan serta berleluasanya masalah vandalisme adalah seperti berikut:

- a. Bagi Projek Pembangunan Taman Dusun Bandar, seramai 10 kakitangan dipertanggungjawabkan secara khusus untuk penjagaan taman di mana hanya 5 kakitangan menjalankan tugas pemotongan rumput walaupun taman ini berkeluasan 19 ekar. Manakala kerja penyenggaraan lain seperti pembajaan, penyiraman, merumpai serta kawalan penyakit dan serangga perosak pula dijalankan oleh 5 kakitangan tetap di taman ini bersama kakitangan lain yang ditugaskan di Zon Pusat yang meliputi 11 kawasan di sekitar Kuala Lumpur. Kawasan terlibat ialah Jalan Mahameru, Jalan Parlimen, Jalan Raja Laut, kawasan KLCC, Jalan Sultan Ismail, Jalan Hang Tuah, Jalan Bukit Bintang, Brickfields, Bangsar, Sri Hartamas dan Taman Tun Dr. Ismail.
- b. Bagi Projek Pembangunan Taman Kejiranan Air Panas, Setapak didapati tiada pengawal keselamatan/pegawai penguat kuasa DBKL ditugaskan untuk menjaga taman ini. Adalah diperhatikan pondok pengawal yang disediakan di taman ini tidak dilengkapi dengan kemudahan seperti kipas angin untuk keselesaan pegawai bertugas. Selain itu, pintu dan tingkap stor tidak dipasang dengan jeriji besi sebagaimana syarat kontrak dan menjejaskan keselamatan inventori di dalamnya yang bernilai tinggi seperti mesin/peralatan penyenggaraan serta baja tanaman. Tingkap bercermin hanya ditutup dengan kertas yang mudah dibolosi. Gambar berikut menunjukkan keadaan stor di Taman Kejiranan Air Panas.

GAMBAR 10.44

*Taman Kejiranan Air Panas
- Pintu Stor Tidak Dipasang Jeriji Besi
(28.09.2012)*

GAMBAR 10.45

*Taman Kejiranan Air Panas
- Tingkap Bercermin Hanya Ditutup Dengan Kertas Yang Mudah Dibolosi
(28.09.2012)*

- c. DBKL tidak menyediakan satu rekod lengkap dan menyeluruh mengenai usia, saiz dan spesies pokok bagi menentukan jenis penyenggaraan yang bersesuaian.
- d. Bagi tujuan penyiraman dan pembajaan pokok, JLR perlu mendapat bantuan daripada Jabatan Kejuruteraan Mekanikal Dan Elektrikal (JKME). Pejabat zon akan mengemukakan jadual bulanan kepada JKME untuk memudahkan JKME menyediakan lori tangki. Semakan Audit terhadap jadual tersebut mendapati jumlah bekalan yang mampu disediakan oleh JKME adalah 15 (68.2%) daripada 22 lori yang dimohon. Ini disebabkan antaranya oleh masalah kekurangan pemandu di mana hanya terdapat 22 orang pemandu berbanding 33 lori.

Pada pendapat Audit, penyenggaraan tidak dilaksanakan secara komprehensif dan berterusan menyebabkan sebahagian kemudahan tidak dapat dimanfaatkan oleh orang awam. Masalah vandalisme juga telah menyebabkan sebahagian peralatan hilang atau dirosakkan.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 7 Mac 2013

DBKL telah dan akan mengadakan aktiviti bersama sahabat taman, NGO dan sukarelawan di taman-taman awam DBKL bagi mewujudkan perasaan sense of belonging. Selain itu, DBKL juga telah memperbaharui kriteria pelantikan kontraktor seperti mewajibkan kontraktor menyediakan peralatan khusus seperti skylift dalam penyenggaraan pokok rendah dan juga menyediakan arborist/horticulturist yang pakar dalam bidang penyenggaraan landskap.

10.5.6. Pemantauan

Pemantauan terhadap projek kemudahan rekreasi hendaklah dilakukan secara berterusan bagi memastikan kerja yang dilaksanakan selaras dengan objektif program. JLR bertanggungjawab untuk memantau semua projek melalui Mesyuarat Pengurusan/Tapak/Kemajuan Kerja Bulanan. Pihak Audit tidak dapat memastikan sama ada pemantauan rapi melalui lawatan fizikal telah dibuat secara berkala terhadap kesemua projek memandangkan tiada maklumat mengenainya.

Pada pendapat Audit, DBKL perlu mempertingkatkan penyeliaan terhadap kontraktor dan perunding yang dilantik serta mengambil tindakan tegas terhadap pihak yang gagal melaksanakan tugas dengan berkesan.

Maklum Balas Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Yang Diterima Pada 21 Mac 2013

Melalui Prosedur Kualiti MS ISO 9001:2008 bagi perancangan dan pelaksanaan projek, aspek pemantauan telah ditetapkan dalam prosedur tersebut. Pemantauan juga dilaksanakan oleh Building Team DBKL.

10.6. SYOR AUDIT

Bagi memperbaiki kelemahan yang dibangkitkan dalam laporan ini dan juga memastikan perkara yang sama tidak berulang dalam projek kemudahan rekreasi di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur yang lain, adalah disyorkan supaya DBKL mempertimbangkan perkara berikut:

- 10.6.1. siasatan/penilaian awal tapak projek perlu dibuat terlebih dahulu bagi setiap projek yang dilaksanakan;
- 10.6.2. kemudahan yang telah siap perlu dimanfaatkan dengan sepenuhnya bagi mengelakkan pembaziran;
- 10.6.3. pemantauan perlu dipertingkatkan semasa projek dilaksanakan untuk memastikan kerja dilaksanakan mengikut terma, syarat dan spesifikasi yang ditetapkan dalam kontrak; dan
- 10.6.4. penyenggaraan berkala perlu dilaksanakan mengikut jadual yang ditetapkan bagi memastikan projek dapat dimanfaatkan sepenuhnya. Selain itu, pemantauan perlu dipertingkatkan bagi menghindari kes vandalisme dan kecurian.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 78-89 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN PELAJARAN MALAYSIA

11. PENGURUSAN PROGRAM SUSU 1MALAYSIA

11.1. LATAR BELAKANG

11.1.1. Program Susu 1Malaysia (PS1M) adalah kesinambungan Program Susu Sekolah (PSS) yang dimulakan pada tahun 1983. Program yang dilaksanakan oleh Kementerian Pelajaran Malaysia (Kementerian) ini adalah bagi meningkatkan tahap pemakanan murid-murid sekolah rendah terutamanya di luar bandar. Tujuan program ini adalah untuk membina generasi baru yang lebih cerdas, kuat, sihat dan secara mentalnya lebih dinamik pada masa depan. Di bawah PS1M, murid-murid sekolah akan diberi susu *Ultra High Temperature* (UHT) yang dinikmati lebih 3 juta murid di seluruh negara melibatkan 7,733 buah sekolah rendah.

11.1.2. Kementerian Kewangan pada awal tahun 2011 telah meluluskan perolehan bagi PS1M melalui 4 kontraktor yang dilaksanakan secara rundingan terus dengan kos keseluruhan berjumlah RM188.33 juta. Bagaimanapun, nilai sebenar kontrak setelah Kementerian memperincikan semula kriteria penerima susu adalah berjumlah RM170.93 juta seperti di jadual berikut:

JADUAL 11.1
KONTRAKTOR PEMBEKAL PROGRAM SUSU 1MALAYSIA

KONTRAKTOR	ZON/NEGERI	NILAI KONTRAK (RM Juta)
Hybrid Allied Sdn. Bhd.	Zon 1 : Perlis, Kedah dan Perak	36.13
Dutch Lady Milk Industries Berhad	Zon 2 : Selangor, W.P. Kuala Lumpur, Pulau Pinang dan Melaka	35.40
Konsuma Sdn. Bhd.	Zon 3 : Johor dan Pahang	32.14
Sabah International Dairies Sdn. Bhd.	Zon 4 : Sabah, Sarawak, W.P. Labuan, Negeri Sembilan, Terengganu dan Kelantan	67.26
JUMLAH		170.93

11.1.3. Kontraktor bertanggungjawab sepenuhnya di sepanjang pembekalan susu sehingga susu yang dibekalkan selamat diminum oleh murid. Konsep *end to end solution* (from farm to table) hendaklah dilaksanakan oleh Kontraktor.

11.1.4. Menurut perancangan asal semua murid sekolah rendah di seluruh negara dengan anggaran seramai 3.1 juta murid akan dibekalkan dengan 2 kotak susu UHT seminggu. Bagaimanapun, disebabkan sumber bekalan yang terhad, perancangan tersebut terpaksa diubah kepada murid luar bandar dan semua murid miskin di bandar iaitu kelompok penerima Rancangan Makanan Tambahan (RMT). Manakala di negeri Sabah, pemberian susu adalah terhad kepada Tahap 2 (tahun 4 hingga 6) sahaja kerana murid Tahap 1 telah menerima Program Susu Sekolah kelolaan Yayasan Sabah.

11.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan PS1M telah dirancang dan dilaksanakan dengan teratur, berhemat dan memenuhi keperluannya ke arah mencapai objektif yang ditetapkan.

11.3. SKOP PENGAUDITAN

Pengauditan ini meliputi perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap PS1M bagi tahun 2011 dan 2012. Aspek pengauditan meliputi pengendalian dan penyimpanan susu di gudang, penyimpanan dan pengagihan susu di sekolah yang melibatkan 3 daripada 4 kontraktor pembekal susu iaitu Dutch Lady Milk Industries Berhad, Hybrid Allied Sdn. Bhd. dan Sabah International Dairies Sdn. Bhd. bagi 40 buah sekolah rendah di negeri Selangor, Kedah dan Sabah.

11.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

11.4.1. Pemeriksaan fail, rekod kewangan dan dokumen berkaitan telah dijalankan di peringkat Kementerian, 3 Jabatan Pelajaran Negeri (JPN), 8 Pejabat Pelajaran Daerah (PPD), 40 buah sekolah yang dipilih serta Bahagian Keselamatan Dan Kualiti Makanan (BKMM), Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM). Lawatan ke 3 kilang pemprosesan, 2 gudang penyimpanan dan 2 ladang ternakan lembu juga telah diadakan.

11.4.2. Mengadakan temu bual dan perbincangan dengan pegawai yang terlibat. Selain itu, borang soal selidik kepuasan pihak guru dan murid terhadap pengurusan PS1M juga telah diedarkan kepada seramai 40 guru dan 400 murid di sekolah yang dilawati.

11.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan pada bulan Jun hingga September 2012 mendapati secara umumnya pengurusan PS1M adalah kurang memuaskan berdasarkan prestasi bulan Januari 2011 hingga Julai 2012, di mana bekalannya hanya mencapai 21.9% dan perbelanjaan mencapai 39.7% sahaja. Kelemahan lain pengurusan PS1M adalah seperti berikut:

- i. beberapa syarat kontrak tidak dipatuhi khasnya kehadiran *Person In Charge* (PIC) atau wakil kontraktor pada setiap sesi minum susu, bahan pembuangan (kotak susu) tidak dilupuskan, buku panduan tidak dibekalkan, poster tidak dipamerkan di tempat yang sesuai serta penerangan dan pendidikan kepada guru dan murid tidak dijalankan;
- ii. tempat penyimpanan stok susu yang kurang sesuai; dan
- iii. berlaku kelewatan pembekalan susu ke beberapa buah sekolah.

11.5.1. Prestasi Pencapaian PS1M

11.5.1.1. Setakat 31 Julai 2012, prestasi bekalan susu yang telah diagihkan hanya mencapai 19% (2011) dan 25.5% (2012). Prestasi bekalan susu bagi 4 syarikat pada tahun 2011 dan 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 11.2
PRESTASI PENCAPAIAN BEKALAN SUSU PS1M KE SEKOLAH
BAGI TAHUN 2011 HINGGA JULAI 2012

KONTRAKTOR	BIL. KOTAK SUSU YANG DIBEKALKAN (Kotak Juta)				PENCAPAIAN (%)		PENCAPAIAN KESELURUHAN (%)
	PERANCANGAN		PELAKSANAAN				
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	
Hybrid Allied Sdn. Bhd.	26.76	18.94	7.82	5.63	29.2	29.7	29.4
Dutch Lady Milk Industries Berhad	26.22	21.76	4.47	8.33	17	38.3	26.7
Konsuma Sdn. Bhd.	23.81	22.12	1.70	4.79	7.1	21.7	14.1
Sabah International Dairies Sdn. Bhd.	49.82	39.74	10.01	7.40	20.1	18.6	19.4
JUMLAH	126.61	102.56	24.00	26.15	19	25.5	21.9

11.5.1.2. Bagi perbelanjaan pula, prestasi perbelanjaan pada tahun 2011 ialah RM32.49 juta (19%) berbanding dengan nilai keseluruhan kontrak berjumlah RM170.93 juta iaitu bagi pembekalan susu mulai bulan April hingga Disember 2011 seperti di jadual berikut:

JADUAL 11.3
PRESTASI KEWANGAN PADA TAHUN 2011

KONTRAKTOR/NEGERI	ANGGARAN BIL. MURID PENERIMA PS1M	TAHUN 2011			NILAI BEKALAN YANG DIHANTAR
		NILAI KONTRAK	NILAI BEKALAN YANG DIHANTAR	BAKI NILAI KONTRAK	
	(Orang)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Hybrid Allied Sdn. Bhd. (Perlis, Kedah dan Perak)	297,372	36.13	10.56	25.57	29.2
Dutch Lady Milk Industries Berhad (Selangor, W.P. Kuala Lumpur, Pulau Pinang dan Melaka)	291,385	35.40	6.03	29.37	17.0
Konsuma Sdn. Bhd. (Johor dan Pahang)	264,542	32.14	2.28	29.86	7.1
Sabah International Dairies Sdn. Bhd. (Negeri Sembilan, Kelantan, Terengganu, W.P. Labuan, Sabah dan Sarawak)	553,605	67.26	13.62	53.65	20.2
JUMLAH	1,406,904	170.93	32.49	138.45	19.0

11.5.1.3. Kementerian telah melanjutkan tempoh perjanjian kepada Kontraktor yang sama untuk tempoh 1 Februari hingga 31 Disember 2012 dengan tertakluk kepada baki peruntukan pada tahun 2011 iaitu sebanyak RM138.45 juta. Sehingga 31 Julai 2012, Kementerian hanya dapat membelanjakan secara keseluruhannya sebanyak RM35.31 juta (25.5%) daripada jumlah peruntukan. Prestasi perbelanjaan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 11.4
PRESTASI KEWANGAN SEHINGGA 31 JULAI 2012

KONTRAKTOR/NEGERI	ANGGARAN BIL. MURID PENERIMA PS1M (Orang)	TAHUN 2012			NILAI BEKALAN YANG DIHANTAR (%)
		NILAI KONTRAK (RM Juta)	NILAI BEKALAN YANG DIHANTAR (RM Juta)	BAKI NILAI KONTRAK (RM Juta)	
Hybrid Allied Sdn. Bhd. (Perlis, Kedah dan Perak)	297,372	25.57	7.60	17.96	29.7
Dutch Lady Milk Industries Berhad (Selangor, W.P. Kuala Lumpur, Pulau Pinang dan Melaka)	291,385	29.37	11.25	18.12	38.3
Konsuma Sdn. Bhd. (Johor dan Pahang)	264,542	29.86	6.47	23.39	21.7
Sabah International Dairies Sdn. Bhd. (Negeri Sembilan, Kelantan, Terengganu, W.P. Labuan, Sabah dan Sarawak)	553,605	53.65	9.99	43.66	18.6
JUMLAH	1,406,904	138.45	35.31	103.13	25.5

11.5.1.4. Prestasi pencapaian kewangan bagi keempat-empat syarikat semenjak perjanjian dimeterai sehingga 31 Julai 2012 ialah RM67.80 juta (39.7%) daripada RM170.93 juta nilai kontrak seperti di jadual berikut:

JADUAL 11.5
PRESTASI PENCAPAIAN KEWANGAN SEHINGGA 31 JULAI 2012

KONTRAKTOR	NILAI KONTRAK 2011 SEHINGGA 2012	BAYARAN SEHINGGA JULAI 2012	PENCAPAIAN (%)
	(RM Juta)	(RM Juta)	
Hybrid Allied Sdn. Bhd.	36.13	18.16	50.3
Dutch Lady Milk Industries Berhad	35.40	17.28	48.8
Konsuma Sdn. Bhd.	32.14	8.75	27.2
Sabah International Dairies Sdn. Bhd.	67.26	23.61	35.1
JUMLAH	170.93	67.80	39.7

11.5.1.5. Walaupun Kementerian telah menetapkan syarat yang ketat terhadap Kontraktor yang membekalkan susu ke sekolah namun terdapat kes kejadian yang disyaki keracunan susu iaitu pada tahun 2011 sebanyak 97 kes dan 78 kes sehingga 30 November 2012. Bilangan kes keracunan yang disyaki berdasarkan Laporan Kes Keracunan Makanan (KRM) Melibatkan Susu 1Malaysia Tahun 2011 dan 2012 seperti di jadual berikut:

JADUAL 11.6
BILANGAN KES KERACUNAN SUSU YANG DISYAKI
BAGI TAHUN 2011 DAN 2012

KONTRAKTOR	BIL. KES	
	TAHUN	
	2011	2012
Hybrid Allied Sdn. Bhd.	17	15
Dutch Lady Milk Industries Berhad	19	21
Konsuma Sdn. Bhd.	12	29
Sabah International Dairies Sdn. Bhd.	49	13
JUMLAH	97	78

11.5.1.6. Kes keracunan yang berlaku menyebabkan penghantaran dan pengagihan susu ke sekolah di negeri yang terlibat terpaksa digantung yang mengakibatkan PS1M tidak dapat dilaksanakan dengan lancar dan teratur. Penggantungan tersebut akan berterusan sehingga mendapat kelulusan untuk pembekalan dan pengagihan semula daripada KKM. Bagaimanapun, berdasarkan mesyuarat di antara KPM dan KKM pada 14 Julai 2011, pihak Kementerian telah mengambil tindakan penambahbaikan iaitu sekiranya berlaku kes keracunan, penggantungan hanya akan dilaksanakan mengikut 'batch' susu dan sekolah terlibat. Kontraktor dikehendaki mengambil semula susu berlebihan daripada 'batch' yang sama dan membekalkan dengan stok yang baru.

11.5.1.7. Berdasarkan kes keracunan yang berlaku, Kementerian telah mengemukakan sampel susu kepada KKM untuk diuji dan hasil ujian mendapati keracunan yang berlaku sebahagian besarnya bukan berpunca daripada susu tetapi daripada keracunan makanan, tidak toleran laktosa, alahan terhadap susu lembu dan kaedah pengendalian susu.

11.5.1.8. Walaupun tempoh kontrak bagi tahun 2011 bermula pada 1 Februari 2011 hingga 31 Disember 2011, susu hanya mula dibekalkan selepas mendapat kelulusan KKM iaitu di antara bulan April hingga Julai 2011 seperti di **Jadual 11.7**. Manakala, bagi tahun 2012, susu mula dibekalkan selepas cuti penggal persekolahan bulan Mac 2012.

JADUAL 11.7
TARIKH PEMBEKALAN SUSU KE SEKOLAH PADA TAHUN 2011

KONTRAKTOR	TARIKH KELULUSAN KKM	TARIKH PEMBEKALAN SUSU KE SEKOLAH
Hybrid Allied Sdn. Bhd.	20.04.2011	20.05.2011
Dutch Lady Milk Industries Berhad	24.06.2011	20.07.2011
Konsuma Sdn. Bhd.	06.05.2011	16.05.2011
Sabah International Dairies Sdn. Bhd.	20.06.2011	Julai 2011

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 27 Februari 2013

Mengikut Kementerian, laporan prestasi sebenar perbelanjaan PS1M sehingga Disember 2012 ialah RM74.48 juta (43.6%). Penangguhan PS1M sepanjang tahun 2011 dan 2012 dibuat oleh KKM di bawah Akta Makanan 1983, Peraturan-Peraturan Makanan 1985 dan Peraturan-Peraturan Kebersihan Makanan 2009. Namun penangguhan dibuat oleh KKM di beberapa buah negeri yang terlibat dengan kejadian keracunan makanan yang disyaki berpunca daripada susu.

Pada pendapat Audit, sasaran PS1M untuk membekalkan susu sebanyak dua kotak seminggu tidak tercapai. Ini adalah kerana pada tahun 2011 berlakunya kes-kes keracunan dan penangguhan pembekalan susu. Selain itu, pembekalan susu ke sekolah juga hanya dimulakan di antara bulan April hingga Julai 2011 pada tahun 2011 dan pertengahan bulan Mac 2012.

11.5.2. Syarat-syarat Kontrak Tidak Dipatuhi

11.5.2.1. Kontraktor hendaklah mematuhi syarat-syarat kontrak yang telah ditetapkan berdasarkan konsep *end to end solution* (from farm to table). Berdasarkan Perjanjian, Kontraktor hendaklah memastikan dua orang wakil Kontraktor (Person In Charge) untuk membuat ujian lihat, hidu dan rasa kepada susu bagi menentukan susu masih berkeadaan baik untuk diminum pada setiap sesi minum di sekolah. Selain itu, semua bahan pembungkusan atau perlindungan perlu dilupuskan oleh pihak Kontraktor. Berdasarkan Garis Panduan Pengendalian Bekalan Susu Sekolah (GPPBSS), Kontraktor dikehendaki memastikan buku panduan dan poster berkaitan dengan PS1M disediakan dan diedarkan kepada pihak sekolah serta dipamerkan di tempat yang mudah dilihat dan dibaca oleh guru dan murid. Pihak Kontraktor juga adalah bertanggungjawab mengajar guru cara mengendalikan susu semasa mengagihkan kepada murid dan cara meminumnya. Di samping itu, Kontraktor juga perlu memberi pendidikan kesihatan kepada murid-murid sekolah supaya menggunakan deria mereka berdasarkan konsep lihat, hidu dan rasa yang disarankan oleh KKM bagi mengelakkan kejadian keracunan makanan. Semakan Audit di 40 buah sekolah mendapati ketidakpatuhan syarat kontrak perjanjian adalah seperti berikut:

a. Tiada Wakil Kontraktor (PIC) Pada Setiap Sesi Minum Susu 1Malaysia

- i. Didapati 13 daripada 19 buah sekolah yang dilawati pada hari sesi minum susu diadakan, PIC tidak hadir untuk membuat ujian lihat, hidu dan rasa kepada susu bagi menentukan susu masih berkeadaan baik seperti di **Jadual 11.8**. Berdasarkan temu bual bersama guru, mereka tidak mengetahui bahawa PIC perlu hadir pada setiap sesi minum susu.

Pihak Audit difahamkan oleh pihak Kontraktor bahawa kegagalan mereka menyediakan PIC pada setiap sesi minum susu adalah disebabkan faktor kos dan kesukaran pengangkutan khususnya di sekolah yang terletak di pulau dan kawasan pedalaman. Selain itu, Kontraktor menganggap guru bertugas sebagai wakil mereka di sekolah tetapi tiada bukti menunjukkan guru berkenaan diberi kuasa sebagai wakil Kontraktor.

- ii. Dengan ketiadaan PIC semasa sesi minum susu diadakan, guru telah mengendalikan sesi tersebut seperti contoh ditunjukkan di **Gambar 11.1** hingga **11.4**. Akibatnya guru yang bertugas merasa terbeban dengan tambahan tugas tersebut. Terdapat juga sesi minum susu yang diadakan pada waktu pengajaran dan pembelajaran. Ini menyebabkan tugas guru untuk mengajar dipendekkan dan pembelajaran murid terjejas.

GAMBAR 11.1

*SK Jugra, Kuala Langat, Selangor
- Guru Mengagihkan Susu Kepada Murid
(19.06.2012)*

GAMBAR 11.2

*SK Sungai Ramal Dalam, Hulu Langat, Selangor
- Guru Memberi Penerangan Kepada Murid
(10.07.2012)*

GAMBAR 11.3

*SK Tandop Besar, Padang Terap, Kedah
- Guru Memberi Penerangan Dan Mengagihkan Susu
(26.06.2012)*

GAMBAR 11.4

*SK St. Mary Bandar, Sandakan, Sabah
- Guru Memberi Penerangan Kepada Murid
(17.07.2012)*

b. Kontraktor Tidak Melupuskan Bahan Pembungkusan Susu (Kotak Susu)

Konsep *end to end solution* tidak dipenuhi oleh Kontraktor seperti yang dinyatakan di dalam kontrak perjanjian. Kontraktor seharusnya melupuskan bahan pembungkusan (kotak susu) pada setiap sesi minum susu selesai diadakan. Adalah didapati bahan pembungkusan susu (kotak susu) tidak dilupuskan oleh Kontraktor di semua sekolah yang dilawati pada hari sesi minum susu diadakan. Sebaliknya pihak sekolah terpaksa melupuskan kotak susu tersebut seperti di **Jadual 11.8** dan gambar berikut:

GAMBAR 11.5

*SK Morib, Sepang, Selangor
- Kontraktor Tidak Melupuskan Bahan
Pembungkusan (Kotak Susu)
(18.06.2012)*

GAMBAR 11.6

*SK Pulau Nyior, Jitra, Kedah
- Kontraktor Tidak Melupuskan Bahan
Pembungkusan (Kotak Susu)
(27.06.2012)*

GAMBAR 11.7

*SK St. Mary Bandar, Sandakan, Sabah
- Kontraktor Tidak Melupuskan Bahan
Pembungkusan (Kotak Susu)
(17.07.2012)*

c. Buku Panduan Dan Poster Tidak Dibekal Dan Dipamerkan Di Tempat Yang Sesuai

Buku panduan adalah bagi memudahkan guru yang bertugas membuat rujukan terperinci berkenaan tatacara penyimpanan susu yang baik, kaedah penerimaan susu daripada pembekal dan cara pengagihan yang selamat. Poster pula sebagai promosi dan tatacara minum susu yang betul kepada murid yang terlibat dengan PS1M dan dipamerkan. Semakan Audit mendapati seperti berikut:

- i. buku panduan tidak dibekalkan di 38 sekolah (95%) dan poster tidak dipamerkan di 28 buah sekolah (70%) yang dilawati seperti di **Jadual 11.8**. Contoh poster adalah seperti di **Gambar 11.8** dan **11.9**.

GAMBAR 11.8

*SK Sg. Korok Lama, Kota Setar, Kedah
- Poster Di Kantin Sekolah
(28.06.2012)*

GAMBAR 11.9

*SK Pulau Nyior, Jitra, Kedah
- Poster Di Papan Kenyataan
(27.06.2012)*

- ii. berdasarkan temu bual bersama guru yang terlibat didapati mereka tidak dimaklumkan dan tidak mengetahui ada buku panduan serta poster perlu dibekalkan bagi tujuan rujukan dan promosi. Pihak Kontraktor juga tidak membekalkan buku panduan dan poster berkaitan kepada sekolah berkenaan khasnya di negeri Sabah.

d. Penerangan Kepada Guru Dan Memberi Pendidikan Kesihatan Kepada Murid

Kontraktor perlu memberi pendidikan kesihatan kepada murid-murid sekolah supaya menggunakan deria mereka berdasarkan konsep lihat, hidu dan rasa seperti mana yang disarankan oleh KKM bagi mengelakkan kejadian keracunan makanan. Kontraktor juga perlu memberi penerangan kepada guru berkenaan tatacara mengendalikan susu semasa mengagihkannya kepada murid. Semakan Audit mendapati seperti berikut:

- i. aktiviti penerangan kepada guru dan pendidikan kepada murid tidak dilaksanakan masing-masing bagi 16 buah sekolah dan 17 buah sekolah di Sabah seperti di **Jadual 11.8**; dan
- ii. beberapa kaedah pengagihan susu di sekolah telah dikenalpasti dan berbeza di antara satu sama lain. Terdapat sekolah yang mengadakan sesi minum susu secara berkelompok semasa perhimpunan, semasa sesi pembelajaran di kelas, selepas waktu rehat dan sebagainya. Ini berpunca, guru yang dilantik (selain Guru Besar dan PK HEM) oleh pihak sekolah tidak diberi penerangan berkenaan tatacara pengendalian PS1M dan pendidikannya.

JADUAL 11.8
KETIDAKPATUHAN TERHADAP SYARAT KONTRAK PERJANJIAN PS1M

SEKOLAH	LAWATAN AUDIT	a	b	c	d	TARIKH	
						e	f
SELANGOR							
SK Morib	18.06.2012	x	x	x	x	26.04.2012	26.04.2012
SK Sri Langat	19.06.2012	x	x	x	x	Oktober 2011	Oktober 2011
SJK(T) Ladang Jugra		x	x	x	x	02.05.2012	02.05.2012
SK Jugra		x	x	x	x	23.03.2012	23.03.2012
SK Kota Warisan	20.06.2012	x	x	x	x	03.10.2011 & 21.10.2011	03.10.2011 & 21.10.2011
SK Salak		x	x	x	x	19.10.2011 & 31.10.2011	19.10.2011 & 31.10.2011
SK Taman Seroja	21.06.2012	x	x	x	✓	23.03.2012	23.03.2012
SK Dengkil		x	x	x	✓	19.06.2012	19.06.2012
SK Beranang	03.07.2012	TB	TB	✓	x	25.04.2012	25.04.2012
SK Sri Sekamat		x	x	x	x	2011	2011
SJK(C) Balakong	04.07.2012	TB	TB	✓	✓	Mei 2012	Mei 2012
SK Sungai Ramal Dalam	10.07.2012	TB	TB	x	x	14.06.2012	14.06.2012

SEKOLAH	LAWATAN AUDIT	a	b	c	d	TARIKH	
						e	f
KEDAH							
SK Padang Terap	06.06.2012	✓	x	x	✓	15.07.2012	15.07.2012
SK Kuala Nerang		TB	TB	x	✓	13.06.2012	13.06.2012
SK Seri Bakti		✓	x	x	✓	16.06.2012	16.06.2012
SK Tandop Besar		x	x	x	✓	15.05.2012	15.05.2012
SK Jitra 3	07.06.2012	✓	x	x	x	31.01.2011 & 24.06.2012	31.01.2011 & 24.06.2012
SK Pulau Nyior		TB	TB	x	✓	04.07.2012	04.07.2012
SK Paya Kemunting		✓	x	x	✓	25.06.2012	25.06.2012
SK Putat		TB	TB	x	✓	04.07.2012	04.07.2012
SK Jalan Pegawai	08.06.2012	✓	x	x	✓	28.06.2012	28.06.2012
SK Sg. Korok Lama		✓	x	x	✓	28.06.2012	28.06.2012
SABAH							
SK Muhibbah	06.07.2012	TB	TB	x	x	x	x
SK Karamunting		TB	TB	x	x	x	x
SK Gas		TB	TB	x	x	x	x
SK Sg. Anib 1		TB	TB	x	x	September 2011	x
SK Sg. Anib 2		TB	TB	x	x	x	x
SJK(C) Chi Hwa		TB	TB	x	x	x	x
SK Sri Melanta Jaya		x	x	x	x	x	x
SK Sri Tanjung Papat 1	07.07.2012	TB	TB	x	x	x	x
SK Sg. Anib 3		TB	TB	x	x	x	x
SK Sung Siew		TB	TB	x	x	x	x
SK Taman Rimba		TB	TB	x	x	x	x
SK Merpati		TB	TB	x	x	x	x
SK St. Mary Convent		x	x	x	x	x	x
SK St. Mary Bandar		x	x	x	x	x	x
SJK(C) Cheng Min		TB	TB	x	x	x	x
SK St. Monica	09.07.2012	TB	TB	x	x	x	x
SJK(C) Lok Yuk Menggatal		TB	TB	x	x	20.06.2012	20.06.2012
SK Tobobon	09.07.2012	TB	TB	x	x	x	x

Nota : (✓) - Ya (x) - Tidak TB - Sesi Minum Susu Tidak Diadakan Semasa Lawatan Audit

a : Kehadiran PIC
d : Poster Dipamer

b : Pelupusan Bahan Buangan
e : Penerangan Kepada Guru

c : Buku Panduan Dibekal
f : Pendidikan Kepada Murid

11.5.2.2. Kawalan Stor Simpanan Susu Sementara Di Sekolah

Mengikut Perjanjian, Kontraktor hendaklah membina stor bagi menyimpan bekalan susu dan mengawal stor berkenaan bagi melindungi susu daripada kecurian dan kehilangan. Semakan Audit mendapati Kontraktor tidak membina stor sementara sebaliknya menggunakan surau dan bilik sumber yang hanya dikunci selepas waktu persekolahan dan ruang bawah tangga untuk menyimpan susu yang terletak di tempat umum yang berisiko seperti di **Gambar 11.10**

hingga **11.13**. Selain itu, stor tersebut dikawal oleh guru yang bertugas. Oleh kerana tempoh kontrak bekalan susu hanya setahun, pihak Audit difahamkan oleh Kontraktor terlibat bahawa mereka tidak bersedia mengeluarkan kos bagi menyediakan stor berkaitan.

GAMBAR 11.10

*SK Sri Langat, Kuala Langat, Selangor
- Susu Disimpan Di Surau Dan Berisiko Hilang
Kerana Murid Seringkali Keluar Masuk Surau
(19.06.2012)*

GAMBAR 11.11

*SK Dengkil, Sepang, Selangor
Susu Disimpan Di Bilik Sumber Sekolah
(21.06.2012)*

GAMBAR 11.12

*SK Sg. Anib 1, Sandakan, Sabah
- Susu Disimpan Di Ruang Bawah Tangga Sekolah
(16.07.2012)*

GAMBAR 11.13

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 27 Februari 2013

Kementerian mengakui bahawa terdapat kelemahan dalam pelaksanaan dan penguatkuasaan kontrak PS1M. Dalam kontrak tahun 2011/2012, Kementerian tidak menetapkan mana-mana pihak sebagai PIC sebaliknya pihak Kontraktor diberi kelonggaran memilih wakil mereka sendiri. Oleh itu, Kementerian bercadang menetapkan Kontraktor melantik pengusaha kantin sebagai PIC di bawah PS1M akan datang. Dengan melantik pengusaha kantin sebagai PIC, isu pelupusan pembungkusan susu tidak berbangkit. Di samping itu, bagi kontrak baru PS1M, Kementerian tidak bercadang mensyaratkan Kontraktor untuk membina stor khas bagi penyimpanan susu, sebaliknya Kontraktor hanya perlu menyediakan bekas/peralatan penyimpanan berdasarkan keperluan sekolah. Mengenai bahan maklumat program PS1M (buku panduan dan CD), maklumat akan diberikan kepada Kontraktor untuk dicetak dan diperbanyakkan. Kementerian juga akan memuat naik buku panduan/buku log/borang

berkaitan dalam laman sesawang Kementerian sebelum pelaksanaan PS1M bagi tahun 2013 untuk rujukan. Kementerian dengan kerjasama Kontraktor akan menganjurkan seminar yang perlu dihadiri oleh pihak Kontraktor, Jabatan Pelajaran Negeri, Pejabat Pelajaran Daerah, dan guru terlibat di peringkat sekolah. Taklimat akan diberikan terus oleh Kementerian dan KKM. Seminar dijangka akan diadakan pada cuti persekolahan pada bulan Mei 2013.

Pada pendapat Audit, cadangan untuk melantik pengusaha kantin sebagai PIC adalah langkah yang boleh dipertimbangkan. Bagaimanapun, Kementerian hendaklah memastikan tidak berlaku konflik kepentingan dengan kantin yang diusahakan.

11.5.3. Penyelenggaraan Rekod Stok Susu

Garis Panduan Pengendalian Bekalan Susu Sekolah menetapkan semua petugas yang menerima dan mengeluarkan bekalan susu hendaklah merekod maklumat berkaitan ke dalam buku log. Semakan Audit mendapati 18 (45%) sekolah terlibat tidak merekodkan penerimaan dan pengeluaran, manakala 22 buah sekolah lagi ada merekodkan penerimaan dan pengeluaran susu tetapi di dalam pelbagai format seperti KEW.PS-4, Daftar Stor Bekalan Pejabat dan format sendiri. Antara sebab ketiadaan dan pelbagai format rekod diselenggarakan oleh sekolah kerana tiada panduan khusus dikeluarkan berkaitan keperluan menyelenggarakan rekod tersebut. Jenis format yang digunakan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 11.9
PELBAGAI FORMAT BUKU LOG YANG DIGUNAKAN OLEH PIHAK SEKOLAH

NEGERI	PENYELENGGARAAN FORMAT BUKU LOG						JUMLAH SEKOLAH
	KEW.PS-4	SENDIRI	DUTCH LADY	PSS	DAFTAR STOK BEKALAN PEJABAT	TIADA REKOD	
Selangor	2	5	5	0	0	0	12
Kedah	0	0	0	0	1	9	10
Sabah	0	6	0	3	0	9	18
JUMLAH	2	11	5	3	1	18	40

Pada pendapat Audit, oleh kerana pihak kantin dicadangkan akan dilantik sebagai PIC, pihak Kementerian hendaklah memastikan mereka juga perlu bertanggungjawab menyelenggarakan buku log rekod penerimaan dan pengeluaran susu.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 27 Februari 2013

Kementerian telah menyediakan format rekod penerimaan dan pengeluaran susu yang akan dimuat naik ke laman sesawang KPM sebelum pelaksanaan PS1M bagi tahun 2013. Di samping itu, arahan akan dikeluarkan kepada semua sekolah terlibat berhubung kepentingan

penyelenggaraan rekod stok susu secara lebih teratur dan seragam. Surat siaran ini akan dikeluarkan oleh Bahagian Pengurusan Sekolah Harian (BPSH) sebelum pelaksanaan PS1M bagi tahun 2013. Kementerian mengambil maklum pandangan pihak Audit dan akan memastikan penyelenggaraan buku log rekod penerimaan dan pengeluaran susu sentiasa dikemaskini.

11.5.4. Susu Tidak Disimpan Mengikut Tatacara Yang Betul

11.5.4.1. Berdasarkan Garis Panduan Pengendalian Bekalan Susu Sekolah, susu hendaklah disusun pada ketinggian 20sm dari lantai atau jika menggunakan *pallet* hendaklah mempunyai ketinggian sekurang-kurangnya 15sm dari lantai; penyusunannya hendaklah tidak melebihi keluasan *pallet*; susu hendaklah berada sekurang-kurangnya 15sm jarak daripada dinding; menggunakan kaedah susunan yang sesuai bagi mengelakkan kotak bergoyang dan terjatuh. Contohnya *interlocking stacking system*; dan stor hendaklah sentiasa berkunci. Semakan Audit mendapati:

- a. stok susu tidak disusun pada ketinggian 20sm daripada lantai bagi 4 buah sekolah yang dilawati iaitu SJK(C) Chi Hwa, SK Karamunting, SK Sg. Anib 2 dan SK Sri Tanjung Papat 1, Sandakan, Sabah seperti di **Gambar 11.14** dan **11.15**;
- b. manakala 8 buah sekolah, stok susu disusun kurang 15sm jaraknya daripada dinding iaitu di SK Tandop Besar, Padang Terap (**Gambar 11.16** dan **11.17**), SK Seri Bakti, Jitra, Kedah, SJK(C) Chi Hwa, SK Sg. Anib 2, SK Muhibah, SK Sri Tanjung Papat 1, SK Taman Rimba, Sandakan, Sabah dan SK Tobobon, Kota Kinabalu, Sabah; dan
- c. selain itu, terdapat juga susu yang disusun tidak menggunakan kaedah susunan yang sesuai (*interlocking stacking system*) bagi mengelakkan kotak bergoyang dan terjatuh di SK St. Mary Convent dan SK St. Monica, Sandakan, Sabah seperti di **Gambar 11.18** dan **11.19**.

GAMBAR 11.14

**SK Sri Tanjung Papat 1, Sandakan, Sabah
- Pallet Susu Ketinggian 7sm Sahaja
(17.07.2012)**

GAMBAR 11.15

GAMBAR 11.16

*SK Tandop Besar, Padang Terap, Kedah
- Stok Susu Yang Disusun Rapat Dengan Dinding
(26.06.2012)*

GAMBAR 11.17

GAMBAR 11.18

*SK St. Mary Convent, Sandakan, Sabah
- Susu Tidak Disusun Secara
Interlocking Stacking System
(17.07.2012)*

GAMBAR 11.19

*SK St. Monica, Sandakan, Sabah
- Susu Tidak Disusun Secara
Interlocking Stacking System
(17.07.2012)*

11.5.4.2. Berdasarkan temu bual bersama guru, didapati mereka tidak mengetahui tatacara penyimpanan susu yang sesuai memandangkan tiada buku panduan diterima oleh mereka. Selain itu, Kontraktor pula tidak memberi penerangan kepada guru mengenainya dan sekolah menghadapi masalah ruang yang kurang sesuai untuk penyimpanan susu.

Pada pendapat Audit, susu yang tidak disimpan dengan teratur dan baik di tempat yang sesuai, mudah rosak dan tercemar dan berisiko keracunan. Susu juga perlu disimpan di lokasi yang mempunyai pengudaraan yang mencukupi bagi menjamin jangka hayat susu tersebut.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 27 Februari 2013

Kementerian mengambil perhatian mengenai teguran Audit. Arahan akan dikeluarkan oleh BPSH kepada semua sekolah dan kontraktor terlibat supaya mematuhi “Garis Panduan Pengendalian Bekalan Susu Sekolah” yang ditetapkan bagi PS1M 2013.

11.5.5. Denda Kelewatan Pembekalan Susu

11.5.5.1. Berdasarkan Perjanjian, tempoh penyerahan susu adalah selewat-lewatnya satu bulan daripada tarikh pesanan rasmi dikeluarkan. Manakala bagi susu yang lewat diserahkan oleh Kontraktor, Kerajaan boleh sama ada:

- menolak susu itu, menamatkan perjanjian dan mengambil atau merampas keseluruhan atau sebahagian jumlah wang dalam Bon Pelaksanaan; atau
- membeli susu yang dikehendaki itu daripada punca-punca lain dan membatalkan pesanan susu yang dipesan daripada Kontraktor. Bagi hal yang sedemikian, jika kos memperolehi susu itu daripada punca-punca lain melebihi harga RM1.35 sekotak, Kontraktor dikehendaki membayar amaun yang lebih itu sebagai pampasan kepada Kerajaan; atau
- setuju terima susu itu dan mengenakan denda dengan jumlah 20% daripada nilai tuntutan jumlah pesanan bagi sekolah yang terlibat.

11.5.5.2. Semakan terhadap Sijil Akuan Penerimaan (SAP), Pesanan Kerajaan dan Baucar Bayaran bagi tahun 2011 dan sehingga Julai 2012 yang melibatkan 12 sampel sekolah di negeri Selangor mendapati berlaku kelewatan pembekalan susu di antara 3 hingga 12 hari. Bagaimanapun, berdasarkan Baucar Bayaran pembekalan susu, didapati tiada tindakan diambil atau denda dikenakan terhadap Kontraktor. Kegagalan mengenakan denda ini telah menyebabkan kepentingan Kerajaan tidak dijaga dengan sewajarnya. Mengikut perkiraan Audit denda yang sepatutnya dikenakan adalah berjumlah RM10,054 seperti di jadual berikut:

JADUAL 11.10
PERKIRAAN AMAUN DENDA DI ATAS KELEWATAN PEMBEKALAN SUSU KE SEKOLAH

TARIKH / NOMBOR PESANAN KERAJAAN	SEKOLAH	TARIKH AKHIR BEKALAN KE SEKOLAH	BIL. KOTAK SUSU	TARIKH SAP TERAKHIR	TEMPOH KELEWATAN (Hari)	AMAUN DENDA YANG PATUT DIKENAKAN (RM)	BAUCAR BAYARAN (Tarikh/No./ Amaun) (RM)
22.09.2011/ LO211610101 111676	SK Salak	22.10.2011	1,296	27.10.2011	5	350	04.01.2012/ D2308/ 6,998.40
	SK Dengkil		1,892	27.10.2011	5	506	
	SK Kota Warisan		2,040	27.10.2011	5	551	
07.10.2011/ LO211610101 111888	SK Salak	06.11.2011	1,296	15.11.2011	9	350	21.12.2011/ 9213B/ 6,998.40
	SK Dengkil		1,872	15.11.2011	9	505	
	SK Kota Warisan		2,040	15.11.2011	9	551	
15.03.2012/ LO211610101 120405	SK Salak	30.03.2012	1,296	04.04.2012	5	350	19.05.2012/ B6228/ 3,499.20
	SK Taman Seroja		24	02.04.2012	3	7	
	SK Dengkil		1,896	04.04.2012	5	512	
	SK Kota Warisan		2,040	04.04.2012	5	551	
23.05.2012/ LO211610101 121219	SK Dengkil	22.06.2012	1,968	25.06.2012	3	531	09.08.2012/ 4119B/ 6,091.20
	SK Kota Warisan		2,448	25.06.2012	3	654	

TARIKH / NOMBOR PESANAN KERAJAAN	SEKOLAH	TARIKH AKHIR BEKALAN KE SEKOLAH	BIL. KOTAK SUSU	TARIKH SAP TERAKHIR	TEMPOH KELEWATAN (Hari)	AMAUN DENDA YANG PATUT DIKENAKAN (RM)	BAUCAR BAYARAN (Tarikh/No./ Amaun) (RM)
26.04.2012/ LO211610101 120525	SK Kota Warisan	26.04.2012	2,472	30.04.2012	4	667	31.05.2012/ B7173/ 64.80
22.09.2011/ LO211610101 111659	SK Sungai Ramal Dalam	06.11.2011	2,112	18.11.2011	12	570	TM/TM/ 8,553.60
15.03.2012/ LO211610101 120409	SK Sungai Ramal Dalam	30.03.2012	2,112	04.04.2012	5	570	19.05.2012/ B6220/ 5,702.40
	SK Sikamat		2,928	04.04.2012	5	791	
23.05.2012/ LO211610101 122233	SK Beranang	22.06.2012	1,224	26.06.2012	4	330	09.08.2012/ 4126B/ 162.00
23.05.2012/ LO211610101 121215	SK Morib	22.06.2012	528	26.06.2012	4	143	09.08.2012/ 4116B/ 1,846.00
	SK Jugra		1,766	26.06.2012	4	477	
	SJK(T) Ladang Jugra		456	26.06.2012	4	123	
15.03.2012/ LO211610101 1220401	SK Sri Langat	30.03.2012	2,016	02.04.2012	3	544	19.05.2012/ B6194/ 4,212.00
	SK Jugra		1,560	02.04.2012	3	421	
JUMLAH			37,282			10,054	

Nota: TM - Tiada Maklumat

11.5.5.3. Berdasarkan 53 sampel SAP melibatkan 100,343 kotak susu bagi tempoh pembekalan bulan September 2011 hingga Julai 2012 untuk 18 buah sekolah di Sabah, pihak Audit tidak dapat menentukan tempoh penyerahan susu ke sekolah sama ada telah mengikut tempoh yang ditetapkan kerana semasa lawatan Audit mendapati Pesanan Kerajaan yang dikeluarkan tidak diperincikan mengikut nama sekolah. Manakala, Kontraktor belum membuat tuntutan bayaran ke PPD Sandakan dan JPN Sabah. Maklumat berkaitan SAP adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 11.11
MAKLUMAT SAP YANG BELUM DIKEMUKAKAN
OLEH KONTRAKTOR BAGI TUJUAN PEMBAYARAN

NAMA SEKOLAH	BILANGAN (SAP)	JUMLAH PESANAN (Kotak Susu)
SK Muhibbah, Sandakan	6	9,804
SK Karamunting, Sandakan	5	10,686
SK Gas, Sandakan	3	7,344
SK Sg. Anib 1, Sandakan	4	7,798
SK Sg. Anib 2, Sandakan	4	5,949
SJK(C) Chi Hwa, Sandakan	4	13,790
SK Sri Melanta Jaya, Sandakan	4	9,562
SK Sri Tanjung Papat 1, Sandakan	2	3,936
SK Sg. Anib 3, Sandakan	2	3,540

NAMA SEKOLAH	BILANGAN (SAP)	JUMLAH PESANAN (Kotak Susu)
SK Sung Siew, Sandakan	3	5,592
SK Taman Rimba, Sandakan	3	4,972
SK Merpati, Sandakan	1	2,164
SK St. Mary Convent, Sandakan	3	4,096
SK St. Mary Bandar, Sandakan	2	3,312
SJK(C) Cheng Min, Sandakan	4	2,582
SK St. Monica, Sandakan	3	5,216
SJK(C) Lok Yuk Menggatal, Kota Kinabalu	TM	TM
SK Tobobon, Kota Kinabalu	TM	TM
JUMLAH	53	100,343

Nota: TM - Tiada Maklumat

Pada pendapat Audit, tindakan segera hendaklah diambil untuk mengutip denda terlibat. Kementerian juga hendaklah menyemak semua SAP bagi memastikan kelewatan pembekalan dikenakan denda seperti yang ditetapkan. Kementerian juga hendaklah memastikan pesanan kerajaan diperincikan bagi memudahkan perbandingan dengan SAP.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 27 Februari 2013

Bagi program PS1M untuk tahun 2013, Kementerian akan memastikan rekod penerimaan bekalan susu dibuat dengan teratur dan denda dikenakan ke atas Kontraktor bagi setiap kelewatan pembekalan susu. Semua sekolah yang terlibat dengan PS1M akan diminta supaya memantau pelaksanaan pembekalan susu oleh kontraktor dengan rapi dan memastikan terma kontrak dipatuhi dan kepentingan kerajaan terjaga. Di samping itu, rekod tuntutan dan dokumen bayaran akan disimpan dengan teratur. Surat siaran akan dikeluarkan oleh BPSH sebelum pelaksanaan kontrak baru bagi tahun 2013.

11.5.6. Pemantauan PS1M

Kementerian perlu mewujudkan sistem pemantauan yang mantap dan komprehensif supaya dapat memastikan PS1M diuruskan dengan cekap dan teratur bagi mencapai objektifnya. Semakan Audit terhadap pemantauan yang dilaksanakan oleh Kementerian mendapati perkara berikut:

11.5.6.1. Mesyuarat Jawatankuasa Task Force Pelaksanaan PS1M (Sekretariat), Jawatankuasa Task Force Keselamatan Makanan PS1M, Jawatankuasa Teknikal Pelaksanaan Pelan Tindakan PS1M Peringkat Negeri Sabah, Jawatankuasa Pakar Bagi PS1M, Mesyuarat Penyelarasan Pelaksanaan

PS1M Antara Agensi dan Pelan Tindakan Kawalan Susu Segar Bagi PS1M dan Susu Tempatan telah diadakan untuk membincang perkara-perkara berkaitan status semasa pelaksanaan PS1M, kes keracunan makanan dan cadangan mempertingkatkan tahap keselamatan susu serta tindakan untuk menyelesaikan masalah yang berbangkit.

11.5.6.2. Kementerian juga telah mengambil langkah penambahbaikan PS1M iaitu:

- a. sekiranya berlaku kejadian keracunan makanan yang disyaki berpunca daripada susu, penggantungan hanya akan dilaksanakan mengikut *batch* susu dan sekolah yang terlibat;
- b. sampel boleh dihantar untuk analisis di mana-mana makmal yang diiktiraf oleh KKM kecuali bagi sampel simptom klinikal di mana analisis akan dibuat di Makmal Keselamatan Dan Kualiti Makanan, KKM; dan
- c. laporan bagi keracunan makanan yang disyaki daripada susu akan dikeluarkan oleh Bahagian Kawalan Penyakit, KKM selewat-lewatnya dalam tempoh sebulan dari tarikh kejadian.

Pada pendapat Audit, aspek pemantauan PS1M telah dilaksanakan dengan baik dan teratur.

11.5.7. Kepuasan Pelanggan

Untuk menilai tahap kepuasan sekolah terhadap PS1M yang dilaksanakan, pihak Audit telah mendapatkan maklum balas melalui borang soal selidik yang diedarkan kepada seramai 40 guru dan 400 murid. Antara perkara yang diliputi ialah simptom keracunan, hari dan waktu pemberian susu, stor penyimpanan susu, PIC dan cadangan penambahbaikan PS1M. Rumusan daripada maklum balas yang diterima, pihak Audit berpendapat tahap kepuasan terhadap PS1M adalah memuaskan. Adalah didapati 80% responden (guru) berpuas hati dengan PS1M kerana ia telah dikendalikan dengan teratur, manakala 20% responden (guru) tidak berpuas hati kerana berpendapat penghantaran perlu mengikut jadual yang ditetapkan, dihantar pada waktu/sesi persekolahan dan tidak menghantar pada minggu terakhir persekolahan (cuti sekolah). Selain itu, semua responden (murid) berpuashati dengan susu berperisa coklat yang diminum oleh mereka.

11.6. SYOR AUDIT

Bagi memperbaiki kelemahan yang dibangkitkan dalam laporan ini dan seterusnya meningkatkan mutu pengurusan PS1M, Kementerian perlu memberi pertimbangan terhadap perkara berikut:

11.6.1. meningkatkan aspek pemantauan terhadap pengendalian susu oleh Kontraktor agar susu yang dibekalkan sentiasa berkeadaan baik dan selamat diminum oleh murid-murid sekolah. Kementerian juga hendaklah memastikan Kontraktor mematuhi syarat kontrak supaya PS1M dilaksanakan dengan sempurna dan pihak sekolah tidak dibebankan dengan tugas di luar tanggungjawab;

11.6.2. menyemak semula tempoh dan syarat kontrak yang tidak munasabah, tidak jelas dan memperincikannya dengan mengambil kira bilangan dan lokasi sekolah rendah dalam program ini, keupayaan kontraktor untuk menyediakan PIC pada setiap sesi minum susu di setiap sekolah serta kemudahan logistik dan gudang penyimpanan susu bagi membolehkan kontraktor merancang strategi kewangan dan sumber manusia, peralatan dan logistik serta mematuhi syarat-syarat kontrak dengan lebih berkesan;

11.6.3. memastikan kontraktor memberi penerangan dan pendidikan secara berkala kepada guru/murid yang terlibat dengan PS1M. Contohnya, dengan mengadakan aktiviti pendidikan dalam bentuk visual (CD) yang ditayangkan semasa sesi minum susu. Pelantikan PIC hendaklah dibuat secara teratur dan sah supaya pelaksanaan penyeliaan dan pemantauan dapat dilakukan dengan lebih berkesan. Selain itu, poster hendaklah disediakan dan dipamerkan di tempat yang mudah dibaca oleh murid dan guru;

11.6.4. menyediakan rekod/format penerimaan dan pengagihan susu yang seragam dan memastikan sekolah terlibat menyelenggarakan rekod tersebut dengan kemas kini bagi tujuan kawalan dan pengesanan stok susu;

11.6.5. mengenal pasti ruang yang sesuai dan selamat untuk penyimpanan susu di sekolah bagi mengelakkan susu tercemar, berisiko keracunan dan kecurian; dan

11.6.6. mengenakan denda bagi kes kelewatan pembekalan susu dan menuntutnya daripada kontraktor yang berkenaan.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 90-96 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

12. PROJEK PEMBINAAN DAN PEROLEHAN PERALATAN PRASEKOLAH

12.1. LATAR BELAKANG

12.1.1. Bidang pendidikan merupakan salah satu daripada 6 Keberhasilan Utama Negara (NKRA). Aspirasi NKRA Pendidikan adalah untuk mempertingkatkan pencapaian pelajar secara menyeluruh serta meningkatkan akses kepada pendidikan berkualiti. Kementerian Pelajaran Malaysia (Kementerian) telah menetapkan 4 bidang fokus di bawah NKRA Pendidikan dan salah satu daripadanya adalah pendidikan prasekolah. Kementerian telah mengenal pasti 7 teras bagi memperkasa tadbir urus dan pelaksanaan pendidikan prasekolah yang berkualiti. Salah satu daripada teras tersebut ialah menambah bilangan kelas prasekolah di kawasan yang mempunyai permintaan tinggi, kawasan miskin bandar, luar bandar dan pedalaman. Bagi tujuan ini, Kementerian telah melaksanakan Projek Peluasan Prasekolah dengan membina dan menyiapkan bangunan prasekolah dan kemudahan lain yang berkaitan termasuk perolehan peralatan prasekolah. Projek ini telah dilaksanakan dalam 3 fasa yang melibatkan 1,237 sekolah dan 1,330 kelas. Pelaksanaan projek ini meliputi 3 kategori iaitu:

- i. **Bina Baru** - membina kelas prasekolah yang baru di tapak yang bersesuaian dalam kawasan sekolah. Kerja dilaksanakan oleh 187 kontraktor yang dilantik secara tender terbuka.
- ii. **Ubah Suai** - bangunan sedia ada di sekolah yang bersesuaian dan tidak digunakan diubah suai menjadi kelas prasekolah sama ada satu atau 2 bilik darjah. Kontraktor dilantik secara sebut harga oleh Jabatan Pelajaran Negeri (JPN) atau Pejabat Pelajaran Daerah (PPD).
- iii. **Siap Bina** - melibatkan 3 kaedah iaitu sekolah baru, blok tambahan dan blok gantian. Sekiranya terdapat perancangan projek untuk membina sekolah baru, blok tambahan dan blok gantian, Kementerian akan memasukkan bangunan prasekolah sebagai tambahan skop kerja projek yang berkenaan. Kos pembinaan prasekolah adalah sebahagian daripada kos projek utama.

12.1.2. Bagi setiap fasa, projek dibahagikan kepada beberapa pakej mengikut negeri. Bilangan sekolah dan kelas yang terlibat bagi setiap fasa mengikut kategori pembinaan serta anggaran kos projek adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 12.1
PROJEK PELUASAN PRASEKOLAH FASA 1 HINGGA FASA 3

KATEGORI PEMBINAAN	FASA 1 (2011)		FASA 2 (2012)		FASA 3 (2013)		JUMLAH	
	BIL. SEKOLAH	BIL. KELAS	BIL. SEKOLAH	BIL. KELAS	BIL. SEKOLAH	BIL. KELAS	BIL. SEKOLAH	BIL. KELAS
Bina Baru	506	547	309	317	133	137	948	1,001
Ubah Suai	97	104	81	85	15	15	193	204
Siap Bina	45	64	40	46	11	15	96	125
JUMLAH	648	715	430	448	159	167	1,237	1,330

Sumber: Seksyen Rendah, Cawangan Pengurusan Projek 2, Bahagian Pembangunan

JADUAL 12.2
ANGGARAN KOS MENGIKUT KATEGORI PEMBINAAN

KATEGORI PEMBINAAN	ANGGARAN KOS BAGI 1 BILIK DARJAH		ANGGARAN KOS BAGI 2 BILIK DARJAH	
	SEMENANJUNG (RM)	SABAH & SARAWAK (RM)	SEMENANJUNG (RM)	SABAH & SARAWAK (RM)
Bina Baru	265,000	450,000	400,000	690,000
Ubah Suai	80,000 + 40,000 (Peralatan)	100,000 + 50,000 (Peralatan)	160,000 + 80,000 (Peralatan)	200,000 + 100,000 (Peralatan)
Siap Bina	Kos pembinaan kelas prasekolah termasuk di dalam kos projek utama atau tambahan kepada kos projek utama			

Sumber: Seksyen Rendah, Cawangan Pengurusan Projek 2, Bahagian Pembangunan

12.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan projek pembinaan dan perolehan peralatan prasekolah telah dilaksanakan dengan teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

12.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan meliputi perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap pengurusan Projek Peluasan Prasekolah bagi **kategori projek Bina Baru dan Ubah Suai** (tidak melibatkan kategori Siap Bina) termasuk perolehan peralatan prasekolah yang melibatkan Fasa 1, 2 dan 3 bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Sebanyak 30 (2.6%) daripada 1,141 sekolah di negeri Selangor, Johor dan Sarawak bagi projek Bina Baru dan Ubah Suai yang melibatkan 33 bilik darjah telah dipilih sebagai sampel Audit iaitu 23 projek Bina Baru (20 sekolah untuk 1 bilik darjah dan 3 sekolah untuk 2 bilik darjah) dan 7 projek Ubah Suai.

12.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Kajian ini dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen yang berkaitan dengan Projek Peluasan Prasekolah di peringkat Kementerian. Temu bual dengan pegawai yang terlibat, para guru, perunding dan kontraktor telah diadakan. Borang soal selidik juga telah diedarkan kepada pihak pengurusan prasekolah. Selain itu, pihak Audit telah mengadakan lawatan tapak untuk meninjau prestasi projek bagi 30 sekolah yang dipilih.

12.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Julai hingga September 2012 mendapati prestasi Projek Peluasan Prasekolah bagi kategori Bina Baru adalah kurang memuaskan kerana 19 (82.6%) daripada 23 projek telah lewat disiapkan antara 44 hingga 571 hari. Bagi 7 projek Ubah Suai yang diaudit, prestasinya adalah baik kerana projek telah dapat disiapkan mengikut jadual. Bagaimanapun, masih terdapat kelemahan dalam pengurusan projek ini yang boleh menjejaskan objektif pelaksanaannya seperti berikut:

- i. terdapat kelemahan dalam perancangan projek seperti pengagihan bilangan projek kepada kontraktor yang tidak mengambil kira faktor jarak antara lokasi bagi projek-projek di bawah sub pakej yang sama dan tempoh penyiapan projek yang kurang sesuai;
- ii. pemilihan tapak dan kategori projek yang tidak dibuat dengan teliti telah memberi kesan terhadap kos projek dan tempoh penyiapan serta mengakibatkan panduan yang ditetapkan tidak dipatuhi;
- iii. reka bentuk bangunan bagi projek Bina Baru Fasa 1 dan perolehan peralatan tidak mengikut panduan yang dikeluarkan oleh Bahagian Pembangunan Kurikulum pada tahun 2008;
- iv. terdapat peralatan prasekolah/kerja yang tidak mematuhi spesifikasi dan tidak berkualiti;
- v. sebanyak 26 unit/set peralatan tidak dibekalkan bagi 9 prasekolah, manakala 250 unit/set peralatan kurang dibekalkan bagi 7 prasekolah dan peralatan belum dibekalkan bagi 5 prasekolah kerana bangunan prasekolah yang belum disiapkan; dan
- vi. pengurusan kontrak kurang memuaskan kerana 8 daripada 19 kontrak telah lewat ditandatangani antara 34 hingga 146 hari dari tarikh yang sepatutnya. Selain itu, peraturan yang berkaitan dengan *Integrity Pact* tidak dipatuhi sepenuhnya.

Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui dan maklum balas Kementerian adalah seperti di perenggan berikut:

12.5.1. Prestasi Projek

12.5.1.1. Pencapaian Kewangan

Jumlah peruntukan dari tahun 2010 hingga 2012 bagi projek pembangunan dan perolehan peralatan prasekolah adalah sebanyak RM387.93 juta. Manakala peruntukan yang telah dibelanjakan setakat bulan Disember 2012 berjumlah RM341.70 juta (88.1%). Pada tahun 2010, jumlah peruntukan yang dibelanjakan hanya mencapai 63.9% kerana projek pembinaan dan perolehan peralatan prasekolah bagi Fasa 1 baru bermula pada penghujung tahun 2010. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 12.3
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN PROJEK
SEHINGGA BULAN DISEMBER 2012

TAHUN	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN	
		(RM Juta)	(%)
2010	24.24	15.50	63.9
2011	200.40	177.48	88.6
2012	163.29	148.72	91.1
JUMLAH	387.93	341.70	88.1

Sumber: Unit Bajet, Bahagian Pembangunan

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kebanyakan kontrak masih di peringkat penyediaan akaun muktamad di mana setiap kontraktor mempunyai baki amaun kontrak sekurang-kurangnya 5% lagi untuk dituntut. Kementerian akan meminta kontraktor untuk mengemukakan dokumen yang lengkap bagi tujuan memuktamadkan akaun dan pembayaran kepada kontraktor akan segera dibuat setelah menerima dokumen yang lengkap.

Pada pendapat Audit, prestasi kewangan Projek Peluasan Prasekolah adalah memuaskan kerana peratus perbelanjaan telah mencapai 88.1% daripada keseluruhan peruntukan yang diluluskan.

12.5.1.2. Pencapaian Fizikal Projek Yang Diaudit

- Mengikut kontrak asal, syarikat yang dilantik hendaklah menyiapkan projek Bina Baru Prasekolah dan kemudahan lain yang berkaitan dalam tempoh 3 hingga 12 bulan dari tarikh milik tapak. Semakan Audit mendapati 19 (82.6%) daripada 23 projek Bina Baru lewat disiapkan antara 38 hingga 571 hari dari tarikh penyiapan asal dalam kontrak/tarikh akhir lanjutan masa (**Jadual 12.4**). Kesemua 19 projek ini telah dikenakan Gantirugi Yang Ditentukan dan Ditetapkan [Liquidated Ascertained and Damages (LAD)].

JADUAL 12.4
PROJEK LEWAT DISIAPKAN

SEKOLAH	KONTRAKTOR	TARIKH SEPATUTNYA SIAP	EOT 1	TARIKH SIAP SEBENAR	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
SELANGOR					
SK Seksyen 27(2), Shah Alam	Ezet Excel Supply & Services	22.01.2011	07.03.2011	18.11.2011	256
SK Cyberjaya, Sepang	Kubang Wang Corporation (M) Sdn. Bhd.	21.01.2011	10.02.2011	10.10.2011	242

SEKOLAH	KONTRAKTOR	TARIKH SEPATUTNYA SIAP	EOT 1	TARIKH SIAP SEBENAR	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
SK Seksyen 27(1), Shah Alam	ASR Builders Sdn. Bhd.	07.01.2012	-	02.10.2012	269
SK Kg. Medan, Kuala Selangor	MRS Tanjung Bina	07.01.2012	07.03.2012	23.07.2012	138
SK Dato' Manan (Integrasi), Kuala Selangor	Riz Sinergi Gemilang Sdn. Bhd.	21.01.2012	20.03.2012	28.08.2012	161
JOHOR					
SK Bandar Pontian, Pontian	Megan Karisma Sdn. Bhd.	12.07.2012	01.10.2012	26.12.2012	86
SK Sg. Kajang, Batu Pahat	KL Pertama Enterprise	21.03.2011	-	25.08.2011	157
SK Parit Kemang, Batu Pahat	Glorious Trading	07.01.2012	-	11.01.2013	370
SK Seri Gading, Batu Pahat		07.01.2012	-	01.10.2012	268
SK Jelotong, Batu Pahat	Alitas Enterprise	07.01.2012	-	14.02.2012	38
SK Batu 3, Kluang	NZ Bina Sdn. Bhd.	21.03.2011	-	25.08.2012	523
SK Pekan Layang-layang, Kluang	Arashins Services (J) Sdn. Bhd.	21.03.2011	-	25.08.2011	157
SJK(C) Layang, Kluang	TNR Construction (M) Sdn. Bhd.	07.01.2012	-	01.10.2012	268
SARAWAK					
SK Sarikei, Sarikei	Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd.	06.03.2012	-	18.07.2012	134
SJK Wah Man, Sarikei		21.03.2011	-	04.05.2011	44
SK Klua, Saratok	Tokoh Ilham Sdn. Bhd.	21.03.2011	03.05.2011	18.06.2011	46
SMK Luar Bandar Sibu No.1, Sibu	Urusinar Resources Sdn. Bhd.	21.04.2011	-	12.11.2012	571
SK Nanga Selangau, Sibu	Betakota (M) Sdn. Bhd.	06.03.2012	-	11.12.2012	280
SK Ulu Ranan, Kanowit		06.03.2012	-	11.12.2012	280

Sumber: Lawatan Fizikal Audit Dan Laporan Kemajuan Kerja Sehingga Januari 2013

- b. Semasa lawatan Audit antara bulan Julai hingga akhir September 2012, sebanyak 11 (57.9%) daripada 19 projek tersebut iaitu 3 projek di Selangor, 5 projek di Johor dan 3 projek di Sarawak masih belum siap/belum diserahkan. Bagaimanapun mengikut Laporan Kemajuan Kerja setakat bulan Januari 2013, **kesemua projek tersebut telah dapat disiapkan**. Pihak Audit difahamkan antara sebab projek Bina Baru gagal disiapkan mengikut jadual ialah kelemahan dalam perancangan projek seperti pengagihan bilangan projek kepada kontraktor yang tidak mengambil kira faktor jarak antara lokasi bagi projek-projek di bawah sub pakej yang sama; tempoh penyiapan projek yang kurang sesuai kerana tidak mengambil kira bilangan projek yang perlu dilaksanakan serta pemilihan tapak asal yang tidak sesuai. Kontraktor juga memberikan alasan kerja-kerja awal pembinaan terjejas ketika musim hujan khususnya kerja penyediaan tapak serta masalah tanah mendap.

c. Selain itu, pihak Audit mendapati terdapat kontraktor yang melantik subkontraktor untuk menyiapkan beberapa projek yang diterimanya. Antaranya, Glorious Trading bagi projek di SK Parit Kemang dan SK Seri Gading, Batu Pahat, Johor dan Betakota (M) Sdn. Bhd. yang melantik subkontraktor untuk melaksanakan projek di SK Nanga Selangau, Sibu, Sarawak. Hasil temu bual bersama subkontraktor mendapati kontraktor kurang memantau kerja pembinaan yang dilaksanakan oleh mereka. Akibatnya projek lewat disiapkan dan kualiti kerja pembinaan kurang memuaskan. Bagi projek lewat di SK Parit Kemang dan SK Seri Gading, subkontraktor yang dilantik bagi pihak Glorious Trading didapati gagal menepati jadual yang ditetapkan. Berdasarkan laporan kemajuan kerja pada bulan April 2012, prestasi kerja pembinaan bagi SK Parit Kemang dan SK Seri Gading masing-masingnya baru mencapai 10% dan 23%. Projek ini sepatutnya diserahkan pada bulan Januari 2012. Menurut perunding, kontrak bagi syarikat ini telah dicadangkan untuk ditamatkan. Bagaimanapun hasil perbincangan bersama Kementerian, kontraktor (Glorious Trading) diberi peluang akhir dan telah melantik subkontraktor yang lain untuk menyiapkan kedua-dua projek ini.

d. Keadaan projek semasa lawatan Audit adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 12.1

*SK Seksyen 27(1), Shah Alam, Selangor
- Bangunan Prasekolah Yang Hampir Siap
Semasa Lawatan Audit
(04.07.2012)*

GAMBAR 12.2

*SK Parit Kemang, Batu Pahat, Johor
- Projek Bina Baru Prasekolah Melewati Jadual
Dan Masih Belum Siap Semasa Lawatan Audit
(09.07.2012)*

GAMBAR 12.3

*SK Parit Kemang, Batu Pahat, Johor
- Kerja Pembinaan Sedang Dilaksanakan
Oleh Subkontraktor Baru Yang Dilantik
(Kemajuan Kerja Bulan April 10%)
(09.07.2012)*

GAMBAR 12.4

*SK Seri Gading, Batu Pahat, Johor
- Kerja Pembinaan Sedang Dilaksanakan
Oleh Subkontraktor Baru Yang Dilantik
(Kemajuan Kerja Bulan April 23%)
(10.07.2012)*

- e. Lawatan Audit ke SK Nanga Selangau pula mendapati subkontraktor hanya dibekalkan sehelai Pelan Lantai sebagai rujukan untuk menjalankan kerja pembinaan. Hasil temu bual bersama subkontraktor mendapati mereka tidak mengetahui skop kerja dan spesifikasi kontrak keseluruhan projek tersebut dan terpaksa meninjau beberapa projek prasekolah berhampiran untuk rujukan. Keadaan projek semasa lawatan Audit adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 12.5

SK Nanga Selangau, Sibul, Sarawak

*- Projek Bina Baru Prasekolah Melewati Jadual Dan Masih Belum Siap Semasa Lawatan Audit
(02.09.2012)*

GAMBAR 12.6

GAMBAR 12.7

*SK Nanga Selangau, Sibul, Sarawak
- Hanya Sehelai Pelan Lantai Yang Dirujuk
Oleh Subkontraktor Untuk Membina
Bangunan Prasekolah
(03.09.2012)*

- f. Kelewatan menyiapkan projek telah menyebabkan murid prasekolah tidak dapat menikmati bangunan baru dan kemudahan peralatan prasekolah yang lengkap dalam **Sesi Pengajaran dan Pembelajaran (P & P)**. Murid prasekolah terpaksa menumpang di bilik darjah sementara, bilik ERT, kantin dan bilik darjah murid lain. Sesi P & P, sesi makan dan sesi bermain terpaksa dilaksanakan dalam keadaan yang kurang selesa disebabkan ruang bilik darjah yang sempit dan peralatan yang tidak mencukupi seperti ditunjukkan di gambar berikut:

GAMBAR 12.8

SK Seksyen 27(1), Shah Alam, Selangor
- Ruang Belajar Yang Sempit Di
Bilik Darjah Sementara
(04.07.2012)

GAMBAR 12.9

SK Batu 3, Kluang, Johor
- Murid Prasekolah Ditempatkan Di Kantin Lama Yang
Diubah Suai Dan Makan Di Atas Lantai
(11.07.2012)

GAMBAR 12.10

SJK(C) Layang, Kluang, Johor
- Murid Prasekolah Menumpang
Di Bilik Kelas Pemulihan
(11.07.2012)

GAMBAR 12.11

SK Nanga Selangau, Sibu, Sarawak
- Murid Prasekolah Makan Di Dalam Kelas
Dalam Keadaan Sempit Dan Kurang Selesa
(03.09.2012)

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kesemua 19 prasekolah tersebut telah siap sepenuhnya dan digunakan oleh pihak sekolah. Semua kontraktor yang gagal menyiapkan kerja mengikut jadual telah diberikan Certificate of Non Completion (CNC), seterusnya dikenakan LAD. Kementerian tiada sebarang ikatan dan kontrak dengan subkontraktor yang dilantik oleh kontraktor utama. Dalam hal ini, Kementerian akan berhubung dengan kontraktor untuk memastikan projek berjalan mengikut jadual. Surat amaran dikeluarkan kepada kontraktor sekiranya projek tidak mengikut jadual yang ditetapkan di dalam kontrak. Selain itu, Kementerian akan mengambil tindakan dengan merekodkan prestasi buruk kontraktor untuk menjadi rujukan bagi tender yang akan datang. Kementerian juga bercadang membuat penilaian secara dalaman berkenaan prestasi perunding dan kontraktor, seterusnya membuat Sistem Penilaian (Rating System) sebagai panduan bagi projek yang akan datang.

Pada pendapat Audit, prestasi projek bagi kategori Bina Baru secara keseluruhannya kurang memuaskan kerana hanya 4 (17.4%) daripada 23 projek dapat disiapkan mengikut jadual. Bagaimanapun, bagi 7 projek Ubah Suai yang diaudit, prestasinya adalah baik kerana kesemua projek telah dapat disiapkan mengikut jadual.

12.5.2. Pengurusan Projek Pembinaan Dan Perolehan Peralatan Prasekolah

12.5.2.1. Perancangan Projek

Senarai sekolah yang terlibat bagi projek ini adalah berdasarkan cadangan yang dikemukakan oleh PPD/JPN dan dimuktamadkan oleh Bahagian Pembangunan Kementerian. Projek Bina Baru bangunan Prasekolah dibahagikan kepada 10 pakej bagi Fasa 1 dan Fasa 2 serta 6 pakej bagi Fasa 3. Bagi Fasa 1, setiap pakej dibahagikan pula kepada 3 hingga 18 subpakej, manakala bagi Fasa 2 dibahagikan kepada 2 hingga 13 subpakej dan Fasa 3 dibahagikan kepada 3 hingga 6 subpakej. Secara amnya, setiap subpakej mengandungi 2 hingga 17 projek yang perlu disiapkan di antara 3 hingga 12 bulan. Kontraktor yang dilantik pula merupakan kontraktor Kelas B, C, D dan E. Semakan Audit terhadap perancangan Projek Peluasan Prasekolah mendapati perkara seperti berikut:

a. Pengagihan Bilangan Projek Kepada Kontraktor Dan Tempoh Siap Projek Kurang Sesuai

Daripada 19 sampel projek Bina Baru yang lewat disiapkan, pihak Audit mendapati pengagihan bilangan projek kepada kontraktor tidak mengambil kira faktor jarak antara lokasi bagi projek-projek di bawah sub pakej yang sama. Sebagai contoh, Betakota (M) Sdn. Bhd. ditawarkan 13 projek yang meliputi 6 daerah di Sarawak dan jarak di antara projek yang paling jauh melebihi 200km (antara Sibu hingga Bintulu). Selain itu, tempoh penyiapan projek yang ditetapkan juga kurang sesuai kerana tidak mengambil kira faktor lokasi dan bilangan projek yang perlu dilaksanakan. Sebagai contoh, tempoh penyiapan projek di negeri Sarawak adalah 6 bulan walaupun bilangan projek adalah antara 5 hingga 17 kelas prasekolah dan jarak lokasi projek yang jauh. Contoh pengagihan bilangan projek bagi setiap subpakej kepada kontraktor yang dilantik adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 12.5
PENGAGIHAN BILANGAN PROJEK BAGI SETIAP SUBPAKEJ

KONTRAKTOR	FASA/ PAKEJ/ SUBPAKEJ	KOS KONTRAK (RM Juta)	BIL. SEKOLAH/ KELAS PRASEKOLAH	DAERAH TERLIBAT	TEMPOH KONTRAK (Bulan)
SELANGOR					
ASR Builders Sdn. Bhd.	2 / 3 / 1	1.43	5 / 6	Shah Alam dan Petaling Jaya	5
Ezet Excel Supply & Services	1 / 3 / 9	1.70	5 / 7	Petaling Perdana	4
MRS Tanjung Bina	2 / 3 / 3	1.63	5 / 7	Shah Alam, Pelabuhan Klang, Kuala Langat dan Banting	5
Cindai Mutiara Sdn. Bhd.	1 / 3 / 1	1.06	3 / 4	Sepang	4
Riz Sinergi Gemilang Sdn. Bhd.	2 / 3 / 7	1.48	5 / 6	Kapar, Sungai Buloh, Tanjong Karang dan Jeram	5
Kubang Wang Corporation (M) Sdn. Bhd.	1 / 3 / 2	1.17	4 / 4	Sepang	4
JOHOR					
Megan Karisma Sdn. Bhd.	3 / 5 / 3	1.24	4 / 4	Pasir Gudang, Johor Bahru dan Pontian	5
Glorious Trading	2 / 5 / 2	1.22	4 / 4	Batu Pahat dan Parit Raja	5
KL Pertama Enterprise	1 / 5 / 1	3.85	13 / 13	Batu Pahat, Segamat dan Muar	6
Alitas Enterprise	2 / 5 / 3	1.54	5 / 5	Parit Raja	5
NZ Bina Sdn. Bhd.	1 / 5 / 4	2.80	10 / 10	Kluang dan Kota Tinggi	6
Arashins Services (J) Sdn. Bhd.	1 / 5 / 2	2.95	10 / 10	Kluang	6
TNR Construction (M) Sdn. Bhd.	1 / 5 / 5	1.25	4 / 4	Rengit, Batu Pahat dan Kluang	5
Fokus Strategi Sdn. Bhd.	1 / 5 / 3	3.33	11 / 11	Kulai, Johor Bahru dan Pasir Gudang	6
SARAWAK					
Betakota (M) Sdn. Bhd.	2 / 10 / G	7.59	13 / 13	Sibu, Kanowit, Mukah, Bintulu, Belaga dan Tatau	6
Urusinar Resources Sdn. Bhd.	1 / 10 / C	12.25	17 / 17	Sibu, Kanowit, Song, Kapit, Belaga dan Mukah	6
Tokoh Ilham Sdn. Bhd.	1 / 9 / E	4.28	10 / 10	Betong, Saratok, Sibu dan Sarikei	6
Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd.	1 / 9 / F	2.83	5 / 5	Julau dan Pusa	6
Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd.	2 / 9 / H	5.80	11 / 12	Betong, Saratok, Sarikei, Meradong dan Julau	6

- b. Semakan Audit terhadap proses bayaran bagi tuntutan kontraktor mendapati pembayaran interim pertama bagi 13 tuntutan telah dibuat melebihi tempoh 14 hari yang ditetapkan oleh Arahan Perbendaharaan 103. Tempoh kelewatan adalah antara 13 hingga 76 hari dari tarikh tuntutan diterima oleh Kementerian. Antara sebab berlakunya kelewatan ialah Bahagian Teknikal lewat menyemak dan mengesahkan tuntutan; baucar dikuiri oleh Unit Bajet dan penyerahan maklumat/dokumen tambahan oleh perunding yang tidak lengkap. Kelewatan bayaran ini akan membebankan kontraktor, khususnya yang menghadapi kekangan kewangan dan boleh menjejaskan prestasi kerja kontraktor secara keseluruhannya. Contoh kelewatan bayaran interim pertama adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 12.6
KELEWATAN BAYARAN INTERIM PERTAMA

KONTRAKTOR	TARIKH					TEMPOH KELEWATAN (Hari)
	PERUNDING		KEMENTERIAN			
	PENILAIAN	TUNTUTAN DIKEMUKA	TUNTUTAN DITERIMA DI		BAUCAR BAYARAN DIBUAT	
			UNIT TEKNIKAL	UNIT BAJET		
Cindai Mutiara Sdn. Bhd.	06.12.2010	06.12.2010	16.12.2010	03.01.2011	09.02.2011	41
MRS Tanjung Bina	11.11.2011	14.11.2011	17.11.2011	06.12.2011	04.01.2012	34
Megan Karisma Sdn. Bhd.	22.04.2012	22.05.2012	22.05.2012	05.06.2012	18.06.2012	13
KL Pertama Enterprise	08.02.2011	21.02.2011	21.02.2011	17.03.2011	18.04.2011	42
Glorious Trading	15.11.2011	16.11.2011	16.11.2011	16.01.2012	26.01.2012	57
Alitas Enterprise	05.12.2011	21.12.2011	21.12.2011	16.01.2012	03.02.2012	30
Arashins Services (J) Sdn. Bhd.	02.12.2010	10.12.2010	15.12.2010	19.01.2011	31.01.2011	33
TNR Construction (M) Sdn. Bhd.	06.12.2011	21.12.2011	21.12.2011	21.02.2012	12.03.2012	68
Fokus Strategi Sdn. Bhd.	01.12.2010	08.12.2010	08.12.2010	23.12.2010	21.01.2011	30
Tokoh Ilham Sdn. Bhd.	20.10.2010	09.11.2010	09.11.2010	08.12.2010	06.01.2011	44
Kubang Wang Corporation (M) Sdn. Bhd.	16.12.2010	16.12.2010	24.12.2010	13.01.2011	28.01.2011	21
ASR Builders Sdn. Bhd.	28.09.2010	12.10.2011	12.10.2011	10.11.2011	29.11.2011	34
NZ Bina Sdn. Bhd.	20.01.2011	10.02.2011	10.02.2011	14.04.2011	11.05.2011	76

Nota: Baucar Bayaran (Tempoh Kelewatan Termasuk Sabtu, Ahad Dan Cuti Am)

- c. Lokasi bangunan prasekolah bagi projek Bina Baru hendaklah dipilih di kawasan lapang, dalam kawasan sekolah dan mendapat persetujuan daripada semua pihak yang terlibat iaitu Guru Besar, PPD, JPN dan perunding. Manakala bagi projek Ubah Suai pula, sesebuah sekolah hendaklah mempunyai ruang atau bilik darjah kosong yang sesuai untuk diubah suai yang tidak memerlukan kerja tambahan yang banyak dan kos yang tinggi. Adalah didapati penentuan tapak asal atau kategori projek prasekolah oleh perunding, PPD dan pihak sekolah bagi 4 daripada 30 projek adalah tidak munasabah pada asalnya. Bagaimanapun selepas penilaian semula, projek dilaksanakan di tapak lain atau menggunakan pendekatan lain. Pemeriksaan Audit mendapati perkara seperti berikut:
 - i. Pihak Kementerian memaklumkan tapak asal yang dipilih bagi projek Prasekolah di SMK Luar Bandar Sibu No.1 merupakan tapak rata di belakang kawasan sekolah. Namun semasa projek hendak dimulakan, Pengetua telah menghalang kontraktor untuk memulakan kerja dan mengarahkan supaya tapak dipindahkan ke kawasan bukit di hadapan sekolah. Setelah penilaian dibuat, tapak yang dicadangkan tidak dapat dipertimbangkan kerana kos yang tinggi terutamanya kerja tanah yang melibatkan pemotongan bukit yang besar dan terdapat kuarters lama

yang perlu dirobohkan. Sebagai alternatif, perunding bercadang untuk membina bangunan prasekolah di antara 2 lereng bukit di hadapan kawasan sekolah seperti di **Gambar 12.12**. Bagaimanapun, tapak alternatif tersebut juga tidak dipersetujui oleh Pengetua. Kementerian pada akhirnya bersetuju supaya bangunan prasekolah dibina di atas tapak yang dicadangkan oleh Pengetua. Pertukaran lokasi dari tapak asal ke tapak projek yang baru telah menyebabkan tambahan kos berjumlah RM245,423. Selain itu, kerja pembinaan bangunan prasekolah yang sepatutnya disiapkan pada 21 Mac 2011 telah tertangguh dan semasa lawatan Audit pada 3 September 2012, bangunan prasekolah ini masih belum siap/belum diserahkan kepada pihak sekolah. **Gambar 12.13** menunjukkan tapak pembinaan sebenar bangunan prasekolah.

GAMBAR 12.12

*SMK Luar Bandar No.1, Sibu, Sarawak
- Tapak Alternatif Bangunan Prasekolah
Yang Dicapangkan Oleh Perunding
(03.09.2012)*

GAMBAR 12.13

*SMK Luar Bandar No.1, Sibu, Sarawak
- Bangunan Prasekolah Yang Telah Dibina
Di Tapak Yang Dicapangkan Oleh Pengetua
(03.09.2012)*

- ii. Tapak asal yang dicadangkan oleh pihak sekolah dan perunding bagi bangunan prasekolah di SK Nanga Selangau adalah berhampiran tebing sungai dengan jarak lebih kurang 15 meter sahaja. Bagaimanapun, lokasi tapak bangunan prasekolah tersebut telah diubah ke kawasan yang lebih tinggi dan selamat daripada risiko banjir iaitu lebih kurang 100 meter daripada tapak asal. **Kementerian memaklumkan kelulusan pertukaran tapak hanya dapat dibuat selepas Jawatankuasa Arahan Perubahan Kerja meluluskan kos tambahan bagi tapak baru yang berjumlah RM242,475.** Kos tambahan ini melibatkan pembinaan tembok penahan disebabkan tapak projek yang bercerun. Selain itu, keseluruhan kawasan sekolah juga akan dipindahkan ke tempat lain bagi mengelakkan masalah banjir. Tapak asal dan tapak baru bangunan prasekolah di SK Nanga Selangau adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 12.14

*SK Nanga Selangau, Sibu, Sarawak
- Tapak Asal Bangunan Prasekolah
Yang Berhampiran Sungai
(03.09.2012)*

GAMBAR 12.15

*SK Nanga Selangau, Sibu, Sarawak
- Bangunan Baru Prasekolah Yang Sedang
Dibina Di Kawasan Yang Lebih Tinggi
(03.09.2012)*

- iii. Pihak sekolah di SK Ulu Sungai Naman dan SK Perbandaran Sibu No. 4 telah mencadangkan ruang atau bilik darjah yang diperbuat daripada kayu untuk diubah suai. Ekoran itu, PPD telah bersetuju dengan cadangan pihak sekolah dan menyenaraikan projek tersebut dalam kategori Ubah Suai yang kemudiannya diangkat kepada JPN Sarawak dan Kementerian. Bagaimanapun sebaik sahaja peruntukan diterima, pihak PPD Julau dan PPD Sibu telah menawarkan sebut harga bagi kontrak pembinaan bangunan Prasekolah untuk 2 sekolah tersebut yang masing-masingnya bernilai RM98,000 dan RM70,400 memandangkan bangunan yang diperbuat daripada kayu tidak sesuai dilaksanakan kerja Ubah Suai. Perubahan kategori dari Ubah Suai kepada Bina Baru telah mengakibatkan reka bentuk bangunan yang dibina tidak menepati panduan yang ditetapkan oleh Bahagian Pembangunan Kurikulum (BPK) dari aspek keluasan binaan dan kemudahan yang disediakan. Mengikut Dokumen Spesifikasi Bangunan, Ruang, Perabot, Peralatan Dan Kelengkapan Prasekolah (DSBRPPKP) yang dikeluarkan oleh BPK, keluasan binaan yang sepatutnya adalah 24' x 70' dengan anggaran kos antara RM265,000 hingga RM450,000. Bagaimanapun, disebabkan peruntukan asal yang diluluskan adalah untuk kerja Ubah Suai, keluasan binaan bangunan prasekolah dan kemudahan yang disediakan tidak mencapai piawaian yang ditetapkan dalam DSRPPKP. Butiran lanjut adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 12.7

REKA BENTUK BANGUNAN PRASEKOLAH TIDAK MEMATUHI DOKUMEN SPESIFIKASI BANGUNAN, RUANG, PERABOT, PERALATAN DAN KELENGKAPAN PRASEKOLAH

SEKOLAH	PPD	REKA BENTUK	
		DSBRPPKP	JPN/PPD
SK Ulu Sungai Naman, Julau, Sarawak (Bina Baru)	Julau	Keluasan Binaan: 24' x 70'	Keluasan Binaan: 20' x 40'
		Ruang Stor dan Makan Termasuk Dalam Skop Kerja	Ruang Makan dan Stor Tidak Disediakan
		1 Tandas Duduk Guru, 2 Tandas Duduk Murid dan 2 Tandas Cangkung Murid	1 Tandas Guru, 1 Tandas Murid
		Penutup Longkang Di Laluan Masuk dan Keliling Koridor	Penutup Longkang Tidak Dipasang
		Tingkap Jenis Gelongsor	Tingkap Jenis Nako

SEKOLAH	PPD	REKA BENTUK	
		DSBRPPKP	JPN/PPD
SK Perbandaran Sibu No. 4, Sibu, Sarawak (Bina Baru)	Sibu	Keluasan Binaan: 24' x 70'	Keluasan Binaan: 20' x 50'
		Tingkap Jenis Gelongsor	Tingkap Jenis Nako
		Tempat Basuh Kaki/Tempat Wuduk Termasuk Dalam Skop Kerja	Tempat Basuh Kaki/Tempat Wuduk Tidak Termasuk Dalam Skop Kerja

GAMBAR 12.16

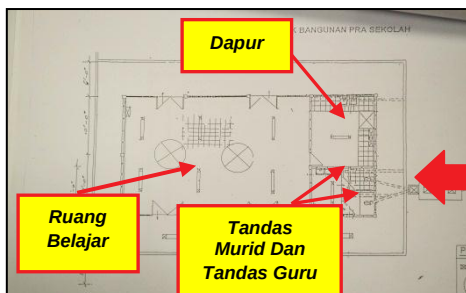
*SK Ulu Sungai Naman, Julau, Sarawak
- Bilik Darjah Bangunan Kayu Yang Dicapadangkan Untuk Projek Ubah Suai Tidak Sesuai (06.09.2012)*

GAMBAR 12.17

*SK Ulu Sungai Naman, Julau, Sarawak
- Bangunan Baru Prasekolah Yang Dibina Menggunakan Waran Peruntukan Ubah Suai (06.09.2012)*

GAMBAR 12.18

*SK Ulu Sungai Naman, Julau, Sarawak
- Pelan Lantai Blok Bangunan Prasekolah Yang Dicapadangkan Tiada Ruang Makan Dan Ruang Stor (06.09.2012)*

GAMBAR 12.19

GAMBAR 12.20

*SK Perbandaran Sibu No. 4, Sibu, Sarawak
- Bangunan Baru Prasekolah Yang Dibina Menggunakan Waran Peruntukan Ubah Suai (04.09.2012)*

Pada pendapat Audit, pengagihan bilangan projek yang banyak kepada satu kontraktor, jarak lokasi projek yang jauh antara satu sama lain dan tempoh penyiapan projek yang singkat telah memberi kesan kepada pencapaian prestasi projek. Selain itu, pemilihan tapak dan kategori projek yang tidak dibuat dengan teliti telah memberi kesan terhadap kos projek dan tempoh penyiapan serta mengakibatkan panduan yang ditetapkan tidak dipatuhi.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kementerian mengakui bahawa tempoh pembinaan yang terlalu pendek telah memberi kesan terhadap kelewatan kontraktor menyiapkan projek mengikut jadual. Kementerian akan memastikan pengagihan tapak bagi setiap kontraktor dibuat dengan lebih baik sebelum sebarang tender dikeluarkan. Bilangan sekolah yang terlibat akan dikecilkan dengan mengambil kira jarak antara sekolah. Namun begitu, pengagihan tersebut akan bergantung kepada nilai kos projek bagi memastikan kelas kontraktor yang bersesuaian. Setelah Geographic Information System (GIS) beroperasi sepenuhnya, pembahagian projek akan dapat dilaksanakan dengan lebih teratur. Bagi isu bayaran lewat dibuat, pada masa ini Bahagian Pembangunan telah menubuhkan One Stop Centre bagi menerima dokumen tuntutan kontraktor di mana semua penerimaan dan proses bayaran dibuat secara bersepadu. Sekiranya semasa penerimaan dokumen didapati tidak lengkap, tuntutan tersebut akan ditolak dan dikembalikan serta merta untuk disempurnakan. Sementara itu, sering kali berlaku masalah di mana tapak yang telah dipersetujui bersama diminta untuk ditukarkan oleh Guru Besar. Sebagai langkah penambahbaikan, Kementerian telah menyediakan satu borang yang perlu ditandatangani oleh perunding, PPD dan pihak sekolah sebagai pengesahan tapak yang dipersetujui semasa lawatan tapak dan mula dikuatkuasakan bermula Fasa 2. Ini dapat mengelakkan sebarang pertikaian berhubung tapak yang dipilih terutamanya apabila pembinaan hendak dimulakan.

12.5.2.2. Reka Bentuk Bangunan, Ubah Suai Dan Perolehan Peralatan Tidak Mengikut Panduan

Reka bentuk sesebuah bangunan perlu mengambil kira kehendak pemilik, kesesuaian lokasi dan dilengkapi dengan ciri-ciri keselamatan bagi memastikan sesi P & P yang kondusif serta menjamin keselamatan pengguna dan aset Kerajaan. Unit Prasekolah Dan Permata di bawah Bahagian Pembangunan Kurikulum, Kementerian adalah bertanggungjawab menyediakan garis panduan berkenaan kurikulum pendidikan Prasekolah yang terkini yang disediakan melalui Jawatankuasa khas. Bagi memantapkan pelaksanaan program Prasekolah, khususnya aspek yang berkaitan dengan pembangunan dan perolehan aset, Dokumen Projek Brif Tahun 2003-2007 telah dihasilkan untuk program peluasan Prasekolah pada tahun 2003. Kemudian satu Jawatankuasa telah ditubuhkan untuk menyemak semula dokumen tersebut dan pada akhir tahun 2008, **Dokumen Spesifikasi Bangunan, Ruang, Perabot, Peralatan Dan Kelengkapan Prasekolah (DSBRPPKP)** telah diterbitkan. Dokumen ini digunakan sebagai rujukan dalam program peluasan kelas Prasekolah di peringkat Bahagian, JPN, PPD dan Sekolah. Lukisan kontrak yang disediakan

oleh perunding reka bentuk perlu merujuk kepada DSBRPPKP. Semakan Audit mendapati perkara seperti berikut:

- a. Sebahagian reka bentuk projek Prasekolah bagi Fasa 1 kurang sesuai dan tidak mematuhi garis panduan DSBRPPKP. Reka bentuk tersebut boleh menyebabkan guru, murid dan peralatan prasekolah terdedah kepada risiko kemalangan dan kecurian, di samping suasana P & P yang kurang kondusif. Butirannya adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 12.8
REKA BENTUK BANGUNAN PRASEKOLAH FASA 1
TIDAK MENGIKUT DOKUMEN SPESIFIKASI BANGUNAN, RUANG, PERABOT,
PERALATAN DAN KELENGKAPAN PRASEKOLAH

PERKARA	DSBRPPKP	LUKISAN KONTRAK (REKA BENTUK)	NEGERI TERLIBAT
Jenis tingkap	Gelongsor (Sliding)	<i>Top Hung</i>	Selangor dan Sarawak
Pemasangan jeriji besi di pintu dan tingkap bangunan	Termasuk dalam skop kerja	Tidak termasuk dalam skop kerja	Selangor, Johor dan Sarawak
Penutup longkang	Laluan dan semua koridor	Laluan masuk	Selangor, Johor dan Sarawak
Kemasan dalam bagi lantai di ruang belajar dan makan	Dipasang <i>tiles</i>	Simen render dengan lapisan cat	Selangor, Johor dan Sarawak
Jarak ketinggian di antara siling dan lantai di ruang belajar dan makan	300cm	232.5cm	Selangor, Johor dan Sarawak
Alat permainan luar	Termasuk dalam skop kerja	Tidak termasuk dalam skop kerja	Sarawak
Kabinet dapur	Termasuk dalam skop kerja	Tidak termasuk dalam skop kerja	Selangor, Johor dan Sarawak

GAMBAR 12.21

SK Seksyen 27(2), Shah Alam, Selangor
- Tingkap Jenis Top Hung Tidak Sesuai Dan Dipasang Terlalu Rendah Yang Boleh Membahayakan Murid
(04.07.2012)

GAMBAR 12.22

SK Kg. Medan, Telok Panglima Garang, Selangor
- Contoh Tingkap Sliding Yang Menepati DSBRPPKP Dipasang Bagi Projek Prasekolah Fasa 2
(07.08.2012)

GAMBAR 12.23

SK Cyberjaya, Sepang, Selangor
- Jeriji Besi Tidak Dipasang Di Setiap Frame Tingkap Bagi Projek Prasekolah Fasa 1
(10.08.2012)

GAMBAR 12.24

SK Dato' Manan, Kuala Selangor, Selangor
- Jeriji Besi Telah Dipasang Bagi Projek Prasekolah Fasa 2
(09.08.2012)

GAMBAR 12.25

SK Pulau Meranti, Puchong, Selangor
- Penutup Longkang Hanya Dipasang Di Longkang
Laluan Utama Sahaja Bagi Projek Fasa 1
(08.08.2012)

GAMBAR 12.26

SK Kg. Medan, Telok Panglima Garang, Selangor
- Penutup Longkang Dipasang Di Longkang
Sekeliling Bangunan Bagi Projek Fasa 2
(07.08.2012)

GAMBAR 12.27

SK Cyberjaya, Sepang, Selangor
- Kemasan Akhir Bagi Lantai Di Ruang Belajar Projek
Fasa 1 Dari Jenis Simen Render Yang Dicat.
Sebahagian Cat Telah Tertanggal
(10.08.2012)

GAMBAR 12.28

SK Seksyen 27(1), Shah Alam, Selangor
- Contoh Kemasan Akhir Lantai Di Ruang Belajar
Dari Jenis Tiles Bagi Pelaksanaan Projek Fasa 2
(04.07.2012)

GAMBAR 12.29

SK Pekan Layang-layang, Kluang, Johor
- Kabinet Dapur Tidak Termasuk Dalam Lukisan
Kontrak Bagi Projek Fasa 1
(10.07.2012)

GAMBAR 12.30

SJK Wah Man, Sarikei, Sarawak
- Ketinggian Jarak Di Antara Siling Dan Lantai Hanya
240cm Berbanding 300cm Yang Ditetapkan Bagi
Projek Fasa 1
(04.09.2012)

- b. Penemuan Audit juga mendapati perolehan jenis dan kuantiti bagi sebahagian perabot dan peralatan prasekolah adalah tidak sesuai dan tidak selaras dengan panduan DSRPPKP. Butiran lanjut adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 12.9
PEROLEHAN PERABOT DAN PERALATAN PRASEKOLAH YANG TIDAK SESUAI

PERKARA	DSBRPPKP	SPEKIFIKASI KONTRAK	SEKOLAH	CATATAN
Meja Makan	3 Unit	1 Unit	SK Sri Subang Jaya, Subang, SK Subang Bestari, Shah Alam, Selangor, SK Laksamana dan SK Bandar, Kota Tinggi, Johor	1 Kelas 25 Murid, 1 Meja Makan Hanya Untuk 6 Orang
Meja Makan	Ukuran (180cm x 75cm x 30cm tinggi)	Ukuran (150cm x 70cm x 76cm tinggi)	SK Perbandaran Sibu No.4, Sibu, Sarawak	Meja Terlalu Tinggi Menyebabkan Perolehan Kerusi Perlu Dibuat
Alat Permainan Luar	Gelongsor, Buai, Jongkang-jongket dan <i>Horizontal Ladder</i>	Gelongsor, Buai, <i>Horizontal Ladder</i> , Rumah Pondok, Bekas Permainan Pasir dan Air	SK Ulu Sungai Naman, Julau dan SK Perbandaran Sibu No.4, Sibu, Sarawak	Lebih Perolehan Alat Permainan Luar
Penyangkut Carta	Boleh Laras	Rendah dan Tidak Boleh Laras	Semua Prasekolah Bina Baru Dan Ubah Suai	Tidak Digunakan Kerana Tidak Sesuai
Meja Pelajar	4 Unit Trapezium, 2 Unit Segi Empat Tepat, 1 Unit Bulat	8 Unit Trapezium Sahaja	Semua Prasekolah Bina Baru	1 Unit Trapezium Untuk 3 Orang Murid 1 Kelas 25 Orang Murid
Meja Pelajar	<i>Medium Density Fibreboard</i>	Jenis Kayu Biasa	SK Perbandaran Sibu No.4	Tidak Digunakan Kerana Tidak Sesuai

GAMBAR 12.31

SK Subang Bestari, Shah Alam, Selangor
- Kuantiti Meja Makan Hanya Seunit Dan Sekolah Terpaksa Mengubah Suai Meja Kantin (05.07.2012)

GAMBAR 12.32

SK Cyberjaya, Sepang, Selangor
- Perolehan 4 Unit Meja Makan Bagi Projek Bina Baru Mematuhi Panduan DSBRRPPKP (10.08.2012)

GAMBAR 12.33

SK Perbandaran Sibu No.4, Sibu, Sarawak
- Meja Makan Terlalu Tinggi Dan Tidak Sesuai Untuk Murid Prasekolah. Perolehan Tambahan Bagi Kerusi Makan Perlu Dilaksanakan (04.09.2012)

GAMBAR 12.34

SK Ulu Sungai Naman, Julau, Sarawak
- Alat Permainan Luar 'Kotak Mainan Pasir' Bernilai RM1,300 Tiada Dalam Panduan DSBRRPPKP (06.09.2012)

GAMBAR 12.35

*SK Sri Subang Jaya, Subang, Selangor
- Penyangkut Carta Rendah Dan Tidak Boleh
Dilaras Telah Dijadikan Tempat Penyidai
(05.07.2012)*

GAMBAR 12.36

*SK Perbandaran Sibu No. 4, Sibu, Sarawak
- Meja Pelajar Daripada Jenis Kayu
Dan Terlalu Tinggi
(04.09.2012)*

GAMBAR 12.37

*SK Seksyen 27(2), Shah Alam, Selangor
- Perolehan Meja Murid Trapezium 8 Unit
Hanya Mampu Menempatkan 24 Murid
Berbanding 25 Murid Dalam Satu Kelas
(09.08.2012)*

- c. Perolehan peralatan yang tidak sesuai antaranya disebabkan spesifikasi yang disediakan oleh perunding atau perolehan peralatan melalui sebut harga oleh JPN tidak merujuk kepada garis panduan DSBRPPKP. Selain itu, ia juga disebabkan penyelarasan yang kurang berkesan antara Bahagian Pembangunan dan Bahagian Pembangunan Kurikulum di peringkat Kementerian serta rujukan tidak dibuat terhadap garis panduan yang terkini. **Akibat perolehan yang tidak sesuai, terdapat peralatan yang tidak digunakan oleh guru dan murid. Ini menyebabkan berlakunya pembaziran.** Selain itu, sesi P & P juga menjadi tidak kondusif.

Pada pendapat Audit, Kementerian perlu memastikan semua bilik darjah prasekolah direka bentuk mengikut spesifikasi yang telah ditetapkan bagi memastikan sesi P & P dilaksanakan dalam suasana yang kondusif serta semua ruang dan peralatan prasekolah dapat digunakan secara maksimum.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Bahagian Pembangunan tidak menyedari kewujudan Garis Panduan DSBRPPKP yang dikeluarkan oleh Bahagian Pembangunan Kurikulum pada tahun 2008. Reka bentuk bangunan Kerajaan terutamanya sekolah adalah merujuk kepada garis panduan yang telah ditetapkan oleh

Jawatankuasa Standard dan Kos, Unit Perancang Ekonomi. Kos yang diluluskan juga menjadi faktor sesuatu bangunan direka bentuk. Kementerian mengakui reka bentuk projek Fasa 1 mempunyai banyak kelemahan dan ia telah diperbetulkan dalam projek Fasa 2 dan 3. Bagi projek Ubah Suai, Kementerian akan memastikan JPN tidak melaksanakan pembinaan bangunan baru walaupun peruntukan ubah suai yang diberikan mencukupi. Sebarang perubahan terhadap kategori projek perlu mendapat kebenaran Kementerian terlebih dahulu. Bagi peralatan tidak mengikut spesifikasi, kontraktor telah membuat penggantian. Sekiranya kontraktor tidak menggantikan semula dan tempoh kecacatan telah tamat, perunding yang bertanggungjawab diarahkan menggantikan semula dengan kos ditanggung oleh perunding tersebut. Kementerian akan membuat kajian semula bagi senarai, jenis, spesifikasi serta kuantiti perabot dan peralatan prasekolah. Ini akan melibatkan Bahagian Pengurusan Sekolah Harian, Bahagian Pembangunan Kurikulum, Bahagian Perolehan dan Pengurusan Aset serta Bahagian Pembangunan. Pelaksanaan kajian semula ini akan dimulakan selewat-lewatnya pada bulan Jun 2013.

12.5.2.3. Kerja Pembinaan Bangunan Prasekolah

Projek pembinaan bangunan prasekolah hendaklah direka bentuk, dilaksanakan dan disiapkan mengikut skop dan spesifikasi kerja serta dalam tempoh masa yang ditetapkan. Kontraktor juga hendaklah memastikan kualiti bahan binaan yang dibekalkan dan kerja yang dijalankan adalah mengikut piawaian yang ditetapkan seperti mana kehendak Kerajaan. Apa-apa kecacatan atau kerosakan atau mutu kerja yang tidak menepati kontrak/spesifikasi kerja hendaklah diberitahu kepada kontraktor supaya membaiki kecacatan atau kerosakan tersebut. Kontraktor hendaklah mengambil tindakan membaiki apa-apa kecacatan atau kerosakan atau mutu kerja yang tidak menepati spesifikasi kerja dalam tempoh yang ditetapkan. Nilai bagi setiap kerja yang tidak dilaksanakan dan kecacatan yang tidak dibaiki perlu ditolak daripada akaun akhir kepada kontraktor semasa penyediaan akaun muktamad. Pemeriksaan Audit terhadap projek pembinaan dan ubahsuai di 30 prasekolah mendapati beberapa kerja tidak mengikut spesifikasi dan kualiti kerja kurang memuaskan seperti berikut:

a. Kerja Tidak Mengikut Spesifikasi

Lawatan Audit mendapati 10 jenis kerja yang dilaksanakan di 15 prasekolah tidak mengikut spesifikasi yang ditetapkan dalam kontrak. Butiran kerja yang tidak mengikut spesifikasi adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 12.10
KERJA YANG DILAKSANAKAN TIDAK MENGIKUT SPESIFIKASI

KERJA	SPESIFIKASI DI DALAM KONTRAK	KERJA SEBENAR DILAKSANAKAN	SEKOLAH TERLIBAT
Memasang Penutup Longkang - Laluan Masuk Dan Di Longkang Sekeliling Bangunan	Penutup Longkang Konkrit (Saiz: 1,700mm x 285mm x 100mm tebal)	Penutup Longkang Jenis Besi Penutup Longkang Jenis Plastik	SK Cyberjaya, Sepang, Selangor SK Ulu Ranan, Kanowit, Sarawak
Memasang Alat Permainan Luar	Buaian (Ukuran: 2,345mm x 1,220mm x 23mm) Rangka Bergayut (Ukuran: 1,500mm x 233mm)	Alat Permainan Luar Dipasang Tidak Mengikut Ukuran Ketinggian	SK Dato' Manan, Telok Panglima Garang, SK Pulau Meranti, Puchong, SK Cyberjaya, Sepang, Selangor; SK Laksamana, Kota Tinggi, Johor; SK Sarikei dan SK Ulu Sungai Naman, Julau, Sarawak
Memasang Wall Tiles Di Dapur	Ketinggian (2,100mm tinggi)	Ketinggian Wall Tiles Yang Dipasang Hanya 1,500mm	SK Dato' Manan, Telok Panglima Garang, Selangor dan SK Taman Kota Jaya, Kota Tinggi, Johor
Memasang Hand Bidet - 3 Unit	3 unit Hand Bidet Chrome	Jenis Plastik	SK Seksyen 27(2), Shah Alam, Selangor
Pembinaan Tempat Wuduk/Basuh Kaki	Tempat Wuduk/Basuh Kaki Konkrit Yang Berasingan Berukuran 5'-0" x 4'-3" x 3'-0" (Tinggi)	Tempat Wuduk/Basuh Kaki Menggunakan Platform Tangki Rain Water Harvesting Yang Telah Diubah Suai	SK Ulu Sungai Naman, Julau, Sarawak dan SK Taman Kota Jaya, Kota Tinggi, Johor
Memasang Jeriji Keselamatan Di Setiap Pintu	Jeriji Keselamatan Jenis Gelongsor/Sliding Di Empat Pintu Utama	Jeriji Jenis Terbuka Dipasang Di Semua 4 Pintu Utama	SK Ulu Sungai Naman, Julau, Sarawak
Memasang Pintu Pagar	Pintu Pagar 2 Daun Dengan Ketinggian 1,500mm	Pintu Pagar 1 Daun Dipasang	SK Ulu Sungai Naman dan SK Kalok, Julau, Sarawak
Membina Stooling Di Dalam Tandas Murid	Ketinggian 15cm	Ketinggian 38cm	SK Ulu Ranan, Kanowit, Sarawak
Memasang 6 Unit Basin Basuh Tangan	Saiz Kanak-kanak (500 x 400mm)	2 Unit Bersaiz Dewasa	SK Bandar, Kota Tinggi, Johor
Kerja Turfing Atau Menanam Rumput	Kerja Turfing Meliputi 90% Permukaan Tanah	Kerja Turfing Tidak Mencapai 90% Permukaan Tanah	SMK Luar Bandar No. 1, SK Sarikei, SK Ulu Ranan dan SK Seksyen 27(1), Shah Alam, Selangor

GAMBAR 12.38

SK Cyberjaya, Sepang, Selangor
- Kontraktor Memasang Penutup Longkang Besi
Bukan Penutup Longkang Konkrit
(10.08.2012)

GAMBAR 12.39

SK Ulu Ranan, Kanowit, Sarawak
- Kontraktor Memasang Penutup Longkang Plastik
Bukan Penutup Longkang Konkrit
(06.09.2012)

GAMBAR 12.40

SK Dato' Manan, Kuala Selangor, Selangor

- Rangka Bergayut Dipasang Rendah iaitu 1,420mm Tidak Mengikut Spesifikasi Yang Ditetapkan iaitu 1,500mm Dan Tiang Besi Tidak Bertutup (09.08.2012)

GAMBAR 12.41

GAMBAR 12.42

SK Pulau Meranti, Puchong, Selangor

- Ketinggian Alat Permainan Buaian Kanak-kanak Yang Dipasang Adalah 1,890mm Berbanding 2,235.2mm Ditetapkan Dalam Spesifikasi (08.08.2012)

GAMBAR 12.43

SK Pulau Meranti, Puchong, Selangor

- Tempat Duduk Buaian Kanak-kanak Terlalu Rendah iaitu 330mm Berbanding 454mm Ditetapkan Dalam Spesifikasi (08.08.2012)

GAMBAR 12.44

SK Ulu Sg. Naman, Julau, Sarawak

- Rangka Bergayut Yang Dipasang Terlalu Tinggi iaitu 1,750mm Melebihi Spesifikasi Yang Ditetapkan iaitu 1,500mm (06.09.2012)

GAMBAR 12.45

GAMBAR 12.46

SK Dato' Manan, Kuala Selangor, Selangor

- Ketinggian Wall Tiles Yang Dipasang Di Dapur Hanya 1,590mm Tidak Mengikut Spesifikasi Yang Ditetapkan iaitu 2,100mm (09.08.2012)

GAMBAR 12.47

SK Ulu Ranan, Kanowit, Sarawak

- Ketinggian Stooling Di Dalam Tandas Murid Berukuran 38cm Tidak Mengikut Spesifikasi Yang Sepatutnya iaitu 15cm (06.09.2012)

GAMBAR 12.48

*SK Sarikei, Sarikei, Sarawak
- Kerja Turfing/Menanam Rumput Yang
Tidak Meliputi 90% Permukaan Tanah
(04.09.2012)*

GAMBAR 12.49

*SK Pekan Layang-layang, Kluang, Johor
- Contoh Kerja Turfing/Menanam Rumput
Yang Meliputi 90% Permukaan Tanah
(11.07.2012)*

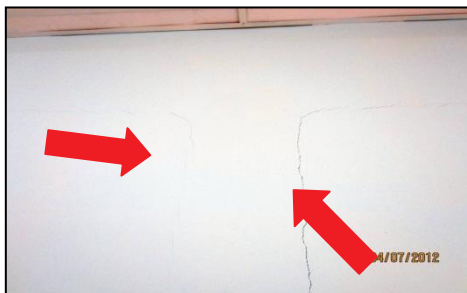
b. Kualiti Kerja Bangunan Prasekolah

Lawatan Audit mendapati kualiti kerja yang dilaksanakan oleh 16 kontraktor bagi 17 prasekolah kurang memuaskan. Butiran lanjut adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

**JADUAL 12.11
SENARAI KUALITI KERJA YANG TIDAK MEMUASKAN**

KUALITI KERJA KURANG MEMUASKAN	SEKOLAH TERLIBAT	KONTRAKTOR
Keretakan Pada Dinding Bangunan Prasekolah	SK Seksyen 27(2), Shah Alam, SK Kampung Medan, Teluk Panglima Garang, SK Pulau Meranti, Puchong, SK Sri Subang Jaya, Subang, SK Subang Bestari, Shah Alam, Selangor dan SK Sarikei, Sarikei, Sarawak	Ezet Excell Supply & Services, MRS Tanjung Bina, Cindai Mutiara Sdn. Bhd., Vismoh Enterprise, Sadz Enterprise dan Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd.
Kerja Membuat Penutup Longkang Tidak Kemas Kerana Rangka Besi Dapat Dilihat	SK Dato' Manan, Kuala Selangor, Selangor; SK Sarikei, Sarikei, Sarawak dan SK Jelotong, Batu Pahat, Johor	Riz Sinergi Gemilang Sdn. Bhd., Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd. dan Alitas Enterprise
Siling Dipasang Tidak Kemas	SK Batu 3, Kluang, Johor	NZ Bina Sdn. Bhd.
Kerja Pemasangan Dan Menanam Paip Yang Tidak Kemas Hingga Berlaku Kebocoran	SK Seksyen 27(1), Shah Alam, Selangor; SK Perbandaran Sibul No.4, Sibul dan SK Ulu Ranan, Kanowit, Sarawak	ARS Builders Sdn. Bhd., Reiz Enterprise dan Betakota (M) Sdn. Bhd.
Kerja Lantai Di Luar Bangunan Kurang Kemas, Air Bertakung Dan Berlumut	SK Pekan Layang-layang, Kluang, Johor dan SK Kalok, Julau, Sarawak	Arashins Services (J) Sdn. Bhd. dan Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd.
Kerja Memasang Pagar Tidak Kemas	SK Dato' Manan, Kuala Selangor, SK Seksyen 27(2), Shah Alam, Selangor; SK Sarikei, Sarikei, SK Kluang, Sarawak	Riz Sinergi Gemilang Sdn. Bhd., Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd., Tokoh Ilham Sdn. Bhd. dan Ezet Excell Supply & Services
Air Bertakung Di Saluran Paip Tempat Basuh Kaki Dan Mengalir Keluar Ke Ruang Makan Melalui Floor Grating Dan Menyebabkan Bau Busuk	SK Sarikei, Sarikei, Sarawak	Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd.
Cermin Pecah/Cermin Tidak Dipasang	SK Cyberjaya, Sepang, Selangor; SK Batu 3, Kluang, Johor dan SK Ulu Ranan, Kanowit, Sarawak	Kubang Wang Corporation (M) NZ Bina Sdn. Bhd. dan Betakota (M) Sdn. Bhd.
Binaan Retaining Wall Tidak Kemas	SK Seksyen 27(2), Shah Alam, Selangor	Ezet Excell Supply & Services

GAMBAR 12.50

SK Seksyen 27(2), Shah Alam, Selangor
- Terdapat Keretakan Pada Dinding
Di Bahagian Dalam Ruang Belajar 1
(04.07.2012)

GAMBAR 12.51

SK Sri Subang Jaya, Subang, Selangor
- Terdapat Keretakan Pada Dinding
Di Ruang Makan
(05.07.2012)

GAMBAR 12.52

SK Dato' Manan, Kuala Selangor, Selangor
- Penutup Longkang Konkrit Tidak Kemas Kerana Rangka Besi Dapat Dilihat Dan Telah Berkarat
(09.08.2012)

GAMBAR 12.53

GAMBAR 12.54

SK Batu 3, Kluang, Johor
- Siling Di Ruang Belajar Telah Jatuh
Dan Terkeluar Daripada Frame Asal
(10.07.2012)

GAMBAR 12.55

SK Batu 3, Kluang, Johor
- Ukuran Siling Tidak Mengikut Spesifikasi
Menyebabkan Mudah Jatuh Dan Terkeluar
Daripada Frame Asal
(10.07.2012)

GAMBAR 12.56

SK Seksyen 27(1), Shah Alam, Selangor
- Air Mengalir Ke Suis Dan Kesan Air Meresap Di Siling Bilik Stor Akibat Kebocoran Pada Tangki Air
(04.07.2012)

GAMBAR 12.58

SK Kalok, Julau, Sarawak
- Kerja Kemas Lantai Di Luar Bangunan
Yang Kurang Kemas Menyebabkan
Air Bertakung Dan Lantai Berlumut
(05.09.2012)

GAMBAR 12.59

SK Dato' Manan, Kuala Selangor, Selangor
- Kerja Bebendul Untuk Pagar Tidak Kemas
(09.08.2012)

Pada pendapat Audit, penyeliaan oleh perunding terhadap kerja kontraktor dan pemantauan oleh JPN/PPD masih kurang memuaskan. Perunding/JPN/PPD perlu memastikan kerja yang dilaksanakan oleh kontraktor mematuhi syarat yang ditetapkan dalam skop kerja/spesifikasi kontrak.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kementerian telah mengeluarkan arahan kerja pembaikan sebelum tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan kepada kontraktor. Semua kecacatan seperti yang dinyatakan telah siap diperbaiki oleh kontraktor. Kementerian akan mengambil tindakan terhadap perunding sekiranya didapati perakuan dibuat terhadap sesuatu projek yang tidak disiapkan dengan sempurna mengikut kontrak. Adalah menjadi tanggungjawab profesional perunding memastikan semua perkara berada dalam keadaan tepat dan teratur sebelum perakuan dikeluarkan.

12.5.2.4. Perolehan Peralatan Prasekolah

Berdasarkan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 dan Bil. 5 Tahun 2009, aset dan inventori yang diterima perlu diperiksa dengan teliti bagi memastikan ia menepati spesifikasi yang ditetapkan serta diterima dalam keadaan yang baik, sempurna dan selamat digunakan. Sijil Akuan Penerimaan (SAP) akan dikeluarkan bagi tujuan pengesahan dan penerimaan peralatan dan perabot yang dibekalkan, manakala Sijil Pengujian dan Pentauliahan (SPP) perlu dikeluarkan terhadap peralatan seperti permainan luar sebelum pembayaran dibuat kepada kontraktor. Semakan Audit terhadap perolehan peralatan prasekolah mendapati perkara seperti berikut:

a. Peralatan Tidak Dibekalkan/Kurang Dibekalkan/Belum Dibekalkan/Tidak Mengikut Spesifikasi

Pemeriksaan Audit terhadap peralatan prasekolah mendapati ada peralatan tidak dibekalkan/kurang dibekalkan/belum dibekalkan/tidak mengikut spesifikasi seperti berikut:

- i. Sebanyak 26 unit/set peralatan tidak dibekalkan bagi 9 buah prasekolah. Bagaimanapun, hanya 12 unit/set peralatan yang dapat ditentukan nilainya iaitu berjumlah RM1,201 manakala 14 unit/set peralatan lagi tidak dapat ditentukan nilainya dalam kontrak. Antara peralatan yang tidak dibekalkan adalah seperti alat penimbang, perabot, set uji kaji sains, peralatan dapur, peralatan elektrik dan model haiwan. Selain itu, sebanyak 250 unit/set peralatan kurang dibekalkan bagi 7 prasekolah. Bagaimanapun, hanya 161 unit/set peralatan yang dapat ditentukan nilainya iaitu berjumlah RM4,864 (89 unit/set peralatan tidak dapat ditentukan nilainya). Antara peralatan yang kurang dibekalkan adalah peralatan landskap, set pertukangan, peralatan perkusi, kelengkapan solat, alat bantu mengajar dan peralatan dapur.
- ii. Bagi 5 prasekolah, peralatan belum dibekalkan untuk projek Fasa 2 kerana bangunan prasekolah belum disiapkan. Sekolah yang terlibat adalah SK Parit Kemang, Batu Pahat; SK Seri Gading, Batu Pahat; SJK(C) Layang, Kluang; SK Nanga Selangau, Sibu dan SK Ulu Ranan, Kanowit, Sarawak. Tiga prasekolah sepatutnya disiapkan pada 7 Januari 2012 manakala 2 prasekolah sepatutnya disiapkan pada 6 Mac 2012. Namun begitu, sesi prasekolah telah beroperasi seperti biasa dan murid-murid menumpang di bilik darjah sementara sehingga bangunan prasekolah disiapkan. Semasa lawatan Audit, didapati murid-murid bagi 5 prasekolah tersebut belajar di atas lantai dan guru-guru mengajar tanpa alat bantuan mengajar. Selain itu, pihak sekolah terpaksa menggunakan kerusi dan meja untuk murid dewasa dan membuat salinan bagi buku-buku modul pengajaran daripada guru prasekolah sedia ada.
- iii. Sebanyak 169 unit/set peralatan yang dibekalkan di 14 prasekolah tidak mengikut spesifikasi. Bagaimanapun, hanya 141 unit/set peralatan yang dapat ditentukan nilainya iaitu berjumlah RM11,320 manakala 28 unit/set peralatan lagi nilainya tidak dapat ditentukan dalam kontrak. Antara peralatan terlibat ialah alat bantuan mengajar, peralatan elektrik, kelengkapan solat, peralatan dapur, alat pemadam api dan perabot. Spesifikasi yang tidak dipatuhi antaranya adalah seperti kerusi dan meja murid tanpa logo 'KEMENTERIAN PELAJARAN MALAYSIA' dan 'HAK KERAJAAN MALAYSIA'; peralatan bukan diperbuat daripada bahan buatan *plastic polypropylene* dan tidak mengikut ukuran sepatutnya. Alat bantuan mengajar, kelengkapan solat dan peralatan landskap yang dibekalkan bersaiz dewasa dan tidak sesuai digunakan oleh murid prasekolah. Contoh peralatan yang tidak mengikut spesifikasi adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 12.60

SK Cyberjaya, Sepang, Selangor
- Ketinggian Kerusi Murid Hanya 530mm
Berbanding Ketinggian Yang Ditetapkan
Dalam Spesifikasi Iaitu 630mm
(10.08.2012)

GAMBAR 12.61

SK Cyberjaya, Sepang, Selangor
- Ukuran Kelebaran Kerusi Murid Lebih Kecil
Daripada Spesifikasi Ditetapkan (364 mm)
(10.08.2012)

GAMBAR 12.62

SK Dato' Manan, Kuala Selangor, Selangor
- Sarung Tangan Serta Songkok Yang Dibekalkan Bersaiz Dewasa Dan
Tidak Sesuai Untuk Kanak-kanak Prasekolah
(09.08.2012)

GAMBAR 12.63

GAMBAR 12.64

SK Kg. Medan, Telok Panglima Garang, Selangor
- Kain Pelekat Yang Dibekalkan Bersaiz Dewasa Dan
Tidak Sesuai Untuk Kanak-kanak Prasekolah
(07.08.2012)

GAMBAR 12.65

SK Cyberjaya, Sepang, Selangor
- Kontraktor Membekal Kopiah, Sepatutnya
Songkok Bersaiz Kanak-kanak
(10.08.2012)

GAMBAR 12.66

SK Sungai Kajang, Batu Pahat, Johor
- Apron Dibekalkan Bersaiz Dewasa Dan
Tidak Sesuai Untuk Kanak-kanak Prasekolah
(09.07.2012)

GAMBAR 12.67

SK Dato' Manan, Kuala Selangor, Selangor
- Peralatan Landskap Sebenar Yang Dibekalkan
Tidak Sesuai Untuk Kanak-kanak Prasekolah
(09.08.2012)

- iv. Peralatan yang dibekalkan tidak mengikut spesifikasi, kurang dibekalkan dan tidak dibekalkan adalah disebabkan pengesahan oleh perunding/PPD/guru tidak teliti dan menyeluruh. Terdapat juga perunding yang tidak membuat pengesahan sebenar tetapi sebaliknya hanya berdasarkan kepada pengesahan akuan terima oleh pihak sekolah dengan kontraktor. Bagi perolehan peralatan projek Ubah Suai, guru membuat pengesahan di akuan penerimaan tanpa mengetahui spesifikasi peralatan sebenar. Selain itu, didapati penerimaan dan pengesahan akuan terima peralatan dibuat oleh pelbagai pihak di peringkat sekolah seperti Guru Prasekolah, Pembantu Pengurusan Murid (PPM), Pembantu Tadbir dan Guru Penolong Kanan. Akibatnya sesi P & P tidak dapat dijalankan dengan sempurna dan objektif Kementerian melalui perolehan peralatan tersebut bagi tujuan perkembangan kanak-kanak tidak tercapai.

Pada pendapat Audit, pengesahan dan pemantauan terhadap penerimaan peralatan prasekolah adalah kurang memuaskan. Kementerian perlu memastikan semua peralatan disemak, diuji dan diperiksa oleh perunding, pihak Kementerian/JPN/PPD dan kontraktor sebelum diserahkan kepada pihak sekolah.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Semua pembekalan yang tidak lengkap telah dibekalkan semula oleh kontraktor. Semakan juga mendapati terdapat peralatan yang dibekalkan oleh kontraktor telah hilang selepas diserahkan kepada pihak sekolah. Dalam hal ini, perkara tersebut tidak menjadi tanggungjawab ke atas kontraktor. Kementerian akan memastikan pihak yang menerima peralatan menyimpannya dengan lebih teratur bagi memastikan tiada kes kehilangan atau kecurian berlaku. Semua peralatan yang tidak mengikut spesifikasi telah diganti semula oleh kontraktor. Bagi peralatan tidak mengikut spesifikasi yang disebabkan oleh kecuai perunding dalam mengesahkan sesuatu peralatan, perunding telah diarah untuk menggantikan semula peralatan tersebut dengan kos sendiri. Sekiranya perunding ingkar, baki yuran perunding akan dipotong bagi menampung kos penggantian peralatan tersebut. Kementerian tidak akan membuat pembayaran sekiranya didapati perunding tidak mengesahkan sesuatu kerja atau pembekalan. SAP hanyalah dokumen sokongan yang tidak menyebabkan pengesahan perunding dikecualikan.

b. Peralatan Yang Dibekalkan Tidak Diguna

Perolehan sesuatu peralatan hendaklah dirancang dan ditentukan dengan jelas dari segi fungsi, tujuan dan kegunaannya. Adalah didapati peralatan bernilai RM19,615 (termasuk peralatan yang tidak dinyatakan nilainya dalam kontrak) seperti peralatan elektrik, perabot dan peralatan dapur yang dibekalkan bagi 20 sekolah tidak digunakan selepas diterima antara 2 hingga 15 bulan. Antara sebab peralatan tidak digunakan ialah peralatan tidak praktikal untuk digunakan oleh guru dan murid prasekolah, khususnya bagi komponen Pendidikan Islam dan Moral (carta Pendidikan Islam, cop huruf jawi, buku asas al-Quran dan rehal) dan kelengkapan solat (telekung, songkok, kain pelekot dan sejadah) disebabkan tidak terdapat murid-murid Islam di 4 prasekolah yang dibekalkan peralatan tersebut.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Semua peralatan yang tidak digunakan disebabkan sekolah tersebut tidak mempunyai murid beragama Islam. Bahagian Pengurusan Sekolah Harian telah mengeluarkan arahan kepada semua JPN untuk mengarahkan PPD memindahkan peralatan tersebut ke sekolah yang mempunyai keperluan.

Pada pendapat Audit, Kementerian perlu membuat pemeriksaan susulan terhadap penggunaan peralatan di prasekolah yang lain dan segera menyelesaikan masalah peralatan yang tidak digunakan.

c. Bayaran Tuntutan Pembekalan Peralatan Tanpa Sijil Akuan Penerimaan (SAP)

Mengikut Arahan Perbendaharaan 102, tandatangan seseorang Pegawai Pengawal atau wakilnya yang diberi kuasa adalah untuk memperakui tentang betulnya setiap butiran dalam baucar. Pegawai yang memperakui sesuatu baucar adalah bertanggungjawab bahawa perkhidmatan atau bekalan telah diterima dengan sempurna. Semakan Audit terhadap 10 baucar bayaran bagi tuntutan peralatan bernilai RM0.38 juta bagi 10 prasekolah yang telah dibekalkan dengan peralatan prasekolah mendapati tuntutan tersebut tidak disokong dengan SAP dari pihak sekolah. Sebaliknya tuntutan hanya dibuat berdasarkan kepada perakuan bayaran interim yang disahkan oleh perunding. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 12.12
BAUCAR BAYARAN TIDAK DISOKONG DENGAN DOKUMEN LENGKAP

SEKOLAH	KONTRAKTOR	NOMBOR BAUCAR/TARIKH	AMAUN (RM)
SK Pulau Meranti, Puchong, Selangor	Cindai Mutiara Sdn. Bhd.	B7057 / 01.11.2011	70,940
SK Sg. Kajang, Batu Pahat, Johor	KL Pertama Enterprise	B1839 / 05.04.2012	39,118
SK Batu 3, Kluang, Johor	NZ Bina Sdn. Bhd.	B0486 / 14.02.2012	23,818
SK Pekan Layang-Layang, Kluang, Johor	Arashins Services (J) Sdn. Bhd.	B3838 / 05.07.2012	39,948
SK Mohd Khir Johari, Johor Bahru, Johor	Fokus Strategi Sdn. Bhd.	B0374 / 09.02.2012	37,151
SJKC Wah Man, Sarikei, Sarawak	Tokoh Ilham Sdn. Bhd.	B6232 / 19.09.2011 B4671 / 14.07.2011	18,696 15,370
SK Sarikei, Sarikei, Sarawak	Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd.	B2792 / 15.05.2012	67,529
SK Kalok, Julau, Sarawak	Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd.	B6121 / 12.09.2011	31,592
SK Klua, Saratok, Sarawak	Tokoh Ilham Sdn. Bhd.	B6232 / 19.09.2011	15,370
SK Abang Abdul Rahman, Saratok, Sarawak	Tokoh Ilham Sdn. Bhd.	B6232 / 19.09.2011	18,436
JUMLAH			377,968

Sumber: Berdasarkan Sistem Lejar Kontraktor (SLKON)Tuntutan/Baucar Bayaran Interim Sehingga 30 September 2012

Pada pendapat Audit, bayaran bagi tuntutan bekalan peralatan tanpa disokong dengan dokumen sokongan yang lengkap adalah tidak teratur dan bercanggah dengan peraturan kewangan yang berkuat kuasa.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kementerian mementingkan perakuan daripada perunding yang dilantik berbanding meletakkan tanggungjawab kepada Guru Besar. SAP yang digunakan hanya bertujuan untuk 'check and balance'. Kementerian berpandangan sekiranya perunding telah dilantik, tanggungjawab untuk mengesahkan semua kerja sama ada kerja pembinaan atau pembekalan peralatan perlu diletakkan kepada perunding tersebut.

12.5.2.5. Pengurusan Kontrak

Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan kontrak perlu ditandatangani dalam tempoh 4 bulan selepas Surat Setuju Terima (SST) dikeluarkan. Manakala mengikut Surat Arahan Perbendaharaan bertarikh 1 April 2010 dan Garis Panduan Pelaksanaan *Integrity Pact* Dalam Perolehan Kerajaan menetapkan petender yang berjaya dikehendaki menandatangani Surat Akuan Pembida Berjaya dan menjadikannya dokumen wajib yang perlu disertakan bersama dengan SST. Semakan Audit terhadap 19 kontrak bagi Dokumen Kontrak untuk Cadangan Membina Dan Menyiapkan Bangunan Prasekolah serta Kemudahan Berkaitan bagi tempoh tahun 2010 hingga 2013 di peringkat Kementerian mendapati ketidakpatuhan pengurusan kontrak seperti berikut:

- a. Sebanyak 8 daripada 19 kontrak untuk 23 projek Bina Baru telah lewat ditandatangani antara 34 hingga 146 hari dari tarikh ia sepatutnya ditandatangani. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 12.13
KONTRAK LEWAT DITANDATANGANI**

SEKOLAH	KONTRAKTOR	NILAI KONTRAK (RM Juta)	TARIKH		TEMPOH KELEWATAN 4 BULAN DARI TARIKH SST (*)
			SST DIKELUARKAN	KONTRAK DITANDA TANGANI	
SELANGOR					
SK Seksyen 27(2), Shah Alam	Ezet Excel Supply & Services	1.70	26.08.2010	28.01.2011	34 hari
SK Pulau Meranti, Puchong	Cindai Mutiara Sdn. Bhd.	1.06	26.08.2010	31.01.2011	37 hari
SK Cyberjaya, Sepang	Kubang Wang Corporation Sdn. Bhd.	1.17	26.08.2010	28.01.2011	34 hari
JOHOR					
SK Batu 3, Kluang	NZ Bina Sdn. Bhd.	2.80	26.08.2010	20.05.2011	146 hari
SARAWAK					
SMK Luar Bandar No. 1, Sibu	Urusinar Resources Sdn. Bhd.	9.83	08.10.2010	05.05.2011	87 hari
SJKC Wah Man, Sarikei	Tokoh Ilham Sdn. Bhd.	4.28	07.09.2010	20.04.2011	104 hari
SK Klua, Saratok					
SK Abang Abdul Rahman, Saratok					
SK Sarikei, Sarikei	Megah Ceria Rekabena Sdn. Bhd.	5.80	11.08.2011	30.01.2012	51 hari
SK Kalok, Julau		2.83	30.11.2010	16.05.2011	48 hari
JUMLAH		29.47			

Nota: () - Termasuk Sabtu, Ahad Dan Cuti Am*

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kelewatan menandatangani kontrak antaranya disebabkan oleh proses mematikan setem dan proses pelarasan harga oleh kontraktor mengambil masa terlalu lama. Kementerian akan berusaha untuk memastikan proses menandatangani kontrak dilakukan dalam tempoh yang ditetapkan setelah peringkat pelarasan harga oleh kontraktor selesai.

- b. Sebanyak 7 daripada 19 kontrak bagi projek Bina Baru tidak mempunyai klausa pelaksanaan *Integrity Pact*. Manakala 4 daripada 7 kontrak tersebut tidak disokong dengan Surat Akuan Pembida Berjaya. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 12.14
PELAKSANAAN INTEGRITY PACT DALAM PEROLEHAN PROJEK BINA BARU

KONTRAKTOR	NO. KONTRAK	KLAUSA	SURAT PEMBIDA BERJAYA
SELANGOR			
Ezet Excel Supply & Services	KP/BP/PEM/77/2010	X	✓
Cindai Mutiara Sdn. Bhd.	KP/BP/PEM/69/2010	X	✓
Kubang Wang Corporation Sdn. Bhd.	KP/BP/PEM/70/2010	X	✓
JOHOR			
KL Pertama Enterprise	KP/BP/PEM/89/2010	X	X
NZ Bina Sdn. Bhd.	KP/BP/PEM/91/2010	X	X
Arashins Services (J) Sdn. Bhd.	KP/BP/PEM/127/2010	X	X
Fokus Strategi Sdn. Bhd.	KP/BP/PEM/90/2010	X	X

Nota: (✓) - Ada (X) - Tiada

- c. Bagi 7 projek Ubah Suai prasekolah di 3 negeri yang perolehannya dibuat melalui sebut harga seperti butiran di **Jadual 12.15**, peraturan *Integrity Pact* dalam Perolehan Kerajaan tidak dipatuhi oleh JPN/PPD.

JADUAL 12.15
PERATURAN INTEGRITY PACT TIDAK DIPATUHI
DALAM PEROLEHAN PROJEK UBAH SUAI

NEGERI	SEKOLAH	KONTRAKTOR	RUJUKAN SEBUTHARGA	HARGA (RM)
Selangor	SK Sri Subang Jaya, Subang,	Vismoh Enterprise	PPDPP/PBB/A41997/05/02/010 Bil. / /2011	78,415
	SK Subang Bestari, Shah Alam, Selangor	Sadz Enterprise	PPDP/PBB/A41997/05/02/016 (02)	61,956
Johor	SK Laksamana, Kota Tinggi,	Pembinaan Landi	JPNJ.PKT/069/2011	74,939
	SK Bandar, Kota Tinggi, Johor	MD Salleh Bin Badri	JPNJ.PKT/068/2011	76,100
	SK Taman Kota Jaya, Kota Tinggi, Johor	Kota Builders	JPNJ.PKT/081/2011	78,808
Sarawak	SK Perbandaran Sibul No.4, Sibul,	Reiz Enterprise	JPS(W)/PPDS(Kew)/153/04/16/01/ (67/2011)	75,200
	SK Ulu Sg. Naman, Julau, Sarawak	Syarikat Jutawan	JPS(W)/PPDJ/153/04/16/01/Jld.4 (36)	98,380

Pada pendapat Audit, pengurusan kontrak kurang memuaskan kerana terdapat kontrak yang lewat ditandatangani. Selain itu, peraturan berhubung *Integrity Pact* tidak dilaksanakan terhadap semua kontrak.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Makluman mengenai Surat Arahan Perbendaharaan bagi pelaksanaan Integrity Pact lewat disedari oleh Kementerian. Arahan penambahan Addendum No.1-Pelaksanaan Integrity Pact dalam Perolehan Kerajaan yang dikeluarkan pada saat akhir sebelum tender ditutup dibatalkan

disebabkan oleh kebanyakan petender tidak dapat memulangkan dokumen tersebut. Pelaksanaan Integrity Pact dan Surat Akuan Pembida Berjaya telah dipatuhi sepenuhnya bermula pada Fasa 2. Kementerian telah mengeluarkan peringatan kepada JPN dan PPD bagi mematuhi pelaksanaan Integrity Pact.

12.5.2.6. Pemantauan Projek Peluasan Prasekolah

- a. Kementerian perlu mengadakan mesyuarat tapak mengikut kekerapan yang ditetapkan di antara Bahagian Pembangunan, kontraktor dan perunding yang dilantik serta wakil JPN/PPD bagi membincangkan status projek, laporan dan bayaran kemajuan kerja serta masalah berbangkit semasa pelaksanaan projek. Selain itu, perunding juga perlu mengadakan pemeriksaan tapak bagi tujuan menyelia dan mengesahkan kerja yang dilaksanakan bagi tujuan tuntutan bayaran kemajuan kerja. Pegawai daripada Bahagian Pembangunan Kementerian perlu mengadakan lawatan tapak bersama perunding dan kontraktor bagi membuat pengesahan dan ujian sebelum penyerahan projek.
- b. Bagi projek Bina Baru Prasekolah, Kementerian telah melantik perunding penyelia bagi setiap fasa yang terdiri daripada perunding Arkitek, Sivil dan Struktur, Mekanikal dan Elektrik serta Juruukur Bahan. Bagi setiap pakej pula, sekumpulan 4 perunding penyelia dilantik yang merangkumi setiap bidang kerja. Bagi projek Fasa 1 dan Fasa 2 yang mengandungi 10 pakej setiap fasa, sebanyak 40 syarikat perunding telah dilantik masing-masingnya. Bagi Fasa 3 yang mempunyai 6 pakej, sejumlah 24 syarikat perunding telah dilantik.
- c. Semakan Audit terhadap pemantauan projek peluasan prasekolah mendapati perkara seperti berikut:
 - i. pemantauan yang diadakan melalui mesyuarat tapak walaupun secara berkala masih kurang berkesan kerana hampir semua projek yang diaudit telah gagal disiapkan dalam tempoh masa yang ditetapkan. Selain itu, masih terdapat kerja yang tidak dilaksanakan, tidak mengikut spesifikasi dan kualiti kerja pemasangan, pembinaan dan penyenggaraan yang kurang memuaskan. Terdapat juga peralatan yang tidak dibekalkan, tidak mengikut spesifikasi dan tidak sesuai digunakan;
 - ii. berdasarkan kepada terma dan syarat rujukan lantikan, perunding yang tidak menjalankan tanggungjawab semasa pentadbiran kontrak menyebabkan projek lewat disiapkan dan jika didapati perunding bertanggungjawab terhadap mana-mana kerugian yang ditanggung oleh Kerajaan, maka Kerajaan berhak menahan atau menolak peratusan yuran perunding. Bagaimanapun, semakan Audit terhadap fail perunding dan maklumat daripada pegawai Cawangan Teknikal, Kementerian

mendapati Kementerian tidak ada menahan atau menolak peratusan yuran perunding walaupun hampir semua projek prasekolah telah gagal disiapkan mengikut tempoh yang ditetapkan; dan

- iii. semakin selanjutnya mendapati di peringkat Kementerian, hanya 2 pegawai daripada Seksyen Rendah, Cawangan Pengurusan Projek 2, Bahagian Pembangunan yang menguruskan Projek Peluasan Prasekolah ini. Pada masa yang sama, mereka juga perlu menjaga dan memantau projek-projek lain dan terpaksa bergantung kepada perunding yang dilantik bagi pihak mereka untuk menjalankan tugas penyeliaan dan pemantauan.

Pada pendapat Audit, pemantauan terhadap kerja pembinaan bangunan dan perolehan peralatan prasekolah oleh perunding yang dilantik dan pihak Kementerian/JPN/PPD masih kurang berkesan.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Perunding yang bertanggungjawab telah dilantik untuk memantau projek dan melaporkan kepada Kementerian pada setiap bulan. Namun begitu, keadaan ini bergantung kepada kualiti perunding kerana agak sukar untuk mendapatkan perunding yang benar-benar kompeten untuk melaksanakan pemantauan berkala yang berkesan. Terdapat banyak faktor yang menyumbang kepada kelewatan sesebuah projek. Oleh yang demikian, perunding tidak boleh dipersalahkan sepenuhnya sekiranya projek gagal disiapkan mengikut jadual. Kementerian hanya boleh mengambil tindakan sekiranya didapati kelewatan tersebut disebabkan oleh kecuaian perunding. Namun demikian, Kementerian mempunyai database prestasi perunding di mana perunding yang bermasalah tidak akan dipertimbangkan lagi untuk lantikan seterusnya. Kementerian akan mempertimbangkan untuk menambah pegawai sekiranya terdapat projek/fasa baru. Setakat ini, pegawai sedia ada adalah mencukupi kerana kebanyakan projek telah siap sepenuhnya.

12.6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan segala kelemahan Projek Peluasan Prasekolah diperbaiki/ dipertingkatkan serta Kerajaan mendapat *value for money* terhadap projek ini, adalah disyorkan supaya pihak terlibat mengambil langkah seperti berikut:

- 12.6.1. Kementerian perlu meneliti semula kaedah pengagihan projek kepada kontraktor supaya lebih munasabah dan mampu disiapkan mengikut tempoh yang ditetapkan. Tempoh kelewatan penyiapan projek boleh disingkatkan sekiranya perancangan, pelaksanaan dan pengagihan bilangan projek kepada kontraktor mengambil kira keupayaan kontraktor, kesukaran perhubungan lokasi projek, faktor

cuaca serta tempoh penyiapan projek. Selain itu, pemantauan rapi dan koordinasi yang berkesan di antara Kementerian, perunding dan kontraktor dalam menguruskan projek ini juga boleh mempercepatkan penyiapan projek;

12.6.2. Kementerian perlu memastikan semua kelas prasekolah direka bentuk mengikut spesifikasi yang telah ditetapkan bagi memastikan sesi Pengajaran dan Pembelajaran dilaksanakan dalam suasana kondusif dan semua ruang Pengajaran dan Pembelajaran dapat digunakan secara maksimum. Sehubungan itu, pelan lantai bagi kerja ubah suai dan pembinaan bangunan serta senarai spesifikasi peralatan prasekolah hendaklah diedarkan kepada JPN dan PPD yang terlibat sebagai rujukan;

12.6.3. Perunding/JPN/PPD perlu memastikan kerja yang dilaksanakan oleh kontraktor mematuhi syarat di dalam skop kerja/spesifikasi kontrak. Bagi kerja yang tidak dilaksanakan dan tidak mengikut spesifikasi tetapi telah dibayar hendaklah dilaksanakan/diperbetulkan segera atau kos bagi setiap kerja tersebut ditolak daripada pembayaran akhir kepada kontraktor;

12.6.4. semua kerja pembinaan yang kurang memuaskan dan kecacatan yang berlaku perlu dikenal pasti dan diperbaiki dengan sempurna oleh kontraktor dalam tempoh yang ditetapkan. Ia bagi mengelakkan Kerajaan mengalami kerugian kerana perlu menanggung kos pembaikan berkaitan. Manakala bagi projek yang telah tamat Tempoh Tanggungan Kecacatan, Kementerian hendaklah mengambil tindakan proaktif dengan menyediakan peruntukan yang mencukupi dan melantik kontraktor untuk kerja penyenggaraan;

12.6.5. Kementerian perlu memastikan semua peralatan disemak, diuji dan diperiksa oleh perunding dan kontraktor serta JPN/PPD/sekolah semasa proses penyerahan projek. Senarai spesifikasi peralatan yang dibekalkan perlu disediakan bagi memudahkan pihak sekolah mengenal pasti peralatan yang diterima menepati spesifikasi yang ditetapkan serta dalam keadaan baik, sempurna dan selamat untuk digunakan. Ia juga bagi memudahkan pihak sekolah menyediakan rekod peralatan sepertimana yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 dan Bil. 5 Tahun 2009; dan

12.6.6. Kementerian hendaklah mematuhi peraturan pengurusan kontrak dengan mempercepatkan proses menandatangani kontrak dan melengkapkannya dengan tarikh. Selain itu, peraturan berhubung *Integrity Pact* perlu dipatuhi sepenuhnya bagi menjaga kepentingan Kerajaan.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 97-108
Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam
Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan
Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan
Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN PELAJARAN MALAYSIA

13. PENGURUSAN PERKHIDMATAN KEBERSIHAN BANGUNAN DAN KAWASAN DI SEKOLAH/INSTITUSI PENDIDIKAN

13.1. LATAR BELAKANG

13.1.1. Kementerian Pelajaran Malaysia (Kementerian) telah mendapatkan perkhidmatan syarikat swasta untuk melaksanakan perkhidmatan Kebersihan Bangunan dan Kawasan (KBK) di sekolah/institusi pendidikan dengan hasrat untuk memastikan kualiti perkhidmatan kebersihan yang baik diberikan di premis berkenaan. Antara tujuannya adalah untuk mewujudkan persekitaran sekolah yang bersih, ceria dan sihat kepada warga pendidik/sekolah bagi melahirkan suasana pengajaran dan pembelajaran yang kondusif. Pihak syarikat perlu melaksanakan perkhidmatan KBK di sekolah/institusi pendidikan kepada Kerajaan mengikut syarat dan penentuan yang telah ditetapkan dalam perjanjian. Secara umumnya perkhidmatan KBK oleh syarikat swasta meliputi perkara berikut:

- i. membekalkan tenaga kerja yang mencukupi bagi melaksanakan kerja-kerja pembersihan;
- ii. menjalankan tugas mengikut waktu yang ditetapkan dalam syarat kontrak;
- iii. melaksanakan perkhidmatan kebersihan di lokasi dan mengikut kekerapan yang ditetapkan;
- iv. melaksanakan kerja pembersihan dan pencucian khas iaitu pada musim cuti persekolahan yang panjang;
- v. mengangkut dan membuang sampah dan bahan-bahan buangan ke tempat pembuangan sampah;
- vi. menanam, menyiram, mencantas dan menggemburkan tanah di pangkal pokok;
- vii. membekal racun rumpai dan baja bagi pokok-pokok bunga serta pokok besar; dan
- viii. menyediakan bahan dan peralatan untuk melaksanakan perkhidmatan.

13.1.2. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, Kementerian telah menerima peruntukan Perkhidmatan Penyenggaraan berjumlah RM3.169 bilion bagi melaksanakan antaranya penyenggaraan bangunan, peralatan dan kenderaan. Bagi merealisasikan perkhidmatan KBK, Kementerian telah melaksanakan sebut harga/tender perkhidmatan KBK di sekolah/institusi pendidikan dengan menawarkan 2,090 kontrak bernilai RM1.812 bilion bagi tempoh tersebut. Sehingga akhir tahun 2012, Kementerian telah membelanjakan sejumlah RM1.672 bilion bagi perkhidmatan KBK seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.1
PERBELANJAAN TAHUNAN PERKHIDMATAN KBK MENGIKUT NEGERI
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

NEGERI	PERBELANJAAN TAHUNAN			JUMLAH (RM Juta)
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	
Pulau Pinang	21.68	25.50	29.93	77.11
Pahang	44.61	46.61	49.76	140.98
Perak	15.26	17.20	19.15	51.61
Johor	75.05	84.68	87.30	247.03
Kedah	10.72	13.33	16.15	40.20
Kelantan	2.11	4.42	23.75	30.28
Melaka	13.71	19.72	24.66	58.09
Perlis	7.65	8.61	9.96	26.22
W.P. Labuan	2.41	1.89	2.68	6.98
Sabah	40.00	74.22	82.85	197.07
Terengganu	44.84	48.78	49.41	143.03
Selangor	23.81	28.61	31.12	83.54
Sarawak	22.08	31.03	39.23	92.34
Negeri Sembilan	27.57	27.77	39.48	94.82
Ibu Pejabat/W.P. Kuala Lumpur/Putrajaya	82.02	152.88	131.05	365.95
Lain-lain	5.20	5.29	6.68	17.17
JUMLAH	438.72	590.54	643.16	1,672.42

Sumber : Bahagian Akaun, Kementerian

13.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan dijalankan untuk menilai sama ada perkhidmatan kebersihan bangunan dan kawasan di sekolah/institusi pendidikan telah diuruskan dengan teratur, berhemat serta memenuhi keperluannya ke arah mencapai objektif yang ditetapkan.

13.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan meliputi perkhidmatan KBK di sekolah/institusi pendidikan bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 khususnya terhadap kontrak yang masih berkuat kuasa. Pengauditan telah dijalankan di Bahagian Perolehan Dan Pengurusan Aset (BPPA), 3 Jabatan Pelajaran Negeri (JPN), 5 Pejabat Pelajaran Daerah (PPD) dan 34 sekolah/asrama seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.2
BAHAGIAN/SEKOLAH/ASRAMA YANG DIAUDIT

PERINGKAT KEMENTERIAN			
BAHAGIAN			
Bahagian Perolehan Dan Pengurusan Aset			
PERINGKAT JPN/PPD/SEKOLAH/ASRAMA			
JPN NEGERI	PPD	BIL. SEKOLAH/ASRAMA	JUMLAH
Perlis	-	8	9
Sabah	Semporna	6	12
	Penampang	3	
Selangor	Klang	3	21
	Sabak Bernam	5	
	Petaling Perdana	9	
JUMLAH		34	42

13.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen terhadap pengurusan perkhidmatan KBK serta pemeriksaan fizikal di bangunan dan persekitaran bagi 34 sekolah/asrama. Pengauditan meliputi semakan terhadap pematuhan kepada prosedur pengurusan kontrak, pelaksanaan, pembayaran, penguatkuasaan, penyelenggaraan rekod/dokumen dan pemantauan. Pihak Audit juga telah mengadakan temu bual dan perbincangan dengan pegawai di BPPA yang terlibat di peringkat Kementerian dan di JPN/PPD/sekolah. Selain itu, borang soal selidik berkenaan pengurusan perkhidmatan KBK juga telah diedarkan kepada murid dan guru/pentadbir sekolah bagi mendapatkan maklum balas.

13.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan pada bulan Jun 2012 hingga September 2012 di 3 negeri yang melibatkan 34 sekolah/asrama mendapati pengurusan perkhidmatan KBK adalah kurang memuaskan. Kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut:

- i. pengurusan kontrak tidak teratur di mana 6 daripada 20 kontrak yang diaudit telah lewat ditandatangani antara 28 hingga 81 hari dan 13 syarikat telah lewat mengemukakan Bon Pelaksanaan antara 3 hingga 173 hari;
- ii. terma kontrak tidak jelas/tidak lengkap apabila bilangan mesin/peralatan tidak mengikut kadar yang seragam dan munasabah, maklumat profil pekerja hanya dikemukakan atas permintaan sahaja, dan kekerapan pemantauan oleh penyelia tidak ditetapkan;
- iii. ketidakpatuhan syarikat terhadap terma dan syarat kontrak mengakibatkan perkhidmatan tidak dilaksanakan dengan memuaskan;
- iv. bayaran untuk perkhidmatan pembersihan tidak teratur di mana pemetongan tidak dikenakan terhadap ketidakhadiran pekerja; dan
- v. pemantauan tidak dilaksanakan secara berkala.

Penjelasan lanjut berhubung dengan kelemahan perkhidmatan KBK dan ulasan Kementerian adalah seperti di perenggan berikut:

13.5.1. Pengurusan Kontrak Tidak Teratur

13.5.1.1. Menurut Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap kontrak Kerajaan hendaklah ditandatangani dalam tempoh 4 bulan daripada tarikh Surat Setuju Terima (SST) dikeluarkan. Manakala menurut SST pula, Bon Pelaksanaan hendaklah diserahkan dalam tempoh 14 hari.

13.5.1.2. Semakan Audit terhadap 20 kontrak perkhidmatan KBK yang melibatkan 34 sekolah/asrama mendapati 6 kontrak tidak ditandatangani dalam tempoh yang ditetapkan iaitu berlaku kelewatan antara 28 hingga 81 hari.

Manakala 13 syarikat telah gagal menyerahkan Bon Pelaksanaan mengikut tempoh yang ditetapkan iaitu lewat antara 3 hingga 173 hari. Butiran lanjut kontrak tidak ditandatangani dalam tempoh 4 bulan dan Bon Pelaksanaan yang gagal diserahkan oleh syarikat mengikut tempoh yang ditetapkan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.3
KELEWATAN MENANDATANGANI
PERJANJIAN DAN PENYERAHAN BON PELAKSANAAN

SYARIKAT/ NO. DAN TEMPOH KONTRAK	TARIKH			TEMPOH KELEWATAN (Hari)	
	SST	KONTRAK DITANDA TANGANI	BP DISERAH	TANDA TANGAN KONTRAK	SERAH BP
IQM Global Resources KPM/10/2010/2/0036 (01.06.2010 - 31.05.2013)	27.05.2010	01.06.2010	30.11.2010	-	173
Zarinah Bt Mohamad Yunus KPM/10/2010/2/0042 (01.06.2010 - 31.05.2013)	17.06.2010	20.06.2010	29.07.2010	-	28
AI Fian Enterprise KPM/10/2010/2/0111 (01.06.2010 - 31.05.2013)	27.05.2010	01.06.2010	14.06.2010	-	3
Rumpun Jasa Enterprise KPM/10/2010/2/0107 (01.06.2010 - 31.05.2013)	27.05.2010	01.06.2010	15.06.2010	-	4
United Shah Enterprise KPM/10/2010/02/00019 (01.06.2010 - 31.05.2013)	27.05.2010	01.06.2010	10.08.2010	-	60
Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00013 (01.06.2010 - 31.05.2013)	27.05.2010	01.06.2010	13.07.2010	-	32
Aftacop Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00016 (01.06.2010 - 31.05.2013)	27.05.2010	01.06.2010	15.07.2010	-	34
Menara AA Enterprise KPM/10/2010/2/0001 (01.06.2010 - 31.05.2013)	27.05.2010	01.06.2010	29.09.2010	-	110
AJ Enterprise SMKBB/400-02/14/1 (01.01.2011 - 31.12.2012)	16.11.2010	30.12.2010	24.11.2010	-	-
Syarikat Yushima JP(SB)/300/UBKP/2012/TDR/091 (01.02.2012 - 31.01.2015)	26.01.2012	28.06.2012	03.02.2012	34	-
Syarikat Ardy Enterprise JP (SB)/300/UBKP/2012/TDR/1099 (01.02.2012 - 31.01.2015)	26.01.2012	22.06.2012	02.02.2012	28	-
Rosamizan Enterprise SMKK2(KEW)/400/17/002/11(080) (01.01.2011 - 31.05.2012)	19.11.2010	29.11.2010	05.01.2011	-	33
Sri Domis Enterprise SMKLBK/200-02/06/(2) (01.01.2011 - 31.12.2012)	19.11.2010	18.04.2011	TB	31	-
Syarikat Eizwan Enterprise JP(SB)/300/UBKP/2012/TDR/243 (01.02.2012 - 31.01.2015)	26.01.2012	28.06.2012	15.02.2012	34	6
Sri Domis Enterprise SMKPTN/04/(KF)/02/006 (01.01.2011 - 31.12.2012)	30.11.2010	20.06.2011	TB	81	-

SYARIKAT/ NO. DAN TEMPOH KONTRAK	TARIKH			TEMPOH KELEWATAN (Hari)	
	SST	KONTRAK DITANDA TANGANI	BP DISERAH	TANDA TANGAN KONTRAK	SERAH BP
Sri Domis Enterprise SMKPTN/04/(KF)/02/010 (01.01.2011 - 31.12.2012)	30.11.2010	24.05.2011	TB	54	-
Value Element Resources Enterprise KPM/09/2012/02/0108 (01.01.2012 - 31.12.2014)	30.11.2011	01.01.2012	09.12.2011	-	-
Beseri Muafakat Enterprise KPM/09/2012/02/0103 (01.01.12 - 31.12.2014)	30.11.2011	01.01.2012	19.12.2011	-	5
Kejora Watan Enterprise KPM/09/2012/02/0114 (01.01.2012 - 31.12.2014)	30.11.2011	01.01.2012	21.12.2011	-	7
SBO Dinar Enterprise KPM/09/2012/02/0107 (01.01.2012 - 31.12.2014)	30.11.2011	01.01.2012	19.12.2011	-	5

Nota : BP - Bon Pelaksanaan SST - Surat Setuju Terima
TB - Tiada Berkenaan - Nilai Kontrak Di Bawah RM200,000 Tidak Perlu Dikemukakan Bon Pelaksanaan

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Dokumen kontrak yang terlibat lewat ditandatangani disebabkan kekangan masa dan jumlah dokumen kontrak yang banyak pada masa itu. Bagaimanapun surat peringatan telah dikeluarkan kepada semua agensi terlibat. Bagi Bon Pelaksanaan yang lewat diserahkan adalah disebabkan kebanyakan syarikat merupakan syarikat kecil dan pihak bank mengambil masa melebihi 14 hari bagi penyediaan Bon Pelaksanaan. Sehubungan itu mulai bulan September 2012, pihak Perbendaharaan telah memberikan kebenaran khusus kepada Kementerian untuk melanjutkan tempoh penyerahan Bon Pelaksanaan kepada 30 hari. Kementerian juga akan mengedarkan garis panduan kepada agensi pada penghujung bulan Mac 2013 berhubung perkara ini.

Pada pendapat Audit, secara umumnya pengurusan kontrak perkhidmatan KBK tidak teratur antaranya disebabkan kelewatan menandatangani kontrak dan penyerahan Bon Pelaksanaan dalam tempoh yang ditetapkan. Ketidakpatuhan ini boleh menyebabkan kepentingan Kerajaan tidak dilindungi dengan sewajarnya serta menjejaskan pembayaran tuntutan bulanan.

13.5.2. Terma Dan Syarat Kontrak Tidak Jelas/Tidak Lengkap

13.5.2.1. Ketetapan Kuantiti Mesin/Peralatan Dalam Kontrak Tidak Mengikut Kadar Yang Seragam Dan Munasabah

- Mengikut syarat perjanjian, syarikat hendaklah melaksanakan perkhidmatan mengikut arahan Kerajaan sama ada secara lisan atau bertulis mengenai perkhidmatan mengikut terma dan syarat perjanjian. Syarikat juga hendaklah melaksanakan perkhidmatan dengan menggunakan kenderaan, mesin, bahan, peralatan atau alat kelengkapan.
- Semakan Audit mendapati mesin/peralatan yang disenaraikan dalam 20 kontrak yang dipilih tidak dijelaskan sama ada untuk kegunaan umum semua sekolah/asrama atau/dan bagi keperluan setiap sekolah/asrama. Sebahagian bilangan mesin/peralatan yang disenaraikan dalam kontrak-kontrak berkenaan tidak mengikut kadar yang seragam dan tidak munasabah serta tidak mencukupi sekurang-kurangnya satu bagi setiap sekolah. Sebagai contoh, kuantiti mesin/peralatan yang disenaraikan oleh Syarikat Zarinah bt Mohamad Yunus adalah tidak munasabah dan tidak mencukupi. Ini adalah kerana antaranya hanya satu unit mesin hampagas, satu unit *high pressure water jet*, 5 bilah gunting pokok, 3 buah kereta sorong, 5 batang cangkul dan 3 gulung hos getah bagi melaksanakan kerja-kerja pembersihan di 9 buah sekolah/asrama. Manakala bagi Syarikat Yushima, langsung tidak menyenaraikan mesin/peralatan yang digunakan untuk kerja-kerja pembersihan KBK bagi 3 sekolah. Keadaan ini telah menjejaskan kerja-kerja pembersihan yang perlu dilaksanakan mengikut jadual atau kekerapan yang telah ditetapkan.
- Selain itu, penetapan kadar harga kontrak tidak berdasarkan keluasan kawasan/bilangan bangunan dan bilangan murid di sesebuah sekolah. Kesannya, kuantiti/bilangan mesin/peralatan yang perlu disediakan oleh syarikat bagi melaksanakan perkhidmatan KBK tidak diberi penekanan semasa tawaran tender/sebut harga tetapi lebih berdasarkan kepada tawaran yang dibuat oleh pihak syarikat. Senarai bilangan mesin/peralatan dalam kontrak yang tidak seragam seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.4
BILANGAN MESIN/PERALATAN DALAM KONTRAK YANG TIDAK SERAGAM

SYARIKAT/ NO. KONTRAK	BIL. SEKOLAH MENGIKUT KONTRAK	BIL. MESIN/PERALATAN DI DALAM KONTRAK								
		MESIN RUMPUT SANDANG	MESIN HAMPAGAS	HIGH PRESSURE WATER JET	SCRUBBING MACHINE	PAM RACUN	GUNTING POKOK	KERETA SORONG	CANGKUL	HOS GETAH
SELANGOR										
IQM Global Resources KPM/10/2010/2/0036	6	12	10	15	2	20	20	10	20	15
Zarinah Bt Mohamad Yunus KPM/10/2010/2/0042	9	4	1	1	-	3	5	3	5	3

SYARIKAT/ NO. KONTRAK	BIL. SEKOLAH MENGIKUT KONTRAK	BIL. MESIN/PERALATAN DI DALAM KONTRAK								
		MESIN RUMPUT SANDANG	MESIN HAMPAGAS	HIGH PRESSURE WATER JET	SCRUBBING MACHINE	PAM RACUN	GUNTING POKOK	KERETA SORONG	CANGKUL	HOS GETAH
Al Fian Enterprise KPM/10/2010/2/0111	13	10	7	2	1	26	13	13	13	26
Rumpun Jasa Enterprise KPM/10/2010/2/0107	12	8	10	1	1	10	10	8	8	8
United Shah Enterprise KPM/10/2010/02/00019	8	8	1	1	1	5	10	11	15	10
Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00013	9	10	9	3	3	18	18	18	18	18
Aftacop Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00016	11	15	2	5	3	5	16	15	20	20
Menara AA Enterprise KPM/10/2010/2/0001	8	4	-	-	-	6	5	5	4	4
SABAH										
AJ Enterprise SMKBB/400-02/14/1	2	7	4	2	-	4	15	5	10	5
Syarikat Yushima JP(SB)/300/UBKP/2012/ TDR/091	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Syarikat Ardy Enterprise JP(SB)/300/UBKP/2012/ TDR/1099	5	10	5	1	1	5	10	5	10	10
Rosamizan Enterprise SMKK2(KEW)/400/17/ 002/11(080)	1	3	1	1	-	1	3	4	4	1
Sri Domis Enterprise SMKLBK/200-02/06/(2)	1	15	4	2	-	5	14	10	8	10
Sri Domis Enterprise SMKPTN/04/(KF)/02/006	1	15	4	2	-	4	4	10	14	10
Sri Domis Enterprise SMKPTN/04/(KF)/02/010	1	15	4	2	-	5	14	10	8	10
Syarikat Eizwan Enterprise JP(SB)/300/UBKP/2012/ TDR/243	6	5	5	1	1	1	15	6	12	24
PERLIS										
Value Element Resources Enterprise KPM/09/2012/02/0108	6	11	6	2	1	6	12	12	12	14
Beseri Muafakat Enterprise KPM/09/2012/02/0103	6	4	5	4	3	5	7	6	7	8
Kejora Watan Enterprise KPM/09/2012/02/0114	7	20	10	15	10	25	40	30	50	20
SBO Dinar Enterprise KPM/09/2012/02/0107	6	5	4	4	5	6	11	7	9	10

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Penyediaan peralatan/bahan yang ditetapkan dalam kontrak adalah berdasarkan zon dan bukannya sekolah. Bagi tender yang akan berkuat kuasa mulai bulan Jun 2013, Kementerian akan mengambil kira pandangan Audit dan juga sedang mengkaji pelaksanaan tender yang akan

datang berasaskan sistem output based yang mana pembayaran dilakukan berdasarkan kualiti kebersihan. Sistem tersebut tidak lagi berdasarkan bilangan pekerja, kuantiti barang, mesin dan peralatan kebersihan bagi menggantikan sistem kuantiti yang sedia ada. Penetapan harga kontrak dan kuantiti peralatan serta bahan memang mengambil kira faktor keluasan kawasan, bilangan bangunan dan bilangan murid.

Pada pendapat Audit, kebebasan yang diberikan kepada syarikat dalam menetapkan justifikasi bilangan mesin dan peralatan untuk melaksanakan kerja-kerja pembersihan akan menyebabkan perkhidmatan pembersihan tidak dilaksanakan dengan memuaskan.

13.5.2.2. Maklumat Pekerja, Pemeriksaan Dan Penggantian Pekerja

- a. Mengikut syarat perjanjian, syarikat hendaklah **apabila diminta**, memberikan kepada Kerajaan nama, gambar dan nombor telefon pekerja; kelayakan dan latar belakang pekerja; jadual bertugas pekerja; dan laporan harian atau bulanan perkhidmatan bagi maksud pemeriksaan, pengujian, kualiti atau pemantauan.
- b. Semakan Audit mendapati 5 sekolah/asrama yang melibatkan 5 syarikat gagal mengemukakan kepada pihak Audit maklumat/profil pekerja. Pihak syarikat memberi alasan bahawa mereka tidak membekalkan maklumat tersebut kerana terma dan syarat kontrak menyatakan maklumat/profil pekerja perlu dihantar apabila diminta oleh pihak sekolah. Tanpa mempunyai maklumat/profil pekerja boleh menyebabkan pihak sekolah tidak dapat mengenal pasti pekerja sebenar yang bertugas di premisnya dan latar belakang pekerja tersebut. Manakala pihak syarikat boleh memanipulasikan dengan menukarkan pekerja lebih kerap serta yang tidak berkebolehan. Keadaan ini juga boleh meningkatkan risiko keselamatan kepada warga sekolah, premis dan aset Kerajaan. Butiran lanjut status maklumat/profil pekerja dan permit kerja yang tidak dibekalkan/tidak lengkap adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.5
STATUS MAKLUMAT/PROFIL PEKERJA TIDAK DIKEMUKAKAN KEPADA PIHAK AUDIT

SEKOLAH/ASRAMA	KONTRAKTOR/ NO. KONTRAK	BIL. PEKERJA MENGIKUT KONTRAK	MAKLUMAT/ PROFIL PEKERJA BIL. TIDAK DIKEMUKAKAN
SELANGOR			
SK Kampung Jawa 2, Klang	IQM Global Resources KPM/10/2010/2/0036	9	-
SMK Shahbandaraya, Klang		11	3
SMK Telok Gadong, Klang	Zarinah Bt Mohamad Yunus KPM/10/2010/2/0042	13	6

SEKOLAH/ASRAMA	KONTRAKTOR/ NO. KONTRAK	BIL. PEKERJA MENGIKUT KONTRAK	MAKLUMAT/ PROFIL PEKERJA BIL. TIDAK DIKEMUKAKAN
SJK (T) Ladang Hicom, Shah Alam	United Shah Enterprise KPM/10/2010/02/00019	3	-
SMK Seksyen 18, Shah Alam	Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00013	11	-
Asrama SMK Seksyen 18, Shah Alam		4	2
SMK Seksyen 11, Shah Alam	Aftacop Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00016	4	-
Asrama SMK Seksyen 11, Shah Alam		4	-
SAM Bestari, Subang Jaya	Menara AA Enterprise KPM/10/2010/2/0001	8	-
Asrama SAM Bestari, Subang Jaya		5	-
SK Bandar Sunway, Petaling Jaya		9	3
SK Kampung Lindungan, Petaling Jaya		6	-
SABAH			
SK Bubul II, Semporna	Kontraktor Ardy Enterprise JP(SB)/300/UBKP/2012/TDR/1099	5	1

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Surat arahan telah dikeluarkan kepada semua syarikat agar mengemukakan profil pekerja kepada pihak sekolah. Kementerian akan menambah baik klausa tersebut dengan mewajibkan pihak syarikat mengemukakan maklumat pekerja dalam tempoh 2 minggu hari bekerja selepas memulakan perkhidmatan dan 7 hari bekerja bagi penggantian pekerja sedia ada. Sekiranya syarikat gagal mengemukakan maklumat pekerja baru/penggantian, bayaran tuntutan bulanan syarikat boleh ditahan.

Pada pendapat Audit, maklumat/profil pekerja adalah dokumen penting yang perlu diserahkan kepada pihak pengurusan sekolah/asrama. Ianya perlu disimpan di sekolah bagi tujuan pemantauan dan pengesahan rekod serta tuntutan bulanan syarikat.

13.5.2.3. Kekerapan Pemantauan Oleh Penyelia

- Mengikut syarat perjanjian, jawatan pengurus/penyelia telah disenaraikan dan dinyatakan gaji pokoknya sebulan. Namun begitu, tiada senarai tugas bagi jawatan tersebut serta kekerapan pemantauan yang perlu dilakukan bagi memastikan kerja-kerja pembersihan dilaksanakan dengan baik.
- Semakan Audit bagi 34 sekolah/asrama mendapati tiada rekod diselenggara bagi membuktikan kehadiran oleh pengurus/penyelia. Ini disokong lagi dengan maklum balas yang diberi oleh pihak pengurusan sekolah tentang ketidakhadiran pengurus/penyelia bagi memantau pelaksanaan kerja dan

keperluan peralatan/bahan. Timbul rungutan daripada pihak sekolah/asrama bahawa pengurus/penyelia berkenaan hanya hadir semasa ingin mengemukakan borang tuntutan kepada pihak sekolah untuk pengesahan. Pihak sekolah/asrama juga sukar untuk menghubungi pengurus/penyelia bagi melaporkan ketidakhadiran pekerja, kualiti perkhidmatan dan kekurangan bahan/peralatan yang dibekalkan.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian mengambil maklum dan mengakui isu yang dibangkitkan. Bagaimanapun, kebanyakan syarikat telah melantik seorang ketua dikalangan pekerja pembersihan di kawasan sekolah. Kementerian sedang mengkaji pelaksanaan tender berasaskan output based yang mana syarikat bertanggungjawab menentukan kaedah dan proses kerja terbaik bagi memastikan kualiti yang ditetapkan dapat dicapai.

Pada pendapat Audit, pemantauan dan lawatan yang tidak dilaksanakan secara berkala oleh pengurus/penyelia menyebabkan timbulnya masalah seperti ketidakhadiran pekerja, kedatangan tidak menepati masa, kerja-kerja pembersihan tidak memuaskan dan bahan/peralatan tidak dibekalkan dengan mencukupi.

13.5.3. Ketidakpatuhan Syarikat Terhadap Terma Dan Syarat Kontrak

13.5.3.1. Umur Pekerja Melebihi Had, Laporan Kesihatan Dan Permit Tidak Dikemukakan

- a. Mengikut syarat perjanjian, syarikat hendaklah memastikan bahawa pekerja antaranya adalah:
 - i. warganegara Malaysia atau warganegara asing yang dibenarkan oleh Kerajaan, berumur tidak kurang 18 tahun dan tidak melebihi 58 tahun sepanjang tempoh perjanjian;
 - ii. mengemukakan laporan kesihatan daripada hospital Kerajaan bagi pekerja yang berumur melebihi 55 tahun; dan
 - iii. tidak mempunyai apa-apa rekod jenayah dan tidak terlibat dengan penyalahgunaan dadah berbahaya.
- b. Semakan Audit bagi 34 sekolah/asrama yang melibatkan 210 pekerja sepertimana mengikut kontrak mendapati 9 pekerja telah melebihi had umur yang dibenarkan iaitu antara 59 hingga 65 tahun. Manakala 63 pekerja yang melibatkan 6 syarikat juga gagal mengemukakan kepada pihak Audit permit kerja (bagi pekerja bukan warganegara). Selain itu, laporan kesihatan daripada hospital Kerajaan bagi membuktikan mereka masih sihat atau

berkeupayaan untuk menjalankan tugas bagi 11 pekerja yang telah melebihi umur 55 tahun tidak dikemukakan kepada pihak Audit. Kesannya, mutu perkhidmatan bagi pekerja yang melebihi umur 55 tahun tidak disokong dengan laporan kesihatan adalah diragui. Pihak syarikat memaklumkan dalam keadaan tertentu dan mendesak, pihaknya menghadapi kesukaran untuk mendapatkan tenaga kerja yang berumur di bawah 55 tahun. Mengikut syarikat, pihaknya akan membuat permohonan kepada Kementerian bagi mendapatkan pengecualian bagi kes seperti ini. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.6
UMUR PEKERJA MELEBIHI HAD UMUR, PERMIT KERJA DAN LAPORAN KESIHATAN
TIDAK DIKEMUKAKAN KEPADA PIHAK SEKOLAH

SEKOLAH/ASRAMA	KONTRAKTOR/ NO. KONTRAK	BIL. PEKERJA			
		MENGIKUT KONTRAK	MELEBIHI HAD UMUR	PERMIT KERJA TIDAK DIKEMUKAKAN	LAPORAN KESIHATAN TIDAK KEMUKAKAN
Selangor					
SK Kampung Jawa 2, Klang	IQM Global Resources KPM/10/2010/2/0036	9	-	3	-
SMK Shahbandaraya, Klang		11	-	8	-
SMK Telok Gadong, Klang	Zarinah Bt Mohamad Yunus KPM/10/2010/2/0042	13	-	7	-
SJK (T) Ladang Hicom, Shah Alam	United Shah Enterprise KPM/10/2010/02/00019	3	-	3	-
SMK Seksyen 18, Shah Alam	Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00013	11	-	11	-
Asrama SMK Seksyen 18, Shah Alam		4	-	2	-
SMK Seksyen 11, Shah Alam	Aftacop Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00016	4	-	3	-
Asrama SMK Seksyen 11, Shah Alam		4	-	4	-
SAM Bestari, Subang Jaya	Menara AA Enterprise KPM/10/2010/2/0001	8	-	8	-
Asrama SAM Bestari, Subang Jaya		5	-	5	-
SK Bandar Sunway, Petaling Jaya		9	2	6	2
SK Kampung Lindungan, Petaling Jaya		6	-	3	-
Asrama SAM Parit Baru, Sabak Bernam	Al Fian Enterprise KPM/10/2010/2/0111	3	1	-	2
SK Sekendi, Sabak Bernam	Rumpun Jasa Enterprise KPM/10/2010/2/0107	4	1	-	1
SABAH					
SMK Limbanak, Penampang	Sri Domis Enterprise SMKLBK/200-02/06/(2)	10	2	-	-
PERLIS					
SMK Syed Alwi, Kangar	Value Element Resources Enterprise KPM/09/2012/02/0108	14	-	-	1
SK Sanglang, Simpang Empat	Beseri Muafakat Enterprise KPM/09/2012/02/0103	5	1	-	-

SEKOLAH/ASRAMA	KONTRAKTOR/ NO. KONTRAK	BIL. PEKERJA			
		MENGIKUT KONTRAK	MELEBIHI HAD UMUR	PERMIT KERJA TIDAK DIKEMUKAKAN	LAPORAN KESIHATAN TIDAK KEMUKAKAN
SK Felda Rimba Mas, Padang Besar	Kejora Watan Enterprise KPM/09/2012/02/0114	4	2	-	4
SMK Putra, Kangar	SBO Dinar Enterprise KPM/09/2012/02/0107	8	-	-	1
JUMLAH			9	63	11

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian akan menguatkuasakan syarat-syarat kontrak dari semasa ke semasa. Berdasarkan pemantauan yang dijalankan didapati sebahagian sekolah lebih gemar memohon pekerja yang berusia 55 tahun ke atas memandangkan mereka lebih bertanggungjawab di dalam melaksanakan tugas. Bagi pelaksanaan tender yang akan datang, Kementerian bercadang untuk meningkatkan had umur sehingga 60 tahun dan laporan kesihatan hanya perlu dikemukakan semasa melapor diri untuk bekerja.

Pada pendapat Audit, Kementerian perlu tegas dalam menguatkuasakan syarat-syarat kontrak bagi menjamin keberkesanan mutu perkhidmatan yang diterima dan keselamatan warga sekolah/asrama.

13.5.3.2. Rekod Kehadiran Pekerja

- a. Menurut syarat perjanjian, syarikat hendaklah memastikan rekod kehadiran pekerja dan jadual tugas dikemas kini pada setiap hari serta melaksanakan perkhidmatan mengikut skop perkhidmatan seperti yang dinyatakan. Rekod ini menjadi asas rujukan pihak sekolah/asrama untuk semakan silang pengesahan tuntutan syarikat. Semakan Audit terhadap penyelenggaraan rekod kehadiran pekerja adalah seperti berikut:
 - i. rekod kehadiran pekerja bagi 12 sekolah/asrama tidak diselenggara dengan teratur;
 - ii. rekod kehadiran pekerja tidak disimpan bagi 4 sekolah/asrama;
 - iii. pekerja bagi 2 sekolah/asrama tidak mencatatkan dan menandatangani kehadirannya di rekod kehadiran sebagai bukti hadir bekerja; dan
 - iv. pekerja bagi 9 sekolah/asrama tidak mencatat waktu sebenar masuk/keluar pada rekod kehadiran.
- b. Keadaan ini telah menyebabkan pihak sekolah tidak dapat memastikan sama ada tuntutan syarikat pada setiap bulan adalah berdasarkan kepada kehadiran sebenar pekerja. Pengesahan pihak sekolah hanya berdasarkan

kepada dokumen tuntutan yang dikemukakan oleh pihak syarikat. Butiran lanjut berkenaan rekod kehadiran pekerja tidak diselenggara dengan teratur adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.7
REKOD KEHADIRAN PEKERJA TIDAK DISELENGGARA DENGAN TERATUR

SEKOLAH/ASRAMA	SYARIKAT/ NO. KONTRAK	REKOD KEHADIRAN					CATATAN
		DISELENGGARA DENGAN TERATUR	DISIMPAN	DI CATAT DAN DITANDATANGANI	MENCATAT WAKTU SEBENAR	DISERAHKAN KEPADA AUDIT	
SELANGOR							
SMK Telok Gadong, Klang	Zarinah Bt Mohamad Yunus KPM/10/2010/02/0042	TM	TM	TM	TM	x	-
SK Kampung Jawa 2, Klang	IQM Global Resources KPM/10/2010/02/0036	x	✓	✓	x	✓	-
SMK Shahbandaraya, Klang		x	✓	✓	x	✓	-
SAM Parit Baru, Sabak Bernam	Al Fian Enterprise KPM/10/2010/02/0111	x	✓	✓	✓	✓	-
Asrama SAM Parit Baru, Sabak Bernam		x	✓	✓	✓	✓	-
SAMT Sultan Salahuddin Abdul Aziz, Sabak Bernam	Rumpun Jasa Enterprise KPM/10/2010/02/0107	x	✓	✓	✓	✓	-
Asrama SAMT Sultan Salahuddin Abdul Aziz, Sabak Bernam		x	✓	✓	✓	✓	-
SK Sekendi, Sabak Bernam		x	✓	✓	✓	✓	-
SJK(T) Ladang Hicom, Shah Alam	United Shah Enterprise KPM/10/2010/02/00019	x	x	✓	x	x	Rekod kehadiran tahun 2010, 2011 dan 2012 (setakat bulan Mac) tidak dikemukakan/di simpan.
SMK Seksyen 11, Shah Alam	Aftacop Sdn. Bhd. KPM/10/2010/02/00016	✓	x	✓	x	x	Rekod kehadiran bulan Januari, Mei dan Jun 2012 tidak dikemukakan/ disimpan.
Asrama SMK Seksyen 11, Shah Alam		✓	x	✓	x	x	
SAM Bestari, Petaling Jaya	Menara AA Enterprise KPM/10/2010/02/0001	TM	TM	TM	TM	x	-
Asrama SAM Bestari, Subang Jaya		TM	TM	TM	TM	x	-
SK Kampung Lindungan, Petaling Jaya		x	✓	✓	x	✓	-
SABAH							
SK Pulau Denawan, Semporna	Syarikat Yushima JP(SB)/300/UBKP/2012/TDR/09 1	✓	✓	x	x	✓	-
SK Pulau Mabul, Semporna		TM	TM	TM	TM	x	-

SEKOLAH/ASRAMA	SYARIKAT/ NO. KONTRAK	REKOD KEHADIRAN					CATATAN
		DISELENGGARA DENGAN TERATUR	DISIMPAN	DI CATAT DAN DITANDATANGANI	MENCATAT WAKTU SEBENAR	DISERAHKAN KEPADA AUDIT	
SK Bubul II, Semporna	Mohd Ardy Enterprise JP(SB)300/UBKP/2012/ TDR/099	x	✓	✓	✓	✓	-
SK Tempasak, Penampang	Syarikat Eizwan Enterprise JP(SB)/300/UBKP/2012/ TPR/243	x	✓	✓	x	✓	-
PERLIS							
SMK Syed Alwi, Kangar	Value Elements Resources KPM/09/2012/02/0108	TM	TM	TM	TM	x	-
SK Sanglang, Simpang Empat	Beseri Muafakat Enterprise KPM/09/2012/02/0103	✓	✓	x	✓	✓	-
SJK(C) Padang Besar (U), Padang Besar	Kejora Watan Enterprise KPM/09/2012/02/0114	✓	✓	✓	x	✓	-
SK Felda Rimba Mas, Padang Besar		x	x	✓	✓	x	Hanya rekod kehadiran bulan Julai 2012 sahaja dikemukakan/ disimpan

Nota : (✓) - Ada (x) - Tiada
(TM) - Tiada Maklumat (Rekod Kehadiran Tidak Dapat Diserahkan Kepada Pihak Audit)

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian mengambil maklum dan mengakui terdapat kelemahan penyelenggaraan rekod kehadiran pekerja di sekolah. Sehubungan itu, Kementerian akan meningkatkan pemantauan dengan memberi peringatan dan mengambil tindakan sewajarnya terhadap sekolah yang tidak mematuhi. Kementerian juga akan mewujudkan Jawatankuasa Pemantauan yang juga akan melakukan aktiviti pemantauan di sekolah seluruh negara.

Pada pendapat Audit, rekod kehadiran pekerja perlu disimpan di sekolah kerana rekod ini penting bagi membuktikan pekerja hadir bertugas dan sebagai rujukan silang pihak sekolah untuk membuat pengesahan dan/atau kelulusan bayaran terhadap tuntutan bulanan syarikat.

13.5.3.3. Jadual Kerja Tidak Mengikut Tempoh Masa/Hari Yang Ditetapkan

- Mengikut syarat perjanjian, masa bertugas bagi pekerja pembersihan adalah setiap hari iaitu bermula 7.00 pagi hingga 4.00 petang (8 jam) bagi sekolah satu sesi dan 7.00 pagi hingga 6.00 petang (10 jam) bagi sekolah dua sesi kecuali hari Ahad dan Hari Kelepasan Am.

- b. Semakan Audit bagi 34 sekolah/asrama yang dilawati mendapati pelaksanaan waktu kerja tidak mengikut syarat perjanjian iaitu melibatkan 16 sekolah/asrama. Bagi 9 sekolah satu sesi, waktu bekerja yang ditetapkan oleh syarikat adalah bermula 7.00 pagi hingga 3.00 petang (7 jam) dan bagi 7 sekolah dua sesi waktu bekerja yang ditetapkan adalah dari 7.00 pagi hingga 4.00 petang (8 jam). Ada juga syarikat yang mengamalkan sistem syif tanpa kelulusan pihak Kementerian seperti perkhidmatan KBK bermula 7.00 pagi hingga 3.00 petang bagi syif pertama dan dari 9.00 pagi hingga 5.00 petang bagi syif kedua di 2 sekolah. Semakan juga mendapati pada hari Sabtu pihak syarikat telah melaksanakan waktu bekerja bermula dari 7.00 pagi hingga 12.00 tengah hari sahaja bagi 7 sekolah. Terdapat juga 4 sekolah yang membenarkan cuti setiap hari Sabtu atau setiap Sabtu minggu pertama dan ketiga.
- c. Pihak syarikat memaklumkan jumlah jam bekerja bagi sekolah 2 sesi telah melebihi 8 jam yang mana jika dilaksanakan pihak syarikat terpaksa membayar elaun lebih masa kepada pekerja. Selain itu, pengurangan jumlah jam bekerja ini bagi memberi peluang kepada pekerja untuk mencari pendapatan tambahan. Pengurangan masa dan jumlah jam bekerja antara 1 hingga 3 jam yang tidak mematuhi syarat perjanjian telah menyebabkan pihak Kerajaan mengalami kerugian. Mengikut pengiraan Audit berdasarkan sampel satu bulan tuntutan oleh 11 syarikat bagi 16 sekolah/asrama menunjukkan berlaku lebihan pembayaran sebanyak RM9,711 sebulan. Selain itu, bagi 16 sekolah/asrama lagi pihak Audit tidak dapat memastikan amaun yang dibayar bagi bulan tersebut adalah berdasarkan masa bekerja sebenar mengikut kontrak kerana baucar bayaran dan rekod kehadiran tidak dapat dikemukakan untuk semakan.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian telah mengemukakan maklumat kepada JPN berkenaan berkaitan rekod jadual bekerja bagi tujuan mengutip balik lebihan bayaran bagi semua kontrak yang dinyatakan. Kutipan balik akan dilaksanakan melalui potongan bayaran perkhidmatan bulanan atau potongan Bon Pelaksanaan (jika berkenaan) dan dijangka selesai pada bulan April 2013.

Pada pendapat Audit, pihak syarikat perlu mematuhi tempoh masa bekerja seperti yang telah ditetapkan dalam perjanjian. Pihak sekolah perlu memastikan syarikat mematuhi sebelum membuat perakuan pengesahan kerja pada setiap bulan. Sebarang ketidakpatuhan tempoh bekerja perlu dikenakan pemotongan/denda.

13.5.3.4. Perkhidmatan Pembersihan

- a. Menurut syarat perjanjian, tandas dan bilik air antaranya seperti singki, mangkuk tandas, besen basuh tangan, cermin muka, lantai dan dinding hendaklah dicuci/dibersihkan 2 kali sehari bagi sekolah satu sesi. Manakala bagi sekolah 2 sesi 4 kali sehari. Pihak syarikat juga hendaklah memastikan bahan seperti karung plastik dan sabun sentiasa ada serta mencukupi. Bangunan sekolah/asrama antaranya seperti kaki lima, tangga, bilik pengetua/guru/ mesyuarat, stor, dewan, surau bengkel dan kawasan sekitar kolam hendaklah dibersihkan 2 kali sehari. Kawasan sekolah/asrama hendaklah juga dibersihkan 2 kali sehari; pokok tanaman dipotong/pangkas 2 minggu sekali; longkang dicuci 2 minggu sekali serta memelihara pokok-pokok bunga. Panjang rumput tidak boleh melebihi 30mm dari paras tanah dan dipotong setiap 2 minggu sekali (14 hari selepas potongan pertama) meliputi antaranya kawasan padang; simpang jalan; cerun/tebing yang berbukit dan beralun; 2 kaki dari luar pagar; bahu jalan dan longkang/parit.
- b. Pemeriksaan ke sekolah/asrama mendapati beberapa perkhidmatan pembersihan tidak memuaskan adalah seperti berikut:

i. Tandas Dan Bilik Air

Kerja-kerja pembersihan bagi 31 sekolah yang melibatkan 17 syarikat tidak mengikut kekerapan, menggunakan bahan/peralatan dan pelaksanaan kerja yang kurang bermutu serta berkesan. Akibatnya, kawasan tandas dan bilik air antaranya singki, mangkuk tandas, cermin muka, lantai, dinding, bilik air dan kolah walaupun telah dicuci dan dibersihkan tetapi masih berdaki, berlumut dan kelihatan kotor. Didapati juga pihak syarikat tidak menyediakan jadual pelaksanaan kerja pembersihan bagi membuktikan kerja pembersihan telah dilakukan mengikut peraturan yang ditetapkan dan boleh menjadi mekanisme pemantauan oleh penyelia syarikat serta pihak sekolah. Butiran lanjut adalah seperti di **Jadual 13.8** dan gambar tandas/bilik air/kolah yang masih berdaki, berlumut dan kotor seperti berikut:

GAMBAR 13.1

*SK Bandar Sunway, Petaling Jaya, Selangor
- Dinding Jubin Tandas Berlumut
(07.08.2012)*

GAMBAR 13.2

*Asrama SMK Bum Bum, Semporna, Sabah
- Dinding Bilik Mandi Berlumut Di Asrama Lelaki
(11.07.2012)*

GAMBAR 13.3

*SMK Kabogan II, Semporna, Sabah
- Lantai Dan Lubang Tandas Kotor
(14.07.2012)*

GAMBAR 13.4

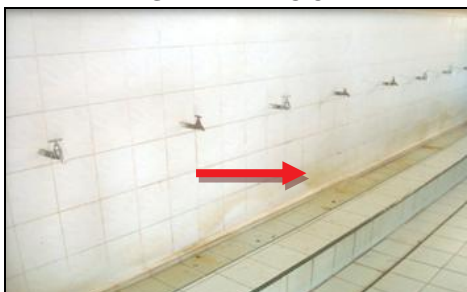

*SMK Syed Alwi, Kangar, Perlis
- Kolah Di Bilik Air Murid Tidak Dibersihkan
(03.09.2012)*

ii. Bangunan Sekolah/Asrama

Kerja-kerja pembersihan antaranya ialah dinding tempat mengambil wuduk di surau tidak dilaksanakan dengan sempurna, masih kotor dan berlumut. Berikut ditunjukkan gambar kerja-kerja pembersihan tidak dilaksanakan dengan memuaskan manakala butiran lanjut adalah seperti di **Jadual 13.8**.

GAMBAR 13.5

*SK Sanglang, Simpang Empat, Perlis
- Dinding Tempat Mengambil Wuduk Kotor
(04.09.2012)*

GAMBAR 13.6

*SMK Putra, Kangar, Perlis
- Lantai Tempat Mengambil Wuduk Kotor
(06.09.2012)*

iii. Kawasan Sekolah/Asrama

Kerja-kerja pembersihan di kawasan sekolah/asrama tidak dilaksanakan dengan memuaskan antaranya seperti berikut:

- rumput tidak dipotong dengan sempurna di kawasan padang; simpang jalan; cerun/tebing yang berbukit dan yang beralun; luar pagar iaitu 2 kaki dari luar pagar dan; bahu jalan oleh 17 syarikat di 31 sekolah;
- longkang masih berlumut, ditumbuhi rumput dan dipenuhi sampah serta daun-daun bagi 23 sekolah;
- tanah di dalam pasu dan tanaman tidak dibersihkan, digembur, dibaja dan disiram bagi 20 sekolah;
- tong sampah tidak disarungkan dengan beg plastik;

- sampah yang dikumpulkan tidak atau lambat diangkut ke tapak pelupusan sampah yang dibenarkan oleh PBT;
- ranting, sisa dahan dan daun kering tidak diangkut keluar oleh syarikat; dan
- pekerja telah membakar sampah secara terbuka di sekitar sekolah.

Butiran lanjut kerja-kerja pembersihan di kawasan sekolah/asrama yang tidak dilaksanakan dengan memuaskan adalah seperti di **Jadual 13.8** dan gambar berikut:

GAMBAR 13.7

*SAM Parit Baru, Sabak Bernam, Selangor
- Rumput Panjang Di Tanah Lapang
Di Sebelah Bangunan Sekolah
(03.07.2012)*

GAMBAR 13.8

*SMK Kabogan II & SK Bubul II, Semporna, Sabah
- Semak-samun Di Tepi Pagar Berhampiran
Dengan Jalan Raya
(14.07.2012)*

GAMBAR 13.9

*SJK (T) Ladang Hicom, Shah Alam, Selangor
- Tumbuhan Menjalar Di Pagar Belakang Sekolah
(30.07.2012)*

GAMBAR 13.10

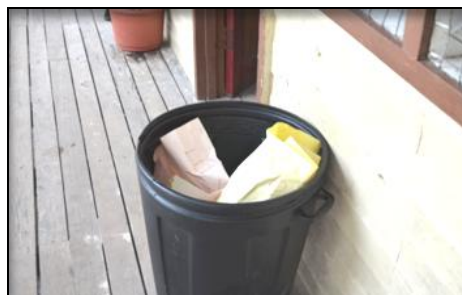
*SK Pulau Mabul, Semporna, Sabah
- Tumbuhan Menjalar Di Pagar Tepi Sekolah
(13.07.2012)*

GAMBAR 13.11

*SMK Bum Bum, Semporna, Sabah
- Longkang Ditumbuhi Rumput/Pokok Kecil
Berhampiran Kuarters
(11.07.2012)*

GAMBAR 13.12

*SK Pulau Denawan, Semporna, Sabah
- Tong Sampah Yang Tidak Dipasangkan
Plastik Sampah
(12.07.2012)*

GAMBAR 13.13

SK Bandar Sunway, Petaling Jaya, Selangor
- Tanah Dalam Pasu Tidak Digembur Dan Pokok Tidak Disiram Serta Dibaja
(07.08.2012)

GAMBAR 13.14

SK Behor Mali, Simpang Empat, Perlis
- Rumput Kecil Di Celah Pokok Dalam Pasu Tidak Dibersihkan
(04.09.2012)

GAMBAR 13.15

SMK Seksyen 11, Shah Alam, Selangor
- Longgokan Sampah Dibiarkan Begitu Sahaja
(02.08.2012)

GAMBAR 13.16

SK Bubul II Dan SMK Kabogan II, Semporna, Sabah
- Pekerja Pembersihan Melupakan Sampah Secara Pembakaran Terbuka
(14.07.2012)

GAMBAR 13.17

SMK Putra, Kangar, Perlis
- Kesan Pembakaran Terbuka Di Tepi Bangunan/Pagar Sekolah
(06.09.2012)

JADUAL 13.8
KEBERSIHAN TANDAS/BILIK AIR, BANGUNAN DAN KAWASAN SEKOLAH/ASRAMA YANG DILAWATI

SEKOLAH/ASRAMA/ SYARIKAT	KEBERSIHAN														
	TANDAS/BILIK AIR					BANGUNAN SEKOLAH/ ASRAMA			KAWASAN SEKOLAH/ASRAMA						
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
SELANGOR															
SK Kampung Jawa 2, Klang/ IQM Global Resources	✓	x	x	-	x	-	-	-	x	x	✓	✓	x	x	x
SMK Shahbandaraya, Klang/ IQM Global Resources	✓	✓	✓	-	x	-	-	✓	x	x	✓	✓	x	x	x
SMK Telok Gadong, Klang/ Zarinah Bt Mohamad Yunus	✓	✓	✓	-	✓	-	-	-	x	x	✓	✓	✓	x	✓
SAM Parit Baru, Sabak Bernam/ Al Fian Enterprise	x	x	x	-	x	-	-	-	x	✓	x	✓	✓	✓	✓
Asrama SAM Parit Baru, Sabak Bernam/Al-Fian Enterprise	x	x	x	-	x	x	x	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓

SEKOLAH/ASRAMA/ SYARIKAT	KEBERSIHAN														
	TANDAS/BILIK AIR					BANGUNAN SEKOLAH/ ASRAMA			KAWASAN SEKOLAH/ASRAMA						
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
SAMT Sultan Salahuddin Abdul Aziz, Sabak Bernam/ Rumpun Jasa Enterprise	x	✓	✓	-	✓	-	-	-	x	x	x	✓	✓	✓	✓
Asrama SAMT Sultan Salahuddin Abdul Aziz, Sabak Bernam/ Rumpun Jasa Enterprise	x	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	x	x	x	✓	✓	✓	✓
SK Sekendi, Sabak Bernam/ Rumpun Jasa Enterprise	✓	✓	✓	-	✓	-	-	✓	x	x	✓	✓	x	x	x
SJK(T) Ladang Hicom, Shah Alam/ United Shah Enterprise	✓	x	✓	-	✓	-	-	-	x	✓	x	✓	✓	✓	✓
SMK Seksyen 18, Shah Alam/Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd.	x	x	x	-	x	-	-	-	x	✓	x	x	✓	✓	✓
Asrama SMK Seksyen 18, Shah Alam/Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd.	x	x	x	-	x	-	-	✓	x	✓	x	x	✓	✓	✓
SMK Seksyen 11, Shah Alam/ Aftacop Sdn. Bhd.	x	x	x	-	x	-	-	-	x	x	x	x	x	x	x
Asrama SMK Seksyen 11, Shah Alam/Aftacop Sdn. Bhd.	x	x	x	-	x	x	x	✓	x	x	x	x	x	x	x
SAM Bestari, Subang Jaya/ Menara AA Enterprise	x	x	x	-	x	-	-	x	x	x	✓	✓	✓	✓	x
Asrama SAM Bestari, Subang Jaya/ Menara AA Enterprise	x	x	x	-	x	x	x	✓	x	x	✓	✓	✓	✓	x
SK Bandar Sunway, Petaling Jaya/ Menara AA Enterprise	x	x	x	-	x	-	-	-	x	x	x	✓	✓	✓	x
SK Kampung Lindungan, Petaling Jaya/Menara AA Enterprise	✓	✓	✓	-	✓	-	-	✓	x	x	✓	✓	x	x	x
SABAH															
SMK Bum Bum, Semporna/ AJ Enterprise	x	x	x	-	x	-	-	-	x	x	✓	✓	x	x	x
Asrama SMK Bum Bum, Semporna/ AJ Enterprise	x	x	x	-	x	x	x	✓	x	x	✓	✓	x	x	x
SK Pulau Denawan, Semporna/ Syarikat Yushima	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	x	✓	x	x	x	x	x
SK Pulau Mabul, Semporna/ Syarikat Yushima	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	x	-	x	x	✓	✓	✓
SK Bubul II, Semporna/ Syarikat Ardy Enterprise	x	x	x	-	x	-	-	-	x	x	x	✓	x	x	x
SMK Kabogan II, Semporna/ Rosamizan Enterprise	x	x	x	-	x	-	-	-	x	x	x	✓	x	x	x
SK Tugodon, Penampang/ Syarikat Eizwan Enterprise	✓	✓	✓	-	✓	-	-	-	x	✓	✓	✓	✓	x	✓
PERLIS															
SMK Syed Alwi, Kangar/ Value Element Resources Enterprise	x	x	x	x	x	-	-	-	x	x	x	✓	x	x	✓
SK Sanglang, Simpang Empat/ Beseri Muafakat Enterprise	x	x	x	-	x	-	-	-	x	x	x	✓	x	x	✓
SK Behor Mali, Simpang Empat/ Beseri Muafakat Enterprise	x	x	x	-	x	-	-	-	x	x	x	✓	x	x	✓
SJK (C) Padang Besar (U), Padang Besar/Kejora Watan Enterprise	✓	✓	✓	-	x	-	-	-	x	x	x	✓	x	x	✓
SK Felda Rimba Mas, Padang Besar/ Kejora Watan Enterprise	✓	✓	✓	-	✓	-	-	-	x	x	x	x	x	✓	✓
SMK Syed Hassan, Kangar/ SBO Dinar Enterprise	x	x	x	-	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

SEKOLAH/ASRAMA/ SYARIKAT	KEBERSIHAN														
	TANDAS/BILIK AIR					BANGUNAN SEKOLAH/ ASRAMA			KAWASAN SEKOLAH/ASRAMA						
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
SMK Putra, Kangar/ SBO Dinar Enterprise	x	x	x	-	x	-	-	x	x	x	x	✓	x	x	x

Nota: (✓) - Dibersihkan/Dipotong/Diangkut Mengikut Jadual
(x) - Tidak Dibersihkan/Dipotong/Diangkut Mengikut Jadual

- Singki
- Mangkuk Tandas
- Dinding Tandas
- Kolah
- Dinding Bilik Mandi
- Lantai Tandas
- Lantai Bilik Mandi
- Rumput Dipotong Dengan Sempurna Di Kawasan Padang, Simpang Jalan, Cerun/Tebing Yang Berbukit Dan Beralun, Luar Pagar Iaitu 2 Kaki Dari Luar Pagar Dan Bahu Jalan
- Tempat Ambil Wuduk
- Longkang Tidak Berlumut, Ditumbuhi Rumput Dan Dipenuhi Sampah
- Tanah Di Dalam Pasu Dan Tanaman Dibersihkan Serta Digemburkan; Dan Dibaja Serta Disiram
- Tong Sampah Disarung Dengan Plastik Beg Sampah
- Sampah Yang Dikumpul Diangkut Ke Tapak Pelupusan Sampah Yang Dibenarkan Oleh PBT Dengan Segera
- Ranting, Sisa Dahan Dan Daun Kering Diangkut Keluar Oleh Syarikat Dengan Kadar Segera
- Pekerja Tidak Membuat Pembakaran Secara Terbuka Di Sekitar Sekolah

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian akan mengeluarkan surat amaran dengan denda terhadap syarikat yang tidak mematuhi terma dan syarat yang ditetapkan dalam dokumen kontrak. Sepanjang tahun 2012, sebanyak 4 buah syarikat telah ditamatkan manakala 288 surat amaran telah dikeluarkan.

Pada pendapat Audit, pihak syarikat hendaklah mempamerkan Jadual Pelaksanaan Kerja supaya pemantauan boleh dilaksanakan dengan berkesan oleh penyelia syarikat dan pihak pengurusan sekolah/asrama. Kegagalan melaksanakan perkhidmatan dengan memuaskan menyebabkan persekitaran sekolah/asrama menjadi tidak sihat, kondusif dan ceria.

13.5.3.5. Bahan Tidak Mengikut Jenama Dalam Kontrak

- Menurut syarat perjanjian, bahan-bahan yang dicadangkan untuk digunakan telah disenaraikan oleh pihak syarikat bagi melaksanakan perkhidmatan KBK. Apa-apa perubahan atau modifikasi terhadap perkhidmatan perlu mendapat persetujuan bertulis daripada Kerajaan dan tanpa melibatkan kenaikan harga serta tidak menjejaskan pelaksanaan perkhidmatan termasuk dari aspek mutu, kualiti dan tempoh. Kerajaan juga boleh mengenakan denda bagi mana-mana perkhidmatan yang tidak dapat dilaksanakan tanpa alasan yang munasabah.

- b. Semakan Audit mendapati 17 daripada 20 syarikat tidak mematuhi pembekalan bahan-bahan pencuci dan kebersihan. Bahan-bahan yang dibekal tidak mengikut jenama seperti dalam kontrak antaranya seperti berikut:
- kertas tisu yang sepatutnya dibekal antaranya berjenama Soft, Clean dan Compact tetapi yang dibekalkan Yi Yi Fa 118, SnowTex dan Cutie Budget. Manakala sabun/cecair pencuci tangan mengikut kontrak berjenama Kleen Handsoap, Kleenfix dan Kiwi Clean tetapi dibekalkan sabun pencuci tangan yang tidak berjenama, WRD Chem dan Renal-Sol; dan
 - bahan pencuci (detergent) untuk mencuci lantai, mangkuk tandas, singki dan cermin antaranya berjenama Multi Way Power, Nutrijoy dan Kleen tetapi yang dibekalkan berjenama lain iaitu Xceed, Yang-2Ply dan Clean World Bleach.
- c. Berdasarkan pemerhatian pihak Audit, bekalan bahan tidak mengikut jenama seperti dalam kontrak antara lain disebabkan pihak sekolah kurang peka terhadap jenama yang perlu dibekalkan dan tiada pemantauan yang berkesan. Kesannya, syarikat telah membekalkan bahan yang berkualiti rendah, kurang sesuai dan berkesan bagi melaksanakan kerja-kerja pembersihan. Bahan-bahan yang dibekalkan tidak mengikut jenama dalam kontrak antaranya adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 13.18

GAMBAR 13.19

SK Kampung Jawa 2, Klang, Selangor

*- Jenama Yang Dibekalkan Bagi Pencuci Lantai - Haigin Dan Tisu Tandas - Yi Yi Fa 118
(27.06.2012)*

GAMBAR 13.20

*SJK (T) Ladang Hicom, Shah Alam, Selangor
- Sabun Cecair Pencuci Tangan Tidak Berjenama
(30.07.2012)*

Pada pendapat Audit, pihak kontraktor perlu memastikan bahan-bahan yang dibekal adalah mengikut jenama seperti yang ditetapkan di dalam kontrak. Sesalanan rekod penghantaran dan penggunaan bahan hendaklah disalinkan kepada pihak sekolah bagi tujuan pemantauan.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Penggunaan jenama tertentu dalam perkhidmatan yang diberikan bukanlah ditetapkan sebagai syarat perkhidmatan oleh Kementerian.

13.5.3.6. Peralatan Dan Bahan Tidak Mencukupi/Dibekalkan

- a. Menurut syarat perjanjian, syarikat hendaklah menyediakan sabun basuh tangan pada setiap besen basuh tangan atau menyediakan alat *soap dispenser* berserta sabun cecair pada setiap tandas. Syarikat juga dikehendaki mencuci/membersih longkang dan parit di sekitar kawasan bangunan; dan menabur kapur pembersih kulat supaya longkang dan parit dapat dibersihkan dengan mudah. Perkhidmatan tersebut hendaklah dilaksanakan dengan menggunakan bahan, kenderaan, mesin, peralatan atau alat kelengkapan yang digunakan bagi maksud perkhidmatan. Syarikat juga adalah bertanggungjawab menanggung perbelanjaan membeli, penggantian dan penyenggaraan peralatan.
- b. Semakan Audit mendapati kesemua 20 syarikat tidak mematuhi penyediaan bahan-bahan, kenderaan, mesin, peralatan dan alat kelengkapan yang dikehendaki seperti mana yang telah ditetapkan di dalam kontrak. Bahan/peralatan yang tidak mencukupi/dibekalkan antaranya seperti berikut:
 - i. kertas tisu dan sabun pencuci tangan tidak diletakkan di dalam tandas terutamanya tandas pelajar melibatkan 10 syarikat di 20 sekolah;
 - ii. baja tidak dibekalkan/mencukupi oleh 6 syarikat di 11 sekolah;
 - iii. bahan pencuci (detergent) untuk pencuci lantai, mangkuk tandas, singki dan cermin kurang/tidak dibekalkan oleh satu syarikat di 2 sekolah; dan
 - iv. peralatan yang dibekalkan antaranya seperti mesin hampagas, *high pressure water jet* dan *scrubbing machine* tidak mencukupi/dibekalkan serta rosak tidak dibaiki/lambat dibaiki oleh 20 syarikat di 34 sekolah.
- c. Selain itu, maklum balas dari pihak sekolah mengatakan peralatan seperti mesin hampagas, *high pressure water jet*, *scrubbing machine* dan mesin rumput (mini traktor dan mesin tolak) tidak dibekalkan dan tidak pernah digunakan. Butiran lanjut bahan yang tidak mencukupi/dibekalkan dan rosak seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 13.9
BAHAN DAN PERALATAN PERKHIDMATAN KBK
TIDAK MENCIUKUPE/TIDAK DIBEKALKAN DAN ROSAK

SEKOLAH/ASRAMA	SYARIKAT/ NO. DAN TEMPOH KONTRAK	BAHAN-BAHAN						PERALATAN				
		BAHAN PENCUCI	LIQUID HAND SOAP	HAND SOAP DISPENSER	TISU TANDAS	PEWANGI	BAJA	MESIN RUMPUT SANDANG	MESIN HAMPAGAS	HIGH PRESSURE WATER JET	SCRUBBING MACHINE	PAM RACUN
SELANGOR												
SK Kampung Jawa 2, Klang	IQM Global Resources KPM/10/2010/2/0036	✓	✓	✓	✓	x	x	✓	R	x	x	✓
SMK Shahbandaraya, Klang		✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	x	✓
SMK Telok Gadong, Klang	Zarinah Bt Mohamad Yunus KPM/10/2010/2/0042	✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	-	✓
SAM Parit Baru, Sabak Bernam	Al Fian Enterprise KPM/10/2010/2/0111	✓	x	x	x	x	✓	✓	✓	x	x	✓
Asrama SAM Parit Baru, Sabak Bernam		✓	x	x	x	x	✓	✓	✓	x	x	✓
SAMT Sultan Salahuddin Abdul Aziz, Sabak Bernam	Rumpun Jasa Enterprise KPM/10/2010/2/0107	✓	x	x	x	x	x	✓	✓	x	x	✓
Asrama SAMT Sultan Salahuddin Abdul Aziz, Sabak Bernam		✓	x	x	x	x	x	✓	✓	x	x	✓
SK Sekendi, Sabak Bernam		✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	x	x	x	✓
SJK(T) Ladang Hicom, Shah Alam	United Shah Enterprise KPM/10/2010/02/00019	✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	x	x	x	x
SMK Seksyen 18, Shah Alam	Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00013	✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	x	✓
Asrama SMK Seksyen 18,		✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	x	✓
SMK Seksyen 11, Shah Alam	Aftacop Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00016	✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	x	✓
Asrama SMK Seksyen 11, Shah Alam		✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	x	✓
SAM Bestari, Subang Jaya	Menara AA Enterprise KPM/10/2010/2/0001	✓	x	x	x	x	x	✓	-	-	-	✓
Asrama SAM Bestari, Subang Jaya		✓	x	x	x	x	x	✓	-	-	-	✓
SK Bandar Sunway, Petaling Jaya		✓	x	x	x	x	x	✓	-	-	-	✓
SK Kampung Lindungan, Petaling Jaya		✓	x	x	x	x	x	✓	-	-	-	✓
SABAH												
SMK Bum Bum, Semporna	AJ Enterprise SMKBB/400-02/14/1	✓	x	x	✓	x	✓	✓	R	x	-	✓
Asrama SMK Bum Bum, Semporna		✓	x	x	✓	x	✓	✓	R	x	-	✓
SK Pulau Denawan, Semporna	Syarikat Yushima JP(SB)/300/UBKP/ 2012/TDR/091	x	x	x	x	x	x	✓	x	x	x	✓
SK Pulau Mabul, Semporna		x	x	x	x	x	x	✓	x	x	x	✓
SK Bubul I, Semporna	Syarikat Ardy Enterprise JP(SB)/300/UBKP/ 2012/TDR/1099	✓	x	x	x	x	x	✓	✓	x	x	✓

SEKOLAH/ASRAMA	SYARIKAT/ NO. DAN TEMPOH KONTRAK	BAHAN-BAHAN						PERALATAN				
		BAHAN PENCUCI	LIQUID HAND SOAP	HAND SOAP DISPENSER	TISU TANDAS	PEWANGI	BAJA	MESIN RUMPUT SANDANG	MESIN HAMPAGAS	HIGH PRESSURE WATER JET	SCRUBBING MACHINE	PAM RACUN
SMK Kabogan II, Semporna	Rosamizan Enterprise SMKK2(KEW)/400/17/ 002/11(080)	TM	TM	TM	TM	TM	TM	✓	✓	x	-	✓
SMK Limbanak, Penampang	Sri Domis Enterprise SMKLBK/200-02/06/(2)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	-	✓
SK Tugodon, Penampang	Syarikat Eizwan Enterprise JP(SB)/300/UBKP/ 2012/TDR/243	✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	x	x	x	✓
SMK Putatan, Penampang	Sri Domis Enterprise SMKPTN/04/ (KF)/02/006	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	-	✓
Asrama SMK Putatan, Penampang	Sri Domis Enterprise SMKPTN/04/ (KF)/02/010	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	-	✓
PERLIS												
SMK Syed Alwi, Kangar	Value Element Resources Enterprise KPM/09/2012/02/0108	✓	x	x	x	x	✓	✓	✓	x	x	✓
SK Sanglang, Simpang Empat	Beseri Muafakat Enterprise	✓	x	x	x	x	✓	✓	x	x	x	✓
SK Behor Mali, Simpang Empat	KPM/09/2012/02/0103	✓	x	x	x	x	✓	x	x	x	x	✓
SJK (C) Padang Besar (U), Padang Besar	Kejora Watan Enterprise	✓	x	x	x	x	✓	✓	x	x	x	✓
SK Felda Rimba Mas, Padang Besar	KPM/09/2012/02/0114	✓	x	x	x	x	✓	✓	✓	x	x	✓
SMK Syed Hassan, Kangar	SBO Dinar Enterprise	✓	x	x	x	x	✓	✓	✓	x	x	✓
SMK Putra, Kangar	KPM/09/2012/02/0107	✓	x	x	x	x	x	✓	x	x	x	x

Nota : (✓) - Mencukupi
(TM) - Tiada Maklumat

(x) - Tidak Mencukupi/Tidak Dibekalkan
(R) - Rosak Dan Tidak Dibaiki

Pada pendapat Audit, kegagalan pihak syarikat mematuhi syarat atau terma di dalam kontrak menyebabkan Kerajaan tidak mendapat pulangan yang sewajarnya terhadap wang yang dibelanjakan. Sesalinan rekod penghantaran dan penggunaan bahan hendaklah disalinkan kepada pihak sekolah bagi tujuan pemantauan.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian mengambil maklum mengenai perkara ini dan tindakan pemotongan/denda akan diambil sekiranya pihak syarikat gagal membekalkan bahan/peralatan yang telah ditetapkan.

13.5.3.7. Etika Berpakaian Pekerja

- a. Menurut syarat kontrak, syarikat hendaklah memastikan pekerja memakai pakaian seragam atau uniform syarikat dan tanda nama serta menggunakan peralatan atau alat kelengkapan perkhidmatan yang diperlukan semasa melaksanakan perkhidmatan.
- b. Adalah didapati pekerja bagi 14 syarikat yang melibatkan 25 sekolah tidak memakai pakaian seragam syarikat dan tag nama semasa bertugas di sekolah. Pekerja juga tidak memakai pakaian/peralatan yang sesuai seperti seluar, kasut dan sarung tangan semasa melaksanakan kerja terutamanya semasa melakukan kerja pembersihan bilik air/tandas. Butiran lanjut etika berpakaian pekerja perkhidmatan KBK tidak dipatuhi adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.10
ETIKA BERPAKAIAN PEKERJA PERKHIDMATAN KBK TIDAK DIPATUHI

SEKOLAH/ ASRAMA	SYARIKAT/ NO. KONTRAK	ETIKA BERPAKAIAN DIPATUHI	
		PAKAIAN SERAGAM DAN TAG NAMA	PAKAIAN BERSESUAIAN
SELANGOR			
SMK Telok Gadong, Klang	Zarinah Bt. Mohamad Yunus KPM/10/2010/02/0042	x	✓
SK Kampung Jawa 2, Klang	IQM Global Resources KPM/10/2010/02/0036	x	✓
SMK Shahbandaraya, Klang		x	✓
SAM Parit Baru, Sabak Bernam	Al Fian Enterprise KPM/10/2010/02/0111	x	✓
Asrama SAM Parit Baru, Sabak Bernam		x	✓
SAMT Sultan Salahuddin Abdul Aziz, Sabak Bernam	Rumpun Jasa Enterprise KPM/10/2010/02/0107	x	✓
Asrama SAMT Sultan Salahuddin Abdul Aziz, Sabak Bernam		x	✓
SK Sekendi, Sabak Bernam		x	✓
SJK(T) Ladang Hicom, Shah Alam	United Shah Enterprise KPM/10/2010/02/00019	x	✓
SMK Seksyen 18, Shah Alam	Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd. KPM/10/2010/02/00013	x	✓
Asrama SMK Seksyen 18, Shah Alam		x	✓
SMK Seksyen 11, Shah Alam	Aftacop Sdn. Bhd. KPM/10/2010/02/00016	x	✓
Asrama SMK Seksyen 11, Shah Alam		x	✓
SAM Bestari, Subang Jaya	Menara AA Enterprise KPM/10/2010/02/0001	x	✓
Asrama SAM Bestari, Subang Jaya		x	✓
SK Bandar Sunway, Petaling Jaya		x	x
SK Kampung Lindungan, Petaling Jaya		✓	✓
SABAH			
SMK Bum Bum, Semporna	AJ Enterprise SMKBB/400-02/14/1	x	✓
Asrama SMK Bum Bum, Semporna		x	✓
SK Pulau Denawan, Semporna	Syarikat Yushima JP(SB)/300/UBKP/2012/ TDR/091	x	x
SK Pulau Mabul, Semporna		x	x
SK Bubul II, Semporna	Mohd Ardy Enterprise JP(SB)300/UBKP/2012/ TDR/099	x	✓

SEKOLAH/ ASRAMA	SYARIKAT/ NO. KONTRAK	ETIKA BERPAKAIAN DIPATUHI	
		PAKAIAN SERAGAM DAN TAG NAMA	PAKAIAN BERSESUAIAN
PERLIS			
SK Behor Mali, Simpang Empat	Beseri Muafakat Enterprise KPM/09/2012/02/0103	x	✓
SK Felda Rimba Mas, Padang Besar	Kejora Watan Enterprise KPM/09/2012/02/0114	x	✓
SMK Putra, Kangar	SBO Dinar Enterprise KPM/09/2012/02/0107	x	✓
SMK Syed Hasan, Kangar		x	✓

Nota : (✓) - Mematuhi

(x) - Tidak Mematuhi

GAMBAR 13.21

SK Felda Rimba Emas, Padang Besar, Perlis
- Pekerja Tidak Memakai Pakaian Seragam
Dan Tag Nama
(05.09.2012)

GAMBAR 13.22

SK Pulau Mabul, Semporna, Sabah
- Pekerja Tidak Memakai Pakaian
Yang Bersesuaian Dan Tag Nama
(13.07.2012)

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian mengambil maklum dan mengakui terdapat kelemahan dari segi penguatkuasaan kontrak di sekolah-sekolah. Sehubungan itu, surat arahan telah dikeluarkan kepada semua JPN bagi memberi peringatan berhubung pentadbiran kontrak selaras dengan teguran Audit.

Pada pendapat Audit, pihak sekolah/asrama perlu memastikan pekerja sentiasa mematuhi etika berpakaian agar mereka boleh dikenali dan mengelakkan pencerobohan.

13.5.3.8. Laporan Pelaksanaan Perkhidmatan Tidak Dilengkapkan

- Menurut Arahan Perbendaharaan 99(e)(i), baucar bayaran bagi bekalan, perkhidmatan atau kerja hendaklah mengandungi satu perakuan bahawa bekalan, perkhidmatan atau kerja telah dilaksanakan dengan sempurna. Setiap bulan, syarikat hendaklah mengemukakan Laporan Pelaksanaan Perkhidmatan yang telah diisi dengan butir-butir perkhidmatan yang disahkan dan diperakukan oleh Kerajaan tidak lewat daripada 5 hari bulan

berikutnya selepas perkhidmatan dilaksanakan. Seterusnya pihak sekolah perlu membuat pengesahan terhadap setiap butirannya sebelum diluluskan oleh JPN/PPD/sekolah terlibat agar pembayaran boleh dilaksanakan oleh Unit Kewangan.

- b. Semakan Audit terhadap baucar bayaran mendapati Laporan Pelaksanaan Perkhidmatan tidak dilengkapkan oleh 14 syarikat bagi 20 sekolah untuk tujuan pembayaran tetapi tuntutan masih diluluskan dan dibayar. Perkara ini berlaku disebabkan pihak sekolah tidak teliti semasa menyemak dan mengesahkan laporan berkenaan. Selain itu, pihak Unit Kewangan di JPN/PPD/sekolah juga tidak memastikan bahawa semua dokumen sokongan telah dilengkapkan sebelum bayaran dibuat. Semakan dan pengesahan yang tidak teliti boleh menyebabkan denda/pemotongan tidak dikenakan terhadap perkhidmatan yang tidak memuaskan dan pihak syarikat boleh memanipulasikan perkhidmatan yang diberikan selain Kerajaan tidak mendapat perkhidmatan yang sepadan dengan bayaran yang dibuat. Butiran lanjut Laporan Pelaksanaan Perkhidmatan Bulanan tidak dilengkapkan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.11
LAPORAN PELAKSANAAN PERKHIDMATAN BULANAN TIDAK DILENGKAPKAN

SEKOLAH/ ASRAMA	SYARIKAT/ NO. KONTRAK	NO. BAUCAR/ TARIKH	LAPORAN PELAKSANAAN PERKHIDMATAN BULANAN				
			SKOP PERKHIDMATAN	PENGURUSAN PEKERJA	BIL. PEKERJA DAN REKOD KETIDAKHADIRAN	SENARAI BAHAN YANG DIGUNAKAN	SENARAI PERALATAN YANG DIGUNAKAN
SELANGOR							
SMK Shahbandaraya, Klang	IQM Global Resources KPM/10/2010/2/0036	B4546 (30.05.2012)	✓	✓	✓	x	x
		B2653 (25.06.2012)	✓	✓	✓	x	✓
		B0150 (18.02.2011)	✓	✓	✓	x	✓
		D5459 (17.08.2010)	✓	✓	✓	x	✓
SMK Telok Gadong, Klang	Zarinah Bt Mohamad Yunus KPM/10/2010/2/0042	B4555 (01.06.2012)	✓	✓	x	x	x
		B2660 (05.04.2012)	✓	✓	x	x	x
		B0207 (22.02.2011)	✓	✓	✓	x	x
SAM Parit Baru, Sabak Bernam	Al Fian Enterprise KPM/10/2010/2/0111	A1549 (14.10.2010)	✓	✓	x	✓	✓
		A1019 (28.07.2010)	✓	✓	x	✓	✓
SK Sekendi, Sabak Bernam	Rumpun Jasa Enterprise KPM/10/2010/2/0107	B0506 (02.05.2012)	✓	✓	x	✓	✓
		B0721 (23.05.2012)	✓	✓	x	✓	✓
		B0200 (28.03.2012)	✓	✓	x	✓	✓
		B0063 (02.03.2011)	✓	✓	x	✓	✓
SJK(T) Ladang Hicom, Shah Alam	United Shah Enterprise KPM/10/2010/02/00019	B1362 (10.05.2012)	✓	x	x	✓	✓
		B0922 (18.04.2012)	✓	x	x	✓	✓
		F5387 (22.07.2010)	✓	x	x	✓	✓
		F5786 (05.08.2010)	✓	x	x	✓	✓
SMK Seksyen 18, Shah Alam	Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd. KPM/10/2010/2/00013	F5777 (05.08.2010)	✓	x	✓	✓	✓
		F5468 (27.07.2010)	✓	x	✓	✓	✓
		F6373 (01.09.2010)	✓	x	✓	✓	✓

SEKOLAH/ ASRAMA	SYARIKAT/ NO. KONTRAK	NO. BAUCAR/ TARIKH	LAPORAN PELAKSANAAN PERKHIDMATAN BULANAN				
			SKOP PERKHIDMATAN	PENGURUSAN PEKERJA	BIL. PEKERJA DAN REKOD KETIDAKHADIRAN	SENARAI BAHAN YANG DIGUNAKAN	SENARAI PERALATAN YANG DIGUNAKAN
Asrama SMK Seksyen 18, Shah Alam		F5777 (05.08.2010) F5468 (27.07.2010) F6373 (01.09.2010)	✓ ✓ ✓	x x x	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓
SAM Bestari, Subang Jaya	Menara AA Enterprise KPM/10/2010/2/0001	F5197 (15.07.2012) F5768 (05.08.2012)	✓ ✓	✓ ✓	x x	✓ ✓	✓ ✓
Asrama SAM Bestari, Subang Jaya		F5197 (15.07.2012) F5768 (05.08.2012)	✓ ✓	✓ ✓	x x	✓ ✓	✓ ✓
SK Bandar Sunway, Petaling Jaya		F5197 (15.07.2012) F5768 (05.08.2012)	✓ ✓	✓ ✓	x x	✓ ✓	✓ ✓
SK Kampung. Lindungan, Petaling Jaya		F5197 (15.07.2012) F5768 (05.08.2012)	✓ ✓	✓ ✓	x x	✓ ✓	✓ ✓
SABAH							
SMK Bum Bum, Semporna	AJ Enterprise SMKBB/400-02/14/1	50037 (11.05.2012) 50020 (09.04.2012)	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓	x x
SK Pulau Denawan, Semporna	Syarikat Yushima JP(SB)/300/UBKP/2012/ TDR/091	B0164 (28.04.2012) B0145 (27.04.2012)	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓	x x	✓ ✓
SK Bubul II, Semporna	Syarikat Ardy Enterprise JP(SB)/300/UBKP/2012/ TDR/1099 (01.02.2012 – 31.01.2015)	B0387 (09.06.2012) B0156 (28.04.2012) B0148 (27.04.2012)	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓	x x x
PERLIS							
SMK Syed Alwi, Kangar	Value Element Resources Enterprise KPM/09/2012/02/0108	B5198 (23.07.2012) B3529 (16.05.2012)	✓ ✓	✓ ✓	x x	✓ x	✓ x
SK Sanglang, Simpang Empat	Beseri Muafakat Enterprise KPM/09/2012/02/0103	B6093 (14.08.2012) B5193 (23.07.2012)	x x	✓ ✓	✓ ✓	✓ x	✓ x
SK Behor Mali, Simpang Empat		B6093 (14.08.2012) B5193 (23.07.2012)	x ✓	✓ ✓	x ✓	✓ x	✓ x
SK Felda Rimba Emas, Padang Besar	Kejora Watan Enterprise KPM/09/2012/02/0114	B5402 (25.07.2012) B3676 (22.05.2012)	x x	x ✓	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓
SMK Syed Hassan, Kangar	SBO Dinar Enterprise KPM/09/2012/02/0107	B5202 (20.07.2012) B3575(18.05.2012)	x x	x x	x x	x x	✓ ✓
SMK Putra, Kangar		B5202 (20.07.2012) B3575(18.05.2012)	x x	✓ x	x x	✓ x	✓ ✓

Nota: (✓) - Disediakan/Dilengkapkan

(x) - Tidak Disediakan/Dilengkapkan

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Adalah menjadi tanggungjawab pihak sekolah untuk memastikan pihak syarikat melengkapkan Laporan Pelaksanaan Perkhidmatan pada setiap bulan seperti yang ditetapkan dalam Pekeliling Perolehan BPPA Bil. 1

Tahun 2011 berkaitan pengesahan pelaksanaan kerja. Sehubungan itu, Kementerian telah mengeluarkan surat bagi mendapatkan maklumat terhadap pembayaran tanpa dokumen sokongan dan akan mewujudkan Jawatankuasa Siasatan untuk menyiasat kes-kes ini.

Pada pendapat Audit, pihak sekolah perlu memastikan syarikat melengkapkan sepenuhnya Laporan Pelaksanaan Perkhidmatan pada setiap bulan dan mengesahkan setiap butiran yang diisi oleh syarikat dengan teliti serta menilainya dengan teratur. Pihak JPN/PPD pula hendaklah memastikan setiap laporan berkenaan telah dilengkapi oleh pihak syarikat dan pengesahan oleh pihak sekolah adalah sempurna sebelum kelulusan dibuat untuk tujuan pembayaran.

13.5.4. Bayaran Perkhidmatan Yang Tidak Teratur

13.5.4.1. Menurut syarat perjanjian, syarikat hendaklah menyediakan jumlah bilangan pekerja yang mencukupi. Kerajaan boleh mengambil tindakan jika perkhidmatan yang dilaksanakan tidak mengikut terma dan syarat perjanjian antaranya seperti berikut:

- a. menolak perkhidmatan dan meminta syarikat menggantikan perkhidmatan dalam apa-apa tempoh yang ditentukan oleh Kerajaan;
- b. menamatkan perjanjian dan melantik pihak lain melaksanakan perkhidmatan serta merampas bon pelaksanaan;
- c. mengenakan denda 20% daripada jumlah bulanan Nilai Perjanjian bagi premis terlibat; dan
- d. mengenakan denda dengan jumlah yang sama banyak dengan gaji sehari setiap pekerja yang tidak hadir.

13.5.4.2. Semakan Audit terhadap sampel bayaran perkhidmatan KBK bagi bulan Mac atau April 2012 di 34 sekolah/asrama mendapati berlaku lebihan bayaran kepada 8 syarikat yang melibatkan 13 sekolah/asrama berjumlah RM7,077 sebulan. Ia disebabkan pihak JPN/PPD/sekolah tidak melaksanakan pemotongan walaupun jumlah kehadiran pekerja tidak mencukupi. Selain itu, bagi **SMK Shahbandaraya, Klang, Selangor** pengetuanya telah meluluskan cuti rehat dari semasa ke semasa kepada para pekerja syarikat **IQM Global Resources** apabila pekerja membuat permohonan cuti rehat tanpa membuat pemotongan bayaran. Butiran lanjut berkenaan bayaran yang dibuat terhadap ketidakhadiran pekerja adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 13.12
TUNTUTAN TIDAK BERDASARKAN KEHADIRAN SEBENAR DAN BERLAKU TERLEBIH BAYAR

SEKOLAH/ ASRAMA	SYARIKAT/ NO. KONTRAK	NO. BAUCAR/ TARIKH/ AMAUN(RM)/ TNT BULAN	BIL. HARI HADIR DI REKOD KEHADIRAN			BAYARAN		
			SEKOLAH	DI BAUCAR	PERBEZAAN	DIBUAT (RM)	PERKIRAAN AUDIT (RM)	LEBIHAN (RM)
SELANGOR								
SK Kampung Jawa 2, Klang	IQM Global Resources KPM/10/2010/02/0036	B2653/ 24.05.2012/ RM61,670.66/ Mac 2012	196	243	47	8,415	7,490	925
SMK Shahbandaraya, Klang			251	297	46	10,285	9,380	905
SAM Parit Baru, Sabak Bernam	AI Fian Enterprise KPM/10/2010/02/0111	B0475/ 23.04.2012/ RM64,163.78/ Mac 2012	130	135	5	3,880	3,782	98
Asrama SAM Parit Baru, Sabak Bernam			52	54	2	2,910	2,871	39
SAMT Sultan Salahuddin Abdul Aziz, Sabak Bernam	Rumpun Jasa Enterprise KPM/10/2010/02/0107	B0506/ 02.05.2012/ RM61,084.92/ Mac 20112	212	216	4	7,440	7,361	79
SK Sekendi, Sabak Bernam			91	108	17	3,720	3,523	197
SJK(T) Ladang Hicom, Shah Alam	United Shah Enterprise KPM/10/2010/02/00019	B1362/ 10.05.2012/ RM36,961.75/ April 2012	51	66	15	2,908	2,780	128
SMK Seksyen 18, Shah Alam	Mozani Trading & Construction Sdn. Bhd. KPM/10/2010/02/00013	B1018/ 20.04.2012/ RM61,750.00/ Mac 2012	224	297	73	10,450	8,176	2,274
Asrama SMK Seksyen 18, Shah Alam			103	108	5	3,800	3,644	156
SMK Seksyen 11, Shah Alam	Aftacop Sdn. Bhd. KPM/10/2010/02/00016	B1363/ 10.05.2012/ RM53,801.65/ April 2012	68	100	32	3,920	2,700	1,220
Asrama SMK Seksyen 11, Shah Alam			72	100	28	3,920	3,369	551
SABAH								
SK Pulau Denawan, Semporna	Syarikat Yushima JP(SB)/300/UBKP/ 2012/TDR/091	B0164/ 28.04.2012/ RM8,400/ Mac 2012	32	54	22	2,600	2,167	433
PERLIS								
SMK Putra, Kangar	SBO Dinar Enterprise KPM/09/2012/02/0107	B5202/ 20.07.2012/ RM43,838.11/ April 2012	202	211	9	8,865	8,793	72
JUMLAH								7,077

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian telah mengeluarkan surat kepada JPN terlibat untuk mendapatkan maklumat berkaitan rekod jadual bekerja bagi tujuan mengutip balik lebih bayaran terhadap semua kontrak yang sedang berkuatkuasa di seluruh negara. Kutipan balik akan dilaksanakan melalui potongan bayaran bulanan atau potongan Bon Pelaksanaan dan Kementerian akan mewujudkan Jawatankuasa Siasatan untuk menyiasat kes ini.

Pada pendapat Audit, pihak sekolah perlu memastikan tuntutan syarikat hanya berdasarkan kepada perkhidmatan sebenar yang telah diberikan. Potongan/denda terhadap tuntutan perlu dilaksanakan terhadap pelanggaran terma dan syarat khususnya ketidakhadiran pekerja serta perkhidmatan yang tidak memuaskan. Tindakan perlu diambil terhadap pegawai yang cuai dalam mengesahkan tuntutan berkenaan dan menyebabkan kerugian wang Kerajaan.

13.5.5. Maklum Balas Guru/Pentadbir Sekolah Dan Murid

Pihak Audit telah mengedarkan 102 borang soal selidik kepada guru/pentadbir sekolah dan 280 pelajar bagi 34 sekolah yang dilawati untuk mengukur tahap kepuasan mereka terhadap perkhidmatan KBK yang diswastakan. Soal selidik meliputi aspek pengurusan perolehan; pelaksanaan perkhidmatan; bilangan dan kualiti pekerja; dan pemantauan perkhidmatan KBK. Daripada jumlah itu, sebanyak 87 (85.3%) borang soal selidik guru/pentadbir sekolah dan 254 (90.7%) pelajar telah diterima dan analisis terhadap maklum balas adalah seperti berikut:

13.5.5.1. Maklum Balas Guru/Pentadbir Sekolah

- a. 74% guru/pentadbir berpuas hati terhadap pengurusan perolehan yang dilaksanakan sama ada di peringkat Kementerian/JPN/PPD/sekolah iaitu daripada aspek kontrak dan spesifikasi dibekalkan serta guru maklum dengan kontrak berkenaan.
- b. 75.1% guru/pentadbir berpuas hati terhadap pelaksanaan perkhidmatan oleh syarikat yang dilantik iaitu kerja dilaksanakan mengikut kekerapan, bermutu dan mesin/peralatan/bahan dibekalkan dengan mencukupi.
- c. 68.4% guru/pentadbir berpuas hati terhadap bilangan pekerja mencukupi dan kualiti pekerja yang disediakan iaitu pekerja beretika dan bertugas mengikut waktu.
- d. 82.5% guru/pentadbir berpuas hati terhadap pemantauan yang dilaksanakan di peringkat sekolah iaitu isu perkhidmatan KBK dibincangkan dalam mesyuarat pengurusan dan jawatankuasa diwujudkan di peringkat sekolah.

13.5.5.2. Maklum Balas Murid

- a. 74.1% murid berpuas hati terhadap pelaksanaan perkhidmatan oleh syarikat yang dilantik iaitu kerja dilaksanakan mengikut kekerapan, bermutu dan mesin/peralatan/bahan dibekalkan dengan mencukupi.
- b. 67.9% murid berpuas hati terhadap bilangan pekerja yang mencukupi dan kualiti pekerja yang disediakan iaitu pekerja beretika dan bertugas mengikut waktu.

Secara keseluruhannya 63.8% guru/pentadbir dan 67.5% murid berpuas hati terhadap pengurusan perkhidmatan KBK kerana telah memberikan manfaat kepada semua sekolah/asrama yang menerima perkhidmatan tersebut.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian sering memantau prestasi perkhidmatan kontraktor dari semasa ke semasa dan mendapat maklum balas daripada pihak sekolah dan syarikat bagi tujuan penambahbaikan. Sepanjang tahun 2012, Kementerian telah melakukan lawatan pemantauan di 12 negeri. Selain itu, Kementerian juga akan melaksanakan sistem penilaian output based bagi menambahbaik pelaksanaan perkhidmatan di peringkat Agensi.

Pada pendapat Audit, berdasarkan maklum balas daripada guru/pentadbir sekolah dan murid, pihak Kementerian perlu melaksanakan penambahbaikan dalam perkhidmatan KBK kerana masih terdapat beberapa kelemahan terutamanya dari segi pengurusan perolehan, pelaksanaan perkhidmatan dan kualiti pekerja perkhidmatan KBK.

13.5.6. Pemantauan

Pemantauan bagi perkhidmatan KBK perlu dilakukan secara berkala oleh Kementerian/JPN/PPD bagi memastikan pelaksanaan kerja adalah sempurna serta pembayaran mengikut perkhidmatan yang diberikan. Semakan Audit mendapati Kementerian melalui BPPA dan Unit Audit Dalam telah melaksanakan pemantauan sepanjang tahun terhadap perkhidmatan KBK bagi memastikan perkhidmatan dilaksanakan dengan sempurna dan teratur. Pihak Audit juga mendapati JPN Perlis juga telah membuat pemantauan ke sekolah secara berjadual. Manakala di peringkat PPD di Sabah dan Selangor, pemantauan tidak dilaksanakan secara berjadual tetapi pemeriksaan telah dilakukan terhadap mutu perkhidmatan KBK apabila ada aduan atau cadangan pemotongan bayaran daripada sekolah yang terlibat.

Maklum Balas Kementerian Pelajaran Malaysia Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kementerian telah mengadakan pemantauan ke 869 sekolah pada tahun 2011 dan 1,225 sekolah pada tahun 2012. Bagaimanapun, kekangan peruntukan menyebabkan pemantauan tidak dapat diadakan secara berkala. Penjelasan terhadap kontrak juga dilakukan semasa lawatan pemantauan berkenaan diadakan.

Pada pendapat Audit, pihak JPN/PPD perlu melaksanakan pemantauan secara berjadual dan mengejut bagi memastikan pihak syarikat melaksanakan perkhidmatan dengan baik dan memuaskan. Pemantauan ke sekolah-sekolah juga boleh menjelaskan kekeliruan yang mungkin timbul dalam penafsiran kontrak di peringkat sekolah.

13.6. SYOR AUDIT

Bagi mengatasi kelemahan dan untuk meningkatkan kecekapan dalam pengurusan perkhidmatan KBK adalah disyorkan supaya pihak terlibat mengambil tindakan seperti berikut:

13.6.1. Kementerian perlu melaksanakan proses perolehan perkhidmatan KBK mengikut peraturan yang telah ditetapkan oleh Kerajaan. Tindakan amaran atau pembatalan tawaran kontrak hendaklah diambil terhadap syarikat yang gagal menyerahkan Bon Pelaksanaan dalam tempoh yang ditetapkan;

13.6.2. Kementerian hendaklah menyemak semula klausa kontrak yang tidak jelas, tidak memihak kepada Kerajaan dan memperincikannya supaya tidak timbul kekeliruan serta salah tafsir semasa melaksanakan perkhidmatan KBK agar penguatkuasaan dapat dilaksanakan dengan lebih berkesan;

13.6.3. Kementerian hendaklah menyediakan dokumentari dalam bentuk video bagi memberi pemahaman yang lebih berkesan kepada pihak PPD/sekolah tentang cara-cara perkhidmatan KBK yang sepatutnya dilaksanakan oleh pihak syarikat;

13.6.4. Kementerian/JPN/PPD/sekolah perlu bertegas dan tidak bertolak ansur terhadap syarikat yang tidak mematuhi terma dan syarat kontrak, dengan mengenakan denda serta melaporkan perkhidmatan yang tidak berkualiti itu kepada pihak berkuasa. Kementerian seterusnya boleh menamatkan dan menyenaraihitamkan syarikat yang masih gagal mematuhi syarat kontrak serta memperbaiki prestasi perkhidmatannya;

13.6.5. Kementerian perlu menyiasat semua tuntutan oleh pihak syarikat dan jika berlaku pengurangan tempoh masa bekerja, pemotongan hendaklah dibuat. Manakala bagi kes lebihan bayaran, tuntutan pembayaran balik perlu dibuat kepada pihak syarikat dan tindakan yang sewajarnya perlu diambil terhadap pihak yang bertanggungjawab;

13.6.6. Kementerian perlu merangka kaedah pemprosesan tuntutan yang lebih efisien dan memastikan pembayaran dapat dilaksanakan dalam tempoh yang ditetapkan. Garis panduan hendaklah dikeluarkan mengenai kaedah pengenaan denda yang boleh dikenakan jika berlaku pelanggaran terma dan syarat kontrak bagi menjadi panduan kepada JPN/PPD/sekolah dan memberikan keseragaman pelaksanaannya; dan

13.6.7. pihak JPN/PPD perlu melaksanakan pemantauan secara berjadual dan mengejut bagi memastikan pihak syarikat melaksanakan perkhidmatan dengan baik dan memuaskan. Pemantauan ke sekolah-sekolah juga boleh menjelaskan sebarang kekeliruan yang mungkin timbul dalam penafsiran kontrak di peringkat sekolah.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 109-123
Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam
Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan
Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan
Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

14. PENGURUSAN PROGRAM LATIHAN KEJURURAWATAN

14.1. LATAR BELAKANG

14.1.1. Kementerian Kesihatan Malaysia (Kementerian) bertanggungjawab melaksanakan program latihan kejururawatan ke arah menghasilkan jururawat yang terlatih dan mencukupi bagi memenuhi keperluan semasa dan masa hadapan hospital dan klinik kerajaan. Program ini juga berperanan untuk melahirkan jururawat yang kompeten, cekap dan bersikap penyayang bagi memenuhi hasrat masyarakat dan negara.

14.1.2. Pada tahun 2012, Kementerian memiliki sebanyak 11 Kolej Kejururawatan dan 5 Kolej Sains Kesihatan Bersekutu dengan jumlah pelatih seramai 8,489 orang. Di samping itu, bagi tempoh tahun 2001 hingga 2012 seramai 3,409 jururawat pelatih ditempatkan di beberapa Institut Latihan Swasta (ILS) melalui *program outsourcing* seperti di Kolej MAHSA, SEGI, PUSRAWI dan MASTERSKILL yang melibatkan kos pengajian berjumlah RM194 juta (tidak termasuk biasiswa dan elaun pelajar).

14.1.3. Di peringkat Kementerian, Bahagian Pengurusan Latihan (BPL), Lembaga Jururawat Malaysia (LJM) dan Bahagian Sumber Manusia (BSM) terlibat dalam aktiviti pengambilan, pengurusan hal ehwal pelatih, peperiksaan dan penempatan pelatih. Manakala Kolej Jururawat (KJ) pula bertanggungjawab merealisasikan program yang dirancang khususnya pembelajaran kepada pelatih. Terdapat 2 program latihan ditawarkan di KJ iaitu program asas kejururawatan (program diploma) yang dijalankan dalam tempoh 3 tahun bagi tujuan pelantikan jururawat dan program pengkhususan (diploma lanjutan) yang diadakan dalam tempoh 6 hingga 12 bulan bagi jururawat yang sedang berkhidmat.

14.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada program latihan kejururawatan telah dirancang dan dilaksanakan dengan teratur selaras dengan objektif yang ditetapkan.

14.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan adalah meliputi aspek perancangan, pelaksanaan dan pemantauan program bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 di BPL, LJM, BSM peringkat Kementerian dan KJ di 4 negeri iaitu Kelantan, Sabah, Melaka dan Pulau Pinang.

14.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan yang dijalankan adalah meliputi semakan rekod dan dokumen; analisis terhadap data; temu bual dengan pegawai berkaitan dan lawatan fizikal ke KJ, asrama pelatih dan lokasi pelatih menjalani latihan amali. Di samping itu, borang soal selidik juga diedarkan kepada pelatih, tenaga pengajar dan majikan bagi mendapatkan pandangan dan maklum balas berkaitan latihan kejururawatan yang disediakan oleh Kementerian.

14.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan pengurusan program latihan kejururawatan Kementerian yang dijalankan antara bulan Jun hingga September 2012 mendapati ianya adalah memuaskan. Bagaimanapun terdapat beberapa kelemahan antaranya adalah seperti berikut:

- i. kekosongan perjawatan tidak diisi dan lantikan sebagai pengajar tidak mematuhi garis panduan LJM;
- ii. bayaran uniform dan elaun jahit kepada pelatih *outsourcing* tidak mengikut kontrak;
- iii. tiada garis panduan bagi kawalan penghutang;
- iv. pemberian elaun upah jahit, uniform dan tuntutan perjalanan pelatih tanpa kelulusan pihak berkuasa;
- v. kemudahan peralatan dan alat bantuan mengajar usang serta tidak mencukupi; dan
- vi. kelemahan kontrak kawalan keselamatan.

Penjelasan lanjut berhubung perkara yang ditemui dan ulasan Kementerian adalah seperti di perenggan berikut:

14.5.1. Prestasi Aktiviti

14.5.1.1. Prestasi Kewangan

Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 daripada peruntukan berjumlah RM277.93 juta, sejumlah RM302.45 juta telah dibelanjakan bagi pengurusan kolej kejururawatan di seluruh Malaysia. Semakan Audit mendapati lebihan perbelanjaan berjumlah RM24.52 juta, di mana sejumlah RM12.26 juta adalah bagi menampung pemberian elaun kepada jururawat pelatih pada tahun 2010, manakala bakinya adalah untuk pembayaran gaji kepada pegawai dan kakitangan KJ. Lebihan perbelanjaan ini telah mendapat kelulusan Kementerian Kewangan pada setiap tahun. Butiran adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.1
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN KOLEJ KEJURURAWATAN

TAHUN	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	BAKI (RM Juta)	PERATUS PERBELANJAAN (%)
2010	86.74	104.21	(17.47)	120.1
2011	107.11	107.38	(0.27)	100.3
2012	84.08	90.86	(6.78)	108.1
JUMLAH	277.93	302.45	(24.52)	108.8

14.5.1.2. Prestasi Program

Pengambilan jururawat pelatih di kolej kejururawatan Kementerian pada setiap tahun adalah berdasarkan kepada jangkaan kekosongan jawatan yang akan berlaku; fasiliti baru kesihatan yang akan dibina dalam tempoh 3 tahun dan trend kadar attrisi (bilangan jururawat yang akan bersara, meninggal dunia, meletak jawatan dan lain-lain). Pada tahun 2011, unjuran keperluan jururawat ditambah baik dengan mengambil kira keperluan jururawat berdasarkan kepada perkembangan fasiliti kesihatan sedia ada di hospital dan klinik kesihatan; peningkatan skop perkhidmatan dan beban kerja sebenar jururawat dengan menggunakan kaedah *Workload Indicator for Staffing Needs* (WISN) daripada *World Health Organisation* (WHO) yang menyebabkan keperluan jururawat tahun 2011 meningkat kepada 11,446 orang. Bagaimanapun kekurangan jururawat akan ditampung dengan pengambilan graduan jururawat daripada Institusi Pengajian Tinggi Swasta (IPTS) seramai 6,726 orang secara berperingkat sehingga tahun 2015 iaitu seramai 1,681 graduan setahun. Unjuran keperluan jururawat berbanding pengeluaran graduan jururawat dari kolej kejururawatan dari tahun 2010 hingga 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.2
UNJURAN KEPERLUAN JURURAWAT BERBANDING PENGELUARAN
GRADUAN JURURAWAT DARI KOLEJ KEJURURAWATAN KEMENTERIAN

TAHUN	BILANGAN JURURAWAT			PENCAPAIAN UNJURAN (%)
	UNJURAN KEPERLUAN	PENGELUARAN	KURANGAN	
2010	3,151	2,741	410	86.9
2011	11,446	3,348	8,098	29.3
2012	5,422	2,863	2,559	52.8
JUMLAH	20,019	8,952	11,067	44.7

Pada pendapat Audit, pencapaian unjuran bagi tahun 2011 dan 2012 adalah rendah. Sehubungan itu, Kementerian perlu merangka program yang lebih intensif bagi memastikan penghasilan jururawat memenuhi keperluan Kementerian sungguhpun kekurangan tersebut akan ditampung oleh jururawat daripada IPTS.

14.5.2. Struktur Pengurusan

14.5.2.1. Pengisian Perjawatan

Perjawatan pengajar yang mencukupi membolehkan proses pembelajaran dapat dilaksanakan dengan lancar dan berkesan. Tenaga pengajar di peringkat KJ terdiri daripada 2 kategori iaitu pengajar gred U41 hingga U48 yang mengajar subjek medikal/surgikal/obstetrik dan pengajar klinikal (clinical instructor) gred U29 hingga U32 yang menyelia pelatih ketika penempatan klinikal. Semakan Audit mendapati 35 jawatan pengajar bagi gred U29 hingga U44 tidak diisi semenjak tahun 2006 di 4 KJ yang dilawati. Adalah didapati tiada usaha dilakukan oleh pihak kolej bagi mengisi kekosongan tersebut. Keadaan ini mengakibatkan beban kerja pengajar bertambah seperti perlu mengajar dengan kapasiti yang besar dalam setiap kelas antara 40 hingga 100 orang dan mengajar kedua-dua program iaitu program asas kejururawatan dan program pengkhususan. Kedudukan kekosongan jawatan pengajar adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.3
KEKOSONGAN JAWATAN MENGIKUT GRED
BAGI TAHUN 2010 HINGGA 2012

KOLEJ	JAWATAN		BIL. KEKOSONGAN JAWATAN MENGIKUT GRED*						CATATAN
	LULUS	DIISI	U48	U44	U41	U32	U29	JUMLAH KOSONG	
Kubang Kerian, Kelantan	70	65	-	1/5 (20%)	4/37 (10.8 %)	-	-	5	Kekosongan U44 Dari Tahun 2011 Kekosongan U41 Dari Tahun 2007
Sandakan, Sabah	34	31	1/1 (100%)	-	2/18 (11.1%)	-	-	3	Kekosongan U48 Dari Tahun 2007 Kekosongan U41 Dari Tahun 2011
Melaka	62	54	-	-	6/31 (19.4%)	-	2/21 (9.5%)	8	Kekosongan U41 Dari Tahun 2006 Kekosongan U29 Dari Tahun 2011
Pulau Pinang	55	36	-	-	8/27 (29.6%)	1/3 (33.3%)	10/20 (50%)	19	Kekosongan U41 Dari Tahun 2006 Kekosongan U32 Dari Tahun 2011 Kekosongan U29 Dari Tahun 2009
JUMLAH	221	186	1	1	20	1	12	35	

Nota: (*) - Kekosongan Berbanding Jawatan Diluluskan

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Tiada pengambilan baru pengajar gred U41 pada tahun 2005 dan 2006 disebabkan peralihan Pengwujudan Skim Pengajar. Seramai 10 pengajar (Gred 41) telah dilantik pada Oktober 2012 dan 2 pengajar pada Februari 2013. Penempatan pengajar ke KJ dibuat dengan mengambil kira nisbah pengajar dan pelatih.

Pada pendapat Audit, Kementerian perlu mengambil tindakan segera dalam membuat pengagihan atau penempatan semula tenaga pengajar bagi memastikan proses pembelajaran dapat dilaksanakan dengan lancar dan berkesan.

14.5.2.2. Kelayakan Tenaga Pengajar

- a. Pegawai berkemahiran dan berpengetahuan merupakan aset penting bagi membolehkan program latihan kejururawatan dilaksanakan dengan berkesan dan sempurna. Sehubungan itu, LJM mengeluarkan Garis Panduan Standard dan Kriteria bagi melicinkan pengurusan KJ di Malaysia. Antara yang terkandung dalam garis panduan tersebut, pengajar (gred U41-U48) bagi tahap diploma kejururawatan perlu berdaftar dengan LJM dan mempunyai pengalaman klinikal sekurang-kurangnya 3 tahun; memiliki ijazah asas dalam bidang kejururawatan; menjalani modul metodologi pengajaran dari universiti yang diiktiraf dan mempunyai kelayakan atau pengalaman dalam bidang kejururawatan.
- b. Semakan Audit mendapati pengajar (gred U41-U48) adalah terdiri daripada jururawat berdaftar, bagaimanapun ada di kalangan mereka tidak memiliki ijazah pertama dalam bidang kejururawatan (gred U41). Manakala bagi pengajar lantikan baru (gred U41) didapati tidak mempunyai pengalaman klinikal 3 tahun seperti yang ditetapkan, sebaliknya mereka dihantar menjalani latihan klinikal selama 1½ tahun apabila melaporkan diri sebagai pengajar. Kekurangan guna tenaga terus berlaku walaupun pengisian perjawatan dibuat sepenuhnya kerana pengajar (gred U41) terpaksa ke hospital/klinik untuk menjalani latihan klinikal dan hanya dibenarkan mengajar subjek umum (tidak berkaitan dengan subjek kejururawatan) 6 jam seminggu selama 1½ tahun. Pengajar (gred U41) juga tidak mempunyai pengetahuan yang sepatutnya kerana tidak memiliki kelayakan minimum Ijazah Sarjana Muda Kejururawatan. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.4
PENGAJAR TIDAK MEMPUNYAI PENGALAMAN DAN KELAYAKAN SEPATUTNYA

KOLEJ	JAWATAN DAN GRED	KELULUSAN TERTINGGI	TARIKH LANTIKAN SEBAGAI PENGAJAR (U41)	TEMPOH LATIHAN KLINIKAL	CATATAN
Kubang Kerian, Kelantan	• Pengajar Gred U41 (<i>Lantikan baru</i>)	Ijazah Sarjana Muda Sains Kesihatan	04.01.2010	01.07.2012 - 28.12.2013	Tiada Pengalaman Klinikal
	• Pengajar Gred U41 (<i>Lantikan kenaikan pangkat</i>)	Diploma Pendidikan Sains Kesihatan	31.12.2010	TB	Tidak Memilki Ijazah Sarjana Muda Kejururawatan
	• Pengajar Gred U41 (<i>Lantikan kenaikan pangkat</i>)	Diploma Kejururawatan	31.12.2010	TB	Tidak Memilki Ijazah Sarjana Muda Kejururawatan
Sandakan, Sabah	• Pengajar Gred U41 (<i>Lantikan baru</i>)	Ijazah Sarjana Muda Sains Kejururawatan	21.05.2007	Tiada	Tiada Pengalaman Klinikal
	• Pengajar Gred U41 (<i>Lantikan baru</i>)	Ijazah Sarjana Muda Sains Kejururawatan	21.05.2007	Tiada	Tiada Pengalaman Klinikal

KOLEJ	JAWATAN DAN GRED	KELULUSAN TERTINGGI	TARIKH LANTIKAN SEBAGAI PENGAJAR (U41)	TEMPOH LATIHAN KLINIKAL	CATATAN
Pulau Pinang	• Pengajar Gred U41 (Lantikan baru)	Ijazah Sarjana Muda Sains Kesihatan	21.05.2007	17.01.2011 - 03.06.2012	Tiada Pengalaman Klinikal
	• Pengajar Gred U41 (Lantikan baru)	Ijazah Sarjana Muda Sains Kesihatan	21.05.2007	21.03.2011 - 05.06.2011	Tiada Pengalaman Klinikal
	• Pengajar Gred U41 (Lantikan baru)	Ijazah Sarjana Muda Kejururawatan	03.01.2011	24.01.2011 - 13.06.2011	Tiada Pengalaman Klinikal

Nota: TB - Tidak Berkaitan

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Syarat pelantikan Skim Perkhidmatan Pengajar (Jururawat) oleh Suruhanjaya Perkhidmatan Awam (SPA) tidak mensyaratkan calon perlu mempunyai pengalaman 3 tahun untuk dilantik ke perkhidmatan awam dan tidak perlu memiliki Ijazah Sarjana Muda bagi pengajar ditukar lantik (U29/U32 kepada U41) sebagaimana yang ditetapkan dalam Garis Panduan dan Kriteria Lembaga Jururawat Malaysia (LJM). Dasar pengambilan SPA adalah berdasarkan skim serta memberi peluang kepada graduan lepasan ijazah untuk berkhidmat dalam perkhidmatan awam. Kementerian berusaha memenuhi syarat LJM melalui cadangan penambahbaikan skim dan Kementerian mengambil inisiatif dengan memberi latihan klinikal sewajarnya kepada pengajar jururawat lantikan baru yang tidak mempunyai pengalaman sepatutnya.

Pada pendapat Audit, kekosongan jawatan hendaklah diisi dengan segera dan syarat lantikan sebagai pengajar perlu seiring antara ketetapan Suruhanjaya Perkhidmatan Awam dengan Lembaga Jururawat Malaysia bagi memastikan standard kualiti pengajaran adalah sama bagi semua institusi yang menawarkan program jururawat di Malaysia.

14.5.3. Program Latihan

14.5.3.1. Program Outsourcing

Program latihan kejururawatan secara *outsourcing* telah dimulakan sejak tahun 2001 yang melibatkan 11 buah kolej swasta bertujuan untuk menambah bilangan jururawat pelatih di Kementerian memandangkan KJ mempunyai tempat terhad untuk mengeluarkan jumlah jururawat pelatih yang mencukupi. Terma berkaitan kos pengajian; prasarana yang perlu disediakan; laporan pemantauan; laporan prestasi jururawat pelatih dan lain-lain dinyatakan dalam

Perjanjian Pengendalian Program *Outsourcing*. KJ berdekatan dengan ILS akan dilantik sebagai Kolej Penghubung yang berperanan untuk menguruskan elaun jururawat pelatih tajaan Kementerian; menjalankan pemantauan terhadap ILS berkenaan; menyediakan laporan berkaitan ILS terlibat dan lain-lain yang ditetapkan oleh garis panduan ISO, Program Kepastian Kualiti (QAP) dan arahan daripada BPL dari semasa ke semasa. Semakan Audit mendapati perkara-perkara seperti berikut:

a. Kontrak Perjanjian Tidak Dipatuhi

Jadual III, perjanjian kontrak antaranya menetapkan tempoh pengajian adalah 3 tahun bagi seorang jururawat pelatih dengan kos RM34,700 termasuk kemudahan penginapan, pengangkutan, tuisyen, peperiksaan, komputer, perpustakaan, makmal, latihan klinikal dan uniform. Semakan Audit di KJ Kubang Kerian, Kelantan; KJ Melaka dan KJ Pulau Pinang yang dilantik sebagai Kolej Penghubung mendapati kemudahan uniform seperti kasut, stokin, cap, elaun jahit diberikan kepada pelatih di 3 ILS berjumlah RM0.14 juta daripada tahun 2009 hingga 2012 walaupun kemudahan tersebut sepatutnya disediakan oleh ILS seperti mana yang telah dinyatakan dalam perjanjian. Butiran perbelanjaan terlibat adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 14.5
PEMBERIAN UNIFORM DAN ELAUN JAHIT KEPADA PELATIH ILS
TAHUN 2009 HINGGA 2012**

KOLEJ PENGHUBUNG	ILS	*BIL. PELATIH 2009 - 2012	PAKAIAN SERAGAM DAN ELAUN JAHIT				JUMLAH (RM)
			ELAUN JAHIT (RM45)	KASUT (RM28)	STOKIN (RM6)	CAP (RM6.50)	
KJ Kubang Kerian Kelantan	Kolej Islam Sains Dan Teknologi (KIST)	33 (7 pasang)	10,395	-	-	-	10,395
KJ Melaka	Nilam College Of Nursing And Allied Health Sciences	126 (7 pasang)	39,690	24,696	5,292	5,733	86,953
		27 (5 pasang)	6,075	3,780	810	877	
KJ Pulau Pinang	KDU College School Of Nursing	125 (7 pasang)	39,375	-	-	-	44,100
		21 (5 pasang)	4,725	-	-	-	
JUMLAH ANGGARAN KESELURUHAN			100,260	28,476	6,102	6,610	141,448

Nota: () - Tahun Pertama - 3 pasang, Tahun Kedua - 2 pasang dan Tahun Ketiga - 2 pasang*

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Perkataan 'Pakaian Seragam' dalam perjanjian kontrak sepatutnya dinyatakan sebagai 'Kain Untuk Pakaian Seragam' seperti mana dalam Surat Setuju Terima (SST). Penasihat Undang-undang (PUU) Kementerian berpendapat apabila berlaku perbezaan tafsiran antara niat dan persetujuan sebenar kedua-dua pihak mengenai sesuatu terma kontrak,

terdapat ruang bagi kedua-dua pihak untuk membuat pindaan perjanjian melalui suatu perjanjian tambahan dengan persetujuan bersama. Bagaimanapun Kementerian dalam tindakan untuk mengkaji dan meneliti cadangan supaya ILS membayar balik nilai pemberian kemudahan uniform melalui perbincangan dengan ILS terlibat.

b. Laporan Program Dan Aktiviti Tidak Dikemukakan Oleh ILS

Perenggan 15.1 dan 20.1 perjanjian kontrak, antaranya menetapkan ILS perlu menyediakan senarai nama dan profil tenaga pengajar tetap serta bilangan pelatih tajaan Kementerian dan swasta mengikut semester setiap enam bulan sekali; laporan bulanan pertambahan atau pengurangan jururawat pelatih; kemajuan program dan laporan lain yang berkaitan setiap penghujung semester. Semakan Audit mendapati laporan berkenaan tidak pernah dihantar oleh ILS seperti mana yang ditetapkan dalam perjanjian kecuali 2 ILS iaitu Bukit Merah *Laketown Institute of Allied Health Sciences* dan *SEGI University College*. Pihak Audit juga mendapati tiada tindakan diambil oleh Kementerian bagi memastikan perjanjian ini dipatuhi menyebabkan kelayakan tenaga pengajar dan kualiti pembelajaran serta prestasi dan aktiviti pelatih tidak dapat ditentukan.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kementerian telah menghantar surat peringatan kepada semua ILS terlibat supaya mengemukakan laporan program serta aktiviti tahun 2011 dan 2012.

Pada pendapat Audit, perjanjian kontrak, prosedur dan garis panduan berkaitan program *outsourcing* perlu dipatuhi sepenuhnya bagi memantapkan dan meningkatkan lagi kualiti pembelajaran pelatih. Bayaran tidak mematuhi kontrak hendaklah dikutip dengan segera.

14.5.3.2. Yuran Rendah Bagi Jururawat Pelatih Daripada Institusi Luar

- a. Selain jururawat pelatih Kementerian, KJ juga ada menerima jururawat pelatih daripada institusi luar. Semenjak tahun 2008 hingga 2011 seramai 123 orang pelatih luar menjalani program diploma kejururawatan daripada Institut Jantung Negara (IJN), Angkatan Tentera Malaysia (ATM), *Miri City Medical Centre*, *Timberland Medical Centre*, *Tanjung Medical Centre*, *Mount Miriam Hospital*, *Tung Shin Hospital*, *Tun Hussein Onn National Eye Hospital*, *Universiti Sains Malaysia (USM)*, *Hospital Universiti Kebangsaan Malaysia (HUKM)*, *Hospital Universiti Sains Malaysia (HUSM)*, *Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL)* dan *Persatuan Perancang Keluarga Sabah*.

- b. Semakan Audit mendapati jururawat pelatih daripada institusi luar dikenakan yuran pengajian sebanyak RM7,350 sepanjang tempoh 3 tahun pengajian yang meliputi komponen pembelajaran, tuisyen; perpustakaan/ komputer/ makmal; penempatan klinikal dan aktiviti kokurikulum. Yuran pengajian berjumlah RM7,350 ini adalah rendah berbanding yuran pengajian *outsourcing* yang berjumlah RM34,700 dan kadar tersebut tidak dapat dipastikan kelulusannya. Ini berlaku disebabkan tiada pengiraan kos dibuat bagi seorang jururawat pelatih sebelum kadar yuran pengajian kepada institusi luar ditetapkan dan tiada kajian semula dibuat yang mengakibatkan kadar yuran dikenakan antara institusi luar dengan ILS mempunyai perbezaan yang besar.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Yuran rendah dikenakan kepada agensi luar yang tidak berorientasikan keuntungan seperti Badan Berkanun, Pihak Berkuasa Tempatan, hospital swasta dan NGO. Mesyuarat Kementerian bersama Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) dan Kementerian Kewangan telah diadakan pada Mac 2013 dan satu jawatankuasa telah dibentuk bagi mengkaji kadar yuran tersebut.

Pada pendapat Audit, Jawatankuasa yang dibentuk perlu memuktamadkan kadar yuran baru dengan segera. Selain itu, konsep agensi tidak berorientasikan keuntungan perlu dinyatakan dengan jelas.

14.5.3.3. Program Kepastian Kualiti (QAP)

Program Kepastian Kualiti (QAP) diwujudkan antaranya bertujuan untuk mengukur kualiti latihan yang dilaksanakan; membentuk tenaga pengajar yang komited dan berfikiran positif serta menghasilkan sistem penilaian kualiti latihan yang bersesuaian. Semakan Audit mendapati perkara seperti berikut:

a. Jawatan Penyelaras Tidak Dilantik Mengikut Garis Panduan

Mengikut perenggan 6.2, QAP menetapkan antaranya jawatan penyelaras hendaklah disandang oleh Timbalan Pengarah Akademik yang bertanggungjawab bagi merancang, melaksana dan memantau tindakan penambahbaikan bagi meningkatkan kualiti latihan yang dijalankan oleh KJ. Semakan Audit mendapati jawatan penyelaras tidak dilantik berdasarkan garis panduan yang ditetapkan seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.6
PELANTIKAN PENYELARAS TIDAK MENGIKUT GARIS PANDUAN

KOLEJ	NAMA/JAWATAN PEGAWAI DILANTIK	TARIKH LANTIKAN	NAMA/JAWATAN PEGAWAI SEPATUTNYA DILANTIK
Kubang Kerian, Kelantan	Tiada lantikan	TB	Timbalan Pengarah Akademik U44
Sandakan, Sabah	Pengajar U44	03.08.2011	Timbalan Pengarah Akademik U44
Melaka	Pengajar U44	01.04.2011	Timbalan Pengarah Akademik U44
Pulau Pinang	Pengajar U44	09.05.2011	Timbalan Pengarah Akademik U44

Nota: TB - Tidak Berkaitan

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Penstrukturan semula telah dilaksanakan dengan mewujudkan satu Unit Penilaian dan Kualiti bagi memantapkan organisasi ILKMM, sejajar dengan urusan kenaikan pangkat pada tahun 2011. Bagaimanapun, garis panduan telah dipinda pada bulan Disember 2012 dengan menyatakan Jawatan Penyelaras perlu disandang oleh Ketua Unit Penilaian dan Kualiti berbanding Timbalan Pengarah Akademi sebelum ini dan pindaan buku garis panduan pelaksanaan QAP akan dimuktamadkan pada bulan Mac 2013.

b. Prestasi Tidak Dicapai Berdasarkan QAP

QAP diwujudkan pada tahun 2008, antaranya menetapkan prestasi yang perlu dicapai oleh sesebuah kolej adalah merangkumi aspek peratusan kelulusan peperiksaan akhir semester pelatih iaitu melebihi 85% (indikator 1); tempoh pertemuan pengajar dengan pelatih 20 jam seminggu (indikator 2); nisbah pengajar dan pelatih 1:20 (indikator 3); penyempurnaan pelan mengajar 100% (indikator 4) dan peratusan peperiksaan amali melebihi 85% (indikator 5). Semakan Audit bagi tempoh pembelajaran antara Januari 2010 hingga Jun 2012 yang meliputi 30 semester mendapati prestasi peratusan kelulusan peperiksaan teori dan amali; tempoh pertemuan pengajar dengan pelatih dan nisbah pengajar dengan pelatih tidak dicapai. Antara faktor yang menyebabkan perkara ini berlaku adalah pelatih tidak membuat persediaan bagi tujuan peperiksaan; pengajar (lantikan baru U41) menjalani latihan klinikal; pengajar cuti bersalin dan bercuti tanpa gaji serta kekosongan perjawatan tidak diisi. Butiran adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.7
PENCAPAIAN SEBENAR BERBANDING KETETAPAN QAP

INDIKATOR QAP / PENCAPAIAN SEPATUTNYA	PENCAPAIAN SEBENAR (Tempoh 2010 Hingga Jun 2012)			
	KUBANG KERIAN KELANTAN	SANDAKAN SABAH	MELAKA	PULAU PINANG
Indikator 1 Peratusan Lulus Peperiksaan - 85 %	Tidak Dicapai 1 semester (77.1 %)	Dicapai (89.8 - 100%)	Dicapai (90.4 - 100%)	Dicapai (88.4 - 100%)

INDIKATOR QAP / PENCAPAIAN SEPATUTNYA	PENCAPAIAN SEBENAR (Tempoh 2010 Hingga Jun 2012)			
	KUBANG KERIAN KELANTAN	SANDAKAN SABAH	MELAKA	PULAU PINANG
Indikator 2 Tempoh pertemuan Pengajar - Pelatih - (20 jam/minggu)	Tidak Dicapai 20 orang (6.8 – 17.9 jam/minggu)	Tidak Dicapai 4 orang (9.3 – 19.4 jam/minggu)	Tidak Dicapai 18 orang (4.5 – 19.4 jam/minggu)	Tidak Dicapai 19 orang (3.9 – 19.1 jam/minggu)
Indikator 3 Nisbah Pengajar -Pelatih - (1 : 20)	Tidak Dicapai 1 semester (1 : 22)	Tidak Dicapai 5 semester (1 : 21 – 1 : 26)	Tidak Dicapai 1 semester (1 : 22)	Tidak Dicapai 5 semester (1 : 21 – 1 : 29)
Indikator 4 Kesempurnaan Pelan Mengajar - 100%	Dicapai (100%)	Dicapai (100%)	Dicapai (100%)	Dicapai (100%)
Indikator 5 Peratusan Peperiksaan O.S.C.E - 85%	Tidak Dicapai 1 semester (79.2%)	Tidak Dicapai 1 semester (67.2%)	Dicapai (94.5 - 100%)	Dicapai (97.1 - 100%)

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Penganalisaan dan tindakan penambahbaikan akan dibincangkan bagi mencapai indikator yang ditetapkan. Selain itu, kajian akan dilaksanakan bagi mengenal pasti punca ketidakakuran untuk melahirkan jururawat yang berkualiti. Antara kaedah dilaksanakan iaitu mengadakan jadual dan pemantauan oleh pengajar/jururawat klinikal dan latihan berstruktur; latihan berkumpulan; latih tubi mengikut senarai semak; mind mapping; motivasi dan kaunseling serta memperkemarkan sistem mentor-mentee.

Pada pendapat Audit, satu mekanisme perlu dibentuk bagi memastikan pencapaian QAP adalah berdasarkan perancangan yang telah dibuat bagi menjamin mutu latihan dan prestasi pelatih berada pada tahap yang baik.

14.5.4. Pengurusan Jururawat Pelatih

Tata kelakuan dan disiplin pelatih tajaan Kementerian tertakluk kepada perjanjian, peraturan dan garis panduan yang ditetapkan. Pelatih yang gagal mematuhi peraturan yang ditetapkan akan dikenakan tindakan disiplin atau ditamatkan latihan dengan berdenda. Semakan Audit mendapati perkara seperti berikut:

14.5.4.1. Daftar Induk Disiplin Dan Tata Kelakuan Tidak Disediakan

Tindakan tatatertib yang dikenakan kepada jururawat pelatih perlu direkod dan didaftarkan bagi tujuan pemantauan dan pengawasan dengan mewujudkan satu daftar induk. Semakan Audit mendapati daftar induk tidak diselenggarakan di semua KJ yang dilawati. Keadaan ini menyebabkan rujukan dan pemantauan pelatih yang dikenakan tindakan disiplin sukar dilakukan oleh pihak pengurusan dan Kementerian kerana rujukan perlu dibuat terhadap 2 fail yang berbeza iaitu fail peribadi pelatih dan fail tindakan disiplin (dikategorikan sebagai fail sulit) yang menggabungkan semua kes pengurusan tatatertib dan tata kelakuan

jururawat pelatih termasuk minit mesyuarat Pengurusan Tata Kelakuan Pelatih. Antara faktor yang menyebabkan perkara ini berlaku adalah tiada peraturan yang menghendaki daftar induk disediakan dan tiada arahan daripada pihak pengurusan KJ atau Kementerian. Ini mengakibatkan kawalan dan statistik terhadap tindakan tatatertib jururawat pelatih sukar untuk disediakan dan dibuat pemantauan.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Surat edaran berkaitan penyediaan Buku Daftar Induk Pelanggaran Tata Kelakuan Pelatih serta elemen-elemen yang perlu direkodkan dalam buku daftar tersebut telah dikeluarkan kepada semua KJ pada bulan Disember 2012.

14.5.4.2. Pengurusan Kawalan Penghutang

a. Tiada Garis Panduan Bagi Kawalan Penghutang

Garis panduan dan prosedur yang sempurna dan lengkap bagi pengurusan kawalan penghutang hendaklah diwujudkan dan didokumenkan sebagai bahan rujukan dan panduan. Semakan Audit di BPL mendapati:

- i. garis panduan dan prosedur bagi pengurusan kawalan penghutang berkaitan dengan notis peringatan, pengesanan jururawat pelatih dan tindakan mahkamah terhadap jururawat pelatih yang ingkar membayar denda tidak diwujudkan;
- ii. semenjak tahun 1993 sehingga bulan Julai 2012 seramai 271 jururawat pelatih telah ditamatkan latihan dengan denda berjumlah RM4.76 juta. Daripada jumlah tersebut hanya RM0.42 juta (8.8%) telah dikutip;
- iii. semakan lanjut terhadap 271 rekod jururawat pelatih mendapati tunggakan hutang bagi 75 orang jururawat pelatih sebelum tahun 2000 berjumlah RM1.10 juta masih belum diselesaikan, di mana 27 (36%) jururawat pelatih tidak pernah membuat bayaran yang melibatkan tunggakan berjumlah RM0.60 juta. Di samping itu, bagi tahun 2000 ke atas, didapati tunggakan hutang terhadap 196 orang jururawat pelatih berjumlah RM3.24 juta masih belum dijelaskan, di mana 59 (30.1%) jururawat pelatih tidak pernah membuat bayaran yang melibatkan tunggakan hutang berjumlah RM1.30 juta. Maklumat lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.8
TUNGGAKAN HUTANG JURURAWAT PELATIH
SEBELUM DAN SELEPAS TAHUN 2000

TEMPOH	DENDA		BAYARAN			TIDAK PERNAH BAYAR			BAKI TERKINI (RM Juta)
	BIL. PELATIH	(RM Juta)	BIL. PELATIH	(%)	(RM Juta)	BIL. PELATIH	(%)	(RM Juta)	
Sebelum Tahun 2000	75	1.24	48	64.0	0.14	27	36.0	0.60	1.10
Selepas Tahun 2000	196	3.52	137	70.0	0.28	59	30.1	1.30	3.24
JUMLAH	271	4.76	185	68.3	0.42	86	32.0	1.90	4.34

- iv. maklumat yang diperolehi daripada Suruhanjaya Perkhidmatan Awam (SPA) dan Suruhanjaya Perkhidmatan Pelajaran (SPP) mendapati terdapat 38 pelatih jururawat yang ditamatkan latihan dengan denda telah berkhidmat dengan pelbagai jabatan/agensi Kerajaan. Semakan lanjut mendapati mereka masih mempunyai tunggakan hutang berjumlah RM0.37 juta, bagaimanapun bayaran balik hutang tidak dibuat secara konsisten dan tiada tindakan diambil oleh Kementerian bagi mengatasi perkara tersebut. Antara faktor yang menyebabkan perkara ini berlaku adalah tiada prosedur diwujudkan; hanya 2 orang pegawai ditugaskan untuk menguruskan tunggakan pelatih (pada masa yang sama turut menguruskan aset) dan tiada jawatankuasa khas diwujudkan bagi menguruskan hal berkaitan tunggakan hutang. Ini mengakibatkan notis peringatan tidak dihantar secara konsisten; tiada tindakan susulan diambil kepada penghutang ingkar dan kerugian hasil kepada Kerajaan.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Garis Panduan Penetapan Denda Bagi Kes Rayuan Tatatertib telah diwujudkan pada bulan November 2010, bagaimanapun ianya tidak menyeluruh kerana mekanisme kutipan denda tidak dinyatakan. Kementerian sedang menyediakan draf penambahbaikan garis panduan berkenaan agar ia menjadi lebih komprehensif dengan memasukkan elemen kaedah bayaran ansuran, jadual bayaran bulanan dan rangka masa pemberian notis-notis tuntutan ganti rugi kepada pelatih sehingga kes tersebut di bawa ke mahkamah. Perkara ini akan dibawa ke Jawatankuasa Ikatan Kontrak yang dipengerusikan oleh TKSU (Pengurusan) untuk mendapatkan kelulusan serta dijangka dimuktamadkan pada bulan Jun 2013. Kementerian juga akan memohon kerjasama dari Jabatan Pendaftaran Negara, Jabatan Pengangkutan Jalan, Kumpulan Wang Simpanan Pekerja serta Jabatan Imigresen untuk mendapatkan alamat pelatih terkini selewat-lewatnya bulan Disember 2013.

b. Jumlah Tunggakan Hutang Kurang Tepat

Sistem perekodan denda dan bayaran balik yang sistematik, tersusun dan kemas membolehkan jumlah hutang pecah kontrak dilaporkan dengan tepat. Semakan Audit di BPL mendapati pengemaskinian data hutang tertunggak dibuat oleh seorang Pembantu Tadbir dengan menggunakan sistem manual dan tiada pemeriksaan dibuat dari masa ke semasa ke atas rekod tersebut oleh pegawai penyelia. Bagi memastikan jumlah tunggakan adalah tepat, semakan lanjut terhadap 37 fail peribadi jururawat pelatih dengan jumlah tunggakan hutang berjumlah RM515,373 telah dibuat, didapati berlaku perbezaan terhadap tunggakan berjumlah RM11,328.01 bagi 5 fail jururawat pelatih serta 8 fail jururawat pelatih berjumlah RM84,275 tidak dapat dikesan/hilang. Keadaan ini mengakibatkan tunggakan hasil yang dilaporkan kurang tepat; risiko penyelewengan dan kesilapan kerana rekod hutang boleh dipinda menggunakan sistem manual (terutama fail individu yang hilang). Perbezaan jumlah tunggakan hutang adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.9
PERBEZAAN TUNGGAKAN HUTANG JURURAWAT PELATIH

NOMBOR FAIL	BAKI AKHIR (RM)		BEZA (RM)	CATATAN
	SENARAI TUNGGAKAN BPL	KIRAAN AUDIT		
KKP II4740	7,120.00	4,015.00	3,105.00	Terimaan Pada 04.06.1990 Dengan No Resit X257165 Dan X257166 Masing-masing Berjumlah RM1,380 Dan RM1,725 Tidak Diambil Kira.
JI 221/2/94	840.00	(628.25)	1,468.25	Terimaan Pada 18.11.1994 Jumlah RM1,468.25 Dengan No. Resit O21856 Tidak Diambil Kira.
KKM-74(P/J/03)43515	0	4,940.89	4,940.89	Notis Tuntutan Terakhir Baki Adalah RM5,790.89, Tetapi Rekod Denda BPL Adalah RM850.
J 175/1/92	10,000.00	8,286.13	1,713.87	Terimaan Pada 01.07.1992 Jumlah RM1,713.87 Dengan No. Resit CG325860 Tidak Diambil Kira.
KKM-74(PTD)2/94	3,100.00	3,200.00	100.00	Terimaan Pada 26.09.2007 Jumlah RM100 Dengan No. Resit EV879029 Dicatat RM200 Dalam Rekod BPL.
JUMLAH KESELURUHAN			11,328.01	

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kementerian akan membuat penyelarasan bagi pembayaran yang tidak direkodkan dan pembayaran yang direkodkan lebih tinggi atau rendah nilainya dari bayaran sebenar; mewujudkan satu unit khas iaitu Unit Perjanjian yang memantau secara dekat pematuhan perjanjian oleh pelatih dan menguatkuasakan klausa perjanjian sekiranya perjanjian dilanggar di samping membuat susulan terhadap pelatih yang terlepas pandang

membuat bayaran; dan mewujudkan satu Sistem Pangkalan Data Rekod Denda yang bersistematik untuk memudahkan perekodan dan pengaksesan data denda serta dijangka dimuktamadkan pada bulan Jun 2013.

Pada pendapat Audit, rekod berkaitan dengan penghutang perlu diuruskan dengan lengkap, kemas kini, teliti dan tepat. Garis panduan yang komprehensif berkaitan Sistem Pangkalan Data Rekod Denda perlu dimuktamadkan dengan segera. Di samping itu, tindakan sewajarnya perlu diambil dengan segera bagi memungut tunggakan hutang khususnya tunggakan hutang yang melebihi 10 tahun.

14.5.4.3. Elaun, Uniform Dan Kemudahan Asrama

Pemohon yang berjaya dalam temu duga dengan SPA akan ditawarkan latihan Pra Perkhidmatan Kursus Kejururawatan dengan Kementerian. Sepanjang tempoh latihan kejururawatan, pelatih diberi biasiswa; elaun buku, perkakas, kertas projek, uniform dan upah jahitan uniform seperti di **Jadual 14.10**. Di samping itu, kemudahan lain yang disediakan ialah seperti uniform, tuntutan perjalanan lapor diri dan tamat latihan, penginapan, penyediaan makanan, riadah, rawatan perubatan serta lain-lain lagi. Semakan Audit mendapati perkara-perkara seperti berikut:

JADUAL 14.10
KELAYAKAN ELAUN BAGI JURURAWAT PELATIH

JENIS ELAUN	KADAR (RM)	KEKERAPAN
Sara Hidup	612.21	Setiap Bulan
Buku	250.00	Satu Kali Setahun
Perkakas	25.00	Sekali Sepanjang Tempoh Latihan
Kertas Projek	90.00	Sekali Setiap Tahun
Jahitan Uniform	45.00	Tahun Pertama - 3 pasang Tahun Kedua - 2 pasang Tahun Ketiga - 2 pasang

a. Pemberian Elaun Upah Jahit, Uniform Dan Tuntutan Perjalanan Tanpa Kelulusan

Kemudahan biasiswa, elaun, uniform, tuntutan lapor diri dan tamat latihan serta lain-lain yang diberikan kepada pelatih pra perkhidmatan perlu mendapat kelulusan khas daripada Pihak Berkuasa seperti Kementerian Kewangan dan Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA). Semakan Audit di BPL dan KJ yang dilawati bagi tahun 2010 hingga 2012 mendapati tiada bukti menunjukkan kelulusan khas tersebut telah diperolehi untuk pemberian elaun upah jahit dan uniform berjumlah RM1.24 juta seperti di **Jadual 14.11** serta tuntutan perjalanan lapor diri dan tamat latihan pelatih berjumlah

RM0.17 juta seperti di **Jadual 14.12**. Semakan lanjut Audit mendapati tuntutan perjalanan lapor diri dan tamat latihan dibayar kepada jururawat pelatih di KJ Kubang Kerian Kelantan, Melaka dan Pulau Pinang melalui tuntutan perbatuan (mileage) dan pengangkutan awam. Bagaimanapun KJ di Sandakan, Sabah hanya dibayar atas tuntutan secara pengangkutan awam dan pelatih tamat latihan dihantar pulang dengan menggunakan kenderaan jabatan. Antara faktor yang menyebabkan perkara ini berlaku adalah Kementerian beranggapan Pekeliling Perkhidmatan Bil.7/1990 dan Surat Pekeliling Perkhidmatan Bil.5/1995 berkaitan pemberian uniform kepada penjawat awam memadai dan boleh digunakan bagi tujuan pemberian elaun upah jahit dan uniform kepada pelatih pra-perkhidmatan; Kementerian tidak maklum tentang perlunya kelulusan terlebih dahulu daripada Kementerian Kewangan dan telah menjadi amalan semenjak KJ ditubuhkan. Ini mengakibatkan perbelanjaan dibuat tanpa kelulusan dan tiada garis panduan khusus bagi tuntutan perjalanan lapor diri dan tamat latihan jururawat pelatih.

JADUAL 14.11
PEMBERIAN ELAUN UPAH JAHIT DAN UNIFORM
TANPA KELULUSAN BAGI TAHUN 2010 HINGGA 2012

KOLEJ KEJURURAWATAN	BIL. PELATIH	NILAI ANGGARAN ELAUN UPAH JAHIT DAN UNIFORM DIBERIKAN MENGIKUT KJ (RM)
Kubang Kerian, Kelantan	550	328,858.40
Sandakan, Sabah	400	363,456.00
Melaka	471	323,813.50
Pulau Pinang	420	221,648.80
NILAI KESELURUHAN	1,841	1,237,776.70

JADUAL 14.12
BAYARAN TUNTUTAN PERJALANAN LAPOR DIRI DAN
TAMAT LATIHAN TANPA KELULUSAN BAGI TAHUN 2010 HINGGA 2012

KOLEJ KEJURURAWATAN	BIL. PELATIH	TUNTUTAN PERJALANAN (RM)		JUMLAH (RM)
		LAPOR DIRI	TAMAT LATIHAN	
Kubang Kerian, Kelantan	645	38,703.00	11,423.00	50,126.00
Sandakan, Sabah	89	10,026.43	Tiada	10,026.43
Melaka	947	30,228.10	24,664.70	54,892.80
Pulau Pinang	705	32,090.00	18,950.00	51,040.00
JUMLAH KESELURUHAN		111,047.53	55,037.70	166,085.23

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kebenaran membekalkan pakaian seragam dan upah jahit pelatih ILKKM berdasarkan Surat Kementerian pada bulan September 2001 (mengandungi pekeliling berkaitan elaun dan kemudahan kepada penjawat awam). Berdasarkan cadangan Kementerian Kewangan, mesyuarat bersama

antara Kementerian dan Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) telah diadakan pada Mac 2013 bagi tujuan mendapatkan kelulusan pembayaran dan kertas pertimbangan telah dikemukakan ke JPA untuk sokongan sebelum dikemukakan Kementerian Kewangan bagi tujuan kelulusan.

b. Kadar Kutipan Deposit Kunci Tidak Dipatuhi Dan Diakaunkan

BPL melalui surat arahan pada bulan Jun 2012 menetapkan antaranya kadar deposit kunci pada kadar RM100 seorang perlu dibayar oleh setiap jururawat pelatih yang menduduki asrama dan diakaunkan dalam akaun deposit kerajaan. Semakan Audit di KJ yang dilawati mendapati kutipan deposit kunci tidak dibuat seperti yang ditetapkan; tiada resit rasmi (kew.38) dikeluarkan bagi penerimaan tunai dan sejumlah RM28,255 tidak diakaunkan dalam akaun deposit kerajaan. Antara faktor yang menyebabkan perkara ini berlaku adalah tiada prosedur dan garis panduan khusus; tidak semua KJ menerima surat arahan daripada Kementerian pada bulan Jun 2012 dan tiada pemantauan daripada Kementerian bagi memastikan arahan dipatuhi. Keadaan ini mengakibatkan tidak wujud keseragaman dalam pengurusan KJ; rekod tidak disimpan secara teratur; risiko kehilangan tunai adalah tinggi (simpan tunai di KJ) dan risiko penyalahgunaan dan penyelewengan disebabkan proses pengeluaran tidak mematuhi peraturan kewangan kerajaan yang berkuat kuasa. Butiran adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.13
KADAR KUTIPAN DEPOSIT TIDAK DIPATUHI DAN
TIDAK DIAKAUNKAN DALAM AKAUN DEPOSIT KERAJAAN

KOLEJ KEJURURAWATAN	BILANGAN PELATIH	KADAR DEPOSIT KUNCI (RM)		JUMLAH (RM)	DIURUSKAN OLEH	DIAKAUNKAN
		SEBELUM SESI 2/2012	SESI 2/2012			
Kubang Kerian, Kelantan	261	5.00	-	1,305.00	Jawatan Kuasa Sajian	Akaun Simpanan Semasa
	155	Tiada**	100.00	15,500.00		
Sandakan, Sabah	104	Tiada*	10.00	1,040.00	Pengajar (U44)	Simpan Tunai Di Bilik Kebal
Melaka	442	5.00	Tiada**	2,210.00	Pengajar (U44)	Akaun Simpanan BSN atas nama 2 pengajar
	82	Tiada**	100.00	8,200.00	Pengajar (U44)	Disimpan tunai oleh pengajar gred U44
Pulau Pinang	-	Tiada**	Tiada**	-	-	-
JUMLAH KESELURUHAN				28,255.00		

Nota: (*) - Deposit kunci tidak dikutip di KJ Sandakan Sabah bagi sesi sebelum 2/2012
(**) - Deposit kunci tidak dikutip di KJ Pulau Pinang bagi sesi sebelum dan selepas 2/2012

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kementerian mengarahkan ILKMM membuat kutipan deposit kunci bagi mengurangkan masalah kerosakan yang dilakukan oleh pelatih, bagaimanapun tiada garis panduan disediakan menyebabkan kelemahan ini berlaku. Kementerian akan mewujudkan Akaun Amanah bagi membolehkan kutipan deposit kunci ini diperakaunkan. Sementara itu, Akaun Terimaan Tidak Diperuntukkan (ATTD) telah mendapat kelulusan pihak Jabatan Akauntan Negara untuk digunakan sementara menunggu kelulusan Akaun Amanah berkenaan.

Pada pendapat Audit, semua jenis kemudahan yang diberikan kepada jururawat pelatih perlu berdasarkan peraturan yang diluluskan oleh pihak berkuasa.

14.5.5. Kemudahan Peralatan Dan Alat Bantuan Mengajar

14.5.5.1. Peralatan Usang Dan Tidak Mencukupi

Penyediaan peralatan latihan/alat bantuan mengajar yang mencukupi dan berkeadaan baik adalah perlu bagi membolehkan jururawat pelatih menjalani latihan amali di makmal ketrampilan dengan lancar dan berkesan. Pemeriksaan fizikal Audit di 4 kolej yang dilawati dan hasil maklum balas pengajar mendapati peralatan makmal tidak mencukupi dan terdapat model patung manusia dewasa usang/rosak. Semakan lanjut mendapati tiada permohonan dibuat kepada Kementerian kecuali komputer, model patung manusia dewasa (KJ Sandakan Sabah) dan set oksigen (KJ Kubang Kerian Kelantan). Selain itu, didapati tiada norma ditetapkan bagi bilangan peralatan/alat bantuan mengajar yang patut disediakan di makmal ketrampilan. Model patung manusia dewasa yang usang/rosak dan peralatan makmal tidak mencukupi di makmal ketrampilan adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 14.14
SENARAI PERALATAN TIDAK MENCUKUPI DI KOLEJ KEJURURAWATAN

KOLEJ	PERALATAN YANG DIPERLUKAN	TUJUAN	KUANTITI DIPERLUKAN (Unit)	KUANTITI SEDIA ADA (Unit)	KEKURANGAN (Unit)
Kubang Kerian, Kelantan	<i>Patient Care Manikin - Adult</i> (Model patung manusia dewasa)	Latihan amali	14	9	5
	Set Oksigen		8	4	4
	<i>Baby Manikin with umbilical cord</i> (model patung bayi dengan tali pusat)	Demo semasa kuliah dijalankan	2	-	2
Sandakan, Sabah	Komputer <i>Desktop</i>	Untuk kegunaan pengajar semasa sesi kuliah	80	50	30

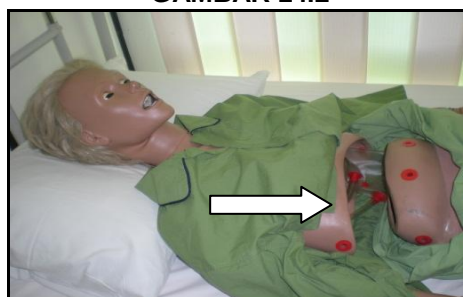
KOLEJ	PERALATAN YANG DIPERLUKAN	TUJUAN	KUANTITI DIPERLUKAN (Unit)	KUANTITI SEDIA ADA (Unit)	KEKURANGAN (Unit)
Sandakan, Sabah	Tray	Menyimpan peralatan prosedur	60	10	50
	Scissor	Latihan amali	124	24	100
	Patient Care Manikin - Adult (Model patung manusia dewasa)		17	7	10
Melaka	Patient Care Manikin - Adult (Model patung manusia dewasa)	Latihan amali	14	9	5
JUMLAH			319	113	206

GAMBAR 14.1

*KJ Kubang Kerian Kelantan
- Model Patung Manusia Yang Usang Dengan
Bahagian Pergelangan Tangan Telah Tertanggal
(12.07.2012)*

GAMBAR 14.2

*KJ Sandakan Sabah
- Model Patung Manusia Yang Usang Dengan
Bahagian Tengah Badan Tertanggal
(18.07.2012)*

GAMBAR 14.3

*KJ Melaka
- Model Patung Manusia Usang Dengan
Bahagian Lengan Tertanggal
(08.08.2012)*

GAMBAR 14.4

*KJ Melaka
- Model Patung Manusia Usang Dengan
Bahagian Pergelangan Tangan Tertanggal
(08.08.2012)*

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Model Patung Manusia yang usang/rosak telah dibaiki. Terdapat juga bahagian-bahagian lain (contohnya kepala, tangan dan lain-lain) masih digunakan untuk prosedur kejururawatan. KJ Sandakan telah membeli 17 unit komputer dan satu komputer riba pada bulan Julai 2012 dan Kementerian sentiasa berusaha untuk membekalkan kemudahan peralatan seperti yang diperlukan oleh KJ bagi memudahkan pelatih menjalani latihan.

14.5.5.2. Kemudahan Komputer Disediakan Tidak Berdasarkan Peraturan

Makmal komputer yang disediakan perlu lengkap dan sempurna bagi membolehkan jururawat pelatih menyiapkan tugas dengan mudah, cepat dan sempurna. Garis panduan LJM menetapkan kemudahan komputer perlu disediakan berdasarkan nisbah 1 komputer bagi 8 pelatih. Semakan Audit mendapati nisbah komputer dengan pelatih tidak mematuhi garis panduan; tiada makmal komputer di KJ Kubang Kerian Kelantan; hanya 4 unit komputer boleh digunakan di KJ Sandakan Sabah dan komputer yang disediakan di KJ Pulau Pinang tiada akses internet. Keadaan ini mengakibatkan garis panduan tidak dipatuhi; menjejaskan proses pembelajaran kerana pelatih terpaksa ke pusat siber bagi mendapatkan maklumat dan menyiapkan tugas yang diberikan. Ketidakpatuhan kepada garis panduan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.15
KEMUDAHAN KOMPUTER TIDAK DISEDIAKAN BERDASARKAN PERATURAN

KOLEJ	BIL. KOMPUTER	BIL. PELATIH	NISBAH KOMPUTER: PELATIH	CATATAN
Kubang Kerian, Kelantan	16	550	1 : 34	• Tiada Makmal Komputer Di Caw. Kubang Kerian. • Makmal Komputer Hanya Wujud Di Caw. Kota Bharu.
Sandakan, Sabah	4	400	1 : 100	• 7 Unit Komputer Masih Belum Dibaiki Sejak Awal Januari 2012.
Melaka	10	471	1 : 47	-
Pulau Pinang	13	420	1 : 32	• Semua Komputer Tiada Akses Internet.
JUMLAH	43	1,841		

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kementerian akan berusaha untuk membekalkan komputer kepada KJ berdasarkan kepentingan dan keperluan. Sebanyak 7 unit komputer telah dibekalkan kepada KJ Sandakan Sabah pada bulan Ogos 2012; akses internet telah diperolehi di KJ Pulau Pinang pada bulan Disember 2012 dan Kementerian sedang merancang untuk membina makmal komputer di KJ Kubang Kerian pada tahun 2013.

14.5.5.3. Aset Rosak Tidak Dilupuskan

Tatacara pelupusan yang ditetapkan dalam PP Bil. 5 Tahun 2007 antaranya menetapkan pelupusan hendaklah dilaksanakan dalam tempoh 3 bulan dari surat kelulusan; pelanjutan tempoh pelupusan hendaklah di kemukakan kepada kuasa melulus dalam tempoh 2 minggu sebelum tamat tempoh pelupusan dan kelulusan baru perlu diperolehi selepas tamat tempoh pelanjutan. Pemeriksaan fizikal Audit ke empat kolej yang dilawati mendapati komputer dan *overhead projector* (OHP) bernilai melebihi RM72,331 telah rosak semenjak tahun 2007

belum dilupuskan di KJ Kubang Kerian Kelantan, KJ Pulau Pinang dan KJ Melaka. Semakan lanjut Audit mendapati tiada permohonan pelupusan dibuat kecuali di KJ Kubang Kerian Kelantan pada tahun 2012. **Antara faktor yang menyebabkan perkara ini berlaku adalah pegawai aset tidak melaksanakan tugas dengan berkesan dan aset yang perlu dilupuskan tidak dibincangkan dalam Mesyuarat Pengurusan dan Jawatankuasa Pengurusan Aset (JKPAK).** Aset rosak tidak dilupuskan mengakibatkan ruang menjadi sempit dan nilai aset untuk pelupusan menjadi lebih rendah (jika melibatkan jualan sisa). Senarai aset yang tidak dilupuskan adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 14.16
ASET ROSAK TIDAK DILUPUSKAN**

KOLEJ	JENIS PERALATAN	BILANGAN	NILAI (RM)
Kubang Kerian, Kelantan	<i>Overhead Projektor</i>	7	12,926
	<i>Portable Wireless Amplifier</i>	1	5,300
	<i>Videoflex</i>	1	4,600
	<i>3 Band Radio Casette Player</i>	1	TM*
	<i>Stereo Cassette Deck</i>	1	TM*
	<i>Mic System</i>	3	1,350
Melaka	<i>Overhead Projektor</i>	11	9,335
Pulau Pinang	Komputer Peribadi	12	38,820
JUMLAH		37	72,331

Nota: () - TM - Tiada Maklumat*

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Proses permohonan pelupusan aset rosak telah dibuat pada bulan November 2012 di KJ Pulau Pinang dan pada bulan September 2012 di KJ Melaka. Manakala pemeriksaan Lembaga Pelupusan telah dilakukan pada bulan Disember 2012 dan kini menunggu surat perakuan pelupusan daripada JKR Kota Bharu di KJ Kubang Kerian Kelantan.

Pada pendapat Audit, pengurusan peralatan dan alat bantuan mengajar diurus dengan memuaskan, bagaimanapun peralatan perlu disediakan dengan mencukupi dan pelupusan perlu dilaksanakan dengan segera.

14.5.6. Kemudahan Infrastruktur Dan Prasarana

Kemudahan infrastruktur, prasarana dan peralatan pembelajaran yang mencukupi, sempurna dan lengkap membolehkan proses pembelajaran dilaksanakan dengan teratur, lancar dan berkesan. Antara kemudahan asas yang perlu disediakan seperti asrama, bilik kuliah, Makmal Ketrampilan, makmal komputer, riadah dan peralatan

pembelajaran. Lawatan Audit di 4 KJ pada bulan Julai hingga September 2012 mendapati perkara seperti berikut:

14.5.6.1. Gelanggang Sukan Disediakan Tidak Sempurna

Tempat riadah yang bersesuaian dan sempurna perlu disediakan bagi membolehkan aktiviti sukan dapat dilaksanakan. Pemeriksaan fizikal Audit mendapati gelanggang badminton yang disediakan di KJ Kubang Kerian Kelantan telah rosak manakala gelanggang futsal di KJ Sandakan Sabah dibina di kawasan rendah (lereng bukit) menyebabkan ia sering ditenggelami air. Adalah didapati di KJ Sandakan Sabah, berlaku pembaziran terhadap gelanggang yang disediakan kerana tidak digunakan dan pelatih telah menggunakan kemudahan sukan di lokasi lain yang agak terhad berbanding bilangan pelatih yang ramai. Kemudahan gelanggang sukan yang disediakan seperti di gambar berikut:

GAMBAR 14.5

*KJ Kubang Kerian Kelantan
- Lantai Gelanggang Badminton Pecah
(12.07.2012)*

GAMBAR 14.6

*KJ Sandakan Sabah
- Gelanggang Futsal Kawasan Tanah Rendah
(Lereng Bukit) Sering Ditenggelami Air
(19.07.2012)*

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Permohonan peruntukan tahun 2013 bagi menyedia dan membaikpulih kemudahan tempat riadah di kedua-dua kolej berkenaan telah dilakukan.

14.5.7. Kontrak Kawalan Keselamatan

Kontrak kawalan keselamatan di antara Jerai Security Services dengan KJ Kubang Kerian Kelantan dimeterai pada bulan Januari 2012 bagi tempoh 2 tahun dengan nilai RM309,196.80. Di antara obligasi pihak syarikat kepada Kerajaan ialah pengawal keselamatan perlu berumur antara 18 hingga 55 tahun dan 2 orang pengawal bertugas 3 syif sehari. Selain itu, denda dengan cara pemotongan bayaran bulanan perlu dikenakan sekiranya pengawal keselamatan tidak disediakan; syarikat tidak menjalankan perkhidmatan dengan sempurna dan mengikut syarat atau terma perjanjian. Semakan Audit mendapati kontrak perjanjian

tidak dipatuhi iaitu terdapat 2 pengawal keselamatan berumur melebihi 55 tahun (iaitu 57 dan 60 tahun); pengawal bertugas 2 syif sehari (8 pagi - 8 malam; 8 malam - 8 pagi); hanya seorang pengawal keselamatan bertugas pada setiap syif selama 24 jam sehari; bayaran maksimum perkhidmatan bulanan berjumlah RM10,117.80 tidak sama dengan nilai kontrak RM12,883.20 (RM309,196.80/24 bulan); nilai denda sepatutnya dikenakan tidak dinyatakan dalam perjanjian; kawasan perkhidmatan yang dinyatakan dalam kontrak tidak merangkumi Cawangan Kota Bahru dan tiada tindakan diambil terhadap pelanggaran kontrak perjanjian. Antara faktor yang menyebabkan perkara ini berlaku adalah pengurusan KJ tidak memberi perhatian terhadap kontrak perjanjian dan kontrak tidak disemak oleh Penasihat Undang-undang (PUU). Keadaan ini mengakibatkan mutu perkhidmatan terjejas kerana pengawal keselamatan bertugas melebihi 24 jam sehari dan tidak cergas kerana berumur melebihi 55 tahun; kawasan perkhidmatan kawalan keselamatan tidak jelas; denda tidak dapat dikenakan kerana kadar tidak ditetapkan dan kepentingan kerajaan terjejas disebabkan kelemahan kontrak.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Deraf pindaan butiran dan terma dalam perjanjian tambahan bagi KJ Kubang Kerian telah dikemukakan kepada Penasihat Undang-undang Kementerian bagi tujuan semakan dan penyelarasan serta dijangka dimuktamadkan pada bulan April 2013.

Pada pendapat Audit, terma yang berkaitan dengan denda, kawasan perkhidmatan dan bayaran perkhidmatan bulanan perlu dinyatakan dengan jelas dalam kontrak perjanjian kawalan keselamatan di KJ Kubang Kerian.

14.5.8. Maklum Balas Pengajar, Jururawat Pelatih Dan Penyelia Jururawat

Sebanyak 496 borang soal selidik diedarkan kepada pengajar (117 borang); jururawat pelatih (202 borang) di 4 KJ yang dilawati dan penyelia jururawat (177 borang) di 6 buah hospital dan satu Pejabat Kesihatan Daerah bagi mengukur sejauh mana kepuasan pengajar, jururawat pelatih dan penyelia terhadap program latihan kejururawatan, pengurusan kolej, kemudahan prasarana, infrastruktur dan peralatan serta mutu prestasi jururawat lepasan KJ Kementerian. Sebanyak 447 (90.1%) borang soal selidik telah dikembalikan iaitu daripada pengajar 80 borang, jururawat pelatih 202 borang dan penyelia jururawat sebanyak 165 borang. Analisis terhadap maklum balas mendapati 49.0% pengajar berpendapat tenaga pengajar sedia ada perlu ditambah kerana tidak berpadanan dengan bilangan pelatih. Manakala penyelia jururawat berpendapat 46.7% graduan Kementerian yang ditempatkan di hospital/klinik tidak dapat menjalankan tugas dengan cekap dan berkesan. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 14.17
MAKLUM BALAS DAN CADANGAN PENGAJAR, JURURAWAT PELATIH DAN PENYELIA

RESPONDEN (BIL.)	PERKARA	BIL. RESPONDEN	PERATUS (%)
PENGAJAR (80)	Tenaga pengajar sedia ada perlu ditambah kerana tidak berpadanan dengan bilangan pelatih.	39	48.8
	Bilik kuliah, makmal ketrampilan dan makmal komputer yang disediakan tidak mencukupi dan memuaskan.	33	41.3
JURURAWAT PELATIH (202)	Kemudahan komputer yang disediakan masih berkurangan.	86	42.6
	Masa yang diberikan bagi penggunaan komputer adalah terhad.	91	45.0
	Kemudahan seperti bilik basuh/ampaian dan telefon awam perlu disediakan dengan mencukupi dan memuaskan.	91	45.0
	Kemudahan tempat riadah yang disediakan kurang memuaskan.	76	37.6
	Bilangan pelatih bagi satu lokasi penempatan latihan klinikal terlalu ramai.	37	18.3
PENYELIA JURURAWAT (165)	Graduan Kementerian yang ditempatkan di hospital/klinik tidak dapat menjalankan tugas dengan cekap dan berkesan.	77	46.7
	Pengetahuan graduan masih belum mencukupi.	66	40.0
	Graduan masih lemah dari segi kemahiran dan kepakaran dalam bidang tertentu.	64	38.8

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kementerian telah mengenal pasti dan akan menyusun kemudahan ICT mengikut keperluan KJ. Kementerian juga telah mendapatkan maklumat berkaitan bilangan komputer, kenderaan dan peralatan bukan perubatan yang diperlukan oleh KJ serta kemudahan tempat riadah yang perlu dibaiki. Selain itu bagi memastikan mutu graduan Kementerian adalah berkualiti, tindakan seperti aktiviti jati diri dan pemantauan pengajar terhadap pelatih di tempat latihan klinikal dipertingkatkan serta pembelian aset perubatan akan dibuat.

Pada pendapat Audit, pihak pengurusan Kementerian hendaklah mengambil tindakan sewajarnya terhadap pendapat dan cadangan daripada pengajar, jururawat pelatih dan penyelia jururawat bagi menjamin dan meningkatkan mutu latihan program kejururawatan.

14.6. SYOR AUDIT

Bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan dan memastikan pengurusan program latihan kejururawatan dapat dilaksanakan secara teratur dan cekap, adalah disyorkan supaya pihak Kementerian mempertimbangkan tindakan-tindakan seperti berikut:

14.6.1. tindakan segera perlu diambil dalam membuat pengagihan atau penempatan tenaga pengajar;

14.6.2. syarat lantikan pengajar perlu seiring di antara ketetapan Suruhanjaya Perkhidmatan Awam dengan Lembaga Jururawat Malaysia bagi memastikan standard kualiti pengajaran adalah sama bagi semua institusi yang menawarkan program jururawat di Malaysia;

14.6.3. ILS yang terlibat dengan program *outsourcing* perlu membayar balik nilai pemberian uniform yang tidak mematuhi kontrak;

14.6.4. prosedur dan garis panduan terkini perlu diwujudkan bagi pengurusan kawalan penghutang dan tindakan sewajarnya perlu diambil bagi mengatasi hutang tertunggak;

14.6.5. kemudahan dan elaun yang diberikan kepada jururawat pelatih perlu berdasarkan peraturan yang diluluskan oleh pihak berkuasa;

14.6.6. perhatian sewajarnya perlu diberikan terhadap kemudahan peralatan, infrastruktur dan prasarana yang disediakan di Kolej Kejururawatan; dan

14.6.7. mengkaji terma-terma sesuatu kontrak dengan teliti bagi memastikan kepentingan kerajaan dilindungi sebelum kontrak ditandatangani.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 124-148 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA

15. PENGURUSAN AMBULANS

15.1. LATAR BELAKANG

15.1.1. Perkhidmatan ambulans merupakan salah satu perkhidmatan yang sangat penting dalam mengendalikan serta memudahkan pengurusan kes kecemasan dan kemalangan. Bagi menyediakan kemudahan ini, Kementerian Kesihatan Malaysia (Kementerian) di peringkat ibu pejabat telah membelanjakan RM92.27 juta bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 untuk perolehan ambulans. Setiap hospital dan klinik kesihatan perlu menyediakan perkhidmatan ambulans yang sistematik dan berkualiti bagi membantu pengendalian pesakit di peringkat jagaan primer untuk menggalakkan penyembuhan awal penyakit serta mengelakkan komplikasi serius dan seterusnya ke arah penjagaan kesihatan yang berkualiti.

15.1.2. Pengurusan ambulans di hospital dipantau oleh Unit Perkhidmatan Kecemasan dan Ambulatori, Bahagian Perkembangan Perubatan manakala pengurusan ambulans di klinik kesihatan dipantau oleh Cawangan Kesihatan Primer, Bahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga. Sementara itu perkhidmatan penyenggaraan dan pembaikan ambulans dibuat oleh syarikat konsesi yang dipantau oleh Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan. Manakala pengurusan penyenggaraan ambulans di klinik kesihatan masih dibuat oleh pihak pentadbiran Pejabat Kesihatan Daerah/Bahagian yang berkaitan.

15.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan ambulans dibuat dengan teratur, cekap dan berhemat selaras dengan objektif yang ditetapkan.

15.3. SKOP PENGAUDITAN

Tumpuan pengauditan adalah dari aspek perancangan; pelaksanaan perkhidmatan ambulans seperti perolehan; pematuhan terma kontrak; penyenggaraan dan pembaikan; penggunaan, latihan pengendalian; tempoh masa respons panggilan ambulans dan pemantauan pengurusan ambulans dari semasa ke semasa. Pengauditan telah dijalankan di peringkat hospital, Jabatan Kesihatan Negeri (JKN), Pejabat Kesihatan Daerah/Bahagian (PKD/PKB) dan Klinik Kesihatan (KK) bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.1
PERINGKAT PELAKSANAAN PENGAUDITAN

JABATAN KESIHATAN (Negeri)	HOSPITAL	PEJABAT KESIHATAN DAERAH/BAHAGIAN	KLINIK KESIHATAN
Perak	Seri Manjung (HSM)	- Kinta - Manjung	- Greentown - Pulau Pangkor
Sarawak	Umum Sarawak (HUS)	- Samarahan	- Kota Samarahan
Terengganu	Sultanah Nur Zahirah (HSNZ)	- Kuala Terengganu	- Batu Rakit
Selangor	Serdang (HS)	- Hulu Langat - Klang	- Semenyih - Pulau Ketam

15.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan dijalankan dengan menyemak fail, rekod dan dokumen berkaitan. Semakan fizikal juga dijalankan di pejabat yang dilawati di samping mengadakan perbincangan dengan pegawai yang bertanggungjawab. Selain itu, borang soal selidik turut diedarkan kepada pemandu dan pihak pengurusan JKN, hospital dan PKD/PKB untuk mendapat pandangan/maklum balas mereka tentang perkhidmatan ambulans.

15.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan pada bulan Jun hingga September 2012 mendapati secara keseluruhan prestasi pengurusan ambulans adalah memuaskan kerana kebanyakan kelemahan yang dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006 tidak berlaku lagi dan telah diambil tindakan kecuali isu *Key Performance Indicator* (KPI) bagi ambulans keluar daripada hospital tidak dapat disahkan. Di samping itu, masih terdapat kelemahan lain yang perlu diberi perhatian oleh Kementerian seperti berikut:

- i. tiada kontrak formal diwujudkan bagi perolehan ambulans di peringkat negeri;
- ii. pelantikan Jawatankuasa Penentuan Spesifikasi tidak dibuat secara bertulis;
- iii. perjanjian sewaan perkhidmatan bot ambulans tidak sempurna dan kawalan terhadap borang penggunaan bot tidak teratur;
- iv. kontrak perolehan lewat ditandatangani antara 21 hingga 157 hari;
- v. siasatan kes kemalangan yang melibatkan ambulans belum diselesaikan oleh pihak Polis DiRaja Malaysia (PDRM) antara 116 hingga 1,048 hari; dan
- vi. tempoh penyenggaraan ambulans yang lama oleh syarikat konsesi antara 20 hingga 118 hari.

Penjelasan lanjut berhubung perkara yang ditemui dan maklum balas Kementerian adalah seperti di perenggan berikut:

15.5.1. Prestasi Pengurusan Ambulans

Prestasi pengurusan ambulans meliputi pemantauan prestasi perbelanjaan dan *dispatch time* perkhidmatan ambulans.

15.5.1.1. Prestasi Perbelanjaan

- a. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, Kementerian telah diperuntukkan sejumlah RM92.27 juta bagi perolehan ambulans di peringkat ibu pejabat dan dalam tempoh berkenaan, Kementerian telah membelanjakan keseluruhan peruntukan tersebut. Butirannya seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.2
PRESTASI PERBELANJAAN PEROLEHAN AMBULANS DI PERINGKAT
IBU PEJABAT BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	PRESTASI PERBELANJAAN (%)
PEROLEHAN AMBULANS (BAHAGIAN PERKHIDMATAN KEJURUTERAAN)			
2010	36.00	36.00	100
2011	17.51	17.51	100
2012	38.76	38.76	100
JUMLAH	92.27	92.27	100

Sumber: Bahagian Kewangan, KKM

- b. Kementerian juga menganggarkan telah menggunakan sejumlah RM64.17 juta bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 untuk penyenggaraan ambulans di semua hospital Kementerian yang dilaksanakan oleh syarikat konsesi. Bagaimanapun, Kementerian tidak mempunyai data khusus mengenai jumlah peruntukan dan perbelanjaan sebenar bagi penyenggaraan ambulans sahaja kerana peruntukan yang diterima dan perbelanjaan yang dibuat adalah untuk semua jenis perkhidmatan penyenggaraan hospital yang diswastakan di bawah syarikat konsesi. Butiran lanjut seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.3
ANGGARAN PERBELANJAAN PENYENGKARAAN AMBULANS
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

SYARIKAT KONSESI	TAHUN			JUMLAH (RM Juta)
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	
Faber Medi-Serve Sdn. Bhd.	10.25	10.74	10.91	31.90
Pantai Medivest Sdn. Bhd.	2.66	2.96	3.16	8.78
Radicare (M) Sdn. Bhd.	7.36	7.95	8.18	23.49
JUMLAH	20.27	21.65	22.25	64.17

Sumber: Bahagian Kewangan, KKM

Nota: Anggaran Perbelanjaan Adalah Berdasarkan 11% Kos Belian Ambulans

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pihak KKM memutuskan supaya Central Management Information System (CMIS) dipertingkatkan dengan menambah baik beberapa modul termasuk Modul Kewangan. Modul Kewangan ini akan memperincikan peruntukan dan pembayaran secara real time seperti pembayaran penyenggaraan ambulans.

Pada pendapat Audit, Kementerian sepatutnya menyelenggara rekod perbelanjaan penyenggaraan ambulans dengan lebih teratur supaya keperluan sebenar peruntukan penyenggaraan ambulans dapat ditentukan dan tidak menjejaskan perkhidmatan ambulans.

15.5.1.2. KPI Dan *Dispatch Time*

- a. Ketua Pengarah Kesihatan pada 5 Julai 2011 telah menetapkan 171 *Performance Indicator*. *Key Performance Indicator* (KPI) bagi Program Perubatan termasuk KPI bagi *dispatch* atau ambulans bergerak keluar dari hospital adalah kurang 5 minit dari masa panggilan kecemasan diterima. KPI tersebut dipantau di peringkat hospital dan JKN melalui penggunaan Borang Panggilan Kecemasan (BPK). Laporan Prestasi KPI berkenaan bagi 3 hospital iaitu HUS, HSM dan HSNZ masing-masing bagi bulan dipilih ialah 93%, 100% dan 91.5%. Bagi memastikan ketepatan laporan tersebut, semakan terhadap BPK telah dibuat. Di HUS, daripada 276 BPK didapati 53 yang digunakan tidak lengkap, manakala di HSM daripada 163 BPK hanya 9 dikemukakan untuk pengauditan dan didapati 1 daripadanya tidak lengkap. Di HSNZ pula, daripada 164 BPK hanya 19 dikemukakan untuk semakan dan mendapati 2 daripadanya mencatatkan masa lebih daripada 5 minit dan 3 tidak lengkap. Berdasarkan analisis yang dibuat mendapati pencapaian KPI bagi HUS, HSM dan HSNZ masing-masing adalah 80.8%, 88.9% dan 73.7%. Butiran pencapaian KPI bagi ambulans bergerak keluar dari hospital seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.4
PENCAPAIAN KPI BAGI AMBULANS BERGERAK KELUAR DARI HOSPITAL

HOSPITAL	BULAN DISEMAK	BIL. PANGGILAN KECEMASAN	BIL. DISPATCH < 5 MINIT	KADAR PRESTASI (%)	SEMAKAN AUDIT		
					BIL. SAMPEL	BIL. SAMPEL TIDAK DIPATUHI/ % PRESTASI	CATATAN
Umum Sarawak	Mac 2012	276	256	93	276	53 / 80.8	• 16 borang tiada tarikh • 3 borang tiada masa panggilan • 34 borang tiada masa <i>dispatch</i> keluar
Seri Manjung	Mei 2012	163	163	100	9	1 / 88.9	Masa <i>dispatch</i> keluar tidak direkod
Sultanah Nur Zahirah	Jun 2012	164	150	91.5	19	5 / 73.7	• 2 borang melebihi 5 minit • 3 borang tiada tarikh

- b. *Dispatch time*, bermula dari panggilan diterima hingga ambulans sampai di lokasi kemalangan/kejadian adalah penting kerana ia akan menjadi pengukur kepada keberkesanan perkhidmatan ambulans terutama dalam mengendalikan kes kecemasan. Sehubungan itu, perenggan 1.4 *Appendix 13* kepada *Emergency Medicine And Trauma Services - Services Policy* telah menetapkan ambulans sepatutnya sampai ke lokasi dalam tempoh 15 hingga 30 minit bagi lingkungan 5 kilometer selepas panggilan

kecemasan diterima. **Bagaimanapun tempoh ini tidak dipantau kerana tiada KPI ditetapkan.** Di HSNZ 11 daripada 18 BPK (61.1%) pada bulan Jun 2012 yang diperiksa didapati mempunyai *dispatch time* kurang daripada 15 minit. Manakala baki 7 BPK (38.9%) lagi melebihi 15 minit. Bagi HUS pula sebanyak 22 daripada 55 BPK (40%) pada bulan Mac 2012 yang disemak mempunyai *dispatch time* kurang daripada 15 minit dan baki 33 kes (60%) melebihi 15 minit. Bagaimanapun, pihak Audit tidak dapat mengesahkan *dispatch time* kerana maklumat mengenai jarak perjalanan tidak direkodkan dalam BPK berkenaan. Semakan lanjut terhadap 14 BPK bagi bulan Mei 2012 di HSM mendapati tiada ruangan masa ambulans sampai di lokasi dan jarak dinyatakan. Butiran terperinci mengenai *dispatch time* bagi 3 hospital berkenaan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.5
TEMPOH DISPATCH TIME KE LOKASI KEJADIAN

HOSPITAL	DISPATCH TIME DARIPADA PANGGILAN HINGGA SAMPAI KE LOKASI								JUMLAH SAMPEL
	< 15 Minit		16 - 30 Minit		31 - 60 Minit		> 60 Minit		
	BIL. KES	(%)	BIL. KES	(%)	BIL. KES	(%)	BIL. KES	(%)	
Hospital Sultanah Nur Zahirah	11	61.1	6	33.3	1	5.6	-	-	18
Hospital Umum Sarawak	22	40.0	24	43.6	9	16.4	-	-	55
Hospital Sri Manjung	Tiada ruangan bagi mencatat masa dan jarak untuk sampai ke lokasi								14

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Borang Panggilan Kecemasan tidak diisi dengan lengkap kerana kekurangan pegawai yang ditempatkan di Pusat Panggilan. Bagaimanapun, memo peringatan kepada semua pegawai yang terlibat telah dikeluarkan bagi memastikan borang tersebut diisi dengan lengkap pada masa akan datang. Selain itu, antara faktor yang dikenal pasti menyebabkan dispatch time melebihi 30 minit adalah kesibukan kenderaan dalam kawasan bandar di waktu puncak dan klinik berdekatan tidak dapat memberi respons kerana mengendalikan kes kecemasan lain. Pihak KKM juga akan menambah bilangan pegawai bertugas di Pusat Panggilan dan membuat penambahbaikan terhadap borang yang digunakan dengan mengambil kira masa serta anggaran jarak ke lokasi dengan menggunakan borang yang seragam untuk digunakan di seluruh negara.

Pada pendapat Audit, tempoh masa *dispatch* bergerak keluar dari hospital tidak melebihi 5 minit sebagai pengukur prestasi perkhidmatan ambulans perlu dibuktikan dengan maklumat yang tepat dan lengkap. KPI yang ditetapkan adalah tidak memadai kerana pengukuran prestasi sebenar perkhidmatan ambulans perlu mengambil kira tempoh masa yang diambil oleh sesebuah ambulans untuk sampai ke lokasi.

15.5.2. Pengurusan Perolehan Dan Penyewaan Ambulans

15.5.2.1. Perolehan Secara Sebut Harga

Surat Pekeliling Perbendaharaan (SPP) Bil. 5 Tahun 2009 telah menetapkan Had Nilai Dan Tatacara Pengurusan Perolehan Secara Sebut Harga. Antara peraturan yang ditetapkan ialah penilaian teknikal dan harga hendaklah dilaksanakan secara bermesyuarat dan pelantikan ahli Jawatankuasa Penilaian Sebut Harga (Jawatankuasa Penilaian Harga dan Jawatankuasa Penilaian Teknikal) hendaklah dibuat secara bertulis oleh Ketua Jabatan/Bahagian yang menguruskan sebut harga. Selain itu, Arahan Perbendaharaan (AP) 176.1 (a) menetapkan sebelum sesuatu tender atau sebut harga di setuju terima, Pegawai Pengawal hendaklah berpuas hati bahawa syarat perolehan telah diputuskan dan dinyatakan dengan jelas terutamanya mengenai harga seunit yang dipersetujui; kuantiti dikehendaki; tarikh; masa dan tempat serahan; perkhidmatan lepas jualan dan kemudahan mendapatkan alat ganti. Selepas setuju terima oleh pihak berkenaan, satu kontrak formal hendaklah disempurnakan oleh Pegawai Pengawal. Semakan Audit mendapati perkara berikut:

- a. PKD Kuala Terengganu dan PKD Klang masing-masing telah membuat perolehan satu unit ambulans dengan harga RM0.23 juta dan RM0.19 juta melalui sebut harga. Bagaimanapun, tiada bukti menunjukkan kontrak formal diwujudkan bagi perolehan tersebut. Manakala di PKD Klang, 2 orang pegawai telah dilantik sebagai ahli Jawatankuasa Penilaian Sebut Harga. Namun, pihak Audit tidak dapat mengesahkan sama ada pegawai tersebut menganggotai Jawatankuasa Penilaian Teknikal atau Jawatankuasa Penilaian Harga kerana tiada dokumen berkaitan dikemukakan; dan
- b. PKD Hulu Langat pula telah membuat perolehan satu unit ambulans bernilai RM0.20 juta secara pembelian terus. Semakan lanjut mendapati sehingga tarikh pengauditan, tiada bukti kontrak formal diwujudkan bagi perolehan tersebut. Selain itu, pihak Audit dimaklumkan bahawa perolehan tersebut dibuat berdasarkan SPP Bil. 1 Tahun 2008 yang menetapkan pembelian kenderaan sehingga RM0.20 juta setahun adalah dibenarkan secara rundingan terus bagi empat jenis kenderaan iaitu jenis *saloon*; kenderaan jenis pacuan empat roda (4WD)/SUV; kenderaan jenis *utility* seperti MPV, van, *pick-up*; lori/trak dan bas/*coaster* 25 orang penumpang. Bagaimanapun, kenderaan ambulans tidak termasuk dalam jenis kenderaan yang disenaraikan dalam pekeliling tersebut. Ini disebabkan ambulans mempunyai spesifikasi dan fungsi yang berbeza. Sehubungan itu, perolehan ambulans melalui pembelian terus adalah tidak wajar dan bertentangan dengan peraturan kewangan yang berkuat kuasa.

Pada pendapat Audit, pihak Kementerian perlu mewujudkan kontrak formal bagi memastikan kepentingan Kerajaan dijaga. Pihak Kementerian juga perlu mematuhi peraturan kewangan mengenai tatacara pengurusan perolehan yang sebenar.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kontrak formal akan dirangka bagi tujuan perolehan dengan merujuk kepada Pejabat Undang-undang KKM terlebih dahulu. KKM bersama-sama JKN akan menganjurkan Bengkel Perolehan Kerajaan kepada semua PTJ di bawah seliaan mereka bagi memastikan perkara yang dibangkitkan tidak berulang.

15.5.2.2. Pelantikan Jawatankuasa Penentuan Spesifikasi Teknikal

Penentuan spesifikasi teknikal bagi kenderaan ambulans jenis A dan B telah disediakan dan diluluskan oleh Jawatankuasa Penentuan (Spesifikasi) Teknikal yang ditubuhkan oleh Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan, Kementerian. Jawatankuasa ini telah menetapkan ambulans jenis A digunakan untuk perkhidmatan *Interfacility Transfer* dan *Medical Standby* manakala jenis B pula digunakan untuk perkhidmatan panggilan kecemasan. Semakan Audit mendapati Jawatankuasa Penentuan Spesifikasi ambulans tidak dilantik secara bertulis dan tiada bukti wujudnya terma rujukan bagi menerangkan fungsi dan peranan jawatankuasa terbabit.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Surat lantikan secara bertulis akan dibuat untuk proses penyediaan spesifikasi kenderaan ambulans yang baru atau semakan terhadap spesifikasi akan dibuat.

Pada pendapat Audit, pihak Kementerian perlu mempercepatkan pelantikan dan menyediakan terma rujukan bagi Jawatankuasa Penentuan Spesifikasi Teknikal untuk memantau setiap perolehan ambulans yang dibuat oleh pihak Kementerian agar mematuhi piawaian yang ditetapkan.

15.5.2.3. Tempoh Sah Laku Bon Pelaksanaan Tidak Dipatuhi

Perenggan 51.1 (b) kepada SPP Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan tempoh sah laku bon pelaksanaan hendaklah sehingga 12 bulan selepas tarikh tamat kontrak. Semakan Audit terhadap 14 bon pelaksanaan mendapati 4 daripadanya mempunyai tempoh sah laku kurang dari 12 bulan selepas tamat tempoh kontrak. Butiran terperinci mengenai bon pelaksanaan tersebut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.6
TEMPOH SAH LAKU BON TIDAK DIPATUHI

NAMA PEMBEKAL / NO. KONTRAK	JUMLAH BON (RM Juta)	BON PELAKSANAAN		
		TEMPOH SAH LAKU BON	TEMPOH KONTRAK	JUMLAH BULAN TERKURANG (Bulan)
ABNAA AL ABDULLY (M) SDN. BHD./ [KKM-JKN-PK.T001/2009 (106/2009)]	0.13	12.06.2009 - 11.06.2010	12.06.2009 - 11.06.2010	12
ALL HEALTH MEDICAL SUPPLIES / [JKNSWK-10/2010(HQ-KEN)T (73/2010)]	0.04	25.06.2010 - 24.06.2012	30.09.2010 - 29.09.2011	3
ALL HEALTH MEDICAL SUPPLIES / [JKNSWK-10/2010 (HQ-KEN)T (73/2010) A]	0.18	25.06.2010 - 24.06.2012	30.09.2010 - 29.09.2011	3
WESTSTAR LDV DISTRIBUTORS SDN. BHD./ [JKN-TR 3/2009 (137/2009)]	0.13	23.06.2009 - 22.06.2010	23.06.2009 - 22.06.2010	12

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

KKM telah memaklumkan tempoh sah laku bon pelaksanaan (BG) hendaklah meliputi sehingga 12 bulan selepas tamat tempoh kontrak di dalam semua SST yang dikeluarkan oleh Bahagian Perolehan dan Penswastan. Bagaimanapun, KKM akan memastikan kesilapan tempoh sah laku bon pelaksanaan tidak berulang di masa hadapan.

15.5.2.4. Penyewaan Bot Ambulans

Bagi memastikan pesakit yang tinggal di kawasan pulau yang mana tidak dapat dihubungi oleh kenderaan mendapat perkhidmatan kesihatan yang sewajarnya, pihak Kementerian juga menyewa atau membeli bot untuk dijadikan ambulans. Semakan Audit di PKD Manjung, PKD Klang dan PKD Kuala Terengganu mendapati:

- Surat Setuju Lantik untuk perkhidmatan bot laju bagi KK Pulau Ketam telah diperbaharui oleh PKD Klang pada 31 Oktober 2011 kepada Syarikat Pulau Ketam Speedboat Services. Manakala surat perjanjian antara Syarikat Pan Silver Ferry Sdn. Bhd. dengan PKD Manjung telah diperbaharui pada 1 Oktober 2011. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 pihak PKD Manjung dan PKD Klang telah membayar masing-masing sebanyak RM1.05 juta dan RM0.16 juta seperti di jadual. Bagaimanapun, perjanjian penyewaan bot bagi PKD Manjung dan PKD Klang didapati tidak sempurna kerana perjanjian tersebut tidak mengandungi klausa mengenai denda; insurans; bon pelaksanaan; tempoh perjanjian; kaedah bayaran dan penamatan kontrak.

JADUAL 15.7
PERBELANJAAN PENYEWAAN BOT

NAMA PKD	TAHUN			JUMLAH (RM Juta)
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	
Klang	0.04	0.04	0.08	0.16
Manjung	0.38	0.38	0.29	1.05
JUMLAH	0.42	0.42	0.37	1.21

- b. Surat Perjanjian Penyewaan juga menetapkan PKD Manjung dikenakan bayaran sebanyak RM1,500 bagi sewa khas bulanan, RM360 setiap satu trip kes kecemasan (chartered) dan tambang bagi seorang pesakit/pegawai kesihatan pergi dan balik dari Pulau Pangkor adalah RM6 (non chartered). Manakala tambang bagi seorang pegawai kesihatan yang menjalankan tugas di KK Pulau Pangkor pergi dan balik dari Lumut adalah RM10. Semakan lanjut mendapati perkara berikut:
- i. pihak PKD Manjung telah mengeluarkan borang khas penggunaan bot ambulans kepada syarikat yang dilantik sebagai tiket kepada pegawai yang bertugas ke Pulau Pangkor dan setiap pengeluaran borang akan direkodkan dalam Daftar Pengeluaran Borang. Manakala KK Pulau Pangkor pula telah mengeluarkan borang khas lain bagi kegunaan pegawai/pengiring dan pesakitnya untuk ke Lumut. Semakan terhadap 3 baucar bayaran di PKD Manjung mendapati, bilangan pegawai pada borang penggunaan bot adalah berbeza antara 1 hingga 21 orang dengan bilangan pegawai yang direkodkan pada Daftar Pengeluaran Borang penggunaan bot. Selain itu, daftar berkenaan juga tidak lengkap kerana tiada maklumat mengenai bilangan pegawai seperti di **Jadual 15.8**. Semakan Audit terhadap Daftar Pengeluaran Borang penggunaan bot di KK Pulau Pangkor mendapati sebanyak 42 borang yang dikeluarkan tidak dicatatkan dengan lengkap pada daftar berkenaan di mana ruangan *Chartered* dan *Non Chartered* tidak diisi dengan sempurna; dan

JADUAL 15.8
DAFTAR TIDAK LENGKAP DAN PERBEZAAN MAKLUMAT DI PKD MANJUNG

NO. BAUCAR	TARIKH BAUCAR BAYARAN	JUMLAH (RM)	NO. SIRI	BIL. PEGAWAI DI BORANG PENGGUNAAN BOT/FERI (a)	BIL. PEGAWAI DI BUKU DAFTAR (b)	PERBEZAAN (a) - (b)
B0439	29.02.2012	37,488	744	8	4	4
			755	6	8	2
B0747	21.03.2012	25,285	769	4	8	4
			770	5	26	21
			771	10	20	10
			772	7	20	13
			773	1	20	19
			778	3	-	3
			780	2	-	2
			781	3	-	3
			782	1	-	1
			783	8	-	8

NO. BAUCAR	TARIKH BAUCAR BAYARAN	JUMLAH (RM)	NO. SIRI	BIL. PEGAWAI DI BORANG PENGGUNAAN BOT/FERI (a)	BIL. PEGAWAI DI BUKU DAFTAR (b)	PERBEZAAN (a) - (b)
			783	9	-	9
			784	9	-	9
			785	9	-	9
			785	8	-	8
			786	9	8	1
			789	8	10	2
			790	7	8	1
			796	3	-	3
			797	6	-	6
			802	11	10	1
			803	15	10	5
			804	13	2	11
			807	8	6	2
B0609	31.03.2011	41,768	531	9	10	1
			532	7	9	2
			545	7	6	1
			546	5	7	2
			549	9	4	5
			550	3	2	1
			551	1	2	1
			552	9	2	7
			556	7	10	3
			557	10	2	8
			559	7	6	1

- ii. pihak PKD Kuala Terengganu pada tahun 2007 telah membuat perolehan sebuah bot bernilai RM0.19 juta untuk tujuan kes kecemasan di Pulau Redang. Semakan Audit mendapati, buku log penggunaan bot tidak diselenggara daripada bulan Oktober 2007 hingga Januari 2011 dan bulan November 2011 sehingga Disember 2012. Selain itu, semakan Audit terhadap Kew.PA-9 dan Kew.PA-14 mendapati bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 sejumlah RM12,129 kos penyenggaraan telah dibayar. Bagaimanapun tempoh masa yang diambil bagi meluluskan permohonan kerosakan adalah tidak munasabah iaitu di antara 380 hingga 941 hari seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.9
TEMPOH KELULUSAN PEMBAIKAN YANG LAMA

TARIKH KEROSAKAN	TARIKH KELULUSAN	TEMPOH KELULUSAN (Hari)	KOS PENYENGGAHAN (RM)
19.06.2010	15.01.2013	941	5,185
10.09.2010	15.01.2013	858	1,360
25.11.2010	15.01.2013	782	525
27.09.2010	TM	TM	224
08.03.2011	15.01.2013	679	1,140
28.07.2011	TM	TM	2,349
01.01.2012	15.01.2013	380	1,346
JUMLAH KESELURUHAN			12,129

Nota: TM - Tiada Maklumat

Pada pendapat Audit, pihak Kementerian hendaklah memastikan pengurusan penyewaan bot dibuat dengan teratur. Pihak Kementerian juga hendaklah mewujudkan perjanjian yang lebih menyeluruh untuk penyewaan bot bagi memastikan kepentingan Kerajaan dilindungi.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Draf perjanjian penyewaan bot ambulans sedang disediakan oleh PKD Manjung untuk dikemukakan kepada PUU. Satu perbincangan dengan PUU telah diadakan pada 28 Februari 2013 dan PUU mencadangkan agar PKD menyatakan spesifikasi kerja dalam draf perjanjian dengan PUU dalam penyediaan terma kontrak. Perbezaan bilangan pengguna di borang dan Daftar Pengeluaran Borang kerana pegawai yang menggunakan perkhidmatan bot tidak memaklumkan pihak pengurusan mengenai perubahan bilangan pengguna. Kesilapan penggunaan nombor siri berulang disebabkan pegawai yang bertanggungjawab keliru dengan nombor siri yang sedia ada. Bagi mengelakkan perkara tersebut berulang, pada 19 September 2012 PKD telah mencetak borang/waran perjalanan feri bernombor siri dan pengeluarannya direkodkan pada Kew.67. PKD Kuala Terengganu telah menyelenggara serta mengemaskini Kew.PA-9 dan Kew.PA-14 setelah mendapat teguran daripada pihak Audit kerana dokumen berkenaan tidak diselenggara sebelum ini.

15.5.3. Pengurusan Kontrak

15.5.3.1. Kontrak Lewat Ditandatangani

SPP Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan kontrak hendaklah ditandatangani selewat-lewatnya 4 bulan dari tarikh keluarnya Surat Setuju Terima (SST). Semakan Audit mendapati 6 daripada 10 kontrak perolehan ambulans lewat ditandatangani antara 21 hingga 157 hari. Butiran terperinci mengenai kelewatan tersebut seperti di jadual berikut:

**JADUAL 15.10
KELEWATAN MENANDATANGANI KONTRAK**

NO. KONTRAK	TARIKH SURAT SETUJU TERIMA	TARIKH SEPATUTNYA	TARIKH KONTRAK DITANDATANGANI	KELEWATAN (Hari)
KKM-78/2010(RT)	11.04.2011	09.08.2011	12.01.2012	157
KKM(JKNS)9/2010)133/2010	22.07.2010	19.11.2010	30.12.2010	42
KKM(JKN:TR:7/2010)124/2010	22.07.2010	19.11.2010	30.12.2010	42
KKM(JKN:TR:8/2010)125/2010	22.07.2010	19.11.2010	07.01.2011	49
KKM(JKNS)9/2010)134/2010	22.07.2010	19.11.2010	28.12.2010	40
KKM(JKN.PK.T.003/2010)159/2010	09.08.2010	07.12.2010	28.12.2010	21

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Bagi kontrak KKM-78/2010(RT), surat peringatan kepada syarikat dikemukakan pada 2 Ogos 2011 dan 26 Ogos 2011. Pada 10 Oktober 2011, KKM telah meminta syarikat berkenaan untuk memulangkan dokumen kontrak dan syarikat terbabit hanya mengemukakan dokumen tersebut pada 2 November 2011 namun hasil semakan terdapat kesilapan dan dipulangkan semula kepada syarikat. Pihak syarikat hanya mengemukakan dokumen kontrak yang lengkap dan teratur pada 20 Disember 2011. Bagaimanapun, pada masa hadapan KKM akan memastikan dokumen perjanjian ditandatangani dalam tempoh 4 bulan selepas SST dikeluarkan bagi menjaga kepentingan Kerajaan.

Pada pendapat Audit, pihak Kementerian perlu mempercepatkan proses menandatangani kontrak bagi memastikan syarat dan spesifikasi ditetapkan dapat dikuatkuasakan bagi menjamin kepentingan Kerajaan.

15.5.3.2. Pindaan Pada Klausa Kontrak Tidak Teratur

Dua kontrak bagi pembekalan 24 unit ambulans di negeri Sarawak menetapkan sebarang pindaan kepada kontrak hendaklah dibuat dalam bentuk bertulis dan dipersetujui sepenuhnya serta ditandatangani bersama oleh kedua-dua pihak. Arahan Perbendaharaan 204.1 pula menetapkan sesuatu syarat perjanjian perlu disemak dan diluluskan oleh Peguam Negara atau Penasihat Undang-undang (PUU) kecuali bagi kegunaan am di mana pegawai yang diberi kuasa boleh melaksanakannya tanpa merujuk semula untuk nasihat undang-undang selanjutnya. Nasihat dari Peguam Negara atau Penasihat Undang-undang adalah perlu sekiranya dibuat pindaan yang material; kontrak walaupun kecil nilainya tetapi mengandungi implikasi undang-undang dan sesuatu kontrak memasukkan prinsip atau dasar baru atau kontrak bagi sesuatu jenis perkhidmatan yang belum pernah dikontrakkan. Semakan Audit mendapati klausa 19.1.3 hingga 19.1.7 dan 19.2 kepada kontrak tersebut telah dipinda dengan menggariskan klausa tersebut dengan menggunakan pen tetapi tiada tandatangan pengesahan terhadap pindaan berkaitan. Butiran terperinci adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.11
KLAUSA KONTRAK YANG DIPINDA

NO. KONTRAK	NO. KLAUSA KONTRAK	KETERANGAN KLAUSA YANG DIPINDA
JKNSWK-10/2010 (HQ-KEN)T (73/2010)A	19.1.3	Senarai Bungkusan (Packing List)
	19.1.4	Sijil Negara Asal (Certificate of Origin)
	19.1.5	Bil Muatan/Bil Angkutan Udara (Bill of Loading/Airway Bill) mana berkenaan
	19.1.6	Sijil Penerimaan Penghantaran (Forwarder's Certificate of Receipt) <i>FRCI</i>
	19.1.7	Sijil Pemeriksaan Sebelum Penghantaran dikemukakan
	19.2	Baki 25% akan dibayar selepas pemasangan, pentauliahan dan latihan disempurnakan oleh kontraktor dengan syarat Sijil Pemeriksaan dan Penerimaan dikemukakan

NO. KONTRAK	NO. KLAUSA KONTRAK	KETERANGAN KLAUSA YANG DIPINDA
JKNSWK-10/2010 (HQ-KEN)T (73/2010)	19.1.3	Senarai bungkusan (Packing List)
	19.1.4	Sijil Negara Asal (Certificate of Origin)
	19.1.5	Bil Muatan/Bil Angkutan Udara (Bill of Loading/Airway Bill) mana berkenaan
	19.1.6	Sijil Penerimaan Penghantaran (Forwarder's Certificate of Receipt) <i>FRCI</i>
	19.1.7	Sijil Pemeriksaan Sebelum Penghantaran dikemukakan

Pada pendapat Audit, pihak Kementerian perlu mengambil kira pandangan PUU supaya sebarang pindaan ke atas syarat kontrak pada masa hadapan dilakukan dengan teratur bagi memastikan kepentingan Kerajaan terpelihara.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pindaan dibuat kerana klausa berkenaan tidak berkaitan dengan keperluan kontrak tersebut. Bagaimanapun, JKN Sarawak telah mengemukakan surat kepada PUU pada 18 Januari 2013 untuk mendapatkan pandangan supaya menjadi panduan pihak jabatan pada masa akan datang memandangkan kontrak tersebut telah tamat. PUU sedang meneliti dokumen tersebut dan akan memberi pandangan setelah semakan selesai.

15.5.3.3. Percanggahan Syarat Kontrak Dengan Jadual Penghantaran

- a. Melalui kontrak KKM-181/2009(51/2010), Kementerian telah membeli 100 unit ambulans dengan nilai RM36 juta. Klausa 3.5 dan 3.6 kepada kontrak tersebut menetapkan Kerajaan akan membayar sebanyak **75% dari harga perolehan kepada kontraktor selepas penyerahan dan penerimaan kesemua barang-barang dengan memuaskan**, borang Pesanan Kerajaan diperakui, invois dan Sijil Pemeriksaan Sebelum Penghantaran diterima oleh Pusat Tanggungjawab. Manakala bayaran baki 25% akan dibayar selepas pemasangan, pentauliahkan dan latihan disempurnakan oleh kontraktor dengan syarat Sijil Pemeriksaan dan Penerimaan dikemukakan. Semakan Audit mendapati, penghantaran ambulans oleh kontraktor dibuat secara berperingkat mengikut lokasi. Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan didapati telah membuat pembayaran secara berperingkat selepas penyerahan dan pentauliahkan. Ini bertentangan dengan syarat kontrak di mana sepatutnya pembayaran sebanyak 75% hanya boleh dibuat setelah keseluruhan 100 unit ambulans selesai diterima pada 7 April 2011. Manakala baki 25% dibayar setelah pemasangan pentauliahkan dan latihan disempurnakan oleh kontraktor pada 8 April 2011. Percanggahan antara syarat kontrak dengan jadual penghantaran sebenar menyebabkan Kementerian membayar sejumlah RM28.08 juta bagi 78 unit ambulans 90 hari lebih awal berbanding hari terakhir penerimaan kesemua ambulans. Butiran mengenai penerimaan dan pembayaran ambulans adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.12
PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN AMBULANS

NO. BAUCAR BAYARAN	TARIKH BAUCAR BAYARAN	PENYERAHAN			KUANTITI AMBULANS	KOS BELIAN (RM Juta)
		AGIHAN	TARIKH SERAHAN	TARIKH TAULIAH/ LATIHAN		
K2641	03.01.2011	Sabah	29.12.2010	30.12.2010	18	6.48
K2640	03.01.2011	Sarawak	15.12.2010	16.12.2010	20	7.20
K2663	03.01.2011	Pulau Pinang	23.11.2010	24.11.2010	6	7.92
		Kedah	21.11.2010	22.11.2010	5	
		Selangor	29.12.2010	30.12.2010	11	
K2665	03.01.2011	Kelantan	25.10.2010	26.10.2010	7	6.48
		Terengganu	14.11.2010	15.11.2010	4	
		Pahang	11.11.2010	12.11.2010	7	
BAYARAN TIDAK MENGIKUT SYARAT KONTRAK					78	28.08
B0741	11.05.2011	Wilayah Persekutuan	07.03.2011	08.04.2011	3	7.92
		Johor	07.04.2011	08.04.2011	3	
		Negeri Sembilan	05.04.2011	06.04.2011	4	
		Melaka	04.04.2011	05.04.2011	2	
		Perak	24.03.2011	25.03.2011	10	
JUMLAH KESELURUHAN					100	36.00

- b. Selain itu, semakan Audit mendapati 7 kontrak yang bernilai RM12.76 juta telah dibayar oleh JKN Terengganu, JKN Selangor dan JKN Perak masing-masing berjumlah RM6.87 juta, RM1.13 juta dan RM4.76 juta. Klausula 19 kepada semua kontrak berkaitan menetapkan bahawa Kerajaan akan membayar kontraktor 75% dari harga barang selepas dokumen Pesanan Kerajaan (Local Purchase Order), Invois, Senarai Bungkusan (Packing List), Sijil Negara Asal (Certificate Of Origin), Bil Muatan Bil Angkutan Udara (Bill Of Loading/Airway Bill), Sijil Penerimaan Penghantaran (Forwarder's Certificate Of Receipt) dan Sijil Pemeriksaan Sebelum Penghantaran (Jadual E) diterima oleh Pusat Tanggungjawab. Manakala baki 25% akan dibayar selepas pemasangan, pentauliahan dan latihan disempurnakan oleh kontraktor dengan syarat Sijil Pemeriksaan dan Penerimaan (Jadual G) dikemukakan. Semakan selanjutnya mendapati kesemua kontrak berkenaan telah dibayar 100% melalui satu baucar bayaran bagi setiap kontrak serta tidak disokong dengan dokumen sokongan yang lengkap seperti **Jadual 15.13**. Sehubungan itu, pihak Audit tidak dapat mengesahkan sama ada pemeriksaan sebelum penghantaran, pemasangan, pentauliahan dan latihan telah disempurnakan sejajar dengan syarat kontrak tersebut.

JADUAL 15.13
BAYARAN YANG TIADA DOKUMEN SOKONGAN YANG LENGKAP

NEGERI	NO. KONTRAK	JUMLAH (RM Juta)	NO. BAUCAR BAYARAN	TARIKH BAUCAR BAYARAN	DOKUMEN YANG PERLU DIKEMUKAKAN OLEH KONTRAKTOR							
					Pesanan Kerajaan	Invois	Senarai Bungkusan	Sijil Negara Asal	Bil Muatan Bil Angkutan	Sijil Penerimaan Penghantaran	Jadual E	Jadual G
Terengganu	KKM(JKN:TR:7/2010) 124/2010	1.95	A0197	06.01.2011	✓	✓	x	x	x	x	x	x
	KKM(JKN:TR:8/2010) 125/2010	2.40	B0750	07.04.2011	✓	✓	x	x	x	x	x	x
	KKM-JKN-TR3/2009 (137/2009)	2.52	L5146	16.12.2009	✓	✓	x	x	x	x	x	x
Selangor	KKM(JKNS)9/2010) 133/2010	0.65	B0058	04.01.2011	✓	✓	x	x	✓	x	✓	✓
	KKM(JKNS)9/2010) 134/2010	0.48	B1063	15.04.2011	✓	✓	x	x	x	x	✓	✓
Perak	KKM(JKN.PK.T.003/ 2010)159/2010	2.16	B1348	04.05.2011	✓	✓	x	x	x	x	x	x
	KKM-JKN- PK.T001/2009 (106/2009)	2.60	7234N	21.12.2009	✓	✓	x	x	x	x	x	x
JUMLAH KESELURUHAN		12.76										

Nota: (✓) - Mematuhi (x) - Tidak Mematuhi

Pada pendapat Audit, pihak Kementerian hendaklah memastikan semua syarat yang telah ditetapkan dalam kontrak adalah jelas dan menjamin kepentingan Kerajaan dan kontraktor yang terlibat. Kementerian perlu memastikan syarat berkaitan pembayaran hendaklah selaras dengan jadual penghantaran ambulans yang ditetapkan dalam kontrak.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kementerian akan memastikan pembayaran dibuat berdasarkan kepada syarat kontrak yang telah disediakan. Klausula berkaitan pembayaran telah ditambahbaik dan disesuaikan dengan proses kerja sebenar dalam perjanjian kontrak pusat yang baru untuk tahun 2010 dan 2011 di mana pembayaran dibuat mengikut setiap peringkat penyerahan ambulans yang telah siap dengan sempurna dan disahkan memenuhi spesifikasi serta disokong dengan dokumen yang lengkap.

15.5.4. Penggunaan Ambulans

15.5.4.1. Ambulans Yang Tidak Digunakan

Bab D, kepada Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 antaranya menyatakan penyenggaraan aset Kerajaan adalah bagi memastikan aset berfungsi dengan lancar secara berterusan dan selamat digunakan. Semakan Audit mendapati perkara seperti berikut:

- a. pihak HUS telah membuat permohonan pelupusan ambulans pada 30 Januari 2009 kepada syarikat konsesi. Bagaimanapun sehingga tarikh pengauditan, status permohonan pelupusan tersebut tidak dapat disahkan dan 3 ambulans berkenaan adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 15.1

Hospital Umum Sarawak
- Ambulans Terbiar Sejak Tahun 2009 (SG 3122A)
(10.07.2012)

GAMBAR 15.2

Hospital Umum Sarawak
- Ambulans Terbiar Sejak Tahun 2009 (QSG 1377)
(10.07.2012)

GAMBAR 15.3

Hospital Umum Sarawak
- Ambulans Terbiar Sejak
Tahun 2009 (SG 2843A)
(10.07.2012)

- b. terdapat dua buah ambulans milik Hospital Sri Aman terbiar di HUS seperti di gambar berikut:

GAMBAR 15.4

Hospital Umum Sarawak
- Ambulans Hospital Sri Aman Yang Terbiar
Sejak Awal Tahun 2012 (WLP 8705)
(10.07.2012)

GAMBAR 15.5

Hospital Umum Sarawak
- Ambulans Hospital Sri Aman Yang Terbiar
Sejak Tahun 2011 (QSG 3608)
(10.07.2012)

Pada pendapat Audit, Kementerian hendaklah mengambil tindakan segera untuk memastikan ambulans yang rosak dan terbiar dilupuskan dengan sewajarnya bagi mengelakkan kesesakan ruang dan penurunan nilai yang berterusan.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Lembaga Pemeriksa Pelupusan yang dilantik telah membuat pemeriksaan ke atas ketiga-tiga buah ambulans di HUS pada 13 Disember 2012. Laporan Pemeriksa Pelupusan (KEW.PA-17) yang lengkap telah dikemukakan ke Jabatan Kesihatan Negeri Sarawak pada 26 Disember 2012 untuk kelulusan pelupusan di peringkat KKM. Kelulusan pelupusan tiga ambulans tersebut telah diperolehi pada 7 Februari 2013 dan sedang dalam proses pelupusan oleh JKN Sarawak. Permohonan kelulusan pelupusan WLP 8705 sedang dibuat dan sijil BER 1 bagi QSG 3608 tidak dapat dikeluarkan oleh syarikat konsesi kerana kes kemalangan ambulans tersebut masih dalam siasatan pihak Polis DiRaja Malaysia (PDRM).

15.5.4.2. Kemalangan Yang Melibatkan Ambulans

- a. Berdasarkan rekod di Bahagian Perkembangan Perubatan, sepanjang tempoh tahun 2010 hingga bulan Ogos 2012 sebanyak 124 ambulans terlibat dalam kemalangan jalan raya dan merekodkan 44 kematian di seluruh negara. Semakan Audit mendapati jumlah kemalangan dan kematian di 4 buah negeri yang dilawati telah menurun daripada 33 kemalangan dan 27 kematian pada tahun 2010 kepada 8 kemalangan dan satu kematian pada tahun 2012. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.14
STATISTIK KEMALANGAN DAN KEMATIAN YANG MELIBATKAN AMBULANS KKM

NEGERI	TAHUN 2010		TAHUN 2011		TAHUN 2012*		BILANGAN KES YANG BELUM DISELESAIKAN OLEH PIHAK POLIS
	JUMLAH AMBULANS TERLIBAT KEMALANGAN	JUMLAH KEMATIAN	JUMLAH AMBULANS TERLIBAT KEMALANGAN	JUMLAH KEMATIAN	JUMLAH AMBULANS TERLIBAT KEMALANGAN	JUMLAH KEMATIAN	
Perak	8	5	5	0	3	0	5
Selangor	16	18	3	0	0	0	10
Terengganu	0	0	1	0	1	0	2
Sarawak	9	4	4	1	4	1	17
JUMLAH	33	27	13	1	8	1	34

Nota: () Tahun 2012 - sehingga bulan Jun 2012*

- b. Hasil semakan Audit mendapati sehingga 31 Disember 2012 sebanyak 34 kes kemalangan melibatkan kos pembaikan melebihi RM0.41 juta yang dibiayai oleh Kementerian. Bagaimanapun pihak PDRM masih belum menyelesaikan siasatannya yang melibatkan kelewatan antara 147 hingga 1,079 hari. Bagi kes yang telah diselesaikan oleh pihak PDRM dan melibatkan tuntutan insurans atau tindakan mahkamah, kes tersebut perlu dirujuk kepada pihak PUU, Kementerian. Sehingga tarikh yang sama sebanyak 3 kes kemalangan dengan anggaran kos sebanyak RM0.12 juta masih belum diselesaikan disebabkan dokumen yang tidak lengkap dan masih dalam semakan PUU. Butirannya seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.15
SENARAI KES KEMALANGAN YANG BELUM DISELESAIKAN OLEH PIHAK PDRM

NEGERI	NO. KENDERAAN KERAJAAN	TARIKH KEMALANGAN	KOS/ ANGGARAN PEMBAIKAN (RM)	SEBAB KEMALANGAN	TARIKH LAPORAN POLIS	KELEWATAN SEHINGGA 31 DIS. 2012 (Hari)
Terengganu	TAS 935	23.11.2011	*55,000	Hujan lebat menyebabkan air bertakung dan kecuai pemandu	23.11.2011	404
	WUK 6794	06.08.2012	9,800	Kecuaian pemandu, latihan pemanduan tidak mencukupi dan kerosakan ambulans	06.08.2012	147
Selangor	WNL 7326	13.04.2010	4,013	Dilanggar motosikal sewaktu berhenti di lampu isyarat	31.10.2010	792
	WLD 9048	19.05.2010	22,159	Tayar hadapan sebelah kiri meletup	19.05.2010	957
	BHH 5285	29.05.2010	*20,000	Dilanggar kereta sewaktu berhenti di lampu isyarat	29.05.2010	947
	WLD 8946	02.06.2010	39,850	Pelanggaran dengan kereta dari arah bertentangan yang membelok ke kanan dan masuk ke laluan ambulans	02.06.2010	943
	WLD 8534	30.09.2010	20,000	Brek ambulans gagal berfungsi dan melanggar Honda CRV	30.09.2010	823
	WLD 8943	05.10.2010	29,389	Dilanggar kereta di simpang empat walaupun siren dibunyikan untuk diberi laluan	10.05.2010	966
	WLD 8519	30.11.2010	427	Dirempuh oleh kereta dari arah sebelah kiri ambulan sewaktu di persimpangan jalan	30.11.2010	762
	WNL 7326	15.12.2010	**	Ambulans hilang kawalan dan melanggar jip	15.12.2010	747
	WUV 6440	03.11.2011	3,180	Kereta dari simpang kiri melanggar ambulan ketika lampu isyarat merah	03.11.2011	424
	WLD 8965	16.07.2011	5,910	Kecuaian pemandu	16.07.2011	534
Sarawak	BKP 2015	17.01.2010	12,144	Kecuaian pemandu yang tidak berhati-hati	17.01.2010	1,079
	WLQ 3062	12.02.2010	*22,130	Ambulans hilang kawalan disebabkan hujan renyai-renyai dan jalan licin	12.02.2010	1,053
	WLQ 3091	14.03.2010	*10,500	Pemandu kenderaan awam tidak memberi laluan kepada ambulans	14.03.2010	1,023
	QSG 3611	12.04.2010	5,094	Hujan lebat dan keletihan pemandu jabatan menyebabkan kemalangan berlaku	12.04.2010	994
	WLM 8256	25.02.2011	*5,280	Kecuaian pemandu kenderaan awam	25.02.2011	675
	QSG 3754	01.05.2011	3,025	Cuaca berkabus, hujan lebat, jalan licin, jalan raya yang kurang elok dan tiada tanda arah	01.05.2011	610
	QSG 3612	05.06.2011	*21,900	Masih di peringkat siasatan lembaga penyiasat jabatan	05.06.2011	575
	QSG 3608	03.07.2011	*28,300	Kemalangan disiasat oleh Lembaga Khas Penyiasat dan tiada dalam simpanan JKN Sarawak	08.07.2011	542
	WLQ 3065	18.05.2011	2,560	Kecuaian pemandu kenderaan awam	18.05.2011	593

NEGERI	NO. KENDERAAN KERAJAAN	TARIKH KEMALANGAN	KOS/ ANGGARAN PEMBAIKAN (RM)	SEBAB KEMALANGAN	TARIKH LAPORAN POLIS	KELEWATAN SEHINGGA 31 DIS. 2012 (Hari)
	WUM 9851	31.08.2011	**	Kecuaian pemandu kenderaan awam	31.08.2011	488
	QSG 3610	31.12.2011	9,671	Kecuaian pemandu kenderaan ambulan	01.01.2012	366
	WUN 130	27.12.2011	*30,039	Tumpahan minyak dari kenderaan lain menyebabkan menjadi licin	28.12.2011	369
	WLQ 3092	14.03.2012	*17,284	Kecuaian kenderaan awam	14.03.2012	292
	WLM 8149	30.07.2012	**	Masih di peringkat siasatan Lembaga Penyiasat Jabatan	30.07.2012	154
	WLQ 3065	19.07.2012	**	Masih di peringkat siasatan lembaga penyiasat jabatan	23.07.2012	161
	QSG 3816	28.06.2012	**	Masih di peringkat siasatan Lembaga Penyiasat Jabatan	28.06.2012	186
	QSG 3804	12.07.2012	**	Masih di peringkat siasatan Lembaga Penyiasat Jabatan	12.07.2012	172
Perak	WHG 4186	24.02.2010	**	Dilanggar oleh motosikal AHB 697	24.02.2010	1,041
	WNJ 6102	20.05.2010	850	Cermin hadapan kenderaan pecah terkena batu semasa dalam perjalanan	21.05.2012	224
	AGE 5906	08.05.2011	880	Dibaling batu	08.05.2011	603
	BKJ 138	25.01.2012	3,950	Dilanggar oleh anjing	26.01.2012	340
	WUW 9035	31.07.2012	27,877	Terlanggar kenderaan awam di lampu isyarat hijau ketika kenderaan awam membuat pusingan U	31.07.2012	153
JUMLAH KESELURUHAN			411,212			

Nota: (*) - Anggaran Kos Pembaikan
(**) - Tiada Anggaran Kos

JADUAL 15.16
SENARAI KES KEMALANGAN YANG MASIH DALAM SEMAKAN
PENASIHAT UNDANG-UNDANG

NO. PENDAFTARAN	PENEMPATAN AMBULANS	ANGGARAN KOS PEMBAIKAN (RM Juta)	TARIKH KEMALANGAN	SEBAB KEMALANGAN
BKN 3135	PKD Kuala Langat	0.04	13.10.2010	Perlanggaran dengan kereta dari arah bertentangan yang membelok ke kanan dan masuk ke laluan ambulans
WUR 8741	Hospital Kuala Kubu Bharu	0.05	12.02.2011	Kenderaan awam masuk ke laluan ambulans
WUX 2739	PKD Klang	0.03	16.02.2012	Bas dari arah sebelah kiri merempuh bahagian kiri ambulans
JUMLAH		0.12		

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kementerian akan memastikan segala proses kes kemalangan ambulans dapat diselesaikan dengan secepat mungkin.

Pada pendapat Audit, kes kemalangan melibatkan ambulans boleh menyebabkan tanggapan negatif masyarakat terhadap perkhidmatan ini. Pemantauan yang lebih perlu diberikan terhadap keselamatan ambulans dengan memastikan semua ambulans berada dalam keadaan baik dan selamat untuk digunakan. Pihak Kementerian juga perlu bekerjasama dengan pihak PDRM agar kelewatan penyiasatan dapat diatasi.

15.5.4.3. Bilangan Ambulans Kurang Berbanding Norma

Bilangan ambulans yang mencukupi adalah penting bagi memastikan perkhidmatan kesihatan khususnya bagi kes kecemasan tidak terjejas dan meningkatkan kepuasan pelanggan. Bagi tujuan ini, Kementerian melalui Garis Panduan *Emergency Medicine and Trauma Services* yang dikeluarkan pada tahun 2012 oleh Bahagian Perkembangan Perubatan telah menetapkan norma bilangan ambulans berdasarkan beban kerja tahun 2010. Semakan Audit mendapati berdasarkan norma tersebut, HSM, HS, HSNZ dan HUS mengalami kekurangan ambulans masing-masing sebanyak 9, 18, 11 dan 16 buah. Butiran terperinci mengenai perkara berbangkit seperti di jadual berikut:

**JADUAL 15.17
AMBULANS YANG TIDAK MENCUKUPI**

HOSPITAL	KENDERAAN SEDIA ADA					NORMA BILANGAN AMBULANS BERDASARKAN BEBAN KERJA	PERBEZAAN BILANGAN AMBULANS	
	STATUS KENDERAAN YANG BEROPERASI				STATUS KENDERAAN TIDAK BEROPERASI (BER)			JUMLAH
	BAIK	UZUR	DIBAIKI	JUMLAH				
Hospital Seri Manjung	3	3	1	7	1	8	17	(9)
Hospital Serdang	7	-	-	7	-	7	25	(18)
Hospital Sultanah Nur Zahirah	5	5	2	12	-	12	23	(11)
Hospital Umum Sarawak	3	7	-	10	-	10	26	(16)

Nota: () - Kurang

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pihak Kementerian memerlukan masa untuk penggantian ambulans bagi memenuhi norma yang telah ditetapkan. Bagaimanapun, pada tahun 2010 hingga 2012 perolehan sebanyak 100 buah ambulans telah selesai dijalankan. Perolehan sebanyak 200 ambulans telah bermula pada bulan Disember 2012 dan dijangka berakhir pada Januari 2014. Selain itu, Kementerian juga mengambil langkah penambahbaikan dengan

menggunakan perkhidmatan ambulans dari Non Government Organization (NGO); Jabatan Perkhidmatan Awam Malaysia, Persatuan Bulan Sabit dan St. John.

15.5.5. Penyenggaraan Ambulans

15.5.5.1. Tempoh Penyenggaraan Ambulans Yang Lama

Perenggan 8.2.11 mengenai *Guidelines For The Application Of The Deduction Formula For The Privatisation Of Hospital Support Services* menetapkan semua permohonan kerja hendaklah diselesaikan dalam tempoh 15 hari. Pemotongan yuran akan dikenakan bagi kerja yang tidak diselesaikan dalam tempoh berkenaan. Semakan Audit terhadap 18 work order di data *Central Management Information System* (CMIS) bagi 2 buah hospital iaitu HUS dan HSNZ mendapati tempoh penyenggaraan ambulans lewat antara 20 hingga 118 hari. Bagaimanapun tiada bukti pemotongan yuran dikenakan bagi kelewatan tersebut. Butiran lanjut adalah di jadual berikut:

JADUAL 15.18
TEMPOH PENYENGGARAAN AMBULANS YANG LAMA

LOKASI	NO. PENDAFTARAN	NOMBOR WORK ORDER	TARIKH WORK ORDER	TARIKH SIAP	KELEWATAN (Hari)
Hospital Umum Sarawak	WJS 5375	MWR934/11/014484	19.04.2011	05.08.2011	95
		MWR934/11/036850	20.11.2011	24.02.2012	83
		MWR934/11/036861	21.11.2011	09.03.2012	95
		MWR934/12/016762	11.06.2012	16.07.2012	22
	WLP 8953	MWR934/12/008598	22.03.2012	24.04.2012	20
		MWR934/11/007571	23.02.2011	11.05.2011	64
		MWR934/12/002039	19.01.2012	21.03.2012	48
		MWR934/09/032097	18.11.2009	29.03.2010	118
	WLQ 3055	MWR934/11/005317	07.02.2011	17.03.2011	25
		MWR934/12/002038	19.01.2012	27.03.2012	54
	WLM 7757	MWR934/11/035672	08.11.2011	16.12.2011	25
		MWR934/11/035672	08.11.2011	16.12.2011	25
	QSG 1671	MWR934/11/018640	26.05.2011	18.07.2011	40
Hospital Sultanah Nur Zahirah	WJS 5836	SWO025/98423/2010	10.05.2010	14.07.2010	52
	WGF 5579	SWO025/98208/2010	03.05.2010	01.07.2010	46
		WO025/189527/2012	17.01.2012	03.03.2012	32
	TAS 1019	SWO025/99046/2010	31.05.2010	19.07.2010	36
	WLX 2144	SWO025/101950/2010	21.06.2010	19.07.2010	20

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pihak KKM akan membuat pemantauan terhadap aduan dan work order yang dikeluarkan oleh syarikat konsesi. Kementerian juga akan mengeluarkan surat peringatan kepada pihak hospital dan syarikat konsesi supaya mengambil tindakan dengan segera terhadap aset yang mengalami kerosakan dan menyelesaikan pembaikan aset dalam tempoh yang ditetapkan. Sekiranya melebihi tempoh tersebut, potongan akan dikenakan terhadap syarikat konsesi.

Pada pendapat Audit, aspek penyenggaraan yang tidak dipantau dengan berkesan boleh menyebabkan perkhidmatan ambulans terjejas kerana bilangan ambulans yang sedia ada tidak dapat menampung keperluan operasi. Selain itu denda hendaklah dikenakan dengan segera.

15.5.5.2. Pembayaran Penyenggaraan Dalam Tempoh Jaminan

- a. Para 17 kepada spesifikasi kontrak JKNSWK-10/2010(HQ-KEN)T(73/2010) bagi pembekalan 24 unit ambulans menetapkan tempoh waranti bagi pembaikan dan penggantian alat ganti (termasuk *item consumable*) yang disenaraikan hendaklah dibekalkan secara percuma dalam tempoh 36 bulan atau 100,000 km yang mana terdahulu. Antara alat ganti berkenaan ialah *air filter; oil filter; fuel filter; spark plugs for petrol engine (once during warranty period); radiator coolant; battery fluid; engine oil; top-up transmission oil; top-up hydraulic oil (power steering); top-up brake fluid; top-up air condition refrigerant; wiper blades (once during warranty period); engine tuning with computer dan grease labour charges*. Semakan Audit mendapati 4 ambulans di PKB Samarahan telah dihantar kepada syarikat UMW Toyota Motor Sdn. Bhd. untuk penyenggaraan dalam tempoh jaminan dan sejumlah RM3,715.65 telah dibayar bagi alat ganti yang dilindungi. Butiran terperinci adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.19
PEMBAYARAN ALAT GANTI DALAM TEMPOH JAMINAN

NO. PENDAFTARAN/ TARIKH PENYERAHAN	NO. BAUCAR / TARIKH	TARIKH INVOIS / BACAAN ODOMETER	SENARAI ALAT GANTI	JUMLAH (RM)
QSG 3814/ 31.12.2010	B2491 / 22.09.2011	05.09.2011 / 9,000 km	Full Synthetic Oil, Battery Water	295.46
	B0653 / 10.04.2012	04.04.2012 / 26,642 km	Oil Filter, Battery Water, Full Synthetic Oil	334.12
	B2154 / 16.08.2011	07.06.2011 / 1,801 km	Full Synthetic Oil, Oil Filter, Battery Water	314.18
	B3383 / 08.12.2011	05.12.2011 / 16,804 km	Oil Filter, Battery Water, Full Synthetic Oil	324.63
QSG 3819/ 31.12.2010	B0824 / 26.04.2012	09.03.2012 / 6,659 km	Oil Filter, Toyota Moto Oil	124.70
	B2398 / 19.09.2011	10.08.2011 / 1,399 km	Battery Water, Oil Filter, Toyota Moto Oil	121.82
QSG 3820/ 31.12.2010	B2564 / 03.10.2011	15.09.2011 / 7,299 km	Oil Filter, Battery Water, Toyota Moto Oil	116.07
	B1315 / 14.06.2011	27.05.2011 / 1,677 km	Oil Filter, Battery Water, Full Synthetic Oil	165.03
	B3651 / 16.12.2011	12.12.2011 / 12,235 km	Full Synthetic Oil, Battery Water, Oil Filter	324.63
	B1338 / 04.07.2012	08.06.2012 / 17,617 km	Brake Fluid, Battery Water, Full Synthetic Oil, Oil Filter	348.28
QSG 3824/ 31.12.2010	B1958 / 05.08.2011	22.07.2011 / 9,585 km	Oil Filter, Battery Water, Full Synthetic Oil	273.80
	B0339 / 13.03.2012	24.02.2012 / 38,503 km	Oil Filter, Battery Water, Full Synthetic Oil	334.12
	B1634 / 14.07.2011	31.05.2011 / 3,654 km	Oil Filter, Battery Water, Full Synthetic Oil	314.18
	B3300 / 05.12.2011	18.11.2011 / 25,777 km	Full Synthetic Oil, Oil Filter, Battery Water	324.63
JUMLAH KESELURUHAN				3,715.65

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Berdasarkan tuntutan Kementerian pembekal telah membuat bayaran balik berjumlah RM66,895.43 pada 8 Mac 2013.

15.5.6. Latihan Pemandu Ambulans Tidak Mencukupi

Surat Pekeliling Ketua Pengarah Kesihatan Bil. 17 Tahun 2012 menetapkan antaranya pemandu ambulans hendaklah mengikuti latihan pemanduan ambulans dan latihan berkaitan pengendalian kecemasan dan trauma seperti *Basic Life Support, Pre Hospital Care, Paediatric Advance Life Support, Malaysia Trauma Life Support* dan *Cardiopulmonary Resuscitation*. Semakan Audit mendapati daripada 103 buku perkhidmatan pemandu di 9 buah hospital/klinik mendapati 69 pemandu tidak mengikuti kursus berkaitan pengendalian kecemasan dan trauma. Selain itu, seramai 41 pemandu tidak mengikuti latihan berkaitan pemanduan dengan sewajarnya. Butiran terperinci mengenai latihan pemandu adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 15.20
SENARAI KURSUS YANG DIHADIRI OLEH PEMANDU**

HOSPITAL/KLINIK	BIL. PEMANDU YANG MENYERTAI KURSUS PENGENDALIAN KECEMASAN DAN TRAUMA (Orang)	BIL. PEMANDU YANG MENGIKUTI LATIHAN / KURSUS BERKAITAN PEMANDUAN (Orang)	BIL. PEMANDU YANG TIDAK MENGIKUTI LATIHAN / KURSUS BERKAITAN PEMANDUAN (Orang)	BIL. PEMANDU (Orang)
Hospital Umum Sarawak	-	13	4	17
Hospital Sultanah Nur Zahirah	3	14	13	27
Hospital Seri Manjung	12	13	11	24
Hospital Serdang	15	13	8	21
Klinik Kesihatan Kota Samarahan	-	-	2	2
Klinik Kesihatan Batu Rakit	-	4	1	5
Klinik Kesihatan Pangkor	3	1	-	1
Klinik Kesihatan Semenyih	-	-	1	1
Klinik Greentown	1	4	1	5
JUMLAH	34	62	41	103

Pada pendapat Audit, semua pemandu ambulans perlu diberi latihan pemanduan, pengendalian kecemasan dan trauma serta pemanduan berhempah sejajar dengan peraturan yang berkuat kuasa khususnya kepada pemandu yang pernah mengalami kemalangan.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Latihan kepada seramai 26 orang pemandu di HSNZ telah diadakan pada Oktober 2012 dan November 2012. Selain itu, semua PTJ akan menghantar pemandu ambulans untuk mengikuti kursus berkaitan pada tahun akan datang sebagai kursus “Refresher” bagi meningkatkan kebolehan serta pengetahuan secara berterusan.

15.5.7. Kepuasan Terhadap Pengurusan Ambulans

- a. Bagi menilai tahap kepuasan pihak pengurusan terhadap pengurusan ambulans sebanyak 20 borang soal selidik telah diedarkan kepada pihak hospital/klinik/PKD/PKB yang dilawati. Hasil maklum balas pihak yang terlibat mendapati sebanyak 55% responden berpendapat bilangan pemandu dan ambulans serta peruntukan penyenggaraan/pembaikan adalah tidak mencukupi. Sebanyak 40% responden tidak berpuas hati dengan kualiti penyenggaraan dan 50% responden berpendapat tempoh pembaikan adalah tidak munasabah.
- b. Manakala seramai 33 daripada 74 pemandu atau 44.6% tidak bersetuju ambulans yang disediakan adalah berkualiti berbanding 41.9% berpendapat ambulans yang disediakan mudah dikendalikan. Seramai 49 orang (66.2%) menyatakan kursus yang dihadiri adalah berkaitan bidang tugas sebagai pemandu ambulans. Manakala 23 orang (31.1%) pemandu menyatakan sebaliknya dan seramai 19 orang (25.7%) pernah mengalami kemalangan semasa bertugas. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 15.21
HASIL MAKLUM BALAS DARIPADA PIHAK PENGURUSAN DAN PEMANDU

MAKLUM BALAS PENGURUSAN	SETUJU		TIDAK SETUJU		TIDAK PASTI		JUMLAH MAKLUM BALAS RESPONDEN
	BIL. RESPONDEN	(%)	BIL. RESPONDEN	(%)	BIL. RESPONDEN	(%)	
Peruntukan penyenggaraan/pembaikan ambulans adalah mencukupi	5	25.0	11	55.0	4	20.0	20
Ambulans yang disediakan adalah mencukupi	10	50.0	9	45.0	1	5.0	20
Ambulans yang disediakan adalah sesuai	8	40.0	8	40.0	4	20.0	20
Pemandu ambulans adalah mencukupi	6	30.0	11	55.0	3	15.0	20
Kualiti kerja-kerja penyenggaraan/pembaikan ambulans adalah memuaskan	5	25.0	8	40.0	7	35.0	20
Kerja-kerja penyenggaraan/pembaikan dilaksanakan dalam tempoh munasabah	5	25.0	10	50.0	5	25.0	20
MAKLUM BALAS PEMANDU	SETUJU		TIDAK SETUJU		TIDAK PASTI		JUMLAH MAKLUM BALAS RESPONDEN
	BIL. RESPONDEN	(%)	BIL. RESPONDEN	(%)	BIL. RESPONDEN	(%)	
Ambulans yang disediakan adalah berkualiti	21	28.4	33	44.6	20	27.0	74
Ambulans yang disediakan mudah dikendalikan	31	41.9	23	31.1	20	27.0	74
Kursus yang dihadiri berkaitan dengan bidang tugas pemandu	49	66.2	23	31.1	2	2.7	74
Pernah mengalami kemalangan semasa bertugas	19	25.7	53	71.6	2	2.7	74

Pada pendapat Audit, pihak Kementerian perlu memberi perhatian terhadap maklum balas yang diberikan oleh pihak pengurusan dan pemandu bagi meningkatkan kualiti perkhidmatan ambulans.

Maklum Balas Kementerian Kesihatan Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Bagi menjamin kualiti kenderaan yang dibekalkan, KKM telah menetapkan pembekal yang berdaftar sebagai pembuat sahaja menyertai tender dan Jawatankuasa Teknikal membuat pemeriksaan kepada kenderaan prototype, pemeriksaan sebelum penghantaran dan pemeriksaan selepas penghantaran. Selain itu, maklum balas pengoperasian, khidmat selepas jualan, alat ganti, keupayaan teknikal pembuat turut dijadikan asas dalam penyediaan spesifikasi dan perolehan ambulans yang baru. Modul latihan kepada pemandu dilaksanakan oleh JKN dan latihan pemanduan ambulans baru disediakan oleh pembekal. Pendedahan kaedah pemanduan yang betul dan selamat berdasarkan keupayaan kenderaan, jalanraya dan sebagainya dibuat dari masa ke semasa.

15.6. SYOR AUDIT

Bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan dan juga memastikan perkara yang sama tidak berulang pada masa hadapan Kementerian disyorkan mempertimbangkan langkah seperti berikut:

- 15.6.1. mengkaji semula mekanisme pengukur prestasi yang lebih sesuai meliputi tempoh masa sampai di lokasi kemalangan/kejadian sebagai KPI yang perlu dipenuhi bagi menjamin keselamatan dan kesihatan pesakit;
- 15.6.2. memastikan pengurusan perolehan dan penyewaan ambulans adalah teratur serta mewujudkan perjanjian yang lebih menyeluruh;
- 15.6.3. mewujudkan kontrak formal dan menandatangani kontrak dengan segera bagi memastikan kepentingan Kerajaan terjamin serta mematuhi peraturan kewangan mengenai tatacara pengurusan perolehan;
- 15.6.4. memastikan pindaan syarat perjanjian dibuat dengan teratur dan disemak oleh Peguam Negara atau Penasihat Undang-undang;
- 15.6.5. meningkatkan kerjasama dengan pihak berkaitan bagi memastikan kes kemalangan diselesaikan dengan segera untuk membolehkan proses pembaikan, tuntutan insurans dan pelupusan dilaksanakan;
- 15.6.6. memantau penyenggaraan ambulans dalam tempoh jaminan; dan
- 15.6.7. memastikan setiap pemandu ambulans diberi latihan pemanduan berhemah serta pengendalian kecemasan dan trauma.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 149-176 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN

16. JABATAN BOMBA DAN PENYELAMAT MALAYSIA

- PENGURUSAN KENDERAAN DAN JENTERA

16.1. LATAR BELAKANG

16.1.1. Jabatan Bomba Dan Penyelamat Malaysia (JBPM) bertanggungjawab untuk memastikan perkhidmatan kebombaam dan penyelamatan diberi secara profesional dalam melindungi nyawa, harta benda dan alam sekitar serta mengikut piawaian perlindungan kebakaran (*standard of fire cover*) yang ditetapkan. Kenderaan dan jentera bomba merupakan elemen penting untuk memastikan sesuatu pelaksanaan operasi mencapai kejayaan. Setiap kenderaan dan jentera perlu sentiasa berada dalam keadaan siap sedia; digunakan secara optimum serta disenggarakan dengan teratur, cekap dan berkesan bagi tujuan yang ditetapkan.

16.1.2. Kenderaan dan jentera JBPM meliputi jentera bomba, kenderaan/jentera khas, kenderaan utiliti, kenderaan marin dan pesawat. Kategori kenderaan dan jentera bomba adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.1
KATEGORI KENDERAAN DAN JENTERA BOMBA

KATEGORI	JENIS KENDERAAN BOMBA
Jentera Bomba	Jentera bertangki air yang dilengkapi peralatan menyelamat seperti <i>Fire Rescue Tender (FRT)</i> , <i>Light Fire Rescue Tender (LFRT)</i> , <i>Water Tender (WT)</i> , <i>Rapid Fire Rescue Tender (RFRT)</i> , <i>CPB 14 FHRT</i> .
Kenderaan/ Jentera Khas	Semua jenis kenderaan yang digunakan sebagai bantuan operasi seperti <i>Tangga Cakera Putar</i> , <i>Pelantar Hidraulik</i> , <i>All Terrain Vehicle</i> , <i>Mobile Command Post</i> , <i>Dapur Bergerak</i> , <i>Breathing Apparatus Tender</i> , <i>Foam Tender</i> , <i>Rapid Intervention Motorcycle (RIM)</i> , <i>Hazardous Material (HAZMAT)</i> , <i>Aircraft Refueller</i> , <i>Forklift</i> , <i>Water Tanker</i> , <i>Emergency Medical Rescue Vehicle (EMRS)</i> , <i>Fire Tender</i> , <i>Hydrosub</i> , <i>Tow Truck</i> , <i>Lighting Tender</i> , <i>Scuba Tender</i> dan <i>Heavy Rescue Vehicle</i> .
Kenderaan Utiliti	Semua jenis kenderaan pengangkutan seperti van, pacuan empat roda, lori pengangkutan <i>multi purpose vehicle</i> dan bas.
Kenderaan Marin	Semua jenis kenderaan di air seperti <i>Fire Rescue Boat</i> , <i>Jetski</i> dan semua jenis bot penyelamat seperti <i>Bot Aluminium</i> , <i>Bot Kevlar</i> , <i>Fire Fighting And Rescue Boat</i> , <i>Bot Fibreglass</i> , <i>Bot Amphibius Rigid Inflatable</i> , <i>Bot Zodiac Inflatable</i> , <i>Bot Kayu</i> , <i>Bot Apex</i> , <i>Bot 3200 Carrier Dive Pro Model</i> .
Pesawat	Helikopter - <i>Mi-17-IV</i> , <i>Mi-171</i> , <i>Agusta AW109 E (Power)</i> , <i>Agusta AW139</i>

Sumber: Sistem e-Logistik JBPM

16.1.3. Setakat bulan September 2012, JBPM memiliki sejumlah 3,164 unit kenderaan dan jentera pelbagai fungsi meliputi 559 unit (17.7%) jentera bomba; 316 unit (10%) kenderaan/jentera khas; 1,903 unit (60.1%) kenderaan utiliti; 378 unit (11.9%) kenderaan marin dan 8 unit (0.3%) pesawat. Nilai aset bagi keseluruhannya adalah berjumlah RM1.397 bilion.

16.1.4. Bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012 sejumlah RM1.005 bilion telah dibelanjakan bagi perolehan kenderaan dan jentera, manakala sejumlah RM206.76 juta telah dibelanjakan bagi tujuan penyenggaraan kenderaan dan jentera bomba.

16.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan kenderaan dan jentera JBPM telah diuruskan dengan teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

16.3. SKOP PENGAUDITAN

Pengauditan dijalankan terhadap pengurusan kenderaan dan jentera bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012. Skop pengauditan merangkumi Ibu Pejabat JBPM dan 5 cawangan Negeri JBPM iaitu Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Pulau Pinang, Negeri Sembilan, Sabah dan Wilayah Persekutuan Putrajaya. Sebanyak 55 balai bomba iaitu 21% daripada jumlah keseluruhan balai bomba telah dipilih sebagai sampel audit. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.2
SENARAI LOKASI PEJABAT DAN BALAI BOMBA YANG DILAWATI

NEGERI	IBU PEJABAT	BAHAGIAN KEJURUTERAAN	AKADEMI BOMBA	PEJABAT ZON	BALAI BOMBA
W.P. Kuala Lumpur	1	1	-		14
Pulau Pinang	1	1	-	4	12
Negeri Sembilan	1	1	-	3	15
Sabah	1	4	1	4	13
W.P. Putrajaya	1	1	-	-	1
JUMLAH	5	8	1	11	55

16.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan dijalankan dengan menyemak rekod, dokumen dan fail bagi tahun 2009 hingga 2012 serta temu bual dengan pegawai dan anggota yang terlibat dengan pengurusan kenderaan dan jentera di Kementerian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan dan di JBPM. Lawatan fizikal ke balai-balai bomba yang terlibat dengan pengagihan kenderaan dan jentera juga diadakan.

16.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Jun hingga Oktober 2012 mendapati secara keseluruhannya pengurusan kenderaan dan jentera JBPM berada pada tahap memuaskan di mana 83% daripada kenderaan dan jentera di 5 negeri yang dilawati

adalah berusia kurang daripada 15 tahun; penerimaan kenderaan dan jentera telah diuruskan dengan teratur dan laporan bulanan seperti Laporan Kedudukan Kenderaan, Laporan Prestasi *Response Time* dan Laporan Penggunaan Minyak dikemukakan dalam tempoh yang ditetapkan. Bagaimanapun, masih terdapat beberapa kelemahan yang perlu diberi perhatian dan diambil tindakan penambahbaikan seperti berikut:

- i. prestasi perkhidmatan udara dan norma keluaran darat tidak dapat dicapai;
- ii. sebanyak 53 (96%) daripada balai bomba tidak memenuhi norma keperluan kenderaan/jentera yang telah ditetapkan;
- iii. pengagihan tidak mengikut perancangan asal;
- iv. Pangkalan Udara Bertam tidak digunakan sepenuhnya dan kualiti pembinaan tidak memuaskan;
- v. terdapat kelemahan di dalam mengawal setiap pergerakan peralatan operasi di JBPM negeri dan balai bomba;
- vi. pengurusan peralatan operasi/skuba dan alat ganti kenderaan/jentera kurang memuaskan;
- vii. pengurusan berkaitan penyenggaraan kenderaan/jentera kurang memuaskan; dan
- viii. pengurusan pelupusan bagi kenderaan/jentera/alat ganti pesawat atau kenderaan adalah kurang memuaskan.

Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui serta maklum balas Kementerian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan dan JBPM adalah seperti di perenggan-perenggan berikut:

16.5.1. Prestasi Pengurusan Kenderaan Dan Jentera

16.5.1.1. Usia Kenderaan Dan Jentera

Pada umumnya, JBPM telah menetapkan bahawa kenderaan/jentera yang telah berusia melebihi usia 15 tahun perlu dilupuskan/diganti sekiranya tidak ekonomi untuk dibaiki dan juga telah mencapai umur *beyond economy repair* (BER). Setakat 30 September 2012, analisis Audit terhadap 899 kenderaan dan jentera yang masih digunakan bagi 5 negeri yang dilawati secara sampel mendapati 145 unit (16%) kenderaan/jentera adalah berusia melebihi 15 tahun; 272 unit (30%) kenderaan/jentera berusia antara 10 hingga 15 tahun dan 478 unit (53%) kenderaan/jentera adalah berusia kurang daripada 10 tahun. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.3
STATISTIK USIA KENDERAAN DAN JENTERA MENGIKUT KATEGORI
YANG MASIH DIGUNAKAN UNTUK 5 SAMPEL NEGERI YANG DILAWATI

KATEGORI KENDERAAN	BILANGAN SEBENAR KENDERAAN	USIA KENDERAAN			
		< 10 Tahun	10 - 15 Tahun	> 15 Tahun	TM
Jentera Bomba	185	100	21	64	-
Kenderaan/Jentera Khas	111	72	26	13	-
Kenderaan Utiliti	444	182	194	68	-
Kenderaan Marin	154	122	30	-	2
Lain-lain Kenderaan	5	2	1	-	2
JUMLAH	899	478	272	145	4
PERATUS (%)	100	53	30	16	1

Nota: TM - Kenderaan Yang Tiada Maklumat Berkenaan Tahun Perolehan

Pada pendapat Audit, kedudukan usia kenderaan dan jentera adalah baik di mana 83% daripada kenderaan dan jentera di 5 negeri yang dilawati adalah berusia kurang daripada 15 tahun.

16.5.1.2. Prestasi Perkhidmatan

Pencapaian perkhidmatan pesawat, kenderaan darat dan marin dinilai antaranya berdasarkan kepada pencapaian norma keluaran dan KPI yang telah ditetapkan.

16.5.1.3. Prestasi Perkhidmatan Pesawat

Bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012, JBPM mempunyai 8 unit pesawat yang terdiri daripada 2 unit Mi-171, 2 unit Mi-17-IV, 2 unit Agusta AW139 dan 2 unit Agusta A109E (Power). Kesemua pesawat ini beroperasi di dua pangkalan udara di Semenanjung Malaysia iaitu Pangkalan Udara Subang, Selangor dan Pangkalan Udara Bertam, Pulau Pinang. Namun seunit pesawat Agusta A109E (Power) telah terhempas pada bulan September 2010 dan pelupusan secara hadiah kepada Akademi Bomba Dan Penyelamat Malaysia bagi tujuan pembelajaran telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan pada 22 November 2012.

- a. Berdasarkan kontrak penyenggaraan, bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012, jumlah jam penerbangan maksimum tanpa caj tambahan bagi pesawat Mi-17-IV/Mi-171 adalah 3,840 jam, manakala Agusta A109E (Power) dan Agusta AW139 adalah 2,520 jam. Analisis Audit mendapati jumlah jam penerbangan sebenar bagi 8 unit pesawat untuk tempoh tahun 2009 hingga 2012 adalah hanya di antara 1,219.10 jam (32.8%) hingga 1,836.70 jam (72.9%) daripada yang ditetapkan dalam kontrak. Ketiadaan tempoh masa yang ditetapkan dalam kontrak bagi kerja penyenggaraan/pembaikan dan pesawat berada dalam keadaan *unserviceable* untuk satu tempoh yang lama menyebabkan jumlah jam penerbangan yang ditetapkan tidak dapat dicapai. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.4
JUMLAH JAM PENERBANGAN SEBENAR PESAWAT JBPM
BAGI TEMPOH TAHUN 2009 HINGGA 2012

PESAWAT/ JAM PENERBANGAN		Mi-17-IV (994-01) (Jam)	Mi-17-IV (994-02) (Jam)	Mi-17I (994-03) (Jam)	Mi-17I (994-04) (Jam)	Agusta A109E (Power) (9M-BOA) (Jam)	Agusta A109E (Power) (9M-BOB) (Jam)	Agusta AW139 (9M-BOC) (Jam)	Agusta AW139 (9M-BOD) (Jam)	JUMLAH (Jam)
2009	Sasaran	600	600	600	600	600	600	-	-	3,600
	Sebenar	419		441.9		568.6		-	-	1,429.50
	(%)	34.9		36.8		47.4		-	-	39.7
2010	Sasaran	600	600	600	600	600	600	120	120	3,840
	Sebenar	116.3	259.1	170.3	307.1	286	234	0	0	1,372.80
	(%)	19.4	43.2	28.4	51.2	47.7	39.0	0	0	35.8
2011	Sasaran	600	600	600	600	-	600	360	360	3,720
	Sebenar	163.5	76.5	157.8	153.3	-	204.3	342.8	120.9	1,219.10
	(%)	27.3	12.8	26.3	25.6	-	34.1	95.2	33.6	32.8
2012	Sasaran	360	360	360	360	-	360	360	360	2,520
	Sebenar	265.6	128.2	277.9	321.0	-	207.0	336.3	300.7	1,836.7
	(%)	73.8	35.6	77.2	89.2	-	57.5	93.4	83.5	72.9

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Sasaran jam penerbangan (Utilization Effort Rate) yang ditetapkan di dalam kontrak penyenggaraan pesawat adalah panduan untuk menentukan kekerapan penyenggaraan pesawat oleh Syarikat Airod Sdn. Bhd. Ia bukan penetapan jam penerbangan yang perlu dilaksanakan. Kegagalan mencapai jam penerbangan tersebut tidak memberi kesan terhadap kadar kos penyenggaraan ataupun menyebabkan pembaziran. Penyenggaraan 2 unit pesawat yang mengambil masa panjang telah mengurangkan jumlah dan peratus keseluruhan jam penerbangan.

Bagi tempoh tahun 2009 hingga November 2011 pembayaran adalah berdasarkan klausa 5, syarat kontrak iaitu *monthly firm fixed price* dan pada pendapat Audit ini menyebabkan pembaziran walaupun tiada penerbangan dijalankan. Bagaimanapun, bagi tempoh bulan Disember 2011 hingga Disember 2012, penambahbaikan telah dilaksanakan dengan mewujudkan kontrak berdasarkan *Performance Base Contract (PBC)*.

- b. Prestasi perkhidmatan udara diukur melalui *Aircraft Serviceability* (tahap fungsi pesawat); *Aircraft Availability* (tahap kesediaan pesawat) dan *Mission Reliability* (tahap keupayaan menjayakan operasi). Semakan Audit terhadap prestasi perkhidmatan udara adalah seperti berikut:

- i. bagi tempoh tahun 2009 hingga November 2011, peratus pencapaian *aircraft serviceability* melebihi 75% untuk kesemua jenis pesawat adalah di antara 31% hingga 61%. Contoh pesawat adalah seperti di gambar berikut:

GAMBAR 16.1

**Pangkalan Udara Subang
- Contoh Pesawat Jenis Mi-17-IV
(19.07.2012)**

GAMBAR 16.2

**Pangkalan Udara Subang
- Contoh Pesawat Jenis Agusta AW109E (Power)
(19.07.2012)**

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Antara punca ketidakcapaian aircraft serviceability adalah kerana pesawat memasuki pemeriksaan rutin; komponen utama pesawat mengalami kerosakan dan pesawat menjalani penyenggaraan overhaul. Turn Around Time (TAT) untuk kebanyakan komponen yang dihantar ke negara pembekal untuk pembaikan tidak boleh dijangkakan tarikh ia dikembalikan kerana negara pembekal tidak mampu memberi dengan tepat tempoh masa pembaikan dan tempoh masa penghantaran semula komponen tersebut ke Malaysia.

- ii. bagi tempoh bulan Disember 2011 hingga Disember 2012 di bawah kontrak baru pula, pencapaian *aircraft availability* berstatus FMC (Full Mission Capable) adalah hanya 71.3% bagi jenis Mi-17-IV/Mi-171 manakala 2.8% bagi pesawat Agusta AW139/A109E (Power) berbanding KPI yang telah ditetapkan. Bagaimanapun, pencapaian KPI bagi *Mission Reliability* untuk semua pesawat adalah melebihi 90% daripada yang ditetapkan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.5
PENCAPAIAN AIRCRAFT AVAILABILITY DAN MISSION RELIABILITY PESAWAT
Mi-17-IV/Mi-171 BAGI TEMPOH BULAN DISEMBER 2011 SEHINGGA DISEMBER 2012

BULAN	AIRCRAFT AVAILABILITY					MISSION RELIABILITY			
	KPI	PENCAPAIAN SEBENAR				KPI	PENCAPAIAN SEBENAR		
		SERVICEABLE	(%)	FMC	(%)		SASARAN	PENCAPAIAN	(%)
Disember 2011	93	49	52.7	49	100	90%	16	16	100
Januari 2012	93	55	59.1	50	90.9		15	14	93.3
Februari 2012	87	44	50.6	18	40.9		26	24	92.3
Mac 2012	93	81	87.1	76	93.8		32	32	100
April 2012	90	90	100	60	66.7		49	47	95.9
Mei 2012	93	90	96.8	59	65.6		32	32	100
Jun 2012	90	53	58.9	31	58.5		26	26	100
Julai 2012	93	77	82.8	56	72.7		26	26	100
Ogos 2012	93	89	95.7	50	56.2		20	20	100
September 2012	90	97	107.8	36	37.1		29	29	100
Oktober 2012	93	94	101.1	79	84.0		37	37	100
November 2012	90	83	92.2	58	70.0		41	40	97.6
Disember 2012	93	72	77.4	72	100		32	32	100
JUMLAH	1,191	974	81.8	694	71.3		381	375	98.4

Sumber: Status Daily Report Each Aircraft Dan Average Mission Reliability

JADUAL 16.6
PENCAPAIAN AIRCRAFT AVAILABILITY DAN MISSION RELIABILITY PESAWAT
A109E (POWER)/AW139 BAGI TEMPOH DISEMBER 2011 HINGGA DISEMBER 2012

BULAN	AIRCRAFT AVAILABILITY					MISSION RELIABILITY			
	KPI	PENCAPAIAN SEBENAR				KPI	PENCAPAIAN SEBENAR		
		SERVICEABLE	(%)	FMC	(%)		SASARAN	PENCAPAIAN	(%)
Disember 2011	62	55	88.7	0	0	90%	23	23	100
Januari 2012	62	54	87.1	0	0		37	36	97.3
Februari 2012	58	63	108.6	0	0		29	29	100
Mac 2012	62	76	122.6	0	0		37	37	100
April 2012	60	44	73.3	0	0		18	18	100
Mei 2012	62	74	119.4	0	0		42	40	95.2
Jun 2012	60	69	115.0	0	0		31	31	100
Julai 2012	62	88	141.9	0	0		30	30	100
Ogos 2012	62	91	146.8	0	0		22	22	100
September 2012	60	84	140.0	0	0		25	25	100
Oktober 2012	62	77	124.2	0	0		33	32	97.0
November 2012	60	81	135.0	21	25.9		35	35	100
Disember 2012	62	66	106.5	5	7.6		19	18	94.7
JUMLAH	794	922	116.1	26	2.8		381	376	98.7

Sumber: Status Daily Report Each Aircraft Dan Average Mission Reliability

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Aircraft availability tidak dapat mencapai Full Mission Capable (FMC) kerana peralatan misi rosak dan kelewatan pembekalan spare part oleh negara pembekal. Bagaimanapun keadaan tidak menjejaskan keupayaan pesawat menjalankan sesuatu misi kerana keperluan misi akan disokong oleh pesawat lain yang mempunyai peralatan misi yang diperlukan.

Pada pendapat Audit, pencapaian KPI bagi penyenggaraan pesawat adalah kurang memuaskan kerana peratusan pencapaian *aircraft serviceability* dan *aircraft availability* adalah rendah.

16.5.1.4. Prestasi Perkhidmatan Kenderaan Darat Dan Marin

- a. Norma keluaran (turn out) bagi perkhidmatan kenderaan darat dan marin ditetapkan berdasarkan kategori balai, jenis perkhidmatan dan bilangan perjawatan yang ditetapkan. Semakan Audit mendapati sebanyak 12 (21.8%) daripada 55 balai bomba yang dilawati tidak mengikut norma keluaran yang ditetapkan. Ini adalah kerana terdapat kekurangan perjawatan sebanyak 160 berbanding dengan norma perjawatan yang ditetapkan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.7
PERBANDINGAN NORMA KELUARAN YANG DIRANCANG
DENGAN SEBENAR MENGIKUT NEGERI

NEGERI	BIL. BALAI BOMBA YANG DILAWATI	BIL. BALAI BOMBA IKUT NORMA KELUARAN	BIL. BALAI BOMBA TIDAK MENGIKUT NORMA KELUARAN
W.P. Kuala Lumpur	14	7	7
Negeri Sembilan	15	15	-
Pulau Pinang	12	11	1
Sabah	13	9	4
W.P. Putrajaya	1	1	-
JUMLAH	55	43	12

JADUAL 16.8
PERBANDINGAN NORMA PERJAWATAN YANG
SEPATUTNYA DENGAN SEBENAR MENGIKUT NEGERI

NEGERI	BIL. BALAI BOMBA YANG DILAWATI	BIL. PERJAWATAN YANG SEPATUTNYA DI BALAI BOMBA	BIL. PERJAWATAN YANG SEBENAR DI BALAI BOMBA	JUMLAH KEKURANGAN PERJAWATAN
W.P. Kuala Lumpur	14	555	537	18
Negeri Sembilan	15	538	473	65
Pulau Pinang	12	568	538	30
Sabah	13	457	436	21
W.P. Putrajaya	1	108	82	26
JUMLAH	55	2,226	2,066	160

- b. Ketidakaapaian norma keluaran yang telah ditetapkan boleh mengakibatkan balai bomba mempunyai kekurangan anggota penyelamat terlatih berbanding jumlah perkhidmatan yang perlu disediakan; kenderaan dan jentera tidak dapat digunakan secara optimum kerana kekurangan anggota yang sedia ada. Keadaan ini menyebabkan operasi kebombaan tidak dapat dilaksanakan dengan lebih cekap dan berkesan.

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Justifikasi dan punca norma perjawatan yang tidak dipatuhi bagi balai bomba yang berkaitan adalah kerana permohonan perjawatan pasukan-pasukan khas seperti Pasukan Penyelamatan Di Air (PPDA), Emergency Medical Rescue Services (EMRS) dan Rapid Intervention Motorcycle (RIM) mengikut norma keluaran bagi setiap balai bomba tidak diluluskan oleh pihak JPA pada tahun 2011.

Pada pendapat Audit, prestasi perkhidmatan kenderaan udara, darat dan marin JBPM adalah kurang memuaskan kerana sasaran jumlah jam penerbangan pesawat, norma keluaran yang diukur melalui *Aircraft Serviceability* (tahap fungsi pesawat); *Aircraft Availability* (tahap kesediaan pesawat) dan norma keluaran bagi kenderaan darat dan marin yang ditetapkan tidak dapat dicapai sepenuhnya.

16.5.2. Pengurusan Kenderaan Dan Jentera

16.5.2.1. Norma Keperluan Kenderaan Dan Jentera Bomba Tidak Dipatuhi

- a. Bilangan keperluan kenderaan dan jentera bomba bergantung kepada kategori balai bomba dan mengikut norma yang ditetapkan oleh JBPM berdasarkan kepada risiko yang dihadapi di sesuatu zon berdasarkan kategori balai bomba sama ada di Zon A, Zon B dan Zon C. Semakan Audit terhadap pengagihan jentera FRT/Water Tander, LFRT/RFRT dan Kenderaan Khas di 55 balai bomba mendapati hanya 2 (4%) balai bomba mengikut norma keperluan yang telah ditetapkan. Manakala bagi kenderaan utiliti, pihak Audit mendapati JBPM tidak menetapkan norma keperluan mengikut kategori balai bomba. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.9
NORMA KEPERLUAN KENDERAAN DAN JENTERA JBPM

NEGERI	BIL. SAMPEL BALAI BOMBA	BIL. BALAI BOMBA YANG MEMENUHI NORMA KEPERLUAN	BIL. BALAI BOMBA YANG TIDAK MEMENUHI NORMA KEPERLUAN
W.P. Kuala Lumpur	14	1	13
Pulau Pinang	12	1	11
Negeri Sembilan	15	0	15
Sabah	13	0	13
W.P. Putrajaya	1	0	1
JUMLAH	55	2	53
PERATUS (%)		4	96

- b. Pengagihan yang tidak mengikut norma mengakibatkan balai bomba memerlukan sokongan daripada balai bomba lain sekiranya operasi kebakaran dan menyelamatkan memerlukan kekuatan jentera yang mencukupi. Kebergantungan bantuan daripada balai bomba lain boleh menjejaskan operasi kebakaran dan menyelamatkan balai bomba sokongan sekiranya

terdapat kes kebakaran perlu diatasi oleh balai bomba sokongan dalam masa yang sama dan ini boleh menjejaskan perkhidmatan kebombaannya yang diberikan.

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Proses perolehan jentera bomba termasuk kenderaan PPDA dan Pasukan EMRS tidak dapat dipenuhi kerana JBPM tidak mempunyai peruntukan kewangan yang mencukupi untuk meneruskan perancangan perolehan jentera bomba untuk ditempatkan di balai-balai mengikut norma yang telah ditetapkan pada tahun 2012. JBPM akan menyediakan cadangan norma keperluan bagi kenderaan utiliti untuk diguna pakai di balai-balai seluruh negara.

Pada pendapat Audit, pengurusan keperluan jentera dan kenderaan bomba adalah kurang memuaskan kerana norma keperluan jentera dan kenderaan yang ditetapkan tidak dipatuhi di 53 (96%) daripada balai bomba yang dilawati.

16.5.2.2. Pengagihan Tidak Mengikut Perancangan Asal

Analisis Audit terhadap perancangan dan pengagihan sebenar kenderaan dan jentera ke 5 negeri yang dilawati bagi tempoh perolehan tahun 2009 hingga 2011 mendapati tiada bukti pengagihan ke negeri dan balai bomba telah dibuat mengikut perancangan yang telah ditetapkan di peringkat Ibu Pejabat JBPM. Analisis lanjut terhadap Laporan Tahunan Aset Alih Kerajaan (KEW.PA-8) bagi lokasi sampel yang dipilih mendapati beberapa negeri/lokasi tidak menerima kenderaan/jentera seperti mana yang dicadangkan; terdapat kekurangan pengagihan di antara 2 hingga 29 unit dan terdapat juga negeri yang menerima kenderaan melebihi bilangan yang dicadangkan antara 5 hingga 9 unit. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 16.10
PENGAGIHAN KENDERAAN
BAGI TEMPOH TAHUN 2009 HINGGA BULAN SEPTEMBER 2012**

NEGERI/BAHAGIAN/UNIT	BIL. KENDERAAN		BIL. LEBIHAN/(KURANGAN)
	PERANCANGAN	SEBENAR	
W.P. Kuala Lumpur	29	22	(7)
Pulau Pinang	46	53	7
Negeri Sembilan	35	21	(14)
Sabah	52	23	(29)
W.P. Putrajaya	8	13	5
Ibu Pejabat JBPM	2	11	9
FRAM Kota Kinabalu	2	0	(2)
UUBP	3	1	(2)
Kejuruteraan	2	0	(2)
JUMLAH	179	144	(35)

Nota: UUBP - Unit Udara Bomba Dan Penyelamat

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Pengagihan jentera dan kenderaan ke JBPM Negeri tidak mengikut perancangan asal disebabkan tidak semua bilangan kenderaan yang dirancang dapat diperolehi di dalam tempoh tersebut. Pengagihan semula kenderaan perlu dibuat bagi menampung kekurangan tersebut serta menilai keadaan semasa dan faktor risiko kebakaran di kawasan jagaan sesebuah balai.

Pada pendapat Audit, masih terdapat kelemahan dalam pengagihan kenderaan/jentera kerana pengagihan tidak dibuat berdasarkan perancangan asal.

16.5.2.3. Pangkalan Udara Tidak Beroperasi Sepenuhnya

- a. Pangkalan Udara Bertam bernilai RM43.56 juta telah dibina dan diserahkan kepada JBPM secara rasmi pada 24 November 2009. Semakan Audit mendapati JBPM telah menempatkan satu *detasmen* pesawat Mi-171 di Pangkalan Udara Bertam secara sementara bermula pada bulan September 2011 iaitu setelah 22 bulan daripada tarikh pangkalan diserahkan kepada JBPM. Pangkalan Udara Bertam tidak dapat digunakan sepenuhnya kerana perjawatan bagi pengoperasian pangkalan udara ini masih belum diluluskan. JBPM terpaksa menempatkan pegawai secara sementara bagi membolehkan pengendalian pesawat dijalankan. Adalah didapati JBPM hanya mengemukakan permohonan pewujudan jawatan baru di Pangkalan Udara Bertam kepada Kementerian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan (KPKT) pada 19 Mei 2010 iaitu selepas 6 bulan daripada tarikh penyerahan rasmi dibuat. Manakala KPKT hanya memajukan permohonan tersebut kepada Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) pada 14 Mei 2012 iaitu berlaku kelewatan selama 24 bulan. KPKT memaklumkan bahawa kelewatan permohonan ini adalah disebabkan dasar pembekuan pengambilan jawatan di semua kementerian/jabatan oleh pihak JPA yang telah dikeluarkan pada 22 April 2010.

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Permohonan perjawatan baru telah pun dibuat dan kini dalam pertimbangan pihak Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA). Oleh sebab permohonan perjawatan ini melibatkan pewujudan fasiliti baru di JBPM, kertas permohonan tersebut perlu diangkat untuk pertimbangan ke Mesyuarat Jawatankuasa Khas Bagi Mengkaji Jawatan-Jawatan Tingkatan Tertinggi (JKTT) pada 12 Mac 2013 sebelum perakuan dikemukakan kepada Kementerian Kewangan untuk maksud pengeluaran Waran Perjawatan. Kelewatan yang berlaku di dalam mengemukakan permohonan perjawatan kepada JPA adalah disebabkan terdapatnya beberapa kekurangan di dalam kertas permohonan yang dikemukakan dan perlu dibaiki dengan tambahan maklumat lain yang diperlukan.

- b. Analisis lanjut mendapati JBPM hanya mempunyai sejumlah 47 perjawatan juruterbang/anak kapal atau 66% berbanding 64 perjawatan yang sepatutnya. Kelemahan dalam merancang keperluan perjawatan selaras dengan perancangan perolehan pesawat telah mengakibatkan norma perjawatan tidak dapat dipenuhi seterusnya mengakibatkan pangkalan udara tidak dapat beroperasi sepenuhnya. Butirannya seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.11
NORMA JURUTERBANG DAN ANAK KAPAL BERBANDING BILANGAN SEBENAR
MENGIKUT JENIS PESAWAT BAGI GILIRAN BERTUGAS 12 JAM

JAWATAN	Mi-17-IV/Mi-171		LEBIHAN/ (KURANGAN) PERJAWATAN	AGUSTA A109E/AW139		LEBIHAN/ (KURANGAN)	JUMLAH LEBIHAN/ (KURANGAN)
	NORMA	SEBENAR		NORMA	SEBENAR		
Juruterbang	8	6	(2)	6	4	(2)	(4)
Pembantu Juruterbang	8	4	(4)	6	4	(2)	(6)
<i>Flight Manager</i>	8	10	2	0	0	0	2
Kuartermaster	16	13	(3)	12	6	(6)	(9)
JUMLAH	40	33	(7)	24	14	(10)	(17)

- c. Selain itu, kekurangan juruterbang juga telah menjejaskan operasi pangkalan udara. Semenjak tahun 2001 hingga 2012, JBPM telah membelanjakan sejumlah RM15.27 juta bagi menampung kos latihan kursus asas juruterbang bagi 25 orang pelatih. Bagaimanapun setakat 31 November 2012, seramai 19 pelatih atau 76% masih kekal berkhidmat di mana 7 daripadanya masih berkursus dan hanya terdapat 12 juruterbang/pembantu juruterbang untuk memberikan perkhidmatan udara berbanding 28 juruterbang/pembantu juruterbang mengikut norma perjawatan pesawat yang sepatutnya. Semakan juga mendapati 6 orang pelatih tidak kekal berkhidmat di JBPM disebabkan tempoh kontrak telah tamat dan bayaran insentif penerbangan mempengaruhi motivasi juruterbang dan anak kapal untuk terus kekal berkhidmat di JBPM.

Pada pendapat Audit, Pembinaan Pangkalan Udara Bertam tidak mencapai objektif yang ditetapkan kerana sehingga kini ia tidak dapat digunakan sepenuhnya kerana ketiadaan perjawatan.

16.5.2.4. Kualiti Pembinaan Pangkalan Udara Tidak Memuaskan

Lawatan Audit ke Pangkalan Udara Bertam mendapati terdapat kerosakan dan berlaku keretakan yang ketara pada struktur bawah bangunan hangar, berlaku mendapan tanah dan air bertakung di kawasan sekitar landasan pesawat. Ini berpunca daripada tanah kawasan ini adalah jenis tanah gambut dan kerja-kerja tambakan tanah yang tidak sempurna menyebabkan struktur tanah mendap. Kelemahan dalam menentukan reka bentuk projek serta pemantauan dan penyeliaan projek telah menyebabkan kualiti pembinaan bagi projek ini tidak memuaskan. Butirannya adalah seperti di **Gambar 16.3** hingga **16.8**.

GAMBAR 16.3

*Pangkalan Udara Bertam, Pulau Pinang
- Bangunan Dan Infrastruktur Yang Dibina
Dengan Kos RM43.56 Juta
(05.09.2012)*

GAMBAR 16.4

*Pangkalan Udara Bertam, Pulau Pinang
- Air Bertakung Di Kawasan
Sekitar Landasan
(05.09.2012)*

GAMBAR 16.5

*Pangkalan Udara Bertam, Pulau Pinang
- Keretakan Pada Struktur Di Bangunan Hangar
(06.09.2012)*

GAMBAR 16.6

*Pangkalan Udara Bertam, Pulau Pinang
- Keretakan Pada Struktur Di Bangunan Hangar
(06.09.2012)*

GAMBAR 16.7

*Pangkalan Udara Bertam, Pulau Pinang
- Mendapan Tanah Di Kawasan Sekitar
Landasan Pesawat
(06.09.2012)*

GAMBAR 16.8

*Pangkalan Udara Bertam, Pulau Pinang
- Kawasan Mendapan Tanah Menjadi
Tempat Laluan Air Hujan
(06.09.2012)*

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Kerosakan ini berpunca daripada kerosakan yang berulang selepas tempoh jaminan tamat di mana pembaikan kerosakan perlu dibuat di bawah OS 32000. JBPM tidak mempunyai peruntukan yang mencukupi pada tahun 2012. JBPM akan memohon peruntukan untuk menampung kos pembaikan kerosakan di Pangkalan Udara Bertam dalam permohonan peruntukan penyenggaraan tanah dan bangunan.

Pada pendapat Audit, Pembinaan Pangkalan Udara Bertam tidak mencapai objektif yang ditetapkan kerana bangunan yang dibina dengan nilai RM43.56 juta telah mula mengalami kerosakan dan berlaku mendapan terutama di bangunan hangar dan kawasan pendaratan pesawat. Ini menyebabkan Kerajaan mengalami kerugian dan tidak mendapat *value for money*.

16.5.2.5. Penerimaan Dan Penyimpanan Peralatan Operasi/Skuba/Alat Ganti Tidak Diuruskan Dengan Teratur

- a. Lawatan fizikal terhadap 35 buah balai bomba mendapati peralatan operasi dan penyelamat telah disimpan di lokasi yang tidak sesuai dan selamat antaranya di bilik mesyuarat, *bay* jentera dan di luar stor. Keadaan ini berlaku disebabkan oleh ruang penyimpanan yang terhad dan ini boleh mengakibatkan risiko berlakunya kehilangan peralatan operasi yang bernilai tinggi. Pihak Audit juga mendapati rekod berkaitan penerimaan peralatan operasi secara berasingan seperti *hose*, *basket strainer*, *metal strainer*, *3 way collecting head*, *hydrant adaptor* dan lain-lain termasuk peralatan skuba seperti *life jacket snorkel*, *booties*, *regulator*, *wet suit*, *fin*, *clarity* tidak diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini. Lawatan Audit ke Balai Bomba Dan Penyelamat Teluk Kemang, Negeri Sembilan dan Unit Marin, Pulau Pinang mendapati tiada rekod berkaitan peralatan skuba/alat ganti diselenggarakan dan peralatan/alat ganti tersebut tidak disimpan dengan teratur. Butirannya seperti di gambar berikut:

GAMBAR 16.9

BBP Tampin, Negeri Sembilan
- Peralatan Jentera Yang Tidak Tersusun
Disimpan Di Bilik Mesyuarat
(19.09.2012)

GAMBAR 16.10

BBP Semporna, Sabah
- Peralatan Skuba Yang Disimpan
Di Bay Jentera
(24.09.2012)

GAMBAR 16.11

BBP Nilai, Negeri Sembilan
- Peralatan Operasi Yang Tidak Tersusun
(20.09.2012)

GAMBAR 16.12

BBP Mantin, Negeri Sembilan
- Peralatan Operasi (Hose) Yang Tidak Tersusun
(20.09.2012)

GAMBAR 16.13

BBP Lahad Datu, Sabah
- Peralatan Operasi Yang Tidak Tersusun Dan Bercampur Dengan Peralatan Pentadbiran
(25.09.2012)

GAMBAR 16.14

BBP Tawau, Sabah
- Peralatan Operasi Yang Tidak Tersusun
(24.09.2012)

GAMBAR 16.15

BBP Teluk Kemang, Negeri Sembilan
- Antara Peralatan Yang Tidak Mempunyai Rekod Penerimaan Yang Lengkap Dan Kemasan Kini
(19.09.2012)

GAMBAR 16.16

BBP Teluk Kemang, Negeri Sembilan
- Antara Peralatan Yang Tidak Mempunyai Rekod Penerimaan Yang Lengkap Dan Kemasan Kini
(19.09.2012)

GAMBAR 16.17

Unit Marin, Pulau Pinang
- Alat Ganti Yang Tidak Tersusun Dan Direkodkan
(06.09.2012)

GAMBAR 16.18

Bahagian Kejuruteraan Zon Keningau, Sabah
- Bengkel Tidak Diuruskan Dengan Teratur
(25.09.2012)

- b. Pemeriksaan Audit di Pangkalan Udara Subang, Selangor dan Bertam, Pulau Pinang mendapati baki sampel minyak telah disimpan dalam *drum* yang berkapasiti 200 liter per *drum* dan ditempatkan di kawasan yang terdedah kepada risiko kecurian dan kebakaran. *Drum* tersebut juga tidak dilabelkan mengikut peraturan yang ditetapkan seperti di gambar berikut:

GAMBAR 16.19

*Pangkalan Udara Subang, Selangor
- Ruangan Penyimpanan Sampel Minyak
Di Ruang Terbuka
(03.08.2012)*

GAMBAR 16.20

*Pangkalan Udara Subang, Selangor
- Sebahagian Baki Sampel Minyak Yang Disimpan
Di Dalam Drum Yang Tidak Dilabel
(03.08.2012)*

GAMBAR 16.21

*Pangkalan Udara Bertam, Pulau Pinang
- Sebahagian Baki Sampel Minyak
Dalam Drum Tiada Label
(06.09.2012)*

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

JBPM akan mengambil tindakan sewajarnya pada tahun 2013 bagi memastikan perkara seumpama ini tidak berulang dengan memperbaiki dan memperkemaskan sistem pengurusan aset di JBPM Negeri-Negeri. Drum baki sampel minyak yang diuji telah dialihkan ke dalam stor Petroleum Oil And Lubrication (POL) milik Syarikat Airod Sdn. Bhd.

Pada pendapat Audit, pengurusan stor alat ganti dan peralatan operasi adalah kurang memuaskan kerana alat ganti di stor tidak disimpan dengan teratur mengikut peraturan pengurusan stor.

16.5.2.6. Kelemahan Dalam Memantau Pergerakan Peralatan Operasi

Semakan Audit mendapati terdapat kelemahan di dalam mengawal setiap pergerakan peralatan operasi yang berada di dalam jentera mahupun peralatan operasi yang diterima secara berasingan daripada jentera. Lawatan Audit mendapati berlaku pindahan peralatan operasi dari satu jentera ke jentera lain atau ditanggalkan daripada jentera berkenaan. Ini menyukarkan pihak anggota mengenal pasti dan mengawal pergerakan peralatan operasi. Butirannya adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 16.12
PERALATAN OPERASI YANG DIPINDAHKAN KE JENTERA LAIN/SIMPAN

NEGERI	BALAI BOMBA	MODEL/JENIS JENTERA	MAKLUMAT PINDAHAN PERALATAN OPERASI
Pulau Pinang	BBP Paya Terubung	Mercedes Atego BJT 8394	Stor
Negeri Sembilan	BBP Nilai	Scania BKN 5806	Jentera Scania BJX 6751
	BBP Tampin	Mercedes Atego BJX 5900	Bilik Mesyuarat
Sabah	BBP Kota Kinabalu	Scania BKM 8109	Jentera Scania BGR 4074
	BBP Kuala Penyu	RFRT GMC dan Bedford	Stor

GAMBAR 16.22

*BBP Kuala Penyu, Sabah
 - Peralatan RFRT GMC Dan Bedford
 Yang Bercampur
 (24.09.2012)*

GAMBAR 16.23

*BBP Nilai, Negeri Sembilan
 - Peralatan Dari Jentera Scania BKN 5806
 Yang Dikeluarkan
 (20.09.2012)*

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Bahagian Operasi Kebombaan dan Penyelamat, JBPM telah pun membangunkan sistem e-log (on-line) iaitu Sistem Pemantauan Aset Negeri dan Ibu Pejabat di mana setiap negeri/balai mengetahui status semasa kedudukan aset-aset di seluruh negara. JBPM telah melantik Pegawai Aset yang bertanggungjawab untuk menguruskan aset alih di balai bomba dan negeri masing-masing. Sistem ini perlu dikemas kini setiap masa di mana antara aspek-aspek yang ada termasuklah pemantauan pergerakan aset, penyenggaraan dan pembaikan aset, penerimaan aset baru dan pelupusan aset. Sistem ini boleh diakses secara on-line oleh Pengarah Negeri, Pengarah Bahagian, Ketua Balai, Pegawai-Pegawai Aset yang dilantik dan pegawai-pegawai yang mempunyai password. Bagi mengenal pasti setiap pergerakan peralatan operasi sesebuah jentera, JBPM bercadang untuk mengguna pakai sistem penandaan peralatan operasi berdasarkan jentera bomba sebagai alternatif penyelesaian bagi masalah yang wujud.

16.5.2.7. Peralatan Operasi Tidak Digunakan

Pemeriksaan Audit mendapati sebanyak 4 *Cobra Cutting Extinguisher E300* bernilai RM1.68 juta (RM0.42 juta setiap satu) yang dibeli melalui rundingan terus pada tahun 2006 tidak digunakan di 4 lokasi balai bomba seperti di **Gambar 16.24** hingga **16.27**. Peralatan ini telah dipasang di jentera dan digunakan untuk memecahkan dinding bangunan ketika operasi kebakaran dan menyelamatkan dilaksanakan. Pihak JBPM memaklumkan peralatan ini tidak digunakan kerana didapati telah rosak. Bagaimanapun tiada bukti menunjukkan tempoh kerosakan yang berlaku serta tiada bukti menunjukkan tindakan pembaikan mahupun tindakan pelupusan diambil terhadap peralatan ini.

GAMBAR 16.24

BBP Papar, Sabah
- Peralatan Cobra Cutting Extinguisher E300
Yang Tidak Dapat Digunakan
(25.09.2012)

GAMBAR 16.25

BBP Sipitang, Sabah
- Peralatan Cobra Cutting Extinguisher E300
Yang Tidak Dapat Digunakan
(25.09.2012)

GAMBAR 16.26

BBP Balik Pulau, Pulau Pinang
- Peralatan Cobra Cutting Extinguisher E300
Yang Tidak Dapat Digunakan
(04.09.2012)

GAMBAR 16.27

BBP Teluk Bahang, Pulau Pinang
- Peralatan Cobra Cutting Extinguisher E300
Yang Tidak Dapat Digunakan
(04.09.2012)

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

JBPM telah pun menerima perolehan ini melalui proses rundingan terus pada tahun 2006 dengan nilai kontrak berjumlah RM9,980,000 (10 set) dan kontrak tambahan RM38,649,000 (92 set) di mana Syarikat Kejuruteraan Asas Jaya Sdn. Bhd. telah membekalkan sejumlah 102 set peralatan ini. JBPM telah membuat perolehan ini melalui kelulusan daripada Kementerian Kewangan bertarikh 6 Februari 2006, walaupun pada peringkat awal JBPM telah menolak tawaran pembelian peralatan ini kepada Kementerian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan (KPKT) melalui surat bertarikh 13 Februari 2006 dan 22 Februari 2006 kepada pihak Kementerian Kewangan memandangkan ianya tidak termasuk di dalam

perancangan JBPM di dalam Rancangan Malaysia Ke Sembilan (RMKe-9) serta JBPM tidak mempunyai keperluan mendesak bagi memperolehi peralatan tersebut. Pemasangan peralatan ini pada jentera bomba telah pun menimbulkan banyak masalah antaranya ialah jentera menjadi senget, keberatan bertambah, kebocoran pada badan jentera dan masalah teknikal yang lain. Tambahan lagi peralatan-peralatan sedia ada sudah memadai untuk digunakan bagi tujuan memadam kebakaran dan menyelamatkan. Di samping itu juga boleh mendatangkan bahaya kepada pengguna kerana working pressure yang tinggi antara 260 hingga 300 bar.

JBPM dalam tindakan untuk mengeluarkan peralatan ini daripada jentera dan akan dipasang pada kenderaan-kenderaan yang lain. Bagi peralatan-peralatan yang rosak dan melibatkan kos penyenggaraan yang tinggi, ia dicadangkan untuk dilupuskan.

Pada pendapat Audit, pengurusan peralatan operasi dan peralatan di balai bomba adalah kurang memuaskan dan peralatan tidak digunakan serta tiada bukti tindakan pembaikan/pelupusan diambil terhadap peralatan *Cobra Cutting Extinguisher*. Di samping itu, perolehan yang tidak dirancang akan menyebabkan berlakunya pembaziran.

16.5.2.8. Penyenggaraan Kenderaan Dan Jentera

a. Norma Masa Pembaikan Dan Penyenggaraan Tidak Ditetapkan

- i. Semakan Audit mendapati tiada norma masa telah ditetapkan oleh JBPM bagi menentukan tempoh masa yang diperlukan bagi membaiki pesawat yang *unserviceable*. Bagi tahun 2011, pihak Audit dimaklumkan bahawa pesawat Mi-17-IV (M994-02) dan Mi-171 (M994-03) telah menjalani penyenggaraan *overhaul*. Berdasarkan kepada *Final Firm Fixed Quotation* bagi kedua-dua jenis pesawat tersebut telah menetapkan tempoh kerja penyenggaraan *overhaul* bagi pesawat Mi-17-IV adalah selama 120 hari manakala Mi-171 selama 140 hari. Semakan Audit terhadap *Monthly Average Serviceability Report* mendapati bagi tempoh bulan Mei 2011 hingga Disember 2011 pesawat Mi-17-IV (M994-02) berada dalam status *unserviceable* iaitu selama 245 hari melebihi tempoh *overhaul* yang telah ditetapkan. Bagaimanapun, tuntutan ganti rugi (LAD) berjumlah RM444,347 telah dibuat kepada kontraktor pada 20 Mac 2013.
- ii. Analisis Audit menunjukkan antara punca KPI pesawat (*aircraft serviceability* dan *aircraft availability*) tidak dapat dicapai adalah kerana pesawat berada dalam tempoh penyenggaraan yang lama iaitu di antara 30 hingga 245 hari dan kelewatan untuk mendapatkan alat ganti daripada negara pembekal. Ini telah mengakibatkan penggunaan pesawat tidak berada di tahap optimum.

- iii. Adalah didapati juga tiada norma masa ditetapkan bagi tempoh masa penyenggaraan dan pembaikan kenderaan dan jentera darat yang dihantar kepada syarikat swasta. Berdasarkan rekod penyenggaraan dan pembaikan kenderaan dan jentera yang dihantar kepada syarikat swasta mendapati tempoh masa pembaikan kenderaan dan jentera adalah di antara 83 hingga 155 hari. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.13
TEMPOH MASA PEMBAIKAN YANG DIJALANKAN DI BENGKEL SWASTA

BALAI BOMBA	NO. PENDAFTARAN KENDERAAN/MODEL	BUTIRAN KEROSAKAN	TARIKH BORANG KEJ.1	SERAHAN KEPADA SYARIKAT SWASTA	SERAHAN KEPADA JABATAN	TEMPOH (Hari)
BBP Putrajaya	BJU 61 Jentera Bomba Mercedes Atego	Pembaikan tapak pam angkut jentera yang bengkok dan tercabut	12.04.2011	Tiada Tarikh	04.07.2011	83
BBP Putrajaya	BGT 278 Motosikal Honda ST 1300	Tukar lampu <i>beacon</i>	22.03.2010	31.03.2010	08.07.2010	99
ABPM Kuala Kubu Baru	WHB 1522 Jentera RFRT GMC	Kenderaan tidak dapat dihidupkan	11.01.2011	Tiada Tarikh	15.06.2011	155

b. Penyenggaraan Berjadual Tidak Mengikut Norma Yang Ditetapkan

- i. Penyenggaraan berjadual yang dirancang dan dilaksanakan oleh Bahagian Kejuruteraan Negeri adalah berdasarkan jadual yang telah ditetapkan. Semakan Audit terhadap Buku Daftar Kerja Servis/Daftar Penyenggaraan/KEW.PA-2 bagi 900 unit kenderaan dan jentera mengikut kategori di 5 negeri yang dilawati mendapati pencapaian prestasi kerja penyenggaraan berjadual adalah tidak memuaskan di mana norma penyenggaraan berjadual hanya dapat dipatuhi di antara 0.6% hingga 13% daripada yang ditetapkan. Penyenggaraan yang tidak mengikut norma boleh mengakibatkan gangguan kerosakan besar terhadap kenderaan dan jentera seterusnya menjejaskan operasi kebombaan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.14
PENYENGGARAAN BERJADUAL MENGIKUT KATEGORI KENDERAAN BAGI TEMPOH TAHUN 2009 HINGGA BULAN SEPTEMBER 2012

NEGERI	JUMLAH KENDERAAN	JENTERA BOMBA		JENTERA/ KENDERAAN KHAS		KENDERAAN UTILITI		KENDERAAN MARIN	
		IKUT JADUAL	TIDAK IKUT JADUAL	IKUT JADUAL	TIDAK IKUT JADUAL	IKUT JADUAL	TIDAK IKUT JADUAL	IKUT JADUAL	TIDAK IKUT JADUAL
W.P. Kuala Lumpur	180	0	38	1	37	14	80	0	10
Pulau Pinang	215	0	39	0	29	19	84	0	44
Negeri Sembilan	148	0	25	0	15	8	67	0	33
Sabah	327	0	73	0	15	9	159	1	70
W.P. Putrajaya	30	1	2	4	4	9	4	0	6
JUMLAH	900	1	177	5	100	59	394	1	163
PERATUS (%)		0.6	99.4	4.8	95.2	13.0	87.0	0.6	99.4

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Norma kerja penyenggaraan berjadual hanya mula ditetapkan berdasarkan dokumen ISO yang telah dipinda dan disahkan untuk diguna pakai pada 8 Februari 2011 di mana dalam dokumen tersebut telah dinyatakan secara umum bahawa semua kenderaan/jentera dan peralatan hendaklah disenggara sekurang-kurangnya 3 kali setahun; mengikut manual kenderaan atau mengikut jumlah perjalanan kenderaan. Prestasi penyenggaraan berjadual menurun disebabkan pelaksanaan penyenggaraan sebanyak 3 kali setahun tidak dapat dilakukan bagi semua kenderaan/jentera akibat kekurangan mekanik.

- ii. Semakan Audit selanjutnya mendapati tiada bukti peralatan bermotor seperti *chain saw*, *power saw*, *circular saw* dan *portable pump* (**Gambar 16.28** hingga **16.31**) yang ditempatkan di dalam jentera bomba telah disenggarakan mengikut jadual atau norma iaitu 2 kali setahun. Ini disebabkan tiada dokumen lengkap berkenaan butiran penyenggaraan peralatan bermotor mengikut jentera bomba di Bahagian Kejuruteraan Negeri mahu pun di balai bomba yang dilawati.

GAMBAR 16.28

BBP Balik Pulau
- Contoh Peralatan Chain Saw
(04.09.2012)

GAMBAR 16.29

BBP Balik Pulau
- Contoh Peralatan Power Saw
(04.09.2012)

GAMBAR 16.30

BBP Balik Pulau
- Contoh Peralatan Portable Pump
(04.09.2012)

GAMBAR 16.31

BBP Tampin
- Contoh Peralatan Power Saw
(19.09.2012)

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Peralatan-peralatan yang diletakkan di dalam jentera tidak mempunyai kad harta modal individu sebaliknya ia diwujudkan bersama-sama dengan kad harta modal jentera bomba. Keadaan ini menyebabkan rekod penyenggaraan tidak dapat dibuktikan. JBPM bercadang untuk mewujudkan rekod penyenggaraan untuk setiap peralatan yang terdapat di dalam jentera bomba.

c. Kenderaan Rosak Tidak Diambil Tindakan Pembaikan

Pemeriksaan Audit pada bulan September 2012 mendapati terdapat kenderaan/jentera yang rosak dan tidak dapat digunakan lagi namun tiada bukti menunjukkan tindakan pembaikan ada diambil. Butirannya seperti di gambar berikut:

GAMBAR 16.32

BBP Kinabatangan, Sabah
- Jentera Scania WTY 7157 Yang Mengalami Kebocoran Tangki Dan Dilaporkan Kepada Bahagian Kejuruteraan Pada 12.05.2012 (25.09.2012)

GAMBAR 16.33

BBP Kinabatangan, Sabah
- Jentera Nissan WDE 3577 Yang Mengalami Kerosakan Shaft Gear Box Dan Dilaporkan Kepada Bahagian Kejuruteraan Pada 06.01.2012 (25.09.2012)

GAMBAR 16.34

Bahagian Kejuruteraan Sandakan, Sabah
- Jentera Ford Light Truck Yang Mengalami Kerosakan Gear Box Dan Dilaporkan Kepada Bahagian Kejuruteraan Pada 16.06.2010 (26.09.2012)

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Kerosakan bagi 2 unit jentera (merujuk Gambar 16.32 dan 16.33) telah dibaiki melalui proses sebut harga/dalaman (peringkat Kejuruteraan Negeri) dan telah siap sepenuhnya pada 10 Disember 2012 dan 19 Februari 2013 manakala Jentera Ford Light Truck dicadangkan untuk tindakan pelupusan kerana tiada alat ganti. Anggaran kos pembaikan adalah antara RM50,000 hingga RM60,000.

d. Kekurangan Perjawatan Mekanik Bagi Melaksanakan Kerja Pembaikan Dan Penyenggaraan Kenderaan

Analisis Audit terhadap jumlah perjawatan yang diwujudkan di Bahagian Kejuruteraan Negeri dan Bahagian Kejuruteraan Zon mendapati 51 jawatan atau 91% diisi daripada 56 jawatan yang disediakan mengikut gred iaitu Jurutera (J41), Penolong Jurutera Kanan (J36), Penolong Jurutera (J29), Juruteknik Kanan (J22), Juruteknik (J17), Pegawai Bomba (KB17) dan Pembantu Tadbir (Perkeranian/Operasi N17). Daripada jumlah 56 perjawatan tersebut, didapati 20 atau 36% perjawatan yang disediakan adalah daripada Gred J17 hingga J41 dan N17, manakala 36 atau 64% perjawatan adalah daripada Pegawai Bomba Gred KB17. Berdasarkan kepada nisbah perjawatan yang terlibat secara langsung dengan pembaikan dan penyenggaraan kenderaan/jentera berbanding jumlah kenderaan/jentera yang diselua didapati Bahagian Kejuruteraan di negeri Pulau Pinang menunjukkan nisbah yang tertinggi iaitu (1:27) di mana setiap satu tenaga kerja mengawal selia 27 kenderaan/jentera. Ini adalah disebabkan wujud kekurangan perjawatan tenaga kerja mekanik berbanding bilangan kenderaan dan jentera yang dikawalselia serta penglibatan tenaga kerja mekanik di dalam aktiviti jabatan kerana tenaga kerja mekanik adalah terdiri daripada Pegawai Bomba Gred KB17. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 16.15
BILANGAN PERJAWATAN BERBANDING BILANGAN
KENDERAAN/JENTERA DAN BALAI BOMBA DI BAWAH SELIANNYA

NEGERI	BAHAGIAN KEJURUTERAAN/ ZON	BIL. PERJAWATAN	BIL. PERJAWATAN YANG DIISI	PERBEZAAN	JUMLAH KENDERAAN YANG DISELIA	NISBAH PERJAWATAN/ JUMLAH KENDERAAN
W.P. Kuala Lumpur	Bahagian Kejuruteraan Negeri	12	11	1	180	1:16
Pulau Pinang	Bahagian Kejuruteraan Negeri	12	8	4	215	1:27
Negeri Sembilan	Bahagian Kejuruteraan Negeri	9	9	0	148	1:16
Sabah	Bahagian Kejuruteraan Negeri Dan Unit Kejuruteraan Zon Kota Kinabalu	10	10	0	176	1:18
	Unit Kejuruteraan Zon Tawau	3	3	0	53	1:18
	Unit Kejuruteraan Zon Sandakan	4	4	0	34	1:9
	Unit Kejuruteraan Zon Keningau	3	3	0	64	1:21
W.P. Putrajaya	Unit Kejuruteraan	3	3	0	30	1:10
JUMLAH		56	51	5	900	

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Jawatan mekanik merupakan perjawatan kader JPA di mana pada waktu tersebut pengisian tidak dapat dibuat sehingga tahun 2011 dan seterusnya perjawatan tersebut dimansuhkan oleh pihak JPA hingga menyebabkan kekurangan mekanik bagi kerja-kerja pembaikan dan penyenggaraan kenderaan. JPA akan mempertimbangkan keperluan jawatan tersebut bersekali dengan pelaksanaan kajian keperluan jawatan JBPM yang dijadualkan pelaksanaannya pada tahun 2013.

Pada pendapat Audit, pengurusan kerja penyenggaraan kenderaan dan jentera adalah tidak memuaskan kerana norma masa penyenggaraan/pembaikan pesawat tidak ditetapkan, penyenggaraan berjadual tidak mematuhi norma yang ditetapkan; tempoh masa pembaikan yang lama di bengkel swasta; tiada bukti peralatan bermotor disenggarakan mengikut norma yang ditetapkan, kenderaan/jentera yang rosak tidak diambil tindakan dengan segera dan kekurangan perjawatan mekanik bagi melaksanakan kerja pembaikan dan penyenggaraan di Bahagian Kejuruteraan.

16.5.2.9. Pelupusan Kenderaan/Jentera Dan Alat Ganti

Kenderaan/jentera dan alat ganti yang tidak ekonomik dibaiki, tidak optimum, usang, rosak, luput tempoh penggunaan, tidak bergerak, melebihi keperluan serta memenuhi justifikasi aset/alat ganti yang boleh dilupuskan perlu diambil tindakan sewajarnya oleh Lembaga Pemeriksa mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 (Tatacara Pengurusan Aset Alih Kerajaan dan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2009 (Tatacara Pengurusan Stor Kerajaan). Semakan Audit terhadap pengurusan pelupusan kenderaan/jentera dan alat ganti bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012 mendapati perkara berikut:

- a. pelupusan bagi 18 unit kenderaan JBPM telah diuruskan secara lelongan awam oleh Syarikat Langkawi Auctioneer Sdn. Bhd. pada 30 Oktober 2008. Hasil dari lelongan awam berkenaan, didapati hanya 6 unit kenderaan sahaja yang telah berjaya dilelong manakala 12 kenderaan tidak dijual kerana tiada pembeda. Semakan Audit mendapati Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi hanya mengemukakan permohonan kedua bagi tindakan pelupusan secara jualan sisa ke atas 12 unit kenderaan melalui surat bertarikh 7 Ogos 2012 iaitu setelah hampir 4 tahun lelongan awam dibuat. Butirannya adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 16.16
SENARAI KENDERAAN/JENTERA YANG TIDAK DAPAT DILUPUSKAN
SECARA LELONGAN PADA TAHUN 2008 DAN MASIH DISIMPAN
DI PUSAT KEJURUTERAAN SALAK TINGGI SETAKAT 15 OGOS 2012

JENIS KENDERAAN	NO. PENDAFTARAN	HARGA SIMPANAN (RM)
Scania - Fire Rescue Tender	WJP 1330	63,000
Jentera Bedford	WAT 928	98,000
Jentera Bedford	BAY 5412	20,000
Jentera Bedford	WAA 6715	20,000
Jentera Bedford	WAC 4496	60,000
Jentera Bedford	WAC 5565	60,000
Jentera Bedford	WAS 622	60,000
Jentera Bedford	WAS 988	60,000
Jentera Bedford	WGM 2508	20,000
Jentera Bedford	WGM 2509	20,000
Jentera Bedford	WGM 2519	60,000
Jentera Bedford	WQ 3702	20,000
JUMLAH		561,000

GAMBAR 16.35

Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi, Sepang
- Antara Jentera Yang Gagal Di Lelong
- WAC 4496, WGM 2508, WGM 2509
(15.08.2012)

GAMBAR 16.36

Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi, Sepang
- Antara Jentera Yang Gagal Di Lelong
- WJP 1330
(15.08.2012)

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

12 Unit kenderaan tersebut tidak mendapat sambutan dari orang awam untuk membelinya. Permohonan untuk melanjutkan proses pelupusan secara sebut harga telah dihantar ke Bahagian Kewangan Dan Pemantauan, Kementerian Kewangan pada 9 Januari 2013. Kelulusan telah diperolehi daripada Bahagian Kewangan Dan Pemantauan, Kementerian Kewangan pada 18 Januari 2013 di mana tarikh jangkaan selesai urusan pelupusan adalah sehingga 10 April 2013.

- b. pihak Audit juga mendapati sebanyak 11 unit kenderaan yang rosak serta tidak ekonomik dibaiki masih di simpan di Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi dan tindakan pelupusan masih tidak diambil. Butirannya adalah seperti di gambar dan jadual berikut:

JADUAL 16.17
KENDERAAN YANG BELUM DIAMBIL TINDAKAN PELUPUSAN SETAKAT 15 OGOS 2012

MODEL/JENIS	NO. PENDAFTARAN KENDERAAN	STATUS
TM	WGM 2507	Tidak Diketahui Status Tindakan
TM	WCQ 978	Tidak Diketahui Status Tindakan
TM	WJQ 3697	Dalam Siasatan
TM	WCQ 115	Tidak Diketahui Status Tindakan
TM	BBA 4974	Akan Diambil Alih Oleh JBPM Negeri Melaka
TM	BHX 552	Tidak Diketahui Status Tindakan
TM	WGN 9546	Tidak Diketahui Status Tindakan
TM	BAQ 5288	Tidak Diketahui Status Tindakan
TM	WKH 1055	Dalam Siasatan JKR
TM	WJX 3692	Tidak Diketahui Status Tindakan
Pajero	Tiada maklumat nombor pendaftaran	Tidak Diketahui Status Tindakan

Nota: TM - Tiada Maklumat

GAMBAR 16.37

*Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi, Sepang
- Antara Jentera Yang Masih Belum Diambil
Tindakan Pelupusan - BHX 552
(15.08.2012)*

GAMBAR 16.38

*Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi, Sepang
- Antara Jentera Yang Masih Belum Diambil
Tindakan Pelupusan - WGM 2507
(15.08.2012)*

GAMBAR 16.39

*Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi, Sepang
- Antara Jentera Yang Masih Belum Diambil
Tindakan Pelupusan - WCQ 978
(15.08.2012)*

GAMBAR 16.40

GAMBAR 16.41

*Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi, Sepang
- Jentera Yang Masih Belum Diambil Tindakan Pelupusan
(15.08.2012)*

GAMBAR 16.42

GAMBAR 16.43

*Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi, Sepang
- Kenderaan Dan Jentera Yang Masih Belum Diambil Tindakan Pelupusan
(15.08.2012)*

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

11 unit kenderaan ini masih dalam proses untuk pelupusan. Pihak Kejuruteraan masih menunggu dokumen dari negeri-negeri seperti geran dan kad harta modal dan tindakan pelupusan akan dilaksanakan dengan segera setelah dokumen lengkap diterima daripada Pusat Kejuruteraan JBPM.

- c. pemeriksaan fizikal juga mendapati terdapat kenderaan/jentera yang dicadangkan untuk pelupusan diletakkan di tempat yang tidak sesuai seperti di gambar berikut:

GAMBAR 16.44

*Bengkel Kejuruteraan W.P. Kuala Lumpur
- Jentera Dan Kenderaan Yang Akan Dilupuskan
Disimpan Di Kawasan Terbuka
(10.08.2012)*

GAMBAR 16.45

*Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi
- Jentera Diletakkan Di Kawasan Terbuka,
Tidak Tersusun Dan Semakin Lusu
(15.08.2012)*

GAMBAR 16.46

*BBP Penampang, Sabah
- Van Isuzu (WCJ 9723) Yang Akan Dilupuskan
Disimpan Di Kawasan Terbuka
(26.09.2012)*

GAMBAR 16.47

*BBP Tuaran, Sabah
- Jentera Bomba Jenis Bedford Yang Akan
Dilupuskan Ditempatkan Di Bawah Pokok
(26.09.2012)*

GAMBAR 16.48

BBP Kuala Penyu, Sabah
 - Jentera Bomba Jenis Bedford Yang Akan
 Dilupuskan Ditempatkan Di Bawah Pokok
 (24.09.2012)

GAMBAR 16.49

BBP Sipitang, Sabah
 - Jentera Bomba Jenis Bedford Yang
 Disimpan Bersama Kendaraan Lain
 (24.09.2012)

- d. pihak Audit mendapati sebanyak 41 item alat ganti pesawat yang telah dikenal pasti antara tahun 2008 hingga bulan September 2012 untuk dilupuskan. Bagaimanapun sehingga 30 September 2012, masih tiada tindakan pelupusan dibuat oleh Unit Pengurusan Aset, JBPM terhadap item berkenaan. Ini kerana maklumat berkenaan dengan item yang akan dilupuskan juga adalah tidak lengkap seperti tarikh barang dibeli dan tarikh dikeluarkan daripada stok untuk dilupuskan tidak direkodkan. Pemeriksaan fizikal Audit terhadap stor sementara bagi alat ganti pesawat mendapati terdapat barang yang disimpan di luar daripada stor dan sebahagian di dalam stor dan tidak diuruskan secara teratur. Butirannya adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 16.18
ALAT GANTI PESAWAT YANG BELUM DIAMBIL TINDAKAN PELUPUSAN
SETAKAT BULAN SEPTEMBER 2012

BUTIRAN ALAT GANTI	KUANTITI	HARGA SEUNIT (RM)	AMAUN (RM)
<i>Electromechanical Altimeter</i>	1	58,183	58,183
<i>Amplifier Unit</i>	1	27,379	27,379
<i>Coupler Unit</i>	1	TM	TM
<i>Antenna</i>	1	TM	TM
<i>Encoder</i>	1	38,657	38,657
<i>Transceiver</i>	1	12,762	12,762
<i>Two Pointer</i>	2	TM	TM
<i>Russian ATC Transponder</i>	1	12,762	12,762
<i>VOR/ILS Receiver</i>	1	5,000	5,000
<i>ATC Transponder</i>	1	12,762	12,762
<i>HF Receiver Transmitter</i>	1	TM	TM
<i>Antenna (V/UHF)</i>	2	TM	TM
<i>Transceiver</i>	3	22,176	66,528
<i>Pilot and Co Pilot Seat</i>	2	TM	TM
<i>D.M.E Indicator</i>	2	10,000	20,000
<i>VOR Selector Course</i>	1	3,000	3,000
<i>ILS Selector Panel</i>	1	3,000	3,000
<i>Bite Unit</i>	1	3,000	3,000

BUTIRAN ALAT GANTI	KUANTITI	HARGA SEUNIT (RM)	AMAUN (RM)
<i>DME Intergrator</i>	2	12,000	24,000
<i>Nav Control Panel</i>	2	22,000	44,000
<i>DME/VOR Control Panel</i>	1	3,000	3,000
<i>Rectifier Unit</i>	1	21,000	21,000
<i>VOR Transceiver</i>	1	5,000	5,000
<i>I.L.S Selector Unit</i>	1	1,500	1,500
<i>VOR DME Selector</i>	1	1,500	1,500
<i>LOC Selector Unit</i>	1	3,000	3,000
<i>VOR Receiver</i>	1	21,000	21,000
<i>G/Slope Receiver</i>	1	3,000	3,000
<i>Main Rotor Blade</i>	5	900,144	4,500,720
JUMLAH	41		4,890,753

Nota: TM - Tiada Maklumat

GAMBAR 16.50

*Pangkalan Udara Subang, Selangor
- Alat Ganti Pesawat Yang Akan Dilupuskan
Tidak Tersusun
(02.08.2012)*

GAMBAR 16.51

*Pangkalan Udara Subang, Selangor
- Alat Ganti Pesawat Yang Akan Dilupuskan
Diletakkan Di Luar Stor
(02.08.2012)*

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Pangkalan Udara JBPM telah memajukan permohonan kepada Unit Pengurusan Aset JBPM melalui surat bertarikh 26 Februari 2013 bagi alat ganti pesawat yang telah dikenal pasti untuk dilupuskan atas sebab-sebab keadaan usang (obsolete) dan naik taraf pesawat (upgrading). JBPM juga telah mendapat hangar, tambahan stor baru (tanpa melibatkan kos sewaan tambahan) daripada Syarikat Airod Sdn. Bhd. untuk menempatkan komponen yang dalam proses pelupusan.

- e. pemeriksaan fizikal di Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi mendapati permohonan bagi pelupusan alat ganti bernilai RM145,955 telah dibuat permohonan pada 28 Februari 2011. Bagaimanapun sehingga 15 Ogos 2012, tindakan pelupusan masih belum diambil seperti gambar berikut:

GAMBAR 16.52

GAMBAR 16.53

*Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi, Sepang
- Sebahagian Alat Ganti Yang Belum Diambil Tindakan Pelupusan
(15.08.2012)*

Maklum Balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Permohonan bagi pelupusan alat ganti bernilai RM145,955 telah pun dikemukakan kepada Unit Pengurusan Aset JBPM pada 8 Oktober 2012 dan kini dalam penyeliaan dan pemantauan urusan pelupusan oleh Unit Pengurusan Aset dalam proses meluluskan pelupusan.

- f. selanjutnya pihak Audit mendapati tiada bukti menunjukkan tindakan ada diambil terhadap alat ganti bagi kenderaan RFRT GMC yang tidak aktif/tidak digunakan. Bagaimanapun didapati alat ganti tersebut masih disimpan di stor kejuruteraan di Negeri Sembilan, Pulau Pinang dan Pusat Kejuruteraan, Salak Tinggi, Sepang. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 16.19
ALAT GANTI KENDERAAN DAN JENTERA YANG TELAH TIDAK DIGUNAKAN**

LOKASI	MODEL KENDERAAN/JENTERA	BUTIRAN ALAT GANTI	KUANTITI (Unit)	AMAUN (RM)
Stor Kejuruteraan Negeri Sembilan	RFRT GMC	Fuel Filter	13	TM
		Air Filter	13	TM
		Oil Filter	13	TM
		ATF Auto Filter	4	TM
		Pully Crankshaff	2	TM
		Water Pump	1	TM
		Wiper Blade	4	TM
		Brake Shoe	6	TM
		Brake Pad	5	TM
		Fuel Pump	1	TM
		PTO Asy	1	TM
Pusat Kejuruteraan, Salak Tinggi Sepang	RFRT GMC	Fuel Sender	7	19,600
		PWR Steering Pump	2	5,800
		Steering Shaft Rod	5	14,500
		Exhaust Silenser	2	9,960
		Radiator	1	11,950
		Drive Shaft Assy	2	19,520

LOKASI	MODEL KENDERAAN/JENTERA	BUTIRAN ALAT GANTI	KUANTITI (Unit)	AMAUN (RM)
		Radiator (Auto Trans)	1	8,025
		Radiator (Manual Trans)	2	12,684
		Gear 25T Chelsea P.T.O	2	7,000
		Clutch Cover	1	2,200
		Flywheel	1	1,950
		Exhaust Valve	2	3,900
		Lift Spring (Front)	6	11,100
		Exhaust Valve Comp	4	7,321
Stor Kejuruteraan Pulau Pinang	RFRT GMC	Fuel Filter	13	TM
		A.T.F Filter	5	TM
		Oil Filter	1	TM
		Fuel Injector Pump	4	TM
		Water Pump	1	TM
		Belt GMC 6PK2651	3	TM
JUMLAH			128	

Nota: TM - Tiada Maklumat

Maklum balas JBPM Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Tiada perancangan pelupusan untuk alat ganti bagi kenderaan Rapid Fire Rescue Tender (RFRT) GMC. Alat ganti RFRT GMC yang terdapat di dalam stor Bahagian Kejuruteraan Negeri akan ditempatkan di Pusat Kejuruteraan Salak Tinggi dan akan diguna pakai untuk RFRT GMC yang masih digunakan sebagai jentera latihan kawat operasi bagi rekrut-rekrut di Akademi Bomba Dan Penyelamat Malaysia (FRAM) Kuala Kubu Bahru, Selangor.

- g. kelemahan dalam penyeliaan dan pemantauan urusan pelupusan oleh Unit Pengurusan Aset telah menyebabkan kenderaan/jentera/alat ganti yang rosak/tidak ekonomik tidak dilupuskan dengan segera. Keadaan ini juga telah mengakibatkan berlaku kesesakan di ruang penyimpanan kenderaan/jentera/alat ganti malah nilai kenderaan/jentera/alat ganti juga merosot disebabkan keusangan dan kerajaan tidak mendapat nilai pelupusan yang optimum.

Pada pendapat Audit, pengurusan pelupusan kenderaan/jentera/alat ganti adalah kurang memuaskan. Ini disebabkan tindakan pelupusan lewat dilakukan. Keadaan ini menyebabkan berlakunya kekurangan ruang penyimpanan serta mengakibatkan kenderaan/jentera tersebut ditempatkan di kawasan yang tidak sesuai dan menjejaskan nilai kenderaan/jentera tersebut.

16.6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan objektif pengurusan kenderaan dan jentera bomba tercapai dan Kerajaan memperoleh *value for money* terhadap pengurusan tersebut, adalah disyorkan supaya pihak JBPM mengambil tindakan penambahbaikan seperti berikut:

16.6.1. mengkaji semula norma keperluan dan keluaran kenderaan dan jentera berdasarkan faktor seperti ruang penyimpanan kenderaan yang terhad, perjawatan yang sedia ada, balai bomba yang mempunyai kenderaan yang berusia serta keluasan kawasan liputan;

16.6.2. memastikan setiap permohonan pembinaan pangkalan udara/balai bomba baru perlu diselaraskan dengan permohonan perjawatan serta fasiliti yang diperlukan agar setiap kemudahan yang disediakan dapat digunakan dengan segera dan sepenuhnya;

16.6.3. menyediakan satu mekanisme yang sesuai untuk mengawal pergerakan peralatan operasi dan peralatan skuba untuk memudahkan pengesanan serta mengelakkan berlakunya kehilangan;

16.6.4. memantau dan membuat pemeriksaan secara berkala bagi memastikan semua urusan pengagihan, pendaftaran, penyelenggaraan rekod serta tindakan pelupusan dibuat dengan teratur;

16.6.5. menyediakan ruang penyimpanan yang mencukupi bagi memastikan semua aset/inventori diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan;

16.6.6. menetapkan tempoh masa bagi sesuatu kerja pembaikan agar kenderaan/jentera dan peralatan sentiasa berada di dalam keadaan baik dan siap sedia serta dapat digunakan secara optimum;

16.6.7. mengadakan latihan secara berkala di kalangan pegawai aset di JBPM Negeri, Pejabat Zon dan Balai Bomba berhubung Tatacara Pengurusan Aset dan Stor; dan

16.6.8. menyediakan perjawatan mekanik yang mencukupi bagi memastikan semua kerja pembaikan dan penyelenggaraan dilaksanakan mengikut norma yang ditetapkan serta diuruskan dengan teratur.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 177-195 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT

17. PENGURUSAN PEMBERIAN BANTUAN KEWANGAN KEPADA BADAN-BADAN BUKAN KERAJAAN (NGO)

17.1. LATAR BELAKANG

17.1.1. Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga Dan Masyarakat (Kementerian) melalui 3 agensinya iaitu Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM), Jabatan Pembangunan Wanita (JPW) dan Lembaga Penduduk Dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) bertanggungjawab menyediakan pelbagai program pembangunan sosial bercorak kebajikan, perlindungan, penjagaan, pemulihan komuniti, kekeluargaan dan latihan. Kumpulan sasaran yang ditetapkan meliputi orang kurang upaya (OKU), kanak-kanak, warga emas, orang papa serta wanita, keluarga dan komuniti. Program pembangunan sosial yang dijalankan antaranya bertujuan untuk meningkatkan kualiti hidup mereka serta mengurangkan masalah sosial yang semakin meningkat seperti jenayah, keruntuhan moral, penagihan dadah, keganasan, kemiskinan dan pengangguran. Menyedari hakikat bahawa Kementerian tidak dapat melaksanakan sendiri program pembangunan sosial disebabkan beberapa kekangan yang dihadapi, maka kerjasama dan penglibatan Badan-badan Bukan Kerajaan (NGO) diperlukan dalam menjayakan program ini. Antara insentif yang disediakan oleh Kementerian bagi menggalakkan NGO melaksanakan perkhidmatan kebajikan dan sosial ialah memberi bantuan kewangan yang terdiri daripada geran dan Bantuan Khas Perbendaharaan (BKP). Butiran lanjut berhubung bantuan kewangan Kerajaan adalah seperti di rajah berikut:

RAJAH 17.1
BUTIRAN GERAN DAN BANTUAN KHAS PERBENDAHARAAN

17.1.2. Bahagian Pembangunan Komuniti di Jabatan Kebajikan Masyarakat bertanggungjawab menguruskan pemberian geran kepada NGO, manakala Bahagian Pembangunan Kapasiti serta Bahagian Penyelarasan Pemantauan Dan Penilaian di Jabatan Pembangunan Wanita bertanggungjawab mengurus dan memantau pengagihan BKP. Pengurusan pemberian bantuan kewangan ini perlu mematuhi garis panduan yang dikeluarkan oleh Perbendaharaan Malaysia, Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Jabatan Pembangunan Wanita seperti berikut:

- a. Garis Panduan Untuk Pertimbangan Pemberian Bantuan Kerajaan Kepada NGO yang dikeluarkan oleh Perbendaharaan Malaysia;
- b. Dasar Pemberian Bantuan Kewangan Kerajaan Kepada Pertubuhan Sukarela Kebajikan yang dikeluarkan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat;
- c. Garis Panduan Pelaksanaan Program Peruntukan Bantuan Khas Perbendaharaan yang dikeluarkan oleh Jabatan Pembangunan Wanita; dan
- d. Garis Panduan Permohonan, Pelaksanaan Dan Pelaporan Program Di Bawah Peruntukan Bantuan Khas Perbendaharaan yang dikeluarkan oleh Jabatan Pembangunan Wanita.

17.1.3. Kajian ini adalah satu pengauditan semula terhadap kajian sama yang pernah dijalankan oleh Jabatan Audit Negara. Hasil kajian tersebut telah dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006.

17.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menentukan sama ada pengurusan pemberian bantuan kewangan kepada NGO telah dilaksanakan dengan teratur dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

17.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan ini meliputi pengurusan pemberian bantuan kewangan kepada NGO bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Pengauditan ini telah dijalankan di Ibu Pejabat Jabatan Kebajikan Masyarakat, Jabatan Pembangunan Wanita dan 49 pejabat NGO (45 NGO yang menerima geran, satu NGO yang menerima BKP serta 3 NGO yang menerima kedua-duanya iaitu geran dan BKP) di Johor, Pahang, Pulau Pinang, Selangor dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Bagi pengauditan terhadap geran, pihak Audit hanya mengaudit 4 jenis geran iaitu pentadbiran, rangsum, elaun khas murid [Orang Kurang Upaya (OKU)] dan elaun khas pekerja.

17.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan telah dijalankan dengan menyemak fail, rekod dan dokumen yang berkaitan dengan geran dan BKP. Selain itu, lawatan Audit telah dilakukan ke pejabat NGO terpilih bagi meninjau aktiviti dan operasi yang dijalankan serta menyemak dokumen kewangan yang berkaitan. Borang soal selidik juga telah diedarkan kepada 102 NGO yang menerima geran dan 27 NGO yang menerima BKP bagi mendapatkan maklum balas berhubung impak pemberian bantuan kewangan Kerajaan terhadap program/operasi yang dijalankan oleh NGO.

17.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Julai hingga Disember 2012 mendapati pemberian bantuan kewangan kepada NGO secara amnya adalah selaras dengan hasrat Kerajaan iaitu untuk membolehkan NGO membantu Kerajaan dalam memantapkan institusi keluarga dan menangani gejala sosial. Bagaimanapun, pengauditan yang dijalankan mendapati pengurusan pemberian bantuan kewangan kepada NGO adalah kurang memuaskan kerana kelemahan yang dibangkitkan pada tahun 2006 masih belum diatasi sepenuhnya, di samping beberapa kelemahan yang baru dikenal pasti. Antara punca kelemahan ini ialah pemantauan yang tidak mencukupi dan kurang berkesan; ketiadaan mekanisme yang jelas mengenai pemulangan semula wang bantuan yang tidak digunakan dan NGO kurang peka terhadap syarat perjanjian. Penjelasan lanjut berhubung perkara yang ditemui adalah seperti di jadual dan perenggan berikut:

JADUAL 17.1
PERBANDINGAN ISU AUDIT YANG DIBANGKITKAN PADA TAHUN 2006 DAN 2012

BIL.		ISU AUDIT	ISU DIBANGKITKAN DALAM LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA	
			TAHUN 2006	TAHUN 2012
GERAN				
1.	Kelulusan diberi kepada NGO yang tidak memenuhi kriteria ditetapkan.	✓	X	
2.	Pengagihan geran tidak mematuhi syarat yang ditetapkan iaitu bayaran dibuat sebelum perjanjian disempurnakan.	✓	✓	
3.	Penggunaan geran oleh NGO tidak mengikut syarat yang ditetapkan.	✓	✓	
4.	Lebihan wang geran yang tidak digunakan oleh NGO tidak dikutip semula sepertimana yang disyaratkan dalam perjanjian.	X	✓	
BANTUAN KHAS PERBENDAHARAAN				
1.	Kelulusan diberi kepada NGO yang tidak memenuhi kriteria ditetapkan.	✓	X	
2.	Pengagihan geran tidak mematuhi syarat yang ditetapkan iaitu bayaran dibuat sebelum perjanjian disempurnakan.	✓	✓	
3.	NGO tidak menyelenggarakan akaun bank berasingan.	✓	X	
4.	Program tidak dilaksanakan mengikut tempoh dan syarat yang ditetapkan.	✓	✓	
5.	Penggunaan BKP oleh NGO tidak mengikut syarat yang ditetapkan.	✓	X	
6.	Lebihan wang BKP yang tidak digunakan oleh NGO tidak dikutip semula sepertimana yang disyaratkan dalam perjanjian.	✓	✓	

Nota: (✓) - Ya (X) - Tidak

17.5.1. Prestasi Pemberian Bantuan Kewangan Kerajaan

17.5.1.1. Prestasi Kewangan

Pemberian bantuan kewangan kepada NGO dibiayai daripada peruntukan mengurus. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, sejumlah RM109.35 juta telah diperuntukkan untuk geran dan sejumlah RM101.24 juta (92.6%) telah diagihkan kepada NGO setakat bulan Disember 2012. Peruntukan keseluruhan BKP pula berjumlah RM11.95 juta dan sejumlah RM11.96 juta (100.1%) telah diagihkan kepada NGO untuk melaksanakan 726 program setakat bulan Disember 2012. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.2
PERUNTUKAN DAN PENGAGIHAN BANTUAN KEWANGAN
KEPADA NGO BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	PERUNTUKAN (RM)	PENGAGIHAN		
		BIL. NGO (MENERIMA GERAN)/ BIL. PROGRAM (BKP)	JUMLAH (RM)	(%)
GERAN				
2010	38,730,200	231	35,657,356	92.1
2011	34,730,200	272	32,997,220	95.0
2012	35,887,000	230	32,586,975	90.8
JUMLAH	109,347,400	733	101,241,551	92.6
BANTUAN KHAS PERBENDAHARAAN				
2010	4,841,858	392	4,862,487	100.4
2011	3,810,000	168	3,810,000	100.0
2012	3,297,600	166	3,290,000	99.8
JUMLAH	11,949,458	726	11,962,487	100.1

Pada pendapat Audit, prestasi kewangan bagi aktiviti pemberian bantuan kewangan kepada NGO adalah baik kerana hampir keseluruhan peruntukan telah diagihkan kepada NGO berdasarkan permohonan yang diterima.

17.5.1.2. Prestasi Penggunaan Geran/Pelaksanaan Program

Pengagihan geran/BKP dibuat berdasarkan permohonan daripada NGO. Permohonan NGO untuk mendapatkan geran akan dipertimbangkan oleh Jawatankuasa Penilaian Bantuan Geran yang dipengerusikan oleh Ketua Pengarah Jabatan Kebajikan Masyarakat, manakala permohonan BKP dipertimbangkan oleh Jawatankuasa Perakuan Bantuan Khas yang dipengerusikan oleh Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga Dan Masyarakat. Kelulusan diberi kepada NGO yang layak berdasarkan kadar bantuan yang ditetapkan. Prestasi penggunaan geran/BKP yang telah diagihkan kepada NGO adalah seperti berikut:

a. Geran

Semakan Audit terhadap dokumen kewangan yang diselenggarakan oleh 48 NGO yang dilawati mendapati Elaun Khas Pekerja dan Geran Pentadbiran telah digunakan dengan sepenuhnya berdasarkan peratus penggunaan tahun 2010 dan 2011 yang mencapai sehingga 90% dan ke atas. Bagi Geran Rangsum dan Elaun Khas Murid OKU, didapati geran yang telah diagihkan kepada NGO tidak digunakan sepenuhnya bagi tujuan ia diagihkan. Secara keseluruhannya, peratus penggunaan geran rangsum pada tahun 2010 dan 2011 masing-masingnya adalah 78.5% dan 82.4% sahaja. Manakala peratus penggunaan Elaun Khas Murid OKU bagi tahun 2010 dan 2011 masing-masingnya adalah 87.7% dan 72.6% berbanding jumlah geran yang diagihkan. Peratus penggunaan geran bagi tahun 2012 tidak dapat dinilai dengan tepat memandangkan lawatan Audit hanya dapat menyemak perbelanjaan yang dilakukan setakat bulan Oktober 2012. Butiran lanjut prestasi keseluruhan agihan dan penggunaan geran adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.3
STATUS PENGGUNAAN GERAN OLEH NGO BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012
(BERDASARKAN REKOD KEWANGAN YANG DISELENGGARAKAN OLEH NGO)

TAHUN	JENIS GERAN											
	RANGSUM			ELAUN KHAS MURID OKU			ELAUN KHAS PEKERJA			PENTADBIRAN		
	JUMLAH TERIMA	SEBENAR DIGUNAKAN		JUMLAH TERIMA	SEBENAR DIGUNAKAN		JUMLAH TERIMA	SEBENAR DIGUNAKAN		JUMLAH TERIMA	SEBENAR DIGUNAKAN	
		JUMLAH	(%)		JUMLAH	(%)		JUMLAH	(%)		JUMLAH	(%)
	(RM Juta)	(RM Juta)		(RM Juta)	(RM Juta)		(RM Juta)	(RM Juta)		(RM Juta)	(RM Juta)	
2010	2.47	1.94	78.5	2.12	1.86	87.7	1.38	1.38	100.0	4.08	5.06	124.0
2011	2.56	2.11	82.4	2.34	1.70	72.6	1.24	1.16	93.5	3.33	4.73	142.0
2012	2.08	1.37	65.9	2.00	1.34	67.0	1.24	0.99	79.8	6.71	5.97	88.0

Nota: Data tahun 2012 adalah setakat bulan Oktober

Berdasarkan statistik di atas, pihak Audit berpendapat Geran Rangsum, Elaun Khas Murid OKU dan Elaun Khas Pekerja yang diagihkan kepada NGO secara umumnya adalah mencukupi untuk menampung keperluan NGO. Bagi geran pentadbiran, peratus penggunaan sebenar melebihi jumlah agihan. Ini menunjukkan NGO memerlukan sumbangan lebih besar untuk menampung perbelanjaan pentadbiran mereka.

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

JKM akan mengadakan road show di setiap negeri pada tahun 2013 bagi memberi penjelasan mengenai penemuan Audit serta Garis Panduan Pemberian Bantuan Kewangan kepada semua NGO yang menerima geran.

b. Bantuan Khas Perbendaharaan

Bantuan Khas Perbendaharaan (BKP) diberikan kepada NGO bagi membantu Kerajaan dalam memantapkan lagi institusi keluarga dan menangani gejala sosial melalui penganjuran program secara bersepadu dengan agensi Kerajaan terlibat. Mengikut Garis Panduan Pelaksanaan Program Peruntukan Bantuan Khas Perbendaharaan, NGO yang diluluskan BKP perlu melaksanakan program dalam tempoh 12 bulan selepas perjanjian ditandatangani. Semakan Audit mendapati daripada 726 program yang telah menerima BKP daripada JPW, sebanyak 649 (89.4%) program telah dilaksanakan manakala 77 program melibatkan BKP berjumlah RM2.04 juta masih belum dilaksanakan setakat bulan Disember 2012. Daripada 77 program tersebut, sebanyak 75 (97.4%) program masih dalam tempoh pelaksanaan yang ditetapkan. Butiran lanjut dan maklum balas Kementerian adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.4
STATUS PELAKSANAAN PROGRAM SETAKAT BULAN DISEMBER 2012

TAHUN	BIL. PROGRAM YANG TELAH DIAGIHKAN BANTUAN KHAS PERBENDAHARAAN	STATUS PELAKSANAAN PROGRAM		
		TELAH LAKSANA	BELUM LAKSANA	
			BIL. PROGRAM (AMAUN BKP)	MAKLUM BALAS KEMENTERIAN
2010	392	391	1 (RM6,750)	LPPKN telah mengeluarkan Notis Mungkir kepada NGO terlibat pada 21.06.2012. Notis Tarik Balik Peruntukan telah dikeluarkan pada 04.02.2013.
2011	168	167	1 (RM10,000)	Program ini telah tamat tempoh pelaksanaan seperti yang ditetapkan dalam perjanjian. LPPKN dalam proses mengeluarkan perjanjian tambahan untuk melanjutkan tempoh pelaksanaan.
2012	166	91	75 (RM2,020,000)	Kesemua program dijangka dilaksanakan antara bulan Februari hingga Julai 2013.
JUMLAH	726	649	77	

17.5.1.3. Impak Pemberian Bantuan Kewangan Kepada NGO

- a. Kerajaan memberi bantuan kewangan kepada NGO dengan tujuan seperti berikut:
 - i. mengiktiraf sumbangan berharga NGO dalam mengatasi gejala sosial, membantu golongan kurang bemasib baik, menyediakan kemudahan perlindungan dan menjalankan program latihan; dan
 - ii. bagi membantu Kerajaan dalam memantapkan institusi keluarga dan menangani gejala sosial seperti pembuangan bayi, mat rempit dan gengsterisme di mana NGO terlibat akan melaksanakan program bersepadu bersama agensi Kerajaan supaya gejala sosial ini dapat dicegah lebih awal di peringkat akar umbi.

- b. Semakan Audit mendapati satu kajian telah dijalankan oleh JKM dengan kerjasama Universiti Utara Malaysia pada tahun 2010 yang bertajuk Keberkesanan Pertubuhan Sosial Kebajikan Yang Menerima Geran Dalam Pengurusan Perkhidmatan Kebajikan. Hasil kajian ini telah digunakan sebagai rujukan dalam membuat penambahbaikan dasar pemberian geran. Pihak Audit juga telah menemu bual pegawai di NGO yang dilawati dan mengedarkan borang soal selidik secara e-mel/faks kepada sebanyak 102 NGO di 5 negeri iaitu Johor, Pahang, Pulau Pinang, Selangor dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur bagi menentukan impak pemberian geran kepada NGO. Bagaimanapun, pihak Audit hanya menerima maklum balas daripada 39 (38.2%) NGO dan rumusan yang dapat dibuat daripada maklum balas yang diterima adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.5
RUMUSAN MAKLUM BALAS BAGI GERAN

RUMUSAN MAKLUM BALAS	
35 (89.7%)	NGO bersetuju geran yang diberikan dapat mengurangkan bebanan kewangan mereka.
33 (84.6%)	NGO mengakui ada menerima sumbangan daripada pihak lain (individu dan korporat) dalam bentuk wang ringgit, makanan, peralatan pembelajaran dan peralatan-peralatan lain.
30 NGO (76.9%)	berpuas hati dengan tempoh pengagihan geran oleh JKM, manakala 9 NGO (23.1%) kurang berpuas hati dengan tempoh pengagihan geran.

- c. Pihak NGO juga telah mengemukakan beberapa cadangan yang berkaitan dengan geran seperti berikut:
- i. selain makanan dan minuman, Geran Rangsum dibenarkan untuk membayar gaji tukang masak, membeli peralatan dan perkakasan memasak/dapur serta membeli vitamin untuk golongan sasaran;
 - ii. Elaun Khas Pekerja dikaji semula supaya bersesuaian dengan taraf hidup semasa, boleh digunakan untuk membayar elaun lebih masa dan tuntutan perjalanan serta dipanjangkan kepada kakitangan selain pengajar/jurupulih;
 - iii. Geran Pentadbiran diluaskan skop penggunaannya; dan
 - iv. pembayaran geran dibuat secara suku tahunan atau pada awal tahun.

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Kajian Penilaian Impak dilaksanakan setiap 5 tahun dan kajian seterusnya adalah pada tahun 2015.

- d. Bagi BKP, pihak Audit mendapati JPW masih belum menjalankan kajian penilaian impak secara terus kepada peserta program. Bagaimanapun, NGO ada mengedarkan borang penilaian keberkesanan pelaksanaan program untuk diisi oleh peserta sepertimana disyaratkan dalam Garis Panduan Pelaksanaan Program Peruntukan Bantuan Khas Perbendaharaan. Bagi menentukan impak pemberian BKP, pihak Audit juga telah mengedarkan borang soal selidik secara e-mel/faks kepada 27 NGO. Maklum balas hanya diterima daripada 12 (44.4%) NGO dan rumusan yang dapat dibuat adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.6
RUMUSAN MAKLUM BALAS BAGI BANTUAN KHAS PERBENDAHARAAN

RUMUSAN MAKLUM BALAS	
Kesemua (100%) NGO bersetuju BKP dapat mengurangkan bebanan kewangan mereka.	
Kekangan utama yang menyebabkan program tidak dapat dijalankan mengikut tempoh yang ditetapkan:	
• 5 (41.7%) NGO berpendapat kekangan utama ialah bantuan tidak mencukupi. • 4 (33.3%) NGO berpendapat kekangan utama ialah bantuan lewat diterima. • 5 (41.7%) NGO berpendapat terdapat kekangan dari aspek pengangkutan untuk mengambil peserta, kesuntukan masa penceramah, tidak berkemampuan menguruskan logistik program kerana tiada staf atau sukarelawan.	

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Satu kajian impak akan dijalankan dengan menggunakan peruntukan Bajet Pembangunan Tahun 2014 (Rolling Plan ke-3 RMKe-10).

17.5.2. Pengurusan Pemberian Bantuan Kewangan Kepada NGO

Pengauditan telah dijalankan di 2 peringkat iaitu di Jabatan Kebajikan Masyarakat bagi pengurusan bantuan geran dan Jabatan Pembangunan Wanita bagi pengurusan Bantuan Khas Perbendaharaan. Butiran lanjut adalah seperti perenggan berikut:

17.5.2.1. Pengurusan Pemberian Geran

Pengauditan telah dijalankan terhadap 5 aspek utama dalam pengurusan pemberian bantuan geran kepada NGO iaitu kelayakan NGO, kelulusan geran, pengagihan geran, penggunaan geran dan pemulangan wang geran yang tidak dibelanjakan. Berdasarkan penilaian yang dibuat, pihak Audit mendapati Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) telah mematuhi syarat dan garis panduan yang dikeluarkan oleh Perbendaharaan Malaysia dan pihak JKM sendiri berhubung 2 aspek utama yang dinilai iaitu kelayakan NGO dan kelulusan geran. Bagaimanapun bagi 3 aspek yang lain, pihak Audit mendapati masih terdapat kelemahan yang memerlukan penambahbaikan segera daripada pihak Kementerian seperti butiran di perenggan berikut:

a. Pengagihan Geran

Mengikut surat pemakluman kelulusan pemberian geran kepada NGO, wang geran hanya akan diagihkan oleh JKM kepada NGO setelah urusan surat perjanjian disempurnakan. Semakan Audit mendapati pengagihan wang geran tidak mematuhi syarat yang ditetapkan di mana daripada 234 sampel geran (yang diluluskan bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012), didapati tempoh kuat kuasa sebenar perjanjian bagi 22 (9.4%) geran tersebut tidak dapat ditentukan kerana tarikh perjanjian tidak dicatatkan. Bagi 212 (90.6%) geran yang mempunyai maklumat perjanjian yang lengkap (dicatatkan tarikh perjanjian), pihak Audit telah membandingkan tarikh wang dimasukkan ke akaun NGO dengan tarikh perjanjian ditandatangani. Berdasarkan perbandingan tersebut, didapati perjanjian bagi 42 (19.8%) geran hanya ditandatangani antara 12 hingga 210 hari selepas bayaran geran diagihkan kepada NGO. Jumlah keseluruhan bayaran geran yang telah diagihkan sebelum perjanjian ditandatangani ialah RM3.79 juta. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.7
KELEWATAN MENANDATANGANI PERJANJIAN
BAGI GERAN YANG DIAGIHKAN PADA TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	PERINGKAT	BIL. GERAN DIAGIHKAN	JUMLAH DILULUSKAN (RM)	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
2010	Johor	1	23,506	14
2011	Johor	8	990,534	34 - 143
2012	Johor	10	1,309,234	42 - 210
	Pahang	7	366,822	23 - 73
	Pulau Pinang	13	986,941	12 - 88
	Selangor	3	115,237	19
JUMLAH		42	3,792,274	12 - 210

Pada pendapat Audit, tindakan JKM menyerahkan wang geran kepada NGO sebelum perjanjian ditandatangani boleh mengakibatkan Klausu 10 kepada surat perjanjian tidak dapat dikuatkuasakan. Klausu 10 adalah mengenai hak Kerajaan untuk mengambil tindakan dengan menarik balik peruntukan dan menamatkan perjanjian sekiranya pihak NGO melanggar syarat dan terma yang ditetapkan dalam surat perjanjian. Perkara ini tidak sepatutnya berlaku memandangkan kandungan perjanjian adalah seragam untuk semua jenis geran (kecuali Lampiran A mengenai butiran geran yang diluluskan). Perkara ini juga telah dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2006.

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Antara sebab berlakunya kelemahan ini ialah semakan semula tidak dilakukan semasa menerima surat perjanjian serta kurangnya pemahaman

mengenai kepentingan aspek perundangan. Selain itu, pengagihan geran kepada NGO sebelum perjanjian ditandatangani adalah disebabkan JKM mengambil kira kepentingan dan kebajikan kumpulan sasar di bawah jagaan NGO berkenaan. Bagaimanapun, Standard Operating Procedure bagi aktiviti pemberian geran yang diguna pakai pada tahun 2013 telah mengambil kira ketetapan pengagihan geran dalam tempoh 30 hari dari tarikh surat perjanjian ditandatangani.

b. Penggunaan Geran

Klausa 4.2 kepada surat perjanjian menetapkan bantuan geran hendaklah hanya digunakan untuk tujuan yang telah ditetapkan oleh Kerajaan. Dasar Pemberian Bantuan Kewangan Kerajaan Kepada Pertubuhan Sukarela Kebajikan telah menetapkan mekanisme pemberian geran termasuk tujuan geran, kadar geran, tempoh dan syarat-syarat pemberian geran. Semakan Audit di 48 NGO mendapati ada geran yang telah digunakan untuk tujuan selain daripada yang ditetapkan. Butirannya adalah seperti di perenggan berikut:

i. Geran Rangsum

Geran Rangsum diberikan kepada NGO bagi menampung sebahagian perbelanjaan makan dan minum penghuni yang berada di bawah tanggungjawab NGO berkenaan. Sebelum tahun 2012, geran rangsum juga dibenarkan untuk tujuan pembayaran Elaun Pekerja (Tukang Masak) dan pembelian peralatan dapur. Namun mulai tahun 2012, pembayaran rangsum ditetapkan hanya untuk perbelanjaan makan dan minum serta pembelian bahan mentah (makanan). Kadar rangsum bagi setiap penghuni ialah RM8 sehari (institusi berkediaman) atau RM4 sehari (institusi harian). Berdasarkan sampel, didapati sejumlah RM649,967 (68.4%) daripada RM950,892 geran rangsum yang diluluskan kepada 7 NGO di Johor, Pahang dan Pulau Pinang telah digunakan untuk tujuan-tujuan lain selain daripada yang ditetapkan. Contoh perbelanjaan yang tidak dibenarkan ini ialah seperti pembelian cenderahati dan hamper untuk majlis penyampaian sijil dan hari sukan, jamuan makan untuk jemputan, gaji/upah/elaun/EPF/SOCSO kakitangan NGO, bayaran utiliti dan sewa premis; hadiah kepada kakitangan NGO, yuran sekolah dan yuran tuisyen serta keselamatan dan pembaikan premis. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.8
PERBELANJAAN YANG TIDAK DIBENARKAN BAGI GERAN RANGSUM

NGO	TAHUN LULUS	JUMLAH GERAN (RM)	PERBELANJAAN TIDAK DIBENARKAN	
			BUTIRAN	(RM)
Persatuan Bagi Kanak-kanak Kerencatan Awal Johor	2010	75,628	Pembelian Barang-barang Hamper Untuk Ibu Bapa/Penjaga	19,732
JUMLAH				19,732
Kelab Kiwanis Johor	2010	45,990	Hi-Tea Di New York Hotel Untuk Para Jemputan Lain	3,300
	2011	47,000	Hadiah Untuk Sambutan Ulang Tahun Dan Graduation	908
			Pembelian Barang-barang Hamper Untuk Hari Sukan	1,188
			Hi-Tea Sambutan Ulang Tahun Dan Graduation Untuk Para Jemputan Lain	11,064
2012	50,000	Pembelian Barang-barang Hamper Untuk Hari Sukan	1,111	
JUMLAH				17,571
Pertubuhan Perkhidmatan Intervensi Awal Johor	2010	103,222	Gaji/Upah/Elaun/EPF/SOCSCO Kakitangan	70,683
			Utiliti/Sewa Premis	7,534
			Latihan Kakitangan/Bahan Pembelajaran/Alat Tulis	12,405
			Keselamatan/Pembaikan/Pembersihan Premis	4,191
			Pemberian Hadiah Kepada Kakitangan	750
			Pembayaran Pos/Perjalanan/Pengiklanan/Perubatan	1,524
			Lain-lain	4,523
	2011	38,000	Gaji Kakitangan	39,889
			Sewa Premis	1,200
	2012	40,000	Gaji/Upah/Elaun/EPF/SOCSCO Kakitangan	20,429
			Utiliti/Sewa Premis	6,556
			Latihan Kakitangan/Bahan Pembelajaran/Alat Tulis	2,685
			Keselamatan/Pembaikan/Pembersihan Premis	797
			Pembayaran Pos/Perjalanan/Pengiklanan/Perubatan	880
Lain-lain			815	
JUMLAH				174,861
Pertubuhan Anak-anak Yatim & Kebajikan Darul Izzah Temerloh	2011	95,000	Yuran Sekolah	9,761
			Yuran Tuisyen	2,045
JUMLAH				11,806
Pertubuhan Pengurusan Pusat Jagaan Orang-orang Istimewa Mentakab	2010	58,400	Keseluruhan peruntukan telah digunakan untuk pembayaran gaji pekerja	58,400
	2011	58,000		58,000
JUMLAH				116,400
Persatuan Pemulihan (Jagaan & Perlindungan) Sinar Suria Bagi Orang-orang Cacat Temerloh	2010	30,660	Gaji Kakitangan	30,664
			Pembaikan Dan Penyelenggaraan	1,020
			Pembelian Pakaian Seragam Pekerja	800
	2012	20,000	Gaji Kakitangan	15,419
			Tuntutan Perbelanjaan Pekerja	884
			Pembelian Pakaian Seragam Pekerja	1,000
JUMLAH				49,787

NGO	TAHUN LULUS	JUMLAH GERAN (RM)	PERBELANJAAN TIDAK DIBENARKAN	
			BUTIRAN	(RM)
Persatuan Kanak-kanak Cerebral Palsy (Spastik) Pulau Pinang	2010	138,992	Menampung Pembayaran Gaji Guru Sandaran/Pelatih	138,992
	2011	150,000	Sewa Kelas Pembelajaran	9,600
			Menampung Pembayaran Gaji Guru Sandaran Pelatih	111,218
JUMLAH				259,810
JUMLAH BESAR		950,892		649,967

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Dasar Pemberian Bantuan Kewangan Kerajaan Kepada NGO telah diwujudkan dan diguna pakai mulai tahun 2010 di mana Geran Rangsum telah dikhususkan untuk tujuan makan dan minum sahaja. Bagaimanapun, Lampiran A kepada Surat Perjanjian tidak selari dengan dasar yang ditetapkan di mana Geran Rangsum juga boleh digunakan untuk tujuan lain seperti membayar Elaun Tukang Masak serta pembelian bahan mentah dan peralatan dapur.

ii. Geran Pentadbiran

Geran Pentadbiran diberi kepada NGO di peringkat kebangsaan sahaja untuk menampung sebahagian kos pentadbiran seperti sewa premis, elektrik, telefon dan air. Berdasarkan sampel, didapati sejumlah **RM355,716 (6.3%)** daripada RM5.65 juta geran pentadbiran yang diluluskan kepada 3 NGO telah digunakan untuk tujuan-tujuan lain seperti sambutan penubuhan, kursus, penginapan, makan, bayaran elaun, lawatan dan kos perubatan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.9
PERBELANJAAN YANG TIDAK DIBENARKAN BAGI GERAN PENTADBIRAN

NGO	TAHUN LULUS	JUMLAH LULUS (RM)	PERBELANJAAN TIDAK DIBENARKAN	
			BUTIRAN	(RM)
Pertubuhan Kebajikan Anak Yatim Malaysia (PEYATIM)	2010	20,000	Sambutan 20 Tahun PEYATIM - Katering	17,632
	2012	50,000	Kursus Imam, Bilal, Warden Dan Penyelia	15,978
			Lawatan Ke Asrama Ahli Gabungan Pahang	1,821
			Sewa Dewan Mesyuarat	1,000
			SUKYA Dan Mesyuarat Agung Tahunan 2012	6,045
			Setem Kad Raya	3,500
JUMLAH				45,976
Persatuan Bulan Sabit Merah Malaysia (PBSM) Ibu Pejabat Kebangsaan	2010	1,695,500	Penginapan	11,734
			Caj Bank	8,071
			Daily Meals Allowance	35,985
			Kos Perubatan Staf	11,479
			Refreshment	2,014

NGO	TAHUN LULUS	JUMLAH LULUS (RM)	PERBELANJAAN TIDAK DIBENARKAN	
			BUTIRAN	(RM)
	2011	1,641,000	Daily Meals Allowance	48,525
			Kos Perubatan Staf	10,823
			Dobi	7,416
			Refreshment	6,395
			Caj Bank	8,389
			Penginapan	1,250
	2012	2,041,000	Dobi	5,118
			Caj Bank	7,849
JUMLAH				165,048
Majlis Kebangsaan Persatuan Warga Kanan Malaysia (NACSCOM)	2010	68,180	Elaun Tukang Masak	6,900
			Makan	39,600
			Lain-lain Belanja	26,118
	2011	73,180	Elaun Tukang Masak	7,200
			Makan	41,900
	2012	60,000	Elaun Tukang Masak	5,100
			Makan	17,174
			Sewa Lori	700
JUMLAH				144,692
JUMLAH BESAR		5,648,860		355,716

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Sebagai langkah penambahbaikan, kelulusan geran mulai tahun 2013 akan mengambil kira kepatuhan NGO terhadap penggunaan peruntukan seperti yang dinyatakan dalam surat perjanjian dan JKM Negeri dikehendaki melaporkan secara terperinci perbelanjaan NGO berkenaan.

Berdasarkan maklum balas yang diterima daripada NGO-NGO, penggunaan geran yang tidak mengikut syarat antaranya disebabkan oleh Jawatankuasa Pengurusan NGO kurang arif mengenai syarat perjanjian dan prosedur kewangan Kerajaan serta mereka tiada sumber kewangan lain untuk membiayai gaji pelatih/kakitangan dan kos pentadbiran NGO. Selain itu, terdapat juga NGO yang memaklumkan mereka memerlukan sumber kewangan yang lebih untuk menggaji juru terapi dan guru berkelayakan bagi mengendalikan kelas pendidikan khas (spastik). Ini kerana NGO perlu membayar gaji yang bersesuaian dengan tahap profesionalisme mereka. NGO-NGO terlibat juga memaklumkan walaupun berlaku ketidakpatuhan terhadap syarat yang ditetapkan, namun mereka menjamin wang geran telah sebenarnya digunakan untuk kepentingan golongan sasaran JKM (kanak-kanak/orang tua/OKU).

iii. Elaun Khas Murid OKU

Elaun Khas Murid OKU diberikan kepada kanak-kanak OKU yang mengikuti program pendidikan khas di sekolah pendidikan khas kelolaan NGO yang diiktiraf oleh Kementerian Pelajaran Malaysia. Kadar elaun ini bagi setiap murid adalah RM150 sebulan. Semakan Audit mendapati sejumlah RM804,000 telah dibayar kepada seramai 317 OKU yang berumur antara 20 hingga 76 tahun dan tidak lagi mengikuti program pendidikan khas di sekolah pendidikan khas. Pecahan penerima Elaun Khas Murid OKU adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.10
PENERIMA ELAUN KHAS MURID OKU MELEBIHI UMUR 19 TAHUN

JULAT UMUR (Tahun)	BIL. PENERIMA EKM (OKU)
20 - 30	205
31 - 40	42
41 - 50	36
51 - 60	22
61 - 70	9
70 ke atas	3
JUMLAH	317

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Antara sebab berlakunya kelemahan ini ialah dasar yang disediakan oleh JKM pada tahun 2010 tidak menyatakan umur kelayakan menerima Elaun Khas Murid OKU. Selain itu, kekurangan pemantauan di peringkat JKM Negeri terhadap senarai murid OKU yang mengikuti program pendidikan khas. JKM telah mengeluarkan surat teguran kepada NGO yang terlibat pada 22 Januari 2013. Sebagai langkah penambahbaikan, Dasar Pemberian Bantuan Kewangan Kerajaan Kepada NGO tahun 2013 telah menetapkan had umur murid OKU secara spesifik iaitu 19 tahun serta mengikuti program pendidikan khas sekurang-kurangnya 3 jam sehari dan 3 kali seminggu. Selain itu, JKM akan menambah baik pemantauan di peringkat negeri dan daerah dengan menambah baik borang pemantauan dan Senarai Semak Permohonan. NGO juga perlu mengemukakan profil murid OKU semasa memohon geran.

Pada pendapat Audit, bagi memastikan aktiviti ini memberikan manfaat yang sepenuhnya kepada kumpulan sasar, Kementerian/Jabatan perlu memastikan NGO menggunakan wang geran hanya bagi tujuan yang ditetapkan. Bagi Geran Rangsum, Kementerian/Jabatan disyorkan supaya

mengkaji semula skop perbelanjaan dengan mengambil kira pandangan daripada pihak NGO. Selain itu, tindakan yang bersesuaian seperti mengeluarkan amaran atau mengenakan penalti/potongan jumlah bantuan perlu diambil terhadap NGO yang terbukti telah menyalahgunakan wang bantuan.

c. Pemulangan Wang Geran Yang Tidak Dibelanjakan

Klausa 3.2 kepada surat perjanjian menyatakan nilai bantuan geran yang diberi adalah merupakan nilai anggaran sahaja. Nilai bantuan sebenar adalah tertakluk kepada nilai sebenar yang dibelanjakan oleh NGO dengan syarat bahawa jumlah bantuan geran yang diberi tidak melebihi amaun geran yang dinyatakan dalam perjanjian. Jika terdapat apa-apa tambahan kos terlibat, ia hendaklah ditanggung oleh NGO. Selanjutnya pihak Audit mendapati Klausa 4.8 kepada surat perjanjian menghendaki NGO memulangkan semula kepada Kerajaan apa-apa *surplus* atau baki atau apa-apa amaun yang tidak dibelanjakan kepada Kerajaan dalam tempoh 30 hari selepas tamatnya perjanjian. Semakan Audit terhadap dokumen kewangan yang diselenggarakan oleh NGO mendapati baki geran yang tidak dibelanjakan berjumlah RM2.07 juta melibatkan pemberian geran tahun 2010 dan 2011 kepada 57 NGO, masih belum dipulangkan kepada Kerajaan setakat bulan Disember 2012. Bagaimanapun sebaik sahaja menerima teguran Audit, pihak **JKM telah mengambil tindakan segera dengan mengemukakan surat peringatan kepada NGO supaya memulangkan baki geran yang tidak dibelanjakan. Setakat bulan Mac 2013, baki geran berjumlah RM675,323 (35.6%) telah berjaya dipungut daripada NGO terlibat.** Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 17.11
BAKI GERAN YANG TIDAK DIBELANJAKAN**

TAHUN	PERINGKAT	BIL. NGO DIAUDIT	JUMLAH GERAN		BAKI PERLU DIPULANGKAN	BAKI SEBENAR DIPULANGKAN SETAKAT BULAN MAC 2013		
			DILULUSKAN	SEBENAR DIGUNAKAN		BIL. NGO	(RM)	(%)
			(RM)	(RM)	(RM)			
2010	Kebangsaan	2	40,000	36,770	3,230	-	-	
	Johor	5	755,283	681,596	73,687	3	8,894	
	Pahang	4	306,040	190,037	116,003	1	32,461	
	Pulau Pinang	8	1,492,469	1,139,495	352,974	7	235,887	
	Selangor	9	1,284,863	892,368	392,495	3	65,059	
JUMLAH TAHUN 2010		28	3,878,655	2,940,266	938,389	14	342,301	36.5

TAHUN	PERINGKAT	BIL. NGO DIAUDIT	JUMLAH GERAN		BAKI PERLU DIPULANGKAN (RM)	BAKI SEBENAR DIPULANGKAN SETAKAT BULAN MAC 2013		
			DILULUSKAN	SEBENAR DIGUNAKAN		BIL. NGO	(RM)	(%)
			(RM)	(RM)				
2011	Kebangsaan	4	286,400	117,801	168,599	-	-	
	Johor	3	613,134	594,328	18,806	2	15,206	
	Pahang	5	446,000	333,157	112,843	1	20,843	
	Pulau Pinang	8	1,966,141	1,550,597	415,544	7	285,741	
	Selangor	9	1,040,267	620,267	420,000	1	11,232	
JUMLAH TAHUN 2011		29	4,351,942	3,216,150	1,135,792	11	333,022	29.3
JUMLAH BESAR		57	8,230,597	6,156,416	2,074,181	25	675,323	35.6

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Antara sebab berlaku kelemahan ini ialah:

- *JKM menghadapi kekangan dari aspek bilangan kakitangan dan masa;*
- *NGO kurang memberi kerjasama walaupun Surat Perjanjian Klausula 4.8 telah menyatakan bahawa NGO perlu memulangkan semula baki/lebih geran kepada Kerajaan; dan*
- *JKM Negeri tidak mengadakan pemantauan dengan berkesan terhadap pengurusan kewangan NGO dan tidak melaporkan kepada Ibu Pejabat JKM mengenai baki/lebih geran semasa mengemukakan permohonan NGO pada tahun berikutnya.*

JKM telah mengambil tindakan serta merta dengan mengeluarkan surat arahan pemulangan baki/lebih geran kepada NGO pada 22 Januari 2013. Selain itu, tindakan penambahbaikan berikut juga telah diambil:

- *Mulai tahun 2013, permohonan geran tahun semasa oleh NGO perlu dikemukakan bersama-sama dengan bukti pemulangan baki/lebih geran tahun sebelumnya (jika ada); dan*
- *JKM akan memasukkan mekanisme pemulangan baki/lebih geran dalam surat perjanjian.*

Pada pendapat Audit, klausa yang terkandung dalam perjanjian yang tidak dikuatkuasakan secara tegas boleh menjejaskan kepentingan Kerajaan.

17.5.2.2. Pengurusan Bantuan Khas Perbendaharaan

Pengauditan telah dijalankan terhadap 5 aspek utama dalam pengurusan pemberian BKP kepada NGO iaitu kelulusan BKP, pengagihan BKP, pelaksanaan program, penggunaan BKP dan pemulangan wang yang tidak digunakan. Berdasarkan penilaian yang dibuat, pihak Audit mendapati secara amnya JPW telah mematuhi syarat dan garis panduan yang dikeluarkan oleh Perbendaharaan Malaysia dan pihak JPW sendiri berhubung aspek kelulusan dan penggunaan BKP. Bagaimanapun bagi 3 aspek yang lain, pihak Audit mendapati masih terdapat kelemahan yang memerlukan penambahbaikan segera daripada pihak Kementerian/JPW seperti butiran di perenggan berikut:

a. Pengagihan BKP

Berdasarkan Garis Panduan Permohonan, Pelaksanaan Dan Pelaporan Program Di Bawah Peruntukan Bantuan Khas Perbendaharaan, surat perjanjian akan disediakan setelah NGO mengembalikan Surat Setuju Terima. Surat perjanjian yang disediakan dalam 2 salinan perlu ditandatangani dan dimatikan setem oleh NGO dan sesalinan perjanjian dikembalikan kepada JPW dalam tempoh 14 hari dari tarikh surat jabatan. Bayaran bantuan hanya akan dikeluarkan setelah urusan surat perjanjian diselesaikan. Semakan Audit mendapati pengagihan geran tidak mematuhi syarat yang ditetapkan di mana daripada 43 program yang diluluskan dan telah diagihkan BKP, didapati bayaran berjumlah RM0.72 juta melibatkan 9 program telah dibuat kepada 8 NGO sebelum urusan surat perjanjian diselesaikan. Perbandingan telah dibuat antara tarikh wang dimasukkan ke akaun NGO dengan tarikh perjanjian ditandatangani. Berdasarkan perbandingan tersebut, pihak Audit mendapati surat perjanjian hanya ditandatangani antara 8 hingga 134 hari selepas bayaran dibuat ke akaun NGO. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.12
KELEWATAN MENANDATANGANI PERJANJIAN
BAGI BKP YANG DIAGIHKAN ANTARA TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	BIL. NGO	BIL. PROGRAM	JUMLAH BKP DILULUSKAN (RM)	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
2010	4	5	432,200	8 - 29
2011	2	2	160,000	14 - 123
2012	2	2	130,000	47 - 134
JUMLAH	8	9	722,200	8 - 134

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Antara sebab berlaku kelemahan ini ialah kurang pemantauan disebabkan oleh kekangan masa dan sumber manusia serta kurang mendapat

kerjasama daripada NGO. Sebagai langkah penambahbaikan, tindakan berikut telah diambil mulai tahun 2013 bagi mengelakkan masalah yang sama berulang lagi:

- JPW akan sentiasa membuat follow up secara panggilan telefon, bertulis dan lawatan naziran bagi memastikan NGO mematuhi peraturan sedia ada, khususnya yang berhubung dengan pemulangan Surat Setuju Terima dan penyempurnaan perjanjian.*
- Mewujudkan Sistem Pelaksanaan Projek yang akan dapat memastikan kawalan di setiap peringkat dalam Carta Alir Kerja dilaksanakan mengikut tempoh ditetapkan.*
- Membentangkan laporan prestasi pengagihan dan pelaksanaan program BKP kepada Ketua Setiausaha Kementerian pada setiap suku tahun (4 kali setahun).*

Pada pendapat Audit, tindakan JPW menyerahkan wang bantuan kepada NGO sebelum perjanjian ditandatangani boleh mengakibatkan syarat perjanjian tidak dapat dikuatkuasakan untuk melindungi kepentingan Kerajaan dan tindakan tidak dapat diambil terhadap NGO yang gagal melaksanakan program/tanggungjawab yang ditetapkan.

b. Pelaksanaan Program

- Mengikut Garis Panduan Pelaksanaan Program Peruntukan Bantuan Khas Perbendaharaan, NGO perlu melaksanakan program dalam tempoh 12 bulan selepas perjanjian ditandatangani supaya hasrat murni Kerajaan dalam aspek pembangunan wanita, keluarga dan masyarakat dapat dicapai. Sekiranya peruntukan tidak digunakan, ia akan ditarik balik secara keseluruhan. Bagi NGO yang menjalankan program bersiri, baki peruntukan yang tidak digunakan perlu dikembalikan kepada Kerajaan. Sekiranya NGO ingin melanjutkan tempoh pelaksanaan program, NGO perlu memohon kelulusan secara bertulis kepada Ketua Pengarah JPW dalam tempoh 60 hari sebelum tarikh perjanjian tamat. Semakan Audit terhadap 41 NGO yang menerima BKP mendapati secara umumnya, program-program yang menerima BKP telah dilaksanakan dalam tempoh 12 bulan yang ditetapkan kecuali bagi 2 NGO iaitu Persatuan Minda D'Home dan Persatuan Belia Rakan Nusa Kuala Lumpur yang menjalankan program bersiri. Kedua-dua NGO ini didapati masih belum melaksanakan baki program masing-masingnya satu siri (baki BKP berjumlah RM9,461) dan 8 siri (baki BKP berjumlah RM114,433) walaupun telah melebihi tempoh 12 bulan yang ditetapkan.

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Surat tuntutan mengembalikan baki telah dikeluarkan kepada 2 NGO terlibat masing-masingnya pada 11 Julai 2012 dan 29 Januari 2013 bagi menuntut peruntukan yang tidak dibelanjakan berjumlah RM123,894. Sebagai langkah penambahbaikan, tindakan berikut telah diambil:

- *Kementerian dalam proses menambah baik klausa dalam surat perjanjian meliputi tindakan punitif yang boleh diambil sekiranya NGO gagal melaksanakan program; dan*
- *menyenaraihitamkan NGO yang tidak mematuhi peraturan.*

- ii. Mengikut Garis Panduan Pelaksanaan Program Peruntukan Bantuan Khas Perbendaharaan, NGO hendaklah mengemukakan Laporan Pelaksanaan Program (LPP) kepada JPW dalam tempoh 30 hari selepas program berakhir. NGO yang tidak mengemukakan Laporan Pelaksanaan Program akan dianggap sebagai telah gagal melaksanakan program seperti yang dipersetujui dalam perjanjian. Semakan Audit terhadap 43 program yang telah dilaksanakan antara tahun 2010 hingga 2012 mendapati LPP bagi 23 program lewat dikemukakan antara 10 hingga 749 hari. Manakala LPP bagi 5 program yang menerima BKP berjumlah RM372,160 masih belum dikemukakan walaupun telah melepasi tempoh 90 hari yang ditetapkan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.13
LAPORAN PELAKSANAAN PROGRAM LEWAT DIKEMUKAKAN

NGO	PROGRAM	TARIKH PELAKSANAAN PROGRAM	LPP DIKEMUKAKAN KEPADA JPW		TEMPOH KELEWATAN (Hari)
			TARIKH SEPATUT KEMUKA	TARIKH SEBENAR KEMUKA	
Pertubuhan Wanita Untuk Wanita Sarawak	Program Memperkasakan Gadis Dan Wanita Fasa II	25.03.2010	25.04.2010	10.05.2010	16
Pertubuhan Wanita Untuk Wanita Sarawak	Memperkasakan Gadis Dan Wanita Pedalaman Fasa III	24.06.2010	24.07.2010	13.10.2010	81
Majlis Kebajikan Dan Pembangunan Masyarakat Kebangsaan Malaysia	Seminar Kebangsaan Peranan Kerajaan, Pertubuhan Sukarela	24.07.2010	24.08.2010	11.01.2011	141
Persatuan Belia Rakan Nusa Kuala Lumpur	Program <i>City Survival Skills</i> Wanita 1Malaysia Peringkat Negeri	28.08.2010	28.09.2010	11.10.2011	379
Majlis Pemulihan Malaysia	<i>3rd Malaysia Conference on Rehabilitation</i>	22.09.2010	22.10.2010	11.02.2011	112
Persatuan Kebajikan Dan Khidmat Nasihat Jelutong, Pulau Pinang	Kem Kecemerlangan UPSR dan SPM	31.10.2010	30.11.2010	13.03.2012	469
Majlis Pusat Kebajikan Semenanjung Malaysia	Kursus Penjagaan Kesihatan Warga Emas Di Rumah/Pondok Sejahtera Untuk Sukarelawan	22.11.2010	22.12.2010	24.01.2011	33
Persekutuan Pertubuhan Usahawan Wanita Dalam Perniagaan Malaysia	Homestay Silang Budaya 1 Malaysia & Seminar Keluarga 1 Malaysia	15.12.2010	15.01.2011	04.02.2013	749
Persatuan Minda D' Home, Pulau Pinang	<i>Nationwide Awareness to Reduce Stigma Attach to The Mentally Ill</i>	31.12.2010	31.01.2011	05.07.2012	522

NGO	PROGRAM	TARIKH PELAKSANAAN PROGRAM	LPP DIKEMUKAKAN KEPADA JPW		TEMPOH KELEWATAN (Hari)
			TARIKH SEPATUT KEMUKA	TARIKH SEBENAR KEMUKA	
Angkatan Belia Islam Malaysia (ABIM) Kelantan	Program Celik Dan Pintar ICT Royal Kelantan	16.03.2011	16.04.2011	26.04.2011	10
Persatuan Kebajikan Usiamas Malaysia	Program Seminar ROK-Asean <i>on Homecare for Older Persons</i>	20.04.2011	20.05.2011	14.07.2011	55
Majlis Kebajikan Dan Pembangunan Masyarakat Kebangsaan Malaysia	Latihan Dalam Kebajikan Dan Pembangunan Masyarakat	30.06.2011	31.07.2011	12.08.2011	13
Peng Doh Belaga	Seminar Kultivasi Cendawan Untuk Penduduk Wanita Di Sg. Asap	09.07.2011	09.08.2011	04.11.2011	88
Persatuan Belia Rakan Nusa Kuala Lumpur	Program <i>City Survival Skills</i> Wanita 1Malaysia Peringkat Kebangsaan	24.07.2011	24.08.2011	11.10.2011	49
Majlis Pemulihan Malaysia	<i>8th International Abilympics</i>	30.09.2011	31.10.2011	15.06.2012	229
Persatuan Dyslexia Malaysia	<i>Nationwide Dyslexia Awareness Programme</i>	09.11.2011	09.12.2011	16.01.2012	38
Majlis Kebajikan Dan Pembangunan Masyarakat Kebangsaan Malaysia	Kursus <i>Professional Care Givers</i> dan Kursus Asas Asuhan Kanak-kanak	16.12.2011	16.01.2012	15.03.2012	60
Yayasan Belia Malaysia	Program Pembangunan Komuniti	31.12.2011	31.01.2012	10.09.2012	224
Global Peace Festival Malaysia Berhad	<i>Inaugural Forum Of Global Peace Women</i>	19.04.2012	19.05.2012	29.01.2013	255
Majlis Kebajikan Dan Pembangunan Masyarakat Kebangsaan Malaysia	<i>Seminar on The Introduction of Social Protection Floor Initiatives</i>	26.04.2012	26.05.2012	09.08.2012	75
Persatuan Kebajikan Usiamas Malaysia	<i>ROK-ASEAN Regional Conference On Home</i>	29.05.2012	29.06.2012	18.09.2012	82
Pertubuhan Wanita Untuk Wanita Sarawak	Memperkasakan Wanita & Gadis Pendalaman Di Marudi, Sarawak	29.06.2012	29.07.2012	18.09.2012	51
Yayasan Nurul Yaqeen	Projek Hati Nurani: Sekolah Dalam Hospital	31.08.2012	30.09.2012	02.01.2013	94

JADUAL 17.14
LAPORAN PELAKSANAAN PROGRAM
BELUM DIKEMUKAKAN SETAKAT BULAN MAC 2013

NGO	PROGRAM	TARIKH PELAKSANAAN PROGRAM	TARIKH LPP SEPATUT DIKEMUKAKAN KEPADA JPW
Majlis Pemulihan Malaysia	Modul Penilaian Berteraskan Insan Bagi Memperkasakan Ekonomi OKU 1Malaysia	31.12.2011	31.01.2012
Pertubuhan Pemimpin Komuniti Bersatu Daerah Petaling, Selangor	<i>1UM Initiative</i>	31.03.2012	31.04.2012
Pertubuhan Perkumpulan Perempuan Daerah Arau, Perlis	Program Meningkatkan Ekonomi Tahun 2011 dan 2012 (Fasa 1)	31.01.2013	28.02.2013
Persatuan Kebangsaan Dayak Bidayuh	Seminar Pembangunan Wanita Bidayuh	09.04.2011	09.05.2011
Global Organisation of People of Indian Origin	<i>11th GOPIO International Seminar</i>	22.12.2012	22.05.2012

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Kementerian melalui agensinya (JKM dan JPW) telah mengeluarkan surat peringatan kepada NGO yang masih belum mengemukakan Laporan Pelaksanaan Program (LPP). NGO terlibat diberi tempoh 30 hari untuk berbuat demikian dan jika gagal, mereka akan diberi Notis Tunjuk Sebab dan seterusnya disenaraihitamkan. Kementerian juga melaksanakan penambahbaikan seperti berikut:

- mempertingkatkan pemantauan penerimaan LPP dengan mewujudkan jadual pemantauan secara bulanan; dan*
- menambah baik klausa dalam surat perjanjian, meliputi keperluan NGO mengemukakan LPP yang terperinci serta tindakan undang-undang yang boleh diambil terhadap NGO yang gagal mengemukakan LPP.*

Berdasarkan maklum balas yang diterima daripada NGO-NGO, kelewatan mengemukakan Laporan Pelaksanaan Program (LPP) antaranya disebabkan oleh NGO mengambil masa untuk menyelesaikan pembayaran; lewat memperoleh resit asal perbelanjaan serta LPP asal yang dikemukakan kepada JPW tidak mengikut format ditetapkan dan NGO dikehendaki mengemukakan LPP yang baru.

Pihak Audit berpendapat pelaksanaan program secara amnya telah dibuat dalam tempoh yang ditetapkan kecuali bagi 2 NGO yang melaksanakan program bersiri. Bagi isu kelewatan dan kegagalan NGO mengemukakan LPP, Kementerian perlu memastikan tindakan penambahbaikan yang telah ditetapkan dapat dilaksanakan sepenuhnya bagi menjamin kepentingan Kerajaan.

c. Pemulangan Wang BKP

Mengikut Klausa 4.10 kepada perjanjian, NGO perlu memulangkan semula kepada Kerajaan apa-apa surplus atau baki atau apa-apa amaun yang tidak dibelanjakan dalam tempoh 30 hari selepas tamatnya program yang dilaksanakan. Semakan Audit mendapati baki BKP yang tidak dibelanjakan berjumlah RM64,362 melibatkan 19 NGO masih belum dipulangkan kepada Kerajaan setakat bulan Disember 2012. Bagaimanapun sebaik sahaja menerima teguran Audit, pihak Kementerian telah mengambil tindakan segera dengan mengemukakan surat peringatan kepada NGO supaya memulangkan baki BKP yang tidak dibelanjakan. Setakat bulan Mac 2013, baki BKP berjumlah RM20,741 (32.2%) telah berjaya dipungut daripada 8 NGO. Baki yang belum dipungut berjumlah RM43,621

melibatkan 11 NGO di mana 3 daripada NGO tersebut mempunyai baki yang perlu dipulangkan melebihi RM5,000 seperti butiran di jadual berikut:

JADUAL 17.15
LEBIHAN BKP YANG TIDAK DIBELANJAKAN BAGI 3 NGO
MASIH BELUM DIPULANGKAN KEPADA KERAJAAN SETAKAT BULAN MAC 2013

NGO	PROGRAM	BANTUAN DILULUSKAN (RM)	JUMLAH SEBENAR DIGUNAKAN (RM)	BAKI PERLU DIPULANGKAN (RM)	MAKLUM BALAS KEMENTERIAN
Majlis Kebajikan Dan Pembangunan Masyarakat Kebangsaan Malaysia (MAKPEM)	Latihan Dalam Kebajikan Dan Pembangunan Masyarakat	560,700	542,011	18,689	Surat pemulangan baki peruntukan telah dihantar kepada NGO pada 31.01.2013
Persatuan Minda D' Home	<i>Nationwide Awareness Program to Reduce Stigma Attached to The Mentally ill</i>	87,000	77,540	9,460	Surat pemulangan baki peruntukan telah dihantar kepada NGO pada 31.01.2013
Persatuan Dyslexia Sarawak	Kem Literasi Dan Kem Peningkatan Kemahiran Insaniah	10,000	4,000	6,000	Surat pemulangan baki peruntukan telah dihantar kepada NGO pada 31.01.2013

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Antara sebab berlakunya kelemahan ini ialah NGO tidak mengambil serius terhadap surat peringatan tuntutan baki peruntukan; NGO sukar untuk dihubungi menerusi telefon dan NGO sukar dikesan kerana tidak lagi beroperasi di alamat yang diberikan. Sebagai langkah penambahbaikan, Kementerian telah mengambil tindakan seperti berikut:

- *melakukan semakan alamat dan talian perhubungan NGO melalui Pendaftar Pertubuhan dan Pendaftar Syarikat;*
- *mempergiatkan aktiviti pemantauan dan naziran ke premis NGO; dan*
- *menyemak klausa dan merangka mekanisme alternatif untuk menuntut baki peruntukan dengan mendapatkan pandangan dari aspek perundangan.*

Pada pendapat Audit, klausa yang terkandung dalam perjanjian tidak dikuatkuasakan sepenuhnya dalam aspek pemungutan lebihan peruntukan BKP. Sehubungan itu, Kementerian/Jabatan perlu memungut semula lebihan baki peruntukan BKP daripada NGO selaras dengan syarat perjanjian.

17.5.2.3. Pemantauan Terhadap Pelaksanaan Aktiviti NGO

Perjanjian yang dimeterai antara NGO dan Kerajaan telah menetapkan hak Kerajaan untuk memantau NGO yang diberikan geran dan BKP supaya NGO tidak menyalahgunakan bantuan kewangan yang diberikan oleh Kerajaan. Mekanisme pemantauan yang ditetapkan dan pelaksanaannya mengikut jenis bantuan adalah seperti berikut:

a. Geran

- i. Klausula 6.2 kepada perjanjian menetapkan hak Kerajaan untuk memantau perkembangan dan perjalanan bantuan geran untuk memastikan NGO tidak menyalahgunakan bantuan geran untuk apa juga tujuan selain dari tujuan dan objektif geran. Mekanisme pemantauan yang ditetapkan termasuklah perkara seperti berikut:
 - melawat untuk tujuan memantau, menyiasat atau memastikan geran tersebut digunakan seperti yang ditetapkan; dan
 - menyemak rekod-rekod, termasuk fail-fail berkaitan yang ada dalam simpanan NGO.
- ii. JKM telah menetapkan lawatan pemantauan terhadap sesebuah NGO hendaklah dijalankan sekurang-kurangnya 2 kali setahun. Semakan Audit mendapati pemantauan ada dijalankan melalui lawatan ke premis dan pemeriksaan rekod-rekod yang diselenggarakan oleh Pertubuhan. Bagaimanapun, kecuali Johor, tiga negeri lain iaitu Pahang, Pulau Pinang dan Selangor tidak menjalankan lawatan secara menyeluruh. Manakala bagi NGO peringkat Kebangsaan, pemantauan dijalankan melalui mesyuarat secara berkala dengan pihak NGO di mana mesyuarat tersebut membincangkan masalah yang berkaitan dengan NGO. Butirannya seperti di jadual berikut:

JADUAL 17.16
PELAKSANAAN LAWATAN PEMANTAUAN
BAGI SUKU KEDUA 2011 DAN SUKU PERTAMA 2012

NEGERI	BIL. PERTUBUHAN	BILANGAN PREMIS MENGIKUT KEKERAPAN LAWATAN		
		2 KALI	1 KALI	TIDAK DIJALANKAN/ TIADA MAKLUMAT DIKEMUKAKAN
Johor	19	19	-	-
Pahang	11	7	2	2
Pulau Pinang	25	3	22	-
Selangor	44	19	25	-

Maklum Balas Kementerian Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Antara sebab pemantauan tidak dijalankan secara menyeluruh ialah JKM menghadapi kekangan dari aspek bilangan kakitangan dan masa. Hanya terdapat antara satu hingga 3 orang pegawai di peringkat negeri yang bertanggungjawab untuk memantau semua NGO di negeri. Mulai tahun 2013, setiap JKM Negeri perlu menyediakan Laporan Pemantauan setiap 6 bulan sekali.

b. Bantuan Khas Perbendaharaan

- i. Klausula 6.2 kepada perjanjian menetapkan hak Kerajaan untuk memantau perkembangan dan perjalanan program yang dilaksanakan oleh NGO yang menerima BKP. Mekanisme pemantauan yang ditetapkan termasuklah perkara seperti berikut:
 - mengadakan lawatan untuk memantau, menyiasat atau memastikan tempat program; dan
 - menyemak rekod-rekod, termasuk fail-fail berkaitan yang ada dalam simpanan NGO.
- ii. Semakan Audit mendapati JPW telah menyediakan cadangan lawatan naziran terhadap NGO yang menerima BKP. Selanjutnya didapati lawatan sebenar yang dijalankan adalah antara 20% hingga 93.3% berbanding cadangan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 17.17
CADANGAN DAN PELAKSANAAN LAWATAN NAZIRAN
SETAKAT BULAN DISEMBER 2012**

TAHUN	CADANGAN LAWATAN NAZIRAN (BIL. NGO)	LAWATAN SEBENAR YANG DIJALANKAN	
		BIL. NGO	(%)
2010	15	9	60.0
2011	30	6	20.0
2012	15	14	93.3

Pada pendapat Audit, JKM dan JPW telah menetapkan mekanisme yang jelas berhubung pemantauan terhadap NGO-NGO yang diberikan bantuan kewangan Kerajaan. Bagaimanapun, pelaksanaan mekanisme yang telah ditetapkan ini masih kurang memuaskan. Sehubungan itu, JKM dan JPW perlu mempertingkatkan pemantauan berdasarkan mekanisme yang ditetapkan bagi memastikan NGO mematuhi semua syarat yang ditetapkan dan tidak berlaku penyalahgunaan wang bantuan.

17.6. SYOR AUDIT

Bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan dan memastikannya tidak berulang lagi di masa hadapan, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga Dan Masyarakat serta agensi-agensi di bawahnya yang terlibat dalam pengurusan bantuan kewangan Kerajaan kepada NGO disyorkan mengambil tindakan seperti berikut:

17.6.1. mempertingkatkan pemantauan berdasarkan mekanisme yang ditetapkan bagi memastikan NGO mematuhi semua syarat yang ditetapkan dan tidak berlaku penyalahgunaan wang bantuan;

17.6.2. menguatkuasakan syarat perjanjian dengan sepenuhnya dan mengambil tindakan yang tegas terhadap NGO yang gagal mematuhi syarat yang ditetapkan;

17.6.3. memungut semula baki wang bantuan yang tidak dibelanjakan oleh NGO selaras dengan syarat perjanjian; dan

17.6.4. mengkaji semula ketetapan utama aktiviti ini seperti skop perbelanjaan bagi memastikan objektif pemberian bantuan kewangan kepada NGO dapat dicapai sepenuhnya.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 196-207
Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam
Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan
Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan
Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN PERTAHANAN

18. PENGURUSAN RANGSUM KERING BAGI TENTERA LAUT DIRAJA MALAYSIA

18.1. LATAR BELAKANG

18.1.1. Pembekalan makanan bagi Angkatan Tentera Malaysia (ATM) adalah meliputi pembekalan rangsum kering/segar dan penyajian makanan. Berdasarkan Arahan Teknik Bekalan Makanan (ATBM), rangsum didefinisikan sebagai hak makanan mengikut sukatan untuk seorang anggota tentera bagi tempoh 24 jam bermula dari tempoh tengah malam hari berkenaan hingga tengah malam hari berikutnya. Bagi Tentera Laut Diraja Malaysia (TLDM), penyajian makanan adalah secara masak sendiri dan pembekalan rangsum adalah tertakluk kepada Sukatan Rangsum ATM seperti yang ditetapkan di dalam Perintah Majlis Angkatan Tentera Malaysia (PMAT) Bil. 7 Tahun 2003.

18.1.2. Bahagian Perolehan, Kementerian Pertahanan (Kementerian) bertanggungjawab mengendalikan kontrak pembekalan rangsum kering yang diperlukan oleh TLDM. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, sebanyak 30 kontrak pembekalan rangsum kering TLDM telah dimeterai antara Kerajaan dengan pembekal dengan nilai keseluruhannya berjumlah RM47.96 juta. Setakat bulan Disember 2012, sejumlah RM13.46 juta (28.1%) telah dibayar daripada nilai kontrak tersebut.

18.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan rangsum kering TLDM telah diurus secara teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

18.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan ini meliputi perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap pengurusan rangsum kering TLDM bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Pengauditan telah dijalankan di Bahagian Perolehan Kementerian Pertahanan, Cawangan Materiel Markas Tentera Laut dan 4 Depot Bantuan/Logistik Wilayah berikut:

- i. Depot Bantuan TLDM, Pangkalan TLDM, Lumut, Perak;
- ii. Depot Logistik Wilayah 1, Pangkalan TLDM, Tanjung Gelang, Pahang;
- iii. Depot Logistik Wilayah 2, Pangkalan TLDM, Teluk Sepanggar, Sabah; dan
- iv. Depot Logistik Wilayah 3, Pangkalan TLDM, Langkawi, Kedah.

18.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan telah dijalankan dengan menyemak fail, rekod dan dokumen yang berkaitan bagi tempoh tahun 2010 hingga bulan Oktober 2012. Selain itu, pemeriksaan fizikal telah dijalankan di stor Depot Bantuan/Logistik Wilayah dan stor pengguna yang dilawati. Temu bual dan perbincangan juga telah diadakan dengan pegawai yang terlibat.

18.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang telah dijalankan antara bulan Julai hingga Oktober 2012 mendapati pengurusan rangsum kering TLDM adalah kurang memuaskan. Antara kelemahan yang dikenal pasti adalah seperti berikut:

- i. nilai kontrak yang terlalu tinggi berbanding nilai keperluan sebenar;
- ii. kontrak lewat ditandatangani;
- iii. syarat-syarat kontrak tidak dipatuhi/dilaksanakan;
- iv. stor penyimpanan yang masih belum dibina;
- v. kebersihan dan kaedah penyusunan di stor pengguna/*galley* yang kurang bersesuaian;
- vi. rangsum kering yang disimpan melebihi tarikh tamat tempoh penggunaannya; dan
- vii. penyelenggaraan rekod lejar dan tahap pematuan peraturan kewangan yang tidak memuaskan.

Penjelasan lanjut berhubung dengan perkara yang ditemui dan maklum balas Kementerian adalah seperti di perenggan berikut:

18.5.1. Prestasi Perbelanjaan

Depot Bantuan/Logistik Wilayah bertanggungjawab untuk menyediakan anggaran penggunaan rangsum bagi satu tempoh tertentu mengikut kekuatan dan kelayakan anggota. Anggaran tersebut akan dikemukakan kepada Cawangan Materiel, Markas Logistik TLDM untuk kelulusan pihak berkaitan. Bahagian Perolehan kemudiannya dimaklumkan dan proses tender dilaksanakan bagi memilih kontraktor yang layak. Kontrak pembekalan rangsum yang dikeluarkan oleh Bahagian Perolehan meliputi kontrak bagi ATM sama ada secara berasingan bagi setiap Markas Angkatan Tentera ataupun secara bersama. Semakan Audit mendapati sebanyak 30 kontrak melibatkan TLDM berjumlah RM47.96 juta telah dimeterai bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Bagaimanapun semakan Audit selanjutnya mendapati bayaran sebenar untuk pembekalan rangsum kering TLDM bagi tempoh tersebut adalah rendah iaitu hanya RM13.46 juta (28.1%) daripada nilai keseluruhan kontrak yang berjumlah RM47.96 juta. Prestasi pembayaran yang rendah adalah disebabkan nilai kontrak pembekalan rangsum kering yang terlalu tinggi berbanding nilai sebenar rangsum kering yang diperlukan oleh TLDM. Butiran bayaran yang telah dilakukan antara tahun 2010 hingga 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 18.1
NILAI KONTRAK DAN PERBELANJAAN SETAKAT DISEMBER 2012

JUMLAH KONTRAK (Bil.)	NILAI KONTRAK (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)					PERATUS (%)
		2009	2010	2011	2012	JUMLAH	
30	47.96	2.06	1.88	5.42	4.10	13.46	28.1

Pada pendapat Audit, nilai kontrak rangsum kering TLDM adalah terlalu tinggi berbanding nilai sebenar yang diperlukan oleh TLDM.

Maklum Balas Kementerian Pertahanan Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Kementerian bersetuju supaya nilai kontrak patut dikaji semula supaya ianya selaras dengan nilai kegunaan rangsum sebenar. Oleh yang demikian, nilai kontrak semasa yang dibuat pembaharuan telah dikaji semula supaya ia selaras dengan nilai kegunaan sebenar. Bagi kontrak-kontrak lain yang akan tamat kemudian, tindakan yang sama akan dilaksanakan sewajarnya.

18.5.2. Pengurusan Kontrak

Kontrak merupakan perjanjian bertulis yang sah bagi mengikat kedua-dua pihak dari segi undang-undang. Kedua-dua pihak perlu mematuhi sepenuhnya syarat perjanjian yang dipersetujui bagi menjamin kepentingan masing-masing. Semakan Audit terhadap pengurusan kontrak pembekalan rangsum kering TLDM mendapati perkara seperti berikut:

a. Kontrak Lewat Ditandatangani/Tidak Disimpan Dengan Teratur

Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, Para 47.1 menetapkan kontrak hendaklah ditandatangani selewat-lewatnya 4 bulan dari tarikh keluarnya Surat Setuju Terima (SST). Semakan Audit mendapati 23 (76.7%) daripada 30 dokumen kontrak pembekalan rangsum kering yang masih berkuat kuasa lewat ditandatangani antara 12 hingga 600 hari dari tarikh yang sepatutnya seperti di **Jadual 18.2**. Manakala sebanyak 4 dokumen kontrak pula tidak dapat disemak disebabkan berada di dalam simpanan kontraktor.

JADUAL 18.2
TEMPOH KONTRAK LEWAT DITANDATANGANI DARI TARIKH SEPATUTNYA

NO. KONTRAK	NILAI KONTRAK (RM Juta)	TARIKH SST DIKELUARKAN	TARIKH KONTRAK DITANDATANGANI	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
KP/PERO-4A/RTKT 000400/T 316/2010/OE	0.78	08.03.2010	10.01.2012	600
KP/PERO-4A/RGPT 000100/T 055/2010/OE	1.72	18.02.2011	19.12.2011	180
KP/PERO-4A/RSPT 000100/T 184/2010/OE	0.22	30.12.2010	20.10.2011	171
KP/PERO-4A/RSKP 020001/T430/2008/OE	2.76	28.05.2009	18.03.2010	169

NO. KONTRAK	NILAI KONTRAK (RM Juta)	TARIKH SST DIKELUARKAN	TARIKH KONTRAK DITANDATANGANI	TEMPOH KELEWATAN (Hari)
KP/PERO-4A/RKPT 030000/T 107/2010/OE	2.12	16.08.2010	31.05.2011	165
KP/PERO-4A/RKBT 020000/T 252/2010/OE	0.17	30.12.2010	11.10.2011	161
KP/PERO-4A/RMKT 010100/T311/2010/OE	1.77	08.03.2011	16.12.2011	158
KP/PERO-4A/RTKT 000400/T 156/2011/OE	0.21	15.07.2011	20.04.2012	155
KP/PERO-4A/RKKT 000201/T 308/2010/OE	0.45	24.01.2011	20.10.2011	145
KP/PERO-4A/RKPT 030000/T 201/2010/OE	0.23	11.11.2010	18.07.2011	127
KP/PERO-4A/RKPT 030000/T396/2009/OE	1.04	10.02.2010	03.11.2010	112
KP/PERO-4A/RKPT 030000/T 084/2011/OE	8.39	19.07.2011	29.02.2012	103
KP/PERO-4A/RKKT 000201/T313/2010/OE	0.05	08.03.2011	24.10.2011	101
KP/PERO 4A/RMST 010100/T315/2010/OE	0.26	30.03.2011	24.10.2011	86
KP/PERO-4A/RSPT 000100/T 232/2010/OE	1.60	30.12.2010	18.07.2011	79
KP/PERO-4A/RPTT 000000/T320/2008/OE	2.17	16.10.2008	21.04.2009	65
KP/PERO-4A/RPBT/000000/T 109/2009/OE	0.80	12.08.2009	28.01.2010	46
KP/PERO-4A/RKKT 000201/SH 171/2011/OE	0.05	16.08.2011	31.01.2012	45
KP/PERO-4A/RPBT 000000/T 110/2009/OE	0.75	13.08.2009	28.01.2010	45
KP/PERO-4A/RPBT 000000/T 353/2008/OE	7.72	31.03.2009	10.09.2009	41
KP/PERO-4A/RKPT 030000/T 148/2010/OE	1.10	07.10.2010	01.03.2011	25
KP/PERO-4A/RPBT 000000/T 086/2009/OE	0.23	06.08.2009	29.12.2009	23
KP/PERO 4A/RSKP 020000/T 207/2009/OE	2.19	25.11.2009	06.04.2010	12
JUMLAH	36.78			

Maklum Balas Kementerian Pertahanan Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Proses semakan dan pembetulan draf kontrak ini sedikit sebanyak telah menyebabkan kelewatan kontrak ditandatangani. Selain itu, kelewatan juga sering berlaku akibat kelewatan pihak syarikat mengemukakan Jaminan Bank yang mana perlu disahkan terlebih dahulu oleh Bahagian Perolehan dengan bank sebelum boleh dimasukkan dalam dokumen kontrak. Semua masalah ini telah pun diambil tindakan penambahbaikan oleh Bahagian Perolehan bagi memastikan dokumen kontrak dapat ditandatangani dalam jangka waktu yang ditetapkan.

Pada pendapat Audit, kelewatan menandatangani kontrak berkenaan boleh menyebabkan kepentingan Kerajaan tidak terjamin sekiranya berlaku pertikaian antara kontraktor dan Kerajaan.

b. Syarat Kontrak Tidak Dipatuhi

- i. Mengikut syarat kontrak, rangsum kering yang dibekalkan hendaklah ditanda 'Makanan Angkatan Tentera' dan maklumat seperti tarikh pembungkusan/tamat tempoh/kandungan bagi tujuan mengelakkan penyalahgunaan dan pemantauan. Semakan Audit di 4 Depot

Bantuan/Logistik Wilayah mendapati sebanyak 67 item rangsum kering yang bernilai RM0.18 juta tidak mempunyai penandaan 'Makanan Angkatan Tentera'. Butirannya adalah seperti di **Jadual 18.3** dan contoh rangsum kering yang tiada penandaan sepatutnya adalah seperti di **Gambar 18.1** hingga **18.6**.

JADUAL 18.3
BILANGAN ITEM RANGSUM TIDAK MEMPUNYAI
TANDA 'MAKANAN ANGKATAN TENTERA'

DEPOT	BIL. ITEM RANGSUM	NILAI RANGSUM (RM)
Depot Bantuan TLDM, Lumut	15	69,370
Depot Logistik Wilayah 1	11	35,527
Depot Logistik Wilayah 2	37	81,126
Depot Logistik Wilayah 3	4*	-
JUMLAH	67	186,023

Nota: () - Nilai Rangsum Tidak Dapat Ditentukan Kerana Ketiadaan Stor Simpanan Dan Bilangan Rangsum Diperolehi Dari Unit Pengguna*

GAMBAR 18.1

GAMBAR 18.2

Depot Logistik Wilayah 1

- Pandangan Depan Dan Belakang Item (Lepa Kacang) Yang Tidak Mempunyai Tanda 'Makanan Angkatan Tentera' (03.09.2012)

GAMBAR 18.3

GAMBAR 18.4

Depot Logistik Wilayah 2

- Pandangan Depan Dan Belakang Rangsum Kering (Pappadam) Yang Tidak Mempunyai Tanda 'Makanan Angkatan Tentera' (23.07.2012)

GAMBAR 18.5

GAMBAR 18.6

Depot Logistik Wilayah 3
- Pandangan Depan Dan Belakang Rangsum Kering (Kordial) Yang Tidak Mempunyai Tanda 'Makanan Angkatan Tentera'
 (10.09.2012)

- ii. Penandaan bungkusan rangsum kering juga hendaklah kekal supaya maklumat seperti tarikh pembungkusan/tamat tempoh/kandungan dapat dibaca dengan mudah/jelas sungguhpun disimpan bagi tempoh yang lama. Bagaimanapun semakan Audit di Depot Bantuan/Logistik Wilayah yang dilawati mendapati penandaan bungkusan rangsum kering seperti rempah masakan (kari/kunyit/kurma) menggunakan dakwat yang kurang bermutu serta mudah tertanggal sehingga maklumat yang berkaitan tidak dapat dibaca dengan mudah/jelas. Butirannya adalah seperti di **Jadual 18.4** dan **Gambar 18.7** hingga **Gambar 18.10**.

JADUAL 18.4
PENANDAAN RANGSUM TIDAK BERKUALITI

JENIS RANGSUM	NO. KONTRAK PEMBEKAL	NILAI KONTRAK (RM Juta)	UNIT PENERIMA
Kering - Rempah Kari Kurma	KP/PERO-4A/RKKT000201/SH171/2011/OE	0.05	Depot Logistik Wilayah 1
Kering: a. Serbuk Kari b. Serbuk Kunyit	KP/PERO-4A/RSKP020000/T207/2009/OE	2.19*	Depot Logistik Wilayah 3
Kering - Rempah Kari Ikan	KP/PERO-4A/RKKT000201/T308/2010/OE	0.45	Depot Bantuan TLDM, Lumut
Kering - Serbuk Kunyit	KP/PERO-4A/RKR0030000/T233/2011/OE	4.47*	Depot Logistik Wilayah 2

Nota: () - Nilai Kontrak Termasuk Pembekalan Lain-lain Rangsum*

GAMBAR 18.7

Depot Logistik Wilayah 1
- Dakwat Penandaan Di Atas Bungkusan Rangsum Kering (Rempah Masakan) Yang Mudah Tertanggal
 (03.09.2012)

GAMBAR 18.8

Depot Logistik Wilayah 2
- Dakwat Penandaan Di Atas Bungkusan Rangsum Kering (Rempah Masakan) Yang Mudah Tertanggal
 (23.07.2012)

GAMBAR 18.9

Depot Logistik Wilayah 3
- Dakwat Penandaan Di Atas Bungkus Rangsum Kering (Rempah Masakan) Yang Mudah Tertanggal (10.09.2012)

GAMBAR 18.10

Depot Bantuan TLDM, Lumut
- Dakwat Penandaan Di Atas Bungkus Rangsum Kering (Rempah Masakan) Yang Mudah Tertanggal (17.07.2012)

- iii. Berdasarkan kontrak, kandungan rangsum kering yang dibekalkan hendaklah menepati kehendak Spesifikasi Pertahanan Malaysia (MDS) dan lain-lain Akta Makanan. Sampel rangsum kering bagi setiap konsaimen yang dihantar secara pukal perlu dikemukakan ke Jabatan Kimia oleh Depot Bantuan/Logistik Wilayah untuk diuji sama ada kandungannya menepati spesifikasi/akta yang ditetapkan. Kementerian Pertahanan berhak mengenakan denda, mendapatkan rangsum gantian atau menuntut ganti rugi daripada kontraktor sekiranya sampel yang diuji tidak menepati spesifikasi yang ditetapkan. Semakan Audit terhadap Laporan Cerakinan Kimia mendapati kesemua Depot Bantuan/Logistik Wilayah yang dilawati telah melaksanakan ujian tersebut kecuali Depot Logistik Wilayah 3 yang tidak menerima rangsum kering secara pukal untuk simpanan. Semakan selanjutnya di Depot Bantuan TLDM Lumut dan Depot Logistik Wilayah 1 mendapati tiada tindakan mengenakan denda/mendapatkan rangsum gantian/menuntut kerugian terhadap kontraktor dibuat sungguhpun 2 sampel rangsum kering yang diuji tidak menepati spesifikasi MDS. Bagaimanapun selepas teguran Audit, tindakan mendapatkan penggantian sedang diambil oleh Kementerian. Butirannya sampel rangsum kering yang tidak menepati spesifikasi MDS adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 18.5
SAMPEL RANGSUM KERING YANG TIDAK MENEPATI SPESIFIKASI MDS

DEPOT	JENIS RANGSUM	TARIKH LAPORAN KIMIA	KEPUTUSAN UJIAN
Depot Bantuan TLDM	• Kicap Pekat - NSD/KM/08/12 • Kicap Pekat - NSD/KM/09/12	03.04.2012 08.05.2012	Sampel didapati tidak memuaskan (Peratusan Nitrogen kurang)
Depot Logistik Wilayah 1	• Beras - (KN) Kes 162/12-0	04.04.2012	Tidak mematuhi bilangan biji padi/kg
	• Minyak Masak - (PJ) Kes 47/11-0	19.01.2012	Sampel didapati tidak memuaskan (Kurang kandungan berat bersih)
	• Seri Kaya - (PJ) kes 14142/10-0	24.10.2010	Sampel didapati tidak memuaskan (Kurang peratusan kandungan lemak)

Pada pendapat Audit, Kementerian hendaklah melaksanakan tindakan secara menyeluruh bagi memastikan setiap Depot Bantuan/Logistik mengambil langkah/tindakan awal terhadap kontraktor yang tidak mematuhi terma dan syarat kontrak supaya pembekalan rangsum yang dibuat adalah mengikut standard kualiti yang telah ditetapkan.

Maklum Balas Kementerian Pertahanan Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Surat teguran kepada kontraktor yang terlibat telah dibuat. Penolakan rangsum telah dilakukan terhadap pembekalan yang tidak mengikut spesifikasi yang ditetapkan dalam kontrak. Pihak kontraktor telah diarahkan untuk membekalkan semula rangsum yang ditolak tersebut mengikut jangka masa yang ditetapkan. Surat denda rendah mutu bagi sampel yang tidak mengikut standard kualiti yang ditetapkan telah dimajukan kepada Bahagian Perolehan untuk mengenakan denda kepada kontraktor yang berkaitan. Pihak kontraktor juga telah membekalkan semula rangsum gantian yang menepati spesifikasi. Pemantauan dari semasa ke semasa akan dilakukan bagi memastikan standard kualiti dipatuhi seperti yang ditetapkan.

18.5.3. Penyimpanan Rangsum Kering

18.5.3.1. Secara amnya setiap Depot Bantuan/Logistik Wilayah perlu dilengkapi dengan stor penyimpanan rangsum kering/material teknikal bagi tujuan kawalan dan pemantauan dari semasa ke semasa. Bagaimanapun semakan Audit mendapati Depot Logistik Wilayah 3 tidak mempunyai stor penyimpanan rangsum kering/material teknikal. Semakan Audit selanjutnya mendapati pembinaan stor penyimpanan telah dimasukkan ke dalam *blue print* pembinaan Markas Wilayah 3 di bawah RMKe-7 namun tidak dapat dilaksanakan disebabkan peruntukan yang tidak mencukupi. Sehubungan itu, Depot Logistik Wilayah 3 hanya berfungsi sebagai *transit point* dan kontraktor membekalkan rangsum secara terus kepada pengguna akhir. Kesannya, rangsum kering tidak dapat dihantar secara pukal untuk simpanan stok Depot Logistik Wilayah 3 dan ujian spesifikasi MDS terhadap rangsum kering tidak dapat dilakukan.

18.5.3.2. Semakan Audit selanjutnya mendapati keperluan rangsum Depot Logistik Wilayah 3 diperolehi terus dari stor pembekal yang terletak di Pulau Pinang. Apabila permohonan rangsum kering dibuat, pembekalan dilakukan secara terus ke KD Sultan Badlishah, Langkawi iaitu unit pengguna di Depot Logistik Wilayah 3. Selain itu, tiada bukti menunjukkan Depot Logistik Wilayah 3 menjalankan pemeriksaan di stor pembekal bagi memastikan stok simpanan/*buffer stock* disediakan dan keselamatan serta kebersihan rangsum kering adalah terjamin.

18.5.3.3. Semakan Audit di Depot Logistik Wilayah 3 juga mendapati hanya 31 (62.0%) daripada 50 perjawatan yang diluluskan untuk pengurusan depot telah diisi memandangkan stor simpanan rangsum kering masih belum dibina. Kesannya, beban tugas penerimaan/kemas kini lejar bagi rangsum kering terpaksa dilakukan oleh pegawai yang bertugas di stor materiel yang juga terlibat dengan pengurusan rangsum basah.

Maklum Balas Kementerian Pertahanan Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Cadangan Pembinaan Stor Rangsum Kering dan Pukal Depot Logistik Wilayah 3 akan dimasukkan ke dalam ABM 2014 kerana peruntukan yang dipohon bagi ABM 2013 tidak diluluskan. Pembinaannya adalah tertakluk kepada kelulusan dan kesediaan peruntukan kewangan semasa. Stok rangsum rezab pembekal telah diperiksa dan disahkan stok simpanan/buffer stock disediakan, keselamatan serta kebersihan rangsum di stor pembekal adalah terjamin. Perjawatan yang kurang telah dibuat pengisian bagi membolehkan Depot Logistik Wilayah 3 berfungsi dengan lebih berkesan.

Pada pendapat Audit, pembinaan stor penyimpanan dan pengisian perjawatan di Depot Logistik Wilayah 3 perlu dilaksanakan dengan segera bagi membolehkan ia berfungsi sebagai depot logistik dengan lebih berkesan.

18.5.3.4. ATBM secara terperinci menerangkan kaedah pengurusan stor yang perlu dipatuhi, berkenaan susun atur dan keselamatan rangsum daripada serangan serangga perosak. Bagaimanapun semakan Audit mendapati kaedah susun atur rangsum kering stor pengguna/*galley* KD Malaya/KD Sultan Badlishah/KD Sri Kuantan/Wisma Kejora/Wisma Pelayaran/Wisma Samudera adalah tidak bersesuaian sehingga boleh menyebabkan kemalangan dan kerosakan rangsum. Kebersihan rangsum di Wisma Samudera terjejas kerana terdapat serangga perosak di dalam bungkusan agar-agar dan serbuk kari yang boleh mengakibatkan keracunan makanan. Manakala di KD Sultan Badlishah, bungkusan agar-agar dan mihun terbuka serta terdedah kepada serangga perosak sekali gus menjejaskan kualiti rangsum tersebut. Selepas teguran Audit, tindakan serta merta telah diambil seperti menyusun, mengemas dan membersihkan stor pengguna/*galley* tersebut. Butirannya adalah seperti di **Gambar 18.11** hingga **18.15**.

GAMBAR 18.11**GAMBAR 18.12**

KD Malaya
- Penyusunan Kurang Bersesuaian
(17.07.2012)

GAMBAR 18.13

Wisma Pelayaran
- Penyusunan Tidak Kemas
(23.07.2012)

GAMBAR 18.14

Wisma Kejora
- Penyusunan Tidak Kemas
(23.07.2012)

GAMBAR 18.15

KD Sultan Badlishah
- Bungkusn Agar-Agar Dan Mihun Terbuka
(10.09.2012)

18.5.3.5. ATBM menetapkan permohonan rangsum kepada kontraktor perlu dibuat mengikut keperluan unit serta tempoh sajian. Kaedah Masuk Dulu Keluar Dulu (FIFO) perlu dipatuhi apabila membuat pengeluaran rangsum. Bagaimanapun semakan Audit di stor pengguna/*galley* Wisma Samudera dan Wisma Kejora mendapati 5 item rangsum kering seperti di **Jadual 18.6** dan **Gambar 18.16** hingga **Gambar 18.23** yang telah melebihi tarikh tamat tempoh masih disimpan. Bagaimanapun selepas teguran Audit, tindakan serta merta melupuskan item rangsum tersebut telah diambil.

JADUAL 18.6
RANGSUM DALAM SIMPANAN MELEBIHI TARIKH TAMAT TEMPOH

STOR PENGGUNA/GALLEY	JENIS RANGSUM	TARIKH LUPUT	TARIKH LAWATAN AUDIT
Wisma Samudera	Pati Kiub - Knorr	24.09.2011	18.07.2012
	Cuka - Twinine	02.09.2011	18.07.2012
Wisma Kejora	Pewarna Makanan - Komatra Sajian	15.01.2012	23.07.2012
	Perisa Makanan - Aji Nazri	27.05.2012	23.07.2012
	Cuka Buatan	16.11.2011	23.07.2012

GAMBAR 18.16

GAMBAR 18.17

Wisma Samudera

- Rangsum (Kiub Knorr) Melebihi Tarikh Tamat Tempoh - 24.09.2011
(18.07.2012)

GAMBAR 18.18

GAMBAR 18.19

Wisma Samudera

- Rangsum (Cuka) Melebihi Tarikh Tamat Tempoh - 02.09.2011
(18.07.2012)

GAMBAR 18.20

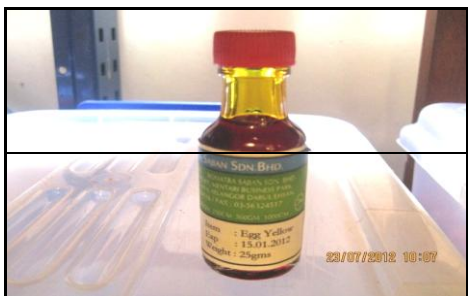
GAMBAR 18.21

Wisma Kejora

- Rangsum (Perisa Makanan) Melebihi Tarikh Tamat Tempoh - 27.05.2011
(23.07.2012)

GAMBAR 18.22

GAMBAR 18.23

Wisma Kejora

- Rangsum (Pewarna Makanan) Melebihi
Tarikh Tamat Tempoh - 15.01.2012
(23.07.2012)

- Rangsum (Cuka) Melebihi
Tarikh Tamat Tempoh - 16.11.2011
(23.07.2012)

Maklum Balas Kementerian Pertahanan Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Semua teguran telah diambil tindakan oleh unit dengan melupuskan rangsum yang terlibat. Proses pengeluaran rangsum sekarang dilakukan mengikut prosedur First In First Out (FIFO) dan permohonan dari unit pengguna dibuat berpandukan kepada keperluan menu harian. Depot dan Unit terlibat juga telah melaksanakan konsep 5S bagi memastikan tahap kebersihan dan penyusunan sentiasa bersih dan kemaskini.

Pada pendapat Audit, bagi mengelakkan keadaan rangsum melebihi tarikh tamat tempoh, permohonan bekalan rangsum dari Depot Bantuan/Logistik Wilayah oleh stor pengguna/galley hendaklah mengambil kira keperluan menu sebenar dan rangsum digunakan sepenuhnya.

18.5.4. Penyelenggaraan Rekod Lejar Dan Pematuhan Peraturan Kewangan

18.5.4.1. Rekod lebar perlu disemak bagi memastikan bahawa stok fizikal rangsum kering yang diterima dan disimpan di stor pengguna/galley sebelum digunakan adalah sama dengan yang dipohon dan direkodkan dalam lebar. Bagaimanapun semakan Audit di stor pengguna/galley mendapati maklumat lebar tidak dikemas kini dan tiada bukti semakan dibuat. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 18.7
MAKLUMAT LEJAR TIDAK DIKEMAS KINI/DISEMAK

ISU	PENERIMA	JENIS RANGSUM	TARIKH TERAKHIR DI LEJAR	TARIKH LAWATAN AUDIT
Tiada bukti semakan dibuat di Lejar Pengguna	Wisma Samudera	Tiada bukti semakan di lebar pengguna pada tarikh lawatan Audit		19.07.2012
Rekod lebar tidak dikemaskini	Wisma Samudera	1. Minyak Masak 2. Air Buah Pekat 3. Beras Bhasmati 4. Gula Pasir 5. Susu Isian Pekat Manis	24.03.2012 24.03.2012 13.01.2012 24.03.2012 24.03.2012	19.07.2012
	KD Lekiu	1. Beras 2. Minyak Masak	Tiada catatan dibuat bagi baki item	19.07.2012

Pada pendapat Audit, pemantauan terhadap penggunaan rangsum adalah kurang memuaskan di stor pengguna/galley yang dilawati memandangkan rekod lebar tidak dikemas kini dan disemak oleh pegawai yang bertanggungjawab.

Maklum Balas Kementerian Pertahanan Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Semua teguran telah diambil tindakan pembetulan sewajarnya di mana semua rangsum kering disimpan di dalam bekas yang bertutup dan kedap udara serta disusun kemas. Tahap keselamatan dan kebersihan rumah stor sentiasa dipantau secara berterusan dan lebar bagi setiap rangsum telah

dikemas kini dan perbandingan stok fizikal lejar dibuat secara berkala. Pemantauan dari semasa ke semasa akan dilaksanakan secara berterusan bagi memastikan perkara sama dapat dielakkan dan tidak berulang.

18.5.4.2. Semakan Audit terhadap 174 sampel baucar bayaran pembekalan rangsum kering berjumlah RM3.83 juta mendapati perkara berikut:

- a. Arahan Perbendaharaan 99(a) menghendaki setiap baucar disokong dengan dokumen sokongan yang lengkap untuk membolehkannya disemak tanpa merujuk kepada apa-apa dokumen lain selain daripada yang dikembalikan bersamanya. Selain itu kontrak juga menghendaki Penyata Perbelanjaan Had Bumbung disertakan apabila kontraktor menuntut bayaran. Penyata Had Bumbung merupakan penyata mengenai kedudukan perbelanjaan terhadap kontrak yang telah dimeterai bertujuan untuk memantau perbelanjaan yang dibuat tidak melebihi had siling yang dibenarkan. Semakan Audit mendapati 36 (20.7%) sampel baucar bayaran bernilai RM1.24 juta tidak disertakan dengan Penyata Perbelanjaan Had Bumbung. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 18.8
BAUCAR BAYARAN TIDAK DISERTAKAN DENGAN PENYATA HAD BUMBUNG

DEPOT BANTUAN/LOGISTIK	BAUCAR BAYARAN (Bil.)	NILAI (RM Juta)
Depot Logistik Wilayah 2	12	1.14
Depot Logistik Wilayah 3	20	0.04
Depot Bantuan TLDM	4	0.06
JUMLAH	36	1.24

- b. Surat Pekeliling Akauntan Negara Bil. 1 Tahun 2009 menetapkan setiap baucar dan dokumen sokongan yang telah dibuat bayaran perlu dicop 'Telah Dibayar' dan hendaklah disimpan dengan selamat dan teratur. Semakan Audit mendapati 10 (5.7%) baucar bayaran bernilai RM272,489 tidak dicop lengkap dengan perkataan 'Telah Dibayar'. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 18.9
BILANGAN BAUCAR BAYARAN
YANG TIDAK DICOP 'TELAH DIBAYAR'

DEPOT	BAUCAR BAYARAN TIDAK LENGKAP (Bil.)	NILAI (RM)
Depot Bantuan TLDM Lumut	7	266,106
Depot Logistik Wilayah 3	3	6,383
JUMLAH	10	272,489

18.5.4.3. Penerimaan Rangsum

Perjanjian kontrak menetapkan denda boleh dikenakan terhadap kontraktor yang gagal/lewat membekalkan rangsum mengikut tarikh penghantaran seperti yang dinyatakan dalam nota pesanan. Semakan Audit terhadap 133 baucar bayaran bernilai RM3.19 juta mendapati pegawai penerima hanya menurunkan tandatangan tanpa mencatatkan tarikh penerimaan sebenar rangsum kering di Nota Penghantaran. Kesannya, syarat kontrak mengenai pengenaan denda akibat daripada kegagalan/kelewatan pembekalan rangsum sukar dikuatkuasakan oleh pegawai yang bertanggungjawab. Butirannya adalah seperti di **Jadual 18.10**. Selain itu, semakan juga mendapati tiada tarikh invoice diterima menyebabkan pembayaran dalam tempoh 14 hari tidak dapat dipastikan.

JADUAL 18.10
BILANGAN BAUCAR BAYARAN YANG TIADA MAKLUMAT
TARIKH SEBENAR PENERIMAAN RANGSUM

DEPOT BANTUAN/LOGISTIK	BAUCAR BAYARAN	
	(Bil.)	NILAI (RM Juta)
Depot Bantuan TLDM Lumut	36	1.37
Depot Logistik Wilayah 1	65	0.63
Depot Logistik Wilayah 2	12	1.13
Depot Logistik Wilayah 3	20	0.06
JUMLAH	133	3.19

Pada pendapat Audit, Kementerian hendaklah memastikan peraturan kewangan sentiasa dipatuhi. Siasatan lanjut dan tindakan sewajarnya perlu diambil terhadap pegawai yang melanggar peraturan kewangan.

Maklum Balas Kementerian Pertahanan Yang Diterima Pada 18 Februari 2013 Dan 14 Mac 2013

Pegawai bertanggungjawab telah mengemas kini baucar bayaran yang terlibat dan telah diberi amaran serta peringatan supaya mematuhi peraturan kewangan yang berkuat kuasa. TLDM akan menentukan perkara ini tidak akan berlaku di masa hadapan. Sementara itu semua depot/unit telah diberi peringatan supaya setiap dokumen yang ditandatangani dicatatkan bersama tarikh tandatangan dilakukan dan tindakan disiplin akan dikenakan bagi depot/unit yang gagal di masa akan datang.

18.6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan pengurusan rangsum kering TLDM diurus secara teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan, adalah disyorkan supaya pihak yang berkaitan mengambil langkah seperti berikut:

18.6.1. membuat kajian semula terhadap nilai kontrak pembekalan rangsum kering TLDM memandangkan jumlah bayaran sebenar yang dilakukan adalah jauh lebih rendah berbanding dengan nilai kontrak yang dimeterai;

18.6.2. kontrak hendaklah ditandatangani dalam tempoh yang ditetapkan bagi memastikan kepentingan Kerajaan terjamin dan kontraktor terikat secara undang-undang bagi memenuhi kehendak kontrak;

18.6.3. mengambil langkah/tindakan awal terhadap kontraktor yang tidak mematuhi syarat kontrak supaya pembekalan rangsum yang dibuat adalah mengikut standard kualiti yang telah ditetapkan;

18.6.4. pembinaan stor penyimpanan dan pengisian perjawatan di Depot Logistik Wilayah 3 perlu dilaksanakan dengan segera bagi membolehkan depot tersebut berfungsi dengan lebih berkesan;

18.6.5. memastikan kebersihan dan keselamatan di stor penyimpanan terjamin dan penyimpanan rangsum kering adalah mengikut keperluan; dan

18.6.6. memastikan peraturan kewangan sentiasa dipatuhi dan menjalankan siasatan lanjut berserta tindakan yang sewajarnya terhadap pegawai yang didapati melanggar peraturan kewangan.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 208-213 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN DALAM NEGERI

19. PEMBINAAN KOMPLEKS CIQ DAN JETI PENUMPANG DI MUARA SUNGAI MELAKA, MELAKA

19.1. LATAR BELAKANG

19.1.1. Projek Pembinaan Kompleks CIQ dan Jeti Penumpang di Muara Sungai Melaka (Projek Kompleks CIQ) merupakan projek di bawah Rancangan Malaysia Ke-9 (RMKe-9). Lokasi projek ini terletak dalam Zon Warisan Dunia yang melibatkan kawasan seluas 9 ekar di Muara Sungai Melaka. Objektif projek ini adalah untuk menyediakan Kompleks *Custom, Immigration and Quarantine* (CIQ) dan jeti baru bersepadu untuk menggantikan kompleks dan jeti lama yang telah usang serta bagi meningkatkan industri pelancongan di Negeri Melaka. Kementerian Dalam Negeri (KDN) merupakan pelanggan projek ini. Manakala pengguna kompleks tersebut adalah Jabatan Imigresen Malaysia; Jabatan Kastam Diraja Malaysia; Polis DiRaja Malaysia; Polis Marin; Jabatan Laut Semenanjung Malaysia; Pejabat Farmasi Kesihatan; Pejabat Kesihatan Daerah; Perkhidmatan Kuarantin Dan Pemeriksaan Malaysia (MAQIS) dan Pejabat Penerbitan Al-Quran. Jabatan Kerja Raya (JKR) pula telah dilantik sebagai agensi pelaksana.

19.1.2. Pada asalnya bagi melaksanakan Projek Kompleks CIQ, Dinamik Maju Corporation Sdn. Bhd. telah dilantik pada 2 Februari 2007 secara tender terbuka dengan kontrak bernilai RM32.89 juta. Tempoh kontrak ini adalah antara 2 Februari 2007 hingga 13 Oktober 2008. Bagaimanapun, kontrak ini telah ditamatkan secara penamatan bersama pada 17 September 2008. Penamatan ini adalah disebabkan oleh masalah *interfacing* dengan kontraktor yang menjalankan kerja pengindahan Sungai Melaka; kos yang meningkat dan tempoh pembinaan mengambil masa yang lama. Kemajuan kerja semasa penamatan adalah sebanyak 16% dengan bayaran berjumlah RM5.72 juta. Pada 28 Julai 2010 kontraktor baru iaitu Pesona Metro Sdn. Bhd. telah dilantik untuk meneruskan kerja di tapak. Pelantikan kontraktor baru ini adalah secara rundingan terus dengan kontrak bernilai RM73 juta bagi tempoh penyediaan selama 86 minggu.

19.1.3. Skop kerja adalah membina bangunan Kompleks CIQ, bangunan ancilari (TNB), jeti penumpang, jeti operasi, kerja-kerja infrastruktur, mekanikal dan elektrik serta landskap. Lokasi pembinaan adalah seperti di gambarajah berikut:

GAMBARAJAH 19.1
LOKASI PEMBINAAN KOMPLEKS CIQ DAN JETI PENUMPANG
DI MUARA SUNGAI MELAKA, MELAKA

19.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada Projek Kompleks CIQ telah diuruskan dengan teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

19.3. SKOP PENGAUDITAN

Pengauditan ini meliputi aspek perancangan, pelaksanaan dan pemantauan Projek Kompleks CIQ. Semakan Audit telah dibuat di Bahagian Pembangunan, Kementerian Dalam Negeri; Cawangan Pangkalan Udara Dan Maritim (CPUM); Cawangan Kontrak Dan Ukur Bahan, Ibu Pejabat Jabatan Kerja Raya dan pejabat tapak.

19.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen serta analisis data di pejabat berkaitan. Temu bual dengan pegawai terlibat dan pemeriksaan fizikal di tapak projek turut dijalankan.

19.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang telah dijalankan antara bulan April hingga Jun 2012 mendapati secara keseluruhannya pembinaan projek ini adalah memuaskan. Bagaimanapun, terdapat kelemahan antaranya seperti berikut:

- i. hak milik tanah di Plot C tidak diselesaikan sebelum pembinaan dimulakan;
- ii. penggunaan *Industrialised Building System* (IBS) tidak tercapai;
- iii. Program Penglibatan Kontraktor Kelas F tidak tercapai;
- iv. kerja tidak mengikut spesifikasi/peraturan; dan
- v. kualiti kerja kurang memuaskan.

Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui dan maklum balas daripada JKR adalah seperti di perenggan berikut:

19.5.1. Prestasi Projek

19.5.1.1. Prestasi Fizikal

Mengikut syarat kontrak, projek ini hendaklah disiapkan pada 27 Mac 2012. Bagaimanapun, kontraktor tidak dapat menyiapkan keseluruhan projek pada tempoh yang telah ditetapkan. Kontraktor telah diluluskan satu Perakuan Kelambatan Dan Lanjutan masa selama 75 hari dengan alasan perubahan reka bentuk dan pemasangan pelantar mekanikal Orang Kelainan Upaya (OKU). Projek ini telah diberikan Perakuan Siap Kerja pada 10 Jun 2012. Projek Kompleks CIQ telah diserahkan kepada KDN pada 13 Julai 2012 dan mula beroperasi pada 1 Ogos 2012.

19.5.1.2. Prestasi Kewangan

- a. Projek ini pada asalnya menggunakan peruntukan pembangunan dengan siling berjumlah RM35 juta. Susulan daripada penamatan secara bersama pada 17 September 2008, baki siling peruntukan sedia ada berjumlah RM29.28 juta telah disalurkan kepada projek lain. Siling peruntukan baru yang diluluskan bagi projek ini adalah di bawah peruntukan *Private Finance Initiative* (PFI) berjumlah RM45 juta. Unit Perancang Ekonomi telah meluluskan siling peruntukan tambahan berjumlah RM40 juta menjadikan keseluruhan siling peruntukan berjumlah RM85 juta. Memandangkan terdapat lebih siling, KDN telah menarik balik peruntukan berjumlah RM2.5 juta. Setakat bulan Mei 2012, jumlah perbelanjaan adalah RM71.13 juta.
- b. Semakan Audit mendapati nilai kontrak asal bagi projek ini adalah berjumlah RM32.89 juta. Bagaimanapun selepas kontraktor baru dilantik, nilai kontrak telah meningkat sebanyak RM40.11 juta kepada RM73 juta. Antara sebab peningkatan nilai kontrak ini ialah peningkatan dalam *preliminaries*; kerja tanah dan geoteknik; kerja-kerja bangunan; mekanikal dan elektrik; dan kerja marin. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 19.1
PENINGKATAN DALAM NILAI KONTRAK

PERKARA	NILAI KONTRAK ASAL (RM Juta)	NILAI KONTRAK BARU (RM Juta)	JUMLAH PENINGKATAN (RM Juta)
<i>Preliminaries</i>	5.12	9.50	4.38
Kerja Tanah Dan Geoteknik	2.06	14.82	12.76
Kerja Marin	1.50	3.70	2.20
Komponen Bangunan	16.92	25.46	8.54
Kerja Mekanikal Dan Elektrik	3.96	14.36	10.40
Kerja Luar	3.33	5.16	1.83
JUMLAH	32.89	73.00	40.11

Pada pendapat Audit, peningkatan dalam nilai kontrak ini dapat dielakkan sekiranya pelantikan kontraktor baru dilakukan dengan lebih cepat supaya kenaikan bahan mentah di pasaran dapat dielakkan.

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 6 November 2012

Pelantikan kontraktor tidak dapat dibuat dengan lebih cepat kerana pihak pelanggan iaitu KDN tidak dapat menyediakan peruntukan setelah projek ditamatkan pada 17 September 2008. Bagaimanapun, atas keperluan mendesak daripada Kerajaan Negeri Melaka untuk meneruskan projek ini kerana telah terbengkalai dan menjejaskan imej Negeri Melaka, projek telah ditender semula pada 2 Ogos 2010 dengan menggunakan peruntukan PFI.

19.5.2. Pengurusan Projek

19.5.2.1. Kelulusan Kebenaran Merancang

Kelulusan Kebenaran Merancang hendaklah diperolehi terlebih dahulu daripada Pihak Berkuasa Tempatan sebelum kerja pembinaan dimulakan. Mengikut syarat dalam *One Stop Centre (OSC)* Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah, pengesahan hak milik tanah perlu diselesaikan terlebih dahulu sebelum pihak Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah memberi Kebenaran Merancang. Semakan Audit mendapati projek ini dilaksanakan tanpa mendapat kelulusan Kebenaran Merancang disebabkan oleh masalah hak milik tanah (Plot C). Kebenaran Merancang hanya dikeluarkan oleh Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah kepada KDN pada 13 Mac 2012 sungguhpun kemajuan kerja sebenar di tapak pada tarikh tersebut adalah 92%.

Pada pendapat Audit, walaupun Kebenaran Merancang telah dikeluarkan oleh Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah selepas 92% kerja disiapkan, pada masa hadapan KDN hendaklah memastikan hak milik tanah diselesaikan terlebih dahulu bagi mengelakkan kelewatan dalam pelaksanaan projek.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Memandangkan projek ini merupakan projek berkeutamaan tinggi maka pelaksanaan projek ini tidak dapat dihentikan memandangkan soal keselamatan adalah agenda utama Kementerian ini khususnya di kawasan Muara Sungai Melaka. Oleh yang demikian, projek ini terpaksa diteruskan walaupun kes tuntutan mahkamah belum selesai. Pemberhentian projek ini pula boleh menimbulkan implikasi kewangan yang besar kerana kos akan meningkat apabila lewat dilaksanakan. Bagaimanapun, Kementerian ini mengambil maklum akan teguran pihak Audit dan akan memastikan pada masa hadapan semua projek yang dilaksanakan oleh Kementerian ini mendapat kelulusan Kebenaran Merancang terlebih dahulu sebelum pembinaan dijalankan.

19.5.2.2. Masalah Tanah

- a. Pada asalnya, projek Kompleks CIQ ini sepatutnya dibina di tanah seluas 1.78 ekar (Plot B1). Bagaimanapun, kawasan tapak tersebut adalah terhad di mana keluasan minimum yang diperlukan adalah 4 ekar. Pada bulan Ogos 2005, Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri Melaka telah bersetuju untuk memperuntukkan tambahan 2.22 ekar (Plot C) iaitu bersebelahan dengan Plot B1. Pada bulan Oktober 2010, Notis Tindakan Menceroboh telah dikeluarkan oleh peguam kepada pemilik sah Plot C iaitu Pembinaan Kota Laksamana (Melaka) Sdn. Bhd.. Bagaimanapun, Jabatan Ketua Menteri Melaka telah menyatakan bahawa Plot C adalah tanah Kerajaan dan kebenaran telah diberikan oleh Unit Perancang Ekonomi Negeri Melaka supaya kerja pembinaan di atas tanah Plot C diteruskan. Pada bulan Jun 2011, KDN melalui Jabatan Ketua Pengarah Tanah Dan Galian (Persekutuan) telah membuat permohonan kepada Pentadbir Tanah Melaka Tengah untuk pemberimilikan bagi Plot C tersebut. Di samping itu, KDN telah mengarahkan JKR supaya memaklumkan kepada kontraktor meneruskan kerja di tapak.
- b. Pada bulan Oktober 2011, peguam Pembinaan Kota Laksamana (Melaka) Sdn. Bhd. telah mengemukakan saman kepada kontraktor atas tuduhan pencerobohan tanah. Kontraktor telah membuat permohonan indemniti sekiranya tindakan undang-undang dikenakan terhadap mereka dan sebarang ganti rugi ditanggung oleh Kerajaan. JKR bersetuju memberi indemniti kepada kontraktor bagi sebarang ganti rugi yang mungkin diperintah oleh mahkamah. Kerajaan Negeri Melaka telah menyelesaikan masalah ini dengan membayar pampasan berjumlah RM10.80 juta kepada Pembinaan Kota Laksamana (Melaka) Sdn. Bhd.

Pada pendapat Audit, walaupun masalah tanah ini telah dapat diselesaikan, pada masa akan datang pihak KDN perlu mengesahkan terlebih dahulu bahawa tapak pembinaan adalah tanah milik Pesuruhjaya Tanah Persekutuan supaya tidak akan timbul sebarang masalah yang boleh menyebabkan berlaku kelewatan pembinaan dan kerugian kepada Kerajaan.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Kementerian ini mengambil maklum akan teguran pihak Audit dan akan memastikan isu tanah diselesaikan terlebih dahulu dan tidak berbangkit sebelum memulakan sesuatu projek pada masa hadapan.

19.5.2.3. Pelaksanaan *Industrialised Building System* (IBS)

- a. Mengikut Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 Tahun 2008, semua agensi adalah dikehendaki mempelawa projek baru menggunakan kaedah IBS iaitu:
 - i. mempertingkatkan kandungan komponen IBS bagi setiap projek Kerajaan pada tahap tidak kurang daripada 70%. Pengiraan penggunaan kandungan IBS dalam sesuatu projek binaan bangunan adalah berdasarkan kepada *Manual Industrialised Building Systems (IBS) Content Scoring System* yang diterbitkan oleh Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia (CIDB); dan
 - ii. memasukkan syarat kontrak dan klausa keperluan penggunaan IBS dalam projek baru agensi dengan merujuk ke laman web JKR.
- b. Semakan Audit terhadap skor IBS mendapati skor IBS keseluruhan adalah 40.2% merangkumi 30.2% untuk sistem struktur dan 10% pula skor IBS bagi sistem dinding. Bagaimanapun, skor IBS ini tidak mencapai skor IBS yang ditetapkan iaitu 70%. Peratusan komponen yang ditetapkan adalah 50% bagi sistem struktur IBS dan 20% bagi sistem dinding IBS. Pihak Audit juga mendapati tiada pengecualian dibuat daripada Ketua Pengarah Kerja Raya Malaysia. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 19.2
PENGIRAAN SKOR IBS**

PERKARA	SKOR IBS (%)	SKOR IBS DITETAPKAN (%)
Sistem Struktur IBS	30.2	50.0
Sistem Dinding IBS	10.0	20.0
Sistem IBS Lain	-	30.0
JUMLAH	40.2	100.0

Pada pendapat Audit, memandangkan projek ini adalah projek melebihi RM70 juta maka pencapaian skor IBS sebanyak 70% hendaklah dipatuhi supaya penggunaan kaedah IBS ini dapat dipertingkatkan dan mencapai objektif yang telah ditetapkan. Selain daripada itu, pengesahan daripada CIDB perlu diperolehi terhadap skor IBS.

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 21 Mac 2013

Markah penemuan IBS Score 40.2% adalah disebabkan pengiraan Part 2: Wall System dan Part 3: Other Simplified Construction Solutions tidak diambil kira. Markah skor IBS sebenar dicapai adalah 70.5% iaitu melebihi 70%. Di JKR, pengesahan skor IBS dibuat oleh sektor pakar iaitu Cawangan Kejuruteraan Awam Struktur dan Jambatan serta Cawangan Arkitek.

19.5.2.4. Program Penglibatan Kontraktor Kelas F

Program Penglibatan Kontraktor Kelas F adalah bagi projek bernilai RM10 juta ke atas sahaja. Mengikut arahan kepada petender, bagi kontrak reka dan bina, petender yang dipersetujui hendaklah mensubkontrakkan kepada kontraktor Kelas F sekurang-kurangnya 10% dari nilai kerja pembina daripada peruntukan 30% jumlah Harga Kontrak yang dikhaskan untuk kontraktor/syarikat/profesional Bumiputera. Semakan Audit mendapati peruntukan 10% daripada nilai kerja pembina kepada kontraktor Kelas F tidak tercapai di mana hanya kerja landskap yang berjumlah RM431,543 sahaja diperuntukkan kepada kontraktor Kelas F.

Pada pendapat Audit, JKR perlu memastikan peratusan pengagihan kerja yang telah diperuntukkan diberi kepada kontraktor Kelas F supaya program penglibatan Kontraktor Kelas F akan tercapai.

Maklum Balas JKR Yang Diterima Pada 8 Mac 2013

Penyertaan kontraktor Bumiputera dalam projek ini adalah 23.6% dan penyertaan kontraktor Kelas F adalah 2%. Pengagihan 10% dari nilai kerja pembina diperuntukkan kepada kontraktor Kelas F adalah berdasarkan kepada surat Ketua Pengarah Kerja Raya (KPKR) bertarikh 16 April 2008. Bagaimanapun, pelaksanaan dasar ini telah ditangguhkan dan dikaji semula mekanisme pelaksanaannya pada 7 Mei 2009. Surat Arahan KPKR bertarikh 5 April 2010 telah menyatakan bahawa jumlah pengagihan kerja yang boleh diperuntukkan di bawah Wang Peruntukan Sementara adalah fleksibel (tiada minimum) tetapi nilai maksimum kepada kontraktor Kelas F hendaklah tidak melebihi 15% dari nilai kerja pembina. Tarikh Surat Setuju Terima bagi projek ini adalah 28 Julai 2010 dan berdasarkan kepada surat Arahan KPKR bertarikh 5 April 2010 maka keperluan pengagihan kepada kontraktor Kelas F adalah tercapai.

19.5.2.5. Pelantikan Kontraktor Baru Dan Penetapan Harga

- a. Pada 30 Disember 2009, Kementerian Kewangan telah bersetuju meluluskan pelaksanaan projek ini kepada kontraktor baru iaitu Pesona Metro Sdn. Bhd. secara rundingan terus. Syarikat ini merupakan kontraktor bukan Bumiputera Kelas A dan berdaftar dengan Pusat Khidmat Kontraktor serta Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia. Pesona Metro Sdn. Bhd. juga adalah merupakan kontraktor yang dilantik oleh Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah untuk Projek Pengindahan Sungai Melaka.
- b. Rundingan harga telah diadakan antara JKR, kontraktor dan KDN bagi memuktamadkan harga kontrak sebelum ia dikemukakan kepada Kementerian Kewangan untuk kelulusan. Pada awalnya kontraktor telah mengemukakan harga tawaran berjumlah RM75.41 juta berbanding dengan

anggaran kos JKR yang berjumlah RM71.28 juta. Bagaimanapun, selepas beberapa rundingan harga diadakan, harga yang dipersetujui adalah sebanyak RM73 juta dengan tempoh siap selama 86 minggu. Seterusnya, pihak Audit mendapati kelulusan daripada Kementerian Kewangan telah diperoleh pada 15 Julai 2010.

19.5.3. Kualiti Pembinaan

19.5.3.1. Kerja Yang Tidak Mengikut Spesifikasi/Peraturan

Lawatan Audit telah dijalankan pada 11 hingga 13 Jun 2012 untuk menilai kualiti kerja bangunan yang dibina dan mendapati terdapat kerja mekanikal dan elektrik yang tidak mengikut spesifikasi dan peraturan. Bagaimanapun, kontraktor telah mengambil tindakan selepas teguran Audit. Butirannya adalah seperti berikut:

JADUAL 19.3
KERJA YANG TIDAK MENGIKUT SPESIFIKASI/PERATURAN

LOKASI	KEADAAN FIZIKAL	STATUS SELEPAS TEGURAN AUDIT
Aras 2 - Bilik Suis	Papan Tanda 'DILARANG MASUK', 'BAHAYA' dan 'DILARANG MEROKOK'. (Gambar 19.1)	Papan Tanda 'DILARANG MASUK', 'BAHAYA' dan 'DILARANG MEROKOK' telah dipasang. (Gambar 19.2)
Aras Bumbung	Copper Tape tidak disambung sebagai perlindungan pembumian. (Gambar 19.3)	Copper Tape telah disambungkan sebagai perlindungan pembumian. (Gambar 19.4)
Aras Bawah - Bilik Suis (Riser 4)	Tiada pelapik getah diletakkan di hadapan papan suis. (Gambar 19.5)	Pelapik getah telah diletakkan di hadapan papan suis. (Gambar 19.6)
Luar Kompleks - Sistem Pembumian	Tiada penandaan label "Safety Electrical Connection - Do Not Remove" atau "Lightning Protection Earth - Do Not Remove". (Gambar 19.7)	Penandaan label "Safety Electrical Connection - Do Not Remove" atau "Lightning Protection Earth - Do Not Remove" telah dipasang. (Gambar 19.8)
Luar Kompleks - Sistem Pembumian	Earth Chamber yang dipasang lebih tinggi daripada permukaan tanah. (Gambar 19.9)	Earth Chamber yang dipasang sama aras dengan permukaan tanah. (Gambar 19.10)
Sewage Treatment Plant (Bilik Pam Dan Bilik Suis)	Kabel bumi tidak disambung pada back box suis dan soket alur keluar. (Gambar 19.11)	Kotak suis lampu dan soket kuasa telah ditamatkan dan dibumikan secara teratur. (Gambar 19.12)
Pejabat Imigresen - Aras 1	Penamatan kabel bumi dalam kotak suis tidak dibuat. (Gambar 19.13)	Penamatan kabel bumi dalam kotak suis telah dibuat. (Gambar 19.14)
Aras Bumbung - Bilik Suis (Riser 6)	Copper Bridging tidak dipasang pada setiap sambungan trunking. (Gambar 19.15)	Copper Bridging telah dipasang pada setiap sambungan trunking. (Gambar 19.16)
Pejabat Kastam - Bilik Suis (Aras 1)	Laluan trunking tidak ditutup dengan Fireresisting Barrier. (Gambar 19.17)	Laluan trunking telah ditutup dengan Fireresisting Barrier. (Gambar 19.18)

GAMBAR 19.1

Aras 2 - Bilik Suis
- Papan Tanda 'DILARANG MASUK', 'BAHAYA' Dan 'DILARANG MEROKOK' Tidak Dipasang
(12.06.2012)

GAMBAR 19.2

Aras 2 - Bilik Suis
- Papan Tanda 'DILARANG MASUK', 'BAHAYA' Dan 'DILARANG MEROKOK' Telah Dipasang
(24.10.2012)

GAMBAR 19.3

Atas Bumbung
- Copper Tape Yang Tidak Disambung
Sebagai Perlindungan Pembumian
(12.06.2012)

GAMBAR 19.4

Atas Bumbung
- Copper Tape Yang Telah Disambung
Sebagai Perlindungan Pembumian
(24.10.2012)

GAMBAR 19.5

Atas Bawah - Bilik Suis (Riser 4)
- Tiada Pelapik Getah Diletakkan
Di Hadapan Papan Suis
(12.06.2012)

GAMBAR 19.6

Atas Bawah - Bilik Suis (Riser 4)
- Pelapik Getah Telah Diletakkan
Di Hadapan Papan Suis
(24.10.2012)

GAMBAR 19.7

Luar Kompleks - Sistem Pembumian
- Tiada Penandaan Label "Safety Electrical Connection -
Do Not Remove" Or "Lightning Protection Earth -
Do Not Remove"
(12.06.2012)

GAMBAR 19.8

Luar Kompleks - Sistem Pembumian
- Penandaan Label "Safety Electrical Connection -
Do Not Remove" Or "Lightning Protection Earth -
Do Not Remove" Telah Dipasang
(01.11.2012)

GAMBAR 19.9

Luar Kompleks - Sistem Pembumian
- Earth Chamber Yang Dipasang Lebih Tinggi
Daripada Permukaan Tanah
(12.06.2012)

GAMBAR 19.10

Luar Kompleks - Sistem Pembumian
- Earth Chamber Telah Dipasang Sama Aras
Dengan Permukaan Tanah
(24.10.2012)

GAMBAR 19.11

*Sewage Treatment Plant (Bilik Pam Dan Bilik Suis)
- Kabel Bumi Tidak Disambungkan Pada
Back Box Suis Dan Soket Alur Keluar
(12.06.2012)*

GAMBAR 19.12

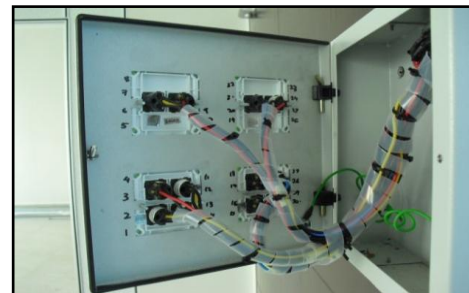
*Sewage Treatment Plant (Bilik Pam Dan Bilik Suis)
- Kotak Suis Lampu Dan Soket Kuasa Telah
Ditamatkan Dan Dibumikan Secara Teratur
(01.11.2012)*

GAMBAR 19.13

*Pejabat Imigresen - Aras 1
- Penamatan Kabel Bumi Dalam
Kotak Suis Tidak Dibuat
(12.06.2012)*

GAMBAR 19.14

*Pejabat Imigresen - Aras 1
- Penamatan Kabel Bumi Dalam
Kotak Suis Telah Dibuat
(01.11.2012)*

GAMBAR 19.15

*Aras Bumbung - Bilik Suis (Riser 6)
- Copper Bridging Tidak Dipasang
Pada Setiap Sambungan Trunking
(12.06.2012)*

GAMBAR 19.16

*Aras Bumbung - Bilik Suis (Riser 6)
- Copper Bridging Telah Dipasang
Pada Setiap Sambungan Trunking
(01.11.2012)*

GAMBAR 19.17

*Pejabat Kastam - Bilik Suis Di (Aras 1)
- Laluan Trunking Tidak Ditutup Dengan
Fireresisting Barrier
(12.06.2012)*

GAMBAR 19.18

*Pejabat Kastam - Bilik Suis Di (Aras 1)
- Laluan Trunking Telah Ditutup Dengan
Fireresisting Barrier
(01.11.2012)*

19.5.3.2. Kualiti Kerja Pembinaan Tidak Memuaskan

Lawatan Audit pada 12 Jun 2012 juga mendapati terdapat kualiti kerja yang kurang memuaskan. Bagaimanapun, kontraktor telah mengambil tindakan untuk memperbaiki kelemahan/kecacatan yang berlaku sebaik sahaja teguran Audit diterima. Butiran adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 19.4
KUALITI KERJA YANG TIDAK MEMUASKAN

LOKASI	KEADAAN FIZIKAL	STATUS SELEPAS TEGURAN AUDIT
Aras Satu - Bangunan Rata	Keretakan pada lantai bumbung konkrit rata. (Gambar 19.19)	Keretakan telah diperbaiki dengan melapisi permukaan dengan <i>Heating Resistant Waterproofing</i> . (Gambar 19.20)
Aras Bumbung Rata	Kerja pemasangan paip hujan yang tidak sempurna. (Gambar 19.21)	Saluran paip hujan/RWDP telah dipanjangkan sehingga terus ke <i>gutter</i> . (Gambar 19.22)

GAMBAR 19.19

Aras Satu - Bumbung Rata
- Keretakan Pada Lantai Bumbung Konkrit Rata
(12.06.2012)

GAMBAR 19.20

Aras Satu - Bumbung Rata
- Keretakan Pada Lantai Bumbung Konkrit Rata
Telah Diperbaiki Dengan Melapisi Permukaan
Dengan 'Heating Resistant Waterproofing'
(06.11.2012)

GAMBAR 19.21

Aras Bumbung Rata
- Kerja Pemasangan Saluran Paip Hujan
Yang Tidak Sempurna
(12.06.2012)

GAMBAR 19.22

Aras Bumbung Rata
- Salur Paip Hujan/RWDP Telah Dipanjangkan
Sehingga Terus Ke Gutter
(30.10.2012)

19.5.3.3. Reka Bentuk/Spesifikasi Yang Tidak Sesuai

Terdapat juga pembinaan yang dibuat sungguhpun mengikut spesifikasi yang telah ditetapkan dalam kontrak namun ia didapati kurang sesuai. Bagaimanapun, kontraktor telah mengambil tindakan selepas teguran Audit diterima. Butiran adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

JADUAL 19.5
REKA BENTUK/SPEKIFIKASI YANG TIDAK SESUAI

LOKASI	KEADAAN FIZIKAL	STATUS SELEPAS TEGURAN AUDIT
Jeti Ketibaan Dan Pelepasan	Pagar keselamatan tidak disambung terus. (Gambar 19.23)	Pagar keselamatan telah disambung dengan menyediakan <i>safety spike</i> antara hujung jeti dengan <i>anti climb fencing</i> . (Gambar 19.24)
Bilik Server - Aras 1	Tiada ciri keselamatan iaitu pemasangan <i>key bolt door</i> pada pintu bilik server. (Gambar 19.25)	Ciri keselamatan pada pintu bilik server telah disediakan dengan menambah <i>key bolt door</i> . (Gambar 19.26)
Bahagian Jeti Ketibaan Dan Pelepasan	<i>Bolt</i> yang terkeluar pada pagar keselamatan. (Gambar 19.27)	<i>Bolt</i> yang terkeluar pada pagar keselamatan telah dipotong. (Gambar 19.28)

GAMBAR 19.23

Jeti Ketibaan Dan Pelepasan
- Pagar Keselamatan Tidak Disambung Terus
(12.06.2012)

GAMBAR 19.24

Jeti Ketibaan Dan Pelepasan
- Pagar Keselamatan Telah Disambung
Terus Dengan Menyediakan *Safety Spike*
Antara Hujung Jeti Dengan *Anti Climb Fencing*
(06.11.2012)

GAMBAR 19.25

Bilik Server - Aras 1
- Tiada Ciri Keselamatan iaitu Pemasangan
Key Bolt Door Pada Pintu Bilik Server
(12.06.2012)

GAMBAR 19.26

Bilik Server - Aras 1
- Ciri Keselamatan Pada Pintu Bilik Server Telah
Disediakan Dengan Menambah *Key Bolt Door*
(20.10.2012)

GAMBAR 19.27

Jeti Ketibaan Dan Pelepasan
- Bolt Yang Terkeluar Pada Pagar Keselamatan
(12.06.2012)

GAMBAR 19.28

Jeti Ketibaan Dan Pelepasan
- Bolt Yang Terkeluar Pada Pagar Keselamatan
Telah Dipotong
(06.11.2012)

19.6. SYOR AUDIT

Bagi memperbaiki kelemahan yang dibangkitkan dalam laporan ini dan juga memastikan perkara yang sama tidak berulang dalam pelaksanaan projek akan datang, adalah disyorkan supaya Kementerian Dalam Negeri (KDN) dan Jabatan Kerja Raya (JKR) mengambil tindakan seperti berikut:

19.6.1. KDN hendaklah memastikan bahawa tanah untuk tapak pembinaan telah diambil milik sebelum pelaksanaan sesuatu projek bagi mengelakkan sebarang pertikaian;

19.6.2. JKR hendaklah memastikan bahawa skor IBS dipatuhi dalam pelaksanaan projek ini untuk meningkatkan kualiti dan produktiviti pembinaan;

19.6.3. JKR hendaklah memastikan bahawa Program Penglibatan Kontraktor Kelas F dipatuhi supaya mencapai objektifnya; dan

19.6.4. JKR hendaklah memastikan kerja kontraktor adalah memuaskan dan kerja yang dilaksanakan mengikut spesifikasi dan peraturan yang telah ditetapkan.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 214-216
Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam
Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan
Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan
Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN DALAM NEGERI

20. POLIS DIRAJA MALAYSIA

- PENGURUSAN PEROLEHAN PESAWAT BEECHCRAFT KING AIR 350 UNTUK PASUKAN GERAKAN UDARA

20.1. LATAR BELAKANG

20.1.1. Unit Udara Polis DiRaja Malaysia (PDRM) telah ditubuhkan pada bulan Februari 1979 melalui keputusan Jemaah Menteri dan menetapkan semua pesawat Unit Udara PDRM didaftarkan sebagai pesawat awam (civil registered aircraft). Tujuan utama penubuhan Unit ini adalah untuk menjalankan kerja pemantauan perairan negara, mencari dan menyelamatkan, membuat penghantaran pasukan kecil ke kawasan krisis dan menyediakan perkhidmatan udara kepada semua jabatan di bawah Kementerian Dalam Negeri (KDN) selain memberi bantuan perkhidmatan udara kepada jabatan/agensi Kerajaan yang memerlukan perkhidmatan. Pada 1 Mac 2012, secara rasminya Unit Udara PDRM telah ditukar nama kepada Pasukan Gerakan Udara (PGU) PDRM.

20.1.2. Pada awal penubuhan, PGU mengguna pesawat berenjin satu untuk menjalankan operasi kepolisan. Bagaimanapun, pesawat ini mempunyai beberapa kelemahan/halangan antaranya mengehadkan jarak rondaan pantai, operasi penerbangan pada waktu malam dan tidak mempunyai kabin bertekanan yang menyebabkan krew penerbangan terdedah kepada risiko kekurangan oksigen. Senarai pesawat untuk kegunaan operasi PDRM sebelum tahun 2009 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 20.1
PESAWAT UNTUK KEGUNAAN OPERASI PDRM SEBELUM TAHUN 2009

JENIS PESAWAT	BILANGAN	TAHUN PEROLEHAN
Cessna U206G	3	1979
Pilatus PC 6	5	1986
Caravan I 208	6	1994
Cessna 172	4	2004
JUMLAH	18	

20.1.3. Pada bulan September 2005, PGU telah bersetuju terhadap cadangan KDN bagi perolehan pesawat baru yang lebih berkuasa tinggi dan canggih iaitu pesawat Beechcraft King Air 350. Kelebihan pesawat yang dicadangkan ini berbanding dengan pesawat lama adalah seperti berikut:

- berupaya menjalankan pengawasan/pemantauan keselamatan perairan negara pada waktu siang dan malam (24 jam) kerana dilengkapi dengan

sensor *Inverse Synthetic Aperture Radar* (ISAR), *Forward Looking Infra-Red System* (FLIR) dan *Closed Circuit Television* (CCTV);

- ii. mampu meningkatkan keupayaan operasi mencari dan menyelamatkan, terutama di lautan;
- iii. membuat penghantaran cepat pasukan kecil untuk menangani krisis atau menyiasat jenayah di seluruh negara pada bila-bila masa;
- iv. menyediakan pengangkutan jarak jauh pegawai/anggota PDRM antara Semenanjung Malaysia, Sabah, Sarawak dan kawasan serantau untuk memberi bantuan semasa berlaku krisis atau malapetaka; dan
- v. menyediakan perkhidmatan udara kepada semua jabatan dalam PDRM untuk mempertingkatkan kelicinan dan keberkesanan pelaksanaan.

20.1.4. Perolehan pesawat telah dibuat secara rundingan terus dengan Hawker Pacific Airservices Ltd. (HPA) melalui agennya EZ Aviation Sdn. Bhd. (EZA). Pada bulan Februari 2008, Kementerian Kewangan telah bersetuju meluluskan perakuan Lembaga Perolehan A KDN bagi memuktamadkan harga rundingan kontrak berjumlah USD58.25 juta untuk perolehan 5 unit pesawat Beechcraft King Air 350. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 20.2
NILAI PEROLEHAN PESAWAT BEECHCRAFT KING AIR 350

PERKARA	NILAI (USD Juta)
2 Unit Pesawat <i>High Density</i> (14 Penumpang) Pada Harga USD7,726,891 Seunit	15.45
1 Unit Pesawat <i>Low Density</i> (10 Penumpang)	7.09
2 Unit Pesawat Pengawasan/ <i>Surveillance</i> (5 Penumpang) Pada Harga USD16,162,913 Juta Seunit	32.33
Latihan Juruterbang Di Malaysia Dan Amerika Syarikat	1.22
Latihan Jurutera Di Amerika Syarikat, Singapura Dan Australia	0.31
<i>Overseas In-Plant Team</i>	0.19
<i>Overseas Pre-Delivery Inspection Team</i>	0.38
Peralatan Sokongan/Penerbitan Teknikal Dan Manual	0.70
Sokongan Teknikal	0.58
JUMLAH	58.25

20.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada perolehan pesawat Beechcraft King Air 350 telah diurus dengan teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

20.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan ini meliputi aspek perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap perolehan pesawat Beechcraft King Air 350 termasuk pengurusan penerimaan, penggunaan dan penyenggaraan pesawat. Pengauditan telah dijalankan

di Bahagian Perolehan KDN, Ibu Pejabat PGU PDRM di Bukit Aman Kuala Lumpur, Pejabat Pangkalan Semenanjung PGU, Sungai Besi, Kuala Lumpur dan Stor Material Spesifik (SMS) PDRM, Shah Alam.

20.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Metodologi pengauditan ini meliputi penyemakan terhadap fail, rekod dan dokumen berkaitan pengurusan perolehan, penerimaan, penggunaan dan penyenggaraan pesawat. Temu bual dengan pegawai dan anggota yang terlibat serta pemeriksaan fizikal terhadap pesawat juga telah diadakan.

20.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Julai hingga November 2012 mendapati secara keseluruhannya pengurusan perolehan pesawat Beechcraft King Air 350 adalah kurang memuaskan. Antara kelemahan yang dikenal pasti adalah seperti berikut:

- i. ketidakpatuhan kepada syarat kontrak;
- ii. kelewatan pembekalan pesawat;
- iii. objektif latihan bagi juruterbang dan jurutera tidak tercapai; dan
- iv. kekurangan tenaga kerja terutama bagi jawatan juruterbang dan jurutera.

Penjelasan lanjut berhubung dengan perkara yang ditemui dan maklum balas Kementerian Dalam Negeri adalah seperti di perenggan berikut:

20.5.1. Prestasi Perolehan Pesawat

20.5.1.1. Pembayaran Perolehan Pesawat

- a. Setakat bulan Oktober 2012, perbelanjaan yang telah dibuat terhadap pembekalan pesawat adalah sejumlah USD50.79 juta (RM175.24 juta) dengan baki nilai kontrak berjumlah USD7.36 juta (12.6%). Jumlah terperinci pembayaran yang telah dilakukan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 20.3
PEMBAYARAN BAGI PEROLEHAN PESAWAT BEECHCRAFT KING AIR 350
SETAKAT BULAN OKTOBER 2012

NILAI KONTRAK (USD Juta)	MATA WANG	TAHUN					JUMLAH	PELARASAN PENGURANGAN	BAKI (USD Juta)
		2008	2009	2010	2011	2012			
58.25	(USD Juta)	14.06	24.02	1.49	5.76	5.46	50.79	(0.10)*	7.36 (12.6%)
	(RM Juta)	50.88	83.92	4.66	18.28	17.50	175.24	-	

Nota: () - Pelarasan Pengurangan Adalah Disebabkan Pembatalan Latihan Penerbangan Antarabangsa, Seorang Juruterbang Yang Tidak Menghadiri Kursus Flight Safety USA Training Dan Kerja Pre-Delivery Inspection (PDI) Bagi Pesawat 4 Dan 5 Yang Dijalankan Serentak.*

- b. Butiran terhadap 22 pembayaran bernilai USD50.79 juta (RM175.24 juta) bagi kontrak pembekalan 5 unit pesawat tersebut diringkaskan seperti jadual berikut:

JADUAL 20.4
STATUS PEMBAYARAN BAGI PEROLEHAN PESAWAT BEECHCRAFT KING AIR 350

PERKARA	NILAI KONTRAK	PEMBAYARAN		BAKI	CATATAN
	(USD Juta)	(USD Juta)	(RM Juta)	(USD Juta)	
2 Unit Pesawat <i>High Density</i>	15.45	15.45	55.86	-	Pembayaran penuh (100%)
1 Unit Pesawat <i>Low Density</i>	7.09	7.09	25.64	-	Pembayaran penuh (100%)
2 Unit Pesawat Pengawasan (Surveillance)	32.33	25.48	84.61	6.85	Pembayaran 78.8%
Latihan Juruterbang Di Malaysia Dan Amerika Syarikat	1.22	1.18	3.69	-	Pembayaran penuh (100%). (pengurangan sejumlah USD29,800 kerana pembatalan latihan penerbangan antarabangsa dan USD9,500 kerana seorang juruterbang tidak menghadiri kursus)
Latihan Jurutera Di Amerika Syarikat, Singapura Dan Australia	0.31	-	-	0.31	Pembayaran masih belum dibuat
<i>Overseas In-Plant Team</i> (PDIPT)	0.19	-	-	0.19	Pembayaran masih belum dibuat
<i>Overseas Pre-Delivery Inspection Team</i> (PDI)	0.38	0.32	1.13	-	Pembayaran penuh (100%). (pengurangan sejumlah USD60,040 kerana kerja pemeriksaan pesawat 4 dan 5 oleh Pasukan PDI dijalankan serentak)
Peralatan Sokongan	0.69	0.69	2.47	-	Pembayaran penuh (100%)
Penerbitan Teknikal Dan Manual	0.01	-	-	0.01	Pembekalan belum dibuat
Sokongan Teknikal	0.58	0.58	1.84	-	Pembayaran penuh (100%)
JUMLAH	58.25	50.79	175.24	7.36	

20.5.1.2. Pembayaran Bagi Perolehan 2 Unit Pesawat Pengawasan Berserta Peralatan Khas Operasi (Special Mission Equipment)

- a. Perjanjian kontrak menetapkan syarat pembayaran bagi pembekalan 2 unit pesawat pengawasan seperti berikut:
- i. 45% daripada harga pesawat dibayar setelah selesai pemeriksaan terhadap pesawat oleh pasukan *Pre-Delivery Inspection Plant Team* (PDIPT) dan diterima oleh pasukan *Pre-Delivery Inspection* (PDI);
 - ii. 40% daripada harga pesawat dibayar setelah selesai pemeriksaan pasukan PDIPT terhadap peralatan khas operasi [Special Mission Equipment (SME)] dan diterima oleh pasukan PDI;

- iii. 5% daripada harga pesawat dibayar setelah pemeriksaan pasukan PDIPT terhadap pemasangan peralatan khas operasi pada pesawat dan diterima oleh pasukan PDI; dan
 - iv. 10% daripada harga pesawat dibayar setelah tamat pemeriksaan akhir di Malaysia dan pengeluaran Sijil Perakuan Keselamatan Terbang [Certificate of Airworthiness (C of A)] oleh Jabatan Penerbangan Awam (DCA).
- b. Semakan Audit mendapati pemeriksaan pesawat telah dibuat oleh pasukan PDIPT dan PDI di Wichita, Kansas, Amerika Syarikat pada bulan November 2009. Berdasarkan Laporan Pemeriksaan PDIPT, 2 unit pesawat tersebut telah dibuat penerimaan oleh pasukan PDI. Lanjutan daripada itu, *Certificate for Services Performed* telah dikeluarkan dan bayaran sejumlah USD14.55 juta telah dibuat pada bulan Disember 2009 berdasarkan tuntutan 45% daripada harga pesawat pengawasan yang dikemukakan oleh pembekal.
- c. Pemeriksaan dan penerimaan peralatan khas operasi bagi 2 unit pesawat pengawasan telah dijalankan pada bulan September dan Oktober 2011 serta bulan Jun dan Julai 2012 di New York, Amerika Syarikat. Semakan Audit selanjutnya mendapati syarat kontrak menetapkan pemeriksaan terhadap peralatan khas operasi sepatutnya tertumpu antaranya pada peralatan berikut:
 - i. *FLIR Star Safire III System*;
 - ii. *Telephonics Radar and Skyquest Surveillance Management System*;
 - iii. *Direction Finder*;
 - iv. *Video Recorder*;
 - v. *BMS Microwave Downlink*; dan
 - vi. *FlightCell Satellite Phone/Tracking System*.
- d. Klausula 6.16 dan 6.17 perjanjian kontrak menetapkan bahawa pembayaran hanya boleh dilakukan setelah tamat pemeriksaan PDI terhadap peralatan khas operasi. Bagaimanapun, semakan Audit terhadap *Certificate Of Pre-Delivery Inspection* mendapati Pasukan PDIPT/PDI hanya menjalankan pemeriksaan dan penerimaan terhadap peralatan *Telephonics Surveillance Radar* dan *FLIR Star Safire III System* di samping melakukan beberapa perkara seperti berikut:
 - i. memeriksa dokumentasi dan mengesahkan kerja teknikal;
 - ii. menguji sistem radar yang akan dipasang di pesawat;
 - iii. menyediakan *Standard Operating Procedure* (SOP) Bahagian Operasi Penerbangan dan Kejuruteraan; dan
 - iv. menyemak kesesuaian *Test Protocol*.

- e. Semakan Audit mendapati sungguhpun pemeriksaan PDIPT/PDI masih belum dilaksanakan secara menyeluruh terhadap peralatan khas operasi yang ditetapkan di dalam perjanjian kontrak, sejumlah USD10.94 juta (RM34.85 juta) telah dibayar kepada pembekal. Tuntutan bayaran oleh pembekal adalah berdasarkan *Certificate Of Pre-Delivery Inspection* hasil daripada pemeriksaan yang dijalankan dan butiran yang dituntut adalah bagi perkara berikut:

JADUAL 20.5
BAYARAN UNTUK PEMBEKALAN PERALATAN KHAS OPERASI
PESAWAT PENGAWASAN BEECHCRAFT KING AIR 350

TARIKH BAYARAN	BUTIRAN	AMAUN TUNTUTAN	PENANGGUHAN BAYARAN	JUMLAH SEBENAR DIBAYAR	
		(USD Juta)	(USD Juta)	(USD Juta)	(RM Juta)
10.11.2011	Bayaran pembekalan peralatan khas operasi pesawat pengawasan (Pesawat 4)	6.47	(1.00)	5.47	17.35 [^]
08.08.2012	Bayaran pembekalan peralatan khas operasi pesawat pengawasan (Pesawat 5)	6.47	(1.00)	5.47	17.50 ^{^^}
JUMLAH		12.94	(2.00)*	10.94	34.85

Nota : (*) - Penangguhan Bayaran Sejumlah USD2 Juta Disebabkan Peralatan SME Yang Belum Lengkap Diperiksa Dan Diterima

(^) - Kadar Pertukaran Mata Wang (USD1=RM3.17)

(^^) - Kadar Pertukaran Mata Wang (USD1=RM3.20)

- f. Semakan Audit selanjutnya juga mendapati klausa 12 perjanjian kontrak menetapkan hak milik/risiko bagi pesawat 1, 2 dan 3 akan dipindahkan kepada Kerajaan setelah pesawat memperoleh *C of A*. Bagaimanapun, syarat pengambilalihan hak milik/risiko bagi pesawat pengawasan 4 dan 5 serta peralatan khas operasi adalah berbeza di mana hak milik dan segala risiko akan dipindahkan kepada Kerajaan apabila pembayaran berjumlah USD27.48 juta (85%) daripada USD32.33 juta harga pesawat dilakukan. Ini bermakna, sungguhpun pesawat masih berada di lokasi pengeluar, hak milik/tanggungan risiko kedua-dua pesawat akan dipindahkan kepada Kerajaan dan kemungkinan caj penyimpanan, penjagaan serta keselamatan terhadap pesawat tersebut akan ditanggung oleh Kerajaan.

Pada pendapat Audit, tuntutan daripada pembekal bagi pemeriksaan dan penerimaan peralatan khas operasi tidak sepatutnya dibayar walaupun dengan penangguhan bayaran bernilai USD2 juta kerana pembekalan peralatan tersebut belum menepati klausa perjanjian 6.16 dan 6.17. Selain itu, klausa perjanjian kontrak mengenai pemindahan hak milik/risiko bagi pesawat 4 dan 5 adalah tidak memihak kepada Kerajaan. Ini adalah kerana segala tanggungjawab berkaitan pesawat akan dipindahkan kepada Kerajaan sungguhpun proses perolehan pesawat masih belum selesai dan pesawat serta peralatan khas operasi masih berada dengan pembekal.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kementerian mengambil perhatian berkenaan teguran Audit. Dua peralatan yang diterima tersebut adalah untuk proses modifikasi dan certification sebelum dipasangkan ke pesawat. Bagi tujuan corrective, Kementerian akan mengambil tindakan untuk memasukkan unsur bayaran separa (partial payment) di dalam kontrak yang diwujudkan bagi mengelakkan perkara sama berulang.

20.5.1.3. Pembekalan Pesawat

- a. Berdasarkan klausa 10.1 di dalam perjanjian kontrak, tempoh pembekalan pesawat termasuk proses pendaftaran awam dan pengeluaran *C of A* daripada DCA adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 20.6
TEMPOH PEMBEKALAN PESAWAT BEECHCRAFT KING AIR 350

PESAWAT	KONFIGURASI	TARIKH PEMBEKALAN (SEBELUM/PADA)
1	<i>High Density</i>	04.02.2009
2	<i>High Density</i>	05.03.2009
3	<i>Low Density</i>	13.04.2009
4	Pengawasan (Surveillance)	29.10.2010
5	Pengawasan (Surveillance)	25.11.2010

- b. Klausa 19 berkaitan *Liquidated Ascertained and Damages* (LAD) menetapkan bahawa sekiranya berlaku kelewatan dalam pembekalan; kekurangan dalam pembekalan pesawat/peralatan khas operasi; dan perkhidmatan tidak dijalankan sepenuhnya, pembekal akan dikenakan LAD setiap bulan bagi kelewatan pembekalan atau tidak lengkap. Kadar LAD adalah 1% daripada nilai keseluruhan pesawat, peralatan, peralatan khas operasi dan jumlah keseluruhannya hendaklah tidak melebihi 6% daripada harga pesawat, peralatan dan peralatan khas operasi yang lewat dibekalkan atau kurang dibekalkan.
- c. Pembekalan 5 unit pesawat perlu dibuat dalam tempoh kontrak iaitu bermula 1 Jun 2008 hingga 31 Disember 2010. Bagaimanapun, terdapat kelewatan pembekalan bagi pesawat 1, 2 dan 3 antara 15 hingga 100 hari. Kelewatan ini adalah disebabkan tempoh masa yang diambil untuk memproses pendaftaran awam dan pengeluaran *C of A* daripada DCA. Manakala 2 unit pesawat pengawasan sehingga tarikh pengauditan masih belum dapat dibekalkan. Jadual penghantaran pesawat mengikut syarat kontrak serta tarikh sebenar ketibaan pesawat dan pendaftaran *C of A* adalah seperti di **Jadual 20.7**. Manakala gambar pesawat yang telah diterima adalah seperti di **Gambar 20.1** hingga **Gambar 20.3**.

JADUAL 20.7
PRESTASI PEMBEKALAN PESAWAT BEECHCRAFT KING AIR 350
SEHINGGA BULAN DISEMBER 2012

PESAWAT		NILAI (USD Juta)	PEMBEKALAN MENGIKUT SYARAT KONTRAK			
			TARIKH SEPATUT DIBEKAL	TARIKH SEBENAR TIBA	TARIKH C of A	KELEWATAN (Hari)
1	High Density 9M-PTA	7.73	Sebelum 04.02.2009	17.11.2008	19.02.2009	15
2	High Density 9M-PTB	7.73	Sebelum 05.03.2009	21.12.2008	26.05.2009	82
3	Low Density 9M-PTC	7.09	Sebelum 13.04.2009	10.03.2009	22.07.2009	100
4	Pengawasan (Surveillance)	16.16	Sebelum Ogos 2012 (pelanjutan kontrak)	Belum dibekalkan		
5	Pengawasan (Surveillance)	16.16	Sebelum Ogos 2012 (pelanjutan kontrak)	Belum dibekalkan		

GAMBAR 20.1

Pesawat 1 (9M-PTA)
- C Of A Diperoleh Pada 19.02.2009
(Sumber : PDRM)

GAMBAR 20.2

Pesawat 2 (9M-PTB)
- C Of A Diperoleh Pada 26.05.2009
(Sumber : PDRM)

GAMBAR 20.3

Pesawat 3 (9M-PTC)
- C Of A Diperoleh Pada 22.07.2009
(Sumber : PDRM)

- d. Pesawat pengawasan 4 dan 5 masih belum dibekalkan kerana masalah pertukaran sistem radar pesawat daripada jenama/model Raytheon SeaVue kepada Telephonics RDR 1700B Radar dan SkyQuest Surveillance Management System. Selain itu, terma baharu oleh Federal Aviation Administration (FAA) yang perlu dipatuhi oleh pembekal bagi kerja penerbangan untuk *interior work station* dan peralatan khas operasi bagi pesawat yang mesti dilaksanakan melalui proses *Supplemental Type Certificate* (STC) turut menyebabkan kelewatan pembekalan pesawat. Mengikut perkiraan Audit, LAD yang sepatutnya dikenakan terhadap pembekal adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 20.8
PERKIRAAN LAD BAGI KELEWATAN PEMBEKALAN
PESAWAT BEECHCRAFT KING AIR 350 SETAKAT BULAN DISEMBER 2012

PESAWAT			PEMBEKALAN				
JENIS	NILAI (USD Juta)	TARIKH SEPATUT DIBEKALKAN	TARIKH C of A	KELEWATAN (Hari)	KADAR LAD (%)	AMAUN LAD	
						(USD Juta)	*(RM Juta)
1	High Density	7.73	04.02.2009	19.02.2009	15	-	-
2	High Density	7.73	05.03.2009	26.05.2009	82	2.7	0.21
3	Low Density	7.09	13.04.2009	22.07.2009	100	3.3	0.24
4	Pengawasan	16.16	01.08.2012	-	150^	5.0	0.81
5	Pengawasan	16.16	01.08.2012	-	150^	5.0	0.81
JUMLAH						2.07	6.39

Nota: (*) - Kadar Pertukaran Mata Wang Pada 13 Disember 2012 (USD1=RM3.09)

(^)- Dikira Sehingga 31 Disember 2012

Pada pendapat Audit, KDN/PGU perlu mengenakan LAD terhadap pembekal kerana kelewatan pembekalan pesawat selaras dengan syarat yang ditetapkan di dalam kontrak. Tindakan untuk menamatkan kontrak juga hendaklah diambil sekiranya pembekal gagal membekal pesawat 4 dan 5 seperti yang ditetapkan.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kementerian akur teguran Audit mengenai kegagalan mengenakan LAD terhadap pembekal kerana kelewatan pembekalan pesawat. Walau bagaimanapun, tindakan LAD akan dipertimbangkan selaras dengan surat kelulusan MOF bertarikh 22 November 2012.

20.5.2. Perolehan Pesawat

20.5.2.1. Rundingan Harga Perolehan Pesawat

- a. Kementerian Kewangan telah memberi kelulusan kepada KDN untuk memperoleh 5 unit pesawat Beechcraft King Air 350 secara rundingan terus dengan harga siling perolehan asal sejumlah USD40.76 juta. Kelulusan tersebut juga tertakluk kepada syarat bahawa rundingan harga kepada paras terendah dan menguntungkan Kerajaan hendaklah diadakan dengan pembekal serta diperakui oleh Lembaga Perolehan A.
- b. Mesyuarat rundingan harga telah diadakan pada 13 Disember 2007 dan dipengerusikan oleh Timbalan Ketua Setiausaha (Pengurusan). Semakan Audit mendapati harga perolehan yang diputuskan melalui mesyuarat rundingan harga tersebut adalah USD58.25 juta iaitu melebihi USD17.49 juta (42.9%) daripada harga siling yang ditetapkan. Berdasarkan kertas taklimat tender yang dibentangkan dalam Mesyuarat Lembaga Perolehan A pada 11 Januari 2008, peningkatan harga kepada USD58.25 juta adalah disebabkan harga siling asal tidak merangkumi kos yang melibatkan pemasangan radar pada 2 unit pesawat jenis pengawasan. Lembaga

Perolehan A selanjutnya memperakui untuk menerima tawaran harga USD58.25 juta seperti yang diputuskan dalam mesyuarat rundingan harga dan diluluskan oleh Kementerian Kewangan melalui surat bertarikh 18 Februari 2008.

- c. Semakan Audit juga mendapati tawaran harga bagi pesawat pengawasan adalah bernilai USD16.16 juta seunit iaitu melebihi 100% daripada harga bagi seunit pesawat dari jenis pesawat *high density* (USD7.73 juta) dan *low density* (USD7.09 juta). Perbezaan harga pesawat antara USD8.43 juta hingga USD9.07 juta adalah disebabkan pesawat pengawasan akan dipasang dengan peralatan khas operasi. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati kos perincian yang dinyatakan oleh pembekal bagi radar untuk 2 unit pesawat pengawasan tersebut adalah hanya berjumlah USD4.05 juta.
- d. Namun demikian, semakan Audit mendapati KDN dan pembekal telah bersetuju untuk mengganti radar dan peralatan daripada jenis *Raytheon SeaVue* kepada *Telephonics RDR 1700B Radar* dan *SkyQuest Surveillance Management System* disebabkan syarikat pengeluar radar tidak dapat meneruskan pembekalan mengikut jenis/spesifikasi yang asal.

Pada pendapat Audit, maklumat terperinci berkaitan kos/harga pesawat pengawasan ini perlu dinyatakan dengan jelas bagi membantu Kementerian menilai sama ada harga perolehan pesawat dan peralatan khas operasi yang dipasang adalah *value for money*.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kajian pasaran telah dilaksanakan dan laporan telah dikemukakan kepada Kementerian Kewangan. Bagaimanapun, Kementerian akur dengan teguran Audit berkenaan maklumat terperinci kos/harga pesawat pengawasan perlu dinyatakan dengan jelas. Dalam perkara ini, Kementerian akan memastikan setiap tawaran harga akan diperincikan bagi perolehan pesawat pada masa hadapan.

20.5.2.2. Program Latihan Pegawai Dan Anggota

- a. Klausula 16.1 perjanjian kontrak menetapkan bahawa pembekal perlu menyediakan program latihan untuk juruterbang, pemerhati udara, jurutera dan mekanik PGU. Syarat-syarat dan program yang dipersetujui adalah seperti di klausula 16.1 hingga 16.7 dan Jadual 7 di dalam kontrak perjanjian antaranya:
 - i. melatih juruterbang yang berkecukupan dan mahir menjadi juruterbang pengajar;
 - ii. menyediakan manual latihan, kemudahan latihan dan peralatan lain yang diperlukan untuk latihan;

- iii. menyediakan bilik latihan;
 - iv. pengangkutan sepanjang program latihan; dan
 - v. penginapan dan makanan.
- b. Selain itu, pegawai yang selesai menjalani latihan akan diberi sijil tamat kursus dan pembekal akan menandatangani *Certificate for Services Performed* apabila program latihan tersebut dapat diselesaikan dengan jayanya. PGU dengan kerjasama pembekal akan menyediakan program latihan untuk digunakan oleh juruterbang pengajar sebagai modul latihan kepada juruterbang PGU yang akan dilatih. Program latihan ini perlu mendapat kelulusan daripada DCA sebelum ia boleh dipraktikkan oleh juruterbang pengajar PGU. Semakan Audit terhadap pengurusan program latihan ini mendapati perkara seperti berikut:

i. Program Latihan Untuk Juruterbang Pengajar

- Program latihan untuk juruterbang pengajar adalah bertujuan melatih 6 juruterbang PGU yang berkelayakan untuk dijadikan sebagai juruterbang pengajar dengan sasaran untuk membolehkan PGU melatih dan melahirkan juruterbang sendiri. Peraturan Penerbangan Awam 1996, Bahagian IV-Peraturan 41.2(c) telah menetapkan bahawa seseorang tidak berhak untuk melaksanakan fungsi sebagai juruterbang pengajar melainkan memiliki lesen yang ditandatangani oleh orang yang diberi kuasa oleh DCA.
- Semakan Audit mendapati 6 juruterbang PGU telah lulus menjalani latihan bersama pembekal dan secara umumnya adalah layak menjadi juruterbang pengajar berdasarkan peraturan yang ditetapkan. Bagaimanapun, juruterbang pengajar ini masih tidak dapat menggunakan lesen kelayakan tersebut disebabkan modul latihan yang sepatutnya disediakan oleh PGU masih belum diserahkan kepada DCA untuk diluluskan. Kesannya, kesemua 6 juruterbang PGU tersebut tidak dapat mempraktikkan kelayakan masing-masing untuk melatih juruterbang baru atau menaik taraf pembantu juruterbang kepada juruterbang.

Pada pendapat Audit, pembekal sepatutnya bekerjasama dengan PGU untuk mendapatkan pengiktirafan DCA bagi program latihan yang dianjurkan supaya juruterbang yang telah dilatih oleh pembekal diiktiraf oleh DCA sebagai juruterbang pengajar. Tanpa pengiktirafan DCA, usaha PGU untuk melahirkan juruterbang baru tidak akan menjadi kenyataan dan matlamat untuk mengoptimumkan penggunaan pesawat yang diperolehi akan terhalang kerana bilangan juruterbang PGU yang terhad.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Sebagai tindakan penambahbaikan, pihak PGU telah menyediakan draf silibus program tersebut untuk semakan DCA. Penyemakan awal telah diadakan dengan pihak DCA pada bulan Disember 2012. Draf pindaan akan dikemukakan semula kepada pihak DCA setelah semua kajian dan saranan DCA selesai disempurnakan yang mana dijangkakan sebelum pertengahan tahun 2013. Tempoh yang panjang diperlukan disebabkan semua silibus perlu disahkan melalui fasa penerbangan oleh PGU dan tertakluk kepada availability of aircraft yang mana kini giat digunakan sepenuhnya untuk Operasi Daulat di Lahad Datu, Sabah.

ii. Program Latihan Untuk Jurutera

- Berdasarkan klausa yang sama, seramai 13 jurutera (termasuk seorang jurutera daripada DCA) dan 10 orang mekanik perlu dihantar untuk menjalani latihan/kursus yang terbahagi kepada 2 peringkat. Latihan peringkat pertama dijalankan di Flight Safety, Wichita, Amerika Syarikat dan latihan peringkat kedua dijalankan di Singapura. Semakan Audit mendapati kesemua kursus yang ditawarkan oleh pembekal telah dilaksanakan. Bagaimanapun, jurutera PGU yang telah menghadiri kursus tersebut masih tidak dapat melibatkan diri dengan kerja pembaikan dan penyenggaraan pesawat sepenuhnya memandangkan kelayakan jurutera PGU masih belum memenuhi perubahan syarat kelayakan *Aircraft Maintenance Licence* (AML) oleh DCA yang berkuat kuasa pada 1 Januari 2011.
- Berdasarkan syarat yang ditetapkan oleh DCA, seseorang jurutera perlu lulus 17 modul peperiksaan dan menjalani latihan praktikal sekurang-kurangnya selama 2 tahun sebelum mendapat lesen AML daripada DCA. Walaupun beberapa modul telah diberikan pengecualian oleh DCA kepada jurutera PGU, masih terdapat modul tambahan yang perlu diambil oleh jurutera dan mekanik PGU seperti yang ditetapkan.

Pada pendapat Audit, memandangkan ketetapan syarat kelayakan yang baharu adalah daripada pihak ketiga dan berkuat kuasa setelah kontrak dipersetujui, pihak KDN/PGU disarankan untuk mengambil tindakan lain yang lebih proaktif bagi memastikan jurutera PGU lulus dalam modul tambahan yang telah ditetapkan oleh DCA.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

- i. Hanya 2 perjawatan jurutera khusus untuk pesawat Beechcraft King Air diluluskan pada tahun 2012. Jurutera sedia ada telah dilatih secara berperingkat sejak tahun 2003 di institusi latihan dalam negeri yang diiktiraf oleh DCA dan layak untuk menduduki peperiksaan bertulis Lesen Asas Jurutera Penyenggara Kapal Terbang selepas tempoh 2 tahun latihan amali. Bagaimanapun hanya 2 jurutera yang lulus manakala yang lain sama ada lulus separa atau sebahagian.*
- ii. Pada tahun 2011, DCA telah memperkenalkan sistem peperiksaan baru, justeru mereka yang belum lulus penuh dikehendaki mengambil semula semua 17 modul peperiksaan. Frequency peperiksaan yang dianjurkan oleh DCA adalah terhad.*
- iii. Pada masa yang sama 8 orang jurutera yang bertauliah telah meninggalkan PGU kerana tawaran yang lebih baik dan kenaikan pangkat ke bahagian lain di luar PGU. Ini disebabkan peluang kenaikan pangkat di PGU adalah terhad. Permohonan perjawatan fleksi untuk jurutera telah dikemukakan kepada JPA sejak tahun 2008, hanya 2 perjawatan fleksi telah diluluskan dalam perjawatan bagi pesawat Beechcraft King Air pada tahun 2011.*
- iv. Penyenggaraan pesawat ini mesti dilaksanakan oleh organisasi bertaraf Approved Maintenance Organisation (AMO) di mana pengesahan kepada kerja pada pesawat berasaskan kepada Company Approval dan tidak berdasarkan kepada type rating. Apabila pesawat ini disenggarakan oleh Syarikat Hawker Pacific Malaysia yang bertaraf AMO melalui technical support service, jurutera PGU yang mempunyai type rating tidak lagi boleh mengesahkan kerja pada pesawat ini kecuali mendapatkan Company Approval daripada syarikat ini. Peranan jurutera PGU hanyalah setakat melaksanakan Oversight Function dan mengatur, pengesahan serta menguruskan keperluan alat ganti.*
- v. Bagi membolehkan kedua-dua pegawai ini mendapat Type Rating, mereka perlu dihantar kursus Type Rating dan menjalani latihan praktikal di bawah seliaan di organisasi penyenggaraan bertaraf Approved Maintenance Organization sekurang-kurangnya 6 bulan dan disahkan kompeten oleh assessor dan validator di organisasi tersebut sebelum dimajukan kepada DCA Malaysia untuk mendapatkan rating.*

20.5.2.3. Perkhidmatan Sokongan Teknikal

- a. Berdasarkan klausa 17 perjanjian kontrak, pembekal hendaklah menyediakan Kerajaan dengan perkhidmatan sokongan teknikal bagi tempoh 2 tahun dari tarikh penghantaran pertama pesawat untuk menyokong operasi pesawat, peralatan dan peralatan khas operasi. Perkhidmatan tersebut hendaklah disediakan oleh 2 wakil teknikal yang terdiri daripada jurutera avionik dan jurutera badan pesawat atau enjin seperti ketetapan Jadual 8. Sebagai tambahan, 2 wakil teknikal ini akan menyediakan latihan yang berterusan kepada pegawai PGU PDRM dalam tempoh tersebut.
- b. Jadual 8 perjanjian kontrak juga menetapkan bahawa perkhidmatan sokongan oleh 2 wakil teknikal ini juga akan menyediakan perkhidmatan sokongan bagi peralatan khas operasi berikut:
 - i. Radar : bagi tempoh satu bulan dari tarikh pembekalan 2 unit pesawat pengawasan (surveillance).
 - ii. FSI – FLIR : bagi tempoh satu bulan dari tarikh pembekalan 2 unit pesawat pengawasan (surveillance).
- c. Semakan Audit mendapati perkhidmatan sokongan teknikal diwakili oleh jurutera yang mempunyai kepakaran dalam bidang elektrik, instrumen dan radio, manakala seorang jurutera lagi mempunyai kepakaran dalam bidang *airframe* dan enjin. Semakan selanjutnya mendapati perkhidmatan sokongan teknikal bagi tempoh 2 tahun untuk 5 pesawat tersebut telah dibayar sepenuhnya dengan jumlah USD0.58 juta (RM1.83 juta) walaupun hanya 3 pesawat sahaja yang telah diterima.

Pada pendapat Audit bayaran tidak sepatutnya dibuat sepenuhnya bagi perkhidmatan ini memandangkan pembekal belum menyediakan perkhidmatan sokongan teknikal terhadap 2 unit pesawat pengawasan (surveillance) termasuk peralatan radar, sistem pengawasan dan peralatan khas operasi kerana masih belum dibekalkan.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Kementerian akur dengan teguran Audit dan ingin memaklumkan di bawah pelanjutan kedua kontrak ini dan berdasarkan syarat kelulusan oleh Kementerian Kewangan, perkhidmatan sokongan teknikal hendaklah dilanjutkan sehingga tamat kontrak. Dalam perkara ini Kementerian telah memasukkan terma tersebut di dalam Surat Setuju Terima pelanjutan kedua bahawa perkhidmatan sokongan teknikal bagi pesawat 4 dan 5 akan bermula 9 bulan selepas penerimaan.

20.5.2.4. *Commercial Considerations* Terhadap Pelanjutan Kontrak

- a. Klausa 10.0 kontrak lanjutan menyatakan persetujuan pembekal untuk membekalkan/menyediakan tanpa mengenakan sebarang kos terhadap beberapa peralatan dan perkhidmatan seperti berikut:
- i. *Flight Data Recorder* seperti yang ditetapkan oleh DCA;
 - ii. kursus tambahan avionik selama 5 hari untuk 6 pegawai PGU (Collins Proline 21 Avionics);
 - iii. *Mapping Overlay* for SMS;
 - iv. *FLIR Geo Pointer and Rangefinder*;
 - v. kursus dalam negeri untuk Pemerhati Udara;
 - vi. *SIRM Factory Dedicated Maintenance Procedure*; dan
 - vii. tambahan kepada peralatan berikut:
 - *Improved Video Recording System* (Flash cards/better compression)
 - *Addition of Audio recording capability*
 - *Additions to SMS capability* (multi picture display etc.)
 - *Larger screen installation* (2 unit setiap pesawat)
- b. Semakan Audit mendapati sehingga tamat tempoh lanjutan kontrak pada 31 Disember 2012, hanya kursus Collins Proline 21 Avionics telah dilaksanakan bagi *commercial considerations* yang dipersetujui. Kursus tersebut telah diadakan di Singapura selama 5 hari pada bulan Mac 2011 yang dihadiri oleh 6 pegawai PGU.

Pada pendapat Audit, PGU/KDN perlu memastikan peralatan dan perkhidmatan yang dipersetujui sebagai *commercial considerations* dibekalkan/dilaksanakan oleh pembekal selaras dengan syarat lanjutan kontrak.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

PGU bersetuju dengan pendapat Audit bahawa hanya kursus Collins Proline 21 Avionics di samping technical support services untuk tempoh 21 bulan telah dilaksanakan. Kementerian Kewangan melalui surat bertarikh 22 November 2012 telah meluluskan permohonan lanjutan kontrak kali kedua Pembekalan 5 Unit Pesawat Beechcraft King Air 350 untuk PDRM selama satu tahun mulai 1 Januari 2013 hingga 31 Disember 2013 secara rundingan terus dengan Hawker Pacific Airservices Ltd. tertakluk kepada had nilai kontrak sedia ada berjumlah USD58.25 juta. Surat Setuju Terima telah ditandatangani pada 9 Januari 2013 dan

dikemukakan kepada syarikat pada 25 Februari 2013. Kementerian mengambil maklum pandangan Audit dan akan mengambil tindakan sewajarnya berdasarkan kontrak sekiranya pembekal masih gagal melaksanakan obligasinya.

20.5.3. Penggunaan Pesawat

20.5.3.1. Pengurusan Penggunaan Pesawat

- Setiap permohonan penggunaan pesawat perlu dihantar kepada Ketua Pengarah Jabatan Keselamatan Dalam Negeri/Ketenteraman Awam (KDN/KA) untuk diluluskan. Permohonan yang telah diluluskan akan dihantar ke pangkalan dan Arahan Penugasan dikeluarkan kepada juruterbang oleh Komander Pangkalan atau Ketua Inspektorat Penerbangan. Arahan Penugasan hendaklah dilengkapi dengan maklumat antaranya seperti jenis dan misi penerbangan, tarikh penerbangan, bilangan penumpang, destinasi dan Arahan Penerbangan. Setelah penerbangan selesai, juruterbang perlu mengisi *Log Master* penerbangan bagi merekodkan setiap penerbangan yang telah dilakukan. Antara perkara yang perlu dilengkapkan adalah tarikh penerbangan, bilangan krew/penumpang, masa berlepas/mendarat dan jenis penerbangan.
- Berdasarkan log penerbangan PGU bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 didapati penggunaan bagi pesawat 1, 2 dan 3 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 20.9
JAM PENERBANGAN BAGI PESAWAT BEECHCRAFT KING AIR 350
DARI TAHUN 2010 HINGGA 2012

JENIS PENERBANGAN	TAHUN 2010 (Jam)			TAHUN 2011 (Jam)			TAHUN 2012* (Jam)			JUMLAH (Jam)
	1 (PTA)	2 (PTB)	3 (PTC)	1 (PTA)	2 (PTB)	3 (PTC)	1 (PTA)	2 (PTB)	3 (PTC)	
Jenayah	11:20	18:20	2:35	2:05	-	-	-	-	8:40	43:00
Ketenteraman Awam	30:45	22:40	33:55	2:05	-	-	-	-	-	89:25
Sokongan Operasi	241:54	171:15	276:30	295:25	258:20	227:55	194:10	216:15	342:05	2,223:49
Ihsan	-	-	-	-	-	-	6:40	-	-	6:40
Latihan	170:15	60:50	208:45	40:50	27:00	67:35	32:30	31:45	33:05	672:35
JUMLAH	454:14	273:05	521:45	340:25	285:20	295:30	233:20	248:00	383:50	3,035:29

Nota : () Jam Penggunaan Hingga Bulan November 2012*

- Semakan Audit mendapati jenis penerbangan yang dibuat bagi tujuan jenayah dan ketenteraman awam bagi tahun 2010 hingga 2012 adalah rendah iaitu hanya sejumlah 43 jam dan 89 jam sahaja. Jumlah jam tersebut tidak menunjukkan penggunaan pesawat telah memenuhi matlamat

pembelian pesawat yang utama iaitu untuk membanteras kegiatan jenayah dan menjaga keselamatan negara. Ketiga-tiga pesawat tersebut lebih banyak digunakan untuk aktiviti sokongan operasi dan latihan sahaja. Semakan lanjut Audit terhadap Arahan Penugasan dan log penerbangan yang dikeluarkan bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 mendapati rekod penggunaan bagi pesawat 1 (9M-PTA), 2 (9M-PTB) dan 3 (9M-PTC) tidak seragam dalam menentukan klasifikasi penerbangan. Beberapa penerbangan melibatkan penghantaran pegawai bagi melaksanakan tugas kepolisan terutama tugas khas masih diklasifikasi sebagai pergerakan operasi walaupun Panduan Pelan Strategik Hala Tuju PGU PDRM yang dikemas kini telah menggariskan klasifikasi yang jelas.

- d. Semakan Audit juga mendapati beberapa penerbangan bagi pergerakan operasi untuk pesawat 2 tidak direkod dengan sempurna dalam *Log Master* penerbangan yang disediakan dan Arahan Penugasan penerbangan tidak disimpan dalam fail dengan lengkap. Ini menyukarkan pegawai yang bertanggungjawab untuk mengemas kini dan memadankan maklumat tersebut dalam log penerbangan utama dan arahan penugasan penerbangan. Butiran *Log Master* penerbangan yang tidak dilengkapkan/teratur adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 20.10
LOG PENERBANGAN TIDAK LENGKAP/TERATUR

PENERBANGAN			BUTIRAN
TARIKH	NO. ARAHAN	MASA	
21.09.2012	22898	9:35	Tiada arahan penugasan dan catatan destinasi.
22.09.2012	22898	15:15	
23.09.2012	22912	10:05 dan 11:45	
24.09.2012	22912	13:15 dan 15:05	
25.09.2012	22925	9:25	
26.09.2012	22925	17:45	
27.09.2012	22935	7:05 dan 17:15	Tiada catatan destinasi.
28.09.2012	22948	11:20	
19.10.2012	23006	7:20	Catatan penerbangan tidak teratur.
20.10.2012	23006	14:15	
20.10.2012	23014	11:25	Catatan penerbangan tidak teratur.
21.10.2012	23012	15:00	
20.11.2012	23117	9:25	Catatan penerbangan tidak lengkap bagi penerbangan pulang.

Pada pendapat Audit, adalah menjadi tanggungjawab setiap juruterbang untuk merekod setiap penerbangan yang dibuat dengan betul dan tepat. Ini bagi memastikan rekod penugasan penerbangan sentiasa teratur dan kemas kini, tiada pertindihan penugasan dan rekod penerbangan boleh dijejak semula dengan mudah.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

PGU akur dengan teguran Audit dan telah mengambil tindakan sewajarnya. Surat arahan bertarikh 20 Februari 2013 telah dikeluarkan supaya pemeriksaan mengejut dilaksanakan dari semasa ke semasa. Sejak penubuhan PGU pada tahun 1979, fokus pengukuran prestasi operasi penerbangan berdasarkan kepada pencapaian jam penerbangan yang dikategorikan kepada penerbangan berjadual dan yang tidak berjadual merangkumi 6 bidang keberhasilan utama iaitu jenayah, ketenteraman, sokongan operasi, ihsan, taktikal dan latihan.

20.5.3.2. Pesawat Grounded Melebihi 3 Bulan

- a. Setiap penugasan penerbangan yang dibuat akan direkodkan dalam *Log Master* penerbangan secara manual oleh juruterbang selepas selesai penerbangan. Data dan maklumat daripada *Log Master* akan dipindahkan ke dalam log penerbangan yang disediakan secara elektronik bagi merekod, mengemas kini dan mengira jumlah jam penerbangan yang dibuat oleh sesebuah pesawat bagi setiap jenis operasi seperti yang telah digariskan dalam Panduan Pelan Strategik Hala Tuju PGU PDRM.
- b. Hasil analisis Audit terhadap log penerbangan yang dikemukakan mendapati pesawat 2 tidak digunakan selama 8 bulan bermula bulan September 2011 hingga April 2012. Manakala pesawat 1 pula tidak digunakan dari bulan Jun hingga November 2012 seperti di gambar berikut:

GAMBAR 20.4

*Pangkalan Semenanjung,
Sungai Besi Kuala Lumpur
- Pesawat 1 Grounded Daripada
Bulan Jun Sehingga November 2012
(19.09.2012)*

- c. Semakan Audit di Stor Material Spesifik (SMS), Shah Alam, Selangor mendapati setiap alat ganti yang dipesan untuk tujuan pembaikan dan penyenggaraan telah diterima dan telah dikeluarkan untuk kegunaan pesawat. Oleh yang demikian pihak Audit tidak dapat mengenal pasti punca sebenar pesawat 2 tidak digunakan/*grounded* memandangkan penyenggaraan telah dilakukan.

Pada pendapat Audit, PGU perlu memastikan kesemua pesawat sentiasa digunakan dan selamat untuk penerbangan.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

Peruntukan kewangan PGU adalah terhad dan dikawal oleh Jabatan Logistik Bukit Aman. Bagaimanapun, peruntukan tambahan telah diperolehi pada bulan November 2012 berjumlah RM194.75 juta untuk perolehan komponen yang rosak dan pembaikan terhadap 3 buah pesawat.

20.5.4. Penyenggaraan Pesawat

20.5.4.1. Jadual 8 kepada kontrak menetapkan komitmen pembekal terhadap perkhidmatan sokongan teknikal untuk kerja penyenggaraan pesawat. Perkhidmatan sokongan teknikal tersebut dilaksanakan oleh pembekal melalui Pasukan Sokongan Teknikal untuk tempoh 24 bulan bermula daripada penerimaan pesawat pertama. Selain itu, pasukan tersebut akan menyediakan latihan kerja penyenggaraan secara berterusan kepada pegawai PGU.

20.5.4.2. Tempoh kuat kuasa kerja penyenggaraan oleh Pasukan Sokongan Teknikal bermula dari 27 November 2008 hingga 26 November 2010. Bagaimanapun disebabkan pesawat pengawasan 4 dan 5 masih belum dibekalkan, perkhidmatan Pasukan Sokongan Teknikal telah dilanjutkan selama 21 bulan lagi sehingga 30 September 2012 tanpa dikenakan sebarang bayaran. Semakan Audit mendapati kerja penyenggaraan 3 unit pesawat Beechcraft King Air 350 masih dilakukan oleh jurutera daripada pembekal memandangkan jurutera dan mekanik PGU masih belum memiliki kelayakan (*type rating*) yang diperlukan untuk tujuan penyenggaraan.

20.5.4.3. DCA telah mengkategorikan pesawat pengawasan 4 dan 5 sebagai pesawat *aerial work* kerana pesawat ini dikenal pasti sebagai menyediakan perkhidmatan pengawasan dan juga perkhidmatan mencari dan menyelamatkan. Oleh yang demikian, pesawat 4 dan 5 perlu disenggarakan oleh organisasi yang bertaraf *145 Maintenance Organisation*. Bagaimanapun, setakat tarikh pengauditan dijalankan PGU masih belum memenuhi standard organisasi penyenggaraan tersebut. Sehubungan itu, kerja penyenggaraan 3 pesawat Beechcraft King Air 350 yang telah diterima dan 2 unit pesawat pengawasan yang bakal diterima dilakukan oleh syarikat swasta yang berkecualan. Bermula bulan Oktober 2012 syarikat Allied Aero Resources (AAR) telah dilantik untuk melaksanakan kerja penyenggaraan bagi 3 pesawat yang telah diterima dengan nilai kontrak berjumlah USD75,000 sebulan.

Pada pendapat Audit, persediaan dan perancangan yang lemah menyebabkan PGU terpaksa bergantung kepada syarikat swasta sepenuhnya bagi tujuan penyenggaraan pesawat. Tindakan yang segera dan lebih proaktif hendaklah diambil bagi memastikan PGU menjadi organisasi yang layak menjalankan penyenggaraan pesawat selaras dengan standard yang ditetapkan.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

PGU bersetuju sepenuhnya dengan pendapat Audit. Bagi memenuhi hasrat ini, PGU mestilah mempunyai peruntukan dan perjawatan yang mencukupi. Bagi mempercepatkan proses ini, dicadangkan mereka dihantar berkursus di Approve Training School yang telah terbukti mampu menghasilkan jurutera berlesen seperti di Air Service Training School di Scotland dan Bristol College Of Art And Technology di United Kingdom. Bagi jurutera yang telah lulus separa dalam sistem lama serta telah memiliki pengalaman praktikal melebihi 2 tahun, dicadangkan untuk dihantar kursus jangka pendek khas untuk menduduki peperiksaan lesen sahaja selama 4 bulan di Air Service Training School, Scotland.

20.5.5. Sijil Perakuan Keselamatan Terbang [Certificate of Airworthiness (C of A)]

20.5.5.1. Pesawat PGU telah dikategorikan oleh DCA sebagai pesawat awam yang tertakluk pada keperluan C of A sebelum pesawat dibenarkan terbang. Pasukan Sokongan Teknikal diberi tanggungjawab menyenggara pesawat termasuk mendapatkan C of A daripada DCA untuk 3 pesawat yang telah diterima. Semakan Audit mendapati pengeluaran pertama C of A bagi 3 unit pesawat Beechcraft King Air adalah seperti berikut:

**JADUAL 20.11
PENGELUARAN PERTAMA C OF A**

PESAWAT	TARIKH DIKELUARKAN
9M-PTA	19.02.2009
9M-PTB	26.05.2009
9M-PTC	22.07.2009

20.5.5.2. Bagi memastikan pesawat sentiasa dapat digunakan, C of A hendaklah diperbaharui dari semasa ke semasa. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati pesawat tidak mempunyai C of A antara 34 hingga 182 hari bagi tahun 2010 hingga 2012 di mana dalam tempoh ketiadaan C of A tersebut pesawat tidak dibenarkan beroperasi. Maklumat berkaitan pesawat yang tiada C of A adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 20.12
TEMPOH PESAWAT TIADA C OF A**

PESAWAT	TARIKH		BIL. HARI
	DARI	HINGGA	
9M-PTA	19.02.2010	24.03.2010	34
	19.02.2011	06.04.2011	47
	07.10.2011	05.04.2012	182
	07.07.2012	30.11.2012	147
9M-PTB	26.05.2010	09.08.2010	76
9M-PTC	22.07.2011	25.08.2011	35

Pada pendapat Audit status *C of A* hendaklah dipantau oleh PGU dari semasa ke semasa supaya sentiasa sah kerana tanpa sijil tersebut pesawat tidak dibenarkan terbang dan seterusnya menjejaskan operasi yang akan dijalankan.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

*Sejak awal tahun 2010, satu daripada 3 buah pesawat ini telah mula grounded disebabkan masalah peruntukan kewangan. Apabila sesuatu pesawat grounded, komponennya yang lain akan diambil secara berterusan sehinggalah masalah alat ganti diselesaikan. Kesempatan untuk membolehkan pesawat ini diterbangkan hanya dapat dilakukan apabila terdapat pesawat lain mengalami kerosakan yang tempoh pembaikannya mengambil masa yang panjang atau selenggaraan berjadual yang panjang di mana komponennya digunakan untuk membolehkan pesawat yang menunggu pemeriksaan *C of A* oleh DCA disempurnakan.*

20.5.6. Struktur Pengurusan Dan Guna Tenaga

20.5.6.1. Norma Keperluan Perjawatan Bagi Pesawat 2 Enjin

- a. Pesawat Beechcraft King Air 350 diklasifikasikan sebagai pesawat yang canggih dan mampu beroperasi dalam keadaan pelbagai cuaca dan penerbangan boleh dilakukan siang dan malam selama 24 jam. Selain itu, 2 daripada 5 unit pesawat tersebut adalah daripada jenis konfigurasi pengawasan yang akan dilengkapi dengan sistem radar dan kamera berkeupayaan tinggi yang memerlukan juruterbang, pemerhati udara dan jurutera berkemahiran, penuh komitmen dan bertanggungjawab sebelum dan semasa menjalankan penugasan demi menjamin keselamatan dan keberhasilan operasi.
- b. Bagi tujuan mengoptimumkan penggunaan pesawat pengawasan, operasi hendaklah dijalankan secara 24 jam melalui 3 syif. Bagi tujuan ini penugasan juruterbang, pemerhati udara dan jurutera hendaklah dijalankan secara syif supaya mereka mendapat rehat yang secukupnya dan sentiasa bersedia dari aspek fizikal dan mental untuk menjalankan tugas. Berdasarkan cadangan keperluan perjawatan yang disediakan, PGU memerlukan 102 perjawatan merangkumi jawatan juruterbang, pemerhati udara, jurutera mekanik/avionik dan mekanik mekanikal/avionik oleh PGU untuk mengoptimumkan penggunaan pesawat pengawasan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati hanya 22 perjawatan pelbagai fungsi telah diluluskan bagi 3 unit pesawat Beechcraft King Air 350 yang telah diterima. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 20.13
KEPERLUAN PERJAWATAN BAGI
PESAWAT PENGAWASAN BEECHCRAFT KING AIR 350

JAWATAN	CADANGAN PERJAWATAN OLEH PGU*
Juruterbang	16
Pemerhati Udara	16
Jurutera Mekanik dan Avionik	16
Mekanik Mekanikal dan Avionik	54
JUMLAH	102

Nota: () - Cadangan Berdasarkan Penggunaan 2 Pesawat Pengawasan Secara 24 Jam Melalui 3 Syif*

Pada pendapat Audit, tanpa perjawatan tambahan, PGU akan berhadapan dengan masalah pengurusan pesawat Beechcraft King Air yang serius apabila 2 unit pesawat pengawasan diterima. PGU juga akan gagal memperoleh taraf organisasi penyenggaraan yang diiktiraf untuk menjalankan kerja penyenggaraan, oleh itu terpaksa menyerahkan kerja penyenggaraan kepada syarikat swasta dengan perbelanjaan yang tinggi.

Maklum Balas Kementerian Dalam Negeri Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

PGU bersetuju dengan pandangan Audit bahawa sekiranya penggunaan pesawat hendak dioptimumkan, operasi pengawasan hendaklah dijalankan untuk tempoh 24 jam di mana penugasan 3 syif diperlukan. Norma perjawatan kapal terbang Beechcraft King Air 350 yang dipohon kepada JPA melalui permohonan perjawatan kritikal dalam tahun 2010 adalah 8 perjawatan juruterbang bagi setiap kapal terbang dan 3 perjawatan Inspektorat Penerbangan. Daripada 43 perjawatan juruterbang yang dipohon, hanya 7 perjawatan yang diluluskan oleh JPA pada tahun 2012 iaitu 6 perjawatan juruterbang dan satu perjawatan Inspektorat Penerbangan yang merupakan perjawatan bagi 3 buah kapal terbang yang telah diterima. Tiada perjawatan lagi diluluskan untuk kapal terbang keempat dan kelima.

20.6. SYOR AUDIT

Bagi mengatasi kelemahan yang dikenal pasti dan mengatasi ketidakpatuhan kepada syarat kontrak bagi pengurusan perolehan ini dan juga perolehan akan datang, adalah disarankan supaya KDN mempertimbangkan tindakan seperti berikut:

- 20.6.1. memastikan bayaran yang dibuat kepada pembekal telah mematuhi syarat yang ditetapkan dalam kontrak;
- 20.6.2. memastikan klausa dalam kontrak berkaitan Ambil Alih Hak Milik dan Risiko perlu memihak kepada Kerajaan bagi mengelak kerugian dalam proses perolehan;

20.6.3. mengenakan LAD terhadap pembekal kerana kelewatan pembekalan pesawat dan peralatan khas operasi selaras dengan syarat yang ditetapkan di dalam kontrak. Tindakan untuk menamatkan kontrak juga hendaklah diambil sekiranya pembekal gagal membekal pesawat 4 dan 5 seperti yang ditetapkan;

20.6.4. memastikan maklumat terperinci berkaitan kos/harga sesuatu perolehan dinyatakan dengan jelas untuk mengenal pasti harga sebenar sesuatu barang yang diperoleh atau perkhidmatan yang dilakukan;

20.6.5. memastikan pembekal berusaha mendapatkan pengiktirafan DCA bagi juruterbang yang telah menghadiri latihan supaya boleh menjadi juruterbang pengajar;

20.6.6. mengambil tindakan yang lebih proaktif bagi memastikan jurutera dan mekanik PGU untuk lulus modul tambahan yang telah ditetapkan oleh DCA;

20.6.7. memastikan perancangan untuk jurutera memperoleh dan memiliki kelayakan yang sepatutnya supaya dapat menjalankan dan memperakui kerja penyenggaraan pesawat; dan

20.6.8. mengkaji keperluan jawatan juruterbang dan jurutera serta memastikan pihak yang berkaitan memberi perhatian yang sewajarnya untuk menambah perjawatan penting seperti juruterbang dan jurutera.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 217-230
Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam
Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan
Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan
Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN DALAM NEGERI

21. JABATAN PENDAFTARAN PERTUBUHAN MALAYSIA

- PENGURUSAN AKTIVITI PENDAFTARAN PERTUBUHAN

21.1. LATAR BELAKANG

21.1.1. Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia (JPPM) telah ditubuhkan pada 1 September 1949 sebaik sahaja Ordinan Pertubuhan 1949 dikuatkuasakan. Jabatan ini mengambil alih tugas pendaftaran dan penguatkuasaan terhadap pertubuhan yang sebelum ini dilakukan oleh Pejabat Kesatuan Sekerja (Trade Union Office). Ordinan Pertubuhan 1949 ini telah disemak semula pada tahun 1966 dengan menggabungkan 3 ordinan iaitu Ordinan Pertubuhan 1949 (Persekutuan Tanah Melayu), Ordinan Pertubuhan 1951 (Negeri Sarawak) dan Ordinan Pertubuhan 1961 (Negeri Sabah). Akta ini dikenali sebagai Akta Pertubuhan 1966 (Akta 335) dan dikuatkuasakan mulai 1 Februari 1966. Selain Akta Pertubuhan 1966, JPPM juga merujuk kepada Perkara 10 Perlembagaan Persekutuan berkenaan kebebasan bercakap, berhimpun dan menubuh persatuan dalam pengurusan aktiviti pertubuhan. Fungsi JPPM antaranya adalah:

21.1.1.1. mentadbir dan menguatkuasakan Akta Pertubuhan 1966, Peraturan-peraturan Pertubuhan 1984 dan dasar-dasar mengenai pertubuhan;

21.1.1.2. mengawal dan mengawasi aktiviti pertubuhan supaya tidak bertentangan dengan keamanan, kebajikan, keselamatan, ketenteraman awam, ketertiban atau akhlak; dan

21.1.1.3. memberi khidmat nasihat dan bimbingan berkaitan dengan aspek pengurusan pertubuhan serta mengurus dan menyimpan rekod pertubuhan yang berdaftar.

21.1.2. Selaras dengan fungsi berkenaan, JPPM bertanggungjawab untuk mendaftar serta memantau pergerakan dan aktiviti pertubuhan di seluruh negara. Ini adalah bagi memastikan pertubuhan tidak melanggar perlembagaannya yang boleh menggugat keselamatan dan ketenteraman awam serta undang-undang negara. Tanggungjawab ini dilaksanakan berdasarkan Akta Pertubuhan 1966 (Akta 335) dan perlembagaan sesuatu pertubuhan. Pertubuhan yang didapati melanggar perlembagaannya boleh menyebabkan pendaftaran pertubuhan itu dibatalkan. Sebarang pelanggaran Akta boleh menyebabkan tindakan undang-undang diambil ke atas pemegang jawatan pertubuhan berkenaan.

21.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada aktiviti pendaftaran pertubuhan telah diuruskan dengan teratur, cekap dan berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan.

21.3. SKOP PENGAUDITAN

21.3.1. Skop pengauditan ini meliputi perancangan, pelaksanaan dan pemantauan terhadap pengurusan aktiviti pertubuhan termasuk permohonan dan pendaftaran pertubuhan, penyerahan penyata tahunan, pemeriksaan bernotis dan tanpa notis, penerimaan aduan dan siasatan yang dijalankan ke atas aduan tersebut, pendakwaan dan pembatalan yang dibuat terhadap pendaftaran pertubuhan bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012.

21.3.2. Semakan Audit telah dijalankan di Ibu Pejabat JPPM Putrajaya; Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Negeri (JPPN) Johor, Pahang dan Pulau Pinang.

21.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak fail, rekod dan dokumen berkaitan aktiviti pendaftaran pertubuhan. Temu bual dengan pegawai dan anggota terlibat dengan pendaftaran pertubuhan; analisis data berkaitan; dan lawatan fizikal ke premis pertubuhan terpilih telah dijalankan. Selain itu, temu bual dengan beberapa pemimpin pertubuhan juga diadakan.

21.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Jun hingga September 2012 mendapati secara keseluruhan pengurusan aktiviti pertubuhan adalah kurang memuaskan. Antara kelemahan yang ditemui adalah seperti berikut:

- i. kelewatan meluluskan permohonan dan pendaftaran;
- ii. sistem *Registrar Of Society Electronic System* (ROSES) yang dibangunkan tidak dapat digunakan sepenuhnya;
- iii. kurang pemantauan dan kawalan termasuk penyerahan penyata tahunan, pemeriksaan bernotis dan tanpa notis;
- iv. rekod aduan tidak lengkap dan kemas kini serta kelewatan menjalankan siasatan terhadap aduan yang diterima; dan
- v. kelewatan mewartakan pertubuhan yang dibatalkan.

Penjelasan lanjut berhubung dengan perkara yang dibangkitkan dan maklum balas JPPM adalah seperti di perenggan berikut:

21.5.1. Prestasi Aktiviti Pertubuhan

21.5.1.1. Pendaftaran Pertubuhan

- a. Mengikut maklumat yang diperolehi daripada JPPM, sebanyak 48,157 pertubuhan telah berdaftar dengan JPPM setakat bulan Disember 2012. Maklumat terperinci pendaftaran pertubuhan bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 mengikut negeri adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 21.1
BILANGAN PERTUBUHAN BERDAFTAR MENGIKUT NEGERI
SETAKAT AKHIR TAHUN 2010 HINGGA 2012

JPPM/JPPN	TAHUN						
	2010		2011		2012		
	PARTI POLITIK	BUKAN PARTI POLITIK	PARTI POLITIK	BUKAN PARTI POLITIK	PARTI POLITIK	BUKAN PARTI POLITIK	JUMLAH
Johor	-	5,271	-	5,670	-	6,456	6,456
Kedah	-	1,749	-	2,070	-	2,324	2,324
Kelantan	1	836	1	941	1	1,121	1,122
Melaka	-	1,424	-	1,562	-	1,737	1,737
Negeri Sembilan	-	1,606	-	1,846	-	2,255	2,255
Pahang	-	2,087	-	2,229	-	2,189	2,189
Perak	-	4,029	-	4,626	-	5,381	5,381
Perlis	-	274	-	299	-	335	335
Pulau Pinang	1	3,418	1	3,817	1	4,183	4,184
Sabah	7	1,408	7	1,672	7	2,346	2,353
Sarawak	6	2,527	6	2,679	6	3,001	3,007
Selangor	7	6,203	7	7,140	7	8,997	9,004
Terengganu	-	648	-	701	-	768	768
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	12	5,178	12	5,755	12	6,809	6,821
Ibu Pejabat Putrajaya	-	221	-	221	-	221	221
JUMLAH	34	36,879	34	41,228	34	48,123	48,157

- b. Semakan Audit mendapati 34 pertubuhan parti politik yang berdaftar dengan JPPM dari tahun 2010 hingga 2012 adalah tidak berubah. JPPN Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur (WPKL) mempunyai bilangan parti politik berdaftar paling tinggi iaitu 12 diikuti oleh Sabah (7), Selangor (7), Sarawak (6), Kelantan (1) dan Pulau Pinang (1). Manakala 9 negeri lain tidak mempunyai parti politik berdaftar. Bagi pertubuhan bukan parti politik, bilangan pertubuhan yang berdaftar dengan JPPM telah meningkat sebanyak 11,244 (30.5%) iaitu daripada 36,879 pertubuhan pada tahun 2010 kepada 48,123 sehingga bulan Disember 2012. Analisis Audit mendapati setiap JPPN mencatatkan peningkatan bilangan pendaftaran pertubuhan bukan parti politik bagi tempoh tersebut. JPPN Selangor merupakan negeri yang mempunyai bilangan pertubuhan bukan parti politik berdaftar paling banyak iaitu 8,997 setakat bulan Disember 2012. Manakala Ibu Pejabat Putrajaya mempunyai 221 pertubuhan bukan parti politik pada tahun 2010, 2011 dan 2012. Tiada pertambahan atau pengurangan pertubuhan bukan parti politik di Ibu Pejabat Putrajaya pada tahun 2011 dan 2012 adalah disebabkan semua permohonan pendaftaran pertubuhan perlu diuruskan di JPPN mulai 16 Februari 2011.
- c. Bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012, permohonan pendaftaran pertubuhan yang diterima, dilulus, ditolak dan ditarik balik oleh Ibu Pejabat Putrajaya dan semua JPPN adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 21.2
PERMOHONAN PENDAFTARAN PERTUBUHAN
YANG DITERIMA, DILULUS, DITOLAK DAN DITARIK BALIK
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

JPPM/JPPN	TAHUN											
	2010				2011				2012			
	DITERIMA	DILULUS	DITOLAK	DITARIK BALIK	DITERIMA	DILULUS	DITOLAK	DITARIK BALIK	DITERIMA	DILULUS	DITOLAK	DITARIK BALIK
Johor	341	374	43	4	441	584	108	5	696	571	127	-
Kedah	160	113	57	4	321	309	41	3	370	297	73	-
Kelantan	85	64	15	2	110	124	4	-	171	334	27	-
Melaka	132	105	23	-	138	167	18	2	256	220	39	-
Negeri Sembilan	164	138	54	2	238	282	28	10	562	334	228	-
Pahang	144	137	16	3	150	177	9	1	266	234	37	-
Perak	357	326	40	3	587	721	56	10	719	606	112	-
Perlis	35	33	4	-	21	24		-	30	29	1	-
Pulau Pinang	270	229	53	-	348	398	115	-	500	375	139	-
Sabah	339	235	66	21	264	337	57	10	544	435	100	-
Sarawak	177	168	43	6	157	223	23	7	249	216	30	1
Selangor	808	564	247	32	990	1,300	277	21	2,099	1,425	687	-
Terengganu	62	59	4	1	53	61	1	-	94	78	11	-
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	480	346	205	10	584	630	174	9	1,270	790	477	-
Ibu Pejabat Putrajaya	20		3	6	10	-	16	2	8	-	-	1
JUMLAH	3,574	2,891	873	94	4,412	5,337	927	80	7,834	5,944	2,088	2

Nota: (*) - Bilangan Permohonan Yang Dilulus, Ditolak Dan Ditarik Balik Adalah Termasuk Permohonan Yang Diterima Pada Tahun Sebelum

- d. **Jadual 21.2** di atas menunjukkan bilangan permohonan pendaftaran pertubuhan telah meningkat daripada 3,574 pada tahun 2010 kepada 7,834 setakat bulan Disember 2012 iaitu peningkatan sebanyak 4,260 (119.2%) permohonan. Bilangan permohonan yang diluluskan juga meningkat sebanyak 3,053 (105.6%) iaitu daripada 2,891 pada tahun 2010 kepada 5,944 pada tahun 2012. Manakala bilangan permohonan yang ditolak turut meningkat daripada 873 pada tahun 2010 kepada 2,088 sehingga bulan Disember 2012 iaitu peningkatan sebanyak 1,215 (139.2%). Antara sebab permohonan pendaftaran pertubuhan ditolak adalah permohonan yang dikemukakan oleh pertubuhan tidak lengkap, butiran yang dinyatakan dalam borang permohonan tidak jelas, tujuan penubuhan pertubuhan tersebut diragui atau alamat pejabat yang dicadangkan untuk pertubuhan tersebut tidak bersesuaian dengan masyarakat persekitaran, ideologi atau fahaman pertubuhan bertentangan dengan dasar Kerajaan, akhlak dan nilai-nilai moral.

Pada pendapat Audit, prestasi pendaftaran pertubuhan bagi tahun 2010, 2011 dan 2012 adalah baik.

21.5.1.2. Prestasi Perbelanjaan

JPPM telah diperuntukkan sejumlah RM20.38 juta, RM19.92 juta dan RM19.63 juta bagi tahun 2010, 2011 dan 2012 masing-masing untuk perbelanjaan mengurus. Daripada jumlah tersebut sejumlah RM19.94 juta (97.8%), RM19.60 juta (98.4%) dan RM19.50 juta (99.3%) telah dibelanjakan bagi tahun berkenaan. Bagaimanapun, tiada peruntukan pembangunan diterima oleh JPPM bagi tempoh tersebut. Semua perbelanjaan pembangunan untuk JPPM diuruskan oleh Bahagian Pembangunan, Kementerian Dalam Negeri (KDN). Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 21.3
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN MENGURUS
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

KOD	2010			2011			2012		
	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	(%)	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	(%)	PERUNTUKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN (RM Juta)	(%)
10000	9.64	9.50	98.5	9.80	9.62	98.2	9.38	10.88	116.0
20000	10.38	10.08	97.1	9.55	9.41	98.5	10.06	8.43	83.8
30000	0.15	0.15	100	0.10	0.10	100	0.18	0.18	100.0
40000	0.21	0.21	100	0.46	0.46	100	0.009	0.008	88.9
50000	0.002	0.002	100	0.005	0.005	100	0.002	0.007	350.0
JUMLAH	20.38	19.94	97.8	19.92	19.60	98.4	19.63	19.50	99.3

Pada pendapat Audit, prestasi perbelanjaan mengurus bagi tahun 2010, 2011 dan 2012 adalah baik.

21.5.2. Permohonan Dan Pendaftaran Pertubuhan

21.5.2.1. JPPM telah dianugerahkan Sijil Pendaftaran Sistem Kualiti MS ISO 9000:2000 Perkhidmatan Awam Malaysia yang sah laku sehingga 25 Januari 2008. Pada 15 November 2011 pihak JPPM telah menyediakan Prosedur Kualiti MS ISO 9001:2008 yang telah dikemaskinikan. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati pihak JPPM tidak memohon untuk memperbaharui Sijil Pendaftaran Sistem Kualiti MS ISO 9000:2000 Perkhidmatan Awam Malaysia yang telah tamat tempoh sah lakunya pada 25 Januari 2008 dan juga tidak memohon untuk mendapatkan sijil bagi Prosedur Kualiti MS ISO 9001:2008 yang telah disediakan pada tahun 2011. Semakan Audit selanjutnya mendapati JPPM telah menggunakan dokumen tersebut sebagai panduan dalam pengurusan aktiviti pendaftaran pertubuhan walaupun tidak mempunyai persijilan yang sah.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Pihak JPPM sedang meneliti beberapa standard yang lain berdasarkan 'benchmarking' pengurusan pertubuhan yang baik di negara lain. Lawatan kerja ke Singapura juga telah dirancang bagi mencapai tujuan tersebut.

Pihak JPPM sedang dalam usaha menambahbaik proses penyampaian perkhidmatannya kepada rakyat melalui transformasi dalam pengurusan aktiviti Jabatan yang mana sebelum ini semua proses kerja dilaksanakan secara manual telah dilaksanakan secara sistem atas talian (online) iaitu melalui sistem eROSES mulai 1 Januari 2012. Pihak JPPM tidak memperbaharui Sijil MS ISO yang telah tamat tempoh berdasarkan perubahan dan keperluan semasa yang melibatkan proses transformasi tersebut.

Pada pendapat Audit, JPPM perlu sama ada mengambil tindakan untuk mendapatkan pengiktirafan Prosedur Kualiti MS ISO 9001:2008 yang telah dikemaskinikan pada tahun 2011 atau mengguna pakai mana-mana standard yang bersesuaian selaras dengan kehendak peraturan Kerajaan.

21.5.2.2. Pendaftaran Parti Politik

- a. Mengikut Prosedur Kualiti MS ISO 9001:2008, permohonan untuk mendaftar parti politik dan cawangannya perlu dikemukakan kepada Ibu Pejabat JPPM Putrajaya untuk proses kelulusan dan pendaftaran. Semua permohonan yang dikemukakan kepada JPPN juga akan dihantar kepada Ibu Pejabat JPPM untuk kelulusan dan pendaftaran. Selain itu, mengikut amalan JPPM permohonan parti politik perlu dikemukakan kepada Bahagian Hal Ehwal Pendaftaran Negara Dan Pertubuhan, KDN dan Cawangan Khas Polis DiRaja Malaysia (PDRM) untuk mendapatkan kelulusan khas dan tapisan keselamatan.
- b. Semakan Audit terhadap 31 fail permohonan pendaftaran parti politik bagi tempoh tahun 2010 hingga bulan September 2012 mendapati 15 permohonan masih belum diberi keputusan seperti di **Jadual 21.4**. Semakan Audit selanjutnya mendapati 12 permohonan belum diberi keputusan disebabkan maklum balas daripada Bahagian Hal Ehwal Pendaftaran Negara Dan Pertubuhan, KDN belum diterima. Manakala bagi baki 3 permohonan pendaftaran yang belum diberi keputusan, pihak Audit tidak dapat mengesahkan status permohonannya kerana tiada surat berkaitan dikemukakan.

JADUAL 21.4
PERMOHONAN PENDAFTARAN
PERTUBUHAN PARTI POLITIK YANG BELUM DIBERI KEPUTUSAN

NAMA PERTUBUHAN	RUJUKAN SURAT JPPM KE BAHAGIAN HAL EHWALPENDAFTARAN NEGARA DAN PERTUBUHAN	TARIKH SURAT
Parti Bansa Dayak Sarawak Baru	PPM.161.Pert.8.1 Jld.5(55)	09.06.2010
Parti Nasional Malaysia (Malaysian National Party)	PPM/JHR3131/10(3)	07.01.2011
Parti Bersatu Bugis Sabah	PPM/SBH 443/10(2)	18.11.2010
Parti Kebenaran Sabah	PPM/SBH 443/10(2)	18.11.2010
Parti Ekonomi Rakyat Sabah	PPM/SBH 1670/10(2)	06.01.2011
Parti Kerjasama Rakyat Sabah (PAKAR)	PPM/SBH 443/10(2)	18.11.2010
Malaysian Indian Justice Party	PPM.161.Pert.8.1 Jld.5 (55)	09.06.2010
Parti Bumi Kenyalang	PPM/.161.PERT.8.1.Jld.6(50)	15.04.2011
Parti Rakyat Gabungan (JAKSA)	PPM.161.PERT.8.1Jld.6(50)	15.04.2011
Parti Pembangunan Warisan Sabah (Sabah Heritage Development Party)	PPM/.161.PERT.8.1.Jld.6(50)	15.04.2011
Parti Ekonomi Rakyat Sarawak Bersatu	PPM/SWK1351/10(2)	18.11.2010
Parti Sejahtera Angkatan Perpaduan Sabah	Tiada surat yang berkaitan	TM
Parti Ikatan Bangsa Malaysia	Tiada surat yang berkaitan	TM
Parti Cinta Sabah	Tiada surat yang berkaitan	TM
Parti Tenaga Rakyat Sarawak	PPM/SWK 449/12 (3)	26.03.2012

Nota: TM - Tiada Maklumat

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Tiada tempoh masa yang ditetapkan untuk memberi keputusan kepada permohonan pendaftaran parti politik memandangkan keperluan untuk merujuk kepada agensi lain sebagaimana keputusan Mesyuarat Pegawai-pegawai Kanan pada 7 Mac 1994 dan Surat Pekeliling Bil. 4 Tahun 1994 (Tapisan Keselamatan). Walau bagaimanapun, pihak Ibu Pejabat JPPM akan sentiasa memberi perhatian terhadap 15 permohonan tersebut berdasarkan arahan dan keputusan yang dikeluarkan.

Pada pendapat Audit, pengurusan permohonan pertubuhan parti politik adalah kurang memuaskan disebabkan kelewatan menerima maklum balas kelulusan khas dari pihak ketiga. Bagaimanapun, JPPM perlu memberi maklum balas mengenai status permohonan dalam tempoh yang munasabah untuk menunjukkan sistem penyampaian Kerajaan yang cemerlang dan telus.

21.5.2.3. Pendaftaran Pertubuhan Bukan Parti Politik

- a. Bagi permohonan pendaftaran pertubuhan selain parti politik, kelulusan adalah tertakluk di bawah bidang kuasa Pengarah JPPN. Pegawai Pendaftaran akan memproses permohonan pendaftaran pertubuhan termasuk membuat lawatan ke premis pertubuhan sebelum meluluskan permohonan dalam sistem. Sekiranya pegawai berkenaan tidak dapat

membuat keputusan, permohonan tersebut akan dirujuk kepada Pengarah JPPN. Mengikut Piagam Pelanggan JPPM setiap permohonan pendaftaran pertubuhan bukan parti politik hendaklah diluluskan dalam tempoh satu bulan selepas permohonan yang lengkap diterima. Kemudian pada 16 Februari 2011, Arahan Pendaftar Bil. 1 Tahun 2011 menetapkan tempoh kelulusan permohonan pendaftaran pertubuhan bukan parti politik adalah 5 hari.

- b. Pengisian dan penyerahan borang permohonan pendaftaran pertubuhan adalah seperti ditunjukkan di gambar berikut:

GAMBAR 21.1

GAMBAR 21.2

*JPPN Pulau Pinang
- Pengisian Borang Permohonan Pendaftaran Pertubuhan Di Kaunter JPPN
(28.06.2012)*

GAMBAR 21.3

GAMBAR 21.4

*JPPN Pulau Pinang
- Penyerahan Borang Permohonan Pendaftaran Pertubuhan Di Kaunter JPPN
(28.06.2012)*

- c. Semakan Audit terhadap sampel 150 permohonan pendaftaran pertubuhan di JPPN Pahang, Pulau Pinang dan Johor bagi tempoh tahun 2010 hingga bulan September 2012 mendapati 38 (25.3%) daripadanya lewat diluluskan antara 14 hingga 339 hari. Semakan Audit selanjutnya mendapati semua kelewatan meluluskan permohonan adalah bagi permohonan sebelum pelaksanaan Sistem Elektronik Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia (eROSES). Bagaimanapun mulai tahun 2012 tiada kelewatan bagi permohonan yang telah menggunakan sistem eROSES.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Sistem eRoses diwujudkan bagi menyelesaikan masalah lewat meluluskan pendaftaran kepada pertubuhan. Melalui sistem ini, setiap permohonan dibuat secara atas talian serta diluluskan dalam tempoh 5 hari bekerja.

Pada pendapat Audit, pengurusan permohonan pendaftaran pertubuhan bukan parti politik adalah memuaskan selepas sistem eROSES mula digunakan.

21.5.2.4. Penggunaan Sistem ROSES Dan eROSES Dalam Aktiviti Pendaftaran Pertubuhan

a. Sistem ROSES

- i. Sistem ROSES dibangunkan oleh KDN pada tahun 2004 dengan kos RM1.70 juta bertujuan untuk melicinkan urusan permohonan pendaftaran pertubuhan selain menyediakan pangkalan data bagi pertubuhan berdaftar. KDN telah melantik Syarikat Technitium Sendirian Berhad untuk Membekal, Menghantar, Memasang, Menguji Dan Mentauliah Perkakasan Dan Perisian ICT, Menaik Taraf Aplikasi ROSES dan Pembangunan *Document Management System*.
- ii. Sistem ROSES tersebut telah diserahkan kepada JPPM pada 30 Julai 2007 dan telah mula digunakan pada bulan Ogos 2007. Bagaimanapun, semakan Audit terhadap laporan penggunaan sistem ROSES di Ibu Pejabat JPPM dan JPPN yang dilawati mendapati 12 daripada 23 modul yang dibangunkan bermasalah untuk diaplikasikan.

Pada pendapat Audit, sistem ROSES yang telah dibangunkan adalah kurang memuaskan kerana sistem tersebut tidak dapat berfungsi sepenuhnya. Sebelum sesuatu sistem diterima secara rasmi daripada pembekal, pihak yang terlibat seharusnya telah menjalankan ujian untuk memastikan semua modul yang dibangunkan dapat diaplikasikan sepenuhnya.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Bagi memastikan sistem ini dapat digunakan oleh JPPM, pihak pembekal telah mengambil pendekatan dengan mengadakan beberapa sesi latihan kepada pengguna ROSES. Pihak pembekal telah mengambil langkah pembetulan terhadap ralat yang dikemukakan melalui latihan serta maklum balas dan aduan yang diterima oleh pengguna yang mengaplikasi sistem tersebut. Secara tidak langsung tindakan pengujian terhadap sistem tersebut telah diadakan.

b. Sistem eROSES

- i. Pada tahun 2008, sistem eROSES yang juga dikenali sebagai ePertubuhan telah dibangunkan oleh Scot Technology (M) Sdn. Bhd.. Projek ini merupakan projek perluasan bagi sistem ROSES yang sedang diguna pakai untuk menguruskan maklumat pertubuhan yang berdaftar dengan JPPM. Sistem eROSES membolehkan orang awam termasuk pertubuhan membuat permohonan pendaftaran pertubuhan dan juga carian maklumat pertubuhan secara atas talian. Kontrak perjanjian bernilai RM850,000 telah ditandatangani pada 31 Disember 2008 antara KDN dengan Scot Technology (M) Sdn. Bhd.. Tempoh kontrak adalah mulai 1 Julai 2008 hingga 30 Jun 2009.
- ii. Semakan Audit mendapati Scot Technology (M) Sdn. Bhd. telah memohon untuk melanjutkan tempoh kontrak perjanjian selama 3 bulan mulai 1 Julai 2009 hingga 30 September 2009. Namun begitu Lembaga Perolehan KDN telah menolak permohonan tersebut. KDN telah menamatkan kontrak pada 29 Oktober 2009 kerana pihak kontraktor hanya dapat menyelesaikan 30% daripada projek keseluruhannya walaupun tempoh kontrak telah tamat pada 30 Jun 2009. Setakat kontrak ditamatkan, bayaran yang telah dibuat kepada Scot Technology (M) Sdn. Bhd. adalah berjumlah RM121,090.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

JPPM telah pun membuat tindakan bagi menghalang sebarang bentuk pembaziran dari terus dilakukan dengan tidak melanjutkan kontrak tersebut. Pasukan Projek eRoses (baru) yang ditubuhkan oleh pihak JPPM pada tahun 2011 dengan menggunakan pegawai-pegawai IT dari pihak Kementerian Dalam Negeri sahaja telah membawa lebih banyak penjimatan kepada pihak Kerajaan.

Pada pendapat Audit, projek ini merupakan suatu pembaziran memandangkan pembayaran sejumlah RM121,090 telah dibuat kepada kontraktor berkenaan tetapi kerja hanya disiapkan setakat reka bentuk sahaja dan tidak dapat digunakan.

- iii. Pada 12 Julai 2010, JPPM memohon untuk mendapatkan khidmat bantuan Pasukan Perunding MAMPU bagi menambah baik sistem ROSES. JPPM dengan kerjasama agensi di bawah KDN dan Pasukan Perunding MAMPU telah mula membangunkan sistem eROSES pada tahun 2011 menggunakan *hardware* dari Pusat Data Sektor Awam MAMPU tanpa melibatkan sebarang kos. Sistem eROSES mempunyai 11 modul yang merangkumi Modul Daftar Akaun hingga Modul Warta.

- iv. Semakan Audit terhadap 10 sampel permohonan pendaftaran pertubuhan melalui sistem eROSES di JPPN Johor pada bulan Ogos 2012 dan 5 sampel di JPPN Pahang pada bulan September 2012 mendapati permohonan pendaftaran pertubuhan menggunakan sistem tersebut berjalan dengan baik. Permohonan dan kelulusan permohonan pendaftaran pertubuhan dapat dilaksanakan dengan lancar.

Pada pendapat Audit, sistem eROSES yang dibangunkan bersama Pasukan Perunding MAMPU tanpa melibatkan kos telah dapat melicinkan dan meningkatkan kecekapan JPPM/JPPN menguruskan permohonan pendaftaran pertubuhan.

21.5.3. Pemantauan Terhadap Pertubuhan

JPPM hendaklah memastikan pertubuhan berdaftar menjalankan aktiviti selaras dengan kehendak Akta Pertubuhan 1966, perlembagaan pertubuhan dan peraturan lain yang berkaitan. Antara kawalan pemantauan yang dilaksanakan oleh JPPM adalah seperti berikut:

21.5.3.1. Penyerahan Penyata Tahunan Oleh Pertubuhan

- a. Mengikut Seksyen 14(1) Akta Pertubuhan 1966 tiap-tiap pertubuhan berdaftar hendaklah menghantar kepada Pendaftar dalam masa 60 hari selepas mengadakan mesyuarat agung tahunannya atau sekiranya tiada sesuatu mesyuarat agung diadakan, dalam tempoh 60 hari selepas berakhirnya setiap tahun kalendar maklumat yang diperlukan seperti dinyatakan oleh peraturan tersebut.
- b. Sekiranya pertubuhan tidak mengemukakan penyata tahunan kepada Pendaftar dalam tempoh seperti yang ditetapkan di bawah Seksyen 14(1) Akta Pertubuhan 1966, maka di bawah Seksyen 14(2) Akta Pertubuhan 1966 Pendaftar boleh, pada bila-bila masa dengan jalan notis yang ditandatangani, memerintah mana-mana pertubuhan berdaftar supaya memberi kepadanya dengan bertulis maklumat yang diperlukan.
- c. Mengikut Seksyen 14(5) Akta Pertubuhan 1966 jika butiran yang dikehendaki diberi di bawah seksyen kecil (2) tidak diberi dalam tempoh yang dinyatakan dalam perintah itu, atau dalam tempoh sesuatu lanjutan masa yang dibenarkan oleh Pendaftar, maka Pendaftar boleh membuat suatu perintah sementara bagi membubarkan pertubuhan itu. Manakala mengikut Seksyen 14(7) Akta Pertubuhan 1966, apabila habis tempoh 30 hari dari tarikh perintah sementara itu atau, jika ada sesuatu rayuan, apabila rayuan itu ditolak, maka perintah yang tersebut itu hendaklah menjadi mutlak dan pertubuhan itu hendaklah disifatkan sebagai suatu pertubuhan yang menyalahi undang-undang dan pendaftarannya hendaklah dibatalkan.

- d. Semakan Audit terhadap 181 fail pertubuhan yang telah didaftarkan merangkumi 31 fail parti politik di Ibu Pejabat JPPM Putrajaya dan 150 fail pertubuhan di JPPN Pulau Pinang, Johor dan Pahang mendapati 67 (37%) pertubuhan telah menghantar penyata tahunan dengan lengkap dalam tempoh ditetapkan. Manakala 90 (49.7%) pertubuhan tidak menghantar penyata tahunan bagi tempoh 3 tahun berturut-turut. Selain itu, 24 (13.3%) pertubuhan berdaftar lewat menyerahkan penyata tahunan seperti di jadual berikut:

JADUAL 21.5
PENYERAHAN PENYATA TAHUNAN

JPPM/JPPN	BILANGAN SAMPEL	DIKEMUKAKAN DENGAN LENGKAP DAN DALAM TEMPOH MASA DITETAPKAN	TIDAK KEMUKAKAN MAKLUMAT TIGA TAHUN BERTURUT-TURUT	MENGEMUKAKAN MAKLUMAT MELEBIHI 60 HARI DARI TARIKH MESYUARAT AGUNG
Ibu Pejabat, Putrajaya	31	11	17	3
Pulau Pinang	50	16	28	6
Johor	50	18	25	7
Pahang	50	22	20	8
JUMLAH	181	67	90	24

- e. Semakan Audit selanjutnya mendapati JPPM/JPPN tidak mengeluarkan Perintah Mengemukakan Penyata Tahunan di bawah Seksyen 14(2), Perintah Sementara Bagi Membubarkan Pertubuhan di bawah Seksyen 14(5) dan Perintah Pembatalan di bawah Seksyen 13(1) Akta Pertubuhan 1966 terhadap 90 pertubuhan yang gagal menghantar penyata tahunan bagi tempoh 3 tahun berturut-turut. Pihak JPPM/JPPN juga tidak mengemukakan surat peringatan di bawah Seksyen 14(1) Akta Pertubuhan 1966 kepada 24 pertubuhan yang menghantar penyata tahunan melebihi tempoh yang telah ditetapkan.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Perkara yang demikian adalah disebabkan oleh kegagalan pihak Pertubuhan dalam mengemukakan pelaporan yang perlu dikemukakan kepada Jabatan pada setiap tahun. Pertubuhan bertanggungjawab menghantar penyata dan lain-lain dokumen yang diperlukan sepertimana di dalam Akta Pertubuhan 1966.

Usaha untuk mengawal dan memantau pertubuhan yang berdaftar diperuntukkan di bawah Seksyen 14(1) Akta Pertubuhan 1966. Mulai 14 Januari 2012, Notis Peringatan 14(1) telah dikeluarkan kepada pertubuhan yang berdaftar untuk mengingatkan pertubuhan menghantar maklumat pertubuhan yang berkaitan. Daripada jumlah tersebut, terdapat

juga beberapa pertubuhan yang tidak lagi berada di bawah Jabatan kerana dipindahkan kepada pihak Pesuruhjaya Sukan, Pendaftaran Belia dan sebagainya.

Pihak JPPM juga mengambil inisiatif dengan membangunkan sistem eRoses yang membolehkan pertubuhan untuk menghantar penyata tahunan secara atas talian. Melalui pembangunan sistem eRoses yang dilaksanakan sepenuhnya mulai Januari 2013 akan lebih membantu untuk semakan penghantaran Penyata Tahunan serta dapat dipantau dengan lebih teratur dan menyeluruh.

Pada pendapat Audit, pemantauan terhadap penyerahan penyata tahunan oleh pertubuhan adalah kurang memuaskan disebabkan oleh kegagalan JPPM memantau semua pertubuhan yang berdaftar dan mengambil tindakan mengikut peraturan yang ditetapkan.

21.5.3.2. Pemeriksaan Bernotis Dan Tanpa Notis

- a. Mengikut Prosedur Kualiti MS ISO 9001:2008 berkenaan Aktiviti Permohonan Pertubuhan, pemeriksaan ke atas sesebuah pertubuhan berdaftar hendaklah dilaksanakan bagi memastikan setiap pertubuhan berdaftar berfungsi serta menjalankan aktivitinya selaras dengan undang-undang dan peraturan pertubuhan.

Semakan Audit mendapati Ibu Pejabat JPPM tidak merancang pemeriksaan bernotis atau tanpa notis bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 dan juga tiada pemeriksaan bernotis dan tanpa notis dijalankan.

- b. Semakan Audit di JPPN Johor, Pahang dan Pulau Pinang mendapati JPPN Johor, Pahang dan Pulau Pinang ada merancang pemeriksaan bernotis bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Bagi JPPN Johor, pemeriksaan bernotis yang dilaksanakan adalah melebihi bilangan yang telah dirancang. Di JPPN Pahang pula, pemeriksaan bernotis yang dilaksanakan adalah seperti yang dirancang. Semakan Audit juga mendapati pemeriksaan tanpa notis telah dirancang di JPPN Pulau Pinang. Namun begitu, pemeriksaan tanpa notis yang dilaksanakan adalah kurang daripada yang dirancang. Manakala di JPPN Johor dan Pahang, pemeriksaan tanpa notis tidak dirancang tetapi dilaksanakan bergantung kepada jumlah aduan yang diterima pada tahun berkenaan. Statistik pemeriksaan bernotis dan tanpa notis yang telah dijalankan oleh Ibu Pejabat Putrajaya dan JPPN yang dilawati bagi tahun 2010 hingga 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 21.6
PEMERIKSAAN BERNOTIS DAN TANPA NOTIS
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

JPPM/JPPN	PEMERIKSAAN BERNOTIS						PEMERIKSAAN TANPA NOTIS					
	2010		2011		2012		2010		2011		2012	
	RANCANG	LAKSANA	RANCANG	LAKSANA	RANCANG	LAKSANA	RANCANG	LAKSANA	RANCANG	LAKSANA	RANCANG	LAKSANA
Ibu Pejabat Putrajaya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pulau Pinang	150	186	200	275	200	170	5	3	5	1	10	7
Johor	360	407	360	407	313	379	-	60	-	45	-	20
Pahang	180	180	180	180	180	180	-	34	-	9	-	15
JUMLAH	690	773	740	862	693	729	5	97	5	55	10	42

- c. Semakan Audit terhadap 30 fail pertubuhan yang telah dijalankan pemeriksaan bernotis dan tanpa notis di JPPN Pulau Pinang, Johor dan Pahang mendapati 21 pertubuhan tidak mengemukakan penyata tahunan seperti yang ditetapkan oleh Seksyen 14(1) Akta Pertubuhan 1966. Namun begitu, pihak JPPN berkenaan tidak mengeluarkan surat perintah mengemukakan penyata tahunan di bawah Seksyen 14(2) Akta Pertubuhan 1966 dan Kenyataan Sebelum Pendaftaran Dibatalkan di bawah Seksyen 13(2) Akta Pertubuhan 1966.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Semua tindakan yang berkaitan terhadap 21 pertubuhan ini telah pun diambil antaranya ialah pembatalan pendaftaran ke atas pertubuhan yang masih gagal mematuhi Akta Pertubuhan 1966. Pertubuhan yang menepati telah diberikan peluang kedua.

Mulai tahun 2013, pemeriksaan bernotis dan tanpa notis telah dirancang dan diletakkan di bawah Sasaran Kerja Tahunan di peringkat Ibu Pejabat JPPM dan JPPN. Pemeriksaan bernotis dan tanpa notis ini akan dilaksanakan sebagai salah satu pemantauan kepada pertubuhan yang berdaftar.

Pada pendapat Audit, pengurusan pemeriksaan bernotis dan tanpa notis adalah kurang memuaskan kerana ketiadaan keperluan perancangan ditetapkan. JPPM perlu merancang pemeriksaan dan memastikan pelaksanaannya adalah teratur bagi memastikan pertubuhan berdaftar sentiasa mematuhi undang-undang yang berkuat kuasa dan mematuhi perlembagaan pertubuhan masing-masing. Selain itu, tindakan susulan terhadap pertubuhan yang tidak mematuhi peraturan perlu diambil selepas pemeriksaan bernotis dan tanpa notis dijalankan.

21.5.4. Pengurusan Aduan Dan Siasatan

21.5.4.1. Piagam Pelanggan JPPM menetapkan supaya bagi setiap aduan yang diterima, siasatan dijalankan dalam tempoh tidak melebihi satu bulan dari tarikh terima aduan. Manakala mengikut Prosedur Kualiti MS ISO 9001:2008 pula, aduan yang diterima perlu direkodkan ke dalam Buku Daftar Aduan. Aduan Terima Aduan juga perlu disediakan oleh pegawai yang bertanggungjawab bagi memaklumkan kepada pengadu bahawa aduannya telah diterima dan akan disiasat dalam tempoh yang ditetapkan.

21.5.4.2. Mengikut Seksyen 41(1)(b) Akta Pertubuhan 1966, sesuatu pertubuhan atau sesuatu cawangannya yang tidak didaftarkan di bawah Seksyen 7 Akta Pertubuhan 1966 adalah menjadi suatu pertubuhan yang menyalahi undang-undang. Mengikut Seksyen 48(1) Akta Pertubuhan 1966, mana-mana orang yang dengan apa-apa jua cara bertindak bagi pihak, atau mewakili, atau membantu, sama ada atas sifat profesional atau dengan cara apa jua pun selainnya, mana-mana pertubuhan yang menyalahi undang-undang, atau mana-mana orang yang telah menjadi pemegang jawatannya seolah-olah dia terus menjadi pemegang jawatannya, atau mana-mana badan yang telah menjadi badan pengelola pertubuhan itu atau mana-mana cawangannya seolah-olah ia terus menjadi badan pengelola yang sedemikian, berhubungan dengan apa-apa perkara adalah melakukan suatu kesalahan dan, apabila disabitkan, boleh dikenakan penjara selama tempoh tidak lebih daripada 5 tahun atau denda tidak lebih daripada RM15,000 atau kedua-duanya. Manakala Seksyen 42 Akta Pertubuhan 1966 menyatakan mana-mana pemegang jawatan dan mana-mana orang yang mengurus atau menolong dalam pengurusan mana-mana pertubuhan yang menyalahi undang-undang adalah melakukan suatu kesalahan dan, apabila disabitkan, boleh dikenakan penjara selama tempoh tidak lebih daripada lima tahun atau denda tidak lebih daripada lima belas ribu ringgit atau kedua-duanya.

21.5.4.3. Semakan Audit mendapati jenis aduan yang diterima oleh JPPM dan JPPN ialah salah guna kuasa dan penyelewengan wang pertubuhan, mesyuarat yang diadakan melanggar Akta Pertubuhan 1966, melanggar undang-undang berdaftar pertubuhan, tidak mengadakan mesyuarat agung tahunan, tidak puas hati terhadap mesyuarat agung tahunan, pelanggaran Akta Pertubuhan 1966 oleh pertubuhan, persatuan pindah alamat tanpa kebenaran, pemecatan ahli, persatuan tidak puas hati terhadap penyiasatan JPPM dan masalah dalaman parti. Berdasarkan statistik yang dikemukakan oleh Bahagian Penguatkuasaan, Ibu Pejabat Putrajaya, JPPN Johor, Pulau Pinang dan Pahang mendapati 321 aduan diterima dan disiasat dalam tempoh tahun 2010 hingga 2012. Daripada 321 aduan berkenaan, 262 (81.6%) aduan telah diselesaikan manakala 59 (18.4%) aduan masih dalam siasatan. Bilangan aduan yang diterima dan disiasat, selesai serta belum selesai bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 di Ibu Pejabat Putrajaya dan JPPN yang dilawati adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 21.7
BILANGAN ADUAN YANG DITERIMA
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

JPPM/JPPN	TAHUN	BILANGAN ADUAN YANG DITERIMA	SELESAI	BELUM SELESAI
Ibu Pejabat Putrajaya	2010	46	46	-
	2011	97	69	28
	2012	18	8	10
	JUMLAH	161	123	38
Pulau Pinang	2010	41	41	-
	2011	27	27	-
	2012	20	18	2
	JUMLAH	88	86	2
Johor	2010	16	15	1
	2011	15	12	3
	2012	15	0	15
	JUMLAH	46	27	19
Pahang	2010	7	7	-
	2011	11	11	-
	2012	8	8	-
	JUMLAH	26	26	-
JUMLAH		321	262	59

21.5.4.4. Semakan Audit terhadap Buku Daftar Aduan di Ibu Pejabat Putrajaya pula mendapati daripada 161 aduan yang diterima hanya 13 (8.1%) aduan direkodkan di dalam buku daftar berkenaan. Tempoh masa yang diambil dari tarikh aduan diterima hingga ke siasatan mula dijalankan adalah antara 6 hingga 98 hari bagi 13 aduan tersebut. Manakala semakan Audit di JPPN yang dilawati pula mendapati Buku Daftar Aduan telah diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Tiga belas aduan yang direkodkan di dalam buku daftar tersebut merupakan kes-kes yang didaftar bagi tempoh tahun 2012. Manakala yang lainnya adalah aduan-aduan yang diterima bagi tahun 2010 dan 2011.

Sebelum menjalankan siasatan beberapa perkara perlu diberi perhatian dan semakan terlebih dahulu. Antaranya termasuklah mengenal pasti status pertubuhan yang diadu, butiran pengadu serta jenis aduan yang dibuat sama ada berkaitan pelanggaran mana-mana Akta Pertubuhan 1966, Perlembagaan Pertubuhan dan sebagainya.

21.5.4.5. Semakan Audit terhadap 30 fail aduan di JPPN yang dilawati mendapati perkara seperti berikut:

- a. Tiga fail aduan di JPPN Pulau Pinang adalah berkenaan dengan penyalahgunaan kuasa, penyelewengan wang pertubuhan dan tidak menyerahkan tugas sebagai bendahari. Hasil siasatan JPPN mendapati pertubuhan berkenaan tidak berdaftar. Namun begitu, semakan Audit selanjutnya mendapati JPPN tidak mengambil sebarang tindakan terhadap pemegang-pemegang jawatan atau mana-mana orang yang mengurus atau menolong dalam pengurusan pertubuhan seperti yang diperuntukkan di bawah Seksyen 42 atau Seksyen 48(1), Akta Pertubuhan 1966. Maklumat lanjut pertubuhan berkenaan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 21.8
PERTUBUHAN YANG TIDAK BERDAFTAR

NAMA PERTUBUHAN	TARIKH ADUAN	MAKLUMAT ADUAN
Perbadanan Pengurusan Taman Jubile Fasa 5, Bayan Lepas Pulau Pinang	11.01.2010	Penyalahgunaan kuasa (Aduan yang dipanjangkan dari SPRM).
Persatuan Penduduk Vista Relau, Pulau Pinang	11.05.2010	Penyelewengan wang pertubuhan berjumlah RM50,000.
Persatuan Pemandu Teksi Hotel Park Royal Pulau Pinang	20.05.2010	Tidak menyerahkan tugas sebagai bendahari dan dokumen berkaitan kewangan.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Tiga fail aduan yang diterima di JPPN Pulau Pinang merupakan aduan terhadap pertubuhan yang tidak berdaftar. Tindakan telah pun diambil dengan merujuk kes aduan tersebut kepada pihak SPRM.

- b. Tiga aduan berasingan yang dibuat oleh ahli Persatuan Hindu Lipis pada 27 November 2006, 11 Disember 2006 dan 3 Januari 2007 di JPPN Pahang masih belum diselesaikan sehingga kini. Semakan Audit terhadap Fail Kertas Siasatan Aduan persatuan tersebut mendapati siasatan telah dijalankan oleh Pegawai Pendaftaran JPPN Pahang atas arahan Ibu Pejabat Putrajaya. Siasatan telah selesai dijalankan oleh JPPN Pahang dan laporan hasil siasatan telah dikemukakan ke Ibu Pejabat Putrajaya untuk tindakan lanjut. Mengikut laporan siasatan, pihak pengurusan persatuan telah melanggar perlembagaan pertubuhannya. Oleh itu, pada 4 Januari 2007 Bahagian Penguatkuasaan, JPPM mencadangkan supaya Kenyataan Sebelum Pendaftaran Dibatalkan di bawah Seksyen 13(2) Akta Pertubuhan 1966 dikeluarkan terhadap persatuan tersebut kerana melanggar perkara 2, 12(i), 10(i)(a)(i) dan 18(iii) perlembagaan pertubuhan berkenaan. Bagaimanapun, pihak Audit mendapati kenyataan tersebut tidak dikeluarkan sehingga aduan kali ke-4 diterima daripada ahli persatuan pada 15 Julai

2010 berkenaan dengan penyelewengan pengurusan aset persatuan. Pihak Audit telah membuat susulan pada 26 September 2012 di Ibu Pejabat Putrajaya dan mendapati notis untuk membatalkan pertubuhan di bawah Seksyen 13(2) Akta Pertubuhan 1966 masih belum dikeluarkan.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

JPPM telah merancang untuk membuat pemeriksaan semula terhadap persatuan ini bagi memastikan kesalahan pada notis yang dikeluarkan diambil tindakan sebelum tindakan pembatalan/penarikan semula notis dibuat. Bagi menyelaraskan pengurusan aduan dan siasatan dengan lebih teratur, Prosedur Siasatan telah disediakan dan diguna pakai berkuatkuasa mulai 1 Januari 2012.

Pada pendapat Audit, pengurusan aduan adalah kurang memuaskan di mana terdapat aduan belum diselesaikan walaupun telah melebihi tempoh satu bulan dari tarikh aduan diterima. JPPM/JPPN juga tidak mengambil tindakan terhadap pertubuhan yang melanggar Akta Pertubuhan 1966 atau perlembagaan pertubuhan hasil daripada siasatan aduan yang dijalankan.

21.5.5. Pendakwaan

21.5.5.1. Mengikut Prosedur Kualiti MS ISO 9000:2008 Pegawai Pendakwa perlu meneliti kertas kerja yang mengandungi arahan daripada Timbalan Pendakwa Raya (TPR) untuk mendakwa Orang Kena Tuduh/Orang Kena Saman. Sekiranya Orang Kena Tuduh/Orang Kena Saman mengaku bersalah, Pegawai Penyiasat perlu memohon kepada Majistret untuk menjatuhkan hukuman. Manakala, sekiranya Orang Kena Tuduh/Orang Kena Saman mengaku tidak bersalah Pegawai Penyiasat perlu memohon sepina dari mahkamah dan menyempurnakan sepina kepada saksi dan Orang Kena Tuduh/Orang Kena Saman.

21.5.5.2. Semakan Audit mendapati setakat 31 Disember 2012, terdapat 23 kes pendakwaan masih belum selesai. Analisis Audit mendapati 23 kes tersebut terdiri daripada 5 kes pada tahun 2008, 5 kes pada tahun 2009, 4 kes pada tahun 2010, 2 kes pada tahun 2011 dan 7 kes pada tahun 2012. Pendakwaan ini adalah berkenaan dengan pelanggaran Akta Pertubuhan 1966 termasuk pindah alamat pertubuhan tanpa kebenaran, memegang jawatan dalam pertubuhan yang telah dibatalkan pendaftarannya, persatuan yang belum lulus pendaftarannya tetapi telah menjalankan aktiviti tanpa kebenaran Pendaftar Pertubuhan Malaysia dan pertubuhan memberi maklumat palsu.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Perbincangan dengan pihak Jabatan Peguam Negara akan diadakan bagi membincangkan tindakan susulan kepada kes-kes yang masih tertangguh. Setakat ini 5 kes telah diselesaikan iaitu melibatkan SC Sports Club yang dibicarakan di Mahkamah Majistret Pulau Pinang dan Mahkamah memutuskan tiada bukti untuk dituduh di Mahkamah dan kes ditutup. Manakala 4 yang lainnya iaitu Kelab Rekreasi dan Sosial Batu Kawa, Kuching, Sarawak, Persatuan Kebajikan Skuad 69 PDRM Sarawak, Persatuan Penduduk Kondo Tiara Intan, Ampang Selangor Dan Momenive Sport Club Pulau Pinang telah dibawa kepada Timbalan Pendakwa Raya dan memutuskan NFA.

Pada pendapat Audit, JPPM perlu memantau perkembangan kes pendakwaan ini dari semasa ke semasa.

21.5.6. Pembatalan Pendaftaran Pertubuhan

21.5.6.1. Mengikut Seksyen 13(1) dan tertakluk kepada seksyen kecil (2) Akta Pertubuhan 1966, antara lain, Pendaftar boleh membatalkan pendaftaran mana-mana pertubuhan atas perintah yang dibuat oleh Menteri di bawah Seksyen 5, jika Pendaftar berpuas hati bahawa pendaftarannya telah dilaksanakan oleh sebab tipuan atau kekhilafan atau salah nyataan mengenai apa-apa butir yang material, bahawa pertubuhan itu mungkin digunakan bagi maksud-maksud yang menyalahi undang-undang atau bagi maksud-maksud yang memudaratkan atau yang bertentangan dengan keamanan, kebajikan, ketenteraman atau akhlak di dalam Persekutuan, atau bahawa pertubuhan itu adalah berusaha hendak mencapai tujuan, lain daripada tujuan yang ia didaftarkan.

21.5.6.2. Semakan Audit di Ibu Pejabat Putrajaya dan JPPN yang dilawati mendapati bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 sebanyak 4,849 pertubuhan telah dibatalkan pendaftarannya seperti di jadual berikut:

**JADUAL 21.9
PEMBATALAN PENDAFTARAN PERTUBUHAN
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012**

JPPM/JPPN	TAHUN			JUMLAH
	2010	2011	2012	
Johor	38	131	90	259
Kedah	164	209	90	463
Kelantan	30	58	61	149
Melaka	30	77	336	443
Negeri Sembilan	177	127	11	315
Perlis	29	20	15	64
Pahang	7	201	30	238
Pulau Pinang	114	97	269	480

JPPM/JPPN	TAHUN			JUMLAH
	2010	2011	2012	
Perak	269	129	159	557
Sabah	294	130	5	429
Selangor	156	284	429	869
Sarawak	12	47	23	82
Terengganu	22	82	57	161
W.P. Kuala Lumpur	87	92	161	340
Ibu Pejabat Putrajaya	-	-	-	-
JUMLAH	1,429	1,684	1,736	4,849

21.5.6.3. Adalah didapati JPPN Selangor telah membatalkan pendaftaran pertubuhan yang paling banyak iaitu daripada 156 kes pada tahun 2010 kepada 429 kes pada tahun 2012. Bagi JPPN Melaka pula, bilangan kes pertubuhan yang dibatalkan pendaftaran telah meningkat daripada 30 kes pada tahun 2010 kepada 336 kes pada tahun 2012. Manakala JPPN Pulau Pinang menunjukkan 114 pertubuhan yang dibatalkan pendaftaran pada tahun 2010 telah menurun kepada 97 pertubuhan pada tahun 2011. Bilangan tersebut meningkat semula kepada 269 kes pada tahun 2012.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Notis 14(2) telah pun dikeluarkan kepada pertubuhan yang tidak mengemukakan penyata tahunan dan notis 13(1) bagi pertubuhan yang tidak wujud. Pertubuhan yang gagal memberikan respons terhadap notis-notis tersebut telah dibatalkan. Peningkatan mendadak pembatalan persatuan adalah kerana tindakan 'house keeping' atau pengemaskinian terhadap persatuan yang tidak aktif sedang giat dilaksanakan.

21.5.6.4. Semakan Audit terhadap 30 fail pertubuhan yang dibatal pendaftarannya mendapati JPPN mengambil masa antara 1 bulan hingga 4 tahun dari tarikh tamat tempoh surat perintah mengemukakan maklumat yang diperlukan di bawah Seksyen 14(2) Akta Pertubuhan 1966 untuk mengeluarkan perintah pembubaran sementara di bawah Seksyen 14(5) Akta Pertubuhan 1966. Sementara itu, JPPN juga mengambil masa antara 1 bulan hingga 3 tahun untuk membatalkan pertubuhan di bawah Seksyen 13(1), Akta Pertubuhan 1966 selepas perintah pembubaran sementara dikeluarkan.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Tindakan yang diambil mengambil masa yang panjang kerana dilaksanakan secara manual dan pemantauan yang lemah. Namun begitu, JPPM sedang menggiatkan usaha dalam memastikan pertubuhan-pertubuhan diberikan pantauan yang sewajarnya melalui semakan maklum

balas penghantaran Penyata Tahunan yang akan dijalankan secara talian melalui sistem eRoses. Pertubuhan yang gagal menghantar maklum balas akan dikeluarkan notis-notis yang berkaitan.

JPPM sememangnya meneliti dan mengambil tindakan terhadap pertubuhan yang melanggar apa-apa peruntukan di bawah Akta Pertubuhan 1966. Tindakan 'house keeping' dan pendakwaan dilaksanakan sebagaimana ditetapkan di bawah Arahan Pendaftar Pertubuhan Bil. 1 Tahun 2012 yang berkuatkuasa mulai 1 Februari 2012.

Pada pendapat Audit, JPPM hendaklah mengambil tindakan serta merta apabila pihak pertubuhan gagal untuk mematuhi peraturan atau memberi maklum balas yang dikehendaki dalam tempoh yang ditetapkan.

21.5.7. Pembatalan Pendaftaran Pertubuhan Belum Diwartakan

21.5.7.1. Mengikut Seksyen 13(3) Akta Pertubuhan 1966, jika Pendaftar membatalkan pendaftaran sesuatu pertubuhan berdaftar di bawah seksyen ini, maka peruntukan Seksyen 17 Akta Pertubuhan 1966 hendaklah dipakai bagi pertubuhan berdaftar itu dan pembatalan itu hendaklah disiarkan dalam *Warta Kerajaan*.

21.5.7.2. Semakan Audit terhadap 30 fail pertubuhan di JPPN Pulau Pinang, Johor dan Pahang yang telah dibatal pendaftarannya mendapati 23 pembatalan masih belum diwartakan walaupun ada di antaranya telah dibatalkan sejak tahun 2010.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Proses pewartaan dijalankan setelah semua proses rayuan dilaksanakan. Pertubuhan yang gagal dalam rayuannya akan diwartakan. Tindakan pewartaan kepada pertubuhan yang terbabit telah dilaksanakan dengan menghantar ke Percetakan Nasional Malaysia Berhad.

Pihak JPPM mengambil inisiatif untuk menangani masalah ini dengan cara melaksanakan pewartaan di JPPN negeri berbanding dengan pelaksanaan tindakan pewartaan yang dijalankan di pihak Ibu pejabat serta Modul e-Warta juga dimasukkan di dalam pembangunan eRoses Fasa 2.

Pada pendapat Audit, JPPM hendaklah mengambil tindakan segera untuk mewartakan pertubuhan yang telah dibatalkan pendaftarannya. Pertubuhan yang telah dibatalkan pendaftarannya tetapi tidak diwartakan boleh menyebabkan orang awam terus berurusan dengan pertubuhan tersebut.

21.5.8. Lawatan Ke Premis Pertubuhan

21.5.8.1. Pihak Audit telah membuat lawatan ke premis pertubuhan yang dipilih bagi memastikan aktiviti yang dijalankan oleh pertubuhan adalah seperti yang telah diluluskan oleh JPPN berkenaan dan pengurusan pertubuhan adalah teratur. Sebanyak 6 pertubuhan berdaftar yang berstatus aktif telah dipilih iaitu masing-masingnya 2 di negeri Johor, Pahang dan Pulau Pinang. Hasil daripada lawatan tersebut mendapati 4 daripada pertubuhan berkenaan iaitu 2 di negeri Johor dan 2 di negeri Pulau Pinang telah menjalankan aktiviti seperti yang diluluskan oleh JPPN. Selain itu, pengurusan pertubuhan tersebut juga adalah baik di mana pertubuhan telah menghantar maklumat yang diperlukan oleh JPPM dalam tempoh masa yang ditetapkan dan aktiviti yang dijalankan adalah selaras dengan perlembagaan pertubuhan tersebut. **Gambar 21.5** hingga **21.8** menunjukkan premis pertubuhan yang dilawati oleh pihak Audit.

GAMBAR 21.5

JPPN Pulau Pinang

*- Lawatan Pihak Audit Ke Persatuan Teo Chew Pulau Pinang
(27.06.2012)*

GAMBAR 21.6

GAMBAR 21.7

JPPN Johor

*- Aktiviti Yang Dijalankan Oleh Persatuan Kanak-Kanak Spastik Johor
(11.07.2012)*

GAMBAR 21.8

21.5.8.2. Semasa lawatan Audit ke 2 pertubuhan berdaftar di Kuantan, Pahang Pengerusi Kelab Didik Usahawan Jaya Gading memaklumkan bahawa kelab ini telah berhenti menjalankan aktivitinya selama 6 tahun. Beliau juga memaklumkan, sepanjang tempoh 6 tahun, pertubuhan tidak mengemukakan maklumat yang diperlukan kepada JPPN Pahang. Semakan Audit terhadap fail pertubuhan di JPPN Pahang mengesahkan kenyataan beliau. Hasil lawatan juga mendapati bangunan yang menempatkan pejabat pertubuhan itu telah dirobohkan untuk memberi ruang kepada pembinaan bangunan baru. **Gambar 21.9** dan **21.10** menunjukkan bekas tapak pejabat Kelab Didik Usahawan Jaya Gading yang telah diroboh untuk pembinaan bangunan baru.

GAMBAR 21.9

GAMBAR 21.10

JPPN Pahang
- Bangunan Baru Yang Dibina Di Atas Bekas Tapak Pejabat
Kelab Didik Usahawan Jaya Gading
(05.09.2012)

21.5.8.3. Semakan Audit selanjutnya mendapati pihak JPPN Pahang tidak mengeluarkan surat perintah kepada pertubuhan tersebut untuk mengemukakan maklumat yang diperlukan, surat perintah pembubaran sementara atau surat perintah pembatalan.

21.5.8.4. Lawatan ke Kelab Warga Kerja IKIP di Kuantan, Pahang pula mendapati pengerusi baru kelab tersebut telah mengambil alih jawatan pada bulan Ogos 2012. Namun begitu, perkara ini tidak dimaklumkan kepada JPPN Pahang. Semakan Audit juga mendapati kelab tersebut telah gagal untuk mengemukakan penyata tahunan kepada JPPN Pahang sepanjang tempoh 6 tahun. Namun begitu, pihak JPPN Pahang tidak mengeluarkan surat perintah untuk mengemukakan penyata tahunan, surat perintah pembubaran sementara atau surat perintah pembatalan.

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Tindakan telah diambil terhadap kedua-dua pertubuhan tersebut iaitu:

a. Kelab Didik Usahawan Jaya Gading, Kuantan, Pahang

Jabatan telah mengambil tindakan mengeluarkan notis Seksyen 13(2) pada 30 Oktober 2012 selaras dengan Akta Pertubuhan 1966. Manakala pada 03 Disember 2012 Jabatan telah mengeluarkan Seksyen 13(1)(c)(v) bagi tujuan pembatalan pertubuhan.

b. Kelab Warga Kerja IKIP, Kuantan, Pahang

Persatuan melalui suratnya bertarikh 22 November 2012 memohon tempoh kepada Jabatan untuk menyediakan dokumen Penyata Tahunan. Jabatan bersetuju terhadap permohonan penangguhan sehingga 31 Disember 2012 bagi tujuan menghantar Penyata Tahunan 2007 sehingga 2011. Penyata tersebut telah diterima dan pihak Pertubuhan dibenarkan berjalan aktiviti.

Tanggungjawab memantau dan mengawal aktiviti pertubuhan boleh dilaksanakan dengan lebih cekap melalui pemeriksaan tanpa notis yang telah dirancang.

Pada pendapat Audit, JPPN perlu meningkatkan tindakan pemantauan dengan menjalankan pemeriksaan bernois atau tanpa notis untuk memastikan pertubuhan berdaftar mematuhi peraturan sedia ada dan menjalankan aktiviti yang dibenarkan.

21.5.9. Struktur Organisasi Dan Guna Tenaga Kerja

21.5.9.1. Perjawatan

- a. Bagi memastikan pengurusan aktiviti pendaftaran pertubuhan dikendalikan dengan cekap dan berkesan, jabatan hendaklah menentukan bilangan dan gred jawatan yang sesuai. Selain itu, jawatan yang telah diluluskan hendaklah diisi sepenuhnya mengikut waran perjawatan.
- b. Semakan Audit mendapati sebanyak 272 jawatan telah diluluskan di JPPM. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 259 (95.2%) jawatan telah diisi manakala 13 jawatan masih belum diisi. Salah satu bahagian di JPPM ialah Bahagian Pemantauan yang bertanggungjawab untuk memantau aktiviti pertubuhan di bawah seliaannya. Semakan Audit mendapati perjawatan yang diluluskan untuk bahagian ini adalah seramai 6 orang di setiap JPPN. Bilangan pegawai ini didapati terlalu sedikit berbanding bilangan pertubuhan berstatus aktif di setiap JPPN. Purata bilangan pertubuhan yang perlu dipantau oleh setiap pegawai adalah di antara 365 hingga 1,076 pertubuhan. Perkara ini telah menyebabkan aktiviti pemantauan tidak dapat dilaksanakan dengan berkesan. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 21.10
BILANGAN PERTUBUHAN AKTIF DAN PEGAWAI YANG MEMANTAU

CAWANGAN/NEGERI	BIL. PERTUBUHAN	BIL. PEGAWAI DI BAHAGIAN/SEKSYEN KAWALAN/PEMATUHAN	PURATA BIL. PERTUBUHAN PERLU DIPANTAU OLEH SEORANG PEGAWAI
JPPN Pulau Pinang	4,184	6	697
JPPN Johor	6,456	6	1,076
JPPN Pahang	2,189	6	365
JUMLAH	12,829	18	2,138

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Kajian semula perjawatan memang dilaksanakan. Walau bagaimanapun, perjawatan di negeri ialah berdasarkan nisbah jumlah pertubuhan di sesebuah negeri dan juga keluasan negeri tersebut. RO Litar dan 'Reverse Staffing' juga telah dilaksanakan bagi menangani isu perjawatan ini.

Pada pendapat Audit, walaupun kajian semula perjawatan telah dilaksanakan, JPPM disarankan supaya mengkaji semula struktur perjawatan di semua negeri supaya kerja kawalan dan pemantauan terhadap pertubuhan dapat dipertingkatkan. Ini akan dapat memastikan pertubuhan yang tidak aktif atau tidak beroperasi dibatalkan/dikeluarkan daripada senarai pertubuhan yang berdaftar.

21.5.9.2. Latihan

- Pekeliling Perkhidmatan Bil. 6 Tahun 2005 menetapkan latihan harus dihadiri oleh setiap pegawai dan kakitangan bagi memberi peluang kepada mereka untuk meningkatkan kecekapan dan pengetahuan dalam menjalankan tugas harian bagi memenuhi keperluan organisasi.
- Semakan Audit terhadap maklumat kursus dan latihan yang dilaksanakan di peringkat Ibu Pejabat JPPM, JPPN Johor, Pahang dan Pulau Pinang bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 mendapati bilangan kursus yang dilaksanakan adalah 206. Namun demikian, hanya 35 (17%) kursus adalah berkaitan dengan pengurusan pertubuhan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 21.11
KURSUS DAN LATIHAN YANG DILAKSANAKAN
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

IBU PEJABAT JPPM/JPPN	BIL. KURSUS YANG DILAKSANA/TAHUN			BIL. KURSUS MENGENAI PENGURUSAN PERTUBUHAN/TAHUN		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Ibu Pejabat	9	14	4	4	3	2
Pulau Pinang	11	14	16	2	2	5
Johor	19	17	23	4	2	3
Pahang	17	15	47	1	2	5
JUMLAH	56	60	90	11	9	15
	206			35		

Maklum Balas Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Yang Diterima Pada 12 Mac 2013

Isu yang dihadapi oleh pihak JPPM dalam mengadakan latihan kepada para pegawai dan kakitangan ialah kekurangan pakar/pengajar di dalam mengadakan latihan yang melibatkan core business. Namun begitu, pihak JPPM akan mengadakan latihan dan kursus melalui jalinan smart partnership bersama dengan agensi yang mempunyai corak perkhidmatan yang hampir sama dengan JPPM, antaranya Pesuruhjaya Sukan, Pendaftaran Belia dan sebagainya. Pihak JPPM juga akan mengimbangkan kursus dan latihan yang akan disediakan kepada para pegawai dan kakitangan. Kursus dan latihan akan difokuskan kepada core business di samping kursus perkhidmatan sokongan seperti pengurusan kewangan, pentadbiran dan lain-lain.

Pada pendapat Audit, JPPM hendaklah memberi penekanan kepada kursus dan latihan berkaitan dengan pengurusan pertubuhan untuk pegawai dan kakitangan yang terlibat secara langsung dengan pengurusan aktiviti pendaftaran pertubuhan memandangkan aktiviti utama JPPM adalah berkaitan dengan pengurusan pertubuhan.

21.6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan pengurusan aktiviti pendaftaran pertubuhan dijalankan dengan lebih teratur dan cekap, adalah disyorkan supaya JPPM memberi pertimbangan yang sewajarnya kepada perkara seperti berikut:

- 21.6.1. mengambil tindakan segera untuk membatalkan pendaftaran pertubuhan yang melanggar Akta Pertubuhan 1966 atau perlembagaan pertubuhan;
- 21.6.2. membuat keputusan status permohonan dan meluluskan permohonan pendaftaran pertubuhan dalam tempoh masa yang ditetapkan;
- 21.6.3. memastikan sistem yang dibangunkan mampu untuk membantu jabatan dalam mengurus pertubuhan dengan lebih cekap;
- 21.6.4. mengeluarkan perintah dan arahan berdasarkan Akta Pertubuhan 1966 bagi pertubuhan yang gagal menghantar penyata tahunan atau lewat menghantar penyata tahunan melebihi tempoh yang ditetapkan;
- 21.6.5. menyediakan jadual rancangan dan menjalankan pemeriksaan bernotis dan tanpa notis ke atas pertubuhan yang berdaftar;
- 21.6.6. menjalankan siasatan terhadap aduan yang diterima dalam tempoh masa yang ditetapkan;
- 21.6.7. mewartakan pertubuhan yang dibatalkan dalam tempoh masa yang ditetapkan;
- 21.6.8. mengkaji semula struktur perjawatan di semua negeri supaya tugas kawalan dan pemantauan terhadap pertubuhan dapat dipertingkatkan; dan
- 21.6.9. memberi penekanan kepada kursus dan latihan berkaitan dengan pengurusan pertubuhan untuk pegawai dan kakitangan yang terlibat secara langsung dengan pengurusan aktiviti pendaftaran pertubuhan.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 231-243
Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam
Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan
Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan
Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

HASIL PENGAUDITAN YANG DILAPORKAN SECARA RINGKAS

22. KEMENTERIAN KEWANGAN

Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia - *Case Management System (CMS)*

22.1. Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia (LHDNM) telah mengambil inisiatif untuk meningkatkan keberkesanan dan kecekapan dalam pengurusan aktiviti percukaian melalui Projek Pembangunan Sistem Gudang Data LHDNM (Data Warehouse). Objektif utama projek adalah untuk meningkatkan pematuhan undang-undang dan peraturan percukaian oleh pembayar cukai. Tempoh projek ialah antara tahun 2005 sehingga 2008 yang melibatkan perbelanjaan sejumlah RM54.33 juta serta dibangunkan oleh Precision Portal Sdn. Bhd. Sistem Pengurusan Kes [*Case Management System (CMS)*] merupakan salah satu sistem aplikasi yang dibangunkan dalam projek *Data Warehouse* untuk memudahkan LHDNM mengendalikan proses kerja audit cukai dan penyiasatan cukai iaitu dengan memastikan semua data kerja-kerja audit cukai diinput ke CMS berdasarkan peringkat kerja dijalankan. Antara objektif CMS adalah memastikan kes audit cukai diselesaikan secara sistematik, berkualiti dan dalam tempoh ditetapkan. CMS yang bernilai RM3.97 juta mengandungi empat modul utama iaitu Modul Audit, Modul Penyiasatan, Modul Risikan serta Modul Teknikal dan Undang-undang.

22.2. Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sistem aplikasi CMS telah dibangunkan dengan teratur, cekap, berhemat bagi mencapai objektif yang ditetapkan serta memastikan penggunaan sistem adalah di tahap yang baik dan dilengkapi dengan kawalan aplikasi dan kawalan dalaman yang mencukupi. Skop pengauditan ini meliputi aspek perancangan, pelaksanaan, pemantauan terhadap perolehan dan penggunaan Modul Audit, CMS sejak perolehan sistem tersebut hingga tahun 2012. Selain menyemak rekod dan dokumen berkaitan dengan CMS serta menjalankan lawatan fizikal, analisis data CMS dengan menggunakan kaedah *Computer Assisted Audit Techniques and Tools (CAATTs)* turut dilaksanakan bagi tahun audit 2010 dan 2011. Analisis terhadap statistik penggunaan CMS dan impak kepada pengguna juga turut dilaksanakan melalui pengedaran borang kaji selidik. Pengauditan telah dijalankan di Jabatan Teknologi Maklumat (JTM), Jabatan Pematuhan Cukai (JPC) serta 11 Cawangan LHDNM yang terpilih.

22.3. Pengauditan yang dijalankan antara bulan Mac hingga November 2012 mendapati pada umumnya pembangunan dan penggunaan Modul Audit CMS, LHDNM adalah memuaskan. Selain itu, kawalan keselamatan am dan fizikal bagi CMS adalah baik. Bagaimanapun, CMS yang mula dibangunkan pada 1 Disember 2005 dan sepatutnya disiapkan sepenuhnya pada 30 Oktober 2006 didapati hanya disiapkan pada 3 Januari 2008 dengan kelewatan selama 430 hari. Selain itu, terdapat beberapa

kelemahan dalam pengurusan kontrak; kawalan akses logikal serta kawalan input, proses dan output seperti berikut:

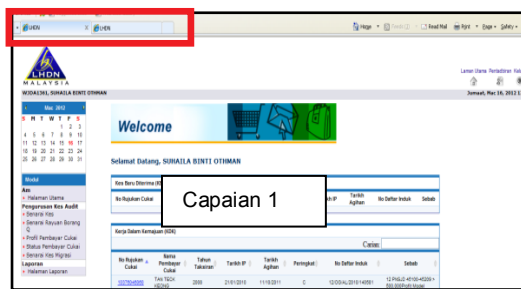
22.3.1. Berdasarkan Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1995, kontrak hendaklah ditandatangani selepas semua syarat dipersetujui oleh kedua-dua pihak dan selewat-lewatnya 4 bulan dari tarikh keluarnya Surat Setuju Terima. Semakan Audit mendapati kontrak hanya ditandatangani pada 28 Jun 2006 iaitu kelewatan melebihi 5 bulan dari tarikh Surat Setuju Terima dikeluarkan iaitu pada 30 September 2005.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 19-Februari 2013 Dan 14 Mac 2013

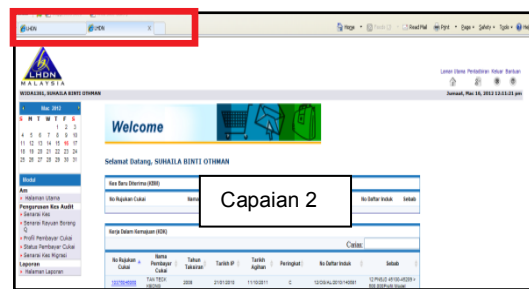
Pelaksanaan pembangunan CMS tertangguh antaranya disebabkan pembangunan logik pengaturcaraan yang tidak selaras dengan dokumen Spesifikasi Keperluan Pengguna (User Requirement Specification-URS); perubahan sistem percukaian memberi kesan langsung terhadap logik pengaturcaraan sistem dan LHDNM tidak mempunyai pegawai yang berkemahiran bertugas sepenuh masa memahami keperluan CMS secara keseluruhan. URS yang merupakan komponen utama pembangunan sistem perlu disediakan setelah cadangan asal pembekal untuk membangunkan sistem secara Pembangunan Secara Pakej (Package Development) atau secara Off The Shelf ditolak oleh Jabatan Pengguna kerana kedua-dua cadangan tidak dapat memenuhi keperluan LHDNM. Sehubungan ini, tarikh menandatangani kontrak turut tertangguh kerana URS tersebut hanya siap pada 13 Jun 2006 setelah semakan terhadap proses sedia ada bagi memastikan tiada percanggahan dengan sistem sedia ada dan CMS boleh dihubungkan dengan kesemua sistem berkaitan dilaksanakan.

22.3.2. Arahan Teknologi Maklumat MAMPU yang dikeluarkan pada bulan Disember 2007 menyatakan tidak membenarkan lebih dari satu sesi *login* untuk setiap pengenalan pengguna. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati satu pengenalan pengguna boleh digunakan lebih daripada satu capaian dalam satu masa. **Gambar 22.1** dan **22.2** menunjukkan contoh pengenalan pengguna yang sama boleh diakses pada dua tettingkap yang berbeza dalam komputer yang sama.

GAMBAR 22.1

GAMBAR 22.2

LHDNM, Cawangan Jalan Duta
- Dua Tetingkap Boleh Diakses Menggunakan Pengenalan Pengguna Yang Sama
(16.03.2012)

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Aplikasi web membenarkan lebih dari satu capaian di dalam satu masa. Ia akan dikawal oleh time out yang ditetapkan iaitu 30 minit. Selepas aplikasi ditinggalkan lebih dari 30 minit, sistem akan auto logout.

22.3.3. Ketepatan kemasukan data dan pengemaskinian maklumat percukaian adalah penting bagi memastikan data dalam CMS tidak menimbulkan kekeliruan dan boleh diguna pakai oleh cawangan untuk menjalankan pengauditan. Secara keseluruhannya, berdasarkan semakan Audit terhadap kawalan input, proses dan output mendapati wujud perbezaan maklumat yang dimasukkan ke dalam CMS dengan kertas kerja manual yang disediakan oleh pegawai penaksir. Di samping itu, terdapat juga perbezaan maklumat antara kertas kerja di CMS dan maklumat yang dikemas kini pada Sistem Taksir Sendiri (STS). Antara kelemahan dalam pelaksanaan kawalan input, proses dan output adalah seperti berikut:

22.3.3.1. maklumat terperinci pembayar cukai mengikut tahun yang dipilih gagal dipaparkan;

22.3.3.2. sekiranya tarikh taksiran tidak dimasukkan di Bahagian K Helaian Kerja Pengiraan Cukai (Peringkat E bagi Audit Meja) akan menyebabkan CMS memaparkan *default* tarikh iaitu 1/1/0001 sedangkan sumber maklumat tarikh sebenar transaksi adalah berbeza dan ia terdapat dalam STS; dan

22.3.3.3. *Table Case* di dalam pangkalan data CMS bagi tahun pengauditan 2010 dan 2011 yang melibatkan sejumlah 3,656,556 rekod (2010 : 1,749,557 rekod dan 2011 : 1,906,999 rekod) mendapati perkara berikut:

a. terdapat 42 rekod yang memaparkan tahun taksiran adalah 0 pada medan *year assessment*; dan

- b. terdapat kesilapan semasa memasukkan tahun taksiran dan sistem didapati tidak mengawal jumlah digit tahun taksiran di mana sistem dapat menerima kurang atau lebih daripada empat digit. Analisis mendapati sebanyak 107 kes tahun taksiran adalah kurang atau melebihi 4 digit.

Maklum Balas Lembaga Hasil Dalam Negeri Malaysia Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Paparan tarikh 1/1/0001 adalah tarikh default (null). LHDNM akan memperbetulkan paparan kepada spaces dan masalah akan diatasi apabila integrasi CMS dan STS bagi Borang B, BE dan M dilaksanakan pada April 2013. Selain itu, tindakan untuk semakan kes tahun taksiran kosong telah diambil sebelum kes dihantar ke Cawangan. Tindakan semakan juga akan dibuat untuk kes pendaftaran kelompok pada bulan Januari 2014.

22.4. SYOR AUDIT

LHDNM perlu mengambil tindakan pembetulan dan penambahbaikan terhadap masalah aplikasi; memastikan pembersihan data dilaksanakan secara menyeluruh bagi memastikan jaminan ketepatan, kebolehpercayaan dan ketersediaan data sistem CMS.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 244-246 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

BAHAGIAN II

PENGURUSAN SYARIKAT
KERAJAAN PERSEKUTUAN

BAHAGIAN II PENGURUSAN SYARIKAT KERAJAAN PERSEKUTUAN

23. PENDAHULUAN

Seksyen 5(1)(d) Akta Audit 1957 memberi kuasa kepada Ketua Audit Negara untuk memeriksa, menyiasat dan mengaudit sesebuah syarikat yang didaftarkan di bawah Akta Syarikat 1965 yang menerima geran/pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan dan sesebuah syarikat di mana lebih daripada 50% modal saham berbayar adalah dimiliki oleh Kerajaan Persekutuan atau negeri atau Agensi Kerajaan. Satu perintah yang dinamakan Perintah Audit (Akaun Syarikat) 2009 telah diwartakan pada 17 Disember 2009 bagi membolehkan Jabatan Audit Negara menjalankan pengauditan terhadap syarikat tersebut. Selain daripada membuat analisis terhadap prestasi kewangan syarikat serta pengawasan syarikat oleh Kementerian Kewangan, pengauditan turut dilakukan terhadap pengurusan bagi 4 syarikat iaitu Pendinginan Megajana Sdn. Bhd.; Sarawak Hidro Sdn. Bhd.; Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. dan Technology Park Malaysia College Sdn. Bhd.. Hasil pengauditan adalah seperti di perenggan 24 hingga 27.

KEMENTERIAN KEWANGAN

24. PENDINGINAN MEGAJANA SDN. BHD.

24.1. LATAR BELAKANG

24.1.1. Pendinginan Megajana Sdn. Bhd. (Megajana) ditubuhkan pada 1 September 1998 dan merupakan anak syarikat Cyberview Sdn. Bhd. (Cyberview) dengan modal dibenarkan RM50 juta serta modal berbayar RM26.42 juta. Pemegang saham asal Megajana adalah Seseni Energy Services Sdn. Bhd. (51%) dan TNB Energy Services Sdn. Bhd. (49%). Pada 1 Mac 2007, Cyberview telah menandatangani *Share Sale and Purchase Agreement* dengan pemegang saham asal untuk memiliki 100% saham Megajana pada harga RM2. Kemudian Cyberview telah menjual 49% sahamnya dalam Megajana kepada Cofely Malaysia Sdn. Bhd. dan telah menandatangani *Sale and Purchase Agreement* pada 23 November 2012 serta *Shareholders' Agreement* pada 17 Disember 2012. Megajana merupakan penyedia tunggal perkhidmatan pendinginan lingkaran di Cyberjaya. Aktiviti utama Megajana adalah untuk menjalankan perniagaan membangun, memiliki, mengendalikan, menyenggara, mempromosi, menjual, mengurus dan menservis Sistem Pendinginan Lingkaran.

24.1.2. Konsep pembangunan Sistem Pendinginan Lingkaran (District Cooling System - "DCS") di Cyberjaya telah digalakkan penggunaannya di Cyberjaya di bawah Garis Panduan Perancangan Fizikal untuk Koridor Raya Multimedia yang dikeluarkan oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia. Ia bertujuan untuk menjadikan Cyberjaya sebuah *Cybercity* bertaraf dunia. Pendapatan utama Megajana adalah daripada bayaran bil yang dikeluarkan kepada pemilik bangunan secara bulanan berdasarkan *Chilled Water (CW) consumptions and declared capacity*.

24.1.3. Megajana mempunyai 4 orang Ahli Lembaga Pengarah yang merupakan Pengarah bebas Bukan Eksekutif termasuk Pengerusi. Pengurusan Megajana diketuai oleh Pengurus Besar dan dibantu oleh 18 orang pegawai. Sebagai syarikat subsidiari yang dimiliki oleh Syarikat Kerajaan, Megajana perlu mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan di bawah Akta Syarikat 1965 dan peraturan lain yang dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan (Kementerian) dari semasa ke semasa.

24.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada:

- 24.2.1. prestasi kewangan Megajana adalah memuaskan atau sebaliknya dan menentukan faktor yang menyumbang kepada prestasi tersebut;
- 24.2.2. pengurusan aktiviti telah dilaksanakan dengan teratur serta mencapai objektif yang ditetapkan; dan
- 24.2.3. pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat adalah selaras dengan peraturan yang ditetapkan.

24.3. SKOP PENGAUDITAN

Pengauditan ini meliputi aspek kewangan, tadbir urus korporat dan aktiviti utama Megajana bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012. Analisis prestasi kewangan dijalankan berdasarkan kepada Penyata Kewangan tahun 2009, 2010 dan 2011 yang telah diaudit. Pengauditan telah dilaksanakan di Ibu Pejabat Megajana, Cyberview serta Bahagian Pelaburan, Menteri Kewangan Diperbadankan dan Penswastan, Perbendaharaan Malaysia.

24.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Metodologi pengauditan meliputi:

- 24.4.1. semakan terhadap dokumen, fail serta rekod berkaitan;
- 24.4.2. testimoni melalui temu bual dan soal selidik;
- 24.4.3. analisis terhadap data syarikat; dan
- 24.4.4. pemeriksaan fizikal terhadap aset dan loji.

24.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Ogos hingga Oktober 2012 mendapati prestasi kewangan Megajana bagi tempoh tahun kewangan 2009 hingga 2011 adalah baik di mana telah mencatatkan peningkatan keuntungan tiga tahun berturut-turut. Pada keseluruhannya prestasi aktiviti juga adalah baik di mana telah dapat memenuhi kehendak pelanggan berdasarkan kepada maklum balas yang diterima daripada pelanggannya. Bagaimanapun, terdapat beberapa kelemahan dalam pengurusan aktiviti, pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat Megajana seperti berikut:

- i. pengukuran yang digunakan untuk menilai pencapaian Petunjuk Prestasi Utama (KPI) adalah berbeza setiap tahun. Perbezaan ini menyukarkan perbandingan mengikut tahun mengenai trend pencapaian setiap elemen/pengukuran;
- ii. terdapat beberapa kelemahan dalam pengurusan aktiviti seperti tiada rekod yang lengkap diselenggarakan bagi kerja penyenggaraan yang dilaksanakan, perjanjian *Chill Water Purchase Agreement* (CWPA) tidak diperbaharui, tiada mekanisme yang sistematik bagi merekodkan aduan pelanggan serta tiada Sijil Pengesahan Pemeriksaan Jentera daripada Jabatan Keselamatan Dan Kesihatan Pekerja. Selain itu, sebanyak 2 buah alat ubah (Power Transformer) dengan kos berjumlah RM2.54 juta yang dibeli pada tahun 2010 tidak dapat digunakan disebabkan Tenaga Nasional Berhad tidak mempunyai sub-station 33kV di Cyberjaya; dan
- iii. pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat tidak mematuhi peraturan yang ditetapkan seperti tiada *Standard Operating Procedure* (SOP) berkaitan pengurusan aset dan aktiviti utamanya; Lembaga Pengarah tidak bermesyuarat seperti ditetapkan oleh Pekeliling Perbendaharaan Bil. 12 Tahun 1993; tiada agenda khas berkaitan Megajana dalam mesyuarat Jawatankuasa Audit Cyberview; tiada sebarang audit dalaman dilaksanakan terhadap Megajana bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012; tiada bayaran dividen walaupun Megajana telah mendapat keuntungan 3 tahun berturut-turut; tiada perancangan latihan dan kakitangan tidak diberi latihan; tiada lantikan bertulis dibuat bagi pegawai yang terlibat sebagai Jawatankuasa Sebut Harga dan Tender; baucar bayaran tidak ditandatangani oleh pegawai yang diberi kuasa; daftar aset tidak dikemas kini dengan lengkap dan tiada pelabelan kod harta tetap pada aset.

24.5.1. Prestasi Kewangan

24.5.1.1. Pendapatan, Perbelanjaan Dan Untung Rugi

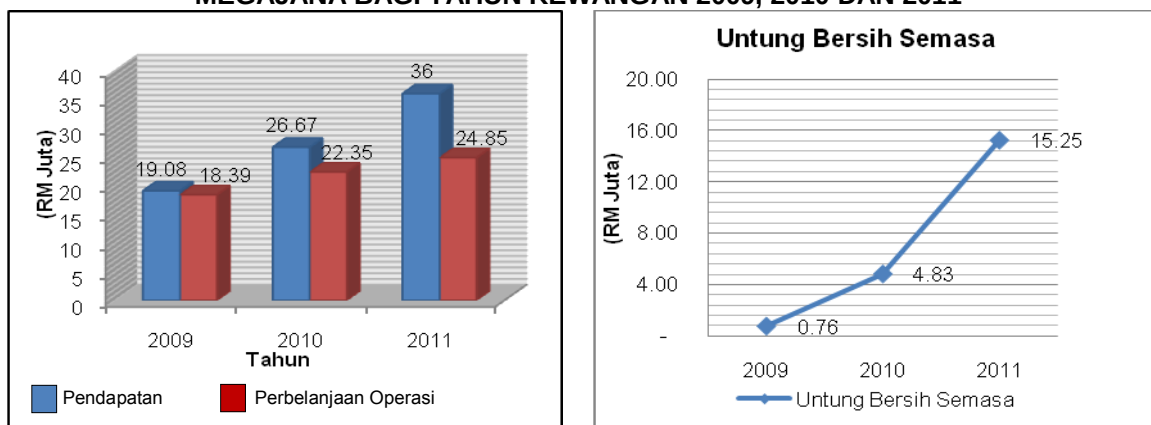
- a. Bagi tahun kewangan 2011, Megajana telah memperoleh keuntungan sebelum cukai berjumlah RM12.69 juta dengan kenaikan sejumlah RM7.86 juta berbanding tahun 2010 yang berjumlah RM4.83 juta. Antara faktor kenaikan pendapatan pada tahun 2011 adalah pertambahan bilangan pelanggan dan juga peningkatan faedah simpanan tetap.
- b. Perbelanjaan operasi bagi tahun kewangan 2011 berjumlah RM24.85 juta telah meningkat sejumlah RM2.5 juta berbanding tahun 2010 yang berjumlah

RM22.35 juta. Analisis selanjutnya mendapati pada tahun 2011, berlaku kenaikan yang tinggi terhadap beberapa perbelanjaan antaranya tuntutan perjalanan (88.87%), percetakan dan alat tulis (191.20%), pembaikan dan penyenggaraan (519.03%), *staff relation* (100%) dan hutang lapuk (100%). Antara peningkatan utama adalah berkaitan perbelanjaan hutang lapuk yang berjumlah RM0.65 juta atau 26% daripada peningkatan perbelanjaan. Kedudukan pendapatan dan perbelanjaan serta untung rugi Megajana bagi tahun 2009, 2010 dan 2011 adalah seperti di jadual dan carta berikut:

JADUAL 24.1
PENDAPATAN, PERBELANJAAN SERTA UNTUNG RUGI MEGAJANA
BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

BUTIRAN	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Pendapatan	19.08	26.67	36.00
Perbelanjaan Operasi	(18.39)	(22.35)	(24.85)
Untung Operasi	0.69	4.32	11.15
Lain-lain Pendapatan	0.08	0.51	1.54
Untung Sebelum Cukai	0.77	4.83	12.69
(Cukai)/Pelarasan Cukai	(0.01)	(0.00)	2.56
Untung Bersih Semasa	0.76	4.83	15.25

CARTA 24.1
TREND PENDAPATAN, PERBELANJAAN DAN KEUNTUNGAN
MEGAJANA BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

24.5.1.2. Analisis Nisbah Kewangan

Bagi menentukan prestasi kewangan Megajana, analisis nisbah semasa; margin keuntungan; nisbah pulangan ke atas aset serta nisbah pulangan ke atas ekuiti telah dijalankan terhadap butiran yang ditunjukkan pada Lembaran Imbangan serta Penyata Pendapatan bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011. Berikut adalah hasil analisis:

JADUAL 24.2
ANALISIS NISBAH BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

NISBAH SEMASA	TAHUN	ASET SEMASA (RM Juta) (a)	LIABILITI SEMASA (RM Juta) (b)	NISBAH SEMASA (a/b)
	2009	5.54	19.91	0.28 : 1
	2010	8.33	13.18	0.63 : 1
	2011	12.58	29.36	0.43 : 1
Bagi tempoh tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011, Megajana tidak mempunyai aset semasa yang mencukupi untuk menjelaskan tanggungan semasa. Kecairan Megajana pada tahun 2011 menurun berbanding tahun 2010 berikutan pertambahan deposit kepada TNB. Kedudukan tunai dan persamaan tunai bagi tahun 2009 (29.4%), 2010 (23.5%) dan 2011 (23.8%).				
MARGIN KEUNTUNGAN	TAHUN	UNTUNG SELEPAS CUKAI (RM Juta) (a)	JUMLAH PENDAPATAN (RM Juta) (b)	MARGIN KEUNTUNGAN BAGI SETIAP RM1.00 PENDAPATAN (RM) (a/b)
	2009	0.76	19.08	0.04
	2010	4.83	26.68	0.18
	2011	15.25	36.00	0.42
Bagi setiap ringgit hasil pendapatan, Megajana menjana keuntungan berjumlah RM0.04 pada tahun 2009 dan meningkat kepada RM0.18 dan RM0.42 pada tahun 2010 dan 2011. Peningkatan ini menunjukkan kecekapan Megajana menjalankan aktiviti utama.				
NISBAH PULANGAN KE ATAS ASET	TAHUN	UNTUNG SELEPAS CUKAI (RM Juta) (a)	JUMLAH ASET (RM Juta) (b)	NISBAH PULANGAN KE ATAS ASET (%) (a/b) x 100
	2009	0.76	80.34	0.9
	2010	4.83	86.32	5.6
	2011	15.25	155.52	9.8
Bagi pulangan bersih diperoleh setiap ringgit aset digunakan, analisis menunjukkan peningkatan kecekapan Megajana dalam menguruskan aset pada tahun 2010 dan 2011.				
NISBAH PULANGAN KE ATAS EKUITI	TAHUN	UNTUNG SELEPAS CUKAI (RM Juta) (a)	JUMLAH EKUITI (RM Juta) (b)	NISBAH PULANGAN KE ATAS EKUITI (%) (a/b) x 100
	2009	0.76	2.39	31.8
	2010	4.83	7.22	66.9
	2011	15.25	22.47	67.9
Bagi pulangan bersih yang diperoleh bagi setiap ringgit modal digunakan, tahap kecekapan menguruskan modal meningkat pada tahun 2010 dan 2011.				

24.5.1.3. Penyata Aliran Tunai

Penyata aliran tunai memberikan maklumat berkaitan keupayaan syarikat menjana aliran tunai daripada operasinya serta penggunaan untuk menampung perbelanjaan. Berdasarkan kepada penyata aliran tunai syarikat, adalah didapati Megajana mampu menjana aliran tunai dari aktiviti operasinya dari tahun ke tahun. Aliran tunai syarikat secara keseluruhan pada tahun 2011 juga didapati semakin meningkat kesan daripada peningkatan aliran tunai dari aktiviti pembiayaan dan juga aktiviti operasinya. Kedudukan aliran tunai Megajana bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 24.3
PENYATA ALIRAN TUNAI PENDINGINAN MEGAJANA
BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

BUTIRAN/TAHUN	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Aliran Tunai Dari Aktiviti Pengoperasian			
Untung Bersih Sebelum Cukai	0.77	4.83	12.69
Pelarasan	7.56	7.61	6.89
Peningkatan Modal Kerja	(1.35)	(2.46)	(4.00)
Pengurangan Modal Kerja	(0.38)	0.32	4.62
Cukai	(0.01)	-	-
Tunai Bersih Dari Aktiviti Pengoperasian	6.59	10.30	20.20
Aliran Tunai Dari Aktiviti Pelaburan			
Aliran Masuk Tunai	0.02	0.03	-
Aliran Keluar Tunai	(1.92)	(8.11)	(66.98)
Tunai Bersih Dari Aktiviti Pelaburan	(1.90)	(8.08)	(66.98)
Aliran Tunai Dari Aktiviti Pembiayaan			
Aliran Masuk Tunai	10.00	5.93	56.57
Aliran Keluar Tunai	(16.00)	(7.82)	(8.90)
Tunai Bersih Dari Aktiviti Pembiayaan	(6.00)	(1.89)	47.67
Penambahan/(Pengurangan) Bersih Dalam Tunai dan Persamaan Tunai	(1.31)	0.33	0.89
Tunai dan Persamaan Tunai Awal Tahun	1.89	0.58	0.91
TUNAI DAN PERSAMAAN TUNAI AKHIR TAHUN	0.58	0.91	1.80

Pada pendapat Audit, secara keseluruhannya prestasi kewangan Megajana bagi tahun 2009 hingga 2011 adalah baik kerana mencatatkan peningkatan keuntungan 3 tahun berturut-turut dan kedudukan aliran tunai adalah lebih kukuh dari tahun ke tahun.

24.5.2. Prestasi Aktiviti

Misi jangka pendek dan jangka sederhana Megajana adalah untuk menjadi pembekal penghawa dingin bangunan yang menjadi pilihan di Cyberjaya ataupun di Lembah Klang dan 99.9% boleh dipercayai. Manakala misi jangka panjangnya adalah untuk menjadi pusat kecemerlangan bagi Sistem Pendinginan Lingkaran untuk Asia Tenggara. Antara aktiviti utama Megajana adalah menjalankan perniagaan membangun, memiliki, mengendalikan, menyenggara, mempromosi, menjual, mengurus dan menservis Sistem Pendinginan Lingkaran.

24.5.2.1. Kemudahan Yang Disediakan Kepada Pelanggan

Setakat 31 Disember 2012, Megajana mempunyai 4 loji utama (District Cooling Plant - DCP) iaitu DCP 1 (Fasa 1), DCP 1 (Fasa 2), DCP 1 (Fasa 3) dan DCP 2 dengan 38 pelanggan iaitu meningkat sebanyak 17 pelanggan atau 80.9% berbanding tahun 2008 yang menggunakan perkhidmatan Megajana seperti di **Jadual 24.4** dan **Jadual 24.5**. Manakala pendapatan utama Megajana adalah daripada bayaran perkhidmatan yang diterima daripada pelanggannya di mana ia berdasarkan kepada *chilled water (CW) consumptions and declared capacity*.

Semakan Audit mendapati pada tahun 2011 pendapatan daripada Sistem Penyejukan Lingkaran yang disediakan oleh Megajana telah mencatatkan peningkatan 34.9% kepada RM36 juta berbanding RM26.67 juta pada tahun sebelumnya. Manakala bagi tahun 2012 daripada pendapatan Sistem Penyejukan Lingkaran yang disediakan oleh Megajana berdasarkan Penyata Kewangan Yang Belum di Audit telah mencatatkan pengurangan 1.8% kepada RM35.37 juta.

JADUAL 24.4
KEMUDAHAN YANG DISEDIAKAN OLEH SETIAP LOJI MEGAJANA

LOJI	KOS PROJEK (RM Juta)	TARIKH LOJI MULA BEROPERASI	KAPASITI PENYEJUKAN (RT)	KEMUDAHAN YANG DISEDIAKAN
DCP 1 (Fasa 1)	20	November 1999	2,670	- 4 unit 1,000 RT Alfa Laval Plate Heat Exchangers - 1 unit 7,500 RT-hr Ice Storage Tank - 3 km rangkaian paip bawah tanah - 3 unit 500 RT Carrier Centrifugal Ice Chillers - 1 unit 500 RT Carrier Centrifugal Base Chiller
DCP 1 (Fasa 2)	80	April 2002	7,400	- 4 unit 2,250 RT Alfa Laval Plate Heat Exchangers - 1 unit 100,000 RT-hr Ice Storage Tank - 1 unit 10,000 RT-hr Chilled Water tank - 5 km rangkaian paip bawah tanah - 2 unit 1,800 RT Carrier Centrifugal Ice Chillers - 1 unit 1,000 RT Carrier Centrifugal Base Chiller
DCP 1 (Fasa 3)	24	Oktober 2011	5,700	- 2 unit 1,000 RT Carrier Centrifugal Ice Chillers - 2 unit 500 RT Carrier Centrifugal Base Chiller - Satellite Plant (CUCMS) - 3 Units 500 RT Carrier Base Chiller - 1 unit 300 RT Carrier Base Chiller
DCP 2	38	Januari 2012	4,800	- 2 unit 600 RT Carrier Centrifugal Ice Chillers - 1 unit 1,000 RT Carrier Centrifugal Base Chiller - 24,000 RT-hr Chilled water Storage Tank

Nota: RT - Refrigerant Tonnes

JADUAL 24.5
KEDUDUKAN PELANGGAN DAN PENDAPATAN MEGAJANA BAGI TAHUN 2009 HINGGA 2012

LOJI	2001 - 2008	TAHUN				JUMLAH KESELURUHAN PELANGGAN
		2009	2010	2011	2012	
DCP 1 (Fasa 1)	7	-	-	-	-	7
DCP 1 (Fasa 2 & 3)	14	4	4	5	1	28
DCP 2	-	-	1 *	2 *	-	3
JUMLAH PELANGGAN (Tahun)	21	4	5	7	1	38
PENDAPATAN (RM Juta)		19.08	26.67	36.00	35.37	

Nota: (i) Pendapatan Tahun 2012 Penyata Kewangan Belum Di Audit
(ii) (*) - Pelanggan DCP 2 Menggunakan Loji DCP 1 Pada Tahun 2010 Dan 2011 Kerana DCP 2 Mula Beroperasi Secara Komersial Pada 1 Januari 2012.

24.5.2.2. Pencapaian Petunjuk Prestasi Utama (KPI)

- Bagi menjamin kesinambungan pengukuran produktiviti, pihak pengurusan Megajana telah mewujudkan KPI berdasarkan kepada beberapa elemen strategik antaranya aspek pelanggan, operasi perniagaan, kewangan, latihan dan pembangunan modal insan serta pemegang saham yang masing-masing mengandungi beberapa elemen penilaian. Secara keseluruhan,

pencapaian KPI syarikat adalah memuaskan. Butiran pencapaian KPI untuk tempoh tahun 2009 hingga 2011 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 24.6
PENCAPAIAN KPI MEGAJANA BAGI TEMPOH TAHUN 2009 HINGGA 2011

TAHUN	*PENCAPAIAN KPI KESELURUHAN	JUMLAH ELEMEN KPI	JUMLAH ELEMEN DENGAN SKOR ≥ 3	JUMLAH ELEMEN DENGAN SKOR < 3
2009	4.33	10	10	0
2010	4.37	14	12	2
2011	4.19	14	11	3

Nota: (*) - Skor Penuh Adalah 5

JADUAL 24.7
BUTIRAN PENCAPAIAN KPI BAGI TAHUN 2009 HINGGA 2011

ASPEK STRATEGIK	ELEMEN STRATEGIK	MEASUREMENT	2009			2010			2011		
			T	A	CAPAI (✓) / (x)	T	A	CAPAI (✓) / (x)	T	A	CAPAI (✓) / (x)
Pelanggan	Increase contract load	Duration of project-DCP#1 upgarding and DCP#2	*	*	*	*	*	*	3	2	x
		Number of new buildings connected to District Cooling System	3	4	✓	*	*	*	3	5	✓
	Increase and maintain current customers	Secure new customers	3	5	✓	*	*	*	3	2	x
		Number of registered complaint per year	3	4	✓	*	*	*	3	3	✓
Operasi Perniagaan	Improve operational efficiency	Unscheduled downtime per chiller or per pump	3	3	✓	3	3	✓	3	4	✓
		Contract capacity / plant capacity	*	*	*	*	*	*	3	5	✓
		Electric and water cost/production in kWh	*	*	*	3	5	✓	3	5	✓
		Consumption of electricity in kWh. On-peak vs. Off-peak per month	3	4	✓	3	4	✓	*	*	*
	Manage work process reporting and info dissemination	No of meeting	3	4	✓	3	4	✓	3	4	✓
Kewangan	Increase revenue	Percentage change in revenue from budget	*	*	*	3	5	✓	3	5	✓
		Percentage change in revenue from previous year	3	5	✓	*	*	*	*	*	*
	Manage financial well being by managing income and expenditure	Actual PBT	*	*	*	*	*	*	3	5	✓
		Bottom line as compared to year before	3	5	✓	3	5	✓	*	*	*
	Managing project cost	Projects completed within contracts sums	*	*	*	*	*	*	3	5	*
	Financing of project	Manage to secure funding timely and at favourable terms	*	*	*	*	*	*	3	1	x
	Managing cash flow	No of months overdue	*	*	*	3	5	✓	*	*	*
Latihan Dan Modal Insan	Develop human and organisational capital:skills, training, knowledge and work culture	Hours of training completed per staff	3	3	✓	3	2	x	3	5	✓
		Staff turnover per year	3	5	✓	3	4	✓	3	5	✓

ASPEK STRATEGIK	ELEMEN STRATEGIK	MEASUREMENT	2009			2010			2011		
			T	A	CAPAI (✓) / (x)	T	A	CAPAI (✓) / (x)	T	A	CAPAI (✓) / (x)
Pemegang Saham	Acquire more customers	Secure new customers	*	*	*	3	5	✓	*	*	*
		Timely completion of project	*	*	*	3	5	✓	*	*	*
		Number of new buildings connected to District Cooling System	*	*	*	3	5	✓	*	*	*
	Maintain current customers	Number of registered complaint per year	*	*	*	3	1	x	*	*	*
	Deliver good return to shareholders	Profit before tax/share capital	*	*	*	3	5	✓	*	*	*

Nota: (*) Elemen Ini Tiada Dalam KPI Tahun Berkenaan; T - Sasaran; A - Pencapaian Sebenar

- b. Daripada **Jadual 24.7** di atas, pada tahun 2009 kesemua KPI yang telah ditetapkan dapat dicapai oleh Megajana. Pada tahun 2010 pula Megajana tidak mencapai 2 daripada 14 elemen KPI yang telah ditetapkan iaitu bagi elemen mengekalkan pelanggan sedia ada dan jumlah aduan yang diterima daripada pelanggan dalam setahun. Manakala bagi tahun 2011, sebanyak 3 daripada 14 elemen KPI yang ditetapkan tidak dapat dicapai oleh Megajana iaitu bagi elemen memenuhi perjanjian dengan pelanggan; menambah dan mengekalkan pelanggan sedia ada serta mendapatkan sumber kewangan dalam masa yang ditetapkan. Bagaimanapun secara keseluruhannya didapati pencapaian KPI Megajana adalah memuaskan.
- c. Selain dari itu, semakan Audit juga mendapati pengukuran yang digunakan untuk menilai pencapaian KPI adalah berbeza setiap tahun. Perbezaan ini menyukarkan perbandingan mengikut tahun mengenai trend pencapaian setiap elemen/pengukuran.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

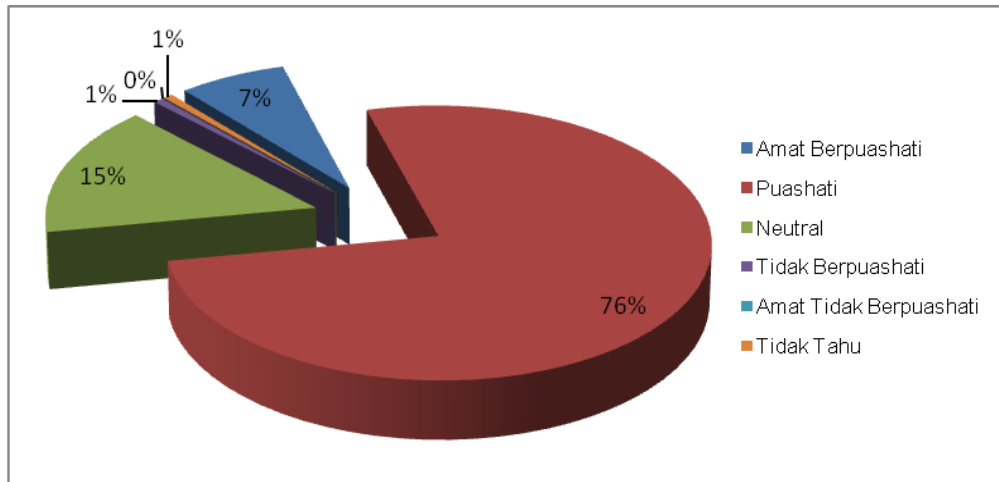
Secara amnya pihak Megajana ada menetapkan secara konsisten bagi elemen-elemen seperti pencapaian keuntungan, pencapaian kecekapan untuk operasi loji, kepuasan pelanggan dan modal insan. Hanya sub-elemen sahaja akan berubah dengan penambahan sub-elemen baru untuk mengikut keadaan semasa. Seperti yang telah dimaklumkan bahawa model perniagaan Megajana ini adalah dinamik dan keadaan semasa sentiasa berubah. Jadi untuk bersaing maju syarikat perlu memahami dan tahu keadaan sekeliling.

Pada pendapat Audit, Megajana perlu memastikan elemen/kaedah pengukuran yang ditetapkan adalah konsisten setiap tahun supaya pencapaian sebenar KPInya dapat diukur.

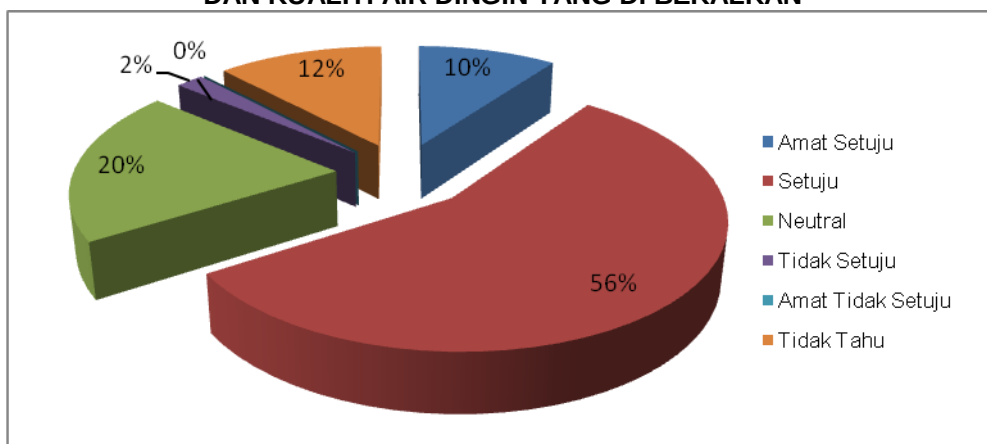
24.5.2.3. Kepuasan Pelanggan

Salah satu aspek yang diambil kira dalam KPI Megajana adalah kepuasan pelanggan. Satu kajian kepuasan pelanggan telah dibuat oleh Jabatan Audit Negara semasa pengauditan dijalankan dengan mengedarkan Borang Soal Selidik yang merangkumi perkhidmatan pelanggan, proses pembuatan air dingin dan kualiti air dingin yang dibekalkan kepada pelanggan, proses pengebilan serta prosedur pembayaran. Sebanyak 38 borang soal selidik telah diedarkan kepada pelanggan Megajana dan 20 pelanggan telah memberikan maklum balas. Analisis terhadap maklum balas yang diberikan mendapati 76% daripada pelanggan berpuas hati dengan khidmat pelanggan yang diberikan oleh Megajana, 56% pelanggannya bersetuju bahawa proses pembuatan air dingin yang dibekalkan adalah berkualiti dan berterusan serta 62% berpuas hati dengan bil dan juga prosedur pembayaran yang ditetapkan oleh Megajana. Butiran kepuasan pelanggan adalah seperti di carta berikut:

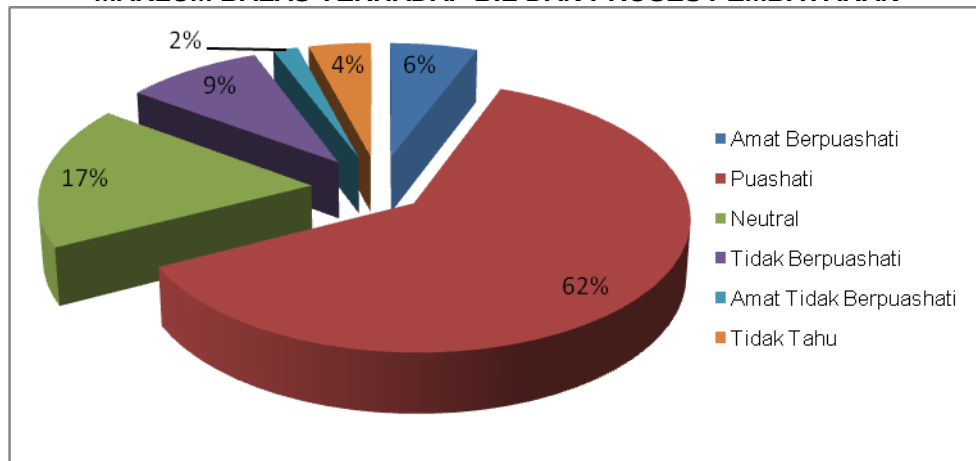
CARTA 24.2
MAKLUM BALAS TERHADAP KHIDMAT PELANGGAN

CARTA 24.3
MAKLUM BALAS TERHADAP PROSES PEMBUATAN AIR DINGIN DAN KUALITI AIR DINGIN YANG DI BEKALKAN

CARTA 24.4
MAKLUM BALAS TERHADAP BIL DAN PROSES PEMBAYARAN

Sungguhpun kebanyakan pelanggan Megajana berpuas hati terhadap perkhidmatan yang diberikan, namun syarikat perlu memberi lebih perhatian terhadap beberapa aspek seperti keupayaan pegawai Megajana dalam mengendalikan tindak balas terhadap aduan; bekalan air dingin yang berterusan; air dingin yang dibekalkan adalah bertaraf antarabangsa; ketepatan dan pengiraan bacaan bil; kadar yang ditetapkan adalah setara dengan perkhidmatan yang diberi serta bilangan saluran untuk penerimaan dan pembayaran bil.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Pihak Megajana telah menjadikan kepuasan pelanggan sebagai salah satu daripada KPInya. Kepuasan pelanggan juga telah menjadi salah satu daripada elemen untuk mendapatkan pensijilan ISO 9001:2008 di mana Megajana sedang dalam proses pengauditan. Di bawah mekanisme yang telah diguna pakai berkuat kuasa 1 Disember 2012 setiap aduan pelanggan akan direkodkan di dalam borang tertentu. Di dalam borang tersebut segala maklumat seperti jenis aduan, tarikh dan masa, punca kerosakan, tindakan pembetulan dan syor akan ditulis. Setelah aduan itu dibaikpulih, fail tersebut akan ditandatangani oleh pelanggan yang membuat aduan dan fail tersebut akan ditutup.

Pihak Audit berpendapat maklum balas yang diberikan oleh pelanggan Megajana ini perlu diambil perhatian untuk menambah baik perkhidmatan syarikat pada masa hadapan.

24.5.3. Pengurusan Aktiviti

24.5.3.1. Operasi Dan Penyenggaraan Sistem Pendinginan Lingkaran

Sistem Pendinginan Lingkaran (DCS) terdiri daripada sumber penyejuk (Penyejuk dan Thermal Energy Storage), peralatan pengagihan (paip untuk menyalurkan bekalan dan aliran semula air dingin ke loji dan pam pengagihan air sejuk) dan bangunan (stesen pemindahan tenaga). Konsep DCS ini adalah loji air sejuk berpusat, *External Underground Reticulation Piping* dan sistem pemantauan juga adalah berpusat. Semakan Audit terhadap laporan penyenggaraan, minit mesyuarat dan lawatan ke loji (DCP 2) serta ke bangunan pelanggan yang dipilih mendapati Megajana ada menjalankan penyenggaraan seperti yang dirancang. Bagaimanapun rekod penyenggaraan tidak disenggarakan. Penemuan lanjut adalah seperti berikut:

a. Loji Air Sejuk Berpusat

Proses penyejukan air bermula di loji air sejuk yang terdiri daripada penyejuk, menara penyejuk, pam, *Thermal Energy Storage Tank*, *Heat Exchanger*, *Air Handling Unit System*, *Fan Coil Unit System* dan *Ventilation Fan and Exhaust Fan System*. Untuk memastikan proses penyejukan dilaksanakan dengan cekap dan berkesan, mulai tahun 2012 pihak pengurusan Megajana sedang dalam proses menyediakan *Standard Operating and Procedure* (SOP) untuk merancang, melaksana dan memantau operasi loji. Pihak Audit telah membuat lawatan fizikal ke Loji DCP 2 di Cyberjaya dan menyemak laporan penyenggaraan yang dilaksanakan oleh pengurusan Megajana. Semakan Audit mendapati Megajana ada menyediakan jadual penyenggaraan dan telah menjalankan penyenggaraan seperti yang dijadualkan bagi tempoh Jun 2012 hingga Disember 2012. Bagaimanapun, pihak Audit tidak dapat mengesahkan sama ada penyenggaraan tersebut telah dilaksanakan secara konsisten di semua loji Megajana pada tahun 2009 hingga bulan Mei 2012 kerana tiada rekod yang lengkap disenggarakan bagi kerja penyenggaraan yang dilaksanakan.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Kesemua loji Megajana memang ada membuat penyenggaraan untuk peralatan yang kritikal seperti penyejuk, yang disenggarakan oleh Carrier Malaysia dan menara penyejuk oleh Witco Sdn. Bhd.. Selepas setiap lawatan pemeriksaan dibuat oleh syarikat tersebut, laporan akan dikemukakan kepada Megajana dengan mengesyorkan beberapa tindakan selanjutnya. Untuk peralatan elektrik pula, kita mempunyai 'visiting engineer' untuk membuat pemeriksaan ke atas semua peralatan elektrik setiap bulan. Laporan juga akan dikeluarkan selepas setiap pemeriksaan. Berdasarkan kepada laporan-laporan tersebut, pihak Megajana akan

mengambil tindakan susulan sama ada peralatan diperbaiki atau ditukar ganti. Berdasarkan kepada mekanisme yang kita amalkan selama ini semua peralatan kita tidak pernah mengalami kerosakan yang serius walaupun separuh daripada peralatan di DCP#1 telah beroperasi lebih kurang 14 tahun. Berkuat kuasa 1 Disember 2012 SOP berkaitan penyenggaraan telah digunakan.

b. Rangkaian Paip Pengagihan Air Dingin Keluar (Pelanggan)

Rangkaian paip yang mengagihkan air dingin kepada pelanggan adalah sistem tertutup di mana tiada penambahan atau pengurangan kuantiti air kecuali berlaku kebocoran pada paip. Adalah didapati pada bulan Mei 2012 berlaku kebocoran pada rangkaian paip di Persiaran APEC. Bagaimanapun siasatan telah dijalankan dan mendapati perkara ini berlaku disebabkan kenderaan berat membawa mesin ataupun bahan binaan selalu melalui jalan tersebut ke kawasan pembinaan di sekitar Cyberjaya dan tindakan pembaikan telah dilakukan pada 15 hingga 20 Mei 2012. Berikutan kejadian paip bocor tersebut pihak Megajana sedang melaksanakan proses tender daripada kontraktor yang berdaftar untuk melakukan *chemical treatment* pada air dingin dalam semua paip agihan sedia ada untuk mengekalkan paras kualiti air dingin yang terkawal untuk mengelakkan proses pengaratan dan *sludge* apabila air dingin bercampur dengan air paip biasa. Mengikut maklum balas daripada pegawai yang bertanggungjawab, proses *chemical treatment* ini akan dilakukan secara tetap dan berkala setahun sekali mulai tahun hadapan untuk memastikan kualiti paip terjamin.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Pada dasarnya chemical treatment dilakukan pada tahun pertama di mana bahan kimia akan di pam ke dalam sistem pipe retikulasi. Oleh sebab rangkaian pipe retikulasi Megajana terlalu besar, proses chemical treatment ini akan dilakukan berperingkat-peringkat. Pada tahun-tahun berikutnya hanya penambahan dan penyelenggaraan perlu dilakukan.

c. Sistem Pemantauan Berpusat

Sistem pemantauan berpusat melibatkan *District Cooling System* (DCS) yang berada di loji dan juga *meter reader* yang berada di bangunan pelanggan. Untuk memastikan DCS dan *meter reader* berfungsi dengan baik, mulai tahun 2012 pihak pengurusan Megajana sedang dalam proses menyediakan *Standard Operating and Procedure* (SOP) untuk merancang, melaksana dan memantau DCS ini. Semakan Audit mendapati Megajana ada menyediakan jadual penyenggaraan dan telah menjalankan kerja

penyenggaraan seperti yang dijadualkan. Bagaimanapun, pihak Audit tidak dapat mengesahkan sama ada penyenggaraan tersebut telah dilaksanakan pada tahun 2009 hingga bulan Mei 2012 kerana tiada rekod diselenggarakan bagi kerja penyenggaraan yang dilaksanakan sebelum ini.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Berkuat kuasa 1 Disember 2012 pihak Megajana telah menyiapkan SOP yang lengkap untuk merancang, melaksana dan memantau DCS. SOP yang telah disediakan adalah untuk proses Operasi dan penyelenggaraan penyejuk, menara penyejuk, pam dan motor, peralatan elektrik, BAS; pengebilan kepada pelanggan; pembayaran kepada kontraktor dan pembekal; pungutan cek dari pelanggan; perihal pelanggan seperti permintaan chilled water, pindaan kontrak dan komunikasi dengan pelanggan dan latihan untuk pekerja.

Pada pendapat Audit, Megajana perlu mewujudkan mekanisme dan prosedur tetap untuk memantau kerja yang diserahkan kepada kontraktor ini bagi memastikan ia dilaksanakan dengan cekap dan berkesan. Selain itu, pengurusan Megajana perlu menyegerakan penyediaan SOP penyenggaraan DCS dengan memastikan ianya adalah lengkap meliputi proses pemantauan serta penyediaan rekod bagi memastikan perkhidmatan yang berkualiti kepada pelanggan.

24.5.3.2. Hubungan Pelanggan

a. Perjanjian CWPA Tidak Diperbaharui

Semakan Audit mendapati Megajana ada memeterai perjanjian dengan 21 pemilik bangunan yang melanggan perkhidmatannya. Bagaimanapun, semakan Audit terhadap 21 perjanjian CWPA mendapati 5 daripadanya telah tamat dan belum diperbaharui. Satu daripadanya telah tamat semenjak bulan Julai 2009 dan dari tempoh tamat perjanjian sehingga bulan Disember 2012 sebanyak RM5.25 juta (Setia Haruman Sdn. Bhd.) dan RM0.63 juta (NTT MSC Sdn. Bhd.) telah dibilkan kepada syarikat terlibat. Pihak Audit difahamkan kedua-dua belah pihak telah bersetuju untuk meneruskan pembekalan (agreed by action). Bagaimanapun, tiada bukti secara bertulis yang ditandatangani oleh kedua-dua belah pihak bagi menyetujui syarat tersebut. **Perkara ini berlaku disebabkan ketiadaan prosedur kerja (SOP) yang jelas tentang perjanjian dengan pelanggan.** Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 24.8
PERJANJIAN (CWP) TIDAK DITANDATANGANI DAN DIPERBAHARUI

NAMA PEMILIK BANGUNAN	BLOK	TARIKH PERJANJIAN	TEMPOH PERJANJIAN	TARIKH TAMAT PERJANJIAN	PEMBAHARUAN PENYAMBUNGAN PEMBEKALAN DAN SERVIS (Seperti Dalam Perjanjian)	CATATAN
Fasa 1:						
Setia Haruman Sdn. Bhd.	Blok1	15.10.2001	10 tahun daripada tarikh operasi mulai Jun 2001	Julai 2011	Untuk 10 tahun berikutnya, Megajana perlu menghantar tawaran bertulis kepada pelanggan sekurang-kurangnya 6 bulan sebelum tarikh tamat perjanjian.	Perjanjian baru telah disediakan namun masih belum ditandatangani.
	Blok 2					
	Blok 3					
	Blok 5					
NTT MSC Sdn. Bhd.		22.10.1999	8 tahun daripada tarikh operasi mulai Jun 2001	Julai 2009	i. Selepas Tempoh Percubaan, tawaran secara bertulis untuk tempoh perjanjian 8 tahun dihantar kepada pelanggan sekurang-kurangnya 6 bulan sebelum tarikh tamat perjanjian (Tempoh Permulaan). ii. Selepas Tempoh Percubaan, tawaran secara bertulis untuk tempoh 10 tahun pembaharuan terma dihantar kepada pelanggan sekurang-kurangnya 12 bulan sebelum mulanya Terma Pembaharuan.	Tiada pembaharuan perjanjian dibuat.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 8 Februari 2013 Dan 15 Mac 2013

Pihak Megajana dan pelanggan telah terlepas pandang untuk memperbaharui CWP dengan NTT. Manakala CWP dengan Setia Haruman tidak ditandatangani sebab pihak Megajana meminta ianya ditangguhkan kerana ingin meningkatkan dan memperbaiki terma-terma yang terdahulu. NTT masih lagi mengkaji draf CWP dan Setia Haruman telah bersedia untuk menandatangani CWP dan dijangkakan ia boleh selesai pada penghujung Mac 2013. Dalam pada itu Megajana telah pun mengubah suai format invois yang sedia ada di mana tarikh luput CWP akan direkodkan bersama di dalam invois. Dengan demikian Megajana dan juga pelanggan-pelanggan tidak akan terlepas pandang tarikh luput pada tiap-tiap CWP tersebut. Invois baru ini akan diguna pakai pada bulan April 2013.

Pada pendapat Audit, Megajana perlu segera menyediakan prosedur kerja yang lengkap tentang perjanjian. Syarikat Megajana juga perlu segera memperbaharui perjanjian tersebut bagi menjaga kepentingan syarikat jika berlaku sesuatu perkara yang tidak diingini pada masa hadapan.

b. Tiada Mekanisme Yang Sistematis Bagi Merekodkan Aduan Pelanggan

Pengurusan aduan yang sistematik adalah penting bagi memastikan semua aduan dan pertanyaan berkaitan operasi dan bil diuruskan dengan sempurna. Semakan Audit mendapati tiada mekanisme yang sistematik untuk memproses aduan daripada pelanggan. Bagaimanapun aduan ada direkodkan dalam Buku Log Aduan tetapi maklumat mengenai aduan pelanggan, tindakan pembaikan dan tarikh pembaikan tidak dicatatkan dengan lengkap. Perkara ini menyebabkan pihak Audit tidak dapat menentukan sama ada tindakan telah diambil ataupun tempoh masa yang diambil untuk menyelesaikan aduan tersebut.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

SOP yang lengkap mengenai aduan pelanggan telah diwujudkan berkuatkuasa 1 Disember 2012. Dibawah mekanisme yang telah diguna pakai setiap aduan pelanggan akan direkodkan di dalam borang aduan pelanggan. Di dalam borang tersebut segala maklumat seperti jenis aduan, tarikh dan masa, punca kerosakan, tindakan pembetulan dan syor akan ditulis. Setelah aduan itu dibaikpulih, fail tersebut akan ditandatangani oleh pelanggan yang membuat aduan dan fail tersebut akan ditutup.

Pihak Audit berpendapat mekanisme yang diwujudkan hendaklah merekodkan semua aduan yang diterima, tindakan yang diambil dan tempoh masa tindakan dengan lengkap. Selain itu SOP berkaitan aduan pelanggan perlu diwujudkan khususnya norma tempoh masa tindakan di ambil.

c. Tiada Sijil Pengesahan Pemeriksaan Jentera Daripada Jabatan Keselamatan Dan Kesihatan Pekerja

Berdasarkan Akta Kilang Dan Jentera 1967, Peraturan 3 (Pemberitahuan, Perakuan Kelayakan dan Pemeriksaan) Kilang dan Jentera (Pindaan) 2004, syarikat perlu mendapatkan kelulusan bertulis daripada Jabatan Keselamatan Dan Kesihatan Pekerja berkaitan dengan pemasangan jentera dan jika syarikat mempunyai jentera dandang stim ataupun pengandung tekanan tak berapi. Bagaimanapun semakan Audit mendapati tiada bukti menunjukkan Megajana telah mendapatkan kelulusan bertulis daripada Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja walaupun Megajana ada membuat pemasangan jentera seperti *Carrier Centrifugal Ice Chillers* di lojinya.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Pihak Megajana telah menghantar surat permohonan untuk mendapatkan sijil pengesahan pada 13 Mac 2013 kepada JKKP Selangor. Pada kebiasaannya pihak JKKP akan melawat loji dan akan membuat pemeriksaan peralatan terutamanya peralatan penyejuk dimana is terpaksa dibuka untuk memeriksa pengandung tekanan tak berapi. Peralatan penyejuk ini terpaksa diberhentikan dari beroperasi untuk tujuan pemeriksaan tersebut. Walau bagaimanapun apabila maklum balas telah diterima daripada JKKP nanti, pihak Megajana akan membuat rayuan supaya pemeriksaan penyejuk dapat dikecualikan. Ini memandangkan Megajana beroperasi 24 jam dan kita tidak mampu untuk menyalurkan chilled water pada suhu yang dipersetujui dengan pelanggan jika peralatan penyejuk tidak beroperasi.

Pada pendapat Audit, pihak Megajana perlu mengambil tindakan segera untuk mendapat sijil Pemeriksaan Jentera ataupun mendapatkan surat pengecualian berkaitan.

24.5.3.3. Projek Yang Dibangunkan

Pada tahun 2009, Megajana mendapat pinjaman mudah daripada Kementerian Kewangan melalui Cyberview berjumlah RM58 juta untuk menampung sebahagian kos menaik taraf sistem sedia ada di DCP 1 dan mereka bentuk dan membina DCP 2 yang baru bagi menampung pertambahan pelanggan baru yang bakal menggunakan perkhidmatan air dingin atau *District Cooling System* (DCS). Kos bagi kedua-dua projek ini adalah berjumlah RM70.04 juta di mana RM28.22 juta untuk DCP 1 (Fasa 3) dan RM41.82 juta untuk DCP 2. Secara keseluruhannya pihak Audit mendapati projek yang dibangunkan telah dilaksanakan dengan teratur. Bagaimanapun terdapat beberapa perkara yang perlu diberi perhatian seperti berikut:

a. Alat Ubah (Power Transformer) Tidak Dapat Digunakan

- i. Pada tahun 2010, apabila kerja menaik taraf DCP 1 dimulakan, Megajana telah membeli 2 unit alat ubah berkapasiti 33/11kV yang baru dengan kos RM2.54 juta termasuk kos pemasangan untuk membekal keperluan pendinginan bagi Fasa 3 dan juga bagi meningkatkan mutu perkhidmatannya. Bagaimanapun semakan Audit mendapati dua unit alat ubah tersebut seperti di **Gambar 24.1** dan **24.2** tidak dapat digunakan. Perkara ini berlaku disebabkan Tenaga Nasional Berhad (TNB) tidak mempunyai *sub-station* 33kV di Cyberjaya. Jika Megajana masih memerlukan tenaga elektrik tersebut dibekalkan, Megajana perlu menanggung kos penyambungan dari *sub-station* Putrajaya dengan caj sambungan pengguna berjumlah RM11 juta.

GAMBAR 24.1

Alat Ubah 33/11kV (Power Transformer), DCP 1, Cyberjaya - Unit 1 Belum Boleh Digunakan (19.11.2012)

GAMBAR 24.2

Alat Ubah 33/11kV (Power Transformer), DCP 1, Cyberjaya - Unit 2 Belum Boleh Digunakan (19.11.2012)

- ii. Semakan Audit selanjutnya mendapati Megajana ada menghantar permohonan awal tentang pembekalan kuasa elektrik 33kV ini kepada TNB dan tiada halangan pada mulanya. Pihak Audit difahamkan jika pelanggan Megajana meningkat, tenaga elektrik yang tinggi amat diperlukan dan sekiranya pembekalan kuasa elektrik 33kV ini tidak dibuat, risiko berlakunya kekurangan tenaga elektrik (power failure) mungkin terjadi. Selain dari itu, alat ubah yang dibeli akan rosak dan berlaku pembaziran serta pelabur yang memerlukan tenaga elektrik yang tinggi seperti pusat data tidak akan berminat untuk membuat pelaburan di Cyberjaya.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 8 Februari 2013 Dan 15 Mac 2013

Pihak TNB telah mengesahkan bahawa mereka boleh membekalkan kuasa elektrik 33 kV dengan mengenakan caj sambungan sebanyak RM2.3 juta berdasarkan permohonan declared kehendak maksimum Megajana sebanyak 9.1MW dengan hanya 1 kabel 33kV. Jumlah ini jauh lebih rendah daripada caj yang dimaklumkan terdahulu iaitu sebanyak RM11 juta berdasarkan permohonan declared kehendak maksimum Megajana sebanyak 14.4MW dengan 2 kabel 33kV. Berdasarkan kepada permintaan yang dijangka daripada pelanggan-pelanggan baru untuk chilled water, Megajana berpendapat keperluan untuk 33kV adalah pada suku tahun pertama 2014. Seperti yang telah dimaklumkan, pihak TNB telah bersetuju untuk membekalkan kuasa elektrik 33kV kepada Megajana. Oleh yang demikian tidak akan berlaku pembaziran terhadap alat ubah yang telah dibeli di mana ianya boleh diguna pakai pada suku kedua tahun hadapan seperti yang dirancang oleh pihak Megajana.

Pada pendapat Audit, bagi memastikan pelaburan di Cyberjaya meningkat dan berterusan serta tidak berlaku pembaziran, pihak pengurusan dan Lembaga Pengarah Megajana/Cyberview perlulah memastikan proses

mendapatkan bekalan kuasa 33kV tersebut berjalan seperti yang dirancang bagi menjamin agenda nasional di Cyberjaya tercapai.

24.5.4. Pematuhan Terhadap Peraturan Pengurusan Dan Kewangan Syarikat

Akta Syarikat 1965, pekeliling yang dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan serta Kod Tadbir Urus Korporat telah memperincikan elemen penting yang perlu dipatuhi untuk memastikan urus tadbir korporat dan kewangan yang baik oleh syarikat.

24.5.4.1. Prosedur/Peraturan Pengurusan

- a. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 12 Tahun 1993 secara khususnya telah menetapkan Lembaga Pengarah Syarikat Induk adalah bertanggungjawab sepenuhnya untuk memastikan semua dasar yang ditetapkan dalam pekeliling ini serta semua pekeliling Kerajaan yang berkaitan dipatuhi oleh syarikat subsidiari. Pihak Audit mendapati semua prosedur berkaitan pengurusan kewangan Megajana adalah dilaksanakan berdasarkan peraturan yang ditetapkan oleh syarikat induknya iaitu Cyberview Sdn. Bhd. (Cyberview).
- b. Semakan Audit selanjutnya mendapati Megajana tidak mempunyai SOP berkaitan aktiviti utamanya iaitu seperti pengebilan, pengurusan aduan, pengurusan dan penyenggaraan loji serta mesin semenjak ianya ditubuhkan. Bagaimanapun mulai tahun 2012 Megajana telah mengambil tindakan menyediakan SOP berkaitan aktiviti utamanya. Antara SOP yang sedang disediakan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 24.9
POLISI DAN PERATURAN YANG SEDANG DISEDIAKAN

PERATURAN YANG DITETAPKAN	KETERANGAN
<i>Collection - Cheque</i>	Menerangkan proses kutipan pembayaran melalui cek oleh pelanggan bermula daripada penerimaan cek sehingga perekodan di dalam Lejar Am. (Draf oleh Megajana)
<i>Collection - Direct Payment</i>	Menerangkan proses kutipan pembayaran terus oleh pelanggan ke bank sehingga pembayaran direkodkan. (Draf oleh Megajana)
<i>Billing to Customer</i>	Menerangkan proses pengebilan terhadap pelanggan bermula daripada pembacaan meter sehingga invoice dikeluarkan kepada pelanggan. (Draf oleh Megajana)
Penyenggaraan Loji dan Mesin	Menerangkan tentang proses penyenggaraan <i>preventive</i> dan <i>corrective</i> yang perlu dilaksanakan. (Draf oleh Megajana)

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 8 Februari 2013 Dan 15 Mac 2013

Megajana akan berusaha sama dengan Cyberview dan pemegang syer yang baru iaitu Cofely Malaysia untuk menyediakan SOP yang berkaitan. SOP yang telah dilaksanakan bermula 1 Disember 2012 adalah operasi dan penyelenggaraan penyejuk, menara penyejuk, pam dan motor, peralatan

elektrik dan BAS; pengebilan kepada pelanggan; pembayaran kepada kontraktor dan pembekal; pungutan cek dari pelanggan; perihal pelanggan seperti permintaan chilled water, pindaan kontrak dan komunikasi dengan pelanggan dan latihan pekerja.

Pada pendapat Audit, tanpa SOP, Megajana berkemungkinan menghadapi risiko berlakunya kelemahan dalam proses kerja dan perlu mempercepatkan proses penyediaan SOP berkaitan.

24.5.4.2. Tadbir Urus Korporat

Lembaga Pengarah bertanggungjawab memastikan pengurusan syarikat dilaksanakan dengan cekap dan berkesan bagi memastikan objektif penubuhan syarikat dapat dicapai. Semakan Audit terhadap amalan tadbir urus Megajana mendapati syarikat ada menyediakan pelan perniagaan syarikat melalui Rancangan Perniagaan Megajana bagi tahun 2009 hingga 2013 dan 2011 hingga 2015 dan pencapaian KPInya bagi tahun 2009 hingga 2011 adalah memuaskan. Bagaimanapun terdapat beberapa perkara yang perlu diberi perhatian seperti berikut:

- a. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 12 Tahun 1993 telah menetapkan tanggungjawab Lembaga Pengarah Syarikat Induk antaranya adalah menentukan dasar dan operasi syarikat subsidiari serta memastikan pengurusannya dilaksanakan mengikut peraturan yang ditetapkan. Lembaga Pengarah juga perlu membuat penilaian terhadap prestasi kewangan syarikat dengan mengadakan mesyuarat sekurang-kurangnya 4 kali setahun. Semakan Audit mendapati Lembaga Pengarah Megajana tidak bermesyuarat mengikut kekerapan yang ditetapkan, di mana Lembaga Pengarah Megajana hanya bermesyuarat sebanyak 2 kali pada tahun 2009, 2 kali pada tahun 2010 dan 3 kali pada tahun 2011. Perkara ini berlaku kerana Megajana beranggapan Mesyuarat Lembaga Pengarah 2 hingga 3 kali adalah memadai bagi syarikat kecil seperti Megajana. Keadaan ini akan menyebabkan Lembaga Pengarah tidak dapat memantau prestasi syarikat secara tetap dan berkala.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Oleh sebab Megajana hanyalah sebuah organisasi yang kecil maka agendanya terlalu terhad untuk dibincangkan di Mesyuarat Lembaga Pengarah setiap suku tahun. Walau bagaimanapun seperti yang telah termaktub di dalam Shareholders' Agreement di antara Cyberview dan Cofely Malaysia, Lembaga Pengarah perlu bersidang sekurang-kurangnya empat kali setahun berkuat kuasa pada tahun 2013. Mesyuarat Lembaga Pengarah yang pertama untuk tahun 2013 telah diadakan pada 8 Mac 2013.

Mesyuarat berikutnya akan diadakan pada setiap suku tahun iaitu pada bulan Jun, September dan Disember 2013. Pada tahun 2012 Lembaga Pengarah telah bermesyuarat sebanyak empat kali termasuk satu kali mesyuarat khas.

Pihak Audit berpendapat, Lembaga Pengarah perlulah memenuhi keperluan pemantauan minimum yang ditetapkan oleh Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 1993 dan juga *Shareholders' Agreement* di antara Cyberview dan Cofely Malaysia Sdn. Bhd.

- b. Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 1993, Jawatankuasa Audit Dan Pemeriksaan perlu ditubuhkan bagi syarikat Kerajaan yang bertujuan untuk meningkatkan lagi kawalan ke atas syarikat serta mengawasi semua fungsi Unit Audit Dalam. Pekeliling ini juga menekankan bahawa Pengurus Audit Dalam mestilah dilantik sebagai Setiausaha Jawatankuasa Audit dan perlulah mempunyai kelulusan dan pengalaman yang berkaitan serta menjadi Ahli Badan Profesional Institut Akauntan Malaysia. Semakan Audit mendapati Megajana tidak menubuhkan Jawatankuasa Audit dan pihak Audit dimaklumkan tanggungjawab tersebut dilaksanakan melalui Jawatankuasa Audit syarikat induknya iaitu Cyberview. Manakala fungsi Unit Audit Dalam Megajana dilaksanakan melalui Unit Audit Dalam Cyberview. Bagaimanapun terdapat beberapa perkara yang perlu diberi perhatian seperti berikut:
 - i. pihak Audit mendapati Jawatankuasa Audit Cyberview hanya membincangkan tentang penyata kewangan dan prestasi kewangan Megajana setiap suku tahun; dan
 - ii. semakan Audit selanjutnya mendapati bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012, tiada sebarang pengauditan dijalankan oleh Unit Audit Dalam Cyberview terhadap Megajana disebabkan unit ini baru ditubuhkan pada tahun 2010. Selain daripada itu, pihak Audit mendapati Pelan Audit Dalam 2012 hingga 2015 hanya merancang menjalankan pengauditan terhadap Megajana pada suku ketiga tahun 2012. Bagaimanapun, menurut Ketua Unit Audit Dalam, Pengarah Urusan Megajana meminta supaya pengauditan ini ditunda memandangkan dalam tempoh tersebut Megajana terlibat dengan pelbagai tugas Audit antaranya pengauditan *due diligence* berdasarkan perancangan pengambilalihan Megajana oleh pihak yang berminat dan Pasukan Audit Jabatan Audit Negara menjalankan pengauditan pengurusan syarikat.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Pihak Jabatan Audit Dalam Cyberview akan melakukan audit untuk Megajana pada suku ketiga 2013. Skop pengauditan adalah seperti aspek kewangan; tadbir urus korporat; aktiviti utama Megajana dan susulan terhadap pemerhatian audit dari Jabatan Audit Negara. Pengauditan (field work) akan dijangka mengambil masa 3 minggu hingga ke 4 minggu.

Pihak Audit berpendapat, bagi memastikan kawalan ke atas syarikat dapat dilaksanakan dengan berkesan, Jawatankuasa Audit Cyberview perlu menetapkan satu agenda tetap berkaitan Megajana dan anak syarikatnya yang lain dalam mesyuarat Jawatankuasa Audit Cyberview memandangkan Megajana tidak menubuhkan Jawatankuasa Audit sendiri. Selain itu, Unit Audit Dalam Cyberview perlu merancang dan melaksanakan pengauditan yang menyeluruh terhadap proses dan prosedur Megajana secara tetap dan berkala bagi memastikan wujudnya kawalan dalaman yang berkesan.

- c. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 11 Tahun 1993 menyatakan bahawa semua Kumpulan Syarikat yang mempunyai keuntungan pada sesuatu tahun perlu mengemukakan cadangan pembayaran dividen kepada Kementerian Kewangan dan juga memastikan syarikat subsidiari membayar dividen kepada syarikat induk. Sekiranya tidak berbuat demikian, alasan yang munasabah perlu dikemukakan kepada Kementerian Kewangan. Semakan Audit mendapati bagi tahun 2009, 2010 dan 2011, Megajana telah mencatat keuntungan dalam operasinya tetapi tiada bayaran dividen dibuat kepada Cyberview bagi 3 tahun berkenaan. **Bagaimanapun pihak Audit mendapati syarikat induk iaitu Cyberview tidak memberikan sebarang justifikasi mengapa syarikat subsidiarinya tidak membayar dividen.** Selain itu, berdasarkan kenyataan yang terdapat dalam Penyata Kewangan yang diaudit, Lembaga Pengarah Megajana telah membuat keputusan untuk tidak membuat sebarang bayaran dividen kepada pemegang saham syarikat, bagaimanapun tiada sebarang justifikasi diberikan.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 8 Februari 2013

Walaupun Megajana telah mencatat keuntungan pada tahun 2009, 2010 dan 2011 tetapi Megajana masih lagi menghadapi defisit keuntungan tertahan (retained profit) iaitu pada tahun 2009 (RM24 juta), 2010 (RM19 juta) dan 2011 (RM4 juta). Megajana juga masih lagi menghadapi masalah aliran tunai di mana ia memerlukan pinjaman daripada Cyberview untuk modal kerja.

- d. Pembelajaran berterusan hendaklah diberikan kepada setiap pegawai dan kakitangan Megajana bertujuan untuk menggalakkan pembangunan diri, penguasaan pengetahuan, kemahiran, kreativiti dan inovasi. Bagi memastikan program latihan tahunan yang tersusun dan sistematik, Megajana sewajarnya menyediakan perancangan latihan setiap tahun berasaskan keperluan semua pegawai dan kakitangannya. Semakan Audit terhadap pelaksanaan latihan mendapati bagi tempoh tahun 2009 hingga bulan Ogos 2012, seramai 14 (73.7%) daripada 19 kakitangan Megajana tidak pernah menghadiri sebarang kursus bagi meningkatkan pengetahuan dan kemahiran mereka dalam bidang kerja yang dijalankan. Manakala 3 (15.8%) daripadanya hanya menghadiri satu kursus dan 2 (10.5%) kakitangan menghadiri lebih daripada satu kursus. Perkara ini berlaku disebabkan Megajana tidak mempunyai polisi yang jelas dan tidak menyediakan perancangan serta juga tiada SOP berkaitan latihan termasuk prosedur perancangan latihan sama ada di peringkat Cyberview ataupun Megajana sendiri. Kekurangan latihan boleh menyebabkan kakitangan tidak dapat meningkatkan pengetahuan dan kemahiran mereka dalam bidang kerja yang dijalankan secara berterusan.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Pada tahun 2009/2010 jumlah kakitangan Megajana hanya ada dua belas orang sahaja. Memandangkan jumlah yang kecil dan loji beroperasi 24 jam Megajana tidak mampu untuk menghantar kesemua kakitangan untuk menghadiri latihan/kursus oleh sebab ia akan mengganggu jadual operasi. Ini tidak mengambil kira kakitangan yang bercuti dan/atau cuti sakit. Walau bagaimanapun pada tahun 2013, Lembaga Pengarah telah meluluskan bajet untuk latihan banyak RM114,000. Pihak majikan telah merancang untuk menghantar kakitangan untuk menghadiri latihan/kursus untuk pembangunan kemahiran dan pembangunan diri. Kami juga bercadang untuk menghantar juruteknik kanan kami ke GDF SUEZ untuk menimba pengalaman dan pemindahan teknologi ke Megajana. Latihan/kursus yang telah dikenal pasti untuk suku pertama dan kedua 2013 adalah seperti Training for ISO Auditors; Training for Document Controller; Training for Quality Management Representative; Advance Excell; Malaysia International Accounting Standard; Effective Business Communication Writing Skill; Contract Administration; Air Conditioning System; Energy Management; Beyond Maintenance; Pengurusan Masa dan Penetapan Keutamaan dan Teknik Penyelesaian Masalah - Pendekatan Praktikal yang Mudah dan Menyeluruh.

Pada pendapat Audit, Megajana perlu mempunyai Perancangan Latihan Tahunan supaya dapat meningkatkan pengetahuan dan kemahiran kakitangannya secara berterusan serta menyediakan SOP berkaitan latihan.

24.5.4.3. Pengurusan Kewangan Syarikat

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 12 Tahun 1993 menetapkan syarikat perlu mengawal dengan rapi kos operasi dan peraturan berkaitan dengan perbelanjaan syarikat perlu diperkemas bagi tujuan mengurangkan kos operasi dan mengelakkan pembaziran. Perbandingan perlu dibuat dengan kos operasi syarikat swasta yang terlibat dalam aktiviti yang sama. Semakan Audit mendapati beberapa kelemahan berlaku dalam pengurusan kewangan Megajana seperti berikut:

a. Proses Perolehan

Megajana telah mengguna pakai *Procurement And Tender Procedures* yang dikeluarkan oleh syarikat induknya iaitu Cyberview bagi urusan perolehannya merangkumi proses perolehan terhadap bekalan, kerja dan perkhidmatan. Semakan Audit terhadap 47 sampel berkaitan pembelian terus iaitu pembelian sehingga RM50,000 bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012, mendapati semua pembelian dan perkhidmatan dibuat mengikut peraturan yang ditetapkan. Bagaimanapun terdapat beberapa perkara yang perlu diberi perhatian seperti berikut:

- i. semakan Audit terhadap proses perolehan sebut harga dan tender bagi pembinaan DCP 2 mendapati para 3.2.5 dan 3.3.6 *Procurement and Tender Procedures* menyatakan bahawa sebut harga dan tender hendaklah dibuka oleh Jawatankuasa Pembuka Sebut harga dan Tender yang dilantik oleh Cyberview. Para 3.3.7 pula menghendaki Jawatankuasa Penilaian Tender dibuat oleh 2 jawatankuasa iaitu Jawatankuasa Penilaian Teknikal dan Jawatankuasa Penilaian Kewangan. Manakala bagi proses sebut harga Jawatankuasa Penilaian hendaklah dibuat oleh Jawatankuasa Penilaian Teknikal dan Jawatankuasa Penilaian Komersial. Semakan Audit mendapati proses pembukaan sebut harga dan tender dan penilaian tender adalah dibuat oleh wakil daripada Cyberview, Megajana dan Pengurus Projek dan juga konsultan. Bagaimanapun pihak Audit tidak dapat mengesahkan sama ada wakil-wakil tersebut adalah terdiri daripada Jawatankuasa yang telah dilantik oleh Cyberview ataupun tidak kerana tiada lantikan secara bertulis dibuat oleh Cyberview. Menurut pegawai perolehan Cyberview, mereka dalam proses merangka manual perolehan yang baru dan perkara ini akan dimasukkan dalam manual tersebut.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Di bawah peraturan baru Pengurus Besar boleh melantik mana-mana pekerja Megajana untuk menjadi jawatankuasa untuk membuka sebut harga dan tender di bawah RM1 juta. Empat orang pegawai syarikat telah dilantik sebagai ahli jawatankuasa untuk membuka sebut harga dan tender. Pihak Megajana dalam proses untuk menghasilkan Discretionary Authority Limit (DAL) yang baharu untuk mengambil kira terma-terma yang telah dipersetujui di dalam "Shareholders' Agreement". DAL ini akan dibentangkan di Mesyuarat Lembaga Pengarah yang akan datang untuk kelulusan.

Pada pendapat Audit, Cyberview hendaklah membuat pelantikan secara bertulis kepada pegawainya atau pegawai daripada subsidiarinya bagi menganggotai/mewakili mana-mana jawatankuasa yang ditubuhkan demi menjaga kepentingan syarikat.

b. Pengurusan Perbelanjaan

Pengurusan Megajana telah menetapkan had kuasa bagi menandatangani baucar bayaran yang bernilai sehingga RM20,000, kelulusan bayaran hendaklah ditandatangani oleh mana-mana 2 orang pegawai daripada kumpulan A hingga C. Manakala bagi baucar bayaran yang bernilai melebihi RM20,000 oleh 2 orang pegawai iaitu seorang daripada kumpulan A dan seorang lagi daripada kumpulan B. Semakan Audit terhadap 132 baucar bayaran berjumlah RM11.82 juta yang antaranya melibatkan perbelanjaan tuntutan perjalanan, latihan kakitangan, percetakan & alat tulis, pembaikan & penyenggaraan dan *staff relation* mendapati 91 baucar bernilai antara RM500 hingga RM1.8 juta hanya ditandatangani oleh seorang pegawai. Manakala 5 baucar bernilai antara RM1,511.70 hingga RM60,000 pula ditandatangani oleh pegawai yang tidak diberi kuasa dan 4 baucar yang bernilai antara RM1,959.22 hingga RM87,821.70 tanpa tandatangan oleh pegawai pelulus. Perkara ini terjadi disebabkan Megajana tidak mempunyai SOP tentang prosedur pembayaran.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Pegawai-pegawai yang diberi kuasa telah terlepas pandang untuk menandatangani baucar bayaran. Bahagian Akaun akan memastikan setiap baucar bayaran akan ditandatangani oleh pegawai yang diberi kuasa dan SOP untuk prosedur pembayaran telah disediakan.

Pada pendapat Audit, pegawai yang diberi kuasa menandatangani cek perlulah meluluskan baucar bayaran terlebih terdahulu sebelum menandatangani cek. Pihak pengurusan Megajana juga perlulah

menyediakan prosedur pembayaran yang lengkap dengan segera bagi meningkatkan kawalan dalaman dalam proses bayaran dan perbelanjaan.

c. Pengurusan Aset

Menurut Akta Syarikat 1965, Lembaga Pengarah bertanggungjawab memastikan tindakan sewajarnya diambil bagi memastikan aset syarikat diuruskan dengan cekap dan teratur serta mematuhi peraturan yang ditetapkan. Semakan Audit terhadap pengurusan aset Megajana mendapati kelemahan seperti berikut:

i. Tiada Garis Panduan Terhadap Kawalan Aset

Megajana tidak mewujudkan satu garis panduan yang menyeluruh terhadap kawalan aset. Semakan Audit terhadap pengurusan aset mendapati tidak ada polisi dan prosedur pengurusan aset yang telah diluluskan untuk diterima pakai sebagai dokumen rasmi. Pemeriksaan aset dan verifikasi aset juga tidak pernah dijalankan semenjak Cyberview mengambil alih Megajana pada tahun 2007 untuk memastikan kewujudan dan keadaan aset melalui pengesahan secara fizikal, secara semakan terhadap rekod dan mengenal pasti lokasi penempatannya.

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Lembaga Pengarah telah bersetuju untuk mengguna pakai garis panduan yang digunakan oleh Cyberview pada mesyuaratnya pada 8 Mac 2013.

ii. Daftar Aset Tetap Tidak Di Kemas kini Dengan Lengkap

Daftar Aset Tetap tidak dikemas kini dengan lengkap dan tepat di mana jenis aset, lokasi dan nilai aset yang sebenar tidak dinyatakan dengan terperinci. Semakan Audit mendapati maklumat harta tetap bagi tempoh sebelum tahun 2007 berjumlah RM83.85 juta tidak dinyatakan dengan terperinci butiran asetnya seperti tarikh pembelian, jenis aset (nama mesin/jentera), kos setiap aset yang dibeli tetapi hanya ditulis nama syarikat pembekal dan lain-lain perkara. Keadaan ini boleh menyebabkan kesulitan kepada pihak Megajana untuk memastikan kewujudan aset dalam pegangannya iaitu sama ada masih wujud ataupun hilang. Menurut pegawai yang bertanggungjawab, butiran harta tersebut tidak dapat dikesan kerana ia adalah aset yang diambil alih dari pemegang syer yang terdahulu. Antara butiran aset yang di maksudkan adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 24.10
BUTIRAN ASET YANG TIDAK LENGKAP/TERPERINCI

JENIS ASET	BUTIRAN YANG DI REKOD DALAM DAFTAR ASET	JUMLAH (RM)
Loji Dan Mesin		
Stage 1	UAT Air Conditioning Sdn. Bhd.	10,499,699.18
	Common cost - legal fees	58,112.00
	Staff cost	76,640.00
	Repair & maintenance	67,535.53
	Interest on term loan	44,708.91
Stage 2	Fastcoll Sdn. Bhd.	436,717.17
	UAT Air Conditioning Sdn. Bhd.	21,699,978.00
	Tulane Sdn. Bhd.	6,404,450.89
	Consultancy fees	429,589.91
	Stamping	128,217.61
	Interest on term loan	1,342,876.42
	K E Pandan	148,775.00
Building		
Stage 1	Perembun Sdn. Bhd.	2,605,607.73
	Tri Secosa Sdn. Bhd.	38,475.00
	Jurutera CMP Sdn. Bhd.	705,503.00
	SPA interior decor	97,108.96
	Common cost – legal fees	58,112.00
Stage 2	Pellekas Sdn. Bhd.	8,473,736.90
	Stamping fees	33,413.01
	Interest on term loan	349,948.35
	Consultancy fees	111,949.42
Piping		
Stage 1	Tuah Usaha	3,072,332.86
	Winstech Eng.	427,530.04
	Ricwill (M) Sdn. Bhd.	17,638.40
	Staff cost	74,640.00
	Common cost – legal fees	58,112.00
Stage 2	Portneka	198,000.00
	Winstech	20,958,419.05
	MDC Tulane	323,254.75
	CCC Portneka	325,000.00
	Interest on term loan	922,062.57
	Consultancy fees	294,970.32

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Pada peringkat awal, Megajana akan merekodkan secara terperinci aset-aset terbaharu iaitu untuk DCP 1 Upgrading dan DCP 2. Proses ini dijangka akan dapat dilaksanakan pada suku kedua 2013. Aset-aset yang terdahulu akan dijangka memakan lebih masa untuk disenaraikan secara terperinci oleh kerana rekod-rekod pembayaran telah diarkib dan dijangka akan dapat dilaksanakan suku keempat 2013 atau suku pertama 2014.

Pada pendapat Audit, pihak pengurusan Megajana perlu mengambil tindakan segera untuk mengenal pasti aset di bawah kawalannya khusus kewujudannya.

iii. Tiada Pelabelan Kod Harta Tetap

Pemeriksaan fizikal terhadap aset di Megajana telah dijalankan pada 30 Oktober 2012 dan 1 November 2012. Semakan Audit mendapati kesemua aset Megajana tidak ditandakan dengan nombor kod pendaftaran/pengenalan. Ini menyebabkan kedudukan fizikal dan lokasi sebenar aset, kewujudan dan kebolehgunaannya tidak dapat ditentukan .

Maklum Balas Megajana Yang Diterima Pada 15 Mac 2013

Pihak Megajana dengan bantuan daripada Cyberview akan melaksanakan kerja-kerja melabelkan kesemua aset dari tempoh suku kedua hingga suku ketiga pada tahun 2013.

Pada pendapat Audit, Megajana hendaklah mewujudkan satu garis panduan yang menyeluruh terhadap kawalan aset. Pemeriksaan aset dan verifikasi aset hendaklah dijalankan bagi memastikan kewujudan dan kebolehgunaannya melalui pengesahan secara fizikal, secara semakan terhadap rekod dan mengenal pasti lokasi penempatannya. Megajana juga perlu memastikan rekod penyelenggaraan aset sentiasa dikemas kini, aset hendaklah dilabel dan dinyatakan lokasi sebenar bagi mengelakkan daripada berlakunya kehilangan dan penyalahgunaan ke atas aset.

24.6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan objektif Megajana dapat dicapai, pihak Audit mengesyorkan supaya tindakan berikut diberikan pertimbangan:

24.6.1. Pengurusan Megajana perlu menetapkan secara konsisten elemen/kaedah pengukuran bagi menilai pencapaian sebenar KPInya setiap tahun;

24.6.2. Lembaga Pengarah perlu memastikan pengurusan Megajana mematuhi SOP/prosedur yang telah disediakan dan menyelenggarakan rekod yang lengkap bagi memastikan kualiti perkhidmatan yang berterusan kepada pelanggan;

24.6.3. Pengurusan dan Lembaga Pengarah Megajana/Cyberview perlu memastikan proses mendapatkan bekalan kuasa 33kV berjalan seperti yang dirancang bagi menjamin agenda nasional di Cyberjaya tercapai;

24.6.4. Jawatankuasa Audit Cyberview perlu menetapkan satu agenda tetap berkaitan Megajana dan anak syarikatnya yang lain dalam mesyuarat Jawatankuasa Audit Cyberview di samping memastikan Unit Audit Dalam Cyberview merancang dan melaksanakan pengauditan yang menyeluruh terhadap Megajana secara tetap dan berkala;

24.6.5. Pengurusan Megajana perlu mewujudkan polisi latihan, menyediakan perancangan latihan tahunan serta menyediakan SOP berkaitan bagi memastikan kakitangan dapat meningkatkan pengetahuan dan kemahiran mereka secara berterusan;

24.6.6. Pengurusan Megajana perlu memastikan proses perolehan adalah teratur seperti ditetapkan dengan membuat pelantikan secara bertulis kepada pegawainya bagi menganggotai/mewakili mana-mana jawatankuasa yang di tubuh demi menjaga kepentingan syarikat;

24.6.7. Pengurusan Megajana perlu meningkatkan kawalan dalaman bagi proses pembayaran serta perbelanjaan melalui pemantauan berkala oleh pengurusan serta Unit Audit Dalam Cyberview; dan

24.6.8. Pengurusan Megajana perlu mewujudkan satu garis panduan yang menyeluruh terhadap kawalan aset; melaksanakan pemeriksaan aset/verifikasi aset bagi memastikan kewujudan dan keadaan aset; memastikan rekod penyenggaraan aset sentiasa dikemas kini dan aset dilabel sewajarnya bagi mengelakkan daripada berlakunya kehilangan ke atas aset dan menjamin keselamatan aset syarikat.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 247-260 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN KEWANGAN

25. SARAWAK HIDRO SDN. BHD.

25.1. LATAR BELAKANG

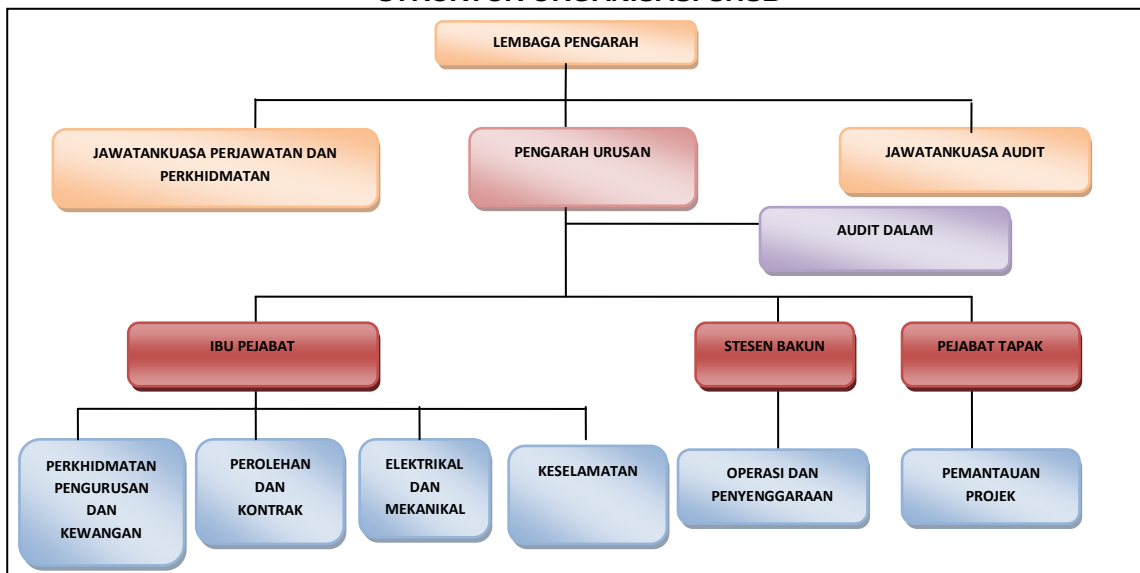
25.1.1. Sarawak Hidro Sdn. Bhd. (SHSB), sebelum April 2000 dikenali sebagai Bakun Hidro Sdn. Bhd. ditubuhkan pada 24 Januari 1994 dengan modal berbayar berjumlah RM1.156 bilion. Syarikat yang 99% sahamnya dimiliki oleh Menteri Kewangan Diperbadankan (MKD) ini telah diberi mandat bagi membangun dan menguruskan projek Hidroelektrik Bakun (projek Bakun) setelah Kerajaan memutuskan pengambilalihan semula projek ini pada November 1997 daripada Ekran Berhad yang tidak berminat meneruskan projek ini akibat kegawatan ekonomi.

25.1.2. Aktiviti utama SHSB merangkumi pembangunan projek Bakun dan pembekal tenaga mesra alam sekitar. Projek Bakun dibahagikan kepada 3 pakej utama iaitu pakej Kerja Sivil (CW), pakej kerja Elektro-Mekanikal (EM) dan pakej Talian Penghantaran (TR). Projek Bakun mula menjana tenaga pada bulan Ogos 2011 setelah perjanjian pembelian tenaga antara SHSB dan Syarikat SESCO Berhad (SESCO) dimuktamadkan pada 1 Jun 2011. Mengikut perjanjian pembelian tenaga, bermula pada tahun 2011, kadar tarif asas adalah 6.25 sen bagi setiap kilowatt jam (kWh) dengan kadar kenaikan 1.5% setiap tahun. Sumber tenaga yang dijana daripada Empangan Bakun ini digunakan untuk pembangunan industri di kawasan *Sarawak Corridor Renewable Energy (SCORE)*.

25.1.3. SHSB mempunyai 8 orang Ahli Lembaga Pengarah, di mana 4 daripada mereka merupakan wakil Kerajaan iaitu daripada Kementerian Tenaga, Air Dan Komunikasi; Jabatan Kerja Raya; Kementerian Kemudahan Awam Sarawak dan Kementerian Kewangan Malaysia. Pengurusan SHSB diketuai oleh Pengarah Urusan dan dibantu oleh seramai 125 kakitangan lantikan kontrak terdiri daripada 31 kakitangan di Ibu Pejabat, 49 kakitangan di bahagian operasi penyenggaraan serta 45 kakitangan di pejabat operasi Bakun. Struktur organisasi SHSB adalah seperti di **Carta 25.1**.

25.1.4. Sebagai syarikat sendirian berhad yang dimiliki oleh Kerajaan, SHSB perlu mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan di bawah Akta Syarikat 1965 dan peraturan lain yang berkaitan dengan syarikat Kerajaan yang dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan dari semasa ke semasa.

**CARTA 25.1
STRUKTUR ORGANISASI SHSB**

Sumber : SHSB

25.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada:

- 25.2.1. prestasi kewangan SHSB adalah memuaskan atau sebaliknya dan menentukan faktor yang menyumbang kepada prestasi tersebut;
- 25.2.2. pengurusan aktiviti dilaksanakan dengan teratur serta mencapai objektif yang ditetapkan;
- 25.2.3. pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat adalah selaras dengan peraturan yang ditetapkan; dan
- 25.2.4. pengurusan syarikat subsidiari telah dipantau oleh syarikat induk selaras dengan objektif yang ditetapkan.

25.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan ini meliputi aspek kewangan, aktiviti utama dan tadbir urus korporat SHSB bagi tempoh tahun 2009 hingga 2012. Analisis prestasi kewangan dijalankan berdasarkan kepada Penyata Kewangan tahun 2009, 2010 dan 2011 yang telah diaudit. Pemeriksaan Audit telah dijalankan di Pejabat SHSB, Kementerian Kewangan dan lawatan ke tapak projek Bakun. Pengesahan maklumat juga telah dijalankan di Pejabat Ketua Pegawai Keselamatan Kerajaan Malaysia, Jabatan Tanah Dan Survei Sarawak, Pejabat Setiausaha Kewangan Negeri Sarawak serta Lembaga Sumber Asli Dan Alam Sekitar Sarawak (NREB). Bagi pengurusan aktiviti terhadap 4 pakej kerja utama, pelantikan kontraktor tidak disemak memandangkan pengurusan Projek Bakun telah diaudit dan dilaporkan oleh Jabatan Audit Negara pada tahun 2008.

25.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak dokumen, fail dan rekod serta mengadakan perbincangan dan temu bual dengan pegawai yang bertanggungjawab. Selain itu, analisis telah dijalankan terhadap data kewangan dan operasi syarikat. Bagi mengesahkan aktiviti syarikat, pemeriksaan secara fizikal telah dijalankan di projek Bakun.

25.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Ogos hingga November 2012 mendapati penemuan seperti berikut:

- i. prestasi kewangan SHSB bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011 adalah memuaskan dan berada pada tahap sederhana. Syarikat telah menjana keuntungan serta aliran tunai positif bagi 3 tahun berturut-turut (2009-2011). Bagaimanapun, keuntungan syarikat pada tahun 2009 dan 2010 disumbang oleh lain-lain pendapatan di mana 95% dijana daripada perolehan faedah atas deposit jangka pendek hasil pinjaman berjangka. Sebahagian besar nisbah kewangan adalah memuaskan dan syarikat ini berupaya beroperasi dengan mendapat pembiayaan dari luar;
- ii. prestasi aktiviti SHSB kurang memuaskan kerana berlaku kelewatan penyiapan projek bagi 4 pakej kerja utama berbanding tarikh asal yang ditetapkan dalam kontrak di mana kontraktor telah diluluskan antara satu hingga 3 lanjutan masa melibatkan tempoh antara 555 hingga 1,403 hari. Selain itu, didapati 4 unit turbin kedua di bawah pakej kerja Elektro-Mekanikal (EM2) tidak berjaya disiapkan mengikut tarikh yang dinyatakan dalam Perjanjian Pembelian Tenaga serta berlaku *consumption shortfall* bagi bulan Januari, Julai dan Ogos 2012;
- iii. berlaku kelemahan dalam pengurusan aktiviti khususnya aspek pengurusan kontrak meliputi kontrak lewat ditandatangani, isu lanjutan masa yang menyebabkan risiko kerugian kepada SHSB serta isu pembaharuan bon pelaksanaan yang telah tamat tempoh. Selain itu, kelewatan penyiapan projek Pakej Kerja Sivil 2 (CW2) merupakan antara faktor yang menyebabkan kontraktor pakej kerja Elektro-Mekanikal menuntut ganti rugi kesan daripada kenaikan kos bahan dan buruh. Sehingga bulan Disember 2012, SHSB telah membayar sejumlah RM375 juta daripada keseluruhan tuntutan berjumlah RM431.59 juta yang diluluskan oleh Lembaga Pengarah Syarikat/Kementerian Kewangan. Syarat utama Perjanjian Pembelian Tenaga telah dipatuhi kecuali penubuhan *Administration Committee* masih belum dilaksanakan serta pematuhan kepada jadual perbatuan bagi 4 unit di bawah pakej EM2 tidak dapat dicapai. Selain itu, proses pewartaan kawasan larangan/tempat larangan stesen hidroelektrik Bakun masih belum dimuktamadkan. Sistem keselamatan di kawasan utama seperti *Powerhouse* dan *Switchyard* perlu dipantau supaya alat yang dipasang berfungsi dengan sempurna;

- iv. pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat SHSB adalah memuaskan serta selaras dengan peraturan yang ditetapkan kecuali perancangan strategik syarikat dan *Standard Operating Procedure* (SOP) bagi pengurusan kontrak/projek masih belum disediakan; kelemahan dalam urusan perbelanjaan serta kelemahan dalam urusan pengemaskinian daftar aset syarikat; dan
- v. pengurusan subsidiari bagi SHSB masih belum beroperasi sepenuhnya di mana urusan pentadbiran dan kewangan masih di bawah seliaan SHSB.

Penjelasan lanjut berhubung dengan prestasi kewangan dan aktiviti serta maklum balas SHSB adalah seperti di perenggan berikut:

25.5.1. Prestasi Kewangan

25.5.1.1. Analisis Pendapatan Dan Perbelanjaan

- a. SHSB menjana pendapatan utama hasil penjualan tenaga bermula pada bulan Ogos 2011 dengan mencatatkan hasil pendapatan tahun 2011 berjumlah RM48.23 juta. Pada tahun 2009 dan 2010, keuntungan syarikat ini dijana daripada pendapatan lain seperti untung atas jualan harta dan kelengkapan, bayaran sewa dan penjualan borang tender serta faedah atas deposit jangka pendek. Perbelanjaan utama SHSB meliputi belanja operasi projek Bakun (belanja susut nilai aset yang dipermodalkan; belanja di bawah operasi dan penyenggaraan; bayaran kepada Kerajaan Negeri Sarawak meliputi levi air, lesen dan permit); lain-lain belanja operasi serta kos kakitangan. Secara keseluruhannya, keuntungan sebelum cukai serta keuntungan bersih menunjukkan peningkatan pada tahun 2010 dan sedikit penurunan pada tahun 2011. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.1
PENYATA PENDAPATAN SHSB
BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

BUTIRAN	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Pendapatan	-	-	48.23
Pendapatan Lain	10.14	28.84	26.24
Jumlah Pendapatan	10.14	28.84	74.47
Belanja Operasi	-	-	(57.24)
Perbelanjaan Operasi Lain	(0.93)	(0.79)	(1.41)
Susut Nilai Loji Dan Peralatan	(0.24)	(0.22)	(0.31)
Kos Kakitangan	(6.70)	(7.42)	(8.21)
Untung/(Rugi)Sebelum Cukai	2.27	20.41	7.30
Belanja Cukai	(0.64)	-	-
Pulangan Cukai	-	0.00*	7.38
Untung/(Rugi) Bersih Semasa	1.63	20.41	14.68

Sumber: *Penyata Kewangan SHSB Tahun 2009, 2010 Dan 2011 Yang Diaudit*

Nota: (*) - Nilai Sebenar: RM1,993

- b. Bagi tahun kewangan 2011, SHSB memperoleh keuntungan sebelum cukai berjumlah RM7.30 juta berbanding dengan tahun 2010 yang berjumlah RM20.41 juta dengan penurunan keuntungan sejumlah RM13.11 juta (64.2%). Antara faktor penurunan ini adalah kerana pendapatan utama daripada penjualan tenaga digunakan bagi membiayai perbelanjaan operasi berjumlah RM57.24 juta di mana belanja susut nilai bagi aset yang dipermodalkan menyumbang 79.1% (RM45.30 juta) daripada keseluruhan belanja operasi projek. Selain itu, peningkatan dalam perbelanjaan operasi lain sejumlah RM0.62 juta (78.5%) serta peningkatan kos kakitangan sejumlah RM0.79 juta (10.6%) pada tahun 2011 juga menyumbang kepada penurunan keuntungan sebelum cukai syarikat.
- c. SHSB mencatatkan keuntungan bersih yang ketara pada tahun 2010 menerusi faedah atas deposit jangka pendek berjumlah RM28.01 juta yang dijana melalui dana pinjaman berjumlah RM5.750 bilion. Peningkatan keuntungan pada tahun 2010 turut disumbangkan oleh penjimatan perbelanjaan operasi lain sebanyak 15.1% daripada RM0.93 juta pada tahun 2009 kepada RM0.79 juta pada tahun 2010.
- d. Bagi tempoh tahun 2009 hingga 2011, SHSB telah membayar sejumlah RM0.93 juta bagi Lesen Penjanaaan dan RM10.12 juta bagi Lesen Pendudukan Sementara kepada Kerajaan Negeri Sarawak.
- e. Bagi tempoh tahun 2009 hingga 2011, SHSB masih belum membayar dividen kepada Kerajaan meskipun memperoleh keuntungan bagi 3 tahun berturut-turut kerana tanggungan syarikat untuk membayar faedah atas pinjaman daripada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) berjumlah RM5.350 bilion dan Kumpulanwang Amanah (Diperbadankan) (KWAP) berjumlah RM400 juta. Pada tahun 2009, jumlah pinjaman berjangka daripada kedua-dua institusi tersebut adalah RM4.400 bilion manakala pada tahun 2010 dan 2011 meningkat kepada RM5.750 bilion.
- f. Perolehan pendapatan SHSB pada tahun 2009 dan 2010 adalah melalui pendapatan lain yang menunjukkan peningkatan sejumlah RM18.70 juta (184.4%) pada tahun 2010 berbanding 2009. Ini adalah disebabkan peningkatan ketara faedah atas deposit jangka pendek daripada pinjaman berjangka berjumlah RM1.350 bilion yang diperolehi pada tahun 2010. Pecahan pendapatan lain syarikat adalah seperti di carta berikut:

CARTA 25.2
PENDAPATAN LAIN SHSB
BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

Sumber: Penyata Kewangan SHSB Tahun 2009, 2010 Dan 2011 Yang Diaudit

25.5.1.2. Analisis Nisbah

Bagi menentukan prestasi kewangan SHSB, analisis nisbah semasa; margin keuntungan bersih; nisbah pulangan ke atas aset; nisbah pulangan ke atas ekuiti; nisbah hutang; serta nisbah hutang/ekuiti telah dijalankan terhadap butiran yang ditunjukkan dalam Lembaran Imbangan serta Penyata Pendapatan bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011. Hasil analisis adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.2
ANALISIS NISBAH BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

NISBAH SEMASA	TAHUN	ASET SEMASA (RM Juta) (a)	LIABILITI SEMASA (RM Juta) (b)	NISBAH SEMASA (a/b)
	2009	214.85	168.45	1.28:1
	2010	1,018.17	185.10	5.50:1
	2011	605.00	1,104.72	0.55:1

Pada tahun 2009, kecairan SHSB berada pada tahap sederhana di mana nisbah kecairan mencapai tahap minimum iaitu 1:1 dengan aliran tunai positif. Bagaimanapun, trend kecairan SHSB meningkat dengan kedudukan nisbah semasa SHSB pada kadar lebih daripada 2:1 pada tahun 2010. Aset semasa syarikat pada tahun 2010 adalah mencukupi bagi menjelaskan tanggungan semasa. Pada tahun 2011, kecairan SHSB berada pada tahap tidak memuaskan di mana nisbah semasa mencapai tahap kurang 1:1 dan kebergantungan kepada pinjaman luar. Peningkatan dalam jumlah liabiliti berikutan pinjaman berjumlah RM1bilion daripada KWSP diklasifikasikan sebagai liabiliti jangka pendek kerana telah mencapai tempoh matang menyumbang kepada pengurangan kecairan SHSB pada tahun 2011.

MARGIN KEUNTUNGAN BERSIH	TAHUN	UNTUNG SELEPAS CUKAI (RM Juta) (a)	JUMLAH PENDAPATAN (RM Juta) (b)	MARGIN KEUNTUNGAN BERSIH BAGI SETIAP RM1.00 PENDAPATAN (RM) (a/b)
	2009	1.63	10.14	0.16
	2010	20.41	28.85	0.71
	2011	14.68	74.47	0.20

Bagi setiap ringgit hasil pendapatan, SHSB menjana keuntungan berjumlah RM0.16 pada tahun 2009 dan meningkat kepada RM0.71 pada tahun 2010. Pendapatan bagi 2 tahun kewangan ini disumbang oleh lain-lain pendapatan syarikat dan bukan daripada hasil aktiviti utama. Pada tahun 2011, SHSB mula menjana hasil daripada aktiviti utama penjualan tenaga. Bagaimanapun, pulangan keuntungan yang diperoleh menurun pada tahun 2011 kepada RM0.20 kerana hasil daripada aktiviti penjualan tenaga digunakan bagi membiayai kos operasi yang terlibat.

NISBAH PULANGAN KE ATAS ASET	TAHUN	UNTUNG BERSIH SELEPAS CUKAI (RM Juta) (a)	JUMLAH ASET (RM Juta) (b)	NISBAH PULANGAN KE ATAS ASET (%) (a/b)x100
	2009	1.63	5,745.82	0.03
	2010	20.41	7,132.88	0.29
	2011	14.68	7,067.19	0.21
Nisbah pulangan ke atas aset bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011 menunjukkan pulangan positif ke atas setiap ringgit aset digunakan. Analisis menunjukkan peningkatan kecekapan SHSB dalam menguruskan aset pada tahun 2010 dan sedikit menurun pada tahun 2011 berikutan penurunan dalam keuntungan bersih SHSB pada tahun 2011.				
NISBAH PULANGAN KE ATAS EKUITI	TAHUN	UNTUNG BERSIH SELEPAS CUKAI (RM Juta) (a)	JUMLAH EKUITI (RM Juta) (b)	NISBAH PULANGAN KE ATAS EKUITI (%) (a/b)x100
	2009	1.63	1,177.37	0.14
	2010	20.41	1,197.78	1.70
	2011	14.68	1,212.46	1.21
Bagi pulangan bersih yang diperoleh bagi setiap ringgit modal digunakan, tahap kecekapan SHSB menguruskan modal pada tahun 2010 dan 2011 berada di tahap sederhana. Tahap kecekapan menguruskan modal meningkat pada tahun 2010 dan berkurangan pada tahun 2011 berikutan penurunan dalam keuntungan bersih SHSB pada tahun 2011.				
NISBAH HUTANG	TAHUN	JUMLAH HUTANG (RM Juta) (a)	JUMLAH ASET (RM Juta) (b)	NISBAH HUTANG (%) (a/b)x100
	2009	4,568.45	5,745.82	79.51
	2010	5,935.10	7,132.88	83.21
	2011	5,854.72	7,067.19	82.84
Nisbah hutang melebihi 50% bagi 3 tahun berturut-turut menunjukkan kebanyakan aset SHSB dibiayai oleh hutang. Peningkatan nisbah hutang SHSB pada tahun 2010 dan 2011 berbanding tahun 2009 menunjukkan syarikat ini mengalami leveraj yang tinggi dan berisiko sekiranya pemiutang menuntut pembayaran balik hutang.				
NISBAH HUTANG/EKUITI	TAHUN	JUMLAH HUTANG (RM Juta) (a)	JUMLAH EKUITI (RM Juta) (b)	NISBAH HUTANG/EKUITI (%) (a/b)x100
	2009	4,568.45	1,177.37	388.02
	2010	5,935.10	1,197.78	495.51
	2011	5,854.72	1,212.46	482.88
Nisbah hutang/ekuiti bagi 3 tahun berturut-turut menunjukkan pemiutang mempunyai lebih daripada 2 kali ganda lebih banyak wang dalam SHSB berbanding pemegang ekuiti. Kestabilan syarikat dan keberkesanan pengurusan modal pinjaman bagi tempoh masa yang panjang perlu diambil perhatian oleh SHSB.				

25.5.1.3. Prestasi Aliran Tunai

- Penyata aliran tunai memberikan maklumat mengenai keupayaan syarikat menjana aliran tunai daripada operasinya serta penggunaan untuk menampung perbelanjaan. Kedudukan aliran tunai SHSB bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.3
KEDUDUKAN ALIRAN TUNAI SHSB
BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

BUTIRAN/TAHUN	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Aliran Tunai Dari Aktiviti Pengoperasian			
Keuntungan Sebelum Cukai	2.27	20.41	7.30
Pelarasan	(9.42)	(27.80)	20.68
Modal Kerja	(59.62)	92.79	(82.50)
Tunai Bersih Dari Aktiviti Pengoperasian	(66.77)	85.40	(54.52)
Aliran Tunai Dari Aktiviti Pelaburan			
Aliran Masuk Tunai	9.66	28.03	24.93
Aliran Keluar Tunai	(573.67)	(583.97)	(385.70)
Tunai Bersih Dari Aktiviti Pelaburan	(564.01)	(555.94)	(360.77)
Aliran Tunai Dari Aktiviti Pembiayaan			
Aliran Masuk Tunai	-	1,350.00	-
Aliran Keluar Tunai	-	-	-
Tunai Bersih Dari Aktiviti Pembiayaan	-	1,350.00	-
Penambahan/(Pengurangan) Bersih Dalam Tunai Dan Persamaan Tunai	(630.78)	879.46	(415.29)
Tunai Dan Persamaan Tunai Awal Tahun	712.36	81.58	961.04
Tunai Dan Persamaan Tunai Akhir Tahun	81.58	961.04	545.75

Sumber: Penyata Kewangan Tahun 2009, 2010 Dan 2011 Yang Diaudit

- b. Analisis terhadap Penyata Aliran Tunai mendapati SHSB mengalami defisit aliran tunai bagi aktiviti operasi dan pelaburan. SHSB mengalami defisit aliran tunai daripada aktiviti operasi berjumlah RM54.52 juta pada tahun 2011 berbanding dengan pulangan positif aliran tunai pada tahun 2010 berjumlah RM85.40 juta. Antara faktor berlaku defisit ini adalah penggunaan tunai bagi membayar hutang lain. Pada akhir tahun kewangan 2011, syarikat mempunyai tunai dan persamaan tunai berjumlah RM545.75 juta yang terdiri daripada deposit jangka pendek berjumlah RM545.28 juta serta tunai di tangan dan bank berjumlah RM0.47 juta. Manakala pada akhir tahun kewangan 2009 dan 2010, tunai dan persamaan tunai syarikat masing-masing berjumlah RM81.58 juta dan RM961.04 juta. Secara keseluruhannya, aliran tunai SHSB masih menunjukkan kedudukan yang positif bagi 3 tahun berturut-turut.

Pada pendapat Audit, secara keseluruhannya prestasi kewangan SHSB bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011 berada pada tahap sederhana. Keuntungan syarikat pada tahun 2009 dan 2010 disumbang oleh pendapatan lain di mana 95% dijana daripada perolehan faedah atas deposit jangka pendek hasil pinjaman berjangka. Sebahagian besar nisbah kewangan adalah memuaskan dan syarikat ini berupaya beroperasi dengan mendapat pembiayaan dari luar.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 15 Februari 2013

SHSB bersetuju dengan pendapat Audit yang syarikat berupaya beroperasi dengan mendapat pembiayaan luar bagi tahun kewangan 2009 dan 2010. Pendapatan SHSB bagi tahun 2009 dan 2010 disumbang daripada perolehan faedah atas deposit jangka pendek dan juga pendapatan lain sahaja. Walau bagaimanapun, SHSB yakin prestasi kewangan bertambah baik bagi tahun akan datang. Ini adalah kerana SHSB telah mula menjana hasil jualan elektrik pada bulan Ogos 2011. Jadual di bawah menunjukkan hasil jualan elektrik bagi tahun 2011 dan 2012 serta unjuran hasil jualan elektrik bagi tahun 2013 sehingga 2016.

HASIL JUALAN ELEKTRIK	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	UNJURAN 2013 (RM Juta)	UNJURAN 2014 (RM Juta)	UNJURAN 2015 (RM Juta)	UNJURAN 2016 (RM Juta)
	48.23	163.49	411.81	499.34	677.27	783.42

SHSB berbangga dengan prestasi kewangan terkini. Peningkatan hasil jualan elektrik akan dapat membantu keupayaan SHSB untuk beroperasi dengan lebih baik dan mantap serta boleh membantu syarikat untuk membayar faedah serta prinsipal pinjaman sedia ada.

25.5.2. Prestasi Dan Pengurusan Aktiviti

25.5.2.1. Prestasi Aktiviti

SHSB diberi mandat bagi membangunkan Projek Hidroelektrik Bakun (projek Bakun) selepas Kerajaan Persekutuan mengambil alih daripada Ekran Berhad pada akhir tahun 1997. Aktiviti utama syarikat ini adalah sebagai pengurus projek Bakun serta menjana penjualan tenaga daripada Empangan Bakun. Pengurusan projek Bakun melibatkan 3 pakej utama iaitu pakej kerja sivil (CW), elektro-mekanikal (EM) dan talian penghantaran (TR) serta kerja lain berkaitan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 25.4
AKTIVITI UTAMA SHSB**

PAKEJ KERJA	SUB PAKEJ	KONTRAKTOR	SKOP KERJA	NILAI KONTRAK ASAL (RM Juta)	STATUS KERJA
(1) Pengurusan Projek Bakun -					
(i) Membangunkan dan Menyiapkan Pakej Kerja					
Sivil	CW0	Dong Ah Construction Industrial Company Ltd.	Kerja Pembinaan Terowong Pelencongan Sungai	200.00	• Siap pada tahun 2002
	CW1	Global Upline Sdn. Bhd.	Kerja Pembinaan Empangan Kekotak	74.23	

PAKEJ KERJA	SUB PAKEJ	KONTRAKTOR	SKOP KERJA	NILAI KONTRAK ASAL (RM Juta)	STATUS KERJA
	CW2	Malaysia China Hydro Joint Venture (MCHJV)	Kerja Pembinaan Empangan Utama	1,788.00	- Tempoh kontrak asal : (08.10.2002-22.09.2007) - Kontrak patut siap: 11 April 2010 <i>Final Taking Over Certificate</i> dikeluarkan pada 26.07.2012
Elektro-Mekanikal	EM1	Alstom Power Asia Pacific Sdn. Bhd. (ALSTOM)	Kerja Pemasangan 4 Turbin Pertama	454.85	- Tempoh kontrak asal : (Januari 2003-Oktober 2008) - Kontrak patut siap: 31 Mac 2012 - Pemasangan 4 unit turbin telah selesai dan diberikan <i>Taking Over Certificate</i> (TOC) seperti berikut: i. No. 8 - 06.08.2011 ii. No. 7 - 30.09.2011 iii. No. 5 - 18.12.2011 iv. No. 6 - 24.03.2012
	EM2	BEM1-C Contract Consortium (IMPISA)	Kerja Pemasangan 4 Turbin Kedua	460.57	- Tempoh kontrak asal : (November 2003-November 2009) - Kontrak patut siap: 8 Oktober 2011 - Kemajuan kerja keseluruhan : 97.8 % siap (sehingga bulan Disember 2012)
Talian Penghantaran	TR1	MRCB-TTSB-Siemens	Kerja Pemasangan Talian Penghantaran Bakun 275kV <i>Switchyard</i>	108.00	- Tempoh kontrak asal : (19.10.2007-05.10.2009) - Kontrak patut siap: 13 April 2011 - TOC bertarikh 13 April 2011
(ii) Kontrak Kerja Berkaitan					
<i>Removal Of Logs and Biomass From Bakun Reservoir</i>	BRP01	Wargana Consortium Sdn. Bhd.	Kerja Pembersihan Sisa Buangan Balak Di Kawasan Kolam Takungan	9.80	Kerja tamat pada tahun 2010
	BRP02			14.56	Kontrak berkuat kuasa sehingga bulan April 2013
<i>Wildlife Monitoring & Rescue Operation (WIMOR)</i>	-	Sarawak Forestry Corporation Sdn. Bhd.	Operasi menyelamat dan pelan pemantauan flora dan fauna sebelum takungan air dimulakan	2.00	Operasi selesai dan tamat pada akhir bulan Jun 2011
<i>Independent Environmental Audit</i>	-	Gunung-Ganang Corporation Sdn. Bhd.	<i>Environmental Baseline Survey</i> , menyediakan pelan bagi pembuangan biomas, pengesahan dan audit, semakan dokumen serta analisis terhadap impak kolam takungan	32.80	Kontrak tamat pada bulan Ogos 2012
(2) Penjualan Tenaga					
Perjanjian Pembelian Tenaga Projek Hidroelektrik Bakun dimeterai pada 1 Jun 2011 bagi tempoh 30 tahun. Kadar tarif asas pada tahun 2011 ditetapkan sebanyak 6.25 sen bagi setiap kilowatt jam (kWh) dengan kenaikan 1.5% setiap tahun.					

a. Pencapaian Fizikal Pakej Kerja Utama

Pakej kerja utama terdiri daripada pakej kerja Sivil, Elektro-Mekanikal dan Talian Penghantaran. Bagi pakej kerja utama ini, skop semakan Audit meliputi pakej CW2, EM1, EM2 dan TR1. Mengikut syarat kontrak, setiap pakej kerja perlu disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan dan lanjutan masa akan diberikan sekiranya penyiapan projek di luar kawalan kontraktor. Semakan Audit mendapati 4 kontraktor pakej kerja utama tidak dapat menyiapkan pakej kerja mengikut tarikh asal kontrak dan telah diluluskan lanjutan masa daripada SHSB antara 555 hingga 1,403 hari. Tempoh kelewatan penyiapan projek berbanding kontrak asal adalah antara 18.5 bulan hingga 49 bulan. Bagi pakej EM2, kontraktor tidak berjaya menyiapkan kerja dalam tempoh lanjutan masa pertama dan kelulusan lanjutan masa kedua masih belum dimuktamadkan. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 25.5
PENCAPAIAN FIZIKAL PAKEJ KERJA
SETAKAT AKHIR BULAN DISEMBER 2012**

PAKEJ KERJA	KAEDAH PERLANTIKAN KONTRAKTOR	TEMPOH KONTRAK ASAL	KESELURUHAN LANJUTAN MASA YANG DILULUSKAN SHSB (Hari)*	SEBENAR DENGAN LANJUTAN MASA (Bulan)	TEMPOH KELEWATAN BERBANDING KONTRAK ASAL (Bulan)	PRESTASI KEMAJUAN KERJA (%)***
Sivil (CW2)	Tender Pra Kelayakan	08.10.2002 - 22.09.2007 (59.5 bulan)	932	90.5	31	100
Elektro-Mekanikal (EM1)	Tender Pra Kelayakan	Januari 2003 - Oktober 2008 (69 bulan)	1,403	115	46	100
Elektro-Mekanikal (EM2)	Rundingan Terus	November 2003 - November 2009 (72 bulan)	677	121**	49	97.8
Talian Penghantaran (TR1)	Tender Pra Kelayakan	19.10.2007 - 05.10.2009 (23.5 bulan)	555	42	18.5	100

Nota: (*) - Hanya Mengambil Kira Lanjutan Masa Yang Diluluskan

(**) - Bagi Pakej Kerja EM2, Lanjutan Masa Penyiapan Projek Dikira Sehingga Tarikh Jangkaan Siap Projek Oleh SHSB Kerana Lanjutan Masa Pertama Telah Tamat Pada 8 Oktober 2011 Dan Kelulusan Lanjutan Masa Kedua Masih Belum Dimuktamadkan Oleh SHSB

(***) - Prestasi Kemajuan Kerja Adalah Berdasarkan Purata Pencapaian Keseluruhan Projek

b. Prestasi Kewangan Projek

Semakan Audit terhadap pencapaian kewangan projek pakej kerja utama serta pakej kerja berkaitan mendapati sehingga akhir bulan Disember 2012, sejumlah RM4.052 bilion (97.0%) telah dibelanjakan daripada nilai kontrak RM4.177 bilion (merangkumi kontrak asal, perubahan kerja, perjanjian tambahan serta penyelesaian komersil). Butiran lanjut adalah seperti jadual berikut:

JADUAL 25.6
PRESTASI PERBELANJAAN BAGI PAKEJ KERJA UTAMA
DAN KERJA BERKAITAN SETAKAT BULAN DISEMBER 2012

PAKEJ KERJA	NILAI KONTRAK (RM Juta)	PERBELANJAAN SEMASA SETAKAT BULAN DISEMBER 2012 (RM Juta)	PERATUSAN PERBELANJAAN (%)
Kerja Sivil (CW 2)			
Kontrak Asal	1,788.00	1,771.00	99.0
Perubahan Kerja (VO)	90.59	69.75	77.0
Perjanjian Tambahan (SA)	708.00	706.00	99.7
JUMLAH	2,586.59	2,546.75	98.5
Elektro-Mekanikal (EM1)			
Kontrak Asal	454.85	451.65	99.3
Perubahan Kerja (VO)	30.50	28.52	93.5
Penyelesaian Komersil	80.00	80.00	100.0
Tuntutan	50.00	50.00	100.0
JUMLAH	615.35	610.17	99.2
Elektro-Mekanikal (EM2)			
Kontrak Asal	460.57	442.04	96.0
Perubahan Kerja (VO)	7.11	6.10	85.8
Penyelesaian Komersil	145.00	145.00	100.0
<i>Global Settlements</i>	156.59	100.00	63.9
JUMLAH	769.27	693.14	90.1
Talian Penghantaran (TR1)			
Kontrak Asal	108.00	107.61	99.6
Perubahan Kerja (VO)	15.67	15.61	99.6
Tuntutan Kelewatan	3.69	3.69	100.0
JUMLAH	127.36	126.91	99.6
Removal Of Logs And Biomass From Bakun Reservoir (BRP01)			
Kontrak Asal	9.80	9.80	100.0
JUMLAH	9.80	9.80	100.0
Removal Of Logs And Biomass From Bakun Reservoir (BRP02)			
Kontrak Asal	14.56	12.41	85.2
Tambahan	6.76	6.76	100.0
Perubahan Kerja (VO)	0.38	0.38	100.0
JUMLAH	21.70	19.55	90.1
Wildlife Monitoring & Rescue Operation (WIMOR)			
Kontrak Asal	2.00	2.00	100.0
Tambahan	0.66	0.66	100.0
JUMLAH	2.66	2.66	100.0
Independent Environmental Audit			
Kontrak Asal	32.80	32.80	100.0
Lanjutan Kontrak Pertama	9.73	9.48	97.4
Lanjutan Kontrak Kedua	1.26	0.96	76.2
JUMLAH	43.79	43.24	98.7
JUMLAH KESELURUHAN	4,176.52	4,052.22	97.0

Sumber: Rekod SHSB

i. Perubahan Kerja

Perubahan Kerja (VO) dikeluarkan sekiranya terdapat sebarang perubahan daripada perjanjian kontrak berkaitan pelan, spesifikasi atau senarai kuantiti. Bagi 4 pakej kerja utama, perubahan kerja kepada kontrak asal telah diluluskan dengan peningkatan kos sebanyak RM143.87 juta (5.1%) daripada nilai kontrak keseluruhan asal iaitu RM2.811 bilion. Bagi setiap pakej kerja, peningkatan kos melibatkan perubahan kerja adalah antara 1.5% hingga 14.5% daripada nilai asal kontrak.

ii. Perjanjian Tambahan Pakej Kerja Sivil (CW 2)

Perjanjian Tambahan berjumlah RM708 juta telah ditandatangani oleh Kementerian Kewangan pada bulan Disember 2007 sebagai kos tambahan kepada kontraktor CW 2. Peningkatan kos 39.6% menjadikan kos asal projek meningkat kepada RM2.496 bilion tanpa mengambil kira peningkatan kos perubahan kerja yang diluluskan.

iii. Penyelesaian Komersil/Tuntutan/*Global Settlements*

Kesan daripada kelewatan dan gangguan kerja, kontraktor di bawah pakej kerja Elektro-Mekanikal telah menuntut sejumlah ganti rugi. Bagi pakej kerja EM1, sejumlah RM130 juta penyelesaian komersil/tuntutan telah dibayar menyebabkan kos bagi pakej kerja ini meningkat 28.6% daripada kos asal. Bagi pakej kerja EM2 pula, sejumlah RM301.59 juta telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan sebagai penyelesaian komersil serta *Global Settlements* menjadikan peningkatan kos yang ketara sebanyak 65.5% berbanding kos asal projek ini.

iv. Tambahan Kos Kepada Kontrak Kerja Berkaitan

Bagi 3 kontrak kerja berkaitan, tambahan kos kepada kontrak asal melibatkan peningkatan kos antara 33% hingga 49.0%. Peningkatan kos bagi pakej BRP02 adalah kerana sisa buangan balak yang masih banyak di kawasan kolam takungan. Manakala 2 lanjutan kontrak berjumlah RM10.99 juta sebagai kos tambahan bagi pakej *Independent Environmental Audit* adalah kerana kelewatan dalam proses takungan air menyebabkan perkhidmatan perundingan Juruaudit Alam Sekitar dilanjutkan.

v. Kos Asal Kontrak Berbanding Kos Semasa Kontrak

Perubahan kerja, perjanjian tambahan, penyelesaian tuntutan kontraktor (penyelesaian komersial dan *Global Settlements*), tambahan serta lanjutan masa kontrak menyebabkan peningkatan sejumlah RM1.306 bilion (45.5%) daripada nilai kontrak asal berjumlah RM2.871 bilion bagi 4 pakej kerja utama serta 3 pakej kerja berkaitan.

Pada pendapat Audit, prestasi kewangan syarikat adalah baik di mana 97% daripada keseluruhan nilai semasa kontrak berjumlah RM4.177 bilion telah dibelanjakan. Bagaimanapun, peningkatan kos projek sebanyak 45.5% berbanding nilai kontrak asal merupakan tanggungan tambahan syarikat berikutan perubahan kerja, lanjutan kontrak serta pelbagai tuntutan di bawah 4 pakej kerja utama serta lanjutan kontrak bagi 3 pakej kerja berkaitan.

c. Prestasi Penjualan Tenaga

Berdasarkan perenggan 5.03 Perjanjian Pembelian Tenaga (PPA), kadar *Take or Pay Volume* (TOPV) adalah 75% daripada *nominated capacity*. Semakan Audit mendapati berlaku *consumption shortfall* bagi bulan Januari, Julai dan Ogos 2012 (**Jadual 25.7**) di mana tenaga yang dijual adalah kurang daripada kadar TOPV. Berdasarkan penjelasan pegawai SHSB, justifikasi berlaku *consumption shortfall* adalah seperti berikut:

- i. *Consumption shortfall* pada bulan Januari adalah disebabkan kurang permintaan daripada SESCO akibat sekatan sistem grid. Ini berdasarkan kepada peratusan *capacity factor* yang rendah pada ketiga-tiga unit iaitu Unit 5 (17.9%), Unit 7 (38.2%) dan Unit 8 (18%).
- ii. *Consumption shortfall* dan *make up volume* pada bulan Julai dan Ogos 2012 adalah disebabkan faktor seperti berikut:
 - kurang permintaan daripada SESCO disebabkan oleh sekatan pada sistem grid. Ini berdasarkan kepada keseluruhan peratusan *capacity factor* yang rendah pada bulan Julai (19%) dan bulan Ogos (20%);
 - *consumption shortfall* pada bulan Julai di bawa menjadi *make up volume* sebanyak 14,410.75 MWh pada bulan Ogos;
 - jumlah tenaga yang dijual pada bulan Ogos tidak tinggi (175,166 MWh) tetapi berupaya melepasi jumlah TOPV bulan tersebut (171,308 MWh) dengan lebih sebanyak 3,858 MWh;
 - jumlah tenaga dijana agak rendah disebabkan berlakunya 2 unit henti tugas serentak (*concurrent planned outage*) Unit 6 dan Unit 7 dari 9 hingga 31 Ogos 2012. Keputusan diambil bagi memastikan keempat-empat unit sedia untuk beroperasi pada 1 Januari 2013, bagi memenuhi *nominated capacity* dan permintaan tenaga yang tinggi; dan
 - lebih sebanyak 3,858 MWh pada bulan Ogos ditolak jumlah *make up volume* sebanyak 14,410.75 MWh, menjadikan baki *make up volume* menurun kepada 10,552.75 MWh pada bulan Ogos. Baki tersebut kemudiannya dibawa ke bulan September 2012.

JADUAL 25.7
PERBEZAAN TENAGA YANG DIJUAL BERBANDING TAKE OR PAY VOLUME BAGI TAHUN 2012

PERIHAL/BULAN	JAN	FEB	MAR	APR	MEI	JUN	JULAI	OGOS	SEPT	OKT	NOV	DIS	JUMLAH
<i>Nominated Volume</i> (MWh)'000	237	221	237	229	237	229	237	237	229	237	229	237	2,796
<i>TOPV</i> (MWh)'000	177	166	177	172	177	172	177	177	172	177	172	178	2,094
Tenaga Dijual (MWh)'000	162	207	234	243	193	258	162	175	184	221	297	354	2,690
(Consumption Shortfall) / Capai (MWh)'000	(15)	41	57	71	16	86	(15)	(2)	12	44	125	176	-
Hasil (RM Juta) (a)	10.84	12.57	14.86	14.97	12.22	15.44	11.31	10.87	10.96	14.04	16.70	18.75	163.53
Anggaran Hasil 2012 (RM Juta) (b)	11.76	13.19	14.34	13.08	13.51	13.05	13.62	13.39	12.93	11.26	10.89	11.26	152.28
Perbezaan Kutipan Hasil (RM Juta) [(a)-(b)]	(0.92)	(0.62)	0.52	1.89	(1.29)	2.39	(2.31)	(2.52)	(1.97)	2.78	5.81	7.49	11.25

Sumber: Rekod SHSB

d. Pencapaian Key Performance Indicator (KPI)

Pengurusan SHSB telah mewujudkan elemen KPI merangkumi sasaran kesiapan pakej kerja dan kontrak berkaitan sebagai tahap pengukuran produktiviti syarikat. Semakan Audit mendapati perkara seperti berikut:

- i. jumlah keseluruhan pencapaian KPI syarikat berdasarkan peratusan pada tahun 2010, 2011 dan 2012 adalah baik di mana ia telah melebihi pencapaian minimum yang ditetapkan oleh Kementerian Kewangan iaitu sekurang-kurangnya 75% daripada sasaran KPI; dan
- ii. sembilan elemen telah ditetapkan sebagai tahap pengukuran pada tahun 2010 dan masing-masing 10 dan 6 elemen pada tahun 2011 dan 2012. Bagi tahun 2010, hanya 2 elemen dicapai peratusan yang disasarkan manakala pada tahun 2012, satu elemen sahaja dicapai. Sungguhpun demikian, tahap prestasi SHSB pada tahun 2011 adalah baik di mana syarikat berjaya mencapai keseluruhan elemen kawalan yang disasarkan.

Butiran pencapaian KPI bagi tahun 2010, 2011 dan 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.8
PENCAPAIAN KPI SHSB BAGI TAHUN 2010, 2011 DAN 2012

BIL.	2010			2011			2012		
	SASAR (%)	SEBENAR (%)	CAPAI	SASAR (%)	SEBENAR (%)	CAPAI	SASAR (%)	SEBENAR (%)	CAPAI
1.	<i>Complete The Main Civil Works According To The Approved Program</i>								
	30	25	X	10	10	✓	20	15	X
2.	<i>Manage VO And Claims In Accordance With The Contract</i>								
	15	14	X	15	15	✓	*	*	*

BIL.	2010			2011			2012		
	SASAR (%)	SEBENAR (%)	CAPAI	SASAR (%)	SEBENAR (%)	CAPAI	SASAR (%)	SEBENAR (%)	CAPAI
3.	Complete The Physical Installation Of The First 4 Turbines Of EM1 According To The Approved Program								
	10	6	X	15	15	✓	*	*	*
4.	Commission Of Bakun 275kV Switchyard								
	10	6	X	10	10	✓	*	*	*
5.	Power Purchase Agreement (PPA)								
	10	10	✓	10	10	✓	20	19	X
6.	Ensure The Fund Is Available To Finance The Project- Positive Cashflow								
	10	10	✓	10	10	✓	15	15	✓
7.	Wildlife Monitoring And Rescuing Operation								
	5	4	X	5	5	✓	*	*	*
8.	Upload The Health, Safety And Environmental Aspect								
	5	4	X	5	5	✓	*	*	*
9.	Carry Out Community Projects								
	5	4	X	*	*	*	*	*	*
10.	Manpower								
	*	*	*	5	5	✓	*	*	*
11.	Risk Management - Manage All Project Risk								
	*	*	*	5	5	✓	*	*	*
12.	Complete The Final Unit Of Electro-Mechanical Works Of Alstom								
	*	*	*	*	*	*	20	18	X
13.	Complete The Wet Testing Of The First Unit Of Electro-Mechanical Works Of IMPSA								
	*	*	*	*	*	*	15	6	X
14.	Full Completion Of Bakun Switchyard								
	*	*	*	*	*	*	10	9	X
JUMLAH KESELURUHAN PENCAPAIAN									
	100	83	✓	100	100	✓	100	82	✓

Nota : (*) - Elemen Ini Tidak Dikira Sebagai KPI Tahun Berkenaan
(✓) - Ya (X) - Tidak

25.5.2.2. Pengurusan Aktiviti

a. Penjualan Tenaga

i. Perjanjian Pembelian Tenaga (PPA)

Semakan Audit terhadap PPA mendapati semua syarat penting seperti penjualan tenaga, penyediaan notis keupayaan tenaga, penyediaan *buyer security*, prosedur pemasangan meter telah dipatuhi kecuali perkara seperti berikut:

- **Administration Committee**

Perenggan 7.02 PPA menetapkan *Administration Committee* hendaklah ditubuhkan untuk memastikan sistem dan keselamatan grid serta pencawang diuruskan dengan teratur. Keahlian Jawatankuasa ini adalah sekurang-kurangnya 4 orang, di mana 2

wakil masing-masing daripada SHSB dan SESCO. Semakan Audit mendapati setakat bulan November 2012, Jawatankuasa ini masih belum ditubuhkan meskipun PPA telah dimeterai antara SHSB dengan pihak SESCO pada bulan Jun 2011 dan sumber tenaga mula disalurkan pada bulan Ogos 2011.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari 2013

Fungsi Administration Committee telah pun sebenarnya berjalan. Ini dapat dilihat melalui beberapa mesyuarat yang diadakan di antara pihak SHSB dan SESCO bagi menyelesaikan beberapa isu termasuk pengabilan, tuntutan dan sebagainya. Pada awal bulan Januari 2013 Administration Committee telah ditubuhkan. Ia dianggotai oleh 2 wakil daripada pihak SHSB iaitu Senior Station Manager dan Senior Electrical Manager.

Pada pendapat Audit, Jawatankuasa yang ditubuhkan hendaklah memastikan sistem dan keselamatan grid serta pencawang diuruskan dengan teratur supaya kepentingan dan liabiliti kedua-dua pihak terjamin.

- **Kelewatan Penyiapan Turbin**

Mengikut perjanjian, semua 8 turbin perlu beroperasi antara bulan Ogos 2011 hingga bulan Ogos 2013 bagi memastikan *nominated capacity* dapat dijana. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 25.9
KEDUDUKAN PENYIAPAN TURBIN BERDASARKAN
PERJANJIAN PEMBELIAN TENAGA**

TURBIN	INSTALLED CAPACITY	TARIKH SEPATUT BEROPERASI	TARIKH TAKING OVER CERTIFICATE	TARIKH OPERASI DIMULAKAN	TARIKH UNIT DIJANGKA SIAP*
Unit 8	300	06.08.2011	06.08.2011	06.08.2011	-
Unit 7	600	21.10.2011	30.09.2011	01.10.2011	-
Unit 5	900	07.01.2012	18.12.2011	19.12.2011	-
Unit 6	1200	15.04.2012	24.03.2011	24.03.2012	-
Unit 4	1500	27.11.2012	-	-	03.08. 2013
Unit 3	1800	26.02.2013	-	-	02.10.2013
Unit 2	2100	02.06.2013	-	-	01.12.2013
Unit 1	2400	31.08.2013	-	-	30.01.2014

Nota : () - Berdasarkan Surat Daripada SHSB Kepada Sarawak Energy Berhad Bertarikh 6 November 2012*

Semakan Audit mendapati 4 turbin di bawah pakej kerja EM2 tidak dapat beroperasi seperti yang ditetapkan PPA. Kelewatan ini disebabkan kelemahan pengurusan projek oleh kontraktor dan ia memberi risiko impak kepada SHSB untuk menjana 745 MW bagi setiap jam sekiranya 4 turbin di bawah pakej kerja

EM1 tidak dapat menjana tenaga yang diperlukan kesan daripada *tripping* dan *outage* yang berpanjangan.

Pada pendapat Audit, pemantauan projek secara berterusan oleh SHSB serta langkah proaktif perlu diambil bagi menangani masalah yang wujud kesan daripada kelewatan penyiapan pakej kerja EM2 supaya obligasi syarikat kepada terma PPA dapat dipatuhi.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari Dan 15 Februari 2013

Pemantauan rapi dan profesional terhadap prestasi kerja kontraktor memang menjadi teras budaya kerja SHSB kerana maklum akan kesan kelewatan terhadap obligasi di bawah PPA. Namun begitu masalah aliran tunai kontraktor telah menjejaskan kemajuan kerja di tapak dan sebaik sahaja pihak Kementerian Kewangan meluluskan tuntutan sejumlah RM156 juta kepada kontraktor, SHSB telah mengambil langkah proaktif dengan merangka satu Perjanjian Tambahan yang mengikat setiap bayaran dengan syarat yang perlu dipenuhi sebelum bayaran dibuat pada setiap peringkat.

Walaupun PPA menunjukkan tarikh siap unit 4 adalah pada 27 November 2012, SHSB berpendapat ia bukanlah suatu komitmen sebaliknya bersifat indikatif. Lantaran itu, tiada nilai Liquidated Damages dikenakan sekiranya tarikh tersebut tidak dapat dicapai. Prinsip ini terpakai bagi unit 1 hingga 4 dan Unit 6. Hujah ini disokong melalui perenggan 16.02-(a) Seller Default. Manakala bagi unit 5, 7 dan 8, Liquidated Damages berjumlah RM700,000 dikenakan atas setiap satu hari kelewatan. Ini kerana permintaan daripada pelanggan SESCO telah dapat ditentukan jumlah dan tarikh obligasinya dengan tepat. Bagi unit 1 hingga 4 dan Unit 6, obligasinya ditentukan oleh SESCO hanya selepas PPA ini ditandatangani.

b. Kelemahan Dalam Pengurusan Kontrak

i. Kontrak Lewat Ditandatangani

Bagi menjamin kepentingan syarikat, kontrak kerja secara amnya perlu ditandatangani sebelum sesuatu kerja dimulakan atau bayaran dilakukan. Bagi kontrak Kerajaan, Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan kontrak perlu ditandatangani dalam tempoh 4 bulan selepas Surat Setuju Terima (SST) dikeluarkan. Semakan Audit mendapati kontrak lewat ditandatangani antara satu hingga 55 bulan sekiranya tempoh 4 bulan diambil kira seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.10
KONTRAK LEWAT DITANDATANGANI

PAKEJ KERJA	TARIKH SST	TARIKH KONTRAK DITANDATANGANI	TEMPOH DIAMBIL DARIPADA SST (Bulan)	TARIKH KONTRAK SEPATUT DITANDATANGANI	TEMPOH LEWAT (Bulan)	SEBAB LEWAT DITANDATANGANI
CW2	Oktober 2002	Mac 2003	5	Februari 2003	1	Tempoh masa diperlukan bagi menyemak terma kontrak sebelum kontrak dimuktamadkan.
EM1	Januari 2003	Oktober 2003	9	Mei 2003	5	Klausa kontrak perlu disemak kedua-dua pihak dan <i>addendums</i> perlu dimasukkan.
EM2	Ogos 2003	Julai 2008	59	Disember 2003	55	Pertikaian daripada pihak kontraktor melibatkan klausa 85- <i>Deferment of Site Erection Works</i> dan Klausa 60.14- <i>Currency of Payment</i> .
TR1	Oktober 2007	Mei 2008	7	Februari 2008	3	Klausa kontrak perlu disemak oleh kedua-dua pihak dan ' <i>addendums</i> ' perlu dimasukkan.
BRP02	Mac 2011	Ogos 2011	5	Julai 2011	1	Kelewatan berlaku disebabkan kekurangan kakitangan di Bahagian Perolehan dan Kontrak untuk menguruskan kontrak baru.
WiMOR	April 2009	November 2009	7	Ogos 2009	3	Kelewatan mendapatkan persetujuan pihak Sarawak Forestry Corporation berkaitan dengan terma dan syarat dalam dokumen perjanjian.
<i>Independent Environmental Auditor</i>	April 2005	November 2006	19	Ogos 2005	15	Pertikaian mengenai <i>fee</i> untuk kerja <i>Biomass Removal</i> dengan perunding dan pada masa yang sama berlaku kekosongan jawatan Pengarah Urusan Syarikat di mana urusan mengisi kekosongan tersebut mengambil masa yang agak lama.

Pihak Audit mendapati antara sebab kontrak di atas lewat ditandatangani adalah kerana keperluan pengesahan dan persetujuan terma kontrak oleh kedua-dua pihak. Ketiadaan *Standard Operating Procedure* (SOP) bagi pengurusan projek/kontrak turut menyumbang kepada kelonggaran pemantauan terhadap proses muktamad kontrak. Sekiranya berlaku sebarang pelanggaran kontrak semasa kontrak masih belum dimuktamadkan, kepentingan SHSB tidak terjamin.

Pada pendapat Audit, SHSB sepatutnya mempercepatkan proses menandatangani kontrak bagi tujuan penguatkuasaan syarat dan spesifikasi kontrak demi menjaga kepentingan syarikat. Sebagai amalan

terbaik syarikat, tempoh kontrak perlu dimuktamadkan bagi sesuatu kerja itu hendaklah dinyatakan dalam Surat Setuju Terima supaya kedua-dua pihak sedar tanggungjawab masing-masing.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari Dan 15 Februari 2013

Cadangan Audit diambil maklum dan pihak SHSB berkeyakinan kes kelewatan menandatangani kontrak akan dapat diatasi di masa hadapan kerana tugas di bawah pakej utama seperti CW2, EM1 dan TR1 telah hampir selesai dan tumpuan boleh diberi kepada projek baru. Untuk tujuan penambahbaikan, mulai tahun 2013 pihak SHSB akan melakukan pemantauan lebih rapi dari tarikh SST dikeluarkan dengan mengeluarkan notis peringatan kepada kontraktor dan pegawai secara bulanan.

ii. Lanjutan Masa

- Adalah menjadi tanggungjawab kontraktor untuk memastikan projek dapat disiapkan mengikut tempoh yang ditetapkan dalam kontrak. Kontraktor akan diberikan lanjutan masa sekiranya sebab kelewatan penyiapan projek di luar kawalannya. Penilaian lanjutan masa dibuat berdasarkan program kerja asal dengan mengambil kira tahap kemajuan kerja sebenar di tapak bina, kelewatan yang bertindih dan kelewatan yang disumbangkan oleh kontraktor sendiri. Sekiranya lanjutan masa diluluskan, wakil majikan hendaklah mengeluarkan Sijil Lanjutan Masa sebelum tamat tempoh kontrak yang dibenarkan bagi mengelakkan masa kontrak dalam keadaan tergantung (time is at large). Semakan Audit mendapati kontraktor bagi pakej kerja utama telah diberikan lanjutan masa keseluruhan antara 555 hingga 1,403 hari dari tarikh asal yang ditetapkan mengikut kontrak. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.11
LANJUTAN MASA BAGI PAKEJ KERJA CW2, EM1, EM2 DAN TR1

PAKEJ	KONTRAK ASAL (Bulan)	LANJUTAN MASA			KESELURUHAN LANJUTAN MASA (Hari)	SEBAB KELEWATAN
		LANJUTAN MASA 1 (Bulan)	LANJUTAN MASA 2 (Bulan)	LANJUTAN MASA 3 (Hari)		
Kerja Sivil (CW2)	59.5 (08.10.2002 - 22.09.2007)	7 (22.09.2007 - 22.04.2008)	26 (22.04.2008 - 11.06.2010)	932 22.09.2007 - 11.04.2010 (semakan semula lanjutan masa 1&2)	932	i. Tambahan kerja Sivil bagi 5 unit turbin. ii. Kelewatan penyerahan <i>draft tube</i> dan pemasangan <i>cooling water discharge pipes</i> oleh kontraktor pakej EM1. iii. Kelewatan penyerahan <i>draft tube</i> oleh kontraktor pakej EM2. iv. Kelewatan kelulusan lukisan <i>EL</i> 52.9 bagi Unit 8 dan 7. v. Lewat mendapat kelulusan daripada Kerajaan Negeri Sarawak bagi memulakan takungan air di kolam takungan.

PAKEJ	KONTRAK ASAL (Bulan)	LANJUTAN MASA			KESELURUHAN LANJUTAN MASA (Hari)	SEBAB KELEWATAN
		LANJUTAN MASA 1 (Bulan)	LANJUTAN MASA 2 (Bulan)	LANJUTAN MASA 3 (Hari)		
Kerja Elektro-Mekanikal (EM1)	69 (Januari 2003 - Oktober 2008)	25 bulan 20 hari (27.06.2008 - 17.07.2010)	20 bulan 15 hari (17.07.2010 - 31.03.2012)	-	1,403	i. Kelewatan dalam penyerahan kebenaran ke <i>Down Stream Gallery</i> yang mengakibatkan kelewatan pemasangan peralatan <i>Powerhouse Balance of Plant</i> bagi Unit 8. ii. Kelewatan dalam proses takungan air yang membolehkan <i>wet testing, commissioning</i> dan 30 hari <i>reliability run</i> dijalankan.
Kerja Elektro-Mekanikal (EM2)	72 (November 2003 - November 2009)	22 bulan 8 hari (30.11.2009 - 08.10.2011)	-	-	677	Lanjutan Masa 1 i. Kelewatan penyiapan kerja sivil di <i>Powerhouse</i> . Lanjutan Masa 2 Masih belum diluluskan. Permohonan bagi penilaian kelulusan lanjutan masa oleh kontraktor melalui surat bertarikh 5 Julai 2012.
Talian Penghantaran (TR1)	23.5 (19.10.2007 - 05.10.2009)	150 hari (05.10.2009 - 04.03.2010)	392 hari (04.03.2010 - 31.03.2011)	13 hari (31.03.2011 - 13.04.2011)	555	Lanjutan Masa 1 i. Perubahan kedudukan <i>Switchyard</i> . ii. Perubahan reka bentuk dan struktur <i>Switchyard</i> . Lanjutan Masa 2 i. Kelewatan dalam penyerahan Pakej EM2. ii. Kelewatan dalam penyediaan jalan oleh Pakej CW2. Lanjutan Masa 3 i. Kelewatan disebabkan oleh SESCO dalam pengujian sistem. ii. Kelewatan disebabkan oleh SESCO dalam menyelesaikan masalah teknikal.

- **Lanjutan Masa Kedua Bagi Pakej Kerja EM2 Masih Belum Dimuktamadkan**

- Klausula 44.2 *Condition of Contract* menyatakan kontraktor hendaklah mengemukakan notis bertulis kepada wakil majikan sebab berlaku kelewatan kepada *Substantial Completion* atau *Key Event* dalam tempoh 14 hari sebelum kontrak semasa tamat. Klausula 44.7 *Condition of Contract* pula menyatakan SHSB boleh meluluskan lanjutan masa sekiranya kontraktor layak. Semakan Audit mendapati kontraktor bagi pakej EM2 iaitu IMPSA telah diluluskan lanjutan masa pertama selama 22 bulan 8 hari dari 30 November 2009 hingga 8 Oktober 2011. Pada 12 April 2012, Perjanjian Tambahan ditandatangani di mana klausula 2.3 menghendaki IMPSA untuk menyerahkan *Revised Programme* dalam tempoh 120 hari. IMPSA juga telah menyerahkan *Revised Programme* bersama permohonan penilaian lanjutan masa kedua pada 5 Julai 2012. Bagaimanapun, pihak SHSB meminta IMPSA menyerahkan semula permohonan serta justifikasi lengkap bagi

membolehkan SHSB menilai sama ada lanjutan masa dibuat kepada *key events* atau keseluruhan kerja.

- Semakan Audit selanjutnya mendapati meskipun lanjutan masa pertama telah luput bermula 9 Oktober 2011, SHSB tidak mengeluarkan Sijil Perakuan Tidak Siap Kerja bagi menuntut Ganti Rugi Tertentu dan Ditetapkan (LAD) berjumlah RM1.30 juta sehari sekiranya kelewatan kontraktor dalam menyiapkan *Substantial Completion of Works*. Kesannya, masa kontrak selepas 8 Oktober 2011 adalah dalam keadaan tergantung iaitu *time is at large*. Keadaan ini juga menyebabkan anggaran kerugian berjumlah RM555.10 juta kepada SHSB sehingga bulan Disember 2012 kerana notis bagi membolehkan LAD dikenakan tidak dikeluarkan.

Pada pendapat Audit, tindakan SHSB tidak mengeluarkan notis atau Sijil Perakuan Tidak Siap Kerja boleh menyebabkan syarat LAD tidak boleh dikuatkuasakan kerana masa bukan lagi menjadi teras kepada kontrak.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari Dan 15 Februari 2013

SHSB tidak mengeluarkan Sijil Perakuan Tidak Siap Kerja untuk pakej EM2 kerana Kontraktor telah membuat permohonan tuntutan lanjutan masa selama 28 bulan tanpa memberikan justifikasi yang lengkap. Permohonan tersebut sedang dalam semakan/penilaian pasukan projek yang akan memberikan laporan/cadangan kepada Employer's Representative untuk keputusan rasmi dalam tempoh terdekat.

SHSB tidak memuktamadkan lanjutan masa kedua sebelum lanjutan masa pertama tamat disebabkan kontraktor telah gagal memberikan justifikasi mengenai peristiwa yang membawa kepada kelewatan seperti yang didakwa. Klausula 2.3 Perjanjian Tambahan bertarikh 12 April 2012- penyelesaian mengenai lanjutan dibuat dalam tempoh 120 hari dari tarikh penyerahan revised programme oleh kontraktor. Dengan revised programme bertarikh 17 April 2012, asas permohonan lanjutan masa masih gagal dikemukakan oleh kontraktor walaupun sekali lagi diminta melalui surat bertarikh 30 Ogos 2012.

Ahli Lembaga Pengarah telah dimaklumkan oleh pihak pengurusan pada 20 November 2012 mengenai isu kegagalan kontraktor memberikan justifikasi lanjutan masa bagi pihak SHSB mengeluarkan perakuan lanjutan masa yang difikirkan munasabah pada bulan Mac 2013. Memandangkan kebanyakan komponen utama peralatan dan perkakasan telah pun berada di tapak bina dan kerja berjalan lancar, kontraktor akan dimaklumkan mengenai pengenaan LAD yang akan dikira selepas dari tarikh siap baru

yang tercatat dalam perakuan lanjutan masa kedua tertakluk kepada jumlah maksimum 20% daripada nilai harga kontrak.

Sebelum ini, pihak SHSB sangat berhati-hati dalam mengambil sebarang tindakan mengenakan LAD kerana bimbang akan memberi kesan kepada kemajuan kerja ekoran dari status aliran tunai kontraktor yang amat kritikal, hutang dengan sub kontraktor, pembekal dan bank serta kebanyakan komponen utama peralatan dan perkakasan bagi kerja pakej ini masih belum sampai ke tapak bina ketika tempoh kontrak di bawah lanjutan masa pertama tamat. Jika berlakunya penamatan kontrak, boleh mengakibatkan projek tertangguh lebih lama dan SHSB akan menanggung kerugian yang lebih teruk akibat kegagalan memenuhi terma dan syarat PPA.

- **Penjadualan Semula Penyerahan Unit Turbin**

Lanjutan masa yang diluluskan bagi pakej kerja EM1 dan EM2 menyebabkan program kerja bagi penyerahan 8 unit turbin terpaksa ditukar sebanyak 2 kali daripada bulan serahan asal. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.12
PENJADUALAN SEMULA PENGAMBILALIHAN OLEH SHSB DAN PENCAPAIAN

TURBIN	BULAN ASAL SERAHAN	BULAN SERAHAN DIJADUALKAN SEMULA	BULAN SERAHAN DIJADUALKAN KALI KEDUA	PENCAPAIAN (TARIKH TAKING OVER CERTIFICATE)
Unit 8	Ogos 2007	17.10.2009	06.08.2011	06.08.2011
Unit 7	November 2007	17.01.2010	11.10.2011	30.09.2011
Unit 6	Februari 2008	17.04.2010	28.12.2011	18.12.2011
Unit 5	Mei 2008	17.07.2010	31.03.2012	24.03.2012
Unit 4	Ogos 2008	Januari 2011	03.08.2013	*
Unit 3	November 2008	April 2011	02.10.2013	*
Unit 2	Februari 2009	Julai 2011	01.12.2013	*
Unit 1	Mei 2009	Oktober 2011	30.01.2014	*

Nota: (*) - Masih Belum Mencapai Substantial Completion Of Works

iii. Bon Pelaksanaan Tamat Tempoh Bagi Pakej Kerja EM2

- Mengikut kontrak kerja bagi pakej EM2, klausa 10.1 *Condition of Contract* menyatakan kontraktor hendaklah memperbaharui bon pelaksanaan supaya kekal sah sehingga 6 bulan selepas tarikh tamat tempoh kecacatan. Manakala klausa 10.4 *Condition of Contract* menyatakan SHSB boleh menahan apa-apa bayaran kepada kontraktor sehingga bon pelaksanaan diperbaharui.
- Semakan Audit mendapati Perjanjian Tambahan pertama bertarikh 25 Julai 2008 telah melanjutkan tarikh siap asal dari 30 November

2009 kepada 8 Oktober 2011. Pihak IMPSA telah memperbaharui bon pelaksanaan berjumlah RM23.20 juta di mana bon ini berkuat kuasa sehingga 8 Oktober 2011. Memandangkan tarikh penyerahan siap kerja telah luput dan kerja masih berjalan, SHSB pada bulan Disember 2011 telah meminta kontraktor memperbaharui bon pelaksanaan sehingga 31 Januari 2014. Pada bulan Mei 2012, surat peringatan kedua telah dikeluarkan. Bagaimanapun, pihak IMPSA meminta SHSB menyelesaikan isu lanjutan masa kedua sebelum bon pelaksanaan diperbaharui. SHSB seterusnya telah menghantar 3 peringatan kepada kontraktor bertarikh 11 Jun 2012, 24 Julai 2012 dan 16 Ogos 2012 serta menyatakan isu pembaharuan bon pelaksanaan adalah berbeza dengan isu lanjutan masa. SHSB juga telah mengambil tindakan menahan bayaran ke-4 tuntutan penyelesaian berjumlah RM10 juta pada bulan September 2012. Bagaimanapun, berdasarkan kemajuan kerja semasa, pihak pengurusan bersetuju membayar semula bayaran tersebut. Pertikaian bagi memperbaharui isu bon pelaksanaan bagi pakej EM2 ini adalah kerana pihak IMPSA berpandangan SHSB perlu menyelesaikan isu lanjutan masa sebelum bon pelaksanaan diperbaharui.

Pada pendapat Audit, isu pembaharuan bon pelaksanaan perlu diselesaikan segera bagi menjamin kepentingan SHSB sekiranya pihak IMPSA gagal melaksanakan tanggungjawab. Penyelesaian antara SHSB dan IMPSA adalah penting supaya SHSB tidak terdedah kepada risiko implikasi kedudukan kewangan syarikat.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari 2013

Isu memperbaharui nilai dan tempoh sah laku Bon Pelaksanaan telah dibentangkan dalam mesyuarat Ahli Lembaga Pengarah pada 20 November 2012 setelah semua usaha SHSB tidak berkesan. Mesyuarat Ahli Lembaga Pengarah SHSB telah memutuskan agar isu bon ditangguhkan sehingga Unit no.4 disiapkan supaya tanggungjawab syarikat untuk membekalkan 745mw tenaga elektrik pada tahun 2013 mengikut terma PPA dapat tercapai. Perlu ditekankan bahawa sebarang gangguan pada aliran tunai kontraktor yang memang berada dalam keadaan yang amat kritikal akan memberi kesan langsung kepada aktiviti pakej kerja EM2 di tapak binaan.

SHSB yakin bahawa kontraktor tidak akan meninggalkan kerja mereka separuh jalan yang bernilai dalam lingkungan RM16.986 juta bagi menjaga nama dan imej mereka di peringkat antarabangsa. Di samping itu semua bahan dan peralatan yang diperlukan telah ditempah dan sebahagian besar (lebih 90%) telah pun berada di tapak projek.

iv. Taking Over Certificate (TOC) Bagi Pakej Kerja CW2 Lewat Dikeluarkan

- Klausa 48.1 - *Taking Over Certificate* (TOC) menyatakan dalam tempoh 21 hari selepas menerima notis penyiapan daripada kontraktor, wakil majikan hendaklah mengeluarkan TOC manakala klausa 48.2 *Substantial Completion of Parts* pula menyatakan wakil majikan boleh mengeluarkan TOC mengikut budi bicara sekiranya kerja asal telah disiapkan dan memberi arahan kepada kontraktor untuk membaiki kerja kecacatan yang dikenal pasti untuk disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan sebelum TOC muktamad dikeluarkan. Tempoh liabiliti kecacatan adalah selama 2 tahun dikira bermula daripada tarikh siap kerja dalam TOC.
- Semakan Audit terhadap TOC bagi pakej kerja CW2 mendapati, TOC 02, TOC 03 dan TOC 04 telah dikeluarkan pada 26 Julai 2012 meskipun tarikh pengambilalihan kerja yang tercatat di TOC adalah pada 13 Oktober 2010 dan 28 Disember 2010. Selanjutnya, pihak Audit juga mendapati *Final* TOC dikeluarkan pada tarikh yang sama iaitu 26 Julai 2012 sedangkan tarikh pengambilalihan bagi keseluruhan kerja adalah pada 28 Disember 2010. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 25.13
TARIKH PENGAMBILALIHAN OLEH SHSB DAN TARIKH SIJIL PENGAMBILALIHAN**

TOC	KERJA	TARIKH ASAL KONTRAK	TARIKH KONTRAK SEMASA	TARIKH AMBIL ALIH	TARIKH TOC	TEMPOH KECACATAN TAMAT
TOC 02	1. Main Dam 2. Spillway	08.10.2002 hingga 22.09.2007	22.09.2007 hingga 11.04.2010	13.10.2010	26.07.2012	12.10.2012
TOC 03	1. Power Intake Structure 2. Power Tunnels 3. Water Release Outlet 4. Permanent Access Road			13.10.2010	26.07.2012	12.10.2012
TOC 04	1. Bakun Resort Other Than Guest Rooms 2. Employer's Township Other Than Residential Units 3. Powerhouse 4. Draft Tube Gate-Hydraulic Steel Structures			28.12.2010	26.07.2012	27.12.2012
TOC CWW-01	1. Main Dam 2. Spillway-Civil Work 3. Spillway-Hydraulic Steel Structures 4. Power Intake Structure-Civil Works 5. Power Intake Structure-Hydraulic Steel Structures 6. Power Tunnels 7. Water Release Outlet 8. Permanent Access Road 9. Bakun Resort Other Than Guest Rooms 10. Employer's Township Other Than Residential Units 11. Powerhouse 12. Powerhouse E&M Works 13. Draft Tube Gate-Hydraulic Steel Structures			28.12.2010	26.07.2012	27.12.2012

Pada pendapat Audit, kelewatan pengeluaran sijil TOC selama 2 tahun menyebabkan arahan tidak dibuat secara formal kepada kontraktor bagi membaiki kerja kecacatan yang dikenal pasti untuk disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan sebelum TOC muktamad dikeluarkan.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari 2013

Sijil Pengambilalihan Kerja pakej CW2 lewat dikeluarkan atas beberapa sebab seperti berikut:

- i. kelewatan menerima persetujuan ke atas punch list items yang perlu dikeluarkan bersama sijil berkenaan;*
- ii. berdasarkan senarai punch list items tersebut, kontraktor telah diarah supaya menyiapkan terlebih dahulu beberapa items yang melibatkan security, safety and environment sebelum sijil boleh dikeluarkan;*
- iii. rujukan juga telah dibuat kepada sepucuk surat daripada pihak SHSB kepada kontraktor CW2 bertarikh 20 September 2010 di mana pihak SHSB telah menyatakan bahawa sekiranya kontraktor dapat menyiapkan beberapa aktiviti kritikal seperti yang tersenarai bagi membolehkan kontraktor EM1 melaksanakan commissioning activities, maka ianya merupakan keperluan minimum bagi pihak SHSB untuk mempertimbangkan bahawa kontraktor telah mencapai penyiapan kerja (Substantial Completion of the Works); dan*
- iv. kontraktor EM1 akhirnya dapat melaksanakan commissioning activities bagi Unit 8 pada 28 Disember 2010 dan bagi memenuhi janji yang dibuat dalam surat bertarikh 20 September 2010, maka tarikh Siap Keseluruhan Kerja telah ditetapkan pada tarikh tersebut, 2 tahun ke belakang berbanding tarikh TOC dikeluarkan.*

v. Tuntutan Daripada Kontraktor Kesan Daripada Kelewatan Dan Gangguan Kerja

- Berdasarkan kontrak, pakej kerja sivil (CW2) perlu disiapkan pada bulan September 2007. Bagaimanapun, lanjutan masa telah diberikan selama 932 hari di mana tarikh kontrak semasa berkuat kuasa adalah sehingga bulan April 2010. Selanjutnya, berdasarkan *Overall Project Program* bertarikh 20 Jun 2007, *Substantial Completion* bagi pakej kerja CW2 adalah pada bulan Jun 2010. Melalui semakan Audit, antara faktor penyebab kepada kelewatan dan gangguan kerja secara keseluruhannya adalah:
 - kelemahan kontraktor dalam perancangan dan pengurusan projek (CW2, EM1 dan EM2);

- pembahagian kerja oleh kontraktor CW2 yang dilakukan secara subkontraktor di mana setiap subkontraktor adalah melalui tender;
 - keputusan Kerajaan bagi menambah bilangan turbin daripada 3 kepada 8 menyebabkan tambahan kerja sivil di *Powerhouse*;
 - kelewatan dalam proses kelulusan Kerajaan Negeri Sarawak bagi memulakan takungan air;
 - kelewatan dan gangguan kerja kepada pemasangan *draft tube* daripada kontraktor IMPSA; dan
 - kekangan penggunaan *powerhouse crane* yang dihadapi oleh kontraktor IMPSA.
- Kesan daripada kelewatan dan gangguan kerja, kontraktor bagi pakej kerja Elektro-Mekanikal iaitu ALSTOM dan IMPSA telah membuat tuntutan berjumlah RM259.57 juta dan RM757.20 juta masing-masing kepada SHSB kesan daripada kenaikan kos bahan dan buruh. Lembaga Pengarah SHSB telah meluluskan sejumlah RM130 juta bagi tuntutan ALSTOM, manakala bagi kes tuntutan IMPSA sejumlah RM301.59 juta diluluskan oleh Kementerian Kewangan (MOF). Tuntutan ini menyebabkan peningkatan kos operasi serta implikasi kewangan kepada SHSB. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.14
TUNTUTAN KONTRAKTOR KERJA ELEKTRO-MEKANIKAL KESAN
DARIPADA KELEWATAN DAN GANGGUAN KERJA

SUB PAKEJ	PERIHAL	TUNTUTAN KONTRAKTOR (RM Juta)	TUNTUTAN YANG DILULUSKAN OLEH MOF/BOD (RM Juta)	TUNTUTAN YANG TELAH DIBAYAR (RM Juta)
EM 1	Penyelesaian Komersil	98.23	50.00	50.00
	Tuntutan	161.34	80.00	80.00
		259.57	130.00	130.00
EM 2	Penyelesaian Komersil	225.00	145.00	145.00
	<i>Global Settlements</i>	532.20	156.29	100.00
		757.20	301.59	245.00
JUMLAH KESELURUHAN		1,016.77	431.59	375.00

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 15 Februari 2013

Pihak SHSB bersetuju dengan kenyataan Jabatan Audit Negara bahawa berlaku kelewatan dalam pelaksanaan projek ini secara keseluruhannya dan ia disebabkan oleh semua pihak yang terlibat. Perlu ditekankan bahawa tuntutan oleh pakej EM1 dan EM2 telah disemak dengan teliti dari sudut entitlement dan juga dokumen sokongan oleh pihak SHSB. Dalam kes tuntutan sejumlah RM156.29 juta yang diluluskan oleh MOF bagi pakej EM2, ia telah disemak dan disyorkan oleh mediator yang dilantik atas persetujuan kedua-dua pihak.

vi. Program Latihan Di Bawah Pakej Kerja CW2

Klausa 49.1A kontrak kerja sivil CW2 menyatakan kontraktor perlu memberi latihan yang komprehensif bagi operasi dan penyenggaraan kerja. Kos dan perbelanjaan latihan tersebut diambil kira dalam penetapan harga kontrak. Semakan Audit mendapati sejumlah RM4.98 juta ditetapkan sebagai bayaran program latihan seperti dalam dokumen kontrak. Berdasarkan bayaran kemajuan bil. 100, sejumlah RM2.75 juta telah dibayar kepada kontraktor dan baki bayaran akan dibayar mengikut program latihan yang diadakan.

Pada pendapat Audit, memandangkan tempoh kecacatan bagi pakej kerja sivil keseluruhan tamat pada 27 Disember 2012, pihak SHSB perlu membuat perancangan sama ada untuk mengeluarkan perubahan kerja di bawah item *omission* dan melaksanakan dasar penjimatan atau menjalankan program latihan sebelum berakhirnya tempoh penutupan akaun kontrak.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari 2013

SHSB telah membuat perancangan bersama kontraktor CW2 untuk menghabiskan baki program latihan pada hujung tahun 2012. Nama pegawai teknikal yang terpilih untuk mengikuti program tersebut juga telah mendapat kelulusan Ahli Lembaga Pengarah SHSB dan telah dimaklumkan kepada kontraktor. Bagaimanapun, program berkenaan terpaksa ditangguhkan buat sementara kerana kekangan kerja di tapak projek yang memerlukan kehadiran semua pihak. Persetujuan telah pun dicapai dengan kontraktor CW2 untuk menjadualkan semula program tersebut dan dijangka selesai pada suku pertama tahun ini.

c. Pewartaan Kawasan Larangan Dan Tempat Larangan Di Stesen Hidroelektrik Bakun

Stesen Hidroelektrik Bakun telah disenaraikan sebagai Sasaran Penting I Negeri Sarawak dan diluluskan untuk diwartakan sebagai Kawasan Larangan dan Tempat Larangan (KLTL) pada bulan April 2011 oleh Jawatankuasa Pusat Sasaran Penting. Pewartaan KLTL adalah penting untuk memastikan kepentingan dan tahap keselamatan terutama di kawasan pemasangan dan bangunan jana kuasa pada tahap yang selamat. Bagaimanapun, stesen Hidroelektrik Bakun serta kawasan persekitaran masih belum diwartakan sebagai Kawasan Larangan dan Tempat Larangan (KLTL). Berdasarkan maklum balas yang diterima daripada Pejabat Ketua Pegawai Keselamatan Kerajaan, pejabat berkenaan masih belum menerima permohonan untuk pewartaan stesen Hidroelektrik Bakun kerana pelan

kawasan/tempat yang perlu diwartakan masih belum dimuktamadkan oleh Pejabat Tanah Dan Survei Sarawak.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari 2013

Hasil daripada teguran Jabatan Audit Negara, SHSB telah mengemukakan surat kepada Kementerian Kemudahan Awam Sarawak pada 23 Januari 2013 bagi memaklumkan status terkini permohonan pewartaan dan menyegerakan proses pewartaan.

Maklum Balas Kementerian Kemudahan Awam Sarawak

SHSB telah memberi kerjasama sepenuhnya dalam mengenal pasti sempadan bagi tapak empangan Hidroelektrik untuk diwartakan. Pelan kawasan/tempat untuk sempadan yang perlu diwartakan telah pun dimuktamadkan pada 16 Januari 2013 oleh Majlis Perancangan Negeri dan akan dikemukakan kepada Pejabat Ketua Pegawai Keselamatan Kerajaan.

Pada pendapat Audit, SHSB masih perlu menyusul proses pewartaan kawasan larangan dan tempat larangan di stesen Hidroelektrik Bakun dengan pihak Kementerian Kemudahan Awam Sarawak dan pihak lain yang berkaitan sehingga selesai.

d. Sistem Keselamatan Di Tapak Projek Tidak Berfungsi

Sistem keselamatan adalah penting bagi melindungi sesuatu tempat daripada dicerobohi. Lawatan Audit pada 7 November 2012 ke *Powerhouse* dan *Switchyard* mendapati sistem kawalan keselamatan iaitu Kamera Litar Tertutup (CCTV), Sistem Akses Kad dan *E-fencing* tidak berfungsi. Semakan Audit selanjutnya mendapati CCTV di bangunan *Powerhouse* dan *Switchyard Control Building* tidak berfungsi sejak bulan Mac dan Julai 2012 disebabkan oleh CCTV *Server faulty/crash*. Bagi Sistem Akses Kad dan *E-fencing*, pihak Audit mendapati kedua-dua sistem keselamatan tersebut telah dipasang tetapi masih belum dijalankan pengujian dan pentauliahan sungguhpun TOC telah dikeluarkan pada akhir bulan Januari 2012. Hal ini memberi risiko kepada SHSB kerana aktiviti/pergerakan keluar masuk ke bangunan *Powerhouse*, *Power Intake*, *Spillway* dan *Switchyard Control Building* tidak dapat dipantau dan dikesan meskipun terdapat pengawal keselamatan bertugas di pintu masuk utama. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.15
SISTEM KESELAMATAN YANG DIPASANG TIDAK BERFUNGSI/MASIH BELUM BEROPERASI

PAKEJ KERJA	SISTEM KESELAMATAN	KAWASAN PEMASANGAN	TARIKH PEMASANGAN	TARIKH TESTING & COMMISSIONING	TARIKH KEROSAKAN	SEBAB KEROSAKAN	HARGA (RM)
CW 2	CCTV (34)	Powerhouse, Power Intake dan Spillway	Jan. - Nov. 2011	Disember 2011	Mac 2012	CCTV Server Faulty/Crash	138,454
	Sistem Akses Kad	Powerhouse Building	Jan. - Dis. 2011	Tiada	-	Belum Berfungsi	4,635
	E-Fencing	Powerhouse up to Spillway Dam Crest Guard House	Jan. - Dis. 2011	Tiada	-	Belum Berfungsi	49,712
TR1	CCTV (11)	Switchyard Diameter & Control Building	Nov. 2010 - Jun 2011	28.07.2011	Julai 2012	CCTV Server Faulty/Crash	1,153,642*

Nota: () - Bayaran Dibuat Secara Pukul Dalam Pembayaran Perbatuan Di Bawah Senaraian Industrial Television System*

Pada pendapat Audit, SHSB perlu memastikan sistem keselamatan di tapak projek sentiasa berfungsi bagi mencegah risiko pencerobohan.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari 2013

Pihak kontraktor pernah mencuba untuk membaiki sistem keselamatan tersebut namun masih tidak dapat berfungsi sepenuhnya disebabkan oleh masalah server yang kerap rosak dengan kehadiran gas hidrogen sulfat (H₂S). Pihak SHSB telah mengambil langkah untuk memulakan kerja penyenggaraan Data Center bagi memastikan ianya bersih dari gas H₂S. Setelah proses penyenggaraan selesai, server tersebut akan ditempatkan/dipindahkan ke dalam Data Center. Di samping itu, pihak SHSB juga telah mengambil langkah untuk menambahkan lagi bilangan pengawal keselamatan bertugas daripada 18 orang ke 30 orang untuk meningkatkan lagi tahap keselamatan serta pemantauan operasi dan aktiviti di Bakun.

e. Pelupusan Sisa Buangan Balak Menggunakan Kaedah Trench Type Burner

- i. Wargana Consortium Sdn. Bhd. (WCSB) dilantik pada bulan Mac 2011 bagi menjalankan kerja pembersihan sisa buangan balak dengan kos permulaan kontrak berjumlah RM14.56 juta untuk tempoh kerja selama 2 tahun dan boleh dilanjutkan selama 12 bulan. Nilai kontrak telah diubah pada bulan September 2012 kepada RM21.70 juta dengan penambahan kos berjumlah RM7.14 juta. *Green Burner* (**Gambar 25.1**) yang dicadangkan oleh kontraktor bernilai RM0.38 juta telah dibina bagi membakar sisa balak dan biomas yang dikutip. Kelulusan NREB telah

diperoleh pada bulan Jun 2011. Semakan Audit mendapati pada bulan November 2011, WCSB telah membuat permohonan secara bertulis kepada SHSB bagi menjalankan *Trench Type Burner* (**Gambar 25.2**) memandangkan *Green Burner* tidak dapat menampung pelupusan jumlah kutipan kuantiti sisa balak. Bagaimanapun, kaedah pelupusan secara *Trench Type Burner* masih belum diberi sebarang kelulusan oleh NREB kerana masih dalam peringkat percubaan dan *pilot* untuk kaedah pelupusan sisa tumbuhan di kawasan projek hidro.

GAMBAR 25.1

Kawasan Pelupusan Sisa Balak Dan Biomas
- *Green Burner*
(07.11.2012)

GAMBAR 25.2

Kawasan Pelupusan Sisa Balak Dan Biomas
- *Trench Type Burner*
(07.11.2012)

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 15 Februari 2013

Trench Type Burner menggunakan konsep pembakaran yang sama seperti Green Burner. Melalui surat kontraktor bertarikh 25 Januari 2012, pihak WCSB telah memaklumkan kepada NREB untuk membina Trench Type Burner bagi menampung penambahan kutipan sisa balak. Maklum balas daripada NREB diterima pada 10 September 2012 dan tiada sebarang bantahan terkandung di dalam surat yang diterima ini bagi penggunaan Trench Type Burner.

f. Juruaudit Bebas Alam Sekitar

Berdasarkan terma dan syarat perlindungan alam sekitar bagi kolam tadahan air, SHSB perlu melantik Juruaudit Bebas Alam Sekitar bagi memantau kesan pelaksanaan projek kepada alam sekitar serta menyediakan laporan setiap sukuan tahun kepada NREB dan SHSB. Gunung-Ganang Corporation Sdn. Bhd. (GGCSB) telah dilantik sebagai Juruaudit Bebas Alam Sekitar berdasarkan perjanjian pada 13 November 2006. Skop kerja bagi perjanjian ini adalah audit bebas alam sekitar, semakan dokumen dan penyediaan laporan tahunan, analisis impak penakungan terhadap kolam tadahan air, *Environmental Baseline Survey* serta menyediakan pelan pelupusan biomas. Semakan Audit mendapati perkara seperti berikut:

i. Lokasi Penempatan *Water Quality Continuous Monitoring Station* (CMS)

Bagi memantau sebarang perubahan kesan kepada kolam takungan, 4 CMS telah dipasang di Kapit, Kanowit, Sibul dan Bakun (**Jadual 25.16**). Bagaimanapun semasa lawatan Audit pada 7 November 2012, CMS Bakun tidak dapat dikesan. Berdasarkan penjelasan pihak SHSB, CMS Bakun telah dimusnahkan oleh air yang deras daripada *spillway* dan tidak beroperasi sejak kolam tadahan air dilepaskan pada 11 November 2011. Lokasi stesen yang dipasang ini adalah tidak sesuai memandangkan aliran air yang deras daripada *spillway* telah menutupi CMS tersebut. Semakan Audit mendapati, pada bulan September 2008, pihak GGCSB mencadangkan tapak yang sesuai bagi pemasangan CMS Bakun iaitu 1 kilometer daripada hiliran *Camp 1* di mana aliran sungai adalah stabil dan aliran utama sungai adalah di kanan tebing sungai. Bagaimanapun, atas faktor keselamatan dan memudahkan pemantauan, SHSB memutuskan supaya CMS Bakun dipasang di *Hap Rapid* yang berhampiran pejabat SHSB. Sepanjang CMS Bakun ini tidak berfungsi GGCSB memantau kualiti air sungai secara manual. Memandangkan lokasi penempatan tidak bersesuaian, objektif pemasangan dan peranan CMS Bakun bagi mengesan sebarang perubahan kualiti air semasa kolam takungan air dimulakan adalah tidak tercapai. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.16
LOKASI CMS DAN STATUS SEHINGGA BULAN DISEMBER 2012

LOKASI	PEMANTAUAN PARAMETER	TARIKH CMS DIPASANG	KOS PEMASANGAN (RM)	STATUS
Kapit	<i>Temperature, pH, Conductivity, Turbidity, Dissolved Oxygen</i>	26.03.2007	82,000	Beroperasi
Kanowit	<i>Temperature, pH, Conductivity, Salinity</i>	21.05.2008	632,000	Beroperasi
Sibu		15.11.2007	181,000	Beroperasi
Bakun	<i>Temperature, pH, Conductivity, Turbidity, Dissolved Oxygen</i>	27.08.2009	280,000	Rosak

Sumber: Continuous Maintenance And Reporting Of Continuous Monitoring Stations Operation 25th Quarterly Downstream Monitoring Report

Pada pendapat Audit, perbelanjaan sejumlah RM0.28 juta tidak dapat dimanfaatkan secara optimum bagi memastikan SHSB mendapat *value for money* terhadap perbelanjaan yang telah dilakukan kerana ketidaksesuaian lokasi penempatan CMS Bakun.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 22 Mac 2013

CMS dipasang berdekatan dengan spillway bagi membolehkan pihak konsultan (GGCSB) membuat pemantauan kualiti air di hilir sungai kawasan empangan yang datang daripada terowong lencongan sebelum takungan dan juga campuran air daripada penjanaan kuasa dan lepasan melalui spillway semasa operasi. Tapak pemasangan CMS yang telah

disarankan oleh GGCSB iaitu 1 kilometer daripada hiliran Camp 1 tidak mempunyai jalan masuk. Oleh itu, kos anggaran dari GGCSB bagi pembinaan CMS dan jalan masuk adalah tinggi di mana jumlah keseluruhan kos bagi pilihan pertama adalah RM1.25 juta dan RM1.10 juta bagi pilihan kedua.

Memandangkan Stesen Hidrologi telah dipasang di Hap Rapid yang berada di bawah pejabat tapak, SHSB membuat keputusan untuk membuat pemasangan CMS di tapak yang sama bagi menjimatkan kos serta memudahkan kerja-kerja pemantauan dibuat. Kos pemasangan CMS ini adalah bernilai RM280,000.

Namun demikian, objektif bagi pemantauan kualiti air sebelum proses takungan telah tercapai berdasarkan laporan dan bacaan yang telah dibuat oleh GGCSB. Bagaimanapun, CMS tidak dapat berfungsi selepas kolam tadahan air dilepaskan melalui spillway pada 11 November 2011. Oleh itu, bacaan terakhir yang diperolehi dari CMS Bakun adalah pada 18 Oktober 2011. Pihak SHSB akan mengambil tindakan bagi memindahkan CMS tersebut ke tempat yang lebih sesuai untuk meneruskan pemantauan kualiti air di hilir sungai bagi memenuhi arahan oleh Lembaga Sumber Asli dan Alam Sekitar Sarawak.

ii. Pengambilalihan Peralatan

Berdasarkan klausa 7A.(7) kontrak, GGCSB perlu menyerahkan semula peralatan setelah kontrak tamat. Pada bulan Januari 2012, pihak GGCSB ada mencadangkan pengambilalihan peralatan tersebut sebelum kontrak tamat antaranya penyenggaraan 4 CMS dan tukar hak milik kenderaan jenis Toyota HILUX Twin Cab. Pada bulan Mei 2012, pihak GGCSB sekali lagi mencadangkan pelan pengambilalihan untuk perhatian SHSB. Bagaimanapun, sehingga bulan November 2012, semakan Audit mendapati tiada tindakan di pihak SHSB bagi pengambilalihan peralatan ini sungguhpun kontrak telah tamat pada 31 Ogos 2012.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari 2013 Dan 15 Februari 2013

Pengambilalihan peralatan daripada GGCSB telah ditangguhkan kerana pihak SHSB masih dalam perundingan/pertimbangan untuk meneruskan kontrak bersama GGCSB bagi mengendalikan dua stesen CMS (Kapit/Kanowit). Pada 1 Februari 2013, pihak GGCSB telah menghantar cadangan kos untuk mengendalikan 2 stesen CMS (Kapit/Kanowit). Pihak SHSB bercadang untuk mengadakan perbincangan dan rundingan harga dengan GGCSB pada akhir bulan Februari 2013.

25.5.3. Pematuhan Terhadap Peraturan Pengurusan Dan Kewangan Syarikat

25.5.3.1. Rancangan Korporat

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 12 Tahun 1993 menetapkan bahawa setiap syarikat perlu menyediakan rancangan korporat (pelan perniagaan) dan menetapkan strateginya bagi mencapai matlamat bagi tempoh jangka pendek (tahunan) dan jangka panjang. Semakan Audit terhadap dokumen dan temu bual dengan Pengarah Urusan dan kakitangan syarikat mendapati perancangan strategik jangka pendek dan jangka panjang bagi syarikat ini masih belum disediakan memandangkan tumpuan dan matlamat SHSB adalah menyiapkan pakej kerja serta masalah berkaitan bagi projek Bakun. Hal ini menyebabkan garis panduan bertulis/*Standard Operating Procedure* (SOP) masih belum disediakan bagi memantapkan pengurusan projek dan perancangan jangka panjang bagi output yang dikeluarkan oleh projek Bakun. Bagaimanapun, model kewangan syarikat ada disediakan oleh perunding yang dilantik.

Pada pendapat Audit, pihak pengurusan perlu memberi perhatian kepada penyediaan perancangan strategik syarikat bagi menentukan hala tuju syarikat. Garis panduan yang jelas dan komprehensif perlu disediakan bagi memastikan program yang hendak dilaksanakan adalah menyeluruh, sistematik serta mencapai *outcome* dan objektif yang telah ditetapkan. Perbincangan antara SHSB, MOF dan MKD perlu diadakan bagi mencapai kata persetujuan berkaitan hala tuju penubuhan dan pencapaian matlamat SHSB.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari Dan 15 Februari 2013

Pihak SHSB bersetuju dengan pandangan Jabatan Audit Negara. SHSB menggunakan rujukan panduan daripada TNB dan juga JKR. Sebagai tindakan penambahbaikan, sebuah syarikat telah dilantik untuk menggubal Manual Pengurusan Perolehan dan draf dokumen dijangka akan disiapkan pada bulan Mac 2013. Kelulusan berhubung perkara ini akan diperolehi daripada Ahli Lembaga Pengarah yang dijangka pada bulan Mei atau Jun 2013.

25.5.3.2. Pengurusan Kewangan Syarikat

a. Pengurusan Kontrak Kerja Pengubahsuaian Di Bangunan CP Tower

Kerja pengubahsuaian bernilai RM2.50 juta terhadap Aras 19 Bangunan CP Tower telah diberikan kepada Syarikat Pembinaan Anggerik Sdn. Bhd. Tempoh kerja adalah selama 9 minggu iaitu dari bulan Jun hingga Ogos 2012. Semakan Audit mendapati kerja pengubahsuaian siap pada 3 Ogos 2012 dan *Certificate of Practical Completion* (CPC) bersama senarai *outstanding items* dikeluarkan pada 8 Oktober 2012. Mengikut temu bual

dengan pegawai SHSB, projek pengubahsuaian dilaksanakan secara *fast track*. Semakan Audit selanjutnya mendapati 3 Arahan Perubahan Kerja (APK) dikeluarkan pada 23 Oktober 2012 dan satu APK pada 24 Oktober 2012. Ini bermakna Bahagian Kontrak hanya mengeluarkan APK secara rasmi selepas tarikh CPC dikeluarkan. **Pada pendapat Audit, SHSB perlu lebih teliti dalam perancangan projek sebelum ditender serta dilaksanakan.**

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari 2013 Dan 15 Februari 2013

*SHSB telah menerima arahan untuk mengosongkan ruang pejabat di Aras 5 dan 6, Blok F, Kompleks Kerajaan Bukit Perdana pada akhir Disember 2012 dan sehubungan itu tender ubah suai pejabat baru di CP Tower telah dirancang supaya siap untuk diduduki pada bulan Disember 2012. Namun demikian, Arahan daripada Pejabat Setiausaha Bahagian Pengurusan Hartanah, Jabatan Perdana Menteri telah diterima melalui surat bertarikh 23 Julai 2012 yang menyatakan bahawa pihak SHSB perlu mengosongkan ruang pejabat di Kompleks Kerajaan Bukit Perdana selewat-lewatnya 1 Ogos 2012. Oleh yang demikian kontrak ubah suai CP Tower terpaksa dibuat secara *fast track* dan kebanyakan kerja perubahan telah dibuat secara lisan dan dimuktamadkan secara bertulis setelah penyiapan kerja. Namun begitu, Pengarah Urusan sentiasa dimaklumkan mengenai sebarang perubahan oleh mana-mana pegawai yang mengeluarkan arahan lisan berkenaan. Manakala Arahan Perubahan Kerja yang bernilai RM0.32 juta adalah bersamaan dengan 12.8% daripada jumlah kontrak asal iaitu RM2.50 juta yang tidak melebihi 20%. Pihak SHSB akan lebih berhati-hati dan membuat perancangan yang lebih rapi untuk projek yang akan datang.*

b. Pengurusan Pinjaman

Bagi membiayai projek Bakun, SHSB telah membuat pinjaman berjangka daripada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) dan Kumpulanwang Persaraan (Diperbadankan) (KWAP). **Sehingga bulan Disember 2012, jumlah pinjaman berjangka SHSB daripada kedua-dua institusi tersebut adalah RM5.750 bilion di mana RM5.350 bilion diperolehi daripada KWSP dan RM400 juta daripada KWAP.** Semakan Audit mendapati 2 pinjaman berjangka sepatutnya dilunaskan oleh SHSB pada tahun 2012. Bagaimanapun, pinjaman tersebut telah diluluskan pelanjutan tempoh bayaran balik pinjaman oleh institusi berkenaan tanpa sebarang *fee* tambahan. Pada tahun 2010, belanja faedah atas pinjaman ini berjumlah RM897.42 juta berbanding RM642.21 juta pada tahun 2009. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 25.17
KEDUDUKAN PINJAMAN BERJANGKA SHSB SEHINGGA DISEMBER 2012

INSTITUSI	PINJAMAN BERJANGKA (RM Bilion)	TARIKH PINJAMAN BERKUATKUASA	TEMPOH BAYARAN BALIK MENGIKUT PERJANJIAN ASAL	JADUAL PEMBAYARAN SEMULA MELALUI PERJANJIAN TAMBAHAN PERTAMA
KWAP	0.400	11.12.2002	19.12.2012	19.12.2017
KWSP	3.000	23.04.2007	15.05.2009	16.05.2019
KWSP	1.000	22.07.2008	25.07.2012	25.07.2022
KWSP	1.350	04.05.2010	11.03.2022	-
JUMLAH	5.750			

c. Perekodan Daftar Aset

Akta Syarikat 1965 menetapkan Lembaga Pengarah bertanggungjawab untuk memastikan aset syarikat diuruskan dengan cekap, teratur dan mematuhi peraturan yang ditetapkan. Semakan Audit pada bulan November 2012 terhadap daftar aset yang diselenggara mendapati daftar tersebut hanya dikemas kini sehingga bulan Mei 2012. Bagaimanapun daftar yang diselenggara ini masih belum menyenaraikan aset baru di bangunan CP Tower dan juga aset yang telah diberikan *Final Taking Over Certificate* di bawah pakej kerja CW2. Sekiranya urusan pendaftaran aset tidak dibuat, risiko kehilangan aset adalah tinggi tanpa rekod pengesahan. Seterusnya, pihak Audit juga mendapati urusan pelabelan aset masih belum dijalankan.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 15 Februari 2013

Senarai aset di CP Tower dan juga aset yang diambil alih dari pakej CW2 telah dikemas kini sehingga bulan Disember 2012. Bagi tujuan penambahbaikan, pihak SHSB dalam perancangan untuk mengemas kini rekod pelabelan serta penempatan aset. Proses ini akan mengambil masa selama 2 bulan meliputi aset di Ibu Pejabat dan juga di lokasi tapak. Pihak SHSB menjangkakan ianya akan selesai pada hujung bulan April 2013.

Pada pendapat Audit SHSB perlu memastikan daftar aset syarikat disediakan dengan lengkap dan kemas kini pada setiap masa.

Secara keseluruhannya, tadbir urus korporat, pengurusan kewangan SHSB serta pengurusan sumber manusia meliputi prosedur pembayaran bonus, gaji serta kaedah pengambilan kakitangan telah mematuhi peraturan yang ditetapkan kecuali perkara yang dibangkitkan di perenggan di atas.

25.5.4. Pemantauan Subsidiari

SHSB telah menubuhkan syarikat subsidiari iaitu Sarawakhidro Power Sdn. Bhd. (Sarawakhidro Power) pada 1 Ogos 2011 dengan modal berbayar RM2. Semakan Audit mendapati syarikat ini masih belum beroperasi sepenuhnya di mana urusan kewangan serta pentadbiran subsidiari ini masih di bawah seliaan SHSB. Dari segi tadbir urus, 4 orang ahli Lembaga Pengarah dilantik di mana Lembaga Pengarah ini telah mengadakan mesyuarat sebanyak 6 kali sejak penubuhan syarikat. Sehingga bulan Disember 2012, SHSB telah menyalurkan pendahuluan kepada Sarawakhidro Power berjumlah RM16 juta. Syarikat ini ditubuhkan dengan 3 objektif utama iaitu:

25.5.4.1. menjalankan perniagaan yang mempunyai hubung kait dengan stesen kuasa hidroelektrik dari aspek pengurusan, khidmat nasihat/perundingan serta pembekal tenaga kepada orang persendirian atau organisasi di Malaysia dan di luar negara;

25.5.4.2. memeterai kontrak atau perjanjian bagi mengendalikan dan mengekalkan penjanaan tenaga dan peralatan lain, menyewa atau memajak peralatan berkaitan aktiviti penjanaan tenaga; dan

25.5.4.3. membuat pelaburan serta menguruskan perniagaan berkaitan pelancongan di kawasan loji jana kuasa, empangan dan kawasan sekitar.

Antara keputusan Kementerian Kewangan bagi menubuhkan subsidiari ini ialah nisbah pegangan ekuiti SHSB dan Sarawak Energy Berhad (SEB) adalah disyorkan 70:30. Bagaimanapun, sehingga bulan Disember 2012, semakan Audit mendapati tiada penyertaan ekuiti daripada SEB.

Pada pendapat Audit, hala tuju penubuhan Sarawakhidro Power perlu diperjelaskan bagi mencapai objektif utama penubuhan syarikat ini.

Maklum Balas SHSB Yang Diterima Pada 29 Januari Dan 15 Februari 2013

Penubuhan Sarawakhidro Power adalah selaras dengan keputusan Kementerian Kewangan supaya Syarikat JV Kendalian dan Senggaraan ditubuhkan bersama dengan SEB bagi mengendalikan Stesen Janakuasa Bakun. Aktiviti utama Syarikat adalah menguruskan Stesen Janakuasa Bakun, manakala lain-lain aktiviti termasuk perundingan, pengurusan projek dan pelancongan. Tiada penyertaan SEB dalam penubuhan subsidiari ini kerana tiada kesepakatan dicapai berkenaan peratusan pemilikan syarikat di antara SHSB dan SEB. Bagi hala tuju penubuhan subsidiari ini, perkara ini sedang dibincang di peringkat syarikat induk bagi menentukan sama ada kewujudan subsidiari ini masih relevan atau sebaliknya.

25.6. SYOR AUDIT

Bagi memantapkan keupayaan dan tadbir urus organisasi serta memastikan SHSB mencapai objektifnya adalah disyorkan supaya pihak yang terlibat mengambil tindakan terhadap perkara berikut:

25.6.1. Lembaga Pengarah SHSB perlu sentiasa memantau projek yang dilaksanakan dari semasa ke semasa dengan rapi bagi memastikan objektif dicapai dan dapat dimanfaatkan seperti yang disasarkan;

25.6.2. pengurusan SHSB perlu memastikan perancangan strategik jangka pendek dan jangka panjang syarikat disediakan bagi menentukan hala tuju syarikat ini; dan

25.6.3. pengurusan SHSB perlu segera menyediakan prosedur operasi yang standard bagi memastikan pengurusan kontrak/projek dibuat dengan lebih teratur dan konsisten.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 261-281 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN KEWANGAN

26. HALAL INDUSTRY DEVELOPMENT CORPORATION SDN. BHD.

26.1. LATAR BELAKANG

26.1.1. Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. (HDC) yang ditubuhkan pada 18 September 2006 adalah syarikat milik penuh Menteri Kewangan Diperbadankan (MKD), Kementerian Kewangan dengan modal berbayar berjumlah RM95,000,002. Modal dibenarkan adalah berjumlah RM100 juta. Kerajaan Persekutuan melalui MKD memegang saham terbesar dengan 99.9% pegangan saham manakala Pesuruhjaya Tanah Persekutuan memiliki 1 saham bernilai RM1.00. Objektif utama HDC adalah untuk menyatupadukan negara-negara industri halal bagi membentuk asas satu masyarakat halal yang global, memperbaiki proses persijilan, menubuhkan Halal Support Centre serta memperkenalkan konsep Halal Malaysia.

26.1.2. HDC ditubuhkan bagi memimpin semua inisiatif Kerajaan terhadap pembangunan sektor halal dan menyelaras pertumbuhan ekonomi halal secara menyeluruh serta mempromosikan Malaysia sebagai Hab Halal di peringkat antarabangsa. Sebagai sebuah syarikat pembangunan, penubuhan HDC bukan berorientasikan keuntungan. Peranan dan tanggungjawab utama HDC seperti yang ditetapkan oleh Kerajaan terbahagi kepada 3 Bahagian Strategik seperti di jadual berikut:

JADUAL 26.1
BAHAGIAN STRATEGIK HALAL INDUSTRY DEVELOPMENT CORPORATION SDN. BHD.

BAHAGIAN STRATEGIK	TUMPUAN	KETERANGAN RINGKAS BAHAGIAN STRATEGIK
Pembangunan Industri Halal	Pelaburan	Memudahkan cara pertumbuhan dan penyertaan syarikat halal Malaysia di pasaran halal global dan menerajui pembangunan Taman Halal melalui pelaburan domestik dan antarabangsa.
	<i>Capacity Building</i>	
	<i>Industry Linkages</i>	
Halal Integriti	Latihan dan Perundingan	Melindungi integriti halal melalui pembangunan pusat rujukan halal global dan memudahkan cara penyelidikan dan pembangunan halal, inovasi program latihan halal dan perunding.
	Persijilan dan Standard	
	<i>Global Halal Support Centre</i>	
Penjenamaan Dan Promosi Halal	Pemasaran, Komunikasi dan Jangkauan Program	Menerajui dalam penjenamaan, pemasaran serta kempen promosi produk halal bagi pasaran tempatan dan antarabangsa.
	<i>Foreign Collaboration</i>	

26.1.3. Bagi merealisasikan objektif dan aspirasi ini, segala perancangan dan pelaksanaan HDC berpandukan kepada garis panduan yang terdapat dalam Pelan Tindakan Industri Malaysia Ketiga, Pelan Induk Halal dan Pelan Perniagaan 5 Tahun. Berdasarkan Pelan Induk Halal, HDC sepatutnya telah memasuki Fasa 2 iaitu menjadikan Malaysia lokasi terpilih untuk perniagaan berkaitan halal.

26.1.4. Sebagai sebuah syarikat berhad yang dimiliki oleh Kerajaan, HDC perlu mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan oleh Akta Syarikat 1965 dan peraturan lain yang dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan berkaitan syarikat dari semasa ke semasa.

26.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada:

26.2.1. prestasi pendapatan dan perbelanjaan serta kedudukan aliran tunai HDC adalah meningkat atau sebaliknya di samping menentukan faktor yang menyumbang kepada prestasi tersebut;

26.2.2. pengurusan aktiviti HDC telah dilaksanakan dengan teratur, berhemat dan mencapai objektif yang ditetapkan; dan

26.2.3. pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat HDC adalah selaras dengan peraturan yang ditetapkan.

26.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan ini meliputi aspek kewangan, aktiviti utama dan tadbir urus korporat HDC bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Manakala analisis prestasi kewangan adalah berdasarkan maklumat kewangan tahun 2009, 2010 dan 2011. Pemeriksaan Audit telah dijalankan di Ibu Pejabat HDC, Pejabat Setiausaha Syarikat, MKD serta Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI). Lawatan Audit juga telah dibuat ke Syarikat Hitech Padu Sdn. Bhd., Shah Alam tempat penyimpanan server HDC dan taman halal Selangor Halal Hub, Pulau Indah.

26.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak dokumen, fail dan rekod berkaitan serta mengadakan perbincangan dan temu bual dengan pegawai yang bertanggungjawab di HDC dan agensi yang berkaitan. Pengesahan daripada pihak ketiga berkaitan isu yang dibangkitkan juga telah diperolehi.

26.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Ogos hingga Disember 2012 mendapati perkara berikut:

- i. prestasi pendapatan meningkat pada tahun 2011 setelah mengalami penurunan yang ketara pada tahun 2010 berbanding 2009. Pendapatan utama adalah daripada faedah deposit dengan bank/institusi kewangan dan sewaan tapak pameran. Prestasi perbelanjaan pula menunjukkan trend menurun sejak tahun

2009 hingga 2011. Kedudukan aliran tunai HDC menunjukkan trend menurun. Faktor utama penurunan adalah disebabkan HDC tidak menjana aliran tunai daripada aktiviti operasi sepanjang tempoh tahun 2009 hingga 2011;

- ii. prestasi aktiviti secara keseluruhannya adalah kurang memuaskan dan perlu diberi perhatian oleh Lembaga Pengarah kerana pengurusan pembangunan industri halal tidak dapat dilaksanakan seperti yang dirancang; perancangan aktiviti yang tidak teratur; sebahagian kerja di bawah program bantuan Kerajaan tidak dapat dilaksanakan dalam tempoh yang ditetapkan; aktiviti yang dilaksanakan tidak mencapai objektif yang ditetapkan; perbelanjaan bagi penganjuran aktiviti halal tidak dibuat secara teratur; pemantauan tidak dilaksanakan sepenuhnya dan sebahagian kerja tidak didokumentasikan dengan lengkap; dan
- iii. masih terdapat kelemahan dalam pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat yang perlu diperbaiki khususnya kelemahan pengurusan pembayaran walaupun isu yang sama telah dibangkitkan pada tahun 2009.

Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui dan juga maklum balas HDC serta Kementerian Perdagangan Antarabangsa Dan Industri (MITI) adalah seperti di perenggan berikut:

26.5.1. Prestasi Kewangan

Prestasi kewangan HDC bagi tempoh tahun kewangan 2009 hingga 2011 adalah seperti berikut:

26.5.1.1. Analisis Pendapatan, Perbelanjaan

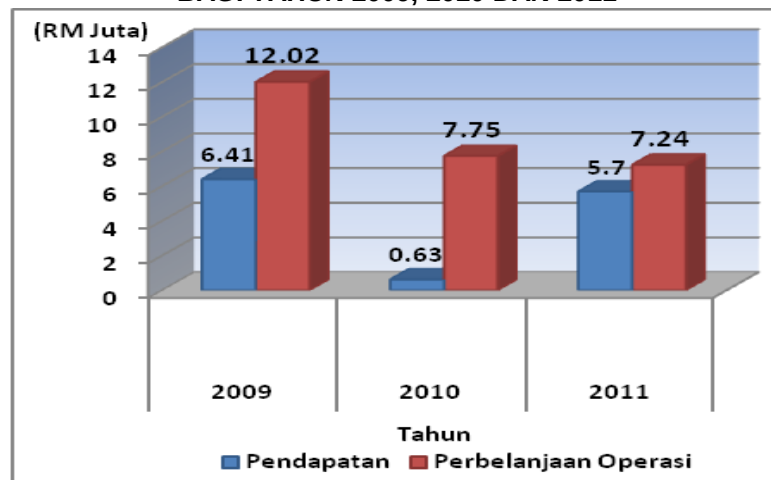
- a. HDC memperoleh pendapatan tahunan melalui sewaan tapak pameran dan faedah daripada deposit dengan bank/institusi kewangan. Selain itu, HDC juga menerima geran daripada Kerajaan melalui Institut Keusahawanan Negara (INSKEN) berjumlah RM3.61 juta pada tahun 2010 dan Kementerian Perdagangan Antarabangsa Dan Industri (MITI) berjumlah RM8.41 juta dan RM18 juta masing-masingnya pada tahun 2011 dan 2012. Bagaimanapun, geran yang diterima khusus untuk aktiviti tertentu hanya akan diiktiraf sebagai pendapatan apabila aktiviti yang dimaksudkan telah dilaksanakan. Perbelanjaan utama HDC meliputi kos jualan, perbelanjaan operasi dan perbelanjaan sewa pejabat serta pembaikan dan penyenggaraan. Kedudukan pendapatan dan perbelanjaan bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 26.2
PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN HDC
BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

BUTIRAN	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Pendapatan	6.41	0.63	5.70
Lain-lain Pendapatan	1.47	0.85	0.70
Perbelanjaan Am Dan Pentadbiran	(12.02)	(7.75)	(7.24)
Kos Kewangan	(0.02)	(0.01)	(0.01)

Sumber: Penyata Kewangan Bagi Tahun Berakhir Pada 2009, 2010 Dan 2011 Yang Telah Diaudit

CARTA 26.1
TREND PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN HDC
BAGI TAHUN 2009, 2010 DAN 2011

26.5.1.2. Penyata Aliran Tunai

Berdasarkan Penyata Aliran Tunai HDC bagi tempoh tahun kewangan 2009 hingga 2011, prestasi aliran tunai syarikat secara keseluruhannya menunjukkan penurunan tunai berjumlah RM31.92 juta (61.6%) pada akhir tahun 2011 berbanding dengan tahun 2009 iaitu daripada RM51.84 juta pada tahun 2009, RM30.15 juta pada tahun 2010 dan RM19.92 juta pada tahun 2011. Penurunan pada tahun 2011 adalah disebabkan HDC tidak menjana aliran tunai daripada aktiviti operasi sepanjang tempoh tahun 2009 hingga 2011. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 26.3
PENYATA ALIRAN TUNAI HDC BAGI TAHUN 2009, 2010 DAN 2011

BUTIRAN/TAHUN	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Aliran Tunai Masuk/(Keluar) Bersih Daripada Aktiviti Operasi	(16.37)	(13.28)	(9.99)
Aliran Tunai Masuk/(Keluar) Bersih Daripada Aktiviti Pelaburan	(2.56)	(8.36)	(0.11)
Aliran Tunai Masuk/(Keluar) Bersih Daripada Aktiviti Pembiayaan	(0.14)	(0.05)	(0.13)
Tambahan/(Kurangan) Bersih Tunai Dan Bersamaan Tunai	(19.07)	(21.69)	(10.23)
Tunai Dan Bersamaan Tunai Pada Awal Tahun Kewangan	70.91	51.84	30.15
Tunai Dan Bersamaan Tunai Pada Akhir Tahun Kewangan	51.84	30.15	19.92

26.5.2. Prestasi Dan Pengurusan Aktiviti

26.5.2.1. Prestasi Aktiviti

a. Petunjuk Prestasi Utama (KPI)

Bagi menjamin kesinambungan pengukuran produktiviti, pihak pengurusan HDC telah menetapkan 5 elemen utama sebagai petunjuk prestasi utama bagi tempoh 2010 hingga 2012. MKD telah menetapkan sasaran pencapaian minimum KPI bagi HDC pada tahun 2010 dan 2011 sekurang-kurangnya 80% dan 85% pada tahun 2012. HDC juga perlu mengemukakan keputusan pencapaian KPI syarikat secara berkala iaitu setiap suku tahun (dalam tempoh dua minggu selepas setiap suku tahun berakhir) kepada MKD.

b. Pencapaian Petunjuk Prestasi Utama (KPI)

- i. Berdasarkan kepada laporan pencapaian KPI yang dikemukakan kepada MKD, pihak Audit mendapati secara keseluruhannya HDC telah mencapai sasaran yang ditetapkan pada tahun 2011 dan 2012 iaitu sebanyak 91.5% dan 92.9%. Bagaimanapun pada tahun 2010, HDC tidak dapat mencapai sasaran KPI yang ditetapkan dengan memperoleh 79.6% daripada 80% yang ditetapkan. Laporan pencapaian KPI juga ada dibincangkan dalam mesyuarat Lembaga Pengarah dan dikemukakan kepada MKD pada setiap suku tahun. Butiran pencapaian KPI untuk tempoh tahun 2010 hingga 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 26.4
PENCAPAIAN SEBENAR KPI PADA TAHUN 2010, 2011 DAN 2012

PETUNJUK PRESTASI UTAMA (KPI)	2010			2011			2012		
	SASAR (%)	SEBENAR (%)	CAPAI	SASAR (%)	SEBENAR (%)	CAPAI	SASAR (%)	SEBENAR (%)	CAPAI
<i>Halal Industry Development</i>	30	24.2	X	30	25.5	X	68	61.6	X
<i>Halal Integrity</i>	20	20.0	✓	25	25.0	✓	12.75	12.2	X
<i>Branding And Promotions</i>	25	19.6	X	20	20.0	✓	4.25	4.1	X
<i>Global Halal Support Centre (GHSC)</i>	15	12.0	X	20	16.7	X	TB	TB	TB
<i>Employee Engagement Score</i>	10	3.8	X	5	4.3	X	TB	TB	TB
<i>Operations</i>	-	-	-	-	-	-	10	10.0	✓
<i>Enablement</i>	-	-	-	-	-	-	5	5.0	✓
JUMLAH	100	79.6	X	100	91.5	✓	100	92.9	✓

Nota : (✓) - Ya (X) - Tidak (TB) - Tidak Berkenaan

- ii. Semakan Audit selanjutnya ke atas penilaian pencapaian KPI secara individu bagi setiap elemen mendapati pada tahun 2010 hanya satu KPI yang memenuhi sasaran manakala 4 KPI tidak memenuhi sasaran. Bagi

tahun 2011 pula, hanya 2 elemen yang mencapai sasaran yang ditetapkan manakala 3 elemen tidak memenuhi sasaran. Bagi tahun 2012 didapati HDC telah mengemas kini petunjuk KPI. Bagaimanapun, hanya 2 elemen yang mencapai sasaran manakala 3 elemen lain tidak memenuhi sasaran yang ditetapkan.

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Sasaran pencapaian KPI bagi suku tahun ketiga 2010 adalah 75% (25% bagi suku pertama dan 50% bagi suku kedua). Oleh yang demikian, berdasarkan pencapaian semasa 60.6%, pencapaian sebenar KPI adalah pada 80.8%. Pencapaian ini adalah memuaskan kerana peruntukan pembangunan hanya diterima pada bulan Jun 2010.

Pada pendapat Audit, pencapaian keseluruhan KPI HDC telah meningkat daripada tahun 2010 hingga 2012. Bagaimanapun, pihak pengurusan HDC perlu menilai semula faktor yang menyebabkan KPI bagi setiap elemennya yang tidak dapat dicapai. Selain daripada pembentangan KPI kepada Lembaga Pengarah, satu pelan tindakan yang lebih komprehensif perlu disediakan bagi meningkatkan pencapaian prestasi setiap KPI.

c. Pencapaian Sebenar Aktiviti Berbanding Sasaran

- i. Berdasarkan Pelan Induk dan Pelan Perniagaan 5 Tahun, HDC telah mengenal pasti 45 aktiviti utama untuk dilaksanakan pada tahun 2010 dengan anggaran perbelanjaan berjumlah RM32.16 juta. Manakala pada tahun 2011, sebanyak 27 aktiviti telah dirancang dengan anggaran perbelanjaan berjumlah RM8.41 juta. Bagi tahun 2012, sebanyak 46 aktiviti telah dirancang dengan anggaran perbelanjaan berjumlah RM18 juta. Di samping itu, peruntukan perbelanjaan berjumlah RM5 juta juga telah disediakan bagi melaksanakan projek kajian pembangunan vaksin halal.
- ii. Semakan Audit terhadap pencapaian sebenar aktiviti yang dirancang mendapati perkara berikut:
 - Pada tahun 2010 hanya 25 daripada 45 aktiviti (56%) yang dirancang dengan perbelanjaan berjumlah RM13.57 juta dapat dilaksanakan; 12 daripada 27 aktiviti (44%) berjumlah RM6.55 juta telah dilaksanakan pada tahun 2011 dan pada tahun 2012 sebanyak 37 daripada 46 aktiviti (80%) berjumlah RM8.95 juta dapat dilaksanakan. Antara sebab aktiviti tidak dapat dilaksanakan

mengikut perancangan adalah tiada peruntukan kewangan diterima oleh HDC daripada Kerajaan bagi melaksanakan aktiviti berkaitan pada tahun 2010. Manakala, pada tahun 2011 dan 2012, peruntukan kewangan bagi pelaksanaan aktiviti yang dirancang telah lewat diterima daripada Kerajaan iaitu pada pertengahan tahun 2011 dan 2012. Selain itu, perancangan yang kurang teliti dan terperinci juga menyumbang kepada pencapaian sebenar program berbanding sasaran. Kedudukan peratusan pencapaian adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 26.5
PELAKSANAAN SEBENAR PROGRAM BERBANDING SASARAN

TAHUN	SASARAN	SEBENAR	PERATUSAN PENCAPAIAN (%)
2010	45	25	56
2011	27	12	44
2012	46	37	80

Sumber : *Bajet Berbanding Pencapaian 2010-2012*

Nota : *Mengikut Program Perjanjian Perkhidmatan Bagi Tahun 2011 Dan 2012*

- Pada tahun 2011, terdapat peningkatan pencapaian pelaksanaan program berbanding tahun sebelumnya disebabkan HDC telah mengambil tindakan mengklasifikasikan semula perancangan program yang tidak dapat dilaksanakan pada tahun 2010 dengan melaksanakannya pada tahun 2011. Klasifikasi tersebut telah melibatkan penggabungan antara program dan aktiviti yang telah dapat meningkatkan peratusan pencapaian pada tahun 2011 serta dapat memberi impak yang signifikan kepada pembangunan Industri Halal. Bagaimanapun, pencapaian objektif penubuhan HDC masih belum tercapai.

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Prestasi HDC secara keseluruhannya adalah agak baik jika dibandingkan dengan peruntukan yang telah diterima daripada Kerajaan sejak tiga tahun yang lalu. Program-program yang dijalankan pada tahun 2010 adalah dengan mengguna pakai sumber kewangan dalaman yang diperolehi kerana tiada suntikan modal daripada Kerajaan pada tahun 2006 sehingga 2008. Sehubungan itu, pelaksanaan program tahun 2010 adalah sebagai titik permulaan bagi memperkenalkan program yang perlu dilaksanakan oleh HDC di bawah MITI. Manakala pengklasifikasian semula program-program pada tahun 2011 adalah dibuat berdasarkan kesesuaian dengan peruntukan yang diterima daripada MITI. Tambahan pula, tahun tersebut merupakan tahun peralihan HDC sebagai sebuah agensi di bawah MITI dan

elemen-elemen seperti hala tuju, objektif dan Key Result Area (KRA) MITI termasuk isu pertindihan skop dengan agensi-agensi lain di bawah MITI telah diambil kira.

Pada pendapat Audit, tahap pencapaian sebenar aktiviti yang dirancang masih perlu diperbaiki bagi memastikan objektif Kerajaan untuk menjadikan Malaysia sebagai Hab Halal Antarabangsa tercapai.

d. Prestasi Kewangan Aktiviti

Secara keseluruhannya, HDC telah membelanjakan sejumlah RM34.60 juta (47%) bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 untuk membolehkan HDC melaksanakan program pembangunan industri halal. Sejumlah RM16.88 juta (48.2%) daripada RM35.02 juta peruntukan Kerajaan telah dibelanjakan. Manakala sejumlah RM17.72 juta (45.9%) telah dibelanjakan daripada peruntukan sumber kewangan dalaman yang berjumlah RM38.63 juta. Semakan Audit mendapati jumlah perbelanjaan bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 adalah kurang daripada 50% berbanding jumlah peruntukan sedia ada. Ini disebabkan terdapat aktiviti yang tidak dapat dilaksanakan sebagaimana yang telah dirancang. Selain itu, sebahagian daripada aktiviti yang dijalankan adalah merupakan kerjasama HDC dengan syarikat/agensi yang memberi sumbangan kewangan di dalam aktiviti yang dijalankan. Butiran peruntukan dan perbelanjaan untuk tempoh tahun 2010 hingga 2012 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 26.6
PERUNTUKAN DAN PERBELANJAAN PROGRAM HDC
BAGI TEMPOH TAHUN 2010 HINGGA 2012

TAHUN	PERUNTUKAN (RM Juta)			PERBELANJAAN (RM Juta)			PERATUSAN PERBELANJAAN (%)		
	MITI/MOF/ INSKEN	SUMBER DALAMAN	JUMLAH	MITI/MOF/ INSKEN	SUMBER DALAMAN	JUMLAH	MITI/MOF/ INSKEN	SUMBER DALAMAN	JUMLAH
2010	3.61	32.16	35.77	-	13.57	13.57	-	42.2	37.9
2011	8.41	5.47	13.88	7.02	3.20	10.22	83.5	58.5	73.6
2012	23.00	1.00	24.00	9.86	0.95	10.81	42.9	95.0	45.0
JUMLAH	35.02	38.63	73.65	16.88	17.72	34.60	48.2	45.9	47.0

Sumber: Mengikut Penyata Kewangan Tahunan 2010 Dan 2011 Yang Diaudit

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

HDC hanya menerima peruntukan Kerajaan pada bulan Julai 2011 dan Jun 2012. Kelewatan penerimaan peruntukan menyebabkan pelaksanaan program terpaksa dilanjutkan ke tahun-tahun berikutnya. Sekiranya analisis dibuat berdasarkan kepada peruntukan yang diterima bagi tujuan pembangunan secara keseluruhannya, HDC telah membelanjakan

sejumlah RM16.88 juta (63.9%) bagi tempoh tahun 2011 hingga 2012 daripada jumlah yang diterima bagi tujuan pembangunan (83.5% untuk tahun 2011 dan 54.8% untuk tahun 2012).

Maklum Balas Pengurusan Kementerian Perdagangan Antarabangsa Dan Industri (MITI) Yang Diterima Pada 24 Mac 2013

Kaedah penyaluran peruntukan kepada HDC adalah berbeza sekiranya dibandingkan dengan agensi-agensi MITI iaitu MIDA, MATRADE, SME CORP dan sebagainya. Ini adalah disebabkan oleh struktur semasa HDC yang masih merupakan syarikat sendirian berhad. Oleh sebab kaedah penyaluran peruntukan seperti ini tidak pernah dilaksanakan oleh MITI, ia memerlukan sedikit masa untuk penelitian.

Pada pendapat Audit, prestasi kewangan aktiviti HDC perlu ditambah baik untuk memastikan peruntukan pembangunan yang disalurkan dibelanjakan sebagaimana yang ditetapkan dalam perjanjian perkhidmatan bagi memastikan objektif pelaksanaan aktiviti HDC tercapai.

26.5.2.2. Pengurusan Aktiviti

a. Program Latihan Halal Di Bawah Institut Keusahawanan Negara (INSKEN)

- i. Pada tahun 2010, HDC telah menerima peruntukan geran berjumlah RM3.61 juta daripada INSKEN di bawah MITI bagi melaksanakan program latihan halal kepada pihak industri dan orang awam. Pelaksanaan program latihan INSKEN disediakan oleh HDC mengikut arahan MITI. Antara program latihan yang diperkenalkan adalah Program Halal Eksekutif (HEP), Go Halal dan Peningkatan Kepakaran Dalam dengan objektif meningkatkan kesedaran keperluan halal, kehendak persijilan dan isu halal semasa. Sebagai pulangan, peserta latihan dapat berkongsi dan menggunakan pengetahuan yang diperoleh bagi industri halal negara.
- ii. Semakan Audit mendapati pada tahun 2010 sebanyak 2 sesi program latihan HEP telah dijalankan dengan peserta seramai 70 orang. Manakala pada tahun 2011 seramai 68 peserta mengikuti 2 sesi program latihan HEP dan pada tahun 2012 sebanyak 3 sesi program latihan HEP dengan penyertaan 103 peserta. Selain itu, Program Go Halal dan Program Peningkatan Kemahiran Dalam (SEP) juga telah dilaksanakan pada tahun 2012. Keseluruhan perbelanjaan bagi program INSKEN dari tahun 2010 sehingga tahun 2012 adalah berjumlah RM3.01 juta.

- iii. Semakan Audit selanjutnya mendapati tiada satu standard prosedur latihan yang lengkap disediakan oleh HDC sebagai rujukan bagi pengurusan pelaksanaan dan pemantauan program. Selain itu, tiada perjanjian perkhidmatan (Services Level Agreement) ditandatangani bagi menjelaskan peranan dan tanggungjawab Pegawai Pengurusan Program, *project owner* dan kaedah serta pendekatan melaksanakan dan memantau program tersebut. Ketiadaan satu standard prosedur yang lengkap boleh menyebabkan pengurusan dan pemantauan program yang dilaksanakan tidak sistematik dan tidak konsisten di antara projek serta elemen kawalan dalaman tidak dilaksanakan dengan sewajarnya.

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pihak pengurusan HDC melaksanakan program tersebut berdasarkan arahan yang diputuskan dalam mesyuarat yang dipengerusikan di peringkat MITI.

Pada pendapat Audit, penyediaan polisi dan garis panduan yang jelas dan lengkap dapat membantu pegawai yang bertanggungjawab menguruskan projek dengan lebih cekap dan berkesan. Tanpa sebarang perjanjian boleh menjejaskan kepentingan Kerajaan dan objektif program latihan halal tidak tercapai.

b. Program/Aktiviti Di Bawah Kementerian Perdagangan Antarabangsa Dan Industri (MITI)

- i. Melalui aktiviti pembangunan industri halal, HDC telah diberi tanggungjawab oleh Kerajaan untuk melaksanakan projek pembangunan industri halal di bawah peruntukan RMKe-10 berjumlah RM26.41 juta yang meliputi 20 projek bagi tahun 2011 dan 20 projek bagi tahun 2012. Sehubungan itu, HDC dan MITI telah menandatangani perjanjian perkhidmatan bernilai RM8.41 juta dan RM18 juta pada 11 Julai 2011 dan 5 Jun 2012. Antara objektif program ini adalah bagi meningkatkan daya saing negara di peringkat global; memperluaskan penyerapan teknologi dan penyebaran; mempergiatkan penglibatan daripada sektor swasta berkaitan dengan industri halal; memperluaskan penembusan pasaran antarabangsa dan memupuk rakan perniagaan Malaysia termasuk pembekal dan pengilang. Butiran projek dan peruntukan daripada MITI adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 26.7
PROJEK DI BAWAH PERUNTUKAN MITI BAGI TAHUN 2011 DAN 2012

PROGRAM DAN PEMBIAYAAN	PROJEK		PERUNTUKAN (RM)
TAHUN 2011			
Peningkatan Inovasi dan Komersial Syarikat Halal	1.	Halal Manufacturing Focus Companies	1,300,000
	Jumlah		1,300,000
Projek Bersepadu Meningkatkan Integriti “Halal dan Global Halal Reference Centre”	2.	Knowledge Management and Gathering/Halal Database	200,000
	3.	Infrastructure Development	2,100,000
	4.	Knowledge Dissemination – Halal Apps	300,000
	5.	K D – I-Kiosk Project	180,000
	6.	K D – Portal Development	200,000
	7.	Gap Analysis – HDC Publication	100,000
	8.	Gap Analysis – Modern Compendium	180,000
	9.	Gap Analysis – Halal Guide Book	380,000
	10.	Gap Analysis – Public Knowledge Material	200,000
	11.	Gap Analysis – Outsourcing Industry Report	50,000
	12.	Customer Support	100,000
	Jumlah		3,990,000
	Pengukuhan Jenama dan Logo Halal Malaysia	13.	Brand Advertising and Promotional – Halal World TV
14.		Brand Advertising and Promotional – Radio	80,000
15.		Brand Advertising and Promotional – Newspaper	120,000
16.		Brand Advertising and Promotional – Magazines	120,000
17.		Brand Advertising and Promotional – International Media CNN	500,000
18.		Domestic Road Show – Halal Carnival Kuantan	600,000
19.		1M 1H Campaign	150,000
20.		Halfest	750,000
Jumlah		3,120,000	
JUMLAH TAHUN 2011			8,410,000
TAHUN 2012			
Peningkatan Inovasi dan Komersial Syarikat Halal	1.	Halal Incubation	3,000,000
	2.	Global Trade & Investment (HalTrade and Halal Passports)	3,550,000
	3.	Halal Park Promotion and Coordination	300,000
	4.	Industry Collaborations	600,000
	5.	Intellectual Property Bank	550,000
	Jumlah		8,000,000
Projek Bersepadu Meningkatkan Integriti “Halal dan Global Halal Reference Centre” (GHRC)	6.	Knowledge Management and Gathering/Halal Database - Data Warehousing	3,750,000
	7.	Halal Database – HDC Library Services To Public	160,000
	8.	Knowledge Dissemination – Halal Apps	40,000
	9.	HDC SEO and Social Outreach	50,000
	10.	I - Kiosk	40,000
	11.	Halal Portal e-commerce	70,000
	12.	Gap Analysis - Modern Compendium of Halal 3	300,000
	13.	Development of Halal Traceability System	100,000
	14.	Development of Halal Trading Platform	250,000
	15.	Enhancement of OSC Functions	200,000
	16.	Telemarketing Support Services System	30,000
	17.	Clientele Profiling Segmentation Database	10,000
	Jumlah		5,000,000
Pengukuhan Jenama dan Logo Halal Malaysia	18.	Promotional Activities via Electronic Media	2,590,000
	19.	Domestic Road Show	1,160,000
	20.	Tactical Campaigns	1,250,000
	Jumlah		5,000,000
JUMLAH TAHUN 2012			18,000,000
JUMLAH KESELURUHAN			26,410,000

Sumber: Perjanjian Perkhidmatan Antara HDC Dengan MITI

- ii. Semakan Audit terhadap pelaksanaan aktiviti di bawah peruntukan MITI mendapati perkara berikut:

- **Program Lewat Dilaksanakan**

Klausa 3.2 Perjanjian Perkhidmatan menetapkan projek perlu disiapkan dalam masa 6 bulan daripada tarikh perjanjian ditandatangani. Sekiranya projek tidak dapat disiapkan dalam tempoh tersebut, HDC boleh memohon kepada MITI untuk pelanjutan tempoh pelaksanaan tidak lewat daripada 3 bulan sebelum tamat perjanjian. MITI boleh meluluskan pelanjutan tempoh masa sehingga 2 tahun. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati 10 program yang sepatutnya dilaksanakan pada bulan Jun 2011 hingga akhir bulan Disember 2011 dengan peruntukan berjumlah RM6.44 juta hanya dilaksanakan pada tahun 2012 dan sejumlah RM3.54 juta (54.9%) dibelanjakan. Sehubungan dengan itu, tiada bukti yang menunjukkan bahawa pihak HDC telah memohon lanjutan masa kepada MITI bagi 10 program tersebut. Butiran program yang lewat dilaksanakan adalah seperti jadual berikut:

JADUAL 26.8
PROGRAM YANG LEWAT DILAKSANAKAN

PROGRAM	TEMPOH SEPATUT DILAKSANAKAN	PERUNTUKAN (RM)	PERBELANJAAN (RM)
<i>Halal Manufacturing Focus Companies</i>	Jun 2011 - Disember 2011	1,300,000	336,448
<i>Brand Advertising and Promotional – Halal World TV</i>	Jun 2011 - Disember 2011	800,000	222,600.00
<i>Brand Advertising and Promotional – Radio</i>	Jun 2011 - Disember 2011	80,000	29,568
<i>Brand Advertising and Promotional – International Media CNN</i>	Jun 2011 - Disember 2011	500,000	338,384
<i>Infrastructure Development</i>	Jun 2011 - Disember 2011	2,100,000	2,067,353
<i>Gap Analysis – Modern Compendium</i>	Jun 2011 - Disember 2011	180,000	6,900
<i>Gap Analysis – Halal Guide Book</i>	Jun 2011 - Disember 2011	380,000	242,800
<i>Gap Analysis – Public Knowledge Material</i>	Jun 2011 - Disember 2011	200,000	43,832
<i>Domestic Road Show – Halal Carnival Kuantan</i>	Jun 2011 - Disember 2011	600,000	222,190
<i>Knowledge Dissemination – Halal Apps</i>	Jun 2011 - Disember 2011	300,000	25,000
JUMLAH		6,440,000	3,535,075

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pelaksanaan program menggunakan peruntukan yang diberikan oleh Kerajaan melalui Perjanjian Perkhidmatan adalah sesuatu yang baru bagi HDC dan MITI. HDC juga pada dasarnya menerima arahan dari MITI berkenaan perkara-perkara yang berbangkit di dalam kontrak memandangkan penyaluran adalah dari pihak MITI. Namun begitu, pihak pengurusan mengambil maklum berkenaan perkara ini dan akan mengambil langkah yang perlu dengan segera bagi menangani perkara ini.

Maklum Balas Pengurusan Kementerian Perdagangan Antarabangsa Dan Industri (MITI)

MITI telah melakukan beberapa langkah bagi memantau pelaksanaan program di bawah HDC melalui penubuhan jawatankuasa pemantauan dan jawatankuasa pembangunan bagi memantau pelaksanaan program seperti yang dipersetujui di bawah SLA.

Pada pendapat Audit, pihak HDC perlu mematuhi kehendak perjanjian supaya aktiviti yang dilaksanakan tidak menjejaskan kepentingan pihak Kerajaan.

- **Program Peningkatan Inovasi Dan Komersial Syarikat Halal**

Di bawah program ini, syarikat pembuatan barangan halal berpeluang menyertai aktiviti pembangunan industri yang khusus dianjurkan oleh HDC berdasarkan kepada kriteria yang ditetapkan di bawah SOP Halal Featured Companies (HFC) yang telah diluluskan oleh Lembaga Pengarah. Peruntukan yang disediakan bagi projek HFC adalah berjumlah RM1.3 juta untuk membiayai perbelanjaan berkaitan projek pembangunan produk; penjenamaan dan pemasaran (domestik dan antarabangsa). Manakala pelaksanaan aktiviti adalah secara individu mengikut kesesuaian dan keperluan perniagaan syarikat tersebut. Tempoh masa bagi melaksanakan program adalah daripada tarikh surat tawaran sehingga 31 Disember 2011. Semakan Audit mendapati pada tahun 2011, sebanyak 12 daripada 20 syarikat telah dipilih oleh jawatankuasa yang terdiri daripada Ketua Bahagian untuk menyertai program HFC dan telah mendapat kelulusan daripada Ketua Pegawai Eksekutif. Semakan lanjut mendapati 3 daripada 12 syarikat telah menyertai program HFC pada tahun 2011 dengan perbelanjaan berjumlah RM119,206 dan baki 8 syarikat diteruskan pada tahun 2012 dengan perbelanjaan berjumlah RM1.14 juta. Manakala satu syarikat tidak menyertai program HFC. Tiada laporan dan rekod pencapaian syarikat berkaitan disediakan oleh HDC sebagai bukti pengesahan syarikat berkaitan menghadiri program HFC. Syarikat yang terpilih menyertai program HFC adalah seperti berikut:

JADUAL 26.9
SYARIKAT YANG DIPILIH MENYERTAI HALAL FEATURED COMPANIES (HFC)

SYARIKAT	PERUNTUKAN 2011		PERBELANJAAN (RM)		KESELURUHAN PERBELANJAAN (RM)
	MENGIKUT PERJANJIAN (RM)	SURAT TAWARAN (RM)	2011	2012*	
Natural Wellness Industrial	200,000	60,000	16,062	43,938	60,000
Biofact Life Sdn. Bhd.	152,000	100,000	-	100,000	100,000
World Prominence Sdn. Bhd.	150,000	144,000	-	144,000	144,000
Wonderful Creamery (M) Sdn.	58,000	110,000	-	110,000	110,000
Longson Food Products Sdn. Bhd.	60,000	-	-	60,000	-
Seasonings Specialities Sdn. Bhd.	60,000	81,200	30,411	50,789	81,200
Sydney Cake House Sdn. Bhd.	150,000	117,000	-	117,000	117,000
Omcorp Sdn. Bhd.	170,000	197,000	-	197,000	197,000
Jeenhuat Foodstuff Industries	200,000	200,000	72,733	127,267	200,000
AYS Sdn. Bhd.	-	50,000	-	50,000	50,000
Seiko Marine Products Sdn. Bhd.	-	141,500	-	141,500	141,500
JUMLAH	1,300,000	1,260,700	119,206	1,141,494	1,260,700

Nota: () - Setakat Bulan Oktober 2012*

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Bagi program HFC, HDC pada asalnya mencadangkan bantuan peruntukan yang lebih besar. Namun begitu, amaun yang sebenarnya diluluskan amatlah rendah iaitu RM1.3 juta pada tahun 2011. Kelulusan amaun yang rendah ini telah menyebabkan perancangan asal bantuan yang sebenarnya hendak dibuat tidak lagi boleh dilaksanakan. Peruntukan yang sedikit ini juga telah menjadikan program yang hendak dibuat bersama syarikat HFC tidak berupaya menarik minat penyertaan syarikat-syarikat tersebut. Tambahan dari itu, amaun yang telah diperuntukkan hanyalah diperoleh pada bulan Julai 2011. Lanjutan dari itu, pihak pengurusan merasakan impak yang boleh dihasilkan dari pelaksanaan program ini tidak dapat menepati seperti apa yang telah dirancang. Bagi memperoleh impak yang lebih besar, HDC telah mencadangkan pelaksanaannya dibuat berdasarkan pelaksanaan program yang akan melibatkan lebih ramai peserta industri. Cadangan perubahan pelaksanaan program ini telah pun dibawa kepada Ahli Lembaga Pengarah dan telah diluluskan.

Pada pendapat Audit, HDC hendaklah menyediakan perancangan yang teliti supaya projek dapat disiapkan dalam tempoh perjanjian dan mencapai objektif yang ditetapkan. Kegagalan pihak HDC melaksanakan program yang dirancang seperti yang ditetapkan dalam perjanjian perkhidmatan boleh mendatangkan kerugian kepada Kerajaan dan hasrat Kerajaan untuk pembangunan industri halal tidak tercapai.

- **Sijil HALMAS**

Sijil HALMAS merupakan satu pengiktirafan yang diberikan kepada Operator Taman Halal yang mematuhi kehendak “HDC Designated Halal Parks Development Guidelines” yang dikeluarkan pada bulan Jun 2009 oleh HDC untuk taman halal bagi menggalakkan pelaburan asing dan domestik secara langsung ke taman halal; menggalakkan insentif halal; untuk pengendali industri taman halal dan pengendali logistik halal serta untuk memperoleh agenda nasional dalam menjadikan Malaysia sebagai hab global halal. Semakan Audit mendapati perkara berikut:

- Mengikut “HDC Designated Halal Parks Development Guidelines”, syarikat yang memohon Sijil HALMAS akan dikenakan yuran pemprosesan berjumlah RM1,000 dan kelulusan permohonan akan dimaklumkan kepada pemohon dalam tempoh 30 hari daripada tarikh terima surat permohonan.
- Sehingga bulan Oktober 2012, HDC telah menerima 14 permohonan bagi mendapatkan sijil HALMAS. Daripada permohonan tersebut, sebanyak 10 permohonan telah mendapat kelulusan, 2 permohonan tidak diluluskan dan 2 permohonan masih dalam proses mendapat kelulusan.
- Bagi 10 Sijil HALMAS yang dikeluarkan, kesemuanya telah diluluskan dalam tempoh antara 3 hingga 10 bulan. Selain itu, semakan Audit selanjutnya mendapati walaupun sijil berkenaan mempunyai ruangan “tempoh” tetapi ruangan tersebut tidak dilengkapi bagi semua kes. Butiran lanjut adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 26.10
STATUS PERMOHONAN HALMAS BAGI TAHUN 2010 HINGGA BULAN OKTOBER 2012

SYARIKAT	TARIKH PERMOHONAN DITERIMA	SIRI HALMAS	TARIKH SIJIL DIKELUARKAN	TEMPOH MENGELUARKAN SIJIL (Bulan)	CATATAN
Central Spectrum (M) Sdn. Bhd.	09.10.2009	HALMAS001	21.06.2010	9	Lokasi di Selangor Halal Hub, Pulau Indah
Sungai Kapar Halal Hub	31.07.2009	-	-	TB	Ditolak
Panoramic Industrial	Tiada	-	-	TB	Ditolak
Perbadanan Kemajuan Negeri Melaka (PKNM)	12.09.2009	HALMAS003	21.06.2010	9	Lokasi di Serkam Halal Park (Melaka)
Port Klang Free Zone Sdn. Bhd.	2.11.2009	HALMAS002	21.06.2010	8	Lokasi di PKFZ Halal Flagship Zone
TH Properties Sdn. Bhd.	28.01.2010	HALMAS004	07.06.2010	4	Lokasi di Techpark @enstek
POIC Sabah Sdn. Bhd.	09.08.2010	HALMAS005	10.12.2010	5	Lokasi di Palm Oil Industrial Cluster (POIC)

SYARIKAT	TARIKH PERMOHONAN DITERIMA	SIRI HALMAS	TARIKH SIJIL DIKELUARKAN	TEMPOH MENGELUARKAN SIJIL (Bulan)	CATATAN
Penang Halal Park, PIHH Development Sdn. Bhd.	13.04.2010	HALMAS007	25.02.2011	10	Lokasi di Penang Halal Industrial Park, Bukit Minyak
Tanjung Manis Food And Industrial Park Sdn. Bhd.	24.03.2010	HALMAS006	10.12.2010	8	Lokasi di Tanjung Manis Halal Hub
ECERDC Pasir Mas	23.03.2011	HALMAS008	18.08.2011	5	Lokasi di Pasir Mas Halal Park
ECERDC Gambang Kuantan	23.03.2011	HALMAS009	18.08.2011	5	Lokasi di Gambang Halal Hub
TPM Technopark Sdn. Bhd.	26.01.2012	HALMAS010	20.04.2012	3	Lokasi di POIC Tanjung Langsat Industrial Complex
MIDF- Pedas	27.01.2012	-	-	TB	Masih tunggu kelulusan Lembaga Pengarah
PERDA	26.04.2012	HALMAS011	08.11.2012	TB	Lokasi di PERDA Food Park Kubang Menerong

Nota: TB - Tidak Berkaitan

Pihak Audit berpendapat ketiadaan tempoh masa sijil dan tiada pemeriksaan yang rapi boleh menjejaskan kualiti sijil tersebut.

- Lawatan Audit ke lokasi Selangor Halal Hub, Pulau Indah pada 9 Januari 2012 mendapati Syarikat Central Spectrum (M) Sdn. Bhd. merupakan operator taman halal ini dan 20 syarikat pelabur telah mendaftar bagi beroperasi di kawasan ini. Empat daripada 20 syarikat pelabur tersebut sedang beroperasi, satu masih dalam pembinaan, satu masih belum beroperasi walaupun premis telah siap dibina dan selebihnya 14 syarikat pelabur telah memiliki tapak tanah tetapi belum mendirikan premis atau belum beroperasi. Kedudukan pelabur yang dimaksudkan adalah seperti di jadual dan gambar berikut:

**JADUAL 26.11
SYARIKAT PELABUR YANG MENDAPAT INSENTIF YANG BEROPERASI
DALAM TAMAN HALAL HDC DI PULAU INDAH**

SYARIKAT/ PELABUR	JENIS PERNIAGAAN	TARIKH		JENIS INSENTIF	STATUS
		MOHON	LULUS		
Golden Palmolina Sdn. Bhd.	Produk Minyak Asas Sawit	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
Ramly Food Industries Sdn. Bhd.	Pemprosesan Daging	24.03.2011	13.07.2012	100% Pengecualian Cukai Pendapatan Daripada Perbelanjaan Modal yang layak dilakukan dalam tempoh 10 tahun (P.U.(A) 113 Perintah Cukai Pendapatan (Pengecualian) (No.12)	Belum Beroperasi
Cahaya Majujaya Sdn. Bhd.	Makanan Beku Dan Kering	TM	TM	TM	Belum Beroperasi

SYARIKAT/ PELABUR	JENIS PERNIAGAAN	TARIKH		JENIS INSENTIF	STATUS
		MOHON	LULUS		
Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (FELDA)	Produk Minyak Asas Sawit	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
Majlis Amanah Rakyat (MARA)	Pemprosesan Makanan	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
Secret Recipe Manufacturing Sdn. Bhd.	Roti	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
Premium Agro Product Sdn. Bhd. / Premium Bioherbs Sdn. Bhd.	Pengekstrakan Herba	TM	TM	TM	Telah Beroperasi
PML Dairies Sdn. Bhd. (F&N)	Susu Dan Jus	07.04.2009	30.06.2009	100% Pengecualian Cukai Pendapatan Daripada Perbelanjaan Modal yang layak dilakukan dalam tempoh 5 tahun (P.U.(A)113 Perintah Cukai Pendapatan (Pengecualian) (No.12)	Telah Beroperasi
Oleon Sdn. Bhd.	Lemak Ester Semula Jadi	TM	TM	TM	Telah Beroperasi
Sydney Cake House Sdn. Bhd.	Pastri	TM	05.06.2012	100% Pengecualian Cukai Pendapatan Daripada Perbelanjaan Modal yang layak dilakukan dalam tempoh 10 tahun (P.U.(A) 113 Perintah Cukai Pendapatan (Pengecualian) (No.12)	Belum Beroperasi
Desa Southern (M) Sdn. Bhd.	Pemprosesan Makanan	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
Muhibah Palm Products Sdn. Bhd.	Minyak Masak	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
G & U Districenters (M) Sdn. Bhd.	Produk Minyak Sawit	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
Scientex Packaging Film Sdn. Bhd.	Pembungkusan Filem	TM	TM	TM	Siap Dibina Tetapi Belum Beroperasi
YCC Capital Sdn. Bhd.	<i>Biochemical</i>	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
Kawan Food Manufacturing Sdn. Bhd.	Pemprosesan Makanan	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
Food Valley Sdn. Bhd.	Pemprosesan Makanan	TM	TM	TM	Belum Beroperasi
Mewah Dairies Sdn. Bhd. (Nilam Tekad)	Produk Tenusu	20.02.2012	18.07.2012	100% Pengecualian Cukai Pendapatan Daripada Perbelanjaan Modal yang layak dilakukan dalam tempoh 10 tahun (P.U.(A) 113 Perintah Cukai Pendapatan (Pengecualian) (No.12)	Masih Dalam Pembinaan dan Belum Beroperasi
Longson Food Products Sdn. Bhd.	Sos	25.03.2010	September 2011	100% Pengecualian Cukai Pendapatan Daripada Perbelanjaan Modal yang layak dilakukan dalam tempoh 10 tahun (P.U.(A) 113 Perintah Cukai Pendapatan (Pengecualian) (No.12)	Telah Beroperasi
ICM Specialty Chemicals Sdn. Bhd.	Oleo Chemical	TM	TM	Masih belum memohon insentif	Belum Beroperasi

Nota: TM - Tiada Maklumat

- Antara syarat yang ditetapkan dalam “HDC Designated Halal Parks Development Guidelines” yang dikeluarkan pada bulan Jun 2009, untuk layak mendapat insentif adalah syarikat pelabur telah beroperasi di dalam kawasan Taman Halal yang diiktiraf dan *Logistics Cold Hubs* hendaklah mendapat kelulusan daripada HDC. Semakan Audit mendapati daripada 5 syarikat pelabur yang telah menerima insentif tersebut, 3 syarikat (Syarikat Ramly Food Industries Sdn. Bhd., Syarikat Sydney Cake House Sdn. Bhd. dan Syarikat Nilam Tekad Sdn. Bhd.) telah diluluskan pengecualian cukai pendapatan walaupun tidak memenuhi syarat kelayakan, iaitu beroperasi di Taman Halal. Pihak Audit tidak dapat memastikan mekanisme diwujudkan untuk memastikan insentif yang telah diterima tidak dituntut selagi syarikat tersebut belum mematuhi syarat yang ditetapkan.

GAMBAR 26.1

*PML Dairies Sdn. Bhd. (F & N)
- Beroperasi Sepenuhnya Dan
Telah Menikmati Insentif
(09.01.2013)*

GAMBAR 26.2

*Longson Food Products Sdn. Bhd.
- Beroperasi Sepenuhnya Dan
Telah Menikmati Insentif
(09.01.2013)*

GAMBAR 26.3

*Scientex Packaging Film Sdn. Bhd.
- Baru Siap Pembinaan Dan Belum Beroperasi
Serta Belum Diluluskan Insentifnya
(09.01.2013)*

GAMBAR 26.4

*Nilam Tekad Sdn. Bhd. (Mewah Group)
- Masih Dalam Pembinaan Tetapi
Telah Diluluskan Insentifnya
(09.01.2013)*

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pemberian insentif adalah berdasarkan kepada permohonan syarikat kepada HDC dan hanya akan diberikan setelah didapati syarikat telah membeli tapak di Taman Halal yang disediakan yang berstatus HALMAS serta menjalankan aktiviti yang melibatkan pengeluaran produk-produk halal.

- Berdasarkan kepada Proses Permohonan Insentif yang terdapat di dalam “Building Blocks Of The Halal Industry” (Copyright (c) 2008 – 2012 HDC), ianya melibatkan 6 fasa proses berserta 3 fungsi Bahagian/Jawatankuasa iaitu “Incentive Processing Unit”, “Incentive Technical Committee” dan “National Committee On Investment (NCI)”. Semakan Audit mendapati tiada bukti menunjukkan pelantikan “Incentive Processing Unit” dan “Incentive Technical Committee” diluluskan kerana maklumat mengenainya tidak didokumenkan di samping peranan bagi kedua-dua fungsi itu juga tidak dinyatakan secara bertulis.

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Incentive Processing Unit (IPU) adalah terdiri daripada kakitangan Unit Taman Halal dan Incentive Technical Committee (ITC) adalah terdiri daripada kakitangan Unit Taman Halal dan wakil MIDA. Semakan akan dilakukan berpandukan kepada checklist yang disediakan, lawatan tapak, pembentangan daripada pemohon, laporan penilaian untuk dimajukan kepada National Committee on Investment (NCI) (MIDA) untuk kelulusan. Kelulusan bagi insentif hanya dikeluarkan oleh pihak NCI dan bukan HDC. HDC hanya memproses permohonan insentif berpandukan kepada kriteria yang telah ditetapkan.

Pada pendapat Audit, pihak HDC perlu mematuhi kehendak peraturan dan garis panduan yang ditetapkan supaya tidak menjejaskan kualiti sijil dan memastikan insentif diberi kepada syarikat pelabur yang sebenarnya layak sahaja.

c. Program/Aktiviti Di Bawah Kementerian Kewangan

Pada 18 Julai 2012, Kementerian Kewangan Malaysia telah memberi peruntukan berjumlah RM5 juta kepada HDC bagi tabung penyelidikan dan kajian pembangunan vaksin halal. Peruntukan ini adalah untuk membayar perkhidmatan perundingan dan perbelanjaan sampingan pakar dan saintis yang akan menjalankan kajian. Bagi melaksanakan projek ini, HDC akan bekerjasama dengan sebuah syarikat perunding kewangan yang beroperasi di London. Syarikat ini berperanan sebagai organisasi saluran untuk mengenal pasti dan mengumpul pakar-pakar dan saintis dunia yang terlibat dalam bidang virologi dan imunologi. Pihak Audit mendapati sehingga akhir tahun 2012, projek ini belum dilaksanakan dan peruntukan yang telah diterima itu disimpan di dalam akaun simpanan tetap.

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Program pembangunan vaksin halal adalah satu program yang agak kompleks dan memerlukan perancangan yang amat teliti. Ini disebabkan tidak terdapat ramai saintis yang pakar di dalam bidang ini. Oleh sebab itu, HDC mengambil sedikit masa bagi mengenal pasti saintis yang dapat membantu di dalam program ini. Pembangunan vaksin halal ini juga melibatkan Research & Development serta pembangunan sumber manusia terutamanya untuk menghasilkan saintis vaksin. Lanjutan dari itu, HDC adalah di peringkat berbincang bersama universiti tempatan dan United Kingdom (UK) bagi pelaksanaan program ini.

Pada pendapat Audit, kelewatan pelaksanaan projek boleh menjejaskan pencapaian objektif asal program.

26.5.3. Pematuhan Terhadap Kawalan Pengurusan Dan Tadbir Urus Korporat

26.5.3.1. Tadbir Urus Korporat

Akta Syarikat 1965, pekeliling yang dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan serta Kod Tadbir Urus Korporat telah memperincikan elemen penting yang perlu dipatuhi untuk memastikan urus tadbir korporat dan kewangan yang baik oleh syarikat. Semakan Audit mendapati beberapa peraturan berhubung dengan tadbir urus korporat tidak dipatuhi sepenuhnya seperti berikut:

- a. Sejak penubuhannya pada 26 November 2008 sehingga tarikh pengauditan, Jawatankuasa Audit hanya bermesyuarat sebanyak 4 kali iaitu 2 kali pada tahun 2011 dan 2 kali pada tahun 2012.

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pihak pengurusan mengambil maklum berkenaan perkara ini dan akan mengambil tindakan segera bagi menangani perkara ini.

- b. Mesyuarat Lembaga Pengarah HDC telah diadakan mengikut kekerapan yang ditetapkan dan kehadiran Ahli Lembaga Pengarah bagi tempoh tahun 2010 hingga Julai 2012 adalah memuaskan. Bagaimanapun, Minit Mesyuarat Lembaga Pengarah yang disediakan telah mengambil masa antara 1 hingga 5 bulan untuk ditandatangani oleh pengerusi mesyuarat.

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pihak pengurusan mengambil maklum berkenaan perkara ini dan akan mengambil tindakan segera bagi menangani perkara ini.

26.5.3.2. Pengurusan Pembayaran

Pihak Audit telah menyemak 287 baucar bayaran bernilai RM24.46 juta bagi tempoh tahun 2009 hingga 2011. Antara perbelanjaan yang dilakukan adalah bayaran tambang kapal terbang dan penginapan bagi pegawai; bayaran sewa dewan bagi menganjurkan acara seperti World Halal Research; bayaran kepada perunding; kos perubatan kakitangan; yuran latihan serta bayaran pengiklanan. Semakan Audit mendapati perkara berikut:

- a. Tiada penurunan kuasa secara bertulis disediakan bagi pegawai yang menyedia/meluluskan baucar bayaran dan hanya berdasarkan kepada senarai tugas pegawai yang terlibat.
- b. Manual Prosedur Kewangan HDC tidak menetapkan had kelulusan pembayaran seorang pegawai yang meluluskan bayaran.

Maklum Balas Pengurusan Halal Industry Development Corporation Sdn. Bhd. Yang Diterima Pada 14 Mac 2013

Pihak Pengurusan mengambil maklum berkenaan perkara ini dan akan mengambil tindakan segera bagi menangani perkara ini.

Pada pendapat Audit, HDC hendaklah memastikan bahawa kehendak Akta Syarikat 1965 dan semua pekeliling yang telah dikeluarkan dipatuhi bagi memastikan pengurusan pembayaran dibuat dengan teratur dan berhemat. Ketidakpatuhan kepada peraturan yang ditetapkan boleh menjurus kepada penyelewengan atau *improper payment*.

26.6. SYOR AUDIT

Bagi membolehkan objektif penubuhan HDC dicapai seperti mana yang telah ditetapkan, adalah disyorkan supaya pihak yang terlibat memberi pertimbangan terhadap perkara berikut:

26.6.1. pengurusan HDC menilai semula faktor yang menyebabkan KPI bagi setiap elemen yang tidak dicapai serta menyediakan pelan tindakan yang komprehensif bagi meningkatkan pencapaian prestasi setiap KPI;

26.6.2. pengurusan HDC mewujudkan atau mengkaji semula proses, prosedur serta mekanisme pelaksanaan semua program untuk memastikan ia dapat dilaksanakan dengan cekap dan berkesan serta menjaga kepentingan Kerajaan;

26.6.3. pengurusan HDC mematuhi setiap peraturan kewangan yang berkuat kuasa bagi mewujudkan satu tadbir urus yang baik;

26.6.4. MKD perlu mengkaji semula kewujudan HDC sebagai sebuah syarikat Kerajaan memandangkan HDC tidak berorientasikan keuntungan dan memerlukan peruntukan daripada Kerajaan untuk melaksanakan aktiviti utamanya; dan

26.6.5. MITI perlu berterusan mempertingkatkan pemantauan terhadap proses penyaluran peruntukan dan prestasi perbelanjaan sebagaimana yang ditetapkan dalam perjanjian perkhidmatan dengan HDC bagi memastikan peruntukan pembangunan dibelanjakan mengikut perancangan.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 282-292 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

KEMENTERIAN KEWANGAN

27. TECHNOLOGY PARK MALAYSIA COLLEGE SDN. BHD.

27.1. LATAR BELAKANG

27.1.1. Technology Park Malaysia College Sdn. Bhd. (TPMC) yang ditubuhkan pada 18 Ogos 1998 dengan modal berbayar berjumlah RM15 juta adalah milik penuh Technology Park Malaysia Corporation Sdn. Bhd. (TPM) dengan diberi mandat untuk pembentukan kolej. Aktiviti utama TPMC adalah menyediakan tempat pembelajaran bagi pengajian tinggi dalam bidang bioteknologi; sains biomedikal; kejuruteraan dan pengurusan perniagaan. Sebagai sebuah institusi pengajian tinggi, ia tertakluk kepada Akta Institusi Pengajian Tinggi Swasta 1996. Peringkat pengajian yang ditawarkan adalah ijazah secara berkembar dengan universiti luar negara; diploma; sijil dan kursus jangka pendek. TPMC juga menjalankan latihan teknikal bernilai tinggi seperti kursus pembangunan modal insan dan program peningkatan skil industri. Dari segi kewangan, TPMC tidak bergantung kepada Syarikat Induk dan juga geran kerajaan untuk menyokong operasi syarikat.

27.1.2. TPMC mempunyai 5 orang ahli Lembaga Pengarah. Pengurusan Syarikat pula diketuai oleh Ketua Pegawai Eksekutif dan dibantu oleh 59 orang eksekutif dan bukan eksekutif.

27.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menilai sama ada:

27.2.1. prestasi kewangan TPMC adalah memuaskan atau sebaliknya dan menentukan faktor yang menyumbang kepada prestasi tersebut;

27.2.2. pengurusan aktiviti TPMC telah dilaksanakan dengan teratur, berhemat dan selaras dengan objektif yang ditetapkan; dan

27.2.3. pengurusan kewangan dan tadbir urus korporat TPMC adalah selaras dengan peraturan yang ditetapkan.

27.3. SKOP PENGAUDITAN

Skop pengauditan ini meliputi aspek kewangan, aktiviti utama dan tadbir urus korporat bagi tempoh tahun 2009 sehingga 2012. Pemeriksaan Audit telah dijalankan di pejabat TPMC, Menteri Kewangan Diperbadankan (MKD), TPM dan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM).

27.4. METODOLOGI PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan dengan menyemak dokumen dan rekod kewangan serta aktiviti syarikat. Analisis terhadap penyata kewangan tahun 2009 hingga 2011 yang diaudit juga dijalankan untuk mengetahui kedudukan kewangan syarikat. Selain daripada perbincangan serta temu bual dengan pegawai yang bertanggungjawab, pemeriksaan fizikal terhadap kemudahan makmal sains; makmal kejuruteraan dan asrama juga telah dijalankan. Soal selidik turut diedarkan kepada pelajar TPMC untuk mendapatkan maklum balas mereka terhadap perkhidmatan yang disediakan.

27.5. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan yang dijalankan antara bulan Mei hingga Julai 2012 mendapati penemuan seperti berikut:

- i. secara keseluruhannya, prestasi kewangan syarikat adalah memuaskan kerana TPMC mampu menjana keuntungan operasi bagi 3 tahun berturut-turut;
- ii. pengurusan aktiviti adalah selaras dengan mandat yang diberikan kecuali kelemahan dalam bilangan pelajar yang aktif meneruskan pengajian; kelewatan membangunkan *College Management System* (CMS) serta penggunaan dana pinjaman bagi tujuan lain; dan
- iii. pengurusan kewangan dan urus tadbir korporat TPMC pada umumnya adalah memuaskan.

Penjelasan lanjut mengenai perkara yang ditemui dan maklum balas TPMC adalah seperti berikut:

27.5.1. Prestasi Kewangan

27.5.1.1. Analisis Pendapatan, Perbelanjaan Dan Untung Rugi

- a. Pada tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011, TPMC telah mencatat keuntungan kasar masing-masingnya berjumlah RM5.53 juta, RM3.53 juta dan RM3.87 juta. Sehingga akhir tahun 2011, kerugian terkumpul TPMC telah menurun sedikit kepada RM21.18 juta berbanding RM21.39 juta pada akhir tahun 2009. Kedudukan prestasi kewangan TPMC bagi tempoh tahun kewangan 2009 hingga 2011 adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 27.1
KEDUDUKAN PRESTASI KEWANGAN TPMC
BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

BUTIRAN	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Pendapatan	11.43	6.18	6.57
Kos Jualan	(5.90)	(2.65)	(2.70)
Keuntungan Kasar	5.53	3.53	3.87

BUTIRAN	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Pendapatan Operasi Lain	0.22	0.51	0.30
Perbelanjaan Pentadbiran	(4.41)	(3.67)	(3.89)
Perbelanjaan Operasi Lain	(0.82)	(0.26)	(0.13)
Keuntungan Sebelum Cukai / Zakat	0.52	0.11	0.15
Zakat	(0.02)	(0.002)	(0.006)
Keuntungan Sebelum Cukai	0.50	0.11	0.15
Cukai	(0.01)	(0.04)	(0.01)
Keuntungan Bersih Selepas Cukai dan Zakat	0.49	0.07	0.14
Kerugian Terkumpul Setakat Akhir Tahun	(21.39)	(21.32)	(21.18)

- b. Pada tahun 2009, TPMC telah memperolehi pendapatan yang tinggi kesan daripada pelaksanaan *Human Capital Development Programme* (HCD). Selaras dengan itu, kos jualan adalah lebih tinggi pada tahun 2009 berbanding tahun 2010 dan 2011 disebabkan oleh kos latihan program tersebut. Melalui program ini, TPMC memberi latihan kepada siswazah untuk syarikat bertaraf antarabangsa seperti Intel; Motorola; Agilent dan lain-lain. Bagaimanapun program ini tidak diteruskan pada tahun berikutnya kerana tiada dana lanjutan dari pihak penaja. Penurunan pendapatan selepas 2009 juga disebabkan oleh pihak MARA telah menarik balik pembiayaan pinjaman pada tahun 2010 untuk pelajar di bawah tajaan yang menuntut di TPMC. Peningkatan trend keuntungan bersih pula adalah disebabkan oleh pengurangan berperingkat perbelanjaan operasi lain atas usaha berterusan TPMC untuk menjimatkan kos.

Pada pendapat Audit kedudukan kewangan TPMC adalah memuaskan kerana mencatat keuntungan operasi pada tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011. Bagaimanapun, TPMC perlu terus berusaha untuk meningkatkan keuntungan tersebut secara berterusan bagi mengurangkan kerugian terkumpul yang dialami.

27.5.1.2. Analisis Nisbah

Bagi menilai prestasi kewangan TPMC, analisis nisbah semasa, margin keuntungan bersih, nisbah pulangan ke atas aset dan nisbah pulangan ke atas ekuiti telah dijalankan berdasarkan butiran yang ditunjukkan pada lembaranimbangan serta penyata pendapatan bagi tahun kewangan 2009, 2010 dan 2011. Hasil analisis adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 27.2
ANALISIS NISBAH BAGI TEMPOH TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

NISBAH SEMASA	TAHUN	ASET SEMASA (RM Juta) (a)	LIABILITI SEMASA (RM Juta) (b)	NISBAH SEMASA (a/b)
	2009	15.59	21.64	0.72:1
	2010	15.93	22.38	0.71:1
	2011	16.08	22.49	0.71:1
Tahap kecairan syarikat adalah 0.72 pada tahun 2009 menurun kepada 0.71 pada tahun 2010 dan 2011. Tahap kecairan TPMC yang rendah ini berkemungkinan boleh menyebabkan syarikat berhadapan masalah sekiranya syarikat memerlukan pembiayaan tunai bagi menampung liabiliti semasanya.				
MARGIN KEUNTUNGAN BERSIH	TAHUN	UNTUNG/(RUGI) SELEPAS FAEDAH DAN PELARASAN CUKAI (RM Juta) (a)	JUMLAH PENDAPATAN (RM Juta) (b)	MARGIN KEUNTUNGAN BERSIH BAGI SETIAP RM1.00 PENDAPATAN (RM) (a/b)
	2009	0.49	11.43	0.04
	2010	0.07	6.18	0.01
	2011	0.14	6.57	0.02
TPMC menunjukkan margin keuntungan bersih RM0.04 pada tahun 2009, RM0.01 pada tahun 2010 dan RM0.02 pada tahun 2011 bagi setiap ringgit pendapatan.				
NISBAH PULANGAN KE ATAS ASET	TAHUN	UNTUNG/(RUGI) BERSIH SELEPAS CUKAI (RM Juta) (a)	JUMLAH ASET (RM Juta) (b)	NISBAH PULANGAN KE ATAS ASET (a/b) x 100
	2009	0.49	16.34	3.0
	2010	0.07	16.61	0.4
	2011	0.14	16.56	0.8
Bagi setiap ringgit aset digunakan bagi tahun 2009, 2010 dan 2011, TPMC telah mencatatkan pulangan hasil dengan menunjukkan keuntungan. Bagaimanapun, penghutang merupakan komponen utama dalam jumlah aset syarikat.				
NISBAH PULANGAN KE ATAS EKUITI	TAHUN	UNTUNG/(RUGI) BERSIH SELEPAS CUKAI (RM Juta) (a)	JUMLAH EKUITI (RM Juta) (b)	NISBAH PULANGAN KE ATAS EKUITI (a/b) x 100
	2009	0.49	(6.39)	(7.7)
	2010	0.07	(6.32)	(1.1)
	2011	0.14	(6.18)	(2.3)
Pulangan terhadap pemegang ekuiti berada pada tahap yang memuaskan di mana keuntungan bersih direkodkan bagi tahun 2009, 2010 dan 2011. Ini bermaksud tahap kecekapan mengurus modal syarikat menunjukkan peningkatan pada tahun 2011 berbanding tahun 2010, namun mengalami susutan pada tahun 2010 berbanding tahun 2009.				

27.5.1.3. Aliran Tunai

- a. Prestasi aliran tunai TPMC adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 27.3
PENYATA ALIRAN TUNAI TPMC
BAGI TAHUN KEWANGAN 2009, 2010 DAN 2011

BUTIRAN	2009 (RM Juta)	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)
Aliran Tunai Masuk/(Keluar) Bersih Daripada Aktiviti Operasi	4.65	0.28	(1.55)
Aliran Tunai Masuk/(Keluar) Bersih Daripada Aktiviti Pelaburan	(0.45)	(0.003)	0.17
Aliran Tunai (Keluar)/Masuk Bersih Daripada Aktiviti Pembiayaan	-	-	-
Tambahan/(Kurangan) Bersih Tunai Dan Bersamaan Tunai	4.2	0.28	(1.38)
Tunai Dan Bersamaan Tunai Pada Awal Tahun Kewangan	5.64	9.84	10.12
Tunai Dan Bersamaan Tunai Pada Akhir Tahun Kewangan	9.84	10.12	8.74

- b. Analisis terhadap Penyata Aliran Tunai mendapati TPMC telah mengalami defisit aliran tunai daripada aktiviti operasi berjumlah RM1.55 juta bagi tahun 2011 walaupun mengalami lebih tunai pada tahun 2009 dan 2010. Bagi tahun 2009 terdapat aliran tunai masuk sejumlah RM4.65 juta hasil daripada operasi syarikat yang rancak ketika itu. Seterusnya aliran tunai menurun bagi tahun berikutnya disebabkan penurunan aliran tunai operasi.

Maklum Balas TPMC Yang Diterima Pada 27 Disember 2012

Sebab utama penurunan aliran tunai keseluruhan ialah penurunan pendapatan pada tahun 2011 dan pembayaran elaun untuk pelajar bantuan dana pinjaman Kementerian Kewangan yang juga bermula pada tahun 2011. Bagaimanapun, Pengurusan TPMC sentiasa berusaha untuk berhemah dalam perbelanjaan pengurusan serta berusaha untuk memperbaiki pengurusan pungutan hutang semasa dan tertunggak khususnya dengan melantik ejen pemungut hutang (debt collector) bagi tujuan tersebut.

Pada pendapat Audit, usaha giat perlulah diteruskan bagi meningkatkan lagi pendapatan TPMC agar aliran tunai syarikat dapat ditingkatkan pada tahap yang lebih baik.

27.5.2. Prestasi Dan Pengurusan Aktiviti

27.5.2.1. Prestasi Aktiviti

Bagi tempoh tahun 2010 hingga bulan Jun 2012, seramai 575 pelajar sedang melanjutkan pengajiannya di TPMC. Adalah didapati terdapat penurunan pada bilangan graduan setiap tahun bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Sungguhpun demikian, peratusan graduan yang mendapat pekerjaan berkaitan bidang pengajian adalah lebih tinggi daripada bilangan pelajar yang mendapat pekerjaan dalam bidang lain. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 27.4
PRESTASI AKTIVITI TPMC**

PELAJAR (Bil.)	GRADUAN (Bil.)	TENAGA PENGAJAR (Bil.)	STATISTIK GRADUAN
572 <i>*Sehingga Jun 2012</i>	Tahun 2010 = 177 Tahun 2011 = 112 Tahun 2012 = 77	33 <i>*Termasuk 12 orang pegawai tetap mengajar sambilan</i>	2010 • 20 pelajar (80%) mendapat pekerjaan berkaitan bidang pengajian • 5 pelajar (20%) mendapat pekerjaan tidak berkaitan bidang pengajian <i>*Berdasarkan sampel 25 pelajar</i> 2011 • 16 pelajar (64%) mendapat pekerjaan berkaitan bidang pengajian • 9 pelajar (16%) mendapat pekerjaan tidak berkaitan bidang pengajian <i>*Berdasarkan sampel 25 pelajar</i>

a. Pencapaian Petunjuk Prestasi Utama (KPI)

Bagi menjamin kesinambungan pengukuran produktiviti, pihak pengurusan TPMC telah mewujudkan KPI mulai tahun 2009 berdasarkan kepada 7 objektif strategik yang melibatkan 20 kriteria KPI. Sebanyak 28 sasaran KPI secara keseluruhan telah ditetapkan bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012. Semakan Audit mendapati beberapa kelemahan seperti berikut:

- i. Sasaran untuk setiap KPI seharusnya boleh diukur memandangkan ia merupakan perancangan yang ingin dicapai pada sesuatu tempoh atau jumlah yang ingin diperolehi. Bagaimanapun, semakan Audit mendapati sebanyak 7 (25%) daripada 28 sasaran KPI bagi tempoh tahun 2010 hingga 2012 sukar diukur. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 27.5
SASARAN KPI YANG TIDAK BOLEH DIUKUR

OBJEKTIF STRATEGIK	JUMLAH SASARAN			SASARAN YANG BOLEH DIUKUR	SASARAN YANG TIDAK BOLEH DIUKUR
	2010	2011	2012		
Kewangan	4	1	-	5	-
Pelajar	1	2	1	2	2
Produk Baru	3	2	-	5	-
Sistem	2	1	-	2	1
Kemudahan	1	-	1	1	1
Kolej	-	7	-	4	3
Penjenamaan Semula	-	-	2	2	-
JUMLAH	11	13	4	21	7

- ii. Bagi tahun 2010, 5 daripada 11 sasaran tidak mencapai KPI yang disasarkan manakala 6 yang lain telah mencapai KPI. Bagi tahun 2011, 4 sasaran tidak mencapai KPI yang disasarkan berbanding 9 sasaran lain yang telah mencapai sasaran KPI. Bagi tahun 2012, kesemua 4 sasaran telah mencapai KPI.

Maklum Balas TPMC Yang Diterima Pada 27 Disember 2012

Antara sebab ketidakcapaian kriteria KPI (kekurangan pelajar) adalah didorong oleh persaingan yang semakin sengit oleh rasionalisasi industri pendidikan. Sebagai contoh, terdapat institut pengajian tinggi awam ("IPTA") dan institut pengajian tinggi swasta ("IPTS") yang mula giat menawarkan kursus pra-diploma dan diploma dengan yuran yang rendah. IPTA dan IPTS ini mampu berbuat demikian kerana nama mereka sudah terkenal di dalam industri pengajian tinggi dan mampu menarik bilangan pelajar yang ramai justeru itu mereka memperoleh faedah ekonomi sekala. TPMC baru memulakan penggunaan KPI pada tahun 2011 di mana pada awal penggunaan KPI masih terdapat kelemahan di dalam pelan tindakan TPMC. Walau bagaimanapun, TPMC cuba menyempurnakan sasaran KPI bagi tahun 2012 dan seterusnya.

Pada pendapat Audit, pihak pengurusan TPMC perlu menilai semula faktor yang menyebabkan sasaran KPI tidak dapat dicapai. Selain itu, pelan tindakan yang lebih komprehensif perlu dirangka bagi meningkatkan pencapaian prestasi bagi setiap objektif strategiknya. TPMC juga hendaklah memastikan sasaran KPI yang dirancang boleh diukur supaya pencapaiannya dapat dinilai dan tindakan susulan dapat diambil.

b. Pendapatan Dan Keuntungan Sebenar Berbanding Sasaran

Jumlah pendapatan daripada operasi utama TPMC bagi tahun 2010, 2011 dan 2012 secara amnya tidak mencapai anggaran pendapatan yang disasarkan. Peratus pencapaian antara pendapatan sebenar dengan anggaran pendapatan bagi yuran yang dikutip adalah kurang memuaskan iaitu pada kadar 86.7% dan 82.7%. Semakan Audit selanjutnya mendapati berlaku peningkatan bagi kos jualan bagi ketiga-tiga tahun pengauditan. Ini adalah disebabkan kenaikan bilangan tenaga pengajar di samping komisen kepada ejen pengambilan pelajar. Butiran sasaran berbanding pencapaian sebenar pendapatan dan keuntungan TPMC adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 27.6
PERBANDINGAN SASARAN DENGAN PENCAPAIAN SEBENAR PENDAPATAN
DAN PERBELANJAAN TPMC BAGI TAHUN 2010, 2011 DAN 2012

PENYATA KEWANGAN	2010 (RM '000)			2011 (RM '000)			2012 (RM '000)		
	S	P	CAPAI (%)	S	P	CAPAI (%)	S	P	CAPAI (%)
Pendapatan	7,131	6,180	86.7	7,949	6,571	82.7	8,368	4,465	53.4
Kos Jualan	2,170	2,652	122.2	2,562	2,695	105.2	3,263	1,657	50.8
Keuntungan Kasar	4,961	3,528	71.1	5,387	3,876	71.9	5,105	2,808	55.5
Kos Tidak Langsung	4,700	3,919	83.4	5,485	4,016	73.2	5,055	3,814	75.5
Pendapatan Operasi Lain	72	511	709.7	240	300	125.0	101	293	290.1
Keuntungan Sebelum Cukai/Zakat	333	120	36.0	142	160	112.7	151	(713)	(472.2)
Zakat	25	2	8.0	6	6	100.0	3	6	200.0
Cukai	18	44	244.4	60	10	16.7	25	55	220.0
Keuntungan Bersih	290	74	25.5	76	144	189.5	123	(774)	(629.3)

Nota: S - Sasaran P - Pencapaian

Maklum Balas TPMC Yang Diterima Pada 27 Disember 2012

Sebab utama ketidakcapaian sasaran ialah rasionalisasi industri pendidikan yang menyebabkan kolej kecil seperti TPMC menghadapi situasi getir dalam usaha mencapai pendapatan syarikat seperti yang dirancang.

27.5.2.2. Pengurusan Aktiviti

a. Pelajar Aktif

Pelajar aktif adalah pelajar yang berdaftar dan meneruskan pembelajaran di TPMC. Bilangan pelajar yang aktif dalam sesuatu jurusan adalah penting bagi memastikan kemudahan yang dibekalkan dapat digunakan secara optimum. TPMC boleh menampung pelajar sehingga 1,100 pelajar pada satu-satu masa. Analisis yang dijalankan mendapati perkara berikut:

- i. Semakan Audit mendapati jumlah pelajar yang aktif bagi sesetengah jurusan adalah rendah iaitu hanya seramai 572 pelajar menuntut di TPMC pada masa kini berbanding kapasiti seramai 1,100 pelajar yang mampu ditampung. Butiran mengenai pelajar aktif berbanding kapasiti TPMC adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 27.7
PELAJAR YANG AKTIF BERBANDING KAPASITI TPMC MENGIKUT PROGRAM

PROGRAM	JUMLAH PELAJAR YANG AKTIF	BIL. PELAJAR YANG MAMPU DITAMPUNG	PERATUS PELAJAR AKTIF (%)
Ijazah Sains Biomedikal 3+0	14	75	18.7
Ijazah Sains Bioteknologi (BNU) *	16	50	32.0
Ijazah Sains Bioteknologi 2+2 *	12	20	60.0
Diploma Sains Biomedikal	127	130	97.7
Diploma Bioteknologi	77	100	77.0
Diploma Pengajian Perniagaan	123	130	94.6
Diploma Komunikasi Korporat	34	100	34.0
Diploma Kejuruteraan Mekanikal	80	75	106.7
Pra-Bahasa Inggeris	34	60	56.1
Sijil Kemahiran Malaysia	22	25	88.0
Lain-lain	33	335	5 - 16
JUMLAH	572	1,100	52.0

Nota: () - Program Berkenaan Telah Diberhentikan Mulai Tahun 2011 Dan 2012*

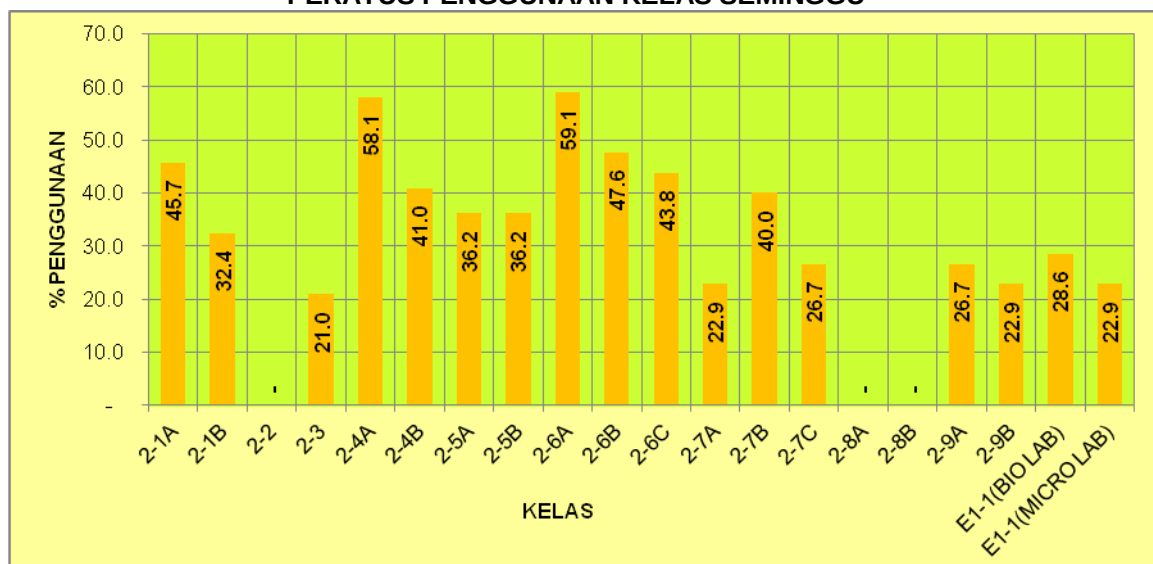
- Kekurangan bilangan pelajar aktif antaranya disebabkan oleh strategi pemasaran yang menetapkan bilangan sasaran yang rendah berbanding bilangan pelajar sebenar yang berdaftar untuk memasuki kolej. Butiran mengenai sasaran pemasaran berbanding jumlah sebenar pelajar berdaftar adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 27.8
SASARAN PEMASARAN BERBANDING JUMLAH SEBENAR PELAJAR BERDAFTAR

TAHUN	SASARAN PEMASARAN BERBANDING PENDAFTARAN SEBENAR (Bilangan Pelajar)		
	SASARAN	DAFTAR	CAPAI (%)
2010	300	121	40.3
2011	660	396	60.0
2012	420	331	78.8

- Pemberhentian pelajar berdaftar juga disebabkan oleh pertukaran ke institusi pengajian tinggi yang lain yang menawarkan yuran pengajian yang lebih rendah seperti IPTA, serta mempunyai masalah akademik; masalah diri dan masalah kewangan. Sepanjang tempoh tahun 2010 hingga 2012, seramai 186 pelajar telah berhenti daripada meneruskan pengajian di TPMC atas sebab tersebut.
- Jumlah pelajar aktif yang rendah ini mengakibatkan penggunaan kelas tidak optimum. Daripada 20 kelas sedia ada, terdapat 3 kelas yang langsung tidak digunakan. Manakala tahap penggunaan bagi 7 kelas lagi adalah kurang daripada 30% dan baki 10 kelas yang lain digunakan antara 32.4% hingga 59.1% dalam tempoh seminggu. Butirannya adalah seperti di carta berikut:

CARTA 27.1
PERATUS PENGGUNAAN KELAS SEMINGGU*

Nota: (*) - Berdasarkan Jumlah Jam Bagi 5 hari iaitu 52 Jam 30 Minit. Waktu Kelas Bermula Pada Jam 9 Pagi Hingga 7.30 Malam Setiap Hari

Maklum Balas TPMC Yang Diterima Pada 27 Disember 2012

TPMC telah melaksanakan usaha giat untuk menarik pelajar baru mendaftar di dalam program yang ditawarkan melalui usaha pemasaran yang berterusan. Walaupun begitu, TPMC menghadapi cabaran getir untuk menambah jumlah pelajar baru berdasarkan rasionalisasi industri pendidikan. Berdasarkan sebab tersebut penggunaan kemudahan yang disediakan tidak dapat digunakan sepenuhnya. TPMC telah pun merangka semula strategi bagi tahun 2013 dan seterusnya bagi memastikan penggunaan peralatan dan fasiliti kolej adalah optimum.

Pada pendapat Audit, Lembaga Pengarah TPMC dan pengurusan TPMC hendaklah meneruskan usaha untuk merangka strategi jangka panjang

yang bersesuaian dengan *trend* pasaran semasa bagi memastikan penggunaan peralatan dan fasiliti kolej sentiasa efisien bagi menarik lebih ramai pelajar.

b. College Management System (CMS)

College Management System (CMS) dibangunkan pada tahun 2009 dengan kos RM886,880 bagi menyediakan pangkalan data; permohonan dalam talian; pendaftaran dalam talian; sistem dermasiswa dan asrama. Ia bertujuan memudah dan meningkatkan penyampaian pembelajaran dan pengajaran memandangkan sistem pendaftaran pelajar yang lama tidak mempunyai modul yang menyeluruh seperti modul pendaftaran dan akaun pelajar yang terhad/tidak boleh dikemas kini. Antara modul CMS meliputi modul pendaftaran; kewangan; akademik; hal-ehwal pelajar; penggredan pelajar dan penempatan pelajar di asrama. Sehingga ke tarikh pengauditan, pembangunan sistem tersebut belum selesai dan tidak mengikut tarikh yang dirancang mengikut *System Development Life Cycle* (SDLC), di mana kelewatan bagi setiap fasa adalah antara 22 hingga 180 hari. Perkara ini berlaku kerana terdapat *bugs* di dalam sistem yang ditemui setelah diguna pakai selama beberapa bulan terutamanya di Bahagian Pendaftaran, Bahagian Kewangan dan Bahagian Peperiksaan. Pihak kontraktor telah mencadangkan agar TPMC mengadaptasikan sistem CMS yang diguna pakai di Cyberjaya University College of Medical Sciences (CUCMS). Kegagalan menyiapkan sistem ini mengikut jadual telah memberi kesan terhadap usaha TPMC meningkatkan perkhidmatan yang diberikan kepada pelajar. Status pembangunan CMS adalah seperti di jadual berikut:

**JADUAL 27.9
STATUS PEMBANGUNAN CMS**

STATUS	2010			2011			2012		
	Tarikh Sepatutnya Siap	Tarikh Sebenarnya Siap	Tempoh Kelewatan (Hari)	Tarikh Sepatutnya Siap	Tarikh Sebenar Siap	Tempoh Kelewatan (Hari)	Tarikh Sepatutnya Siap	Tarikh Sebenar Siap	Tempoh Kelewatan (Hari)
Fasa SDLC 1	07.02.2009	Jun 2010	88	-	-	-	-	-	-
Fasa SDLC 2	-	-	-	Oktober 2011	November 2011	22	-	-	-
Fasa SDLC 3	-	-	-	-	-	-	17.03.2012	28.12.2012	180

Maklum Balas TPMC Yang Diterima Pada 27 Disember 2012

Masalah bugs didalam sistem telah diselesaikan dan sistem CMS telah pun diguna pakai sepenuhnya pada awal tahun 2013.

Pada pendapat Audit, Lembaga Pengarah syarikat induk serta TPMC perlu memastikan pelaksanaan sepenuhnya sistem yang dirancang kerana ia dapat memberi nilai tambah kepada TPMC dalam menghadapi persaingan masa kini.

c. Pinjaman Kementerian Kewangan

Majlis Amanah Rakyat (MARA) telah menarik balik pembiayaan pinjaman pada tahun 2010 untuk 320 pelajar di bawah tajaan yang menuntut di TPMC sebelum meneruskan pengajian di California State Polytechnic University, Pomona, California, ("CalPoly") di Amerika Syarikat. Lanjutan daripada itu TPMC telah memohon dan mendapat pinjaman sejumlah RM7.82 juta dari Kementerian Kewangan (MOF) bagi menampung yuran dan perbelanjaan pelajar tersebut. Butirannya adalah seperti di jadual berikut:

JADUAL 27.10
PINJAMAN YANG DITERIMA DARI KEMENTERIAN KEWANGAN

PERKARA	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	JUMLAH (RM Juta)
Jumlah Pinjaman Diterima	7.82	-	-	7.82
Jumlah Pembayaran	(1.56)	(0.39)	(0.02)	(1.97)
Baki Pada Akhir Tahun	6.26	5.87	5.85	5.85
Jumlah Faedah Simpanan Tetap Pada Kadar 2.5%	0.08	0.06	0.09	0.23
JUMLAH BAKI TAHUNAN	6.34	5.93	5.94	6.08

Semakan Audit terhadap pinjaman tersebut mendapati perkara berikut:

- i. hanya RM1.97 juta atau 25.2% daripada jumlah keseluruhan RM7.82 juta telah digunakan bagi membiayai pelajar yang terlibat. Selebihnya iaitu baki sejumlah RM5.85 juta telah disimpan di dalam simpanan tetap dengan kadar keuntungan purata 2.5% setahun; dan
- ii. pelaburan tersebut dibuat selaras dengan ketetapan Ahli Lembaga Pengarah mengenai keperluan membuat pelaburan dalam Simpanan Tetap sekiranya ada lebihan dana di dalam akaun semasa syarikat. Selain itu, pelaburan tersebut dibuat disebabkan hanya seramai 79 pelajar sahaja meneruskan ijazah tersebut daripada 320 pelajar asal yang dijangkakan berbuat demikian. Daripada jumlah tersebut, hanya 41 pelajar sahaja dengan perbelanjaan berjumlah RM1.23 juta yang berjaya melanjutkan pengajian mengikut perancangan asal iaitu ke CalPoly, di Amerika Syarikat seperti mana yang dipersetujui dalam perjanjian tajaan. Manakala sejumlah RM0.71 juta telah dibelanjakan sebagai tajaan terhadap pelajar yang memilih untuk ke universiti lain dan berhenti. Semakan Audit juga mendapati tiada sebarang peruntukan disediakan bagi menaja pelajar untuk belajar di universiti lain selain daripada CalPoly di Amerika Syarikat.

JADUAL 27.11
PELAJAR TAJAAN KEMENTERIAN KEWANGAN

PERKARA	CALPOLY	LAIN-LAIN UNIVERSITI	BERHENTI	JUMLAH
Jumlah Pelajar	41	20	18	79
Jumlah Tajaan (RM)	1,401,136.25	659,652.50	622,777.50	2,683,866.25
Jumlah Dibelanja (RM)	1,234,646.25	345,985.10	361,363.75	1,941,995.10

Maklum Balas TPMC Yang Diterima Pada 27 Disember 2012

Sebagai maklum balas terhadap surat TPMC bertarikh 30 Mei 2012 (Usul bagi menggunakan Lebihan Peruntukan Dana dari MOF bagi Pelajar Kolej TPM), MOF melalui surat bertarikh 24 Julai 2012 pada dasarnya tidak menyokong usul untuk menggunakan baki wang pinjaman ini bagi tujuan lain. Pihak TPMC telah menyediakan bayaran melalui cek MBB 326717 yang berjumlah RM5,847,193.75 sebagai penyelesaian lebihan baki peruntukan dana dari MOF.

27.5.3. Pengurusan Kewangan Dan Tadbir Urus Korporat

Semakan Audit mendapati secara keseluruhannya, tadbir urus korporat dan pengurusan kewangan TPMC telah mematuhi peraturan yang ditetapkan.

27.6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan TPMC mencapai tujuan utama penubuhannya iaitu untuk memberi perkhidmatan pembelajaran dan pengajian tinggi, adalah disyorkan supaya pihak pengurusan TPMC mempertimbangkan perkara berikut:

27.6.1. menilai semula faktor yang menyebabkan kriteria KPI tidak dapat dicapai serta memastikan sasaran KPI yang dirancang boleh diukur supaya pencapaiannya dapat dinilai dan tindakan susulan dapat diambil;

27.6.2. memantau secara berterusan hala tuju pelajar setelah tamat pengajian dan mengatur langkah untuk membantu penempatan pelajar pada jurusan kerja yang sesuai;

27.6.3. mengkaji semula secara berterusan sasaran pemasaran serta memastikan pelaksanaannya dibuat selaras dengan perancangan ditetapkan; dan

27.6.4. memastikan bilangan pelajar yang meneruskan pengajian secara aktif dipertingkatkan bagi memberi imej baik kolej dan dapat mengurangkan kos operasi.

Maklum Balas Terkini Berkaitan Dengan Perenggan Ini Boleh Dirujuk Di Muka Surat 293-299 Laporan Maklum Balas Daripada Perbendaharaan Malaysia Ke Atas Isu-Isu Utama Dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Kementerian/Jabatan Serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Persekutuan Dan Aktiviti Badan Berkanun Persekutuan Serta Pengurusan Syarikat Subsidiari Bagi Tahun 2012 Siri 1

PENUTUP

PENUTUP

Pada umumnya, Kementerian/Jabatan/Syarikat Kerajaan mempunyai perancangan yang baik untuk melaksanakan program/aktiviti/projek. Bagaimanapun, dari segi pelaksanaannya masih terdapat kelemahan yang perlu ditangani segera bagi memastikan sesuatu program/aktiviti/projek dilaksanakan dengan cekap, ekonomi, berkesan dan mencapai objektif yang ditetapkan. Sehubungan ini, diberikan beberapa cadangan bagi mengelakkan kelemahan-kelemahan ini daripada berulang:

- a. Memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan kepada pensampelan dan skop tertentu, Ketua Setiausaha Kementerian/Ketua Jabatan/Ketua Eksekutif perlu menjalankan pemeriksaan secara menyeluruh untuk menentukan sama ada program/aktiviti/projek lain juga mempunyai kelemahan yang sama dan seterusnya mengambil tindakan pembetulan dan penambahbaikan. Sehubungan ini, Unit Audit Dalam selain daripada menjalankan penilaian terhadap sistem kawalan dalaman, perlu juga diminta menjalankan pengauditan perolehan dan pengauditan prestasi terhadap pengurusan program/aktiviti/projek untuk menentukan sejauh mana program/aktiviti/projek dilaksanakan dengan cekap, ekonomi, berkesan dan mencapai objektif yang ditetapkan.
- b. Berdasarkan pengauditan yang dijalankan, adalah didapati beberapa kelemahan dalam pelaksanaan program/aktiviti/projek yang berpunca daripada kurang pemantauan/penyeliaan oleh pihak yang dipertanggungjawabkan, kurang kepakaran teknikal dan bergantung sepenuhnya kepada perunding/kontraktor, ketiadaan penyelarasan antara agensi yang terlibat serta masalah dalaman yang dihadapi oleh kontraktor. Kelemahan ini menyebabkan program/aktiviti/projek tidak dapat disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan, kualiti kerja tidak memuaskan, kos program/aktiviti/projek meningkat dan Kerajaan tidak mendapat *value for money* bagi perbelanjaan yang telah dibuat. Objektif pelaksanaan program/aktiviti/projek juga tidak dapat dicapai sepenuhnya dan kurang memberi impak kepada kumpulan sasaran. Sehubungan ini, adalah disyorkan supaya:
 - i. pelaksanaan projek Kerajaan secara *design and build* dikaji semula memandangkan pelaksanaan projek seumpama ini melibatkan kos yang lebih tinggi berbanding dengan projek secara konvensional. Sehubungan ini, adalah dicadangkan supaya hanya projek yang kompleks dan memerlukan kepakaran tertentu sahaja dibenar menggunakan kaedah ini. Kementerian Kewangan dikehendaki mengeluarkan garis panduan pelaksanaan projek secara *design and build*. Selain itu, bagi menjamin kepentingan Kerajaan, perunding bagi projek secara *design and build* perlu dilantik oleh Kerajaan;

- ii. kajian terperinci dijalankan terlebih dahulu terhadap sesuatu projek Kerajaan sebelum ia diluluskan untuk pelaksanaan. Bagi tujuan ini, selaras dengan Arahan Perbendaharaan 182.1, agensi perlu mengemukakan maklumat lengkap seperti kedudukan status tapak projek, ringkasan projek, siling projek, peruntukan tahunan dan jadual pelaksanaan projek kepada jabatan teknik. Langkah ini adalah perlu untuk memastikan projek dilaksanakan mengikut jadual dan Kerajaan mendapat *value for money*;
- iii. *integrated planning* antara agensi terlibat perlu dilakukan di peringkat awal pelaksanaan projek terutama bagi projek yang besar. Contohnya Tenaga Nasional Berhad, Jabatan Bekalan Air, Jabatan Perancang Bandar Dan Desa, Jabatan Pengairan Dan Saliran, Jabatan Bomba Dan Penyelamat serta Pihak Berkuasa Tempatan perlu dibawa berunding sebelum sesuatu projek dilaksanakan supaya semua kemudahan asas dapat disediakan dan kelancaran projek tidak terjejas;
- iv. Kementerian/Jabatan hendaklah mematuhi Garis Panduan dan Peraturan Bagi Perancangan Bangunan yang dikeluarkan oleh Jawatankuasa Kecil Piawaian Dan Kos bagi rujukan Jawatankuasa Perancang Pembangunan Negara semasa merancang sesuatu perolehan kerja bagi memastikan bangunan yang akan dibina mematuhi standard dan kos yang telah ditetapkan;
- v. bagi membendung masalah program/aktiviti/projek Kerajaan gagal dilaksanakan akibat daripada ketidakupayaan kontraktor sama ada dari segi kewangan atau kepakaran, adalah disyorkan supaya syarikat yang ingin menyertai sesuatu perolehan Kerajaan diminta mengemukakan maklumat mengenai modal berbayar dan kedudukan kewangannya untuk tempoh 3 tahun serta senarai kontrak Kerajaan dan swasta yang sedang dan akan dilaksanakannya. Syarikat juga diminta untuk memaklumkan pengalamannya dalam bidang yang ingin ditawarkannya. Semua maklumat yang dikemukakan ini hendaklah disokong dengan perakuan bersumpah oleh syarikat berkenaan. Maklumat ini perlu dipertimbangkan semasa membuat pemilihan kontraktor;
- vi. berhubung dengan masalah peralatan yang diperolehi tidak digunakan sama ada kerana bangunan belum disiapkan/peralatan tidak sesuai/peralatan dibeli berlebihan/tidak diperlukan, adalah disyorkan perkara berikut:
 - pandangan pengguna hendaklah diambil kira semasa menyediakan spesifikasi kontrak berhubung dengan perolehan peralatan; dan
 - perolehan peralatan hendaklah diselaraskan dengan kemajuan kerja pembinaan bangunan. Bagi tujuan ini, jadual bekalan peralatan perlu disediakan bagi mengelakkan peralatan yang tidak dapat digunakan terdedah kepada kerosakan dan kecurian serta tempoh waranti tamat sebelum digunakan.

- vii. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu mempertingkatkan pengurusan aset kerajaan untuk mengelakkan pembaziran dan memandang serius terhadap tugas penyenggaraan, pemantauan dan penyeliaan. Rekod mengenai aset perlulah sentiasa dikemaskini sebagai persiapan Kerajaan Persekutuan ke arah pelaksanaan *accrual accounting* menjelang tahun 2015;
 - viii. tindakan yang tegas seperti mengenakan tindakan tatatertib atau surcaj perlu diambil terhadap pegawai yang didapati cuai/gagal melaksanakan tanggungjawabnya tanpa sebab-sebab yang munasabah sehingga menyebabkan Kerajaan menanggung kerugian; dan
 - ix. tindakan yang tegas juga patut diambil terhadap perunding yang gagal melaksanakan tanggungjawabnya untuk memantau/menyelia sesuatu program/aktiviti/projek seperti mengenakan penalti/menyenaraihitamkan perunding tersebut daripada terlibat dengan projek Kerajaan yang lain. Sehubungan ini, perjanjian dengan perunding hendaklah memasukkan peruntukan berhubung dengan tindakan yang boleh dikenakan terhadap mereka sekiranya gagal melaksanakan tanggungjawab yang telah ditetapkan.
- c. Di samping memenuhi kehendak perundangan, saya berharap laporan ini dapat dijadikan asas untuk memperbaiki segala kelemahan, memantapkan usaha penambahbaikan serta meningkatkan akauntabiliti dan integriti. Laporan ini juga penting dalam usaha Kerajaan untuk meningkatkan produktiviti, kreativiti dan inovasi dalam perkhidmatan awam serta mewujudkan budaya kerja yang cepat, tepat dan integriti. Secara tidak langsung, ia akan menyumbang ke arah pencapaian **Program Transformasi Kerajaan 2.0 bagi Inisiatif Bidang Keberhasilan Utama Nasional (NKRA) membanteras rasuah.**

**Jabatan Audit Negara
Putrajaya**

25 Mac 2013

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
KUALA LUMPUR, 2013
www.printnasional.com.my
email: cservice@printnasional.com.my
Tel.: 03-92366895 Faks: 03-92224773
WJD000786